A COLLECTION

OF THE

INSCRIPTIONS ON COPPER-PLATES AND STONES

IN THE

NELLORE DISTRICT

A COLLECTION

OF THE

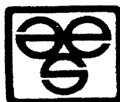
INSCRIPTIONS ON COPPER-PLATES AND STONES

IN THE

NELLORE DISTRICT

MADE BY
ALAN BUTTERWORTH
AND
V. VENUGOPAUL CHETTY

IN THREE PARTS
PART I

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES
NEW DELHI ★ MADRAS ★ 1990

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES.
* C-2/15, S.D.A. NEW DELHI-110016
* 5 SRIPURAM FIRST STREET, MADRAS-600014.

Price Rs 895 (Set)
First AES Reprint 1990
First Published 1905
ISBN 81-206-0279-X
81-206-0280-3

Published by J Jetley
for ASIAN EDUCATIONAL SERVICES
C-2/15, SDA New Delhi-110016
Processed by APEX PUBLICATION SERVICES
New Delhi-110016
Printed at Pressworks
1813, Chandrawal Road, Delhi-110007

NELLORE DISTRICT MAP
SHOWING
DISTRIBUTION OF INSCRIPTIONS
Places where Tamil inscriptions are found are noted in Antique figures
A few places are omitted as not being found on the Survey Maps

SCALE OF MILES

Reg. No. 7896
Copies 150

Photo-Print, Survey Office, Madras
1908

KEY TO MAP SHOWING DISTRIBUTION OF INSCRIPTIONS.

[NOTE.—Places where Tamil Inscriptions are found are printed in *italics*. A few places are omitted as not being found on the survey maps.]

PODILI DIVISION.

1. Podili.
2. Kulichipalli.
3. Pámulapad.
4. Iralapád.
5. Uppalapád.
6. Kátragunta.
7. Pedarikatla.
8. Gotlagattu.
9. Vágimadugu.
10 Garladinne.
11 Kúchapúdi.
12. Sinnamúr.
13 Chimata.
14 Dondaléru
15 Budamanaráyalapád.
16 Chilamakúr.
17. Kakarla
18 Tippaldévipalli.
19. Marripúdi.
20 Kásipuram.
21. Turvapád
22. Gorugunialapád
23 Kalujuvvalapád.
24 Gurralamadugu.
25. Pátagarlapéta.

KANIGIRI TALUK.

1. Kanigiri
2. Pedda Alavalapád.
3. Guruvájipéta
4. Kattakindipalli.
5 Tállur.
6. Kutagundla
7. Pandavanagulavaram.
8. Mogilicherla.
9. Ballavaram
10. Válicherla.
11 Nágulavaram
12. Dádireddipalli.
13. Punugódu.
14. Dasalapalli
15 Kambhampád.
16 Uppalapád.
17. Nalajanampád.
18 Rállapalli.
19 Gozalavidu.
20. Mópád
21 Nandanavanam.
22. Arivemula
23 Musayapet.
24 Marella
25. Perugupalli
26 Nallagandla
27. Gógalapalli
28 Kánchipuram.
29. Chákirela
30 Chendrasekhara-
31 Polavaram. [puram

KANDUKUR TALUK.

1 Kandukúr
2 Singarajakonda.
3 Rámayyapatnam.
4 Chundi
5 Malakonda.
6 Kondamudusapálem
7 Machavaram.
8 Gudlur
9 *Pakala*
10. Lingasamudram.
11 Bogunampád.
12 Virepalli.
13. Chévur
14. Sákavaram
15 Jillelamudi
16 Polinénipálem.
17. Petlúr
18 Kovúr.
19. Chalamcherla.
20. Chavutapálem.
21. Karedu.
22 Peddakandlagunta.
23 Sánampudi
24 Bhimavaram.
25 Cherukúr.
26 Chamidipád.
27. Vémpád.
28 Gundlapalem.
29 Pentrala.

UDAYAGIRI TALUK.

1 Udayagiri
2. Nandipád
3 Nallagonda
4. Dásaripalli.
5 Totalacheruvupalli.
6. Guvvadi.
7 Ayyavaripalli (?)
8 Venkatapuram.
9 Chilakapád.
10. Alimelu Mangapuram
11. Pallavólu
12. Jadadévi
13 Virui
14 Nandavaram
15 Pensettipalli.
16. Ravimanidinne.

ONGOLE TALUK.

1 Ongole.
2 Santanutalapád
3 Pernamitta
4 Mainampád.
5 Yendlur
6 Kunuparti.
7 Karavadi
8 Ammanabrol
9 Nágaluppalapád.
10 Maddipad
11. Addanki
12 Singarikonda
13 Bollapalli
14 Kopperapad.
15 Idumudi
16 Kondamanjulúr.
17 Badavada.
18. Valaparla
19. Chandalúr.
20. Gonasapudi.
21 Ravinutala.
22 Uppugundur.
23. Koniki
24 Pongalur.
25 Ráparla
26 Sómavarippád.
27 Gudimelapad.
28. Manikesvaram.
29 Dharmavaram.
30. Allúr
31 Gundlapalli.
32 Doddavaram.
33 Korisapád.
34 Tangutur.
35 Ulichi.
36 Pallamalli
37 Muktinutalapád.
38 Cheierla
39 Mallavaram
40 Denavakonda
41 Gonugunta.
42 Bollavarapád
43 Vallur.
44 Koppolu.
45 Janakavaram.
46 Muppavaram
47 Kandlagunta
48 Mannur or Madamúr or Madamanur.
49 Nidamanur.
50. Potavaram.
51 Ráchapúdi.
52 Konpedu.
53 Pondur

DARSI DIVISION.

1. Darsi
2 Sámantapúdi
3. Tállúr.
4 Polavaram.
5 Tammalúru
6 Nayudupálem (?)
7. Pótakamur.
8. Bodanampád.
9. Kottapalli (?)
10 Gudipád.
11. Chalivendra.
12. Bhimavaram.
13 Marella
14. Boddikurapad.
15 Gangavaram
16. Sivarámapuram
17. Vemparala.
18. Alavalapad.
19. Kambhampad.
20. Bhatlapalli.
21. Kalluru
22 Mannepalli
23 Rájampalli
24 Somavárapad.
25 Kotlamadugu
26 Mullamuru
27 Mangayanapád (in Kurnool district strictly)
28. Rudrasamudram.
29 Dévavaram.
30. Pótavaram.
31 Pótlapád.
32 Dekanakonda.
33. Kurichedu.

KAVALI TALUK.

1. Kávali.
2. Músanúr
3. Jaladanki
4 Tállapalem.
5. Chinnakráka
6 Brahmanakráka.
7. Kaligiri.
8 Anemadugu.
9. Kadanútala.
10 Gavaravaram.
11. Mungamúr.
12 Kakutur
13 Peddakondúr
14 Bodagudipád.
15. Kátráyapád
16 Chinna Annalur
17 Dubagunta
18 Timmasamudram.

NELLORE TALUK.

1. *Nellore*
2 Vavilétipád.
3 Kódur
4 *Korutur.*
5 *Ramatírtham.*
6 *Kóvúr*
7 *Kodavalúr*
8 Gandavaram
9 Bujabuja Nellur
10 *Lébúr*
11 Indukurpéta.
12 *Idur.*
13 Varakavipudi.
14 Vangallu
15 *Duvour*
16 South Annalúr (?)
17 Vidavalur
18. *Patlapalli*
19 Varigondu.
20 *Sangam*
21 Chennúr.
22 Vavvéru.
23 Allúr
24 *Vegur.*
25 *Tótapalli Gúdur*
26 Gudipallipád
27 Nayudupalem
28 *Kanupartipád*
29 Chinna Cherukur.
30 Modegunta.
31 Kakutur.
32 *Talamanchi*
33 Kommarapudi.
34 Vavilla
35. Kardamur.
36 Vellanti.
37 Batrakágollu.
38 Damavaram

ATMAKUR TALUK.

1 *Atmakur*
2 Vásili
3 Kolagotla
4 Pátapád.
5 Pelleru
6 Checerla.
7 Kullúr.
8 Mungupalli (?)
9. Prabhagiripatnam.
10. Kaluvaya
11 *Battepad*
12 Mahimalur.
13. Kotitirtham
14. *Navur*
15 Ananthaságaram.
16 Bommavaram.
17. *Chiramana*
18 Peramana
19 Annamasamudram-
20 Punugódu [pet
21 Srikolanu.
22 Rájavólu
23 Minagallu
24 Amánicheruvella.
25. Pongur
26. Jammavaram.
27. Korimerla.
28 Pedda Annalúr.
29 Kamireddipád.

GUDUR TALUK.

1. *Gúdúr.*
2. *Chennúr.*
3 *Gunupad.*
4 *Mallam*
5. *Kistnapatnam*
6. Muttukúr
7. Vakad
8. Mutyálapád.
9. Vindúr.
10. *Madamannúr*
11. Sarvapalli
12. Bramhadévam
13. *Viranna Kanupur*
14. Chilakúr.
15. Chittedu
16. *Vengalipalli.*
17 Kóta
18. *Reddipalem.*
19. Vallur.
20. Punjalúrupád
21. *Irur*
22. *Ipúr.*
23 Narikelapalli
24. *Muttimbaka.*
25 *Rettamala*
26 Jatlakondur.
27. Akkampeta
28. *Kurucherlapad.*

VENKATAGIRI DIVISION.

1 *Venkatagiri.*
2. Palemkóta.
3. *Mópur*
4. *Chapalapalli*
5. *Inugunta*
6 *Subramanyam*

SULURPET (POLUR) DIVISION.

1. *Súlúrpét*
2 *Mannar Polur.*
3. *Tummur*
4. *Utsur*
5 *Mannemuttéri.*

RAPUR TALUK.

1 Rapur
2 Dátsur.
3 Penubarti
4 Gundavólu.
5. Yepur
6 Tanamcherla
7. *Chaganam*
8 Kommipad
9 Potegunta.
10. *Utukur*
11 Podalakur.
12 Marupur
13 Kalichedu
14 Inukurti
15 Mudigódu.
16 Mogallúr.
17 Chittalur.
18 Pulikollu.
19 Turimerla.
20. Nernur.
21 Griddalúr.
22 *Gilakapad.*
23. Saidapuram.
24 Kanuparti.
25 *Alturti.*
26 *Chikavolu.*
27. *Linganapalem.*
28 Ankupalli.
29 Tummalatalapur.
30 Guruvájapálem.
31 Devaravémúr.
32. *Perumalapad.*
33 Yeragunlapalem.
34 *Vadlapudi.*
35 Tegacherla.
36 Chipinápi.
37 Chintalatukur.
38 Pallakonda.
39 Tattuipalem
40. Akilivalsa.
41. Duggunta
42 Palicherlapád.
43 Koturupalli.
44 Nandavaya.

GENERAL CONTENTS.

PART I.

PART II.

PART III.

APPENDICES.

PREFACE.

THE publication of this collection of the Stone and Copper-plate inscriptions of the Nellore district as it existed in 1903 has been rendered possible by the generosity of the Government of Madras under whose orders it was printed at the Government Press.

The work was undertaken in the belief that the records of a district situated as Nellore is would contain a lot of new matter of historical importance. This hope has not been realized. The great bulk of the inscriptions consists of grants to tanks and temples which are of no interest whatever and perhaps only one inscription (No. 26 of Kandukúr) can be pointed to as having a real historical motive. The collection supplies a few new historical names, mostly of only local importance, and fixes a few doubtful dates but of the condition of the country and the people in past ages it tells us nothing. In short the principal fruit of our labours is that we have saved epigraphists from wasting time on the exploration of a barren area.

2. The information supplied by the inscriptions being so scanty, the history of the district as revealed by them can be compressed into a few lines.

To begin with, it will be noted that records anterior to the twelfth century are rare. The wonder is, indeed, that so many have survived, having in view the indifference of the people to ancient remains. Nor are officials free from blame in this matter as is testified to by the old buildings of the Collector's cutcherry at Nellore in the construction of which inscribed stones have been freely employed.

The centuries subsequent to the eleventh are fairly prolific in remains, the thirteenth century being especially well represented.

The epigraphical history of the district begins with Copper-plate No. 24. This is a grant by the Western Chalukyan King Vikramáditya I in the seventh century. It records the gift of a village which has not been identified. Assuming that the grant relates to the Nellore district, we find in it an indication of the dispossession of the Pallavas from this part of the East Coast by the Western Chalukyan dynasty.

It is probable that the next glimpse of the past is obtained through No. 54 of Gúdúr which gives a Pallava king reigning over part of the district in subordination, apparently, to the Western Chalukyans. This inscription may be assigned with probability to the eighth century.

After this we seem to hear no more of the Western Chalukyans or of the main line of the Pallavas and for a long period we lose sight altogether of the southern part of the district. In the north, however, we have clear indications in the ninth and tenth centuries to show that it then formed a part of the Eastern Chalukyan dominions and towards the close of the latter century the Bána dynasty appears on the scene as is proved by a single inscription from Podili.

Another gap occurs at this stage and the records are silent until the close of the eleventh century when we come upon traces of the Chólas and their main line is not lost sight of until the second half of the thirteenth century. It seems to have governed through the agency of viceroys or petty chiefs, mainly of Pallava and Chóla descent, and most of the inscriptions relating thereto come from the southern part of the district. From the north the Eastern

Chalukyan-Chólas were ousted by the Kákatíyas who, by the middle of the thirteenth century or earlier, had acquired Ongole, Podili and Darsi. Later on the borders of the Kákatíya kingdom were pushed farther downwards and only the extreme south is free from Kákatíya inscriptions. Early in the fourteenth century we lose sight of the Kákatíya dynasty whose authority was acknowledged by various petty chiefs of Yádava, Chóḷa and other lineages. After this, the northern part of the district fell into the hands of the Reḍḍi dynasty which ruled there from the middle of the fourteenth century to about the middle of the fifteenth. In this district its head-quarters seem to have been Chunḍi.

Meanwhile, in the south, authority appears to have been exercised by chiefs of Chóla descent, some of whom assume the imperial title and carry on the Chóḷa dominion into the fourteenth century. There are not wanting, also, slight traces of Pándyan sovereignty, one Pánḍyan inscription being so late as the close of the fourteenth century.

All these dynasties, in the north and the south, were absorbed by the Vijayanagar Empire, the first traces of which are found early in the fourteenth century and when Krishnadévaráya had expelled the Gajapatis of Orissa who, for a brief period, held a part of the district, the whole of Nellore seems to have acknowledged his authority. That was early in the sixteenth century and the district remained a part of the shattered Vijayanagar Empire until the middle of the following century, for it is not until 1640–41 that we find references to Abdullah Kutb Sháh of Golkonḍa and the latest Vijayanagar inscription is dated 1662–63.

The later history of the district need not be alluded to.

3. It will be seen that we have collected about 903 inscriptions. With one exception no inscriptions subsequent to the eighteenth century have been included; otherwise we may fairly claim that the collection is practically complete. The distribution of the inscriptions has been indicated in the accompanying map which distinguishes the places where Tamil inscriptions have been found. Mr. V. Venkayya contends on page 7 of the Epigraphical Report for 1903–04 that the prevalence of Tamil inscriptions in the south indicates that in modern times the Telugu language has extended southwards. The facts derived from the present collection are these:—In Súlúrpet out of 20 inscriptions, 4 are Telugu and all these seem to be comparatively modern; a similar remark applies to Venkatagiri where there are 5 Telugu out of a total of 27; Gúdúr has 118 inscriptions, of which 22 are Telugu and of these one is dated in the thirteenth century; Rápúr shows 67 Telugu inscriptions out of a total of 79 and some of the former are dated in the thirteenth and fourteenth centuries; a similar remark applies to Nellore which possesses 64 Telugu inscriptions in a total of 124. Old Telugu inscriptions are thus not unknown in the southern part of the district, just as old Tamil inscriptions occur in such unquestionably Telugu taluks as Átmakúr, but, on the whole, Mr. Venkayya's conclusions seem to be correct, for it may be said as a general thing that Chóḍa or Chóla inscriptions are in Telugu in the north of the district and in Tamil in the south. The line of division between the two languages may, in the thirteenth century, have lain in the Nellore taluk but Rápúr seems to have always been Telugu. Now-a-days the dividing line roughly coincides with the southern boundary of the district. It may be mentioned that a few Tamil inscriptions were found at

Pákála in Kandukúr taluk, but they are merely private grants.

4. It will be observed as one of the defects in this collection that the system of transliteration into English characters is not invariable. For example, the palatal 'S' is sometimes represented as 'Ṣ' and sometimes as 'Ś'. Such variations are a consequence of collaboration by several workers.

5. In Appendix I we have brought together to the best of our very limited ability the information available in respect of the several dynasties who have left traces of their presence. Other appendices and a glossary have been inserted for convenience of reference.

6. It remains to acknowledge assistance. In the first place we tender hearty thanks to Mr. V. Venkayya, the acting Government Epigraphist of Madras, for help rendered to struggling amateurs. This gentleman most kindly transliterated for us nearly all the Chalukyan inscriptions and some of the others.

The transcription and translation of the Tamil inscriptions were done by M.R.Ry. T. P. Krishnaswámi Sástri of the Revenue Secretariat, and our thanks are due to him for the trouble he took.

In the working out of the Sanskrit inscriptions Mr. Venugópál Chetti was much assisted by the late Inguva Pattábhi Ráma Sástrulu of Ongole.

The exceedingly laborious task of transcribing the Telugu inscriptions fell mainly to the lot of M.R.Ry, Pólúr Venkatáchalam of the Nellore Local Fund Department, who also helped in the translation of some of them and did such Canarese work as there was. We take the opportunity to thank him.

We are also under obligation to Saiyid Mustafa Khán Śáhib, the Huzur Sheristadar of Nellore, for his kindness in dealing with the Persian inscriptions.

We must not forget to mention those also to whose lot fell the toilsome and uncommonly hot work of taking the impressions. They are the late Mailapur Krishnaswámi Mudaliar, Múchi of the Collector's office, Vemula Ádanna, Múchi of the Sub-Collector's office, and Fasi-ud-dín, Collector's dáláyat.

For assistance rendered by several of the Divisional officers, Tahsildars, Deputy Tahsildars and other gentlemen, we must express our obligation in general terms. We have acknowledged their assistance in, we hope, all cases in the body of the collection.

Finally we have to thank Mr. R. Hill and his successor Mr. T. Fisher and their subordinates of the Government Press for the care and skill shown in printing from manuscripts which were often well-nigh illegible.

7. A few photographs have been inserted in the collection. These were taken by Mr. Venugópál Chetti and M.R.Ry. V. Subba Rao, Minor Irrigation Overseer, and have been reproduced at the Survey Office.

8. Undoubtedly, in dealing with this mass of inscriptions, we have made many errors and we are fully conscious of our inability to do justice to the task we have undertaken. With this confession we hope to disarm the criticism of epigraphists.

A. B.
C. V.

October 1904.

POSTSCRIPT TO THE PREFACE.

Just as this book was about to issue, M.R.Ry. P. Venkatáchalam forwarded copies of three additional copper-plate grants. There being no time to incorporate and discuss them in the body of the work, the translations of two of them and an abstract of the third (all supplied, with his usual kindness, by Mr. V. Venkayya) have been relegated to a postscript at the end of the book (see pages 1421 *a*—*e*).

Of these the first inscription was found among the effects of a Sanyási and was secured by the Deputy Tahsildar of Addanki, from whose office it was sent to the Government Museum, Madras. It is, apparently, about to appear in *Epigraphia Indica* where it will doubtless be fully discussed.

The second and third inscriptions are in the possession of M.R.Ry. Nágarája Suryanáráyana Ráo Pantulu Gáru of Nellore, who kindly allowed *facsimile* impressions to be taken. Both these inscriptions relate to the village of Chandalúru in the Addanki division.

Our remarks about the Pallava and Eastern Chalukyan dynasties in the preface and elsewhere need modification with reference to these newly-discovered and ancient grants.

September 1905.

ABBREVIATIONS USED IN THIS WORK.

Prefixed to a Number		A.	stands for	Átmakúr Taluk
,,	,,	C.	,,	Copper-Plate
,,	,,	D	,,	Darsi Division
,,	,,	G.	,,	Gúdúr Taluk.
,,	,,	KG.	,,	Kanigiri ,,
,,	,,	KR	,,	Kundukúr ,,
,,	,,	KV.	,,	Kávali ,,
,,	,,	N.	,,	Nellore ,,
,,	,,	O.	,,	Ongole ,,
,,	,,	P.	,,	Podili Division.
,,	,,	R	,,	Rapúr Taluk
,,	,,	S	,,	Súlúrpet (or Pólúr) Division.
,,	,,	U.	,,	Udayagiri Taluk
,,	,,	V	,,	Venkatagiri Division.

B.	stands for	Brown's Telugu Dictionary.
Epig. Carn.	,,	Epigraphia Carnataca
E.I.	,,	Epigraphia Indica.
I A.	,,	Indian Antiquary.
M.P C.	,,	Madhurántaka Pottapi Chóla.
M.K.	,,	Mukkanti Káduvettu.
M.M	,,	Mahá Mandalésvara.
S M.	,,	Srímanmahámandalésvara.
W.	,,	Wilson's Glossary of Revenue terms.

A COLLECTION

OF THE

COPPER-PLATE AND STONE INSCRIPTIONS

IN THE

NELLORE DISTRICT.

COPPER-PLATE INSCRIPTIONS.

Copper-plate No. 1. (A.D. 1390–91.)

[Parachúr grant of king Dévaráya. (S.S. 1312.)]

Note.

The subjoined inscription is edited from the original preserved in the Collector's office, Nellore. It consists of two plates, 9 inches long and 3½ inches wide, which are engraved breadthwise.

The characters are Telugu while the language is Sanskrit. No distinction is observed between short i and long i, nor between d and dh.

Mr. Sewell gives a summary of this grant in Vol. II of his Antiquities (No. 94, p. 15). Some of the verses have apparently been misplaced. Mr. Sewell does not seem to have noticed this and hence his inability to understand the grant.

The inscription begins with an invocation to Vishnu in his Boar incarnation (V. 1). Next V. (2) contains an invocation to Ganésa. Without any preface the name of Harihara is introduced in V. 3 and in V. (4) his liberality

to Brahmans is praised; V. (5) says that Dévarája was the son of Harihara; V. (6) praises his valour. V. (7) states that he undertook a military expedition under the orders of his father and returned victoriously. In V. 8 it is stated that a minister gave a village to Chennu Bhaṭṭa, a Brahman, under the orders of Dévarája. Evidently no copper grant was issued by Dévarája, for the donee went to his son Rámachandra who was the lord of Udayádri (Udayagiri) and asked for a record of the boundaries of the village granted to him (Vs. 9 and 10).

Rámachandra made an enquiry and confirmed the grant (V. 10). The grant having been made by his father, the inscription is in the name of Dévarája; V. 12 and 13 record this fact. After obtaining his desire, the donee offered benedictions to the donor Dévarája and his son Rámachandra (Vs. 14 and 15); V. 16 states that the *ṣlókas* of this grant were composed by Srí Dévarája Misra the court poet of Rámachandra. The inscription closes with one of the customary imprecatory verses.

The object of the grant is a village measuring 15 *manḍyas* in extent, lying on either side of the river *Audala*, near *Parachúr* village in the kingdom of Addanki. It is understood that there is a river Audala between Guntur and Addanki. 'Mandya' is some measure of land.

The donee was Chennu Bhaṭṭa, of the *gótra* of Bháradvája and of the Rig Veda. He is said to have been master of the Puránas.

The date of the grant is given as 'Ṣaka Rúpálayé.' Mr. Sewell says that this is unintelligible, but the system of denoting numerals by letters is explained on p. 79 of Burnell's Palæography where it is shown that *r* represents 2, *p* 1, *l* 3, *y* 1. Thus Rúpálayé = 1312, the digits being transposed.

The Harihara referred to in this grant must be Harihara II, and the Dévaráya referred to was his son Dévaráya I. The grant furnishes the information that Dévaráya I had a son named Rámachandra, who was appointed Yuvarája and lord of Udayagiri.

As regards the transposition of some of the verses: V. 6, 7 instead of following V. 5 are inserted at the top of the second plate, first side, and the first line of V. 14 is written at the end of the first plate, second side, instead of at the top of the second plate, second side.

TRANSLATION.

First plate, first side.

V. 1. May the glorious primeval Boar—who bore (on his tusk) the charming (moist) earth like a beautiful damsel wet with perspiration engendered by embrace with her beloved—protect you!

V. 2. I salute (Gaṇésa) the power that transcends matter, the dispeller of the array of obstacles, the destroyer of the mountains of sins, the first cause of the worlds.

V. 3. There was a king Harihara, of unlimited glory, whose fame was brilliant as sheets of snow, and whose mind was illumined by the desire of liberality.

V. 4. By him Indra and other gods are made suppliants for sacrifice in the house of Brahmans, which is delightful with the windows of the balconies of beautiful mansions exceedingly fragrant with the appearance of smoke proceeding from the fire kindled with many oblations of ghee and which is filled with the shouts of rivalry of the gods who have arrived there having been invoked by their respective hymns.

V. 5. To him was born Dévarája, by the blow of whose long sword numerous hostile kings were slain, and

whose arms moved like the Mantha mountain to churn the ocean which was the multitude of valiant hostile kings.

V. [1] 6. The regions of the earth being pervaded by the flames issuing from the fire of his valour, darkness obtained entry only in the caves which were the hearts of hostile kings.

V. 7. Having for a long time carried out a fierce military expedition by order of his father king Harihara, accompanied by the six components of the army, he, the king, reached quickly the city.

First plate, second side.

Vs. 8. Once, a minister, having pleased the king Srí Dévarája, gave at his command that village consisting of a measured extent of land as a gift at the festival of Purári (Ṣiva).

Vs. 9 and 10. This Chennu Bhaṭṭa went to the excellent son of king Ṣrí Dévarája who was seated on the throne of the Karnáṭa kingdom and who was an Indra on earth, and applied to that Yuvarája (crown prince) for a document showing the boundaries of that village of his. He, the Udayádri Rája, having made an enquiry into the former grant of his father, accordingly granted (the request).

V. 11. Since then its name was called Dévaráyapuram. He, Rámachandra, subjugated (hostile) kings, was the lord of Udayádri city (and) by his skill vanquished the Mussalman king.

Second plate, first side.

Vs. 12 and 13. In the Ṣaka year denoted by (the chronogram) *rúpálayé* (1312), in the year Pramóda, in the month Jyéshṭha, on the full moon day, on Friday, Dévaráya, the

---

[1] First two lines of second plate, first side.

ornament of kings, being in the holy place where pleasant winds blow from the excellent Tungá river (Tungabhadrá), gave an excellent land to Chennubhaṭṭa of the *gótra* of Bháradvája, of the Ṛig Véda, and master of the path of the Purápas, the land lying on the two banks of the river named Audalá near Parachúr (village) in Addanki ráshṭra (kingdom)—measuring 15 *maṇḍyas*. Boundary stones marked with figures of the sun and the moon are planted here all round.

V. [1]14. May the king named Ṣrí Dévarája, who excels in valour, ruling the Vijayanagar kingdom as long as the moon lasts, enjoy happiness!

Second plate, second side.

May his son, the illustrious **Rámachandra, conqueror** of hostile kings in battles, who **bears the** title of Yuvarája, be victorious on earth for 1,000 years!

V. 15. Accordingly the famous Ṣrí Dévárája Misra, the court scholar of the best of kings Rámachandra, wrote (this) charitable edict.

V. 16. This general maxim of kings should always be observed by you; thus Rámachandra again and again entreats all these future kings.

Ṣrí Rámachandra.

First plate, first side.

1. श्रीःअव्याद्वः प्रथमः पोत्रीसरसामुद्वहन् रसां । प्रियांगसं-
2. गसंजातस्मांद्रस्वेदोदयामिव ॥ (*v.* 1) [2] पदनपारणं वन्दे प्र-
3. त्यूहव्यूहवारणं दारणं दुरितादिणां जगतामादि-

---

[1] Last line of first-plate, second side, and first three lines of second plate, second side

[2] Read प्रधान.

4. कारण ॥ (2) आसीदसीममहिमा हिमानि [1] विलसद्यशाः । राजाहरिहरः त्याग-

5. रागरंजितमानसः ॥ (3) आज्यप्राज्यहविस्समिद्धहुतभग्घूमो [2]

6. द्गमाविर्भवद्भूयस्सौरभसाधुसौधवलभीवानायनो-

7. द्गासिनि । तत्तन्मंत्रनिमंत्रितागरसुगहंपूर्विकापूरिते येना-

8. कारिषनार्तिनो [3] द्विजगृहे सत्राय शक्रादयः॥ (4) तस्मादजायत निजा

9. यतखड्गधारासंपानपाटितपरश्शतवैरगजः [4] । उद्दामवामनग-

10. पालकुलाब्धि [5] मंदिमंथाचल प्रलदोर्गिह [6] देवराजः ॥ (5)

First plate, second side.

1. भौमः कदाचित्परितोष्यभूपं श्रीदेवराजं तदनुज्ञ-

2. यैव । ग्रामं व्यदात्तं मितभूमिभागं सत्रेपुगंगःखलु

3. संप्रदानं ॥ (8) कर्णाटराज्यासिंहासनमध्यासेदुषो वरं तन-

4. यं । श्रीदेवरायनृपतेःस्स चेन्नुभट्टो धरामरेन्द्रमगात् ॥ (9)

5. व्य [7]जिजपत्तं युवराजमेतत्स्वग्रामदेशांक [8] लेख-

6. नाय । पितुः पुरा दानमसौ विमृश्य तथान्वजानादु-

7. दयाद्रिराजः ॥ (10) देवरायपुरामत्युदितं [9] तन्नाम तत्प्रभृति

8. सू[10]कृतभूपः । रामचंद्र उदयाद्रिपुरीन्द्रः प्रौढिनिर्जित-

9. तुरुष्कनरेन्द्रः ॥ (v.11) [11] आचंद्रंविजयाभिधाननगरी राज्यं

Second plate, first side.

1. यस्यप्रतापानलजृंभमाणज्वालावलिद्वे [12] भुवनांतराले ।

2. तमः परंप्रापदा[13]नुप्रवेशं प्रत्यर्थिपृथ्वीपतिहृद्दरीषु ॥ (6) हरि-

---

[1] Read मानीनि. [2] Read भुग्धूम. [3] Read र्थिनो.

[4] Read वैरिराजः [5] Read मंथि. [6] Read प्रचल.

[7] Read जिज्ञपत्तं. [8] Read विलेखनाय, ङशाकलेख in original.

[9] Read त्युदिततन्ना. [10] Read सोकृत. [11] आच in original.

[12] Read लीढे. [13] Read प्रापदनु.

3. हरनृपतः पितुर्न्नियोगाच्चिरमुररीकृतचंडदंडयात्रः ।

4. ससरभसमलं [1] पुरिमुपागात्सहकृतषड्विधसैनिको नृपालः ॥
(7) तस्मि-

5. न्नुत्तुंगतुंगाजलमहितमरुत्सेविते [2] पुण्यदेशे शाके रूपा-

6. लयेब्दे नरपतितिलको देवरायः प्रमोदे । ज्येष्टाराकाख्यप-

7. र्वण्युशनासि दिवसे [3] चेन्नुभट्टाय भारद्वाजायर्ग्वेदिने दात्परिक-

8. लितपुराणाध्वने क्षेत्रमग्र्यं ॥ (12) अद्दंकिराष्ट्रपरुचूरुगकादला-[4]

9. ख्य स्रोतस्तटाद्वितयगामिनि भूमिभागे । मण्डियपंचदश-

10. परिमितेत्रसीमाचंद्रार्कचान्हित [5] शिलाः परितोनिरवाताः ॥ (13)

Second plate, second side.

1. प्रशाशत्सुख [6] भूयाद्भूमिपतिः प्रतापमहितः श्री-

2. देवरायाह्वयः । तत्सूनुर्युवराजपट्टच [7] भुवि

3. श्रीरामचंद्राभिधः श्रीमानाजिषु वैरिराजविजयी जी-

4. यात्सहस्त्रंसमाः ॥ (14) रामचंद्रनृपास्थानी विद्वा-

5. नद्धा यशोधनः । श्री देवराजमिश्रोयं व्यलि-

6. खद्धर्मशासनं । (15) सामान्योयं धर्मसेतुर्नृपा-

7. णां काले काले पालनीयो भवाद्भिः ॥ इत्थंसर्वा(नेता)न् भा-
विनः पार्थि-

8. वेंद्रान् भूयोभूयो याचते रामचंद्रः ॥ (16) श्रीराम चंद्र.

---

[1] Read पुरी. [2] मस्त्पाविते in original [3] दिनेहे in original.

[4] Read गतौदला. [5] Read चिन्हित. [6] Read सतसुखी.

[7] Read पट्टण.

COPPER-PLATE No. 2. (A D. 1435-36 ?)

[Tiruvidu grant]

Note.

[This is a Telugu copper-plate grant and is edited from the original preserved in the Collector's office, Nellore Mr. Sewell refers to it (No. 66, page 9, Vol. II).

The engraving is excellent and the orthography calls for no remarks.

The cyclic and S.S dates do not agree]

TRANSLATION.

Hail ! On Monday, the 15th of the bright fortnight of Kártika (month) of the year Párthiva, corresponding to 1357 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era — Dévaráya Vodaya Gáru of the *gótra* of Kásyapa, after making prostrations to the illustrious lotus feet of the illustrious Ahóbala déva, the deity of Tiruviḍu, who is the Lord of Vaikunta Désa of Kali Yuga, who is the ruler of the crores of worlds of the whole universe, and who is called Náráyaṇa, whose vehicle is the bird Garuda, who is the establisher of the path of the Védas and who is the illustrious inaugurator of the philosophy of the illustrious Ṣrí Rámánuja,[1] gave the (following) charitable deed so that religious merit might accrue to his father Parvataráya, his mother Párvatí Déví, his grandfather Rámachandra Ráya, and his grandmother Lakshmí Déví. We have given the village named Tiruviḍu which is in the bed of the tank named Karakili and which lies on the northern bank of the *Pináki* (Pennéru),

[1] Ramánuja, the Vaishnavite reformer flourished in the twelfth century of our era

in the Pánkanándu district in Udayagiri kingdom belonging to us, to the deity Ahóbalésvara of Tiruvídu, after pouring water into the hands of Purushóttamayya, son of Padmanábhayya, who is of the *gótra* of Parásara, and follower of the Yajus Sákhá and who is the temple servant of Ahóbaladéva, for providing all kinds of enjoyments (to the deity), so that the deity may enjoy the eight powers and the eight enjoyments. Having accepted this, may the deity deign to protect us!

The protection of another's gift is twice as meritorious as one's own gift. By resuming another's gift, one's own gift becomes inefficacious.

Verily the country to the extent of three 'Yójanas' surrounding the temple of Ahóbala Nrisimha is a hundred times more sacred than Gayá, Prayág and Kási.

Obeisance to Srí Narasimha!

Obeisance to Sríman Rámánuja!

Srí Ráma.

First side.

1. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుద
2. య శాలివాహ
3. న శకవరుషంబు
4. లు ౧౩౨౭ అగున
5. ట్టి పార్థివ సంవత్స
6. ర కార్తీక శు ౧౫
7. సో-స్వస్తిశ్రీ కలియు
8. గ వైకుంఠదేశ అఖి
9. లాండకోటి బ్రంహ్మాం
10. డనాయక అభంగ
11. గరుడనారాయ
12. ణ దేవమార్గప్రతి

Second side.

13. ష్టాచారియ్యు శ్రీరామా
14. నుజ దరుశన స్థాపనా
15. చారియ్యు లాన తిర్వ్యశ్రీ అవు
16. బళదేవర శ్రీపాదప
17. ద్మంబులకు కాశెపగో
18. త్రులైన దేవరాయవా
19. డయలు గారు తమ
20. తండ్రి పవతరాయ
21. లకున్ను తల్లిపార్వతి
22. దెవికిన్ని తమతాత రా
23. మచందురాయ రా
24. యెంకున్ లక్ష్మిదేవి
25. కిన్ని దర్మం అగునట్లు

Third side.

26. గాను సాష్టాంగ దణ
27. ం వెట్టియిచ్చిన దర్మ
28. శాసనము మాకు
29. ంజెల్లివుదయగిరి
30. రాజానపొంకనా
31. ండ్జిలోను పినా
32. కినది వుత్తరభాగా
33. న కరకిలిచెరువులో
34. ను తిరిపీడు అగ్రగా
35. మము తిరివిటి అవు
36. భలేశ్వరుక్కి అం
37. గరంగవైభవాల

Fourth side.

38. కున్ను ఆరగింపులకు
39. న్ అష్టైశ్వర్యాలు గల్గు
40. నట్టుగాను అష్టభోగా
41. లుకల్గునట్టుగాను పా
42. రాశలయజుస్యఖా
43. ధ్యాయులైన అవుబళ
44. దేవరస్థానికులు పద్మ
45. నాభయ్యగారి పుత్రు
46. ండగు పురుషోత్తమ
47. య్యంగారి హస్తంలోను
48. దారవోశి అవుబళే
49. శ్వరునికి సమర్పించితిమి అ
50. వధరించి మన్నును ర
51. క్షింపు నవధరించ్చిడిన్

Fifth side.

52. స్వదత్తా ద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం పరదత్తాపహారే

53. ణ స్వదత్తంనిష్ఫలంభవేత్తు ॥ అహోబళనృసుహాశ్చస మంతా

54. ద్యోజనత్రయం।గయా ప్రయాగ కాశీభ్య సత్యం శతగుణాధి

55. కం శ్రీనరసింహ్వాపనమః శ్రీమతే రామానుజాపనమ ॥ శ్రీరామ.

Copper-plate No. 3 (A.D. 1429–30.)

[Lingampádu. Grant of Dévaráya II (Vijayanagar). S.S. 1351]

Note.

This grant consists of three copper plates strung on a ring bearing the usual emblem of the Vijayanagar dynasty. The plates excluding the circular portion at the top are $5\frac{1}{2} \times 7\frac{1}{2}$ inches. The first and third plates are inscribed on the inside only, while the second is inscribed on both sides. The writing is in the Nandinágari alphabet and in excellent preservation and the language is Sanskrit verse.

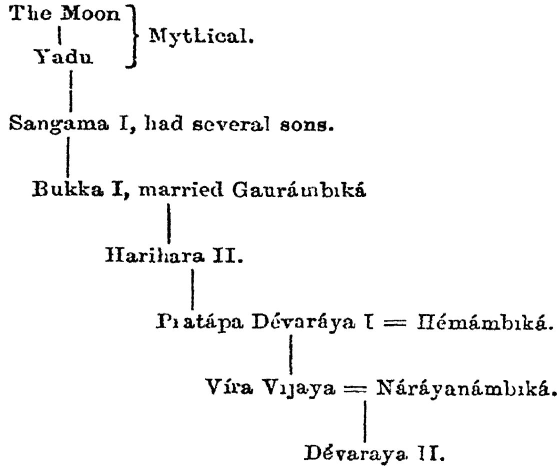
The inscription records that king Dévaráya II of Vijayanagar gave the village of Lingampád which was thenceforward surnamed Pratápadévaráyapuram, along with Tanda (Tada) to Annamárádhya, otherwise known as Kompalli, the son of Mallikárjuna. The village Lingampádu was situated in *Padanádu*, in the Chandragiri *Rájya*, in the Porúr *síma*, and to the south of the river Svarnamukhi. The date of the grant was the 12th of the bright half of Kártika of 1351 S.S. and cyclic year Saumya.

The donee is said to have been the governor of the northern gate of Srísaila, and a worshipper of Siva. His religious sanctity is curiously described; it was so great that when the Panchákshara and a Rudráksha bead having one face were placed on one scale and he sat on the other, the latter went up. The exact meaning of this is not quite clear as the inscription in this portion is apparently corrupt. He was an Árádhya (a Saiva sect) and was named *Annam*, but his popular name was Kompalli.

The inscription resembles that of the Satyamangalam grant of the same king (E.I., Vol. III, p. 35) and the

verses relating to the genealogy of the donor are identical with a few variations.

The date of the Satyamangalam grant is 1346 S.S.

The engraver was Muddana, son of Vírana and he is described as Şásanácháryavarya, the best of edict-engravers.

Translation.

First plate, second side.

Adoration be to Şrí Gaṇádhipati (Ganéşa)!

V. 1. Salutation be to Şiva, who is beauteous with the moon, as with a *chámara*, kissing his lofty head, and who is the main pillar of the creation of the city of the three worlds!

V. 2. May the wonderful elephant[1] whose pleasure-park sages call the Vedas, bring you great happiness!

V. 3. May Hari, to whom lifting up the earth (when) in the form of a boar, the ocean became a pleasure-pond, bring you prosperity !.[2]

---

[1] Ganéşa who has the face of an elephant.

[2] This is an invocation to Vishnu in his boar incarnation.

V. 4. From the milky ocean arose the flower of the waters (the moon) which is fresh and never withered and which Íṣvara (Ṣiva) wears on the head.

V. 5. The descendant of him (the moon), who is the storehouse of eternal fragrance, named Yadu, was the wonderfully sweet fruit of penance performed by the earth.

V. 6. In his lineage which was characterized by valour, there was a king named *Sangama*. The celestial river (Ganges) shone, having its bed formed by his fame, as it were.

V. 7. Amongst the sons of him (Sangama) who was the treasure of all gems, king *Bukka* became universal sovereign as the 'kaustubha' among gems.

V. 8. The son of him (*Bukka*) whose wife was Gaurámbiká, was king *Harihara*, who was excellent in modesty, who wore great glory as a necklace.

V. 9. Who verily traversed the fourteen worlds with the fame of the sixteen mahádánas (great gifts) (performed by him) reaching all the quarters (of the world).

V. 10. His son was named *Pratápa Dévaráya* whose prowess was like that of Indra, who on account of his virtues was as it were the delight of his subjects incarnate.

V. 11. Having consumed (as a sacrifice) the fuel which is his enemies in the fire which is his valour on the (marriage) [1] altar which is the battle field, the goddess of victory was taken in marriage by this hero.

V. 12. The son of him (Pratápa Dévaráya), whose wife was Hémámbiká, was the heroic king *Vijaya*, eminent in

[1] This is all very fanciful. The destruction of enemies is compared to a marriage ceremony.

modesty, the treasury of knowledge and skilled in solving difficult matters.

V. 13. The queen of him (Vijaya) who was the store-house of compassion was Náráyanámbiká as Mahá-Lakshmi was of Ṣaura (Krishna) and Párvati was of Ṣankara (Ṣiva).

Second plate, first side.

V. 14. Resplendent on earth is king *Dévaráya*, the giver (of gifts), the excellent fruit of their austerities in previous births in the form of a son.

V. 15. Which king they style another Vikramáditya in valour, another Bhója in enjoyment, and a Kubéra in liberality.

V. 16. Whom kings served with *chámaras* and other emblems of royalty, belonging to Abhanga,[1] Vanga, Kalinga, Vanga and other kingdoms, held by themselves.

V. 17. Who is Rájádhirája, valiant, who is Rájaparamésvara, who is great with the *biruda* "Bháshalanghitabhúpálabhujanga" (the paramour of kings who break their word).

V. 18. Who has the surname Múrurázyaragaṇḍa (the conqueror of the three kings, viz., Chera, Chola and Pándya), who is Pararáyabhayankara (the terror of other kings), and who is eulogized by panegyrists as Hindurázyasuratrána (a Sultan among Hindu kings).

V. 19. He, the foremost of the glorious, king Prauḍha (Déva)ráya, in the town named Vijaya which has for its moat the glorious Tungabhadra,

---

[1] It is not known what kingdom is referred to by Abhanga and it is curious that Vanga is mentioned twice, probably we should read Anga for Vanga in one case.

V. 20. In the Saka year reckoned in order by the moon (1), the arrows (5), Ráma (3), and the moon (1) *i.e.*, 1351, in the year Saumya in the month of Kártika, on an auspicious day,

V. 21. On the 12th of the bright half, on a very holy occasion, being on the bank of the Tungabhadra river, in the presence of Virúpáksha (gave the following gift),

V. 22. To the descendant of the Kaundinya *gôtra*, the follower of the excellent Ápastamba *sútra*, who is glorious, the student of the Yajus sákha, who is brilliant in virtue,

V. 23. Who is the son of the Brahman Mallikárjuna, who is of unlimited spiritual power, who is intent on the performance of the good deeds prescribed by the *Srautas* and the *Smártas*, who is intelligent,

V. 24. Who is a fit person for receiving gift of land, who is the foremost of Brahmans, who is modest, distinguished, famous and high-souled,

V. 25. He has studied four Vedas and understood them by the Ṣaiva scriptures; he is the lord of the northern gate at Ṣrísaila, and is renowned on earth.

V. 26. He placed the mantra consisting of five letters (Námas Siváya) and a Rudráksha having one face on one scale (and he himself sat on the other). Oh wonder, he went up.

V. 27. He is known as *Kompalli*, and is a worshipper of Ṣiva at the six times. To the learned man named *Annamárádhya*, who is versed in the Védas and the Védángas,

Vs. 28 to 32. (Dévaráya) gave joyfully after making libation of water and gift of gold the village named Lingampádu, surnamed Pratápadévaráyapuram, along with the village Tanda (Tada ?), situated in the Chandragiri

rájya, in the country named Paḍanáḍu, in the famous *síma* Porúr, excellent, situated to the south of the Svarnamukhi river, as a *Sarvamánya*, with its four boundaries everywhere, together with its treasures and hidden deposits, with its water and stone, with its *akshini* and *ágámi*, with its actuals and outstandings; (he gave) this as *ékabhóga sarvamányam* to last as long as sun and stars last.

Third plate, first side.

V. 33. This copper edict has been inscribed by Muddanácharya, son of Vírana, the best of edict-engravers. [Imprecatory verses.] Ṣrí Virúpáksha.

First plate, second side.

1. श्रीगणाधिपतयेनमः । नमस्तुंगशिरश्चुम्बि चन्द्रचाम-
2. रचारवे । त्रैलोक्यनगरारंभमूलस्तंभाय शंभवे । (॥ 1)भू
3. यस्यय[1] भवतां भूत्यै भूयादाश्चर्यकुंजरः । आहुर्विहारं-[2]
4. कांतारं आगमांन्यस्य[3] योगिनः (॥ 2) क्षेमं वःप्रचुरीकु-
5. यद्द् क्षोणिमम्युद्धरं[4] हरिः । क्रोडाकृतेरभूतस्य[5] क्रीडा-
6. पल्वलमंबुधिः । (॥ 3) अस्ति क्षीरार्णवोद्भूतमपां पुष्पाम-[6]
7. नुत्तमं । [7]अम्लानमविनिर्माल्यमाधत्ताशिरसी-
8. श्वरः । (॥ 4) सदामोदानिधेस्तस्य संताने[8] यदुसंज्ञिते।[9]
9. अभूदाश्चर्यमाधुर्य वसुधायास्तपः फलं । (॥ 5) सं-
10. गमो नाम राजा भूसारभूते[10] तदन्वये । रेजे यस्य

---

[1] Read भूयस्यै. [2] Read हारकां. [3] Read आगमान् यस्य.

[4] Read धरन् हरिः. [5] Read दस्य. [6] Read पुष्पम

[7] Or read अम्लानमविनिर्माल्यं. [8] Or read सन्तानो.

[9] Or read सञ्ज्ञया. [10] Read राजासीत् सारभूते or राजाभूत्सारभूते.

11. यश(ः)सिद्धसरणीव सुरापगा। (॥ 6) सर्वरत्ननिधि-
12. रतस्य संराडासीत्तनूभुवां। मथो[1] बुक्कमहीपालो
13. मणिनामिव[2] कौस्तुभ(ः)। (॥ 7) तस्य गौरांबिकाजाने-
14. स्तनयो(विनयो)न्नत(ः)। हारगौरयशःपूरदारी[3] हरि-
15. हरश्वरेः। (॥ 8) यः षोडशमहादान(य) शसा दिग्वि-
16. हारिणा। भूयसोप्यगमनूनं[4] भुवनानि
17. चतुर्दश। (॥ 9) प्रतापदेवरायस्य[5] पुत्र(ः)सुत्राम-
18. विक्र(मः)। प्रमोद इव मूर्त्तोयं प्रजानां स्वगुणै-
19. रभूत्। (॥ 10) प्रत्यर्थिसमिधो हुत्वा प्रतापाग्नि[6]-
20. रणं(।)गणे। विहितो येन[7] विजयश्री-
21. करग्रह(ः)। (॥ 11) तस्य हेमांबिकाजानेस्तनयो विन-
22. येन्नतः। विद्यानिधिर्विशेषज्ञो वीरो विज-
23. यभूपतिः। (॥ 12) दयानिधेरभूत्तस्य दवा नाराय-
24. णांबिका। शौरेरिव महालक्ष्मीः शंकरस्येव

Second plate, first side.

25. पावता। (॥ 13) पुत्ररूपं तयोः श्लाघ्यं पूर्वजन्म-
26. तपःफलं। देवरायमहीपालो दाता दि[8]-
27. व्यति भूतले। (॥ 14) विक्रमो[9] विक्रमादित्यं भो-
28. गैर्भोजमिवापरं। राजा राज्ञां वितरण रा-
29. जानं य[10] प्रचक्षते। (॥ 15) अभंगवंगकालिंगवंगा-
30. चैश्चामरादिभिः। राजानोयं निषेवंते राज-

---

[1] Read ध्ये.
[2] Read णीनामिव.
[3] Read धारी.
[4] Read भूयसाध्यगमन्नूनं.
[5] Read रायाख्यः.
[6] Read प्रतापाग्नौ.
[7] Add वीरेण.
[8] Read दीव्यति.
[9] Read विक्रमैः or विक्रमे.
[10] Read राजराजं वितरणे राजानंयं.

31. चिह्नैःस्वयंधृतैः । (॥ 16) राजाधिराजस्तेजस्वी यो राज-
32. परमेश्वरः । भाषालंघितभूपालभुजंग-
33. विरुदोन्नतः । (॥ 17) मूरुरायरगंडांकः पररा-
34. यभयंकर । हिंदुरायसुरवाण[1] वंदिवर्गे-
35. ण वाणतुं[2] (॥ 18) श्रीतुंगभद्रापरिघे नगरे विज-
36. याह्वये । पुण्यश्लोकाग्रगण्यो सौप्रौढरायम-
37. हीपति(:) (॥ 19) शासिसायकरामेंदुशाकवर्षक्र-
38. मादिषु । सौम्यसंवत्सरे मासि कार्तिक्यां
39. तु शुभे दिने । (॥ 20) शुक्लपक्षे च द्वादश्यां पुण्य-
40. काले विशेषतं(तः) । तुंगभद्रानदीतीरे वि-
41. रूपाक्षस्य संनिधौ । (॥ 21) (कौ)ण्डिन्यगोत्रसंभूतव-
42. रापस्तंबसूत्रिणे । यशास्विने यजु(:)शाखा-
43. ध्याइ(यि)ने गुणशालिने । (॥ 22) मल्लिकार्जुनवर्याय[3] पु-
44. त्रायामिततेजसे । श्रौतस्मार्तसदाचारनि-
45. रताय मनीषिणे । (॥ 23) भूदानपात्रभूताय भूमि-

Second plate, second side.

46. देवाग्रयाइ(यि)ने । विनीताय विशिष्टाय विख्या-
47. ताय महात्मने । (॥ 24) शैवशास्त्रपरिज्ञातचतुर्वेद-
48. परायणे (णः) । श्रीशैले उत्तरद्वारनायको धुवि[4]
49. विशतुः[5] । (॥ 25) तुलामारोहयामास सहपंचारी-
50. णय [6] । रुद्राक्षेणैकवक्तण[7] चित्रं तत्र समारुह[8]-
51. त् (॥ 26) कोंपल्लिनाम विख्यात(:)षक्कार[9]शिवपूजकः ।

---

[1] Read त्राणो.   [2] Read वर्ण्यते.   [3] Read वर्यस्य.

[4] Read भुवि.   [5] Read विश्रुतः.   [6] Read सहपंचाक्षरेण यः.

[7] Read कंत्रक्रेण.   [8] Read समारुह्य.   [9] Read षट्काल.

52. अंनभाराध्याविदु(षे)वेदवेदांगवेदिने । (।। 27) चंद्र-
53. गिर्याह्वये राज्ये पडनाडुमहीतले । पोरूरु-
54. सीमविख्यातपितिष्टित[1]मनुत्तमं[:] । (।। 28) सुवर्ण-
55. मुखिनद्याया[2] दक्षिणं दिशमाश्रितं । तंडं च
56. ग्रामसंयुक्तं लिंगपाड्वितिनामकं (।। 29) प्रतिना-
57. म प्रतापाख्यदेवरायपुरं तथा । सर्वमान्यं च-

Second plate, second side.

58. तुः सीमा संयुतं च समंततः । (।। 30) निधिनिक्षेपसं-
59. युक्तं जलपाषाणसंयुतं । आक्षिण्यागमिसहि-
60. तं सिद्धसाध्यसमन्वितं । (।। 31) ये(ए)कभोगमिदंसर्व
61. मान्य [मा] चंद्रतारकं । सहिरण्यपयोधारापूर्वकं
62. दत्तवानमुदा (।। 32).

Third plate, first side.

63. शासनाचार्यवर्येण वीरणस्य सुतेन च । मुद्द
64. ण[3]चार्यनाम्रा वै लिखितं तांब्रशासनं ।। (।। 33)
65. दानपालन &c.

Usual imprecatory verses.

75. रामचंद्रः ।।

श्रीविरूपाक्ष.

---

[1] Read प्रतिष्टित.

[2] Read मुखरीनद्यादीक्षण.दिश.

[3] Read ना.

COPPER-PLATE No. 4. (A.D. 1746–47.)

[From Rámayyapaṭnam, Kandukúr Taluk.]

Note.

[1. Records the agreement of certain Lambádi salt traders to pay Re. 1 per *puṭṭi* of salt bought by them to Báva Mohandás Rághavadás and his heirs for maintaining the (Bairági) *maṭham* at Rámayapaṭnam, Kundukúr taluk.

2. Date—S.S. 1668—A.D. 1746.

3. Language—Telugu. The front side records the above said agreement and on the reverse are inscribed a few of the customary imprecatory verses in Sanskrit.]

[Obeisance to Ṣrí Ráma]

This is the deed of gift executed by the Lambáḍis named (here comes a list of names) to Báva Mohandás Rághavadás on the 7th of the bright half of Mágha of the year Akshaya, corresponding to the illustrious, victorious, and prosperous S.S. year 1668. In fasli 1156 we settled to give one rupee per *puṭṭi* of salt purchased by Brinjáris (salt traders) to maintain the charity in your *maṭham* at Bandar Rámayapatnam. Therefore we, the salt traders who trade at Pákala, Bingi-napalli and Tummalapenṭa of Sarkár Udayagiri, Zuvvaladinne, Krishnapatnam and Gangapaṭnam of Sarkár Sarvepalli, and Gógulapalli, Isikipalli and Allúru of Sarkár Kambham, and other ports on the coast and we, the Lambáḍis or whoever we be; bind ourselves to continue in the above said manner the charity in your *maṭham* to your sons and grandsons in succession as long

as the sun and moon endure. This deed of gift has been executed in these terms with our consent.

[Two imprecatory verses.]

శ్రీరామా.

స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౬౬౮ అగు నేటి అక్షయనామ సంవత్సర మాఘ శు ౭ లు బావా మోహన దాసు రాఘువదాసుగారికి దొమాపకు ఖిమాసవాయి బాణాసాహెవ కిరాశిం ద్దామ టలయ్యా ఖమాన్ఘాజనవపతు కాదలాతు గిరిద్దర ఖి లాపతు రామదాసు మిరుజార్ఘు నోతుతింమ్మ త్రైజెషపతు జివా హెము తాళ్ళాబళ్ళి ఖిమతాళ్ళాపతు చంద్రాలకర చెంచెంతగతాకురు వగైరామూడు బూక్యాదిపాగంగ్గు ఖేశాపతుహాటి చాకొషతు లో వగైరా సత్తాలినుపాదాబుక్యాతెరపడముదు వగైరా లంబాడిబ్రా యించియిచ్చిన దానపత్రం. సన్న ౧౧౫౬ ఫసలి బందరు రామయ పట్నంలోను మీమఠం ధర్మంనడిచేటందుకు మతాలాకు బయజం రిలు పట్టెపుప్పుకు ఖ ౧కి రూపాయనివర్తరవ చేసినాముగనుక పా కల బింగినపల్లె తుమ్మలపెంట సరకారు వుదరగిరి జవ్వలదిన్నె శ్రీ స్టాపట్నం గంగపట్నం సరకారు సర్వేపల్లి యిశికపల్లి గోకులపల్లి అల్లూరు సరకారు కంభంవగైరా కరవాక[1] బందలలో పట్టెలంబా డీలు యెకులంవారు పటినా యీ సదరపా వ్రాశినప్రకారం మీ మతానకు ధర్మంగా మీ పుత్రపవుత్ర పారంపరియంత్తగం ఆచంద్రా ర్కస్థాయిగాను నడిపించగలవారము యిటని మారాజిని వ్రాయించ్చి యిచ్చిన దానపత్రముసరి॥

దానపాలనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోనుపాలనం దానా త్స్వర్గమవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతంపదం॥

స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తాను పాలనం పరదత్తాప హా రేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥

---

[1] కరవాక. = On the coast.

COPPER-PLATE No. 5. (A.D. 1406–07.)

[The Málakoṇḍa temple grant of Kandukúr Taluk. Telugu.]

TRANSLATION.

Prosperity! Hail! On the 15th of the bright fortnight of Vaisákha of the year Vyaya, corresponding to the illustrious Ṣaka year 1328, Mahárája Ṣrí Mallaya Reḍḍi, the son of Ṣrígiri Reḍḍi, grandson of Pina Kómati Reḍḍi, and great grandson of Vémaya Reḍḍi, who (Vémaya) had the *birudas* Jagannobbagaṇḍa (the sole hero of the world), Jita Gópála[1] (the conqueror of Gopála), Pallava Trinétra, Vairivíra (the hero to enemies), Basava Sankara, who (Vémaya) was the builder of (the flight of) steps at Ṣríṣaila (Parvata), and the giver of unlimited land and the gifts prescribed by Hémádri, issued this charitable edict to Málekonda Kéṣava Díkshit, the priest of Vishnu of Mályádri (Málakonda), the son of Rangá Chárya and grandson of Peddayya, of the Paráṣara *gótra*, of the Ápastamba *sútra*, and of the Yajuṣsákhá. We have granted on this holy occasion with libation of water the hereditary right of worshipping Vishnu at the villages Cherukúru, Kámayapalli, Ádúru, and Penṭaréla, and their hamlets, which are attached to Chunḍi in Kandukúru. Therefore you and your sons and grandsons should enjoy this for ever as long as the sun and moon last.

Verses. The protection of another's gift is twice as meritorious as one's own gift.

---

[1] Perhaps we should read Jagatgópála as in K.R. 18.

By resuming the gift of another one's own gift becomes inefficacious.

[This is] the signature of Mallaya Reddi.

1. శ్రీ స్వస్తిశ్రీ శకవరుషంబ్బులు ౧౩౭౮ అగునేటి వ్యయ సంవత్స
2. ర వైశాఖ శు ౧౫ యజుశ్శాఖాధ్యాయ [illegible] పరా
3. శర గోత్ర పెదయ్యపౌత్ర రంగాచార్య పు[illegible] హాదిపూజా
4 పరులైన మాలెకొండ కేశవ దీక్షితులవారికి జగనొబ్బగం
5. డ జితగోపాల పల్లవత్రినేత్ర వైరివీర ఖసపశ[illegible] బిరుదులుంగ
6. ల పరగ తానసోపానాలు నిస్సీమభూదానహేమా
7. ద్రి దానాలున్ను చేశిన వేమాయ రెడ్డింగారి నప్తృవులు
8. న్ను పినకోమటి రెడ్డింగారి పౌత్రులున్ను శ్రీగి
9. రి రెడ్డిగారి పుత్రులున్ను ఆయిన మహారాజశ్రీ
10. మల్లాయరెడింగారు వ్రాయించియిచ్చిన ధ
11. ర్మశాసనం కందుకూరికి చెల్లె చుండి సంమ చెరు
12. కూరు కామయపల్లి ఆదూరు పెంటరేల యీ క
13. సుపాలు వీటిపవెలుకూడా విష్ణుదేవాలయా
14. ల అచరకమిరాశి యీ పుణ్యకాలమందు ధారా
15. గ్రహితం చేస్తిమిగనుక ఆచంద్రార్కస్థాయి
16. గా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం మీరు అను
17. భవించుకునేది ॥ శ్లోకం ॥ స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్య
18. ం పరదత్తానుపాలనం । పరదత్తాపహారేణ స్వ
19. దత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ మల్లయ
20. రెడ్డివ్రాలు

COPPER-PLATE No. 6. (A.D. 1602–03.)

[Mangalampád grant of Venkaṭa I.]

Note.

The original of this grant was secured from its owner by Rao Sahib T. Raghaviah, Deputy Collector of Gudur Division. It consists of five plates measuring $8\frac{1}{3}$ inches long and 7 inches wide, the first and last of which are inscribed on their inner sides only. The plates are held together by a ring passing through their upper part which is rounded at the top. They are in a state of excellent preservation.

The grant throughout is in the Nandinágari alphabet and the language is Sanskrit. It is entirely in verse of various metres. The letters are very clearly engraved and it is noteworthy that very few mistakes are found in this grant. The orthography calls for no special remarks.

The grantor is Venkata I, who also issued the Vilapaka grant (Saka 1523).

The date of the grant is Ṣaka 1524 or A.D. 1602–03, cyclic year Subhakṛit, on the 12th day of the month of Ashádha.

The donee was Srí Rangarája, son of Jagannátharya, grandson of Ṣrí Rangarájárya, of the *gótra* of Atri, of the Ápastamba *sútra*, and foremost of the students of the Yajus Sákhá. His genealogy is traced up to one Védántódayana, who was the cook of Ṣrí Rámánujárya (the Vaishnava philosopher) and who was famed for his shastraic lore.

From this inscription we learn that Kavitárkíkasimha, *i.e.*, Védántácharya or Désika, the Vaishnava philosopher, was a disciple of Várihamsámbuváha, and descendant of the above said Védántódayana.

By resuming the gift of another one's own gift becomes inefficacious.

[This is] the signature of Mallaya Reddi.

1. శ్రీ స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబ్బులు ౧౩౭౮ అగునేటి వ్యయ సంవత్స

2. ర వైశాఖ శు ౧౫ యజుశ్శాఖాధ్యాయ [illegible] పరా

3. శర గోత్ర పెదయ్యపౌత్ర రంగాచార్య [illegible] హారిపూజా

4 పరులైన మాలెకొండ కేశవ దీక్షితులవారికి జగనొబ్బగం

5. డ జితగోపాల పల్లవత్రినేత్ర వైరివీర ఖండ[illegible] బిరుదులుంగ

6. ల పర్వతానసోపానాలు నిస్సీమభూదానహేమా

7. ద్రి దానాలున్ను చేశిన వేమాయ రెడ్డింగారి [illegible]లు

8. న్ను పినకోమటి రెడ్డింగారి పౌత్రులున్ను శ్రీగి

9. రి రెడ్డిగారి పుత్రులున్ను అయిన మహారాజశ్రీ

10. మల్లాయరెడింగారు వ్రాయించియిచ్చిన ధ

11. ర్మశాసనం కందుకూరికి చెల్లె చుండి సామ చెరు

12. కూరు కామయపల్లి ఆదూరు పెంటరేల యీ క

13. సుపాలు వీటివలెలుకూడా విష్ణుదెవాలయా

14. ల అర్చకమిరాశి యీ పుణ్యకాలమందు ధారా

15. గ్రహితం చేస్తిమిగనుక ఆచంద్రార్కస్థాయి

16. గా పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం మీరు అను

17. భవించుకునెది ॥ శ్లోకం ॥ స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్య

18. ం పరదత్తానుపాలనం । పరదత్తాపహారేణ స్వ

19. దత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ మల్లయ

20. రెడ్డివ్రాలు

Copper-plate No. 6. (A.D. 1602–03.)

[Mangalampád grant of Venkaṭa I.]

Note.

The original of this grant was secured from its owner by Rao Sahib T. Raghaviah, Deputy Collector of Gudur Division. It consists of five plates measuring $8\frac{1}{3}$ inches long and 7 inches wide, the first and last of which are inscribed on their inner sides only. The plates are held together by a ring passing through their upper part which is rounded at the top. They are in a state of excellent preservation.

The grant throughout is in the Nandinágari alphabet and the language is Sanskrit. It is entirely in verse of various metres. The letters are very clearly engraved and it is noteworthy that very few mistakes are found in this grant. The orthography calls for no special remarks.

The grantor is Venkata I, who also issued the Vilapaka grant (Ṣaka 1523).

The date of the grant is Ṣaka 1524 or A.D. 1602–03, cyclic year Ṣubhakṛit, on the 12th day of the month of Ashádha.

The donee was Srí Rangarája, son of Jagannátharya, grandson of Ṣrí Rangarájárya, of the *gótra* of Atri, of the Ápastamba *sútra*, and foremost of the students of the Yajus Sákhá. His genealogy is traced up to one Védántódayana, who was the cook of Ṣrí Rámánujárya (the Vaishnava philosopher) and who was famed for his shastraic lore.

From this inscription we learn that Kavitárkíkasimha, *i.e.*, Védántácharya or Désika, the Vaishnava philosopher, was a disciple of Várihamsámbuváha, and descendant of the above said Védántódayana.

The object of the grant is the village of Mangalampáḍ *alias* Pórúr, surnamed Jagannáthapuram, situated in the kingdom (Rájya) of Chandragiri, in the division of Paḍanáḍu, north of Santavélúr, east of Ugumudípera *agrahára*, south of Uchúr and west of Ilúr. It is stated that the gift was made before the deity Venkatéṣa.

The Vamsávali (genealogy) of the grantor is identical with that of the Vilapaka grant (Vol. IV, E.I., p. 272) and the verses of the two grants are identical throughout except in a few places. No new historical information is accordingly furnished.

The stanzas of this grant were composed by Chidambara Kavi, sister's son of Ṣiva Súrya, the king of poets.

The engraver is said to have been Kámayárya, the son of Gaṇapárya, the brother of Vírana (probably the same individual who engraved the Vilapaka grant.)

Like the Vilapaka grant, this grant bears at the end the colophon Ṣrí Venkaṭéṣa (Vishnu) in Telugu characters.

TRANSLATION.

First plate, second side.

Salutation to Ṣrí Venkaṭéṣa!

V. 1. I seek refuge in that pair of substances,[1] by virtue of whose touch a stone became the gem of women, and which is deserving of worship by the gods (or the wise).

V. 2. I seek refuge in Vishvaksêna, whose courtiers, over a hundred in number, the elephant-headed (Ganéṣa) and others, destroy the obstacles of (his) devotees.

---

[1] The pair of substances are the two feet of Ráma. When he once trod on a stone, it immediately became a woman. She was Ahalyá, the wife of Gautama, who had been condemned by her husband for unfaithfulness to become a stone.

V. 3. Victorious is the luminary (the Moon), which is the left eye of Hari, which arose from the ocean of milk, which is the support of the chakóras,[1] and which is productive of longevity to the gods.

V. 4. His grandson was Purúravas, the son of Budha. His son was Áyus. From him was born Nahusha. After him was Yayáti. Then from him was born Puru.

In his race arose King Bharata. In his lineage was Santanu.

The fourth after him was Vijaya (Arjuna). From him was born Abhimanyu. Then came Parikshi(t).

V. 5. The eighth in descent from him was Nanda.[2] Ninth from him was born king Rája Chalikka;[3] the seventh from him was Rája Naréndra, who was devoted to Şrípati (Vishnu); the tenth after him here (*i.e.*, on earth) was Vijjaléndra.[4] The third after him was born Víra Hémáliráya,[5] lord of Máyápuri, devotee of Murári (Vishnu).

V. 6. Fourth after him was born king Táta Pinnama, at whose sight the assemblage of enemies got frightened. Then was born king Somadéva, who in one day captured seven forts from the enemy. To him was born an heroic son, named king Rághavadéva. Then was the glorious King Pinnama.

V. 7. King Bukka was the son of him (Pinnama) who was the lord of the city of Áravídu,[6] (Bukka) whose

---

[1] The *chakóras* are fabulous birds supposed to feed on moonbeams.

[2] Nanda—the composer seeks to connect the family of the donor with previous dynasties, *e g*, Nanda, Chálukya and Kálachúri. The Nanda dynasty was subverted by the Mauryas.

[3] Chalikka and Rája Naréndra are Chálukyas.

[4] Vijjaléndra was of the Kálachuri dynasty.

[5] Víra Hémáliráya, lord of Máyápuri was probably the Kálachuri king Permádi; (S.S. 1050) E.I., Vol. III, p. 238.

[6] Aravíḍu; perhaps Áravéḍu near Ráyachóṭi in Cuddapah district.

splendour was increasing, and by whom even the kingdom of Sáluva Nrisimha [1] was firmly established.

Second plate, first side

V. 8. Bukka, the ornament of kings, who was a very tree of paradise to learned men, married the lovely Ballámbiká, who in the beauty of her body surpassed the nymphs of heaven, and who was of estimable character, just as Vishnu (married) Lakshmí.

V. 9. As the daughter of Kalasímbudhi (Lakshmí) obtained (a son) the flower-arrowed (Káma) from Mádhava, as the daughter of the chief of mountains (Párvatí) obtained Kumára from Sankara, as Sachí obtained Jayanta from the lord of the gods (Indra), so did Ballamá obtain from king Bukka, a son Rámarája, who was renowned in the world.

V. 10. Having vanquished by the great valour of his arm in battle the army of Sapáda,[2] though consisting of 70,000 horse, he seized from him the fort of Avanigiri,[3] and suddenly put to flight even Kásappudaya who excelled Indra in valour.

V. 11. He, whose prosperity was increasing, captured the fort of Kandanavólu [4] by the excessive strength of his arm. Having partaken of the poison administered by his relations, he converted it into ambrosia, (*i.e.*, did not die) owing to his devotion to the feet of Hari who was present there.

V. 12. Resplendent was Lakkámbiká, the queen of the glorious king Rámarája, who was a philosopher's

---

[1] From this it appears that he was the minister of Sáluva Narasimha (S.S. 1404) the third king of the second Vijayanagar dynasty.

[2] Sapáda—A certain chieftain; not, apparently, identified.

[3] Avanigiri not known.

[4] Kandanavólu —Kurnool.

stone to the assemblage of scholars, as Lakshmí, the wife of the lotus-eyed Vishnu.

V. 13. Owing to his many austerities he had a son, the illustrious king Rangarája, the light of the lunar race. When his power was resplendent, O wonder! even the eyes of the beautiful-eyed (ladies) of (his) enemies became bright.[1]

V. 14. Having obtained as consort the virtuous Tirumalámbika, who captivated the heart by her virtues, who eclipsed even the renown of Arundhati[2] by the beauty of her character and who surpassed the fame of Vasumatí[3] in patience, just as the moon (obtained) Róhiní, he, the foremost of heroes, rejoiced.

V. 15. This very valiant king begot these sons in succession on queen Tirumalá: the heroic Rámarája, versed in politics, the excellent Tirumalaráya and king Venkaṭádri.

V. 16. This hero Rámarája, having slain in battle his enemies who were the scourges of the whole earth, whose fame was as celebrated as that of Bharata, Manu, Bhagíratha and other kings, ruled the circle of the earth.

V. 17. Hearing the succession of his gifts sung by Vidyádhari women in accompaniment to the sound of their lutes resonant on account of their being struck with their nails, the tree of the city of the gods appears to plunge entirely into the ocean under the semblance of its reflection.

---

[1] *I.e.* he killed his enemies. Their widows could not use collyrium to their eyes which therefore appeared white though filled with tears. Not only were the eyes of his own ladies bright owing to his success, but also those of his enemies' widows Hence the wonder.

[2] Arundhatí—wife of Vasishtha—type of chastity.

[3] Vasumatí—the earth type of patience.

V. 18. Ṣrí Vara (Víra?) Venkaṭádri Rája shone on earth, resembling Lakshmana in beauty, surpassing the roar of thunder-clouds by the twang of his bowstring and causing great delight to the minds of his friends.[1]

V. 19. Amongst the three sons of king Ṣrí Ranga, king Tirumala Mahárája, of great prowess, wise, having subdued hostile kings in battle, and having been anointed to peerless sovereignty, ruled the whole earth, as Hari among the trinity.

V. 20. When the installation of this, the foremost of the famous and the moon of kings, took place, this earth being sprinkled with the water (poured out) on the occasion of numerous gifts attained as it were the position of queen.[2]

V. 21. Then shone his son, Ṣrí Rangaráya, famous, the bestower of wealth on dependants, the collection of the long accumulated merit of Ṣrí Vengalámba, and whose hand eclipsed the celestial tree (in liberality).

Third plate, first side.

V. 22. When his installation ceremony was performed according to the prescribed rules by the best of

---

[1] The epithets in this verse apply both to king Venkatádri and Lakshmana, brother of Ráma.

Lakshmana cháru murti ·

(1) in the case of Venkatádri, resembling Lakshmana in beauty.

(2) in the case of Lakshmana—having a form possessing auspicious marks.

Méghanádha—

(1) roar of thunder clouds, in the case of Venkatádri.

(2) Indrajit, son of Rávana, who was defeated by Lakshmana—in the case of Lakshmana.

Sumitrásaya—

(1) The desire of friends—in the case of Venkatádri.

(2) The desire of Sumitra, who was the mother of Lakshmana—in the case of Lakshmana.

[2] One of the ceremonies at the coronation of a king was to bathe him and his queen with sacred water.

Brahmans, when the cloud of his hand rained everywhere gold, waves of fame rose everywhere in the ten directions, and the fierce forest-fire which was the poverty of the good was quenched.

V. 23. Then his younger brother Venkaṭapati Ṣrí Dévaráya, the son of Tirumala Ṣrí Dévaráya, the fruition of the great religious merit of previous births of Ṣrí Vengalámba, devoted to the protection of the learned, and seated on the throne of universal sovereignty, like the tree of paradise (standing) on Mount Méru, ruled the whole earth with ri eousness.

V. . Having been anointed according to the prescribed rules by the spiritual preceptor of his *gótra*, the famous Tátayárya, who was the ornament of the wise, just as the descendant of the Raghu family himself (Ráma) by the husband of Arundhatí (Vasishṭha), (and) having quickly destroyed the demons who were the Yavanas[1] (as Ramá), ruling the earth, he was triumphant.

V. 25. His queens, Ṣrí Venkatámbá, Pedayovayámba, Ṣrí Krishnámba, Kódamámba, and Ṣrí Rághavámba resembled his three *Ṣaktis*,[2] *Níti*,[3] and *Dayá*.[4]

V. 26. Having been forcibly deprived of quantities of horses, elephants, weapons, umbrellas, etc., in a battle by the excellent soldiers of the army of him (Venkatapati) whose bravery was renowned, Mahamanda Sáhu,[5]

---

[1] The Yavanas referred to here were the Muhammadans आशरः = demon Ráma destroyed the demons. This king destroyed tne Yavanas.

[2] The three *Saktis* are the three elements of regal power—(1) Prabháva = majesty, (2) Utsáha = energy and (3) Mantra = counsel.

[3] Níti = Polity or politics.

[4] Dayá = Mercy.

[5] Mahamanda Sáhu is the Sanskritized form of Muhammad Shah who was king of Golkonda from A.D. 1581 to 1611.

son of Malikibharáma,[1] returned home in despair, shorn of splendour, and thus day by day made his name significant.

V. 27. Behaving like a grandfather to friends and foes, intent on giving refuge to enemies who bowed to him; his splendour was thus eulogized by all men "he is the crusher of the pride of Avahaluráya."

V. 28. Whose prosperity is radiant, having the title *manyaraganḍa* (hero to mountain chiefs), having titles, possessed of heroes who were able to vanquish the king of Utkala (Orissa) whose might was great, the punisher of the assemblage of enemies with the fierce strength of his arm, having the great title *ganḍaraguli-mányapuli* (a wild tiger to wicked kings).

V. 29. The central gem (the lord) of the necklace which is the city of Áravíḍu,[2] dallying with the powerful goddess of valour, broad-armed like the lord of serpents (Ṣésha), acquiring the title *manḍalíkadharanivaráha* (the boar on earth among provincial chiefs).

V. 30. *Venga-Tirubhuvanamalla*, an Arjuna in the science of the battle-field, *Úrugula-suratrána*[3] (the Sultan of Orangal), the devotee of Hari (Vishnu),

V. 31. The best of kings, known as "Rámabhadra in battle," whose *biruda* is described as *Nánávarṇa Srí Mandalíkaganda* (the hero of provincial chiefs of all castes),

---

[1] Malikibharama is the Sanskritized form of Málik Ibrahim. He was the father of Muhammad Shah and Sultán of Golkonda. There is here a play upon the name of Mahamanda Sáhu.

[2] Áravíḍu is, perhaps, a village 16 miles from Ráyachoṭi in Cuddapah district.

[3] Suratrána is the Sanskritized form of Sultán.

V. 32. The foremost of kings descended from the *gótra* of Atri, of great renown, possessing an army of excellent horse,[1] and endowed with great intelligence, he had as his vassals, the Arattas and Magadhas (lit. his rank was honoured by the Araṭṭas and Magadhas),

V. 33. Resplendent with righteousness like Yudhishṭhira,[2] the lord of the city of Kalyána,[3] accomplished in arts, *Chálikka chakravarti* (the emperor of the Chálukyas), and shining with the great crown of gems,

V. 34. Having the glory of the title *ébirudaráyaráhutavésyaikabhujanga* (the sole paramour of the prostitutes who are the troops of kings having all titles), having beautiful fame due to the proclamation of the *biruda* *Oddiyaráyadisápaṭṭa* [4] (the vanquisher of the king of Orissa),

V. 35. Whose cheeks resembled the moon, who eclipsed the god of love [5] in beauty, the hero who punished kings who break their word, the protector of the nine continents of the earth,

V. 36. Having the title Rájádhirája, whose gifts are like those of Kubéra,[6] surnamed *múruráyaragaṇḍa* (the vanquisher of the three kings), possessing fame surpassing Méru,

V. 37. Indifferent to other men's wives, the terror of other kings, devoted to the protection of the good, the

---

[1] Dhaṭṭá = Daṭṭu (Canarese) = a crowd, an army.

[2] Ṣalyári, a rare word = Yudhishṭhira whose uncle was Salya, king of Madra

[3] The birudas Venga Tribhuvana Malla and Kalyánapurádhipa are meant to show connection with the eastern and western Chálukyas.

[4] Oddiya is Orissa.

Disápatta (Canarese) = causing (enemies) to be scattered in all directions.

[5] Asamakánda — Asamabána = the number of whose arrows is odd (five i.e., the god of love)

[6] Ambati — an unusual Sanskrit word = gift.

destroyer of the tiger-like wicked,[1] having the title *aríbhagandabhérunda* (the eagle to the elephants which are his enemies), the store of ambrosia which is faith in Vishnu,

V. 38. He was eulogized daily by the crowd of bards, singing with folded hands "be victorious, live long," with these and other titles.

V. 39. His glory was sung by the Kámbhója, Bhója, Kalinga, Karaháta, and other kings who became his doorkeepers.

V. 40. He, Venkaṭapati, the foremost of kings, who surpasses the assemblage of ancient kings in policy, who is a tree of paradise to the crowd of scholars, having won the throne of Karnáṭa by the might of his arm, having subdued his enemies from the bridge (Rámé-ṣvaram) as far as the Himálayas, and joyfully ruling the whole earth, is resplendent.

Vs. 41 and 42. In the Ṣaka year, reckoned by the Védas (4), the eyes (2), the arrows (5), and the moon (1), *i.e.*, 1524, in the year Ṣubhakrit, in the month of Áshádha, in the bright fortnight, on the auspicious twelfth *tithi*, under a sacred asterism in the presence of the lotus feet of Ṣrí Venkaṭéṣa, who is the store-house of bliss,

V. 43. To the excellent Ṣrí Rangarája of the illustrious *gótra* of Atri, who is famed as the ornament of the earth, the follower of the excellent Ápastamba *sútra*, the foremost of the students of the Yajuṣ Ṣákhá.

V. 44. There was a great man named Vedántódayana, who was the cook of the illustrious Rámánujárya and who was famed for his learning in all the scriptures.

---

[1] Dushṭaṣárdúlamardana — the tiger was the emblem of the Chola king. The biruda may refer to this; it would then mean the vanquisher of the wicked Chóla king.

V. 45. In his lineage arose a great man named Várdihamsámbuváha, whose disciples Kavitárkikasimha (Védántácharya, known as Déşikácharya) and others were renowned on earth.

Vs. 46 to 51. In his family arose Şrí Rangarájárya of great intelligence. To his grandson who commented on the two schools of the Vedánta (*i.e.*, the Sánskrit and the Drávida or Tamil Schools), the son of the excellent Bráhman Jagannátha, who was a proud lion to the mad elephants who are his opponents in controversy, who was intelligent, and who was renowned for having everywhere promulgated the Vedic conduct; to the excellent Srí Rangarájá, who was (as it were) the accumulation of virtues, the self-chosen lord of the goddess of universal sovereignty of the Vaishnava creed, who reached the summit of altruistic acts, who is skilled in selecting learned men who observe good conduct, whose lotus-mind delighted in the contents of the eighteen Puránas, the best in righteous acts, of pure disposition of mind, who by daily giving fọod pleased the crowd of all Brahmans, and who was possessed of knowledge and modesty,

Vs. 52 to 57. The village named Mangalampáḍu situated in the kingdom (*Rájya*) of Chandragiri, connected with Paḍanáḍu, having (also) the name Pórúr, lying to the west of the village Ilupúr, lying to the north of the village called Santavélúru, lying to the east of the *agrahára* Ugumudipera, and lying to the south of the village named Uchchúru, well known by its other name Jagannáthapuram, free from all taxes, with the four boundaries everywhere, together with its treasures, hidden deposits, stones, water, and every thing which it does or may contain, with its *akshini* and *ágámi*, with its trees, having

wells, cisterns, tanks, embankments and gardens, to be enjoyed as a single share, to be enjoyed in succession by sons, grandsons, and others (of the grantee) as long as the moon and sun endure, subject to right of gift, mortgage, sale or transfer,

V. 58. Surrounded by many assiduous and amiable learned men, who followed the path of the Srautas, who excelled in speech, and who were headed by his domestic chaplain, the glorious king Víra Venkaṭapati Mahárâya, after making gift of gold and libation of water, joyfully gave..

V. 59. This is the charter of Ṣrí Venkatapatiráya, the best of kings, the great king, the famed, who is a very moon to the lotuses which are scholars.

V. 60. At the bidding of Ṣrí Venkaṭapatiráya, Chidambara Kavi, who acquired an exalted position on account of being the sister's son of Ṣiva Súrya, the king of poets, composed the verses of this copper-plate grant.

V. 61. Under the orders of king Ṣrí Venkaṭapatiráya, Kámayáryá, son of Ganapárya, the brother of Vírana, engraved this copper-plate grant.

V. 62. Of giving and protecting (another's gift) protecting is superior to giving; by giving, one attains heaven, but by protecting one gets imperishable bliss.

V. 63. The protection of another's gift is twice as meritorious as gift by one self; by resuming another's gift one's own gift becomes inefficacious.

V. 64. Whoever resumes land given by himself or another is reborn a worm in ordure for 60,000 years.

V. 65. There is only one sister of all kings in this world, to wit, land bestowed on Bráhmans, who is not to be enjoyed nor married.

V. 66. "This general duty of kings should always be observed by you," (thus) does Rámachandra again and again exhort all future kings.

Ṣrí Venkatésa.

First plate, second side.

1. श्री वेङ्कटेशा(य)नमः ॥ यस्य संपर्कपुण्येन नारीरत्न-
2. मभूच्छिला । यदुपास्यं सुमनसां तद्वस्तुद्वन्द्वमाश्र-
3. य ॥ (*v.* 1) यस्य द्विरदवक्त्राद्याः परिषद्याः परःशतं । वि-
4. घ्नं निघ्नन्ति भजतां विष्वक्सेनं तमाश्रये ॥ (2) जय-
5. ति क्षीरजलधेर्जातं सव्येक्षणं हरेः । आलम्बनं
6. चकोराणाममरायुष्करं महः ॥ (3) पौत्रस्तस्य पुरूरवा बुध-
7. सुतस्तस्यायुरस्यात्मजः संजज्ञे नहुषो ययातिर-
8. भवत्तस्माच्च पूरुस्ततः तद्वंशे भरतो बभूव नृपति-
9. स्तत्संततौ शंतनुः तत्तुर्यो विजयो भिमन्युरुदभूत्तस्मा-
10. त्परीक्षि(त्) ततः ॥ (4) नन्दस्तस्याष्टमोभूत्समजनि नवमस्त-
11. स्य राज्ञश्चलिकक्ष्मापस्तत्सप्तम(:) श्रीपतिरुचिरभ-
12. वद्राजपूर्वो नरेन्द्रः । तस्यासीद्विज्जलेन्द्रो दशमयि-[1]
13. वनृपा[2]वीरहेमाङ्गिरायस्तार्तीयोको मुरारौ कृतन-
14. तिरुदभूस्तस्य[3] मायापुरीशः ॥ (5) तत्तुर्योजनि तातपि-
15. न्नममहीपालो निजालोकनत्रस्तामित्रगणस्तता-
16. जानि हरन् दुर्गाणि सप्ताहितात् । अह्नैकेन स सो-
17. मदेवनृपति स्तस्यैव जज्ञे सुतो वीरो राघवदेवरा-
18. ड्डिति ततः श्रीपिन्नमोभून्नृपः ॥ (6) आरवीटिनगरी-
19. विभोरभूदस्य बुक्कधरणीपतिस्सुतः । येन सालु-

---

[1] Read इ.   [2] Read हनृपो.   [3] Read दभूत्तस्य.

Second plate, first side.

20. वनृसिंहराज्यमप्येधमानमहसा स्थिरीकृतं ॥ (7) स्वः का-
21. मिनी (:) स्वतनुकान्तिभिराक्षिपन्ती बुक्कावनीपतिलको बुध-
22. कल्पशाखी। कल्याणिनीं कमलनाभ इवाब्धिकन्यां बल्लांबि-
23. कामुदवहद्बहुमान्यशीलां ॥ (8) सुतेव कलशाम्बुधेस्सुरभि-
24. लाशुगं माधवात्कुमारमिव शंकरात्कुलमहीभृतः क-
25. न्यका । जयन्तममरप्रभोरपि शचीव बुक्काधिपाच्छूतं ज-
26. गात बल्लमालभत रामराजं सुतं ॥ (9) सहस्रैस्सपत्न्या सहित-
27. मपि यस्सिन्धुजनुषां सपादस्यानीकं समिति भुजशौर्ये-
28. ण महता । विजित्यादत्ते स्मादवनिगिरिदुर्गं विभुतया वि-
29. धूतेन्द्दंकास(:)प्पुडयमपि विद्राव्य सहसा ॥(10) कन्दनवोलिदु-
30. र्गमुरुकंदलदभ्युदयो बाहुबलेन यो बहुतरेण विजित्य ह-
31. रेः । सन्निहितस्य तत्र चरणाबुषु भक्ततया ज्ञातिभिरार्पि-
32. तं सुधयतिस्म निषेव्य विषं ॥ (11) श्रीरामराजाक्षितिपस्य
33. तस्य चिन्तामणेरर्थिकदंबकानां । लक्ष्मीरिवांभोरुहलो-
34. चनस्य लक्काम्बिकामुष्य महिष्यलासीत् ॥ (12) तस्याधिकै-
35. स्समभवत्तनयस्तपोभिश्श्री श्रीरंगराजनृपतिश्शशिवं-
36. शदीपः । आसन् समुल्लसति[1] धामानि यस्य चित्रं नेत्राणि
37. वैरिसुदृशां च निरञ्जनानि ॥ (13) सतीं तिरुमलांबिकां चरि-
38. तलीलया रुन्धतीप्रथामपि तितिक्षया वसुमतीयशो-
39. रुन्धतीं । हिमांशुरिव रोहिणीं हृदयहारिणीं सद्गु णै-

Second plate, second side.

40. रमोदत सधर्मिणीमियमवाप्य वीराग्रणीः ॥ (14) रचितनयवि-
41. चारं रामराजं च धीरं वरतिरुमलरायं वेङ्कटाद्रिक्षितीशं ।

---

[1] There is a dot in the text after आसन् which is superfluous.

42. अजनयत स ये[1] तानानुपूर्व्या कुमारानिह तिरुमलदेव्यामेव गा-
43. जा महौजाः ॥ (15) सकलभुवनकण्टकानरातीन् समिति-निहत्य स.
44. रामराजवीरः । भरतमनुभगीरथादिराजप्रथितयशाः
45. प्रशशास चक्रमुर्व्याः ॥ (16) वितरणपरिपाटीं यस्य विद्याधरी-
46. णां न्नरवरमुखरवीणानादगीता (न्) निशम्य । आनुकलमय[2]-
47. मावालांवुबिंबापदेशादमरनगरशारवी लज्जया मज्ज-
48. तीव ॥ (17) व्यराजत श्रीवरवेंकटाद्रिरा न[3]क्षितौ लक्ष्मण चारु-
49. मूर्तिः । ज्याघोषदूरीकृतमेघनादः कुर्वन् सुमित्राशय-
50. हर्षपोषं ॥ (18) त्रिषु श्रीरंगक्ष्मापरिबृढकुमारेष्वाधिरणं
51. विजित्यारिक्ष्मापान् स्तिरुमलमहारायनृपतिः । महौ-
52. जा स्साम्राज्ये सुमतिरभिषिक्तो निरुपमे प्रशास्त्युर्वीम् स-
53. र्वामापि तिसृषु मूर्त्तिष्विवहरिः ॥ (19) यशस्विनामग्रसरस्य
54. यस्य पट्टाभिषेके सति पार्थिवेन्दोः । दानाम्बुपूरैरभि-
55. षिच्यमाणा[4] देवीपदं भूमिरियं दधाति ॥ (20) अनन्तरं त-
56. (त्) तनयः प्रतीत(:) चकास्ति हस्तापजिताद्विशारवी[5] । श्रीवेंगलां-
57. बाचिरपुण्यरासि(शिः) श्रीरंगराय(:) श्रितभागधेयः ।(॥ 21) य-
58. था विधि महीसुरोत्तमकृताभिषेकोत्सवे यदीय-
59. करवारिदे कनकवृष्टिदे सर्वतः । यशोमयतर-

Third plate, first side.

60. ङ्गिणी दशादिगन्तर जृंभते सतां प्रशमितोभवत् कृप-
61. णतोरुदावानलः ॥ (22) विद्वत्राण[6] परस्ततस्तदनुजः श्रीवेंगलां-

---

[1] Read एता.
[2] Read अनुकलमय.
[3] Read द्रिराजः.
[4] Read ना.
[5] Read द्युशाखी.
[6] Read विद्वत्त्राण.

62. वापुरा पुण्योत्कर्षफलोद्भवास्तिरुमलश्रीदेवरायात्मभूः
63. संतानद्रुरिव स्थिरस्सुरगिरौ साम्राज्यसिंहासने स-
64. र्वां शास्ति नयेन वेंकटपतिश्रीदेवरायो समाम्।[1] (॥ 23) यथा रघु-
65. कुलोद्वह(:) स्वयमरुंधतीजानिना स्वगोत्रगुरुणा सभीनि-
66. लकतातयार्य्येण यः । यथाविधि यशस्विना विरचिताभिषे-
67. कः क्षणाद्विभिद्य यवनाशरान्विजगते प्रशासन्मही (॥ 24) श्री-
68. वेंकटांबा पेदयोबमांबा श्रीकृष्णमांबापि च कोडमांबा
69. श्रीराघवांबेति च भान्ति देव्यः शक्तित्रयीनीतिद्वयापि (गाढ)
70. वास्मिन्। (॥ 25) यस्यातिप्रथितोजशो[2] रणमुखे सेनाभटैरुद्भ-
71. टै स्साटोपाहृतसैन्धवद्विपघटाशस्त्रातपत्रादिभिः[3] । निर्वि-
72. ण or णुणो मलिकीभरामतनुभूः संप्राप्य गेहं महैर्मन्दस्सन्
73. महमंदशाहुरयते सार्थाविधा[4]मन्वहं । (॥ 26) उभयदलपि-
74 तामहो नतानामभयपदार्पणतत्परो रिपूणां । अयमव-
75. हलुरायमानमर्द्दी त्यखिलजनैरभिधीयमानधामा (॥ 27)
76. तांडवितोदयो विरुदमंन्यरगंड तयो[5]द्दण्डबलोत्कले-
77. न्द्रजयपंडितवीरयतः । चंण्डिमशालिवाहुवलदंडि-
78. तवैरिगणो गंडरगूलिमंन्यपुलि मान्यमहाविरुदः (॥ 28)
79. सारवीररमया समुल्लसन्नारवीटिपुरहारनाय-

Third plate, second side.

80. कः । कुण्डलीश्वरमहाभुज(:) श्रयन् मण्डलीकधरणीवरा-
81. हतां । (॥ 29) वेंगत्रिभुवनमल्ल(:) संख्यक्षितिकलार्जुनः । उरि-
82. गोलसुरत्राणो हरिगोचरमानसः । (॥ 30) राज्ञां वरो रणमुख-

---

[1] Read रायः क्षमां.   [2] Read सो.   [3] Read मः
[4] Read - भिधा-   [5] Read यतो.

83. रामभद्र इति श्रुतः । वर्नित[1] विरुदो नाना वर्न [2] श्रीमण्डली-
84. कगंड इति । (॥ 31) आत्रेयगोत्रजानामग्रसरो भूभुजामुदा-
85. रयशाः । अतिविरुदतुरगघट्टो मतिगुरुरारष्टमगधमा-
86. न्यपदः । (॥ 32) शल्ल्यालि(रि)नीतिशाली कल्याणपुराधिपः
कलाचतुरः ।
87. चालिक्कचक्रवर्ती माणिक्यमहाकिरीटमहनीयः। (॥ 33)ए विरु-
88. दरायराहुतवेश्यैकभुजंगविरुदभरितश्री(:) । रम्यतरकी-
89. र्तिरोडिड्यरायादिशापट्टबिरुदघोषेण । (॥ 34) ओषधिपत्युप-
90. माइ(यि) तगंडस्तोषणरूपजितासमकांडः । भाषगेतप्पुव
91. रायरगंड(:)पोषणनिर्भरभूनवखंडः । (॥ 35) राजाधिराजाबि-
92. रुदो राजराजसमांहातिः । मूरुरायरगंण्डाङ्को मेरुल-
93. ङ्घियशोभरः (॥ 36) परदारेषु विमुखः परराय भयंकरः । शि-
94. ष्टसंरक्षणपरो दुष्टशार्दूलमर्द्दनः । अरीभगंण्डभेरुं-
95. डो हरिभक्तिसुधानिधिः । (॥ 37) इत्यादिविरुदैर्वन्दितत्या
96. नित्यमभिष्टुतः । जयजीवेति वादिन्यांजलितांजालि-
97. बंद्धया [3] (॥ 38) कांभोजभोजकालिंगकरहाटादिपार्थिवैः ।
98. प्रतीहारपदं प्राप्तैः प्रस्तुतस्तुतिघोषणः । (॥ 39) सोयं नीति-

Fourth plate, first side.

99. जितादिभूपतितति(:) सुत्रामशारवी सुधीसार्थानां
100. भुजतेजसा स्ववशयन् कर्णाटसिंहासनं । आसेतोर-
101. पि चाहिमाद्रि विमतान् संहृत्य शासन् मुदा[:] । सर्वो-
102. र्वीं प्रचकास्ति वेंकटपति(:) श्रीदेवरायाग्रणीः (॥ 40) वेदने-
103. त्रकलंबेन्दुगणिते शकवत्सरे । संवत्सरे शुभकृति

---

[1] Read वर्णित.

[2] Read वर्ण.

[3] Read वादिन्या जनितांजलिबंधया.

104. मासे चाषाढसंज्ञिके । (॥ 41) पक्षे वलक्षे पुण्यर्क्षे पुण्यायां
105. द्वादशीतिथौ । श्रीवेंकटेशपादाब्जसन्निधौ श्रेयसां नि-
106. धौ । (॥ 42) श्रीमदात्रेयगोत्राय धराभरणकीर्तये । वरा-
107. पस्तम्बसूत्राय यजुश्शाख्यग्रयाइ(यि)ने । (॥ 43) श्रीमद्रा

मानु-

108. जार्यस्य यो माहनासिको महान् । प्रख्यातः सर्वशा-
109. स्त्रेषु वेदान्तोदयनाह्वयो । (॥44)वारि(द?)हंसांबुवाहाख्यस्त-
110. द्वंशे भून्महाह्वियः ।[1] कवितार्किकसिंहाद्याः यच्छिष्या
111. भुवि विश्रुताः । (॥ 45) अभू(त) श्रीरंगराजार्यस्तद्वंशे यो म-
112. हामतिः । तस्य पौत्राय वेदान्तद्वयव्याख्यानशा-
113. लिने । (॥ 46) प्रतिवादीन्द्रमत्तेभदृप्तसिंहस्य धीमतः ।
114. ख्यातस्य वैदिकाचारस्थापकत्वेन सर्वतः । (॥ 47) ज-
115. गन्नाथार्यवर्य्यस्य पुत्राय गुणराशये । शिष्टवै-
116. ष्णवसाम्राज्यश्रीस्वयंवरकामिने(॥ 48) परोपका-
117. रकृत्येषु परां प्रौढिमुपेयुषे । शिष्टाचारप-

Fourth plate, second side.

118. रित्राणविद्वज्जनविचक्षणे [2] । (॥ 49) अष्टादशपुराणा-
119. र्थहृष्टाशयसरोरुहे । नीतिकार्यधुरीणाय निर्म-
120. लस्वान्तवृत्तय ।(॥ 50) नित्यान्नदानसंतुष्टानिखिलाद्विजसं-
121. सदे । श्रीरंगराजवर्य्याय विद्याविनयशालिने । (॥ 51)
122. श्रीचंद्रगिरिराज्यस्थं पडनाडुसमन्वितं । पोरू-
123. रुनामसंयुक्तं मङ्गलंपाडुनामकं । (॥ 52) ईलुपूर्नामकग्रा-
124. मात् प्रतीच्यांदिशि संस्थितं । संत्तवेलूर्नामकस्य ग्राम-
125. स्स्योत्तरतः स्थितं । (॥ 53) ऊगमूडिपेरग्रहारात्पूर्वस्यां दि-

---

[1] Read महान्ह्रियः

[2] Read विचक्षिणे.

126. शि संस्थितं । उच्चूरिनामकग्रामाद् दक्षिणस्यां दिशी स्थि-

127. तं । (॥ 54) प्रतिनाम्ना जगंन्नाथपुरमित्यतिविश्रुतं । (॥ 54½)
सर्वमान्यं

128. चतुः सीमासंयुतं च समन्ततः । निधिनिक्षेपपाषाणासि-

129. द्धसाध्यजलान्वितं । (॥ 55) अक्षिण्यागामिसंयुक्त मेकभोग्यं

130. सभूरुहं । वापीकूपतटाकैश्च कच्छारामैश्च संयुतं । (॥ 56)

131. पुत्रपौत्रादिभिर्भोग्यं क्रमादाचन्द्रतारकं । दानाध-

132. मनविक्रीतियोग्यं विनिमयोचितं । (॥ 57) परीतः प्रय-

133. तैः स्निग्धैः पुरोहितपुरोगमैः । विविधै र्विबुधैः श्रौत-

134. पथिकैरधिकैर्गिरा । श्रीवीरवेङ्कटपतिमहारायम-

135. हीपतिः सहिरंण्य[1]पयोधारापूर्वकं दत्तवान्मुदा ।(॥ 58) श्री-

Fifth plate, first side.

136. वेङ्कटपतिरायक्षितिपतिवर्य्यस्य कीर्तिधुर्य्यस्य

137. शासनमिदं सुधीजनकुवलयचंद्रस्य भूमहेन्द्रस्य । (॥ 59)
श्रीवे-

138. कटपतिरायगिरा शिवसूर्य्यर्कवीन्द्रभागिनेयतया । क-

139. लितोन्नति श्चिदंबरकविरवदत् ताम्रशासनश्लोकान् । (॥ 60)
श्री-

140. वेंकटपतिरायक्ष्मापतिदेशेन कामयाचार्य्यः । गणपार्य्य-

141. तनय (सुतः)शासनमलिखदिदं वीरणानुजस्ताम्रं । (॥ 61)
दानपालन-

142. यो र्मध्ये दानाच्छ्रेयो नुपालनं । दाना (त) स्वर्गमवाप्नोति
पालनाद-

---

[1] The anusvára is superfluous.

143. च्युतं पदं । (॥ 62) स्वदत्ताद्द्विगुणं पुंण्यं परदत्तानुपालनं पर-
दत्ता-

144. पहारेण स्वदत्तं निष्फलं भवेत् । (॥ 63) स्वदत्तां परदत्तां
वा योहरेत

145. वसुन्धरां । [1] सष्ठिवर्षसहस्राणि विष्टायां जायते कृमिः
(॥ 64) [2] ये-

146. कैवभगिनी लोके सर्वेषामेव भूभुजाम् । न भोज्या न
करग्राह्या

147. विप्रदत्ता वसुंधरा (॥ 65) सामान्योयं धर्मसेतुः नृपाणां कोल
कोल

148. पालनीयो भवद्भिः । सर्वानेतान् भाविनः पार्थिवेन्द्रान भु-

149. यो भूयो याचते रामचन्द्रः (॥ 66)

श्री वेंकटेश.

Copper-plate No. 7. (A.D. 1647–48.)

[Utsúr grant of Ranga VI of Karnáṭa, S.S. 1569.]

Note.

This grant is transcribed from the original copper-plates. Like the Mangalampád grant it consists of five plates, the first and last of which are inscribed on the inner sides only.

The grant was issued by King Ranga VI of Karnáṭa in Ṣaka 1569 (A.D. 1647) in the year Sarvajit, in the month of Chaitra on *Ṣrí Rámanavami* of the bright fortnight. It records the gift of Utsúr village surnamed Vilásapuram, situated in the *rájya* of Chandragiri and the

---

[1] Read ष.   [2] Read ए.

síma of Pórúr to the Brahman named Anantácharya, son of Anantasáyanárya and grandson of Kedámbi Anantárya, who belonged to the Átréya *gótra*, followed the Ápastamba *sutra* and studied the Yajuṣ Ṣákhá. The gift was made in the temple of Ṣrírangam, situated "between the two Káveris."

The composition of the verses is said to have been by Rámakavi, son of Kámakóti, and grandson of Sabhápati. This Rámakavi also composed the Kallakurchi grant of Ranga VI (I.A., Vol. XIII, page 153). The engraver of that grant, viz., Sómanáthárya, son of Kámaya and grandson of Ganapayárya, engraved this grant also.

The language throughout is Sanskrit and the character is Nandinágari. The whole is in verse of various metres.

The *Vamṣávali* given in this grant is identical with that furnished by the *Kallakurchi grant* (I.A., p. 153), the verses in both being identical almost throughout. The numbers of the corresponding verses in the Kaḷḷakurchi grant are printed within brackets.

The orthography calls for no special remarks, all peculiarities having been noticed by previous editors of the Karnáṭa grants (Kaniyur, Vilapaka, Kondayata and Kaḷḷakurchi). There are numerous mistakes in the text. They have been corrected in the text as otherwise the foot-notes would be unduly numerous.

TRANSLATION.

The first twenty verses are the same as in the Mangalampáḍ plates.

V. 21. As the four Védas, Sáma and the others, were produced from the mouth of the Creator; as the four methods of diplomacy, conciliation (Sáma) and the

others, were produced from the warlike Satyavák; as the four sons, Ráma and the others, were born to Dasaratha; so four sons of immeasurable glory were born to him (Tirumala), the diadem of kings. [V. 18.]

V. 22. To him there were (born) king Raghunátha, Srí Rangaráya, who was a *párijáta*[1] to dependants, Srí Rámarája, the moon of the earth, and the celebrated Venkatadévaráya. [V. 19.]

V. 23. Amongst those brothers, Srí Rangaráya, who reached the farther shore of the milk-ocean of politics, and who was renowned in the eight quarters, was installed sovereign of the kingdom of Penugonda. [V. 20.]

V. 24. Then Srí Venkatapatidévaráya, brilliant in polity, ruled the earth, beautifying the ten regions with his fame. [V. 21.]

V. 25. To his elder brother the Lord Rámarája, whose deeds put the celestial tree to shame, were born Tirumalarája and the famous Srí Rangaráya. [V. 22.]

V. 26. To Srí Rangaráya, of those two, were born sons, excelling in modesty, endowed with compassion, learned and glorious. [V. 23.]

V. 27. Amongst those sons of king Srí Rangaráya, king Srí Rámaráya shone for a long time, being beyond the reach of the poetry of the best of poets, as the Kaustubha amongst the gems sprung from the ocean. [V. 24.]

V. 28. Formerly by the celebrated Rámaraja[2] who resembled Srí Ráma in beauty, were begotten five sons,

---

[1] Párijáta a mythical tree of paradise.

[2] Rámarája referred to in v. 28 is not the same Rámarája who is mentioned in v. 27, but is Tirumala's elder brother Rámarája. The word *purvam* in v. 28 and v. 35 shows this clearly. This has been pointed out by Dr. Hultzsch (Vol. XIII, p. 153, *Ind. Ant.*).

possessed of increasing fortune, clever in protecting the world, followers of the path of polity, and anxious to grant the desires of the crowd of learned men as the (five) trees of the residence of the gods (heaven) from the milk-ocean. [V. 25.]

V. 29. Amongst those kings of famous deeds, Srí Rangarája, the moon of the earth, became renowned in the three worlds like the *párijáta* among celestial trees. [V. 26.]

V. 30. The horses which have been abandoned by hostile kings who were eager to flee through great fear at the very sound of his drum in battle are rolling on the ground from fatigue. Do they sweep away the foot-prints of (their) owners which are marked with waterpots, umbrellas, flags, &c., but which have become (mere) ornaments of the forest, fearing that he would pursue them (their owners) (in case their foot-prints were visible)? [V. 27 *cf.* Kaniyur grant Vol. III, E.G., p. 243.]

V. 31. By the great grace of the lord of Séshagiri (Vishnu) who was pleased with his excellent austerities Ṣrí Rangárája had two sons, of lovable beauty, and resembling Indra in happiness. [V. 27.]

V. 32. (They) two named Peda Venkaṭéndra and the lord Pinavenkaṭa, who were anxious to protect (their) subjects, and able to destroy the cruel (Khara) and the wicked (Dúshana) [1], caused delight (to the world) like Ráma and Lakshmana. [V. 28.]

V. 33. Of these two, the illustrious king Peda Venkaṭéndra was the superior in age, valour, liberality,

---

[1] Khara and Dúshana were two demons destroyed by Ráma and Lakshmana.

magnanimity, fortitude, learning and all other virtues. Thinking that the sea may become land, being filled with the dust raised by his army, when he proceeds on expeditions for learning the art of destroying his enemies, Hari took up his abode in his heart.[1] [V. 29.]

V. 34. When this son of Srí Rangarája, Venkaṭa-dévarája, the best of kings, was anointed to the kingdom of Penugonḍa, wise men also were anointed with (gifts of) gold. [V. 30.]

V. 35. The glorious king Venkatádri, who was renowned as he was the younger brother of his (Peda Venkaṭa's, or Venkaṭa II's) grandfather (Ráma referred to in V. 28), became the object of grace of the self-chosen consort of Lakshmí (Vishnu), was a very lion who took the vow to destroy the mad elephants which were his proud enemies, and resembled a new Bhója[2] skilled in protecting the assemblage of poets. [V. 31.]

V. 36. His son was the glorious king Ranga, who was the ocean of virtues, and on account of the excellence of whose liberality the tree of paradise dwells (*i.e.*, hides itself) somewhere in the garden of heaven. [V. 32.]

V. 37. On account of his good deeds accumulated in previous births, to this king of marvellous virtue was (born) a son Gópála, foremost of kings, whose majesty resembled that of Indra, and who having himself granted the desired boons of all learned men on earth, made (men) forget Bhója and other kings who were accomplished in gifts. [V. 33.]

---

[1] The sea is the proper abode of Hari; fearing it may become land he moves to Venkaténdra's heart.

[2] Bhója was a great patron of learning.

V. 38. He, the blessed, associated with his wife, worshipped with prayers the lord of Venkatasaila (Tirupati). Then that god, the granter of boons, being pleased, said to him out of mercy. [V. 34.]

V. 39. "I have now been incarnated on earth as a renowned son named Srí Rangaráya in consequence of the power of the severe austerities of China (Pina) Venkaṭádri just as formerly the son of Vásudéva named Krishna became incarnate on account of the severe austerities of Bala's enemy (Indra). As Nanda formerly considered him (Krishna) as his son, consider Ṣrí Rangaráya as your son."[1] [V. 35.]

V. 40. King Gópála rejoiced, having obtained, for the protection of the earth (and) for the perpetuation of his family, a son, the glorious king Rangaráya, whose beauty resembled that of the consort of Ṣrí (Vishnu).

V. 41. To protect good men, and to destroy the pride of the wicked, resembling in beauty the destroyer of the great pride of Kamsásura (*i.e.*, Krishna), this Rangarája is seated on the peerless throne of universal sovereignty, to which he was installed as king, and which is daily eulogized with devotion by the kings of various countries.

V. 42. Ṣrí Ranga, the foremost of kings, whose kingship was bestowed by (the deity) Srí Rangésvara, who received presents from the kings of the Bhójas and Magadhas who prostrated themselves at his lotus-feet, and whose lotus-feet were placed on the heads of (*i.e.*, who was honoured by) all the kings of earth, ruled with great

---

[1] V. 39. This verse shows that Ranga was only the adopted son of Gópála and that he was the son of China (Pina) Venkatádri.

righteousness the earth whose girdle is the seven oceans. [V. 36.]

V. 43. He who resembles the sea in great depth, the sole excellent capturer of the fort of Cháurási,[1] who causes great terror to the minds of hostile kings of the eight quarters; devotee of the bearer of the bow *Sárnga* (Vishnu). [V. 37.]

V. 44. The vanquisher of enemies, who is a very celestial tree to mendicants, *hosabirudaragandu*, *rája-ráhuttaminda*, blessed in famous deeds, the possessor of the dignity of the famous titles *mannyán sámula*[2] and others, the vanquisher of the assemblage of enemies.

[V. 40. Of Kondayata grant p. 131, I.A., Vol. XIII.]

V. 44½. Possessing prosperity which is radiant, having the *biruda biruda manneragandu* (the hero or vanquisher of mountain chieftains having titles), associated with heroes who were able to vanquish the mighty king of Utkala (Orissa).

V. 45. Dallying with the powerful goddess of valour, he is the central gem (lord) of the necklace which is the city of Áravídu, strong-armed like the lord of serpents (Sésha), who acquires the title *Mandalíkadharanívaráha* (the boar on earth among provincial chiefs). [V. 38.]

V. 46. The foremost of kings descended from the *gótra* of Atri, of great renown, whose cheeks resembled the moon, who eclipsed the god of love in beauty.

V. 47. The hero who punished kings who break their word, the protector of the nine continents of the Earth, having the title Rájádhirája, whose gifts resemble those of Kubéra.

---

[1] Cháurási — Hindustani = 84.

[2] Sámula—Arabic (?) = confederate. Mannyán = mountain chiefs.

V. 47½. Having the *biruda Múrurâyaraganda* (the vanquisher of the three kings), possessing fame surpassing Méru.

V. 48. He, the glorious Rangaráya, who surpasses the multitude of ancient kings in policy, who is a very tree of paradise to the crowd of scholars, having won the throne of Karnáṭa by the might of his arm, having subdued his enemies from Ramésvaram as far as the Himálaya and joyfully ruling the whole sea-girt earth, is resplendent.

Vs. 49 and 50. In the Saka year, reckoned by the planets (9), the seasons (6), the arrows (5), and the moon (1), (*i.e.*, 1569), in the year named Sarvajit, in the month named Chaitra, in the bright fortnight, on the sacred day called *Ṣrí Rámanavami*,[1] being in the presence of Ṣrí Rangésvara who resides between the two Káverís (the two branches of the Káveri at Ṣrírangam). [Vs. 41 and 42.]

V. 51. To him who is the descendant of the *gótra* of Atri, follower of the Ápastamba *sútra*, the foremost of students of Yajuṣ Ṣákhá, the granter of boons,

V. 52. Who is of immeasurable glory, and of spotless fame, who is the grandson of Kéḍámbi Anantárya, and the son of Ananta Ṣáyanayárya,

V. 53. To the excellent (Brahman) Anantácharya, the ornament (of men), the great-souled, who pleased Brahmans following excellent customs with gifts of delicacies,

V. 54. The gem of the court of kings, the protector of all relations, who single-handed was eloquent in expounding the established Vaishnava scriptures,

---

[1] The ninth day in the fortnight sacred to Ráma.

V. 55. Who is clever in expounding the doctrines of the two famous schools of the Védánta (*i.e.*, the Sanskrit and the Drávida or Tamil Schools), whose mind is a very bee at the lotus-feet of Ṣrí Ráma.

Vs. 56 to 59. The excellent village named Útsúr, situated in the illustrious *rájya* of Chandragiri, and in the *síma* of Pórúru, well known as Niḍuganṭakóṭa, celebrated as Piḍanáḍu, lying to the east of Maugavéru, to the south of Tatrayali village, to the west of Modugalapálya, and to the north of Mangalampáḍu, (?), (the village) otherwise named Vilásapuram, rich in all crops.

Vs. 60 to 62. [Same as Vs. 55, 56 and 57 in Mangalampáḍu grant.]

V. 63. Surrounded by many assiduous and amiable learned men, who follow the Vedic path, who excel in speech, and who are headed by the family priest, king Ṣrí Rangaráya who is worthy of being revered by intelligent men, joyfully gave with libation of water and gift of gold.

V. 64. This is the charter of the great king Víra Ṣrí Rangaráya, the famous, the moon to the lotuses which are scholars.

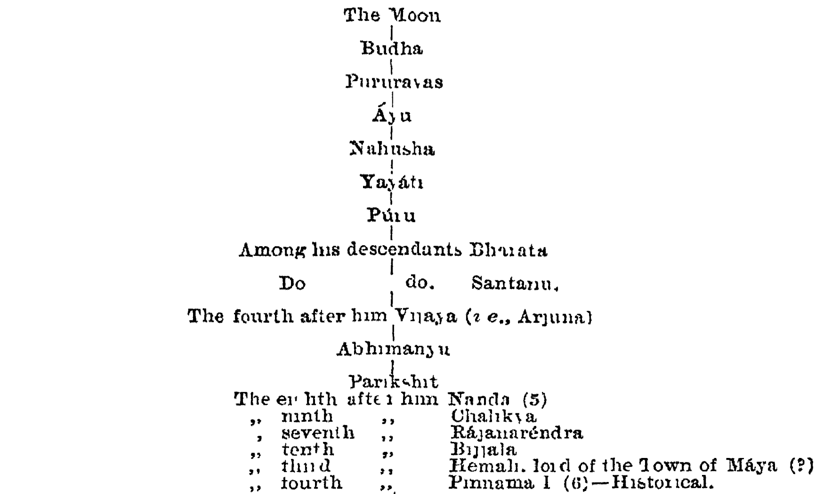
V. 65. At the bidding of Víra Ṣrí Rangaráya, Rámakavi, son of Kámakóṭi, and grandson of Sabhápati, composed the text of this inscription.

V. 66. Under the orders of king Víra Rangaráya, Sómanátháryа, the son of Kámaya and the excellent grandson of Ṣrí Ganapayárya, engraved this inscription.

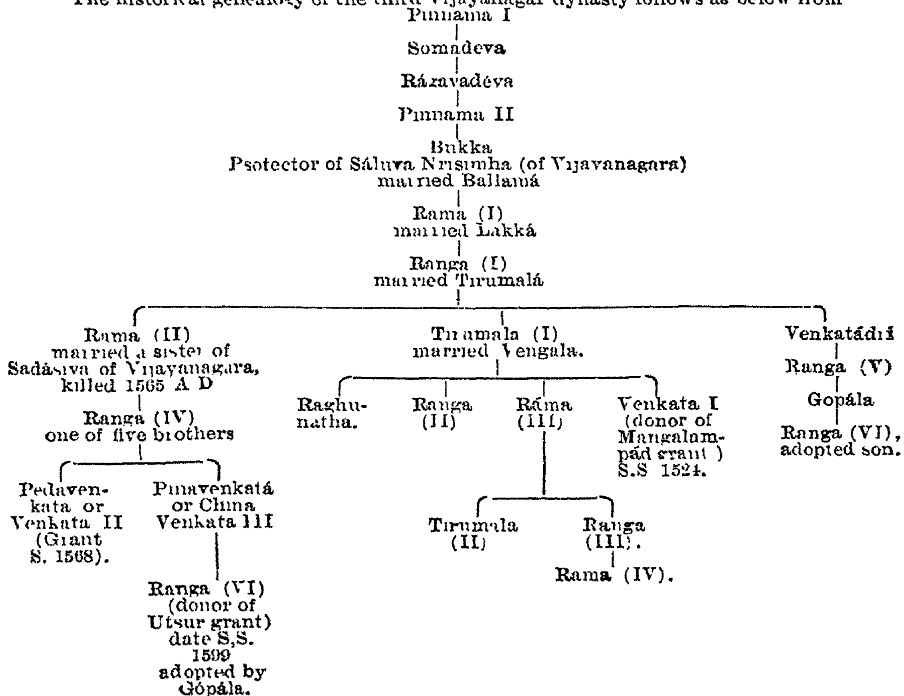
Imprecatory verses (as in Mangalampád grant).

Ṣrí Ráma.

NOTE.—The mythical ancestors according to the Utsúr, Mangalampád and other grants are –

The historical genealogy of the third Vijayanagar dynasty follows as below from

(See E I, Vol. III, p. 238).

Venkata I, donor of Mangalampád grant (S S. 1524).

Ranga VI, donor of Utsur grant (S.S. 1569)

The first twenty verses (57 lines) are the same as those in Mangalampád plates.

Second plate, second side.

58. सामाद्यो विधिमुखादिव सत्यवाचा (चः) सामाद्युपा-

59. यनिवहाथिव [1] सांयुगीनात । रामाद्यो दशरथादिव

60. राजमौलिस्तस्मादमेयनयशासस्तनया वभ्रु(भू)वुः । (॥ 21) राजा

61. ततो भूद्रघुनाथनामा श्रीरङ्गराजः श्रितपारिजा-

62. तः । श्रीरामराय(ः) शिशिरांशुरुच्या विख्यातिमान्वेंक-

63. टद्देवरायः । (॥ 22) श्रीरङ्गराय(ः)सहजेषु तेषु पारगतो नीति-

64. पयःपयोधेः । अष्टासु दिक्षु प्रथितः स [2] लेभे(ः) पट्टाभि-षेकं पे-

65. नुगोण्डराज्ये (॥ 23) अथ श्रीवेंकटपतिर्देवरायो नयोज्वलः अ-

66. वनीमसिष [3] त्कीर्त्या दिशो दश विशोभयन् । (॥ 24) तज्ज्यायसः सुर-

67. द्रुमलज्जावहचारितरामराजविभोः । जातस्तिरुमलरा-

68. जःख्यातश्रीरङ्गरायोपि । (॥ 25) तयोः श्रीरङ्गरायस्य तनया वि-

Third plate, first side.

69. नयाधिकाः । अजायन्त दयावन्त(ः)श्रुतवन्तो यशा-

70. स्विनः । (॥ 26) श्रीरङ्गरायनृपतेस्तनयेषु तेषु पारं गिरा-

71. माधि(ति)गतः कविपुङ्गवानां । रत्नेषु कौस्तुभयि [4] वाम्बुधि-

---

[1] Read इव.

[2] Omit visarga after लेभे.

[3] Read अशिषत्.

[4] Read इवा for यिवा.

72. संभवेषु श्रीरामरायनृपति(:) सुचिरं विलासीत्[1] । (॥ 27) पूर्व

73. विशृत[2] रामराजनृपते(:) श्रीरामभद्राकृतेः कल्याणोद-

74. यशालिनस्तनुभवं[3] पञ्च प्रपञ्चावने । दक्षा नीतिपथा-

75. नुगाः समभवन् क्षीरापगाकामिनो गीर्वाणालयभूरु-

76. हा इव बुधश्रणीष्टदानोत्सुकाः । (॥ 28) विख्यातचर्येषु नृपेषु ते-

77. षु श्रीरङ्गराज(:) शिशिरांशुरुर्व्याः । विश्वत्रये विश्रुत-कीर्त्ति-

78. रासीत्तेरेषु सालेष्विव पारिजातः । (॥ 29) यद्वैरीघन-भांकु-

79. तिश्रवणतो भीत्या महत्या रिणे[4] प्रत्यर्थिक्षितिपैः फला[5]- यन-

80. परै र्मुक्ता लुठन्त(:) श्रमात् । कान्ताराभरणीभवन्ति कल शच्छत्र-

81. ध्वजाङ्काञ्चितान्युन्मार्जत्यधिभूपदानि तदनुव्रज्जाभिया[6] किं

82. हयाः । (॥ 30) श्रीरङ्गराजस्य तपोविशेषैः संतोषणः[7] शेषागिरीश्वर-

83. स्य । कारुण्यभूम्रा कमनीयशोभौ पुत्रावभूतां पुरुहूतभोगौ (॥ 31)

84. पेदवेंकटेन्द्रपिनवेंकटाधिराडि(पावि)ति नामकौ प्रकृतिपालनो-

85. त्सुकौ । खरदूषणप्रहतिदक्षिणावुभौ ददतः प्रमोदमिव ।

86. रामलक्ष्मणौ । (॥ 32) श्रीशाली पेदवेंकटेन्द्रनृपतिर्जे (ज्ये)-ष्ठो वयो-

---

[1] Read व्यलासानि.
[2] Read विश्रु.
[3] Read नुभवाः.
[4] Read रणे.
[5] Read पला.
[6] Read व्रज्या,
[7] Read संतोषिणः.

87. भिस्तयोः शौर्यौदार्यगभीरताधृतिकलापूर्वैश्च स-

88. र्वै गुणैः। यस्यारातिनृपालभेदनकलायात्रासु

89. सेनारजःपूरै र्भूर्जलधिर्भवेदिति हरिश्चित्ते

90. श्रधत्ते [1] रिथतिं। (॥ 33) श्रीरङ्गराजेन्द्रकुमारकेस्मिन् वी-
रो-

91. त्तमे वेंकटदेवराये। पट्टाभिषिक्ते पेनुगोण्डराज्ये

92. तदाभिषिक्ताः सुधियोऽपि हेम्ना। (॥ 34) ख्यातस्तस्य पिता-
महा

Third plate, second side.

93. नुजतया श्रीवेंकटाद्रिक्ष्मापालः श्रीलल्लनास्वयंवृ-

94. तपतेर्जातानुकम्पास्पदं। आसीदुद्धतशात्रुगंधकर-

95. टिप्रध्वंसबद्धव्रतो हर्यक्षः कविलोकरक्षणकलाप्रत्य-

96. ग्रभोजाकृतिः। (॥ 35) तस्य श्रीरङ्गपति(ः) क्षोणीपति।
रात्मभूर्गुणा-

97. ब्धिरभूत्। यस्यौदार्यमहिम्ना कल्पतरुः क्वापि नन्दने
वसति। (॥ 36)

98. राज्ञस्तस्य गुणाद्भुतस्य सुकृतैः प्राचीनजन्मार्जितैः

99. पुत्रोभूत्पुरुहूतकल्पमहिमा गोपालराजाग्रणीः। सर्वेषां

100. विदुषां समीहितफलं दत्वा जगत्यां स्वयं यो विस्मारय-

101. ति स्म दानचतुरान्भोजादिकान पार्थिवान्। (॥ 37)
सोयं प्रियासह-

102. चरः (प्रियाभिः) सुकृती तपोभिराराधयद्वेङ्कटशैलनाथं।
प्रीतस्तदा-

103. नीमगदींदभीष्टदायी स देवः कृपया तमेनं। (॥ 38) पुत्रः
सन्ध-

---

[1] Read चित्तेस्य

104. रणीमवापमधुना श्रीरङ्गरायाभिधो विख्यातश्चिनवें-[1]

105. कटेन्द्रनृपते रुग्रैस्तपोवैभवैः । पूर्वं श्रीवसुदेवभू बैलरिपोः

106. कृष्णाभिधोयं यथा नन्दः प्रागेव तं सुतं कलयतां-[2] श्रारग-

107. रायाभिधं । (॥ 39) श्रीरंगरायाक्षितिनायकं तं श्रीकान्त-रूपं

108. क्षितिरक्षणाय । अवाप्य पुत्रं कुलवृद्धिहेतोः गोपाल राज(:)

109. समभूत् प्रहृष्टः । (॥ 40) सोयं श्रीरंगरायक्षितिपतिरवितुं सज्ज-

110. नान् दुर्जनानां गर्वध्वंसायु [3] कंसासुरमदगरिमध्वंसि-

111. नो रूपधारी । प्राज्यंसाम्राज्यसिंहासनमधिवसति प्र-

112. त्यहं भक्तिपूर्वं नानादेशावनीशैर्विनुतमनुपमं प्राप्तरा-

113. ज्याभिषेकं(कः) (॥ 41) श्रीरंगेश्वरदत्तराज्यमहिमा श्रीरंग-रायाग्र-

114. णीः पादांभोजविनम्रभोजमगधक्ष्मापार्पितप्राभृतः ।

115. सर्वेषां पृथिवीभुजामधिशिरो विन्यस्तपादांबुजः पृथ्वीं

116. पालयते नयेन महता सप्तार्णवीमेखलां । (॥ 42) वारासि [4] गांभीर्य-

117. विशेषधुर्यश्शौराशिदुर्गैकविभालवर्यः । पराष्ट-

Fourth plate, first side.

118. दिग्रायमनःप्रकामभयंकरः शार्ङ्गधरान्तरङ्गः । (॥ 43)

119. हतारिपुरनिमर्षीनाकहो याचकानां होसबिरु-

---

[1] Read पिन.

[2] Read कलयत.

[3] Read यु.

[4] Read शि.

120. दरगण्डो रायराहुत्तमिण्डः। महितचारितधन्यो मन्त्रि-

121. यान्शामुल्कादिप्रकटितविरुद्दश्रीः पाटितारातिलो-

122. कः। (॥ 44) तांडवितोदयो विरुद्दमंनेरगंडतयो [1] दंड-
बलो-[2]

123. त्कलेन्द्रजयपंडितवीरयुतः। (॥ 44½) सारवीररमया समु-

124. छ्रसनूआरवीटिपुरहारनायकः। कुण्डलीश्वरमहा-

125. भज(:) श्रयन्मण्डलीकधरणीवराहतां। (॥ 45) आत्रेयगोत्र-

126. जानामग्रसरो भूभुजामुदारयशाः (। 45½) ओषधिपत्युपमा-

127. यु(यि)तगडंः स्तोषणरूपजितासमरवंडः [3]। भाषेगे तप्पुवरा

128. यरगंडः पोषणनिर्भरभूनवरवंडः (॥ 46½) राजाधिराजविरु-

129. दो राजराजसमाह्यतिः[4]। मूरुरायरगंडाङ्को मेरुलांघ-

130. यशोभरः। (॥ 47½) सोयं नीतिजितादिभूपतितति(:)
सुत्रामशाखी सुधी-

131. सार्थानां भुजतेजसा स्ववशयन्कर्णाटसिंहासनं। आ सेतोर-

132. पि चाहिमाद्रि विमतान्संहृत्य शासन्मुदा सर्वोर्वी प्रचकास्ति

133. सिंधुपरिगां [5] श्रीरंगरायाग्रणीः। (॥ 48) ग्रहर्तुबाणचं-

134. द्राख्यगणिते शकवत्सरे। सर्वजिन् नामकेवर्षे मासि चै-

135. त्राभिधानके। (॥ 49) शुक्लपक्षे च पुण्यायां श्रीरामनौम्यां
ति-

136. थौ। वुभयकावेरिमध्यस्तं [6] श्रीरंगेश्वरसान्निधौ। (॥ 50
आत्रेय-

137. गोत्रजाताय आपस्तंबाख्यसूत्रिणे। यजुश्शाखूयवताम-[7]

---

[1] Read युतो. [2] Read दण्डबलो. [3] Read कोडः

[4] Read समाह्वतिः [5] Read —गां—

[6] Read उभयकावेरीमध्यस्थ. [7] Read शाखवतां

138. अयायिने भीष्टदायिने । (॥ 51) केडांभिअनन्तार्यस्य पौत्रायामि-

139. ततेजसे । अनन्तशयनयार्यस्य(शयनार्यस्य) पुत्रायानघकीर्तये । (॥ 52)

140. अनन्ताचार्यवर्याय शेखराय महात्मने । मिष्टान्नदान-

141. संतुष्टाशिष्टाचाराद्द्विजन्मने। (॥ 53) राजन्यास्थानरत्नाय र-

Fourth plate, second side.

142. क्षितासे(शे) षबन्धवे । वैष्णवागमसिद्धान्तवावदू-

143. कैकशालिने । (॥ 54) विख्यातोभयवेदान्तव्याख्यावैभवशा-

144. लिने । श्रीरामचरणांभोजभ्रमरायितचेतसे । (॥ 55) श्री-

145. चंद्रगिरिराज्यस्थं पोरूरिसीमकेस्ति (स्थि)तं । पिडनाडिति

146. विख्यातं निडुगंटकोटेति विश्रुतं (॥ 56) बलिवलपतु[1]संयुक्तं

147. सर्वसस्यसमन्वितं । मंगनेरुपूर्वभागे तत्रयाल्मिा-

148. मदक्षिणे । (॥ 57) मोदुगलपाल्यपश्चिमायां । मंगलंपाडु

149. वुत्तर । (॥ 57½) वूच्चूरुग्रामरत्नस्य [2] सर्वसस्यसमन्वितं । श्री-

150. विलासपुरमिति [3] प्रतिनामसमान्वितं । (॥ 59) सर्वमान्मं

151. चतुःसीमासाहितं समंततो । निधिनिक्षेपपाषाण-

152. सिद्धसाध्यजलान्वितं । (॥ 60) अक्षिण्यागामिसंयुक्तं एकभो-

153. ग्यं सभूरुहं । वापीकूपतटाकैश्च कच्छारामैश्च संयु-

154 तं । (॥ 61) पुत्रपौत्रादिभिः भोग्यं क्रमादाचंद्रतारकं । दाना-

155. धमनविक्रीतियोग्यविनिमयोचितं । (॥ 62) परीतः प्रयतैः

---

[1] वलि tax, वलपतु village servants (?). [2] Read रत्नतत्.

[3] Here the plate is a little worn.

156. स्निग्धैः पुरोहितपुरोगमैः विविधैर्विबुधैः श्रौतप-

157. थिकैरधिकैर्गिरा । श्रीरंगरायभूपालो माननी-

158. यो मनस्विनां सहिरण्यपयोधारापू(व)क दत्तवा-

159. न्मुदा ॥ (63)

Fifth plate, first side.

160. वीरश्रीरंगरायक्षितिपतिवर्यस्य कीर्तिधु-

161. र्यस्य । शासनमिदं सुधीजनकुवलयचन्द्रस्य भू-

162. महेन्द्रस्य । (॥ 64) वीरश्रीरंगरायोक्त्या प्राह पौत्रः सभा-

163. पतेः । कामकोटीसुतो रामकविः शास(न)वाङ्मयं । (॥ 65) वीर-

164. (श्री)रंगरायक्ष्मापतिदशेन सोमनाथार्यः । शासनमलिखत कामयत

165. नयः श्रीगणपयार्यपौत्रमणिः । (॥ 66) दानपालनयो-

166. र्मध्ये दानाच् श्रेयोनुपालनं । दानात् स्वर्गमवप्नोति पाल-

167. नादच्युतं पदं । (॥ 67) स्वदत्तादाद्विगुणं पुण्यं परदत्तानु-पालनं ।

168.पर दत्तापहारेण स्वदत्तं निष्फलं भवेत् । (॥ 68) स्वदत्तां प

169. रदत्तां वा यो हरेत वसुंधरां षष्टिवर्षसहस्राणि वि-

170. ष्टायां जायते क्रिमिः । (॥ 69) ये(ए) कैव भगिनी लोकेसर्वेषामे-

171. व भूभुजां। न भोज्या न करग्राह्या विप्रदत्ता वसुंधरा (॥ 70)

172. सामान्योयं धर्मसेतुर्नृपाणां काले काले पालनी-

173. यो भवद्भिः । सर्वानेतान्भाविनः पार्थिवेन्द्रान्भूयो

174. भूयो याचते रामचन्द्रः । (॥ 71) श्री

श्रीराम.

COPPER-PLATE No. 8. (A.D. 1652-53 ?)

[Telugu. Grant of Singáreḍḍipalli.]

TRANSLATION.

Hail! On the 15th day of the bright fortnight of Chaitra of the year Nandana, corresponding to the year 1573 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era,[1] Mahárája Rája Ṣrí Váḍa Peda Venkaṭádri Náyanimgáru executed and granted an edict of gift of land as follows to Kandáḷḷa Doḍḍayá Cháryulu Ayyavárlugáru, who is the establisher of the path of the Vedas and promulgator of the two schools of Vedánta philosophy (*i.e.*, Drávida and Sanskrit).

We re-name Singáreḍḍipalle Máchireḍḍipalle, situated in Ṣítárámpuram taluk (Sammatu) which was graciously given by the Rája as a Jaghir, as Ayyaváripalli. Ádúri Góvindácharlu, Ṣésham Rághavá Cháryulu, Garimeḷḷa Vóbuḷácháryulu, Náranapáṭi Bhávaná Cháryulu, Vinnapála Venkaṭá Cháryulu, Rámáyanam Tirumalá Cháryulu, Sálagrámam Narasimhá Cháryulu and Mahankáḷi Varadá Cháryulu, &c., said that the boundaries in the eight directions of the *agrahúram* should be within the limits of my jurisdiction and that the boundaries on the eight sides should be settled and that a deed of gift should be granted. Therefore the details of the edict granted are :—

[Here follows a long list of the boundary points]

Having fixed inscribed stones in this manner we have given the entire *agrahúram* in the name of Sítáráma to the abovesaid Brahmans together with its treasures,

[1] *N.B.*—The years do not agree.

hidden deposits and stone. Thus having established 12 shares for the Brahmans, having apportioned two shares to the village Karanam, Nellúru Gópálayyagáru, and having appointed the respective *Méradars* and given suitable lands to these, we have made over the *agrahára*m to you. Therefore you, your sons and grandsons, should enjoy the various kinds of grain yielded by this and live happily as long as the sun and the moon last. This document showing boundaries has been engraved by Boggavarapu Nágabattuḍu according to a draft written by Sádhu Lingarája.

(Signed) VENKÁTADRI NÁYUDU.

Ṣrí Síta Ráma.

NOTE.—See note to next grant.

స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన
శకవరుషంబులు ౧౫౬౩ అగు నేటి నంద్దన
నామసంవత్సర చైత్రశు ౧౫ లు శ్రీమద్వై ద
మార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయ వేదాం
త్తప్రవర్తకులయిన కందాళ్ల దొడ్డయా
చార్యుల అయ్యవార్ల గారికి రాజేరా
జేశ్రీ వాడపెద వెంకటాద్రి నాయనింగారు
వ్రాయించియిచ్చిన భూదాన ధర్మశాసన
పత్రికె క్రమమెట్లన్నను రాయులవారు
మన్నించిన మాజాగీరు శీతారామాపురం
సమతులో శింగారెడ్డిపల్లె మాచిరెడిపల్లె
కు ప్రతినామము అయ్యవారిపల్లె అని ని
ర్ణయించి ఆదూరి గోవిందాచార్యులు శేషం
రాఘువాచార్యులు గిరిమెళ్ల వోబుళాచార్య
లు నారణపాటి భావనాచార్యులు విన్నపాల
వెంకటాచార్యులు రామాయణాం తిరుమ

లాచార్య్యులు సాలగ్రామం నరశింష్మాచా
ర్య్యులు మహంకాళి వరదాచార్య్యులు మొద
అయినవారు అష్టదిక్కులనదులు మాపొలి
మేరకు లోకటుగా కావలెను అష్టదిక్కులకు
పొలిమేర యెర్పరచి శాసనములు వేయించి
యిప్పించ్చుమంటిరి గనుక శాశనములు వేయిం
చినవివరము తూర్పునకు సోంపల్లె వాగు
పడమటివొడ్డున మర్రిమాను దగ్గరను హ
నుమంతశాశనము రాయి ౧ ఆశాశనా
నకు కోనంపల్లె పిచ్చిగుంట్లపల్లె తూర్పు కూ
డలినశాశనము రాయి ౧ ఆశాశనానకు
దక్షిణం సూరయపల్లె సోంపల్లెకోనంప
ల్లెకూడలిన శాశనము రాయి ౧ ఆశాశనా
నకుదక్షిణం గుండాలమర్రివాగు దక్షిణ
పువొడ్డున పుట్టుబండను శాశనము రా
యి ౧ ఆశాశనానకు దక్షిణంవూరు
గాయలబోడు తూర్పుభాగాన శాశ
నమురాయి ౧ ఆశాశనానకు వూరు
గాయలబోట చెరిసఘానకలు జువ్విమా
నుకిందను శాశనము రాయి ౧ ఆశా
శనానకు పడమర పరికెలగొందిదిం న్నె
ను శాశనము రాయి ౧ ఆశాశనా
నకు పశ్మర. వల్లభరాయుని కుంట
దక్షిణపుకొమ్ము కటువను
శాసనము రాయి ౧ ఆశాశనానకు
వాయువ్యాన వేపల వాగుదక్షిణం సూ
నెశెడయపల్లె పాటికూడలిన శాశన
మురాయి ౧ ఆశాశనానకు వుత్తరపు
భాగాన బోటిమీదను శాశనము రా

యి ౧ ఆశాశనానికి వుత్తరం బోటికెంద పిల్లగో
వులతిప్ప దక్షి(ణ)పు భాగాన శాశనము రా
యి ౧ ఆశాశనానికి వుత్తరం పిల్లగో
వులతిప్ప చెరిసభానకలు జువ్విమాని
కెందను శాశనము రాయి ౧ ఆశాశ
నానకు శింగారెడ్డిపల్లెకు పడమట గు
రునాధునిమఱ్ఱికి దక్షిణం మడిమాంకుల
సందువాగువొడ్డున శాశనం రాయి ౧
ఆశాశనానకు వుత్తరం మల్లపల్లెతూ
ర్పునవాగువొడ్డు చింతమానుకెందను
శాశనము రాయి ౧ ఆశాశనానకు
వుత్తరం వుప్పరపల్లె మల్లపల్లె కూడ
లి త కెర్న్న దిన్నె చేను సక్మటి గట్టున
శాశనం రాయి ౧ ఆశాశనానకు వు
త్తరం వుప్పరపల్లె దక్షిణంవాగు వుత్తరా
నశాశనము రాయి ౧ ఆశాశనానకు
వుత్తరదిశకు కొమ్మలమఱ్ఱి వుత్తరాన
వాగు వుత్తరపువొడ్డున శాశనము రా
యి ౧ ఆశాశనానకు నెమలి దిన్నె
చినవుప్పరపల్లె కూడలిన మఱ్ఱిమాను
పడమటపాలబరిగె మానుదగ్గర శాశనం
రాయి ౧ ఆశాశనానికి తూర్పు నెమ
లిదిన్నెకోట దక్షిణాన శాశనం రాయి ౧
ఆశాశనానికి దక్షిణం పెద్దవాగు తూ
ర్పుశాశనం రాయి ౧ యీప్రకారము
గా శాశనము వేయించి నిధినిక్షేప పాషా
ణములతోకూడా సర్వ అగ్రహారము
అయ్యవార్లగారికి శ్రీ శీతారామార్ప
ణముగా సమర్పిస్తిమి గనుక అయ్యవా

ళ్లగారు ౧౨ స్వాస్త్యములు నిర్ణయించి
గ్రామకరణాలు నై రు గోపాళయ
గారికి కరిణీకంతోకూడా ౧ స్వాస్త్య
ములు నిర్ణయించి ఆయామేరగాండ్ల
ను నిర్ణయించి వాండ్లకు తగుమాత్రం
పాలంయిచ్చి అగ్రహారము మీస్వాధీ
నచేశి గనుక యిందులవుండిన నానాధా
న్యములు మీ పుత్రపౌత్రపారంపర్యం
తం ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అనుభ
వించి సుఖాన వుండుకునేది ॥ సాధులిం
గరాజుగారి లిఖిత ప్రకారము బొగ్గవర
పు నాగాబత్తుడు చెక్కిన హద్దు పత్రికె॥
వెంకటాద్రినాయుడి చేవ్రాలు॥
శ్రీ శీతారామా॥

COPPER-PLATE No. 9. (A.D. 1687–88?)

[Telugu. Grant of Singáreddipalli]

TRANSLATION.

Hail! On the 5th day of the bright fortnight of Srávaṇa of the year Prabhava, corresponding to the year 1608 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Saka era [1] the conditions of the charitable deed executed and granted by Mahá Rája Rája Srí Váḍa Peda Venkaṭádri Náyanimgáru to—Ádúri Govindácháryulu, Adúri Rangacháryulu, Ṣésham Rághavácháryulu, Sésham Venkaṭácháryulu, Garimeḷḷa Vóbuḷácháryulu, Garimeḷḷa Venkatácháryulu, Náranapuram Bhávanácháryulu, Náraṇapuram Kódanda Rámácháryulu, Vinnapála Venkátacháryulu, Rámáyanam Tirumalácháryulu,

---

[1] N.B.—The years do not agree.

Sálagrámam Narasimhácháryulu, and Mahankáḷi Varadácháryulu, etc., who are the establishers of the illustrious path of the Vedas and promulgators of the two schools of Védánta philosophy, are as follows :—

In the taluk (*Sammatu*) of Síta Rámápuram given to us as a Jághir by the Rája, we have renamed Singáreḍḍipalle-Máchireḍḍipalle as Ayyaváripalle, fixed its boundaries and granted it by this deed. In respect of wet fields under the tank now constructed by us the eastern boundaries of Singáreḍḍipalle-Máchireḍḍipalle are—the stone under the Mámilla banyan tree lying by the side of the *Vágu* which is to the south of the stone at the junction of Nemalidinne and Chinnavapparapalle; to the south of that stone is the stone under the tamarind tree belonging to Gára Pápayagáru; to the south of that stone is the stone under the mushti (*nux romica*) tree standing on the southern side of the supply channel of the Tadinálakunṭa; to the south of that stone is the trunk of the Pacháre (*Dalbergia paniculata*) tree standing in the Erra fields; to the south of that tree are round and rough stones under a Bodu (hillock); according to the limits detailed in this manner by Sádhu Achchanna and Páṇem Venkaṭa we have taken Singáreḍḍipalle.

We give water to the fields of Kancharipéṭa and Gajjalapalle which were declared in writing to be clubbed with the fields of Nemalidinna.

We confirm the 14 *vrittis* including that of the karanams formerly settled, fix for each share as much land as can be sown with 5 *túms* of seed. We give to Agastyarája Channamarája as much wet land as can be sown with 5 *túms* and 5 *gorrus* of dry land.

Further we give sufficient land to the *Méradárs*.

We give the remainder of the village as an *agrahâram* in the name of Ṣítáráma Therefore you, your sons, and grandsons should enjoy the various kinds of grain raised on these fields as long as the sun and moon exist and live happily.

[Two imprecatory verses.]

(Signed) VENKATÁDRI NÁYUḌU.

Ṣri Síta Ráma.

NOTE.—This inscription was copied by M.R Ry M. Sítárámayya Gáru, Tahsildar of Udayagiri, from a copper-plate in the possession of the Garimella family of Singáreḍḍipalli. The donor is said to have been a petty Rája of Sítarámpuram, a village of Udayagiri taluk.

స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయశా
లివాహన శకవర్షంబులు ౧౬౦౮ అగు
నేటి ప్రభవనామ సంవత్సర శ్రావణ స్ధ
౫ లు శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనా
చార్యోభయ వేదాంత ప్రవర్తకులయిన
ఆదూరి గోవిందాచార్యులు రంగాచార్య
లు శేషం రాఘవాచార్యులు వెంకటాచా
ర్యులు గరిమెళ్లి వోబుళాచార్యులు వెం
కటాచార్యులు నారణపురం భావనాచా
ర్యులు కోదండరామాచార్యులు విన్నపా
ల వెంకటాచార్యులు రామాయణం తిరు
మలాచార్యులు సాలగ్రామం నరుసింహా
చార్యులు మహాంకాళి వరదాచార్యులు మొ
దలయినవారికి మహారాజశ్రీ వా
డపెద వెంకటాద్రినాయునింగారు వ్రా
యించ్చియిచ్చిన ధర్మశాసన పత్రిక క్రమమే
ట్లన్నను, రాయలవారు మన్నించిన మాజా
గీరు శీతారామాపురము సముతులోని శిం

గారెడ్డి పల్లె మాచిరెడ్డిపల్లెకు ప్రతినా
మం అయ్యవారిపల్లె అనినిర్ణయించి
హద్దులు నిర్ణయించి వ్రాయించియిచ్చినసం
దుకు యిప్పుడు మేము కట్టించిన చెర్వు
క్రిందను మాగాణినిమిత్తము శింగారెడ్డి
పల్లె మాచిరెడ్డిపల్లెకు పూర్వం హద్దులు
నెమలిదిన్నెచిన పుష్పగవల్లెకూడలిరా
తికి దక్షిణాం వాగువొడ్డున మామిళ్ల మ
ద్రి క్రిందనురాయి, ఆ రాతికి దక్షిణా
గార పాపయగారి చింతమానుక్రింద
నురాయి, ఆ రాతికి దక్షిణం తదినాల
కుంటలోకివచ్చేవొంపుకు దక్షిణపు వొ
డ్డున ముష్టిమానుక్రిందను రాయి ఆ రా
తికి దక్షిణం యర్రచేల్లో మొద్దపచ్చా
రిమాను ఆమానుకు దక్షిణంబోటిక్రిం
ద పలుగురాతిగుండ్లు యీ ప్రకారం అని
సాధు అచ్చన్న పాణెం వెంకటచెప్పిన హ
ద్దుప్రకారం శింగారెడ్డిపల్లె మేము తీసు
కొని నెమలిదిన్నె పొలములో కట్టుగా
వ్రాశియిచ్చిన కంచరిపేట గజ్జలపల్లె పొ
లానకు నీళ్లుయిచ్చి మునుపు నిర్ణయిం
చిన వృత్తులు కరణాలతో కూడా ౧౮ కి
స్వాస్తియం వఖంటికి ఖ ౦|౦ యేడు
ముమడి యిప్పుడు నిర్ణయించినది అగ
స్త్యరాజు చన్నమహారాజుగారికి ఖ ౦౧౦ యె
డుముమడి ౫ గొర్లవెలిగడ ఆయా
మేరగాండ్లకు తగుమాత్రము యిచ్చి మి
గిలిన అ|| హారము శ్రీ సీతారామా
ర్పణంగా యిస్తిమి గనుక యిందుకు పు

డిన నానాధాన్యములు మీ పుత్రపౌ
త్ర పారంపర్యాంతం ఆచంద్రార్కస్థా
యిగా అనుభవించుకొని సుఖాన వుం
డుకునేది ॥ స్వదత్తా పుత్రికాధా
త్రీ పితృదత్తా చ సోదరీ । అన్యదత్తా
భవేన్మాతా విప్రదత్తా వసుంధరా॥
మద్వంశజాః పరమహీపతి వంశ
జావా యే భూమిపాస్సతతముజ్జ్వ
లధర్మచిత్తాః । మద్ధర్మమేవ సతతం
పరిపాలయంతే తత్పాదుకాద్వ
యమహం శిరసావహామి ॥ వేంక
టాద్రినాయుడి చేవ్రాలు । శ్రీ శీ
తారామా॥

COPPER-PLATE No. 10. (A.D. 1536-37.)

[Pólépalli grant of Achyutaráya. Ṣaka 1458.]

Note.

This grant is referred to by Mr. Sewell under the village of Pólépalli in Darsi division. It is in the possession of the shrótriemdar who kindly lent it.

The plates are three in number, each being about 8 inches broad and 11 inches long. The ring with the seal connecting them is said to have been lost. Plates 1 and 2 are engraved on both sides while plate 3 is engraved only on one side at the bottom. The engraving is excellent throughout, but the text contains numerous mistakes.

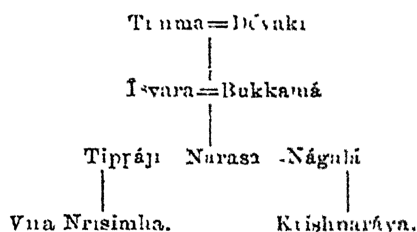
The characters are Nandinágari, excepting the words *Srí Virúpáksha* at the end which are in large Canarese

characters. The language is Sanskrit, and excepting the initial invocation Ṣrí Ganádhipatayénamah, the whole is in verse of various metres.

Lines 1–79 are almost identical with lines 1–91 of the Unamanjéri plate of Achutaráya (Vol. III, E.G., p. 151). Lines 1–62 are also found in the Hampi inscription of Krishnaráya (E.G., Vol. II, p. 363.)

The grant is one of Achyuténdra. From line 1–79 is given an account of Achyuta and his predecessors. Lines 79–97 give the grant proper. Lines 99–102 give the name of the poet and the engraver. Lines 102–109 are the usual imprecatory verses.

No fresh historical information is furnished by the present grant. The genealogy given is—

Verse 14 of the Unamanjéri plate which gives the relationship between Achyuta and Krishnaráya is omitted in the present grant. That verse says that Narasa had by a third wife Obámbiká a son named Achyuténdra.

The grant proper (lines 79 to 97) states that Achyuténdra, being on the bank of the river Tungabhadra, on the 12th lunar day of the bright half of Kártika—the day when Vishnu rises from his sleep—of S.S. 1458, corresponding to the cyclic year Durmukhi, in the presence of the deity Viṭṭhaléṣvara, granted the village of Pólépalli, situated in the *Mahárájya* of Koṇḍavíḍu in the district (*síma*) of Kocherlakóṭa *alias* Yeruvanáḍu.

Apparently on account of this the village came to be called Achyutêndrapuram. The boundaries are—

North—Chandavaram.
South—Rudrasamudram.
East—Chákicherla.
West—Lakshmípuram.

Pólépalli is still a shrotriem in Darsi Division.

The donee was Annama, the son of Chintupalli Singanárya, descendant of the *yótra* of Visvámitra, follower of the Ásvaláyana *Sútra*, and student of Rikṣákhá.

The composer of this grant was Sabhápati, probably the same poet who composed the Unamanjéri and other Vijayanagar grants. The engraver is Víranácharya, the son of Mallana, the engraver of the Unamanjéri and other grants.

TRANSLATION.

Adoration be to the Lord of hosts (Ganésa)!

V. 1. Salutation be to Sambhu (Siva) who is beautiful as with a chámara[1] with the moon which kisses his lofty head,[2] and who is the main pillar of the creation of the city of the three worlds.

V. 2. May the staff—like tusk of Hari (Vishnu) who assumed in sport the form of a boar[3]—resting on which the earth with Mount Meru as its apex resembled an umbrella—protect you.

V. 3. May that lustre, which dispels the darkness of obstacles, which though an elephant was born of the

---

[1] Chámara—the Yak's tail, used as a flywhisk—also as an ornament on the heads of horses and elephants.

[2] The moon is supposed to rest on the head of Siva.

[3] This refers to the boar incarnation of Vishnu.

daughter of the mountain and which is worshipped even by Hari (Vishnu), cause prosperity.[1]

V. 4. From the milky ocean which was churned by the gods arose like fresh butter the luminary (moon) by which darkness is dispelled.[2]

V. 5. He had a son Budha whose name was true to its meaning owing to his unequalled austerities. He had a son Purúravas in consequence of his austerities. Áyus was the son of him (Purúravas) who destroyed the lives (Áyus) of his enemies with the valour of his arm. His son was Nahusha. His son was Yayáti, a hero in battle and renowned on earth. The son of him who was the husband of Srí Dévayáni was Durvasu who was like Vasu.[3]

V. 6. In his lineage shone king Timma, the husband of Dévakí, famed among the kings of the Tuluvas [4] like Krishna in the race of Yadu.

V. 7. From him was born king Ísvara, the husband of Bukkamá, and the fearless and righteous crest-jewel of kings.[5]

---

[1] The invocation is to Ganésa. There is a pun on the words Gaja and Hari. Gaja = elephant and Agaja means (1) not an elephant, also daughter of Aga, i.e., Parvatí—Ganésa though Gaja (elephant) was the son of Agaja, i.e., of Parvati, wife of Siva Hari = (1) lion, (2) Vishnu. Generally Hari (the lion) is a foe of Gaja (elephant). Here Hari (Vishnu) worshipped Gaja (Ganésa).

[2] The allusion is to the churning of the ocean of milk by the gods. The moon is supposed to have then sprung from it.

[3] There is a play on the word Vasu and the latter part of Durvasu. The Vasus were originally a class of gods. Vasu subsequently came to be identified with Vishnu.

[4] Timma is said to be of the race of the Tuluvas. This suggests that the second Vijayanagar kings originally came from the Tulu country in S. Canara. It appears further that there was no direct family relationship between the first and second Vijayanagar dynasties. See the remarks of Dr. Hultzsch on the similar Hampi grant at page 361 of Volume I, E.I.

[5] Agunabhramsam = (1) not deviating from virtue, (2) not getting loose. There is a pun on *guna* which means (1) quality; (2) string passing through the jewel.

V. 8. By him, the handsome son of Dévakí, was begotten king Narasa, as Káma by the son of Dévakí,[1] (Krishna).

V. 9. Rendered famous for various good deeds, with a delighted mind, surrounded by wise men, he again and again made the sixty kinds of gift according to prescribed rules, at Rámésvaram and every other holy place, thus increasing (lit. rendering superfluous) his great renown which was sung by the denizens of the three worlds.

V. 10. Having quickly dammed the Kávéri which was swiftly flowing with copious water, and having crossed it, he captured the enemy alive in battle, subdued his kingdom and Ṣrírangapatnam and planted a triumphal pillar. He thus shone, his deeds being eulogized in the three worlds.

V. 11. He conquered the Chéra, the Chóla, the Pándya who was the lord of Madura and whose ornament was honour, the Mussalman, fierce in valour, the Gajapati king and others. Becoming very famous from the banks of the Ganges to Lanka, and from the eastern to the western mountains, he extended his rule on the heads of kings like a garland.[2]

Vs. 12 and 13. Two sons—the princes Víra Nrisimhéndra and Krishṇaráya—a brave but modest—were born to Nṛisimha by his queens Tippáji and Nágalá Dévi as Ráma and Lakshmana (were born) to Daṣaratha by Kausalyá and Ṣrí Sumitrá.

V. 14. The glorious Víra Nṛisimha, seated on the jewelled throne in Vijáyanagar, excelling in fame and

[1] This is simply a play on the word Dévakí.

[2] This is a common simile in Sanskrit poetry, meaning that he made them his vassals.

righteousness even Nṛiga, Nala, Nahusha and other kings on earth, being praised by Brahmans, and having himself won the hearts of all, ruled the kingdom from the Bridge (Ráma's) [1] to Mount Suméru, and from the eastern to the western mountain.

V. 15. He made various gifts at (Chidambaram) the hall of gold, [2] at the temple of Srí Virúpáksha,[3] at the town of the illustrious Lord (deity) of Kálahasti,[4] at Venkatádri (Tirupati),[5] at Kánchi, at Ṣríṣaila,[6] at Sóna Ṣaila,[7] at the great Harihar,[8] at Ahobala,[9] at Sangama,[10] at Sríranga,[11] at Kumbhaghóna,[12] at the holy place Mahánandi [13] where sin is destroyed and at Nivritti.[14]

V. 16. By the streams of water poured out on the occasion of the numerous and various great gifts performed by him at Gókarna,[15] Rámasétu,[16] and all other holy places in the world, the ardent desire of (Indra) the bearer of the thunderbolt, who was intent on clipping the wings of the mountain which was sunk in the ocean[17]

---

[1] Sétu is Rama's bridge—said to have been built for him to cross the sea and get to Lanka (Ceylon).

[2] Hall of gold—Chidambaram in South Arcot district.

[3] This is the temple at Hampi.

[4] Kálahasti—in North Arcot district.

[5] Tirupati—in North Arcot district.

[6] Ṣrí Ṣaila—in Kurnool district on the bank of the Tungabhadra.

[7] Ṣóṇaṣaila—Tiruvannámalai in South Arcot district.

[8] Harihar—in Mysore.

[9] Ahóbala—in Kurnool district.

[10] Sangam—in Nellore.

[11] Sríraṅgam—in Trichinopoly.

[12] Kumbhaghona—this is the modern Kumbhakónam.

[13] Mahánandi—in Kurnool district.

[14] Nivritti—? not known.

[15] Gókarna— in Dharwar District.

[16] Rámasétu—Ráma's bridge.

[17] This refers to the story of the mountain Ménaka hiding itself in the ocean from fear of Indra.

which was dried up by the dust raised by the assemblage of his prancing horses, was frustrated.

V. 17. He performed (the following gifts):—

The mundane egg, the circle of the universe, a pot containing the five elements, a jewelled cow, the seven oceans, a tree and creeper of paradise, a golden cow of plenty, a globe of gold, a horse chariot of gold, gold of the weight of a man, a thousand cows, a golden vessel, an elephant chariot of gold and five ploughs.[1]

Vs. 18 and 19. Now that this Indra of the earth, renowned for his virtues, having ruled the extensive kingdom without hindrance, has gone to heaven as if to rule the sky also, the glorious king Krishnaráya, of invincible valour, bears the earth on his arms like a jewelled bracelet.[2]

V. 20. Probably suspecting that by the spreading of his glory the universe would everywhere become one mass of light, formerly Siva (to distinguish himself from the rest) became possessed of an eye in the forehead, even the lotus-eyed (Vishnu) became one with four arms, the lotus-born Brahma became one with four faces, Káli bore the sword, Ramá (Lakshmí) took up a lotus, and Vání (Sarasvatí) bore a Vína (lute) in her hand.[3]

V. 21. Was it in anger that he dried up the seven oceans with the heaps of dust of the earth torn up by the horses of his vast forces lest perchance they give refuge to his enemies, and created of his own accord as their substitutes rows of oceans with the unlimited waters

---

[1] These are given in the Dána Kánda (gift chapter) of Hindu law books.

[2] Mahabhujáh means one who has broad shoulders. The reading Mahimbhuji—is better.

[3] The idea is that everything became white with the lustre of Krishnaráya's fame, these gods and goddesses included. To distinguish themselves from other objects they assumed the several marks referred to in the verse.

which were poured out on the occasion of the great gifts, viz., the mundane egg (Brahmáṇda), a Méru of gold (Svarṇaméru), &c.

V. 22. Desiring that the assemblage of suppliants should long enjoy the wealth given by him, probably to obstruct the progress of the chariot of the sun, this lord of the earth planted everywhere in the earth firmly-fixed pillars of glory, resembling (Méru) the residence of the Gods, towering up to the sky and marked with the (history of) his expeditions for the conquest of all the quarters and with his titles.

V. 23. Again and again for securing great happiness he made the various gifts prescribed in the sacred books, the weight of a man in gold, etc., along with all minor gifts, according to the prescribed rules at Kánchi, Ṣrí Ṣaila, Ṣónáchala, Kanaka Sabhá (Chidambaram), Venkaṭádri (Tirupati) and other temples and at holy places of pilgrimage.

V. 24. He had the following and other *birudas* :—

The angry punisher of hostile kings, he whose shoulders are broad as those of Ṣésha (the world-serpent), he who is able to protect the earth, the punisher of untruthful kings, the satisfier of beggars, he who is fierce in battle ;

V. 25. Rájádhirája, Rájaparaméṣvara, the conqueror of the three kings (Chéra, Chóla and Pándya), the terror of other kings ;

V. 26. The Sultan [1] among Hindu kings, the destroyer of the wicked who are like tigers, [2] Víṛapratápa (he who is famed for valour).

[1] Suratrána—is the Ṣanskritized form of Sultan.

[2] The tiger was the emblem of the Chólas—this biruda may simply mean *the conqueror of the Chóla king*.

V. 27. He is served by the Anga, Vanga, Kalinga and other kings who address him :—"Deign to look on me, O Mahárája, live, be victorious !"

V. 28. Seated on the jewelled throne at Vijayanagar, king Krishṇaráya, whose liberality is worthy of being praised by learned men, who eclipses in righteousness Nṛiga and other kings, increasing the prosperity of the assemblage of mendicants, shines with glory from the eastern hill to the slopes of the western hill, from the end of the Himálayas to the Sétu (Bridge).

V. 29. After Krishnaráya went to the world of the gods (*i.e.*, died), his younger brother Achyuténdra, whose deeds are virtuous, the vanquisher of his enemies, the meditator on Hari, the granter of boons to learned men, having become master of the whole earth, is resplendent.

V. 30. The moon of his fame moves over the earth and waxes on all lunar days. It increases the delight of the world, waxes by day and by night along with the lotuses. (This is a contrast between the moon and the moon of his fame.)

V. 31. (The text is doubtful, Professor Keilhorn gives a conjectural rendering of this verse) :—

"Seeing how the multitude of his horses, humbling the conceit of the winds, has created darkness by the immense clouds of dust which it raises with its hoofs, one feels inclined to ask whether, eager to destroy the opponent forces, Achyuténdra angrily is drying up the ocean, because it impedes the progress of his chargers.' (Foot-note 12, Vol. III, E.I., p. 153.)

V. 32. His *chámaras* are waved by the hands of the rows of wives of his hostile kings to whom the prison

house has become a residence; he has many *birudus*, viz., Rájádhirája,[1] Pararájabhayankara,[2] Eka Víra,[3] &c.

V. 33. By whom frequently the sixteen kinds of gifts were performed at Gókarna, Sangama, Nivritti, Suvarna Sabhá,[4] Sónádri,[5] Parvata,[6] Vrinchipuram and Kánchi, and at Srí Kálahasti town, and at Kumbhaghóna.

V. 34. This ocean, whose water is being drunk by the clouds, which was drunk and thrown out by Agastya, which was heated by the crest of the fire of the arrows of Rághava (Ráma), which is ever being heated by the internal flames of fire proceeding from the mouth of Vadava—which thus gets dry, appears indeed full with the copious water of his gifts.

V. 35. He is always eulogized by the Anga, Vanga, Kalinga and other kings "be victorious, live long, O Mahárája!"

V. 36. Triumphant is king Achyuta, seated on the jewelled throne, residing at Vijayanagar, resplendent with fame, surpassing in polity the whole collection of kings, Nriga, Nala, Nahusha, &c., possessed of unequalled valour of arm and liberality.

Vs. 37 to 48. In the Saka year 1458, in the year Durmukhi, on the holy 12th lunar day of the bright fortnight of the month Kártika—the day when Vishnu rises from his sleep—Achyuténdra who is revered among intelligent men, being on the bank of the Tungabhadra, in the temple of Vitthalésvara, having purified himself by bathing, with an attentive mind, wearing two washed

[1] Rájádhirája—paramount lord.
[2] The terror of other kings.
[3] The sole hero.
[4] Suvarna Sabha = hall of gold—Chidambaram.
[5] Sónádri—same as Sóna Saila—Tiruvannámalai in South Arcot district. This verse is slightly different in Unamanjéri plate.
[6] Parvata—Srí Parvata, *i.e.*, Srí Saila.

garments and wearing suitable ornaments, surrounded by assiduous and amiable learned men who are followers of the Ṣrautas and excel in eloquence, and who are headed by the family priest joyfully gave with gold and a libation of water to Annama the son of Chintapalli Singanárya who is of the *gótra* of Visvámitra, who is a follower of the Áṣvaláyana *sútra*, who is a student of the Riksákhá, who is versed in the Vedas, Vedánta and Ágamas, who is wise, who is acquainted with the Dharma prescribed in all the *Ágamas* (scriptures), who is devoted to the six sacraments, the village known on earth as Pólépalli, situated in the great kingdom of Koṇḍavídu, in the district of Kochérlakóṭa *alias* Yeruva náḍu, lying to the east of the village named Lakshmípuram, to the south of the large village Chandavaram, to the west of the village Chákicherla, and north of Rudrasamudram—adorned with the surname Achyuténdrapuram—free from all taxes, up to its four boundaries everywhere, together with the eight enjoyments, to wit, treasures, hidden deposits, stones and other things, abounding in all kinds of produce, to be enjoyed as a single share, together with its trees, possessing wells, cisterns, ponds and tanks—to be enjoyed in succession by sons, grandsons, and other descendants as long as the sun and the moon last—subject to gift, mortgage and sale.

V. 49. This is the edict of Achyutaráya whose kingship was bestowed by Achyuta (Vishnu), who grants the desires of the learned, and who curbs the conceit of his enemies.

V. 50. At the command of Achyuténdra Mahárája, Sabhápati composed this copper-plate edict in sweet verse.

V. 51. The artizan Ṣrí Víranácharya, son of Mallana, engraved (this) copperplate edict of Achyuténdra Maháraya.

Vs. 52 to 56 and 102 to 109. [Imprecatory verses.]

"Ṣrí Virúpáksha."

First plate, second side.

1. श्रीगणाधिपतये नमः । (॥) नमस्तुङ्गशिरश्चुम्बिचन्द्र-चामरचारवे । त्रैलो-

2. क्यनगरारंभमूलस्तंभाय शंभवे । (॥ 1) हरेर्लीलावराहस्य दंष्ट्रादण्डः

3. स पातु वः । हेमाद्रिकलशा यत्र धात्री छत्राश्रियं दधौ । (॥ 2) कल्याणाया-

4. स्तु तद्धाम प्रत्यूहतिमिरापहं । यद्गजोप्यगजोद्भूतं हरिणापि च

5. पूज्यते । (॥ 3) अस्ति क्षीरमयाद्देवैर्मथ्यमानान्महांबुधेः । नवनीतमि-

6. वोद्भूतमपनीततमोमहः । (॥ 4)[1] तस्यासीत्तनयस्तपोभिरतुलैरन्वर्थ-

7. नामा बुधः । पुण्यैरस्य पुरूरवा भुजबलै रायुर्द्विषां नि घ्नतः । त-

8. स्यायु र्नहुषो स्य तस्य पुरुषो युद्ध ययातिः क्षितौ । रव्या तस्तस्य तु दुर्व-

9. सुर्वसुनिधः श्रीदेवयानीपतेः । (॥ 5)[2] तद्वंशे देवकीजानिर्दि दीपे तिमभूप-

10. तिः । यशस्वी तुलुवेन्द्रेषु यदोः कृष्णायि(इ)वान्वये । (॥ 6) ततो भूद्बुक्कमाजानिरी-

11. श्वर[ः] क्षितिपालकः । अत्रासमगुणभ्रंशं मौलिरत्नं मही-भुजां (॥ 7) सर-

---

[1] Verses 1 to 4—Metre Anushtubh. [2] V. 5—Metre Śárdúlavikrídita.

12. सादभूतरमान्नरसावनिपालकः । देवकीनंदन(ना)त्कामो देवकी

13. नन्दनादिव। (॥ 8)[1] ।विविधसुकृतो[2]द्दाम(ो)रामेश्वरप्रमुखे मुहुर्मु
ृदितह्रद-

14. य(:) स्थाने स्थाने व्यधत्त यथाविधि[:] । बुधपरिवृतो नाना
दानानि

15. यो भुवि षोडश त्रिभुवनोद्गीत[3] ख्यातयशः[4]पुनरुक्तदन् । (॥ 9)
कावेरी-

16. माशु बध्वा[5] बहुलजलरयां तां विलङ्घ्यैव शत्रुं जीवग्राहं ग-र्वं

17. हीत्वा श (स) मिति भुजबलात्त च राज्यं तदीयं (।) कृत्वा श्री-
रङ्गपूर्वंतदपि

18. निजवसे(शे) पट्टणं यो बभासे[।] कीर्त्तिस्तंभं निखाय त्रिभुवन
भवनस्तू-

19. यमानापदानः । (॥ 10)[6] चेरं चोलं च पाण्ड्यं तमपि च
मधुरावल्लभं मान-

20. भूषं । वीर्योदग्रं तुरुष्कं गजपतिनृपतिं चापि जित्वा तदन्यान्।

21. आगंगातरिलंकाप्रथमचरमभूभृत्तटान्तं नितान्तं । ख्यात(:)क्षो-

22. णीपतीनां स्रजमिव शिरसां शासनं यो व्यतानीत (॥ 11)
तिप्पाजी-

23. नागलादेव्योः कौशल्याश्रीसुमित्रयोः । देव्योरिव नृसिंहा
(हेन्द्र) त्त-

24. स्मात्पंक्तिरथादिव । (॥ 12) वीरौ विनयिनौ रामलक्ष्मणाविव
नन्दनौ(।)जा-

---

[1] Verses 6 to 8—Metre, Anushtubh.

[2] V 9—Metre Harini.

[3] Read त्रिभुवनजनोद्गीतं in Unamanjéri plate.

[4] Read स्फीतं यशः in Unamanjéri plate

[5] Read बद्ध्वा.

[6] Vs. 10 and 11—Metre Sragdhará.

25. तौ वीरनृसिंहेन्द्रकृष्णरायमहीपती । (॥ 13)[1] वीरश्रीनारसिंह-
स्स विज-

26. यनगरे रत्नसिंहासनस्थः कीर्त्या नीत्या निरस्यन्नृगनलनहुषा-

27. नप्यवन्यामथान्यान् । आसेतोरासुमेरो रवनिश्वर[2] नुतः स्वै-
रमा-

28. चोदयाद्रेरापाश्चात्याचलात्ता[3]दखिलहृदयमावर्ज्य राज्यं शशा-

29. स । (॥ 14) नानादानान्यकार्षीत्कनकसदसि यः श्रीवि-
रूपाक्षदेवस्थाने

30. श्रीकालहास्तीशितुरपि नगरे वेंकटाद्रौ च कांच्यां । श्री-
शैले

Second plate, first side.

31. शोणशैले महति हरिहरे होबले संगमे च श्रीरंगे कुंभघो-

32. णे हततमसि महानान्दितीर्थे निवृत्तौ । (॥ 15) गोकर्णे रामसे
तौ जग-

33. ति तदितरेष्वप्यशेषेषु पुण्यस्थानेष्वारब्धनानाविधबहुलमहादा-

34. नवारिप्रवाहैः । यस्योदंचत्तुरंगप्रकरखुररजःशुष्यदंभोधिमग्न-

35. क्ष्माभृत्पक्षच्छिदोद्यत्तरकुलिशधरोत्कुण्ठिता[4] कुंठिताभून ।(॥ 16)
ब्रह्माण्डं वि-

36. श्वचक्रं घटमुदितमहाभूतकं रत्नधेनुं । सप्तांभोधिं च कल्पक्षिति-
महाति-

37. लतके[5] कांचनीं कामधेनुं । स्वर्णक्ष्मां यो हिरण्याश्वरथमपि तुला-
पूरु-

---

[1] Vs 12 and 13—Metre Anushtubh.

[2] Read अवनिसुर

[3] Read आचालान्तादखिल.

[4] Read धरोत्कण्ठिता.

[5] Read कल्परुहलतके in Unamanjéri plate. कल्पक्षितिरुहलतिके; in Sadásivaráya's plates.

38. पं गोसहस्त्रं[1] हेमगर्भं कुंभंकनककरिरथं पंचला(ङ्) गल्यतानान् (नित्) (॥ 17)[2] प्राज्यं प्रशा-

39. स्य निर्विघ्नं राज्यं द्यामिव शासितुं । तस्मिन् गुणेन विख्याते क्षितेरिन्द्रे दि-

40. वंगत । (॥ 18) ततोप्यवार्यवीय(:) श्रीकृष्णरायमहीपतिः - बिभर्त्ति मणिकेयू-

41. रनिर्विशेषं महाभुजाः[3] (॥ 19) [4]कीर्त्यो यस्य समंततः प्रसृतया विश्वं रुचैक्यं व्र-

42. जेदित्याशङ्कच पुरा पुरारि(र)भवः[5] भालेक्षणः प्रायशः । पद्मा-क्षोपि चतुर्भुजो-

43. जनि चतुर्वक्त्रच भवद्भूत (क्रो भव[6]त्पद्मभूः) काली खड्ग मधाद्रमा च कमलं वीणां च वाणी

44. करे । (॥ 20) [7] शत्रूणां वासमेते ददत [8]यिति रुषा किंनु सप्तां-बुराशीन् नानासेनातु-

45. रंगत्रुटितवसुमतीधूलिकापालिकाभिः (।) संशोप्य स्वैरमेतत्प्रति-

46. निधिजलधिश्रेणिका यो विधत्ते ब्रह्माण्डस्वर्णमेरुप्रमुखनिजम-

47. हादानतोयैरमेयैः । (॥ 21) महत्तामर्थिसार्था(:) श्रियं(मिह) सुचिरं भुंजता-

48 मित्यत्रेत्य। प्रायः प्रत्यूहहेतोरतपनरथगतेरालयं[9] देवतानां । त-

49. त्ताद्दिग्जेत्रस्यापि च विरुदपदैरङ्कितांस्तत्र तत्र स्तंभान् जातप्र-

---

[1] हेमाश्वं is inserted in Unamanjéri plate.

[2] Vs 14 to 17 Sragdharâ

[3] Read महीं भुजे.

[4] Vs. 18 and 19 Anushtubh.

[5] Read अभवद् for अभवः

[6] Read वक्रोभवत्.

[7] v. 20 Sárdúlavíkrídita.

[8] Read ददत इति.

[9] Professor Kielhorn prefers आलयान्, v. 23 is not found in Unamanjéri plate. Vs. 21 to 23 Sragdhará.

50. तिष्ठान् व्यतनुत भुवि यो भूभृदभ्रंकषाग्रान् । (॥ 22) कांचीश्रीशैलशोणाच-

51. लकनकसभावेंकटाद्रिप्रमुख्येष्वावर्त्यावर्त्य सर्वेष्वतनुत विधि-

52. वद् भूयसे श्रेयसे यः। देवस्थानेषु तीर्थेष्वपि कनकतुलापूरुषादीनि ना-

53. नादानान्येवोपदानैरपि सममखिलैरागमोक्तानि तानि । (॥ 23) रोषकृतप्र-

54. तिपार्थिवदंडः शेषभुजः क्षितिरक्षणशौण्डः। भाषगतप्युवरायरगंडः पो-

55. षकृदर्थिषु यो रणचण्डः । (॥ 24) राजाधिराजयि(इ)युक्तो यो राजपरमेश्वरः । मू-

56. रुरायरगंडश्च परराजभयंकरः । (॥ 25) हिंदुरायसुरत्राणोद्दुष्टशार्दूल-[1]

57. मर्दनः । वीरप्रतापयि(इ)यादि विरुदैरुचितैर्युतः । (॥ 26) आलोकय महारा-

58. ज जयजीवेति वाधि(दि)भिः । अंगवंगकलिंगीयैराजाभिः सेव्यते च यः । (॥ 27)

59. सत्यौदार्यैः[2] सुधीभिः स विजयनगरे रत्नसिंहासनस्थः क्ष्मापालान् कृ-

60. ष्णरायाक्षितिपतिरधरीकृत्य नीत्या नृगादीन् । आ पूर्वाद्रेरथास्तक्षिति-

61. रधकटकादा च हेमाचलांतादासेतोरर्थिसार्थश्रियमिह वहली --

62. कृत्य कीर्त्या सेमथः (सामिंधे)[3] । (॥ 28[4]) कृतवति सुरलोक कृष्णराये निजांशं तदनु

---

[1] Read दुष्टशार्दूलमर्दनः vs. 24 to 27 not found in Unamanjéri plate.

[2] Read स्तुत्यौदार्यैः

[3] बभासे for सामिन्धे in Unamanjéri plate.

[4] Metre of verse 28 Sragdhará ; metre of verse 29 Máliní.

63. तदनुजन्मा पुण्यकर्माच्युतेन्द्रः । [1] प्रकटमवनिलोकं स्वांशमे-

64. त्यारिजेता विलसति हरिजेता [2] विद्वदिष्टप्रदाता । (॥ 29) यत्कीर्तिचं-

Second plate, second side.

65. द्रश्चरति क्षमायां तिथिष्वशेषासु विवर्धते च । तनोति च-

66. क्रस्य मुदं समिद्धे दिवा च सायं कुमुदौर्विरुंद्धे (॥ 30) मदं मनसि मा-

67. रुतं शिथिलयत्य[3]मेयैरयैर्यदश्वनला[4]खुरैः क्षितिरजोभिरुत्थापितैः ।

68. अजीजनदिति कथा किं[5] विशोषयत्यंबुधिं बलप्रमथनस्यनारे-

69. ये विरोधिनं वाज्जिनं । (॥ 31) कारागृहाकलितवासविरोधि[:] भूपदारावली-

70. करविचालितचामरस्य । राजाधिराजपरराजभयंकरैकवीरादि- -

71. कानि बिरुदानि बहूनि यस्य । (॥ 32) गोकर्णसंगमनिवृत्ति सुवर्णसभाशोणाद्रि (सुवर्णसंसच्छोणाद्रि)

72. पर्वतविरिंचिपुरेषु कांच्यां । श्रीकाल्हस्तिनगरेपि च कुंभघोण दानानि षो-

73. डशबहूनि कृतानि येन । (॥ 33) अंभोदेन निपीयमानसाले] लोगस्त्येन पी-

---

[1] आखिलमवनिलोकं in Unamanjéri plate.

[2] हार्रचेता in Unamanjéri plate. After verse 29 another verse is inserted in Unamanjéri plate.

[3] Read शितिलयन्त्यमेयै. Verse 30 Upajáti.

[4] Read यदश्वपटली, verse 31 Prithvi. Professor Kielhorn suggests मे यस्तमो and बलप्रमथनोयतो.

[5] Read क्रुधा किमु : verses 32 and 33 Vasantatilaká, verse 33 is slightly different in Unamanjéri plate. After verse 33 a verse is inserted in Unamanjéri plate.

74. तोछितस्तप्तो [1] राघवतायकाभ्रि सिखया [2] संतप्यमानान् सदा [3]। अन्तस्थै-

75. र्वडवानलशिखाज्वालैर्विशुष्को [4] ध्रुवं यद्दानांवुघनांवुधिरसौ [5]

76. पूर्गैः समुद्द्योतते। (॥ 34) अंगेनापि कलिंगेन वंगेन च परै-र्नृपैः। जयजीव

77. महाराजेत्यनिशं गीयते च यः। (॥ 35) स जयति नरपालो रत्न-सिंहासन-

78. स्थो विजयनगरवासी कीर्त्तिपूर्त्या विलासी। नृगनलनहुषादी-निच-

79. यान् राजनीत्या निरुपमभुजवीर्यो दार्थभूरच्युताख्यः। (॥ 36) शालिवाह-

80. ननिर्णीते शकाब्दे स चतुःशतैः। अष्टपंचाशदधिकैः संख्याते दश-

81. भिःशतैः॥ दुर्मुख्यां वत्सरे मासि कार्तिके शुक्लपक्षके। उत्थान-द्वादशी (श्यां)

82. चैव पुण्यायां च महातिथौ। (॥ 37) तुंगभद्रानदीतीरे विठ्ठले-श्वरसंनिधौ।

83. स विश्वामित्रगोत्राय आश्वलायनसूत्रिणे। ऋक्शाखाध्या-इने [6] वेदवे-

84. दांतागमवेदिने। (॥ 38) चिन्तपल्लीसिंगणार्यनन्दनो अंनय-सुधी [7] सकला-

---

[1] Read पीतोज्झितस्तप्तो. [2] Read सायकाग्नि शिखया.

[3] Read संतप्यमानः सदा

[4] वडवमुखानल शिखाजालै विशुष्को in Unamanjéri plate.

[5] अयं for असै in Unamanjéri plate. Read यद्दानांबुधुनीभिरंबुधिरसौ.

[6] Read ध्यायिने.

[7] The nominative is suddenly used here instead of the dative case.

85. गमधर्मज्ञ षट्कर्मनिरताय च। (॥ 39) कोण्ड वीडीमेहाराज्ये[1] मंडल(मंडले) परि-

86. शोभिते । येरुवनाडुविख्यातकोचेर्लकोटसीमानि । (॥ 40) लक्ष्मीपुराभि-

87. धग्रामात्पूर्वस्यां पूर्वादिशमाश्रितं । चंदवरमहाग्राममनाम्नो दाक्षि-

88. णत(:)स्थितं। (॥ 41) चाकिचेर्रे(र्ले)ति विख्यातग्रामात् पश्चिम-त(:)स्थितं । ग्रामाद्र(द्रु) रु-

89. द्रसमुद्रा[यां] दुत्तरं(रां) दिशमाश्रितं। (॥ 42) पोलेपल्लामिध-ग्रामं नामा(ग्रामनम्ना)-

99. नं च भुवि विश्रुतं। अच्युतेन्द्रधुरं[2] चेति प्रतिनामोपशोभितं। (॥ 43) स-

90. र्वमान्यं चतुःसीमासंयुतं च समन्ततः। निधिनिक्षेपपाषा-

91. णाद्यष्टभोगैश्च संयुतं। (॥ 44) विविधैः फलैर्युक्तमेकभोग्यं सभू-

92. रुहं। वापीकूपतटाकैश्च कच्छेनापि च संयु ं । (॥ 45) पुत्र पौत्रादिभि-

93. र्भोग्यं क्रमादाचन्द्रतारकं। दानस्याधमनस्याा विक्रय-

94. स्यापि चोचितं। (॥ 46) यथाविधि कृतस्ननशुचिर्भूत्म [3]स-माहित।

95. :वसानो वाससी धौते यथोचितं[4] विभूषणैः ॥ (47) परीत(:) प्रयतैस्स्निग्धैः

96. पुरोहितपुरोगमैः। अच्युतेन्द्रमहारायो माननीयो मनास्विनां। साहि-

97. रण्यपयोधारापूर्वकं दत्तवान् मुदा ॥ (॥ 48)

---

[1] R a1 महाराज्ये.

[2] धरं is probably a mistake for पुरं.

[3] Read कृतस्नानाः शुचिर्भूत्वासमाहितः.

[4] यथोचितविभूषणाः.

98. पूरयतो बुधवांच्छं[1] पारयतो वैरिभूभुजां गर्वं[2] । अच्युतविहित-

99. विभूते रच्युतरायस्य शासनं तदिदं । (॥ 49) अच्युतेन्द्रमहा-
रायशासने-

100. न सभापतिः। अभाणीन् मृदुसंदर्भं तदिदं ताम्रशासनं । (॥ 50)
अच्युते-

101. न्द्रमहारायशासनं मल्लणात्मजस्त्वष्टा श्रीविरणाचार्यो अ(ल्य)-
लिखत ता-

102. म्रशासनं । (॥ 51) दानपालनयो र्मध्ये दानान् श्रेयोऽनुपा-
लनं । दानात्स्वर्गम-

103. वाप्नोति पालनादच्युतं पदं । (॥ 52) स्वदत्ताद्द्विगुणं पुण्यं
परदत्तानु-

104. पालनं । परदत्तापहारेण स्वदत्तं निष्फलं भवेत् । (॥ 53)
स्वदत्तां परदत्तां

105. वा यो हरेत वसुंधरां षष्टिवर्षसहस्राणि विष्टायां जायते क्रि-
मः[3] । (॥ 54)

106. येकैव[4] भगिनी लोके सर्वेषामेव भूभुजां । न भोग्या न करग्रा-
ह्या वि-

107. प्रदत्ता वसुंधरा । (॥ 55) सामान्योयं धर्मसेतुर्नृपाणां काले
का(ले) पालनी-

108. यो भवद्भिः । सर्वानेतान् भाविनः पार्थिवेन्द्रान् भूयो भूयो या-
चते राम-

109. चन्द्रः ॥ (॥ 56)

श्री विरूपाक्ष ।

---

[1] वांच्छा in Unamanjéri plate. Read वांच्छां.

[2] वैरिभूपचित्तमदं in Unamanjéri plate. The metre is Gíti.

[3] Read कृमिः

[4] Read एकैव.

PPER-PLATE No. 11.

rant of Penubarti.]

Note.

This was received through M.R.Ry. Rám Mohun Singh, Taluk Sheristadar, from the Village Munsif of Penubarti, Rápur taluk. There were three plates which were dug up long ago, and only one plate is now to be found. It is engraved on only one side and contains 34 lines or so in Nandinágari, identical with the first 34 lines of the Pólépalli grant.

COPPER-PLATE No. 12. (A.D. 1438–39 ?)

[Telugu. Grant from Varadarájasvámi temple at Kocherlakóṭa, Darsi Division. The years do not agree.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! Hail ! On the 15th of the bright half of Mágha of the year Vijaya, corresponding to the year 1360 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣálivábana Ṣaka era, Rája Ṣrí Velugóti Kastúri Rangapati Náyaningáru presented fields as a *mányam* (to wit) eight *Kuchchalas* of dry land and wet land sowable with 18 *túms* of paddy, to Varadarája-svámi of Kocherlakóṭa, who is the lord of all the crores of worlds, for offerings and worship with a lamp, and two maunds a month for lighting the perpetual lamp. He has presented this on the holy occasion of a lunar eclipse. Therefore, any one failing to maintain the charity will

incur the sin of killing his parents, cows and Brahmans at Benáres.

[One imprecatory verse.]

First side.

శుభమస్తు। స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శా
లివాహన శకవర్షంబులుం ౧౬౫౦
అగునేటి విజయనామ సంవత్సర మా
ఖు శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీమదఖిలాండకో
టి బ్రహ్మాండనాయకులైన కొంచెర్లకో
ట వరదరాజస్వామికి నైవేద్య దీపారాధ
నకుగాను రాజశ్రీ వెలుగోటి కస్తూరి రంగపాతి
నాయనిగారు సమర్పించ్చిన మాన్య
క్షేత్రలు వెలిపాలం యెనిమిది కుచ్చళ్లు
వరిమడి పద్యెనమండుం నిత్య అ
ఖండనకు మాసనకు రెండ్డు మణు
వులు సోమోపరాగ పుణ్యకా
లమందు సమర్పించ్చినారు గనుకను
యీధర్మానకు యెవరుతప్పినా త
మ తల్లితండ్రిని గోబ్రాంహ్మల వార
ణాసిలో వధించ్చిన పాపానపో

Second side.

వువారు॥ స్వదత్తా ద్విగుణం
పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం ప
రదత్తాపహారేణ స్వదత్తం
నిష్ఫలం భవేత్॥

COPPER-PLATE No. 13. (A.D. 1541–42.)

[Yadavalli grant of Achyuta. S.S. 1463.]

Note.

The subjoined inscription is edited from the original copperplates preserved in the Collector's office at Nellore. They are three in number. The engraving is on both sides of the second plate, but only on one side of plates 1 and 3. In the last plate there is blank space in the middle. The plates are 11 inches long and 8 inches wide.

The characters are Nandinágari excepting the words "Ṣrí Virúpáksha" at the end which are in large Canarese characters. The language is Sanskrit except in the portion giving the boundaries of the village granted which is in Telugu. The Sanskrit portion except the initial invocation to Ganéṣa is in verse. The text is full of mistakes and obscure in places.

This inscription is identical with the Pólépalli grant down to line 72; in it however occur two additional verses, viz., 8 and 9 which are found in the Hampi inscription of Krishnaráya. (E.I., Vol. I., p. 361.)

The grant proper begins in the middle of the third plate and records that Achyuténdra being on the bank of the Tungabhadra, in the presence of the deity Virúpáksha, on the 12th lunar day of the bright half of Kártika—the day when Vishnu rises from sleep—in S.S. 1463, in the cyclic year Plava, gave the village named Yadavalli, situated in the *síma* of Pánganádu attached to Udayagiri (province), in Chirumana *sthala*, to a learned Brahman Tirumala Bhaṭṭa, son of Bhairava Bhaṭṭa, of the Kauṇḍinya *gótra*, of the Ápastamba *sútra* and the Yajuṣ Śákhá.

The village was consequently surnamed Achyuténdrapuram. A village named Dhárávali was given for its support.

The donee is said to have blessed Achyuta after receiving the gift.

The poet and engraver of this as of Pólépalli grant were Sabhápati and Víranáchárya respectively.

TRANSLATION.

Vs. 1 to 7. Same as in Pólépalli grant.

V. 8. Oh Wonder! Though he was the son of the glorious Dévakí (like Krishna), though he had lotus eyes (like Vishnu), though he obtained tribute (Bali) by valiant deeds which were able to conquer the three worlds (as Vishnu who conquered Bali by three strides extending over the three worlds), though he bore in his hand the conch and the discus (like Vishnu), he became still more celebrated by the name of 'Íṣvara,[1] as he acquired prosperity (bhúti),[1] universal respect, and the daughter of a king!

V. 9. Like another sun, fond of dwelling only on earth, rising day and night, surrounded by poets and learned men, fond of war, exceedingly renowned from the eastern to the western ocean, from the bridge to Mount Méru, he killed the enemies the Mandéhas,[2] and was resplendent, eclipsing the celestial trees by his gifts.

---

[1] Íṣvara (Ṣiva) had ashes (bhúti), universal worship and Párvati (daughter of a mountain).

Bhúbrit = (1) a king, (2) a mountain.

[2] The Mandehas are Rákshasas who endeavoured to destroy the sun.

[Then follow verses identical with verses 8 to 36 of the Pólépalli grant with slight variations.]

V. 37. In the Sáliváhana Saka year, reckoned in order by 1,000, 400, and 63, (*i.e.*, 1463), in the year Plava, in the excellent month Kártika, on the 12th *tithi*, the day when Vishnu rises from sleep, at a holy time and on an auspicious day.

V. 38. Being on the bank of Tungabhadrá, in the presence of Vírúpáksha, in the hall of gifts which is the abode of the great tree of paradise and other (celestial) trees,

V. 38½. King Achyuténdra, serene, and magnanimous, (gave the following village),

V. 39. to the descendant of the Kaundinya *gótra*, student of the excellent Ápastamba *sútra*, who is glorious, student of Yajus *Sákhá*, who is brilliant in virtues,

V. 40. to Tirumala Bhatta, son of Bhairava Bhatta, who is well versed in the Tantras, Logic, and Mahábháshya (grammar),

V. 41. who has studied, taught, and retains in his memory history and the sástras, whose intellect is able to distinguish Dharma from Adharma,

V. 42. who is fit to receive gift of land, who is the foremost of Brahmans, who is modest and eminent, to the intelligent man named Tirumala Bhatta,

Vs. 43 to 47. The village named Yadavalli, situated in the *síma* named Pánganádu attached to Udayáchala (Udayagiri), in the *sthala* of the village named Chirumana, to the north of that village, possessing all estimable qualities, bearing the surname Achyuténdrapuram, beautiful and marked by all excellences, and the village named Dhárávali for the maintenance of that village, together with its treasures, hidden deposits, minerals,

everything that is and that may be discovered, and water, with the *akshini* and the *ágámi*, together with the eight enjoyments, with its wells, cisterns, ponds and banks, to be enjoyed by sons and grandsons, and other descendants in succession as long as the moon and sun last.

V. 48. Achyutendra Mahárája, who is worthy of honour by intelligent men, being surrounded by many assiduous and amiable scholars, who follow the path of the Srautas, who excel in eloquence, and who are headed by the domestic chaplain, joyfully gave with libation of water and gift of gold.

V. 49. Then Tirumala Bhatta with a pleased mind blessed him saying "Achyutendra Mahárája, may you have long life."

V. 50. The boundaries of the *agrahára* in the direction east, &c., are described in the colloquial language (Telugu) in order by their respective marks.

Lines 92 to 96. (Here come the boundaries in Telugu written in Sanskrit characters.)

V. 51. This is the edict of Achyutaráya who satisfies the desires of learned men, and curbs the pride of mind of foes, and whose prosperity (kingship) was bestowed by Achyuta (Vishnu).

V. 52. Under the orders of Achyutendra Maháráya, Sabhápati composed this copper-plate inscription in sweet verse.

V. 53. At the bidding of Achyutendra Maháráya, the artizan Srí Víranácharya, the son of Mallana engraved this copper-plate edict.

[The grant closes with five of the usual benedictory and imprecatory verses.]

Srí Virúpáksha.

(Verses 1 to 7 as in the Pólépalli grant.)

पद्माक्षोपि[1] बलिजिन्निजैस्त्रि

11. भुत्रनाक्रान्ति[2]क्षमैर्विक्रमैः शंखं चक्रमपि श्रयन्निजकरे श्री-देवकीनन्दनः । भू

12. त्वाप्यद्भुतमीश्वरोऽयमिति यो भूयस्तरां पेप्रथे भूतिं चाखिलपूज्य-तामातिभृ

13. शं भूभृत्सुतामाश्रितः । (॥ 8) भूवासकपराऽपरो रविरिव प्राप्तोदयोऽहर्निशं । योम-

14. न्देहरिपूनहन्कविबुधोपेतोऽनपेतो रणात् । आपूर्वापरवारिराशि नितरा

15. मासेतु हेमाचलं विख्यातो विहसंश्च यो वितरणैर्थ्यद्योततद्यो-तरून् । (॥ 9) स-

(For the first part *see* Pólépalli and Hampi grants.)

Second plate, second side.

72. ॥ (36) शकाब्(दे) सालिवाहस्य सहस्रेण चतुःशतैः । त्रयः षष्टि समायुक्ते प्रा-

73. कृते गणिते क्रमात् । छवसंवत्सरे श्लाघ्ये कार्तिके मासि सं-स्थिते । उत्थानद्वाद-

74. शीतिथ्यां । पुण्यकाले सुभे दिने[3] ।(॥ 37) तुंगभद्रानदीतीरे विरूपाक्षस्य संनिधौ । महा-

75. कल्पलताशने यस्थानंदानमंटपे[4](॥ 38) सुप्रसन्नो महोदारा । अच्युते न्द्रमहीपा

76. तिः । (॥ 38½) कौंडिन्यान्वयसंभूतवरापस्तंभ(ब)सूत्रिणे । यश-स्विने यजुशाखाध्यायिने

---

[1] पि is superfluous for the metre.

[2] Read भुवनाक्रान्ति.

[3] Read शुभेदिने.

[4] Read कल्पलतादीनामास्थाने.

77. गुणशालिने। (॥ 39) भैरवभट्टपुत्राय तिरुमलभट्टाख्यशालिने। तन्त्रतर्कमहा-

78. भाष्यप्रतिभाप्रभविष्णवे। (॥ 40) अधीताध्यापितज्ञाताभूतचा-रित्रशास्त्रिणे। धर्मा-

79. धर्मपयो व्यक्तेमरालायुतं[1] बुद्धये। (॥ 41) भूदानपात्रभूताय भूमिदेवाग्रयायिने।

80. विनीताय विशिष्टाय तिरुमलभट्टाख्यधीमते। (॥ 42) उदया-चलसंबंधे पांग-

81. नाडाख्य सीमानि। चिरुमनग्रामनामाख्यस्थले सस्योपशोभितः[2] (॥ 43) तद्ग्रामउत्त-

82. रे भागेयद्वल्लीतिविश्रुतं। सर्वलक्षणसंपन्न(न्न)मतिनाम प्रकल्पि-तं ।(॥ 44) अच्युते-

83. न्द्रपुरं रम्यं सर्वलक्षणलक्षितं। (॥ 44½) ग्रामग्रासार्थमस्यैवथा-राबलीतिना-

84. मतः। निधिनिक्षेपपाषाणसिद्धसाध्यजलान्वितः[3]। (॥ 45) अक्षिण्यागामिसाहितं

85. अष्टभोगसमन्वितं। वापीकूपतटाकैश्च कच्छेनापि समन्वितं। (॥ 46) पुत्र-

86. पौत्रादिभिर्भोग्यं क्रमादाचन्द्रतारकं। दानस्याधमनस्यापि विक्रयस्यापि

87. चोचितं। (॥ 47) परीतः प्रयतः[4] स्निग्धैः पुरोहितः[5] पुरोगमैः विविधैः विबुधैः श्रौतः[6]

---

[1] Read व्यक्तिमरलायितबुद्धये

[2] Read शोभित.

[3] Read न्वितं.

[4] Read प्रयतैः

[5] Omit the visarga after पुरोहित.

[6] Read श्रौत.

88. अधिकैरधिकं[1] गिरा। अच्युतेन्द्रमहारायो माननीयो मनस्विनां। सहिरण्य-

89. पयोधारापूर्वकं दत्तवान् मुदा। (।। 48) तिरुमलभट्टः संतुष्टमनसा चकाराशि-

90 षः। अच्युतेन्द्र महाराय(श्) चिरंजीवी भवत्विति। (।। 49) तैस्तैः समन्ततः चिह्नैः इदं[2]

91. प्राच्यादिषु क्रमात् सीमान[3] साग्रहारस्य[4] लिख्यंते देशभाषया। (।। 50) तूर्पकु

Third plate, first side.

92. नागसानिकुंठ अझेयानक थलग्गुलभोडु वंदुरु। दक्षनान-

93. कु कंदादुलगुंट दक्षणपु कांमु यरवंदुरु। नैरुतिकि चिरुम-

94. नचेरुवुकट्टमीदि नल्लराइ(यि)। पडुमाटिकि मोडि कट्टमीदि गंगादेविगुडि।

95. वायव्यानकु तेलचौट वेसिनराइ(यि)। उत्तरानकु तिप्पपडुमाटि रालगुंट

96. ईशान्यानकु नल्लगुंड्लवांगु ।। पूरइतो[5]वुद्वांचतं[6]वाइतो[7] वैरिचित्त-

97. मदं। अच्युनाविहितभूत[8]अच्युतरायस्य शासनं तदिदं ।। (।। 51)

Blank space.

98. अच्युतेन्द्रमहारायशासनेन सभापति(:) अभाणी (त्) मृदुसंदर्भं तदिं[9] ताम्र-

---

[1] Read पथिकैरधिकैर्गिरा.

[2] इदं is probably a mistake for दिक्षु.

[3] Read सीमानः

[4] Read अस्याग्रहारस्य.

[5] Read पूरयतो.

[6] Read बुधवांच्छा.

[7] Read पारयतो.

[8] Read विभूतेः

[9] Read तदिद.

99. शासनं। (॥ 52) अच्युतेन्द्रमहारायशासनात् मल्लणात्मजः त्वष्टा श्रीवीरणाचार्यो

100. लिरिवतं [1] ताम्रशासनं। (॥ 53) दानपालनयोर्मध्ये दानाच्छ्रेयोनुपालनं। दानात्स्वर्गम-

101. वाप्नोति पालनादच्युतं पदं।(॥ 54) स्वदत्ताद्विगुणं पुण्यं परदत्तानुपालनं परद-

102. त्तापहारेण स्वदत्तं निष्फलं भवेत्। (॥ 55) स्वदत्तां परदत्तां वा यो हरेत वसुं धरा(म्)ष-

103. ष्टिर्वरुष [2] सहस्राणि विष्ठायां जायते क्रमिः। (॥ 56) एकैव भगिनी लोके सर्वेषां भूभु-

104. जां न भोज्यं [3] न करग्राह्यं [4] विप्रदत्तावसुंधरा। (॥ 57) सामान्योयं धर्मसेतुः नृपाणां काले

105. काले पालनियो [5] भवद्भिः सर्वानेतान् भाविनः पार्थिवेन्द्रान् भूयोभूयो याचते रामचन्द्रः। (॥ 58)

COPPER-PLATE No. 14.

[Mámidipundi grant of Sadásivaráya. S.S. 1471. A.D. 1549–50.]

Note.

The grant consists of three plates, the first and last of which are engraved on the inner side only, while the middle is engraved on both sides. They have raised rims to protect the writing and are connected by a ring on which there is a seal representing a boar, the sun and the moon.

The writing of the inscription is Nandinágari. throughout except in the case of the final words Srí

[1] Read लिखितं. [2] Read षष्टिंवर्षं. [3] Read भोग्या.
[4] Read ग्राह्या. [5] Read पालनीयो.

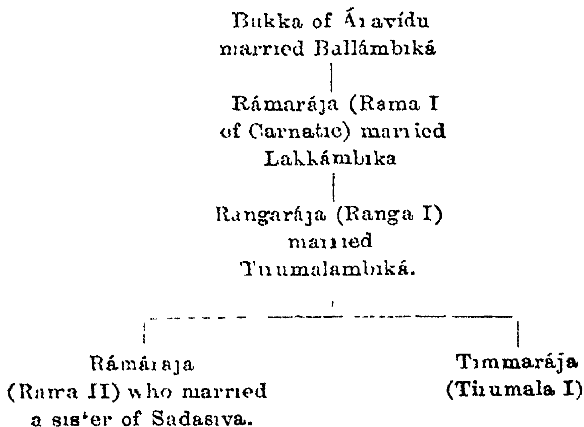
Virúpáksha. The writing is crowded with the exception of the usual opening words 'Șrí Gaṇádhipatayénámah.' The whole is in Sanskrit verse. The boundaries however of the village granted are given in Telugu.

The inscription is one of Sadáșivaráya and bears a general resemblance to the British Museum plates of the same king (E.I., Vol. IV., pages 12–22), and the first forty-two verses in both are identical.

Vs. 1 to 42 give the genealogy of Sadásivaráya. Vs. 43 and 44 give the date of the grant. Vs. 45–49 describe the donee Ácharayya, a learned Brahman, son of Anantayárya.

Vs. 49 to 56 state that the village of Mámidipúṇḍi, situated in Udayagiri *rájya*, in Pákanádu and in Sarvapalli *șíma*, and surnamed Srí Rangarájapuram, was granted with the usual rights.

Vs. 57 to 67 give the genealogy of Timmarája, at whose request Sadásiva made the gift, and contain a eulogistic account of his virtues.

Thus Timmarája was the younger brother of Ráma II. Tirumala is the general form of the name.

The British Museum grant was made at the request of Ráma II, ruler of the Carnatic.

After V. 70 the boundaries of Mámidipúndi the village granted are given in Telugu written in Sanskrit characters.

V. 71 says that Sadáṣivaráya made the gift.

Vs. 72 and 73 give the name of the composer and the engraver, viz., Sabhápati Svayambhú and Ṣrí Víraṇá-chárya, respectively.

The inscription closes with five imprecatory verses.

Translation.

[The first forty-two verses are not translated as being identical with those of the British Museum plates of the same king—see E.I., Vol. IV, pp. 12–22.]

Vs. 43 and 44. In the Ṣaka year, reckoned by the moon (1), the horses (7), the oceans (4), and the moon (1), *i.e.*, (1471), in the year Saumya, in the month of Ṣrávana, on Monday the holy 12th *tithi* of the bright fortnight, being on the banks of the Tungabhadra in the presence of Viṭṭhaléṣvara, (Sadáṣivaráya gave).

Vs. 45 to 49. To the scholar named Ácharayya, who is a very tree of paradise born from the milk-ocean of the Gautama *gótra*, who is a lion to the elephants which are his controversialists, who is of the excellent Ápastamba *sútra*, who is glorious, who is a student of Yajuṣ *ṣákhá*, whose mind is always devoted to the performance of the six sacraments, whose armour is the Véda, whose dictum settles disputes regarding the six Ṣástras, who has studied the established doctrine of the Vaishnava scriptures, who is a Brahmavádi (Vedántist), who is the expounder of the meaning of the Ṣrí Bháshya to classes

of distinguished disciples, whose mind is resplendent through taking refuge at the lotus feet of Srí Venkatésa, who is the excellent son of the illustrious Anantayárya, who is upright, and whose speech is true and pleasant.

Vs. 49 to 56. The village named Mámidipúndi, otherwise named the famous Ṣrírangarájapuram, situated in Udayáchala (Udayagiri) *rájya*, in Pákanáḍu, in the *síma* named Saryapalli, possessed of great fame, lying to the east of the excellent village Tállapúdi, to the south of the well-defined boundary of the two villages Piditapólu and Musiḍikádu, to the west of the proper boundary of the two villages Nellatúr and Krishnaráyapaṭṭanam, and to the north of the village named Mutkúr, rich in all kinds of corn, up to its four boundaries everywhere, with its treasures, hidden deposits, minerals (stones), actuals, outstandings and water, with its *akshiní* and *ágámi*, abounding in trees, having cisterns, wells, ponds, embankments, and gardens, as a *sarvamánya* to be enjoyed as a single share, to be enjoyed by sons, grandsons and other descendants of the grantee in succession as long as the moon and sun endure, subject to gift, mortgage and sale and subject to transfer.

V. 57. There was a king of great prowess, who was a very tree of paradise on earth, Bukka of the famous Áravídu (city). His wife was Ballámbiká as the daughter of Pulóma was of Purandara (Indra).

V. 58. From him was born Rámarája as Káma from the lotus-eyed Lord of all the worlds (Vishnu). His queen was Lakkámbiká, blessed, the gem of the world of kings in virtues, as Rati (wife of Káma).

V. 59. From him was born the excellent king Srí Rangarája, the gem of the lunar race, who by his splendour obtained the position of the central gem (lordship)

in the middle of the necklace consisting of provincial chiefs (*i.e.*, he became the lord of provincial chiefs).

V. 60. The queen of this (king), who was accomplished in gifts, was Tirumalámbiká, as Dévaséná was of Sénání (Kumára), and as Damayanti was of Nala.

V. 61. In consequence of his many austerities, he had a son, king Sri Rámarája, the light of the lunar race. To the extent that his splendour shone in the world, even the eyes of the ladies of his enemies became white (devoid of collyrium).

V. 62. Resplendent is his younger brother Timmarája, the outer yard of whose house is wet with the water poured out on the occasion of gifts, and by the shower of whose arrows the fire which is the valour of all kings is quenched.

V. 63.[1] Whose enemies in battle, being made to move round by the array of his troops, became cowards, like wives showing signs of love, having tremor, perspiration and horripilation.

Vs. 64 to 68. Complying with the request of this hero Timmarája, who is accomplished in gifts and virtuous, who is the treasury of mercy, who is *antembaraganda* (the disgracer of those of whom the *birudas* are proclaimed), who is of the lunar race, who is the ornamental gem of the Átréya *gótra*, who is the supporter of the Dharma (promulgated by) Manu, who is a sun to the collection of lotuses which are scholars, who has vanquished the valour of his enemies, who resembles Nahusha, who is *Nánávarnaṣrímandálikaganda* (conqueror of chieftains of various castes), who has the *biruda ébirudaráyarábhuta-*

[1] Verse 62 is obscure. The meaning given is that suggested by Dr. Prof. Kielhorn in B.M. plate grant. Makaránkita = (1) full of love, or (2) made to move round by the *makara* (array) of his troops.

vesyaikabhujanga (the unique paramour of the prostitutes who are the troopers of kings possessing all kinds of *birudas*), whose pleasure is to destroy chiefs having *birudas*, who is victorious, who has the *biruda Dharaní-varáha*, (the boar that supports the earth) as he is famed for supporting the earth, and who is the dwelling house of modesty, liberality, magnanimity and faith.

V. 69. Sadáṣivaráya, who deserves to be honoured intelligent men, surrounded by many assiduous and amiable scholars, who are followers of the Ṣrauta, who excel in speech, and who are headed by the domestic chaplain, joyfully gave with libation of water and gift of gold.

V. 70. The boundaries of the village in the directions east, etc., with their respective marks are written in order in the provincial language (Telugu).

(*Telugu.*)

The eastern boundary of Mámiḍipúnḍi (is) the bund between Nérarladoruvu and Alluladoruvu in Nuyyala-guṭṭa at the junction of Krishnaráyapaṭṭanam and Nelaṭúr.

South-east: the anthill at the junction of Krishna-ráyapaṭṭanam, Mutukúru and Mámiḍipúnḍi.

South: the white stone in the bed of Pinacheruvu at the junction of Mámiḍipúnḍi and Mólúru.

On the south-west: Yallaguṇṭa at the junction of Mámiḍipúnḍi and Móluru.

On the west: the rough stone at the junction of Mámiḍipúnḍi and Tállapúḍi.

On the north-west: the rough stone to the north of the Daipyálavániguṇṭa, at the junction of Mámidipúndi and Piḍitipólu.

On the north: Chauṭaguṇṭa at the junction of Mámidipúndi and Musidıkáḍu.

On the north-east: the *balusu* (*Canthium parviflorum* according to Brown) tree beyond the Kallativágu at the junction of Mámiḍipúndi and Nelaṭúr.

(*Sanskrit.*)

V. 70. This is the charter of Sadáṣivaráya, who is charming, the best of kings, the foremost of the famous, who is like Ráma in wielding the bow, and who is devoted to unlimited gifts.

V. 71. At the bidding of the glorious Sadáṣivaráya, the court poet Sabhápati Svayambhú thus composed the text of the copper plate edict written in a simple and charming style.

V. 72. Under the orders of Sadáṣivaráya, the engraver Ṣrí Viraṇácharya son of Víraṇa engraved the copper-plate edict.

[Five imprecatory verses.]

Up to the 11th line of second plate, second side, the text consists of the first 40 verses of B.M. Plates.

Second plate, second side.

Line 12. चन्द्राश्वार्णवशीतांशुसंख्या-

13. ते शकवत्सरे। सौम्यसंवत्सरे मासि श्रावणे शशिवासरे (॥ *v*. 43) पक्षे वलक्षे पुण्यायां द्वा-

14. दश्यां च महातिथौ। तुंगभद्रानदी तीरे विट्ठलेश्वरसंनिधौ (॥ 44) गौतमान्वय दु-

15. ग्धाब्धि कल्पवृक्षायितात्मने। वादिवारणसिंहाय वरापस्तंब-सूत्रिणे। (॥ 45) यशस्वि-

16. ने यजुश्शाखाध्यायिने बुद्धिशालिने। षट्कर्मसंततोत्तात्रनर्मणे[1]वेद्दवर्मणे। (॥ 46)

---

[1] Perhaps the text is संततात्तात्मनर्मणे.

17. षण्णामपि च शास्त्राणां निर्णायकनिजोक्तये । वैष्णवागम-सिद्धान्तवेदिने ब्रह्म-

18. वादिने । (॥ 47) विशिष्यशिष्यवर्गाणां श्रीभाष्यार्थोपदेशिने । श्रीवेंकटेशपादांबुजादाब्जा-

19. श्रयणोल्लासिचेतसे । (॥ 48) श्रीमतोनंतयार्यस्य सुपुत्राय सुवृत्तये । आचारय्याभिधाना-

20. य सूरय सूनृतोक्तये । (॥ 49) उदयाचलराज्यस्थं पाकनाडौ कृतास्थितिं सर्वपल्याख्यसी-

21 मायां संप्राप्तं ख्यातिमुत्तमां । (॥ 50) ताङ्कपूण्डिवरग्रामात्मा-चीमाशामुपाश्रितं । पिण्डित्ता-

22. पोलु मुशिडिकाडु ग्रामद्वयस्य च । (॥ 51) प्रख्याताद्युक्त सीमांताद् दाक्षिणस्यां दिशिस्थितं । ने

23. लटूरोः कृष्णरायपट्टणस्य द्वयोरपि । ग्रामयोः युक्तसीमान्तात् पश्चिमां दिशमाश्रितं । (॥ 52) मु-

24. त्कूरुनामकाद्ग्रामात् संप्राप्तं दिशमुत्तरां । विख्यातश्रीरंगरा-जपुरमित्यपराभिधं । ग्रा-

25 मं मामिडिपूंड्याख्यं सर्वसस्योपशोभितं । (॥ 53) स सीमान्तं चतुस्सीमासंयुतं (च) समंततः ।

26. निधिनिक्षेपपाषाणसिद्धसाध्यजलान्वितं । (॥ 54) अक्षिण्या गामिसंयुक्तमेकभोग्यं सभूरु-

27. हं । वापीकूपतटाकैश्च कच्छारामैश्च संयुतं । (॥ 55) पुत्र पौत्रादिभिर्भोग्यं क्रमादाचंद्रता-

28. रकं । दानाधमनविक्रीतियोग्यं विनिमयोचितं ।(॥ 56)भूकल्प-शारवी प्रथितारवीटिङ्कक्ष

29. मापोस्ति पुरुप्रतापी । वह्रांबिका तस्य बभूव पत्नी पुरंदरस्येव पुलोमकन्या [:] (॥ 57) अस्मा

30. दशेषभुवनावनवारिजाक्षात शृंगारराजवत् (द) जायत राम-राजः । धन्या गुणेन धर-

31. णीवरलोकरत्नं लक्कांबिका रतिरिवाभवदस्य देवी । (॥ 58) तस्मादभूदैन्दववंशरत्नं श्रीरं-

32. गराजाक्षितिपालवर्यः । [अभजत] यो मंण्डलाधिश्वरहारवल्यां मध्येऽभवन्नायकतां [1] महिम्न । (॥ 59) यस्य

33. दानधुरीणस्य देवी तिरुमलांबिका । देवसेनेव सेनान्यो दमयन्ती नलस्यवा । (॥ 60) तस्या-

34. धिकै(:) समभवत्तनय[:]स्तपोभिः श्रीरामराजनृपतिः शशिवंश दीपः । यस्योज्वलदद्जग-

35. ति [2] धाम यथा तथा [3] संनेत्राणि वैरिसुदृशां च निरंजनानि (॥ 61) दानांबुना व्यारवीलमेदिनी-

36. क[:] [4]स्तस्यानुजो राजति तिमराजः । शौर्यानलः सर्वमहीपतीन शान्तो यदीयैः शरवृ-

37. ष्टिपातैः (॥ 62) सकंपस्वेदरोमांचास्समरे मकरांकिताः । यस्याधि [5] सुरता स्सत्यः शत्रवो

Third plate, first side.

1. भीरवोभवन् । (॥ 63) तस्य दानधुरीणस्य धार्मिकस्य द-
2. यानिधेः । अत्रेंबरगंडस्य [6] हरिणांकान्ववायिनः [7] । (॥ 64)

---

[1] Read मध्येऽभजन्नायकतां.

[2] Read यस्याज्वलद् जगति.

[3] Read तथासन्नेत्राणी.

[4] The text conveys no meaning. The reading may be दानांबुनार्द्रांकितमेदिनीकः or दानांबुनाद्राङ्कणमेदिनीकः or is it क्षालितमेदिनीकः

[5] Read -यस्यावि-

[6] Prof. Kielhorn suggests बिरुदांतेंबरगंडस्य for the sake of metre.

[7] In the B.M. Plate we have हरिभक्ताग्रयायिनः

3. आत्रेयगोत्रालंकारमणे मैनुनयास्थितेः। सूर्य्यब्जवनसूर्य्यस्य सूदि-

4. तारातितेजसः (॥ 65) नहुषोपमस्य नानावर्णश्रीमंण्डलीक-गगंडस्य। ये बिरुदराय-

5. राहुत्त(त)वेश्यैकभुजंगबिरुदभारितस्य(॥ 66)विख्यातबिरुदमांन्नि-यविभालल्लीलस्य

6. विजयशीलस्य। विश्वंभराभृतिस्फू(स्तु)ताविश्रुतधरणीवराहबिरु-दस्य। (॥ 67) विनयौ-

7. दार्ढ्यगांभीर्यविश्वासवासवेश्मनः [1]। वीरस्य तिंमराजस्य विज्ञप्ति-मनुपालयन्। (॥ 68) परीतः

8. प्रयतैः स्निग्धैः पुरोहितपुरोगमैः। विविधैर्विबुधैः श्रौतपथिकै-रधिकैर्गिरा। सदाशिवम-

9. हारायो माननीयो म(न)स्विनां। सहिरण्यपयोधारापूर्वकं दत्तवान् मुदा (। ॥ 69) ग्रामस्यास्यैव सीमा-

10. नो दिक्षु प्राच्यादिषु क्रमात्। तत्तच्छिह्नसमायुक्ता लिख्यंते देशभाषया। (॥ 70) ई ग्रामानकुपोलिमे-

11. र। मामिडिपूडिकि तूर्प्पुमेर। कृष्णरायपट्णनेलट्टूरिसंधु मु-ख्यलगुट्ट नेरेल्लेदोरुवु अ-

12. ड्डुल दोरुवु नडिविगट्ट अग्नेयं कृष्णरायपट्ण मुत्तुकूरुमामिडि-पूडिसंधुपक्ककेल-

13. पुट्ट दक्षिणं(:) मामिडिपूडि मोलुरिसंधु। पिनचेरुवु तोट्टन तेल्लरायि। निरृऋतिभागं मामि-

14. डिपूडिमोल्लूरिसंधुयल्लगुंट पडमर मामिडिपूडि ताल्लपूडि संधु चाडिपिरायि वा-

15. यव्यं: मामिडिपूडिपिडितापोलिसंधु दैप्यालवानिगुंटकु उत्तर-चिडापिरायि। उत्तरं

---

[1] In the D. M. Plate we have विक्रमवासवेश्मन:

16. मामिडपूडि मुशिडिकाडुसंधु च्चौटगुंट । ईशान्यं । मामिडि- पूंडि नेलटूरिसं-

17. धु कह्येटिवाचुकु आवलिनलसुलमिट्टा । श्री

18. सरससदाशिवरायक्षितिपतित्रर्धस्य कीर्तिधुर्यस्य । शासनमिदं सरासन[1] राशर-

19. थेरमितहेमदानरतेः । (॥ 71) मुद्रुपदमिति ताम्रशासनार्थं महित । सदाशिवरायसास[2]-

20. नेन । अभणदनुगुणं वचोमहिम्ना सरसतरेण सभापतिस्स्वयंभूः (॥ 72) सदाशिवमहा-

21. रायशासनाद्वीरणात्मजः । त्वष्टा श्रीवीरणाचार्यो व्यलिखत्तां म्रशासनं । (॥ 73) दानपाल-

22. नय्योर्मध्ये दानाच्छ्रेयोनुपालनं । दानात्स्वर्गमवाप्नोति पाल- नादच्युतंपदं । (॥ 74) स्वद-

23. त्तादुद्विगुणं पुण्यं परद्रत्तानुपालनं । परदत्तापहारेण स्वदत्तं निष्फलंभ-

24. वेत् । (॥ 75) स्वदत्तां परदत्तां वा यो हरेत वसुंधरां । षष्टि वर्षसहस्राणि विष्टायां

25. जायते क्रिमिः । (॥ 76) एकवै भगिनी लोके सर्वेषामेव भूभुजां । न भोग्या न करग्रा-

26. ह्या विप्रदत्ता वसुंधरा । (॥ 77) सामान्योयं धर्मसेतुर्नृपाणां काले काले पालनी-

27. यो भवाद्भिः । सर्वानेतान्भाविनः पार्थिवेंद्रान्भूयो भूयो याचते रामचंद्रः (॥ 78) श्री

श्रीविरूपाक्ष.

[1] Read शरासन.

[2] Read रायशासनेन.

COPPER-PLATE No. 15.

[Kapalur grant S.S. 1258. (A.D. 1336-37.)]

[From the Collector's office, Nellore.]

Note.

The following grant is published from the original copper-plates which are kept in the Collector's office, Nellore. The plates are three in number of which the first and the third are engraved on only one side.

The engraving is clear but in places some letters appear to have been erased. The character is Nandinágari but the formation of the letters is quite modern and in certain letters it is very similar to Dévanágari. This fact shows that the document is a fabrication.

There are numerous mistakes in the inscription. These are pointed out in the foot-notes.

The grant consists of fifty Sanskrit verses, and a portion in Telugu giving the boundaries of the village granted.

The first five verses are invocations to deities. Vs. 6 to 13 give the mythical genealogy of the first Vijayanagar dynasty tracing it to the moon. The first king was Bukka, whose wife was Mégámbiká. Next came his son Sangama whose wife was Gálámbiká; he had five sons Harihará, Bukka, Kampa, Mára and Muddana. (Vs. 14 to 18). The next king was the eldest of these, viz., Harihara. V. 19 states that he ruled the whole earth having conquered all the quarters of the earth and that his capital was Kunjarakóna (the elephant valley).

Vs 20 to 27 relate the circumstances under which Harihara came to found the city of Vidyánagar. Once

when out hunting in the forest to the south of the Tungabhadra, he saw a hare attack a dog and wondered. Thinking it to be a wonderful event and perceiving that the hare was Virúpáksha, he went to and sought counsel of the sage Vidyáranya, who was practising austerities in the temple of Virúpáksha. The hermit said that the place was fit to be the residence of a royal dynasty, asked him to build a city called Vidyánagar and prophesied the future glory of his race.

Next we come to the grant proper which states that Harihara gave an Agrahára named Hariharapuram to a Brahman named Ananta Súraya, son of Sankukéśava, of the Viṣvámitra *gótra* and the Áṣvaláyana *sútra*. Vs. 39 to 41 say that he divided the village into 60 shares, kept 30 for himself and gave the other 30 to Brahmans. Only 5, however, of these sharers holding 11 shares are given in the inscription (Vs. 41 to 45).

V. 46 says that boundaries were fixed with stones stamped with the seal bearing the figure of the Vámana incarnation (dwarf).

Then there is a Telugu passage giving the boundaries and the inscription closes with three of the usual imprecatory verses.

The date of the inscription is S.S. 1258. V. 29 says that the grant was made after the coronation of the king.

TRANSLATION.

Adoration be to Ganádhipatí (Ganéṣa)!

V. 1. Salutation be to Ṣiva, who is charming with the moon, as with a *chámara*, which kisses his lofty head, and who is the main pillar of the creation of the city of the three worlds.

(To face page 103.)

COPPER-PLATE NO. 15.

(4)

(To face page 109.)

COPPER-PLATE NO. 15.

(3)

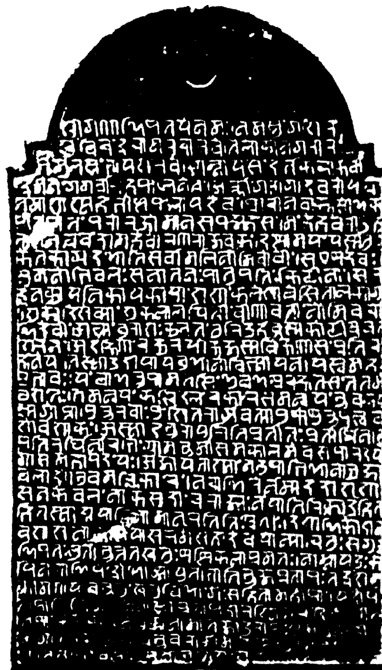
(To face page 109.)

COPPER-PLATE NO. 15.

(2)

(To face page 109.)

COPPER-PLATE NO. 15.

(1)

V. 2. We salute for the fruition of our desire the god who is the author of the art of the composition of the Véda, whose eye in the forehead destroyed the pride of Káma, who has his consort (in) the (left) half of his body.[1]

V. 3. We adore the elephant-faced (Ganésa), who is a young pigeon in the mansion which is the Véda (*i.e.*, who is to be known by the Véda), who is the swan on the lotus which is the mind of those who are free from passion[2] (and) who has the eyes: the enemy of the mandéhas (*i.e.*, the sun), the moon and fire.

V. 4. May this god, the eternal, the Lord of Boars (the Boar incarnation of Vishnu), whose Kétaki flower in the form of a tusk bears the whole earth like a female[3] bee (or swarm of bees) and who is praised by the gods, protect (you).

V. 5. I praise the goddess of speech (Sárasvatí), whose body resembles (in splendour) the sky with its autumnal clouds,[4] whose hair is decked with the digit of the moon, who is worshipped by Ṣuka and other sages, who caresses a parrot and who has a lute.

V. 6. The son[5] of this ocean (milk-ocean) was the moon, the crest-jewel of Ṣiva, whom now the learned call the left eye of Vishnu.[6]

---

[1] *Avaródha* generally means *harem*, here it means *wife*.

[2] The expression means also the swan of the lotuses found in the Mánasa lake which is free from dirt.

[3] The earth which is black resting on the Boar's tusk which is white resembles a female bee (which is black) resting on the Kétaki flower (which is white).

[4] Sarasvatí is supposed to be white.

[5] *Kulatantu* the thread or perpetuator of the family. The moon is supposed to have been produced from the ocean at the time of churning.

[6] The moon is said to be the left eye and the sun the right eye as Vishnu.

V. 7. From him (the moon) arose (one) whose name was Budha, the greatness of whose intellect was wonderful, whom the wise always call the ocean of the nectar of knowledge.

V. 8. In course of succession a certain ruler of the circle of the earth adorned that race (viz.) Purúravas, who resembled the flower-arrowed (Káma) in beauty, who brought under his control Urvasi (a celestial nymph) on account of the existence of intense love.

V. 9. From him there was a king famed as Áyu, who caused *Mahápadam* simultaneously to (his) enemies and suppliants in *Sangrámabhúmi.*

[NOTE.—There are puns on the words *Sangrámabhúmi* and *Mahápadam.* In the case of enemies he caused a great calamity in *Sangrámabhúmi, i.e.,* the battle field: in the case of suppliants he caused to be produced an exalted position in *Sangrámabhúmi, i e.,* a country abounding in excellent villages]

V. 10. From him sprang Nahusha (lit. whose name was Nahusha), who by the strength of his arm not only ruled the sea-girt earth in such a manner that his feet were adorned by kings but also the kingdom of the dwellers of heaven (the gods).

(The allusion is that Nahusha once obtained the position of Indra).

V. 11. Born to him who surpassed in mercy, the king named Yayáti, famous (and) excelling in compassion, sported with Dévayáni, as the vanquisher of the demons (Vishṇu) with Lakshmî.

V. 12. From him (Yayáti), who was the lord of the four seas, sprang a son versed in the sixty-four arts; resplendent is the king named Yadu, possessed of splendour, and strong-armed.

V. 13. Kings arose who were pearls of his race and who were possessed of the four members of the army (chariots, elephants, horses and infantry); the moonlight which was the smile of the wives of his enemies was dispelled by the sun which was the prowess of Yadu.

[NOTE.—The meaning is that Yadu destroyed his enemies and their wives were thus deprived of their cheerfulness.]

V. 14. In their race was a certain king named Ḃukka whose valour was difficult to rival. Mégámbiká was that king's wife as the daughter of the ocean (Lakshmí) was of Vishnu.

V. 15. From him was born Sangama, the might of whose arm was sung everywhere, whom they here call indeed Kártavírya in valour, the Himálayas in courage, and the sun in splendour.

V. 16. Gálámbiká was his wife as the daughter of the mountain (Párvatí) was of Mahéṣvara (Śiva), as the Vidarbha princess (Damayantí) was of Nala, as Lakshmí was of Vishnu, and as the daughter of Pulóma was of Indra.

V. 17. Five excellent sons, who were lions to the elephants which were wicked kings, and who resembled the five-arrowed (Káma) in beauty, were begotten by that blessed king on that queen.

V. 18. They were indeed King Harihara, King Kampa, King Bukka, King Mára and King Muddana. But the eldest (*i.e.*, Harihara) amongst them who were of spotless virtues, resembling Yudishṭhira in splendour, attained the sovereignty of the earth consisting of the nine continents (lit. pieces).

V. 19. Having conquered all the quarters of the world beginning with (the territories of) the Angas and Kalingas, possessed of Indra's splendour, and being

honoured by kings, he ruled the whole earth at the city of Kunjarakóṇa. (This is probably a Sanskrit rendering of Ánegonḍa and means the elephant-valley.)

V. 20. Once through desire of hunting, having crossed the (river) Tungabhadrá with his army, having reached its bank, the king saw a forest to the south of it.

V. 21. Having beheld in that forest a certain hare engaged in copulation, which was fierce and was biting a dog and (its companion)[1] the female hare, the lord of men (the king) wondered.

V. 22. Having perceived this (hare) to be Ṣrí Virúpákshadéva associated with Pampádévi, and humble with devotion, king Harihara, went to the hermit Vidyáraṇya the incarnation of spiritual knowledge, whose austerity was honoured and who was like another glorious Mahéṣána (Śiva), (who resided) near his (Virúpáksha's) temple.

V. 23. Having saluted in his vicinity with reverence (Vidyáranya) who was the store-house of austerity, and the receptacle of knowledge and arts, and who was very praiseworthy, he related this incident whose explanation was very wonderful.

V. 24. Having smiled a little, (Vidyáraṇya) the store-house of knowledge of the three times (past, present and future), the best of ascetics, said (as follows) to that hero: "Oh king, this country deserves to be the residence of a family of great kings and the sole source of great power.

Vs. 25 and 26. Oh Lord, found a city named Vidyá, as beautiful as Alaka (Kubéra's city), which shall be a

---

[1] The passage here is obscure. The reading is conjectural. The fact of the male hare attacking a dog caused surprise in the mind of the king who thereupon thought it must be a holy place where such a thing could happen and went to Vidyáraṇya to seek advice.

forest of learning (Irá = Sáraṣvatí, learning); and having reached the city having nine gates, and endowed with the glory of Indra, you bear (will bear) the whole earth on your arm which resembles the lord of serpents (Sésha) and which has attained the state of (has become) the pleasure-grove of the Ṣrí (goddess) of war who has been captured (by you) in battles." He thus instructed the king.

V. 27. Having accordingly obeyed his command, occupying the seat of kings (throne), conspicuous with an excellent white umbrella, having indeed performed gifts which were even greater than the sixteen gifts (prescribed in the Law Books) he, king Harihara, shone in the extensive town named Vidyá.

V. 28. In the year of (the Ṣaka) king (Nripa) having the number 8, 5, 2, 1, (*i.e.*, 1258), in the bright fortnight of Mádhava (Vaiśákha) of (the year) Dhátṛí, under the auspicious Pushya star and Hari *lagna* and on the 7th (*tithi*).

V. 29. After the festival of coronation, being in the auspicious presence of Pampá Virúpáksha Mahéṣvara, the great king who was truthful and valiant founded an *Agrahára*.

V. 38. King Harihara, who is worthy of honour among wise men, joyfully gave with gift of gold and libation of water.

Vs. 33, 34 and 35. the great village Kápalur, fit to be the residence of wise men, situated in the *rájya* (kingdom) named Chendragiri in Paḍanáḍu *síma* (district), in the holy and beautiful *sthala* (place) of the river Svarnamukhyá (Mukhi is the usual form), to the east of Panalúru, to the south of Chilalúru, to the west of

Gunupáḍu, and to the north of Ánaméḍu, well known by the surname Hariharapuram, as a *sarvamányа*, up to its four boundaries everywhere.

V. 36. Along with its hidden treasures, deposits, stone, actuals, outstandings and water, with the *akshini*, and *ágámi*, as an *éka bhógyam*, together with its trees.

V. 37. Together with its ponds, wells, tanks and embankments, to be enjoyed in succession by sons, grandsons and others as long as the moon and stars endure.

Vs. 30, 31 and 32. To Ananta Súraya, son of Ṣanku Késava Bhaṭṭa, of the *kula* (*gótra*) of Viṣvámitra, of the Áśvaláyana *sútra*, student of Rikśákhá, versed in the Véda, the Védánta, and the Ágamas, devoted to the good conduct laid down in the Śrauta and Smárta (*sútras*) intelligent, who was a fit recipient of gift of land, the foremost of Brahmans, modest, distinguished, famous and great-souled.

Vs. 39 and 40. The owner of the village having received the *agrahára*, having divided 60 *vriṭṭis* into two halves, and having retained one half of those (for himself), joyfully presented 30 *vriṭṭis* to Brahmans. The *vritti* holders with their *gótra* and *sútra* are—

Vs. 41 to 45—

Name of Sharer.	Father's Name.	Gótra.	Sútra.	Shares.
1. Singábhaṭṭa ...	Anantaya	Bháradvája.	Rik ...	3
2. Mallubhaṭṭa ...	Timmana	Śrívatsa. ...	Yajus ...	2
3. Pochana	Nágan árya ...	Káśyapa ...	Do. ...	2
4. Mallubhaṭṭa ...	Mádhava	Śáṇḍilya ...	Do. ...	2
5. Náribhaṭṭa ...	Chellapilla	Haríta ...	Do. ...	2
			Total ...	11

V. 46. The boundaries demarcated with stones stamped with the illustrious Vámana (dwarf) seal are described in the provincial language (Telugu) by their respective marks.

[Here follows a Telugu passage giving the boundaries.]

V. 47. This is the edict of King Harihara, the sole Párijáta of the earth, whose greatness is sung by the humming of the bees which are the conquests of all kings.

Vs. 48 to 50 are three of the usual imprecatory verses.

Ṣrí Virúpáksha.

First plate, second side.

1. श्रीगणाधिपतये नमः । नमस्तुंगशिर-
2. श्चुम्बिचंद्रचामरचारवे । त्रैलोक्यनगरारं-
3. भमूलस्तंभाय शंभवे ॥ (1) आम्नायसंदर्भकलाकवीं-
4. न्द्रमनंगगर्वापहफालनेत्रं । अर्धांगभागादवरोधवं-
5. तमाशास्महे भीष्टफलायदेवं ॥ (2) प्राचीनवाक्सौध-
6. कपोतपोतं परोरजो मानसपद्महंसं । मंदेहवैरीन्दुहु-
7. ताशनेत्रं वंदामहे वारणराजवक्त्रं ॥ (3) दंष्ट्रामयं यस्यतु
8. कैतकाग्रं दधाति सर्वा मलिनीमिवोर्वीं । सएष देवः
9. सुमनोभिवन्द्यः सनातनः पातु पतिः किटीनां ॥ (4) स-
10. शारदाभ्राभ्र निकाशकायां शशांकलेखोल्लसितालकाग्रां-
11. शुकादिसेव्यां शुकलालयित्रीं वीणावतीं नौमि वचो-
12. धिदेवीं ॥ (5) अस्यांबुराशेः कुलतंतुरिंदुः देवस्य को-
टीरवतं-
13. सरत्नं । अदक्षिणं चक्षुरधोक्षजस्य[1] वि(च)क्षणा[2] संप्रतिच-

---

[1] हेवस्य in text.

[2] च is omitted in text in the word विचक्षणाः.

14. क्षते यं ॥ (6) तस्मादुदीयाय न्नुधा[भि]धानो [1] विस्मापनीय-

15. प्रतिभा प्रभावः । यं वोधरूपामृतसिंधुबंधुं प्रचक्षते संततमेव

16. संतः ॥ (7) तमन्वयं कश्चिद्दलंचकार समन्वयं भूतल-

17. यस्य गोप्ता । पुरूरवाः पुंखितरागवत्याः [2] पुष्पेषुरूपस्सव

18. शोर्वशीकः ॥ (8) अस्माद्भ्दा [3] युरिति प्रतीतः प्रत्यःर्थिनांभू-

19. पतिराथनां च । संग्रामभूमौ समकालमेव संपादया- [4]

20. मास महापदं यः ॥ (9) अजायतास्मान्नहुषाभिधानोभुजा-

21. बलाद्योभुवमल्लिकांच [5] । नराधिपै [6] र्नम्यदशं [7] शशा-

22. स न केवलं नाकसदां च राज्यं ॥ (10) न यातिरिक्तात [8]-

23. हितस्माद् ययाति नामा नृपति(:)तिः [9] प्रतीः (प्रतीतः)[10] । दयाधिकोदान-

24. वशासनोवासिया [11] स रेमे सह देवयान्या ॥ (11) चतुः समु-

---

[1] भि is omitted in the text. Read तस्मादुदेतिस्मवुधाः भिधानौ.

[2] रागवत्याः does not suit the sense. Read रागवृत्या or रागवत्वात्.

[3] दभूरायु in text.

[4] संपारदया in text.

[5] Read बलाद्यो भुवल्धिकांचीं.

[6] नाचाधिपै in text.

[7] Read नम्यपदं.

[8] Read रक्तादुदितो.

[9] One ति is superfluous.

[10] तः of प्रतीतः omitted in text.

[11] सिया in text. Read श्रिया.

25. द्राधिपतेः सुतो भूत्ततश्चतुः षष्टिकलाप्रतीतः[1] । नाम्ना यदुःको-

26. पि नराधिपेन्द्रो धाम्ना युता भाति भुजप्रतापः ॥ (12) तद्वंशमु-

27. क्तामणयो बभूवुः श्चतुर्विधांगैः सहिता महीपाः । यदोःप्र-

28. तापारिहिम[2] भानुनास्ताप्रतपदरा[3] स्मितचंद्रिकासीत् ॥ (13)-

29. तेषां कुले कश्चन बुक्कनामा तेजोदुरापः समभून महीपः-

30. मेंगाबिका तस्य बभूव राज्ञी[4] मोदिन्युदन्वत्तनयाधिवि-

31. वा ॥[5] ॥ (14) तस्यां भवसंगम[6] नामधेयेः सरस्वतीगी-तभजोपमा-

32. नः[7] । शौर्ये यमाहुः किल कार्तवीर्यं धैर्ये हिमा-

33. द्रिं महसीह सूर्यं ॥ (15) गालांबिका तस्य ब-

34. भूव पत्नी महेश्वरस्येव महीध्रकन्या । विदर्भ-

35. पुत्रीव नलस्य विष्णो र्लक्ष्मीरिवेन्द्रस्य पुलोमजे-

36. व ॥ (16) । तनोरपाद्यत्रसुतो[8] सुता माहिष्यां तस्यां-प्रसम्यां[9] कृति-

37. नानृपेण । पंचाहितक्ष्मापतिकुंजराणां पंचान-

---

[1] प्रमेतः in the text is a mistake for प्रतीतः.

[2] प्रतापाहिमभानुना is the correct reading.

[3] Read प्रतीपदारस्मित.

[4] राज्ञी is probably a mistake for राज्ञः.

[5] The letters in the 31st line which is at the bottom of the plate are crowded and hence not clear. मेदिनी is probably a mistake for गेहिनी; the reading is probably गेहिन्युदन्वत्तनये व विष्णोः.

[6] Read तस्याभवत्संगम.

[7] Read ससवतोगीतभुजाप्रतापः.

[8] Read तेनोदपाद्यन्त.

[9] Read प्रशस्याः.

38. ना: पंचशराभिरूपा: ॥ (V. 17) हरिहरराय (1) कम्पधरणी- (2) पति बु-

39. क्कमही (3) परिवृढमारभूरमण (4) मुद्ध (5) नृपा: खलु ते । अन-

40. घगुणेषु तेषु नवखण्डमहीश्वरतामभजत पूर्वज:

41. सतुयुधिष्टिर वन्महसा ॥ (18) सोयं निर्जित्याखिलदिग्वि-

42. भागान् सुत्रामधामांगकलिंग पूर्वै:[1] । उपास्यमान:

43. क्षितिपै श्च सर्वामुर्वीमशात् कुञ्जरकोण पुर्या ॥ (19)- कदाचिद्-

44. त्तीर्थे स तुंगभद्रां क्षमाधिपालो मृगयाशिलाषदा[2] आ-

45. साद्य सैन्यै: सह तीरमस्यास्तद्दक्षिणं काननमीक्षतेस्य ॥ (20)

46. तस्मिन्वने कंचनसारमेय सदंशनाकाम्ररताम्र[3] मु-

47. ग्रं । स संगमेशाक्षि शशी शशं[4] च विसिस्मये वी- क्ष्यदि-

48. शामधीश:[5] ॥ (21) क्षोणीपालो हरिहरइति श्रीवि- रूपाक्षदे-

49. वं पंपादेवीसहचरमिमं वीक्ष्य भक्त्या च नम्र:[6] । सं विन्-

---

[1] Better पूर्वान्.

[2] Read भिलाषात्.

[3] The text is not clear here. संदंशनैकाम्ररताम्रमुग्रं is proposed.

[4] I propose संगमासक्तशशं शंशी च.

[5] दिशामधीश: which means regent of the quarters does not suit the context. Read विशामधीश: lord of men. विशंपति:.

[6] भत्ता च नत्वा in text. The form of the letter त्वा ; is quite modern.

50. मूर्ति [1] महिततपसं तस्य देवालयांते [2] (।) विद्यार-

51. ण्यं यतिमभजत श्रीमहेशानमन्यं ॥ (22) प्रणाम्य तस्यां

52. तिकसीम्नि भक्त्या तपोनिधिं ज्ञानकलानिधानं । वृ-

53. त्तांतमत्यद्भुतहेतुमेनं विज्ञापयामास विशेषवंद्य ॥ (23)-

54. त्रिकालविज्ञाननिधि(र्य)तीन्द्रो विहस्य किंचित्तमुवाच-

55. वीरं ।[3] राजन्महाराजकुलासिकाहासीमियमत्यंत-

56. बलैकमूलं ॥ (24) विद्याभिधानामलकानवद्यामिरावनं-

57. नाथ पुरीं विदध्याः । पुरीं नवद्वारवतीमुपेत्य पुरंद-

58. रश्रीःसकलांच पृथ्वीं ॥ (25) वीरश्रियो युद्धसमाहरतायाः [4] वि-

59. हारभूमंटपतामुपेते । भुजेभुजंगेन्द्रसमे बिभर्ति [5] भ-

60. वानिति क्ष्मापतिमादिदेश ॥ (26) तथा हरिहरेश्व [6] सवि-

61. रचय्य [7] तच्छासनंनृपासनमुपासितसितातपत्रोज्व-

62 लः [8] विधाय खलु भोडशाप्रतिनिधोनि दानान्यहो [9]-

63. ञ्यराजत [10] विशालसीम्नि नगरे [11] हि विद्याभिधे [12] ॥ (27)

---

[1] सवि at the end of line 49 in the text and न्मूर्ति at the beginning of 60th line is written as नूर्ति.

[2] देवालयेतो in text

[3] Vidyáranya here asks Harihara to found the city of Vidyánagar.

[4] युद्रसामाहताया in text.

[5] बमर्तु in text.

[6] हरिहरेवर in text.

[7] रचैय्य in text.

[8] Read मपास्थितो च्छ्रितसितातपत्रोज्वलः-

[9] दान्यनान्यहा in text.

[10] व्यराजम in text.

[11] नगर in text.

[12] The two letters (अष्ठ) seem to have been engraved and then erased at the end of line 63. They are again written at the beginning of line 64.

Second plate, second side.

64. अष्टपंचयुगलैकसंख्यया संयुते नृप-
65. शकस्य वत्सरात् (रे) । धातृमाधववलक्षे(क्ष)सप्त-
66. मी पुण्यतारहरिलग्नके भुजे ॥ (28) पट्टाभिषेको-
67. त्सवतः परस्ता(त्) पंपाविरूपाक्षमहेश्वरस्य । सत्स-
68. न्निधौ सत्यपराक्रमस्तु चक्रे महान्भूपतिरग्रहारं ॥ (29)

वि-

69. श्वामित्रकुलीनाय आश्वलायनसूत्रिणो । रुक्शाखाध्या ।-
70. यिने वेदवेदान्तागमवेदिने ॥ (30) शंकु(?)केश[1] वभट्ट-

स्यसून-

71. वेनंतसूरये । श्रौतस्मार्तसदाचार निरताय मनीषि-
72. णे ॥ (31) भूदानपात्रभूताय भूमिदेवाग्रयायिने विनी-
73. ताय विशिष्टाय विख्याताय महात्मने । (॥ 32) चंद्र

गिर्या-

74. ख्यरा़ज्ये तु पडनाडोस्तु सीमनि । नद्याः सुवर्णमुख्या-
75. याः[2] स्थले पुण्ये मनोहरे ॥ (33) प्राग्भागे पनलूरो

स्तुचिल-

76. लूरोस्तु दक्षिणे । प्रतीच्यां गुनुपाडोस्तु उत्तरे चा-
77. नमेडुतः । कापलूरं महाग्रमं वासयोग्यं मनी-
78. षिणां ॥ (34) प्रतिनाम्ना हरिहरपुरमित्येव विश्रुतं[3] ।
79. सर्वमान्यं चतुः सीमासंयुतं च समंततः ॥ (35) निधि-
80. निक्षेपपाषाणसिद्धसाध्यजलान्वितं । आक्षिण्यागामि-
81. संयुक्तमेकभोग्यं सभूरुहं ॥ (36) वापीकूपतटाकादिक

च्छेना-[4]

---

[1] शकुकेशव in the text.

[2] यास्तु in the text.

[3] विरप्तं for विश्रुतं in the text.

[4] कृषे for कृच्छे in text.

82. पि च संयुतं । पुत्रपौत्रादिभिर्भोग्यंक्रमादाचन्द्रतार-

83. कं ॥ (37) हरिहरमहारायो माननीयो मनस्विनां । सहिर-

84 ण्यपयोधारपूर्वकं दत्तवान्मुदा ॥ (38) ग्रामस्य दजमान-

85. स्तु प्रतिगृह्याग्रहारकं । परिकल्प्य स वृत्तीस्तु षष्टि

86. चार्धं तदर्धकं ॥ (39) संस्थाप्य वृत्तीः त्रिंशत्ताः द्विजेभ्यो दत्त-

87. वान् मुदा । वृत्तिमंतो विलिख्यन्ते गोत्रसूत्रपुरस्सरं ॥ (40)

88. भारद्वाजकुलोद्भूतो बह्वृचो नंतयात्मजः । सिंगाभट्टः

89. सदाचारः वृत्तित्रयमिहाश्नुते ॥ (41) श्रीवत्सगोत्रसंभू-

90. तो याजुष स्तिम्मनात्मजः । मल्लभट्टस्तु दांतोयंवृत्ति-

91. [1] द्वयमिहाश्नुते ॥ (42) काश्यपस्तु यजर्वेदी नागणार्यस्य

92. नन्दनः । पोचनाख्यः सुशीलोयं वृत्तिद्वयमिहाश्नते ॥ (43)

93. शाण्डिल्यगोत्रसंभूतमाधवस्य तनूभवः । याजुषो मल्लभट्टा-

94. ख्यो वृत्तिद्वयमिहाश्नुते ॥ (44) हरितस्तु यजुर्वेदीचेल्लपि-

95. ल्लात्मजः सुधीः । विद्वां स्तु नारिभट्टोयं वृत्तिद्वयमिहाश्नुते ॥ (45)

Third plate, first side.

96 श्रीमद्वामन मुद्रांकशिलाशासनचिह्नित । अवधयोलिख्यं-

---

[1] he sha,e of the letter is quite modern.

(*Telugu*)

97. ते त्र लक्षणैर्देशभाषया ॥ (46) कापलूरिकिपरनाममै-
98. नहरिहररायपुरमनेडिसर्वमान्यं अग्रहारं व-
99. ष य शासनं विवरं ॥ तू र्पुकुकापल्लूरिगुनुपाडि-
100. नड्डुमपुट्टच्छुद्रदरायिमेर । आग्नेयानकु कुचिका-
101. डुपोल्मेरकूडिन पातुरायिमेर । दक्षिणानकु अंन
102. मेडिपोलं कापलूरिपोलं कूडिनद्धुतुंमचेट्टव
103. ट्पातुरोयिमेर । नैरुतिमूल नर्यतपर्छ नट्टुमिरा
104. यमेर । पडमटिकिपनुलुरिनड्डुममामिडिकालु
105. व मेर । वायव्यानकुवोजिलपोल कूडिनपाति
106. न रोयि मेर । उत्ररानकु चिलुमतुपोलं कूडिन-
107. दि नवब्रदरोयिमेर । यीशान्यं कुरुगोड पोलंकू-
108. डि मपातिन रायिमेर ॥ यि[1] दमरिवलराजशासन-

(*Sanskrit.*)

109. मधुकरकं का [2]रगीतिमाहात्म्य [3]राज्ञो हरिहरनृपतेःशा-
110. सनमचलैकपारि जातस्य ॥ (47) दानपालनयोर्मध्येदा-
111. नाच्छ्रेयोनुपालनं । दानत्स्वगमवाप्नोतिपालनादच्यु-
112. तं पदं ॥ (48) एकैवभगिनी लोके सर्वेषामेव भूभु-
जां । नभो-
113. ग्या न करग्राह्या विप्रदत्ता वसुधरा ॥ (49) सामान्योय-
114. धर्मसेतु र्नृपाणां कालेकाले पाललनीयो भवद्भिः । सर्वाने-
115. तान् भाविनः पार्थिवेन्द्रान् भूयोभूयो याचते रामचन्द्रः ॥
(50) ॥ श्री विरूपाक्ष

---

[1] Read इद.   [2] Read ईकार.

[3] Read माहात्म्यं । In other inscriptions it is महात्मनः.

Copper-plate No. 16. (A.D. 1515–16.)

Nágulavaram grant of Krishnaráya, S.S. 1437.

[From the Collector's office, Nellore.]

Note.

The following transcript was made from the original copper-plates which are preserved in the Collector's office, Nellore. They are five in number measuring 9 inches × 7¼ inches. Their tops are a little raised and have holes for a ring which is not now in existence. The inscription is in Nandinágari and with the exception of the portion giving the boundaries is in Sanskrit verse. The letters are very badly shaped and the text is full of mistakes.

The grant is one of Krishṇadévaráya. The first 46 lines which give an account of his predecessors are the same as in other similar grants (*vide* Pólépalli grant) and have not been transcribed. The next portion says that Krishṇadévaráya defeated Vírabhadra Gajapati, son of Rudra of Kondavíḍu, captured him, and made him his servant. We know that this was in S.S. 1437. The date of the grant was 1437; evidently it immediately followed the capture of Kondavíḍu.

The gift was of Nágulavaram to a Brahman astronomer named Súra Bhaṭṭa, son of Rámabhaṭṭa and of a field named Timmayapáḷem and measuring 2,250 *kunṭas* for the maintenance of that village. It was made at the request of Ganga Reḍḍi or Gangádhara, son of Viṭṭa, who had the *birudas* Karpúravasantaráya, Kancharkaládri, Basava Śankara, Ghantánáda, Suhémádridánachintámani, Rája-véśyá Bhujanga, Chanchumallúra Chúrakára, Jagannab-baraganḍa and. Rúpanáráyaṇa. He was evidently a Reḍḍi chief who accepted Krishṇaráya's lordship at the very commencement of his exploits on the east coast.

His name does not, it seems, appear in any other recorded inscription.

Some of the *birudas* are those of the Reḍḍi chiefs :—

Karpúra Vasantaráya, the king of spring; the king evidently participated in the spring festival in which camphor used to be scattered about.

Kanchárkaládri—is not intelligible.

Basava Śankara—a form of Śiva.

Ghantánáda—who has the right to be heralded by a bell.

Hémádridána Chintámani—a philosopher's stone in giving the gifts prescribed by Hémádri, *i.e.*, one who gave all these gifts.

Rájavéśyá bhujanga—the paramour to the prostitutes who are other kings.

Chanchumallúra Chúrákára—the destroyer of Chanchumallúra (?)

Jagannabbaragaṇḍa—the sole hero in the world.

Rúpanáráyaṇa—a Náráyaṇa in beauty.

TRANSLATION.

The first 46 lines are not translated.

Vs. 1 and 2. In the Śáliváhana Śaka year 1437, in the year Yuva, in the month of Śrávaṇa, in the bright fortnight, on the holy full moon day, (*i.e.*, on the day of a lunar eclipse (lit. when the moon was swallowed by Ráhu).

V. 3. Being in the presence of Mallikárjuna at the shrine of Bháskara in Śríśaila (Krishnadévaráya made the following grant).

Vs. 3 to 5. Having captured alive in battle Vírabhadra Maháráya, son of king Rudra, in the city of Koṇḍavíḍu and having made him who had come under his control

by the strength of his arm his servant, Krishnadéva Mahárâya, king of the Carnatic, (became) renowned.

Vs. 5 to 10. King Gangá Reḍḍi, who was the moon of the ocean of the glorious Panṭa race, the son of king Viṭṭa (Chinta ?), the best of rulers of the earth, who never even in a dream even uttered the words "There is nothing" (*i.e.*, I cannot give you anything) to suppliants; he has the *biruda* "Santatakarpúra Vasantaráya" on earth; his seal (bears) the titles "Kanchárkaládriráya" and "Basava Śankara," the lord who is heralded by a bell, who is a glorious "Hémádridána Chintámani," who is adorned with "Ráyavéśyábhujanga" and other *birudas*, who is "Chanchumalluchúrakára," and who has the *biruda* "Rúpa Náráyana;"

V. 10. Who is resplendent with the *biruda* "Jagannabbaragaṇḍa."

Vs. 10 and 10½. He, Gangádhára, being devoid of fear, pleased Krishnaráya, the lord of the Carnatic, with the valiant deeds achieved by his arm; beholding him he said :—

Vs. 11 to 13. "O King Krishnaráya, whose lotus feet are made resplendent by the rubies of the diadems of kings, who hast the *biruda* 'Múruráyaraganda,' "O my Lord, many forts will come to us this year"; thus often, O my Lord, the Brahman (named) Súraya formerly said; whose grandfather is Ráyaja. He is versed in phonetics, and in the science of omens, he is skilled in predicting the future, he is a master of the *mantras* and knows the meaning of the Védas.

V. 14. Seeing his proficiency in (the science of) the movements of the planets, being delighted in mind, I shall give this Brahman the village Nágulavaram.

V. 15. May the village bringing fame to you, O my Lord, and an illustrious copper-plate charter for it be granted by my Lord to the astronomer Súraya."

Vs. 16 and 17. Having heard this, having at once presented a quantity of cloths and ornaments to the wise Súryárya, and having pleased (him), Krishnaráya said "I will give the village Nágulavaram mentioned by you to him" and granted (it).

Vs. 17 to 21. Krishnadéva Mahárάya, who is worthy of honour among wise men, being surrounded by many assiduous and amiable learned men who are followers of the path of Dharma, who excel in eloquence and who are headed by the family priest, joyfully gave with libation of water and gift of gold, the village as a *sarvamánya*, up to its four boundaries everywhere, with its hidden treasures, deposits, stones, actuals, outstandings and water, with its *akshini* and *ágámi*, with its ponds, wells, tanks and embankments, as an 'ékabhógyam,' with its trees, to be enjoyed in succession by sons, grandsons, etc., (of the grantee) as long as the moon and the sun endure.

Vs. 22 and 23. Having granted the village, the king gave a copper-plate edict appertaining to it. The description of that village Nágulavaram is now given.

Vs. 23 to 26. It is situated in the *rájya* of Udayáchala (Udayagiri), and in the *síma* named Jaladanki; it is well known and is included in Pákanáḍu.[1] It lies to the east of the village Jakképalli, Gumudvúru, to the south of the hamlets named Ámódúlu and Tállúru, to the

---

[1] On p. 56 of Epig. Ind, Vol. V, it is stated that Pákanáḍu extended from Konḍavíḍu to Kandukúr. The present inscription shows that the southern boundary must be shifted below Kandukúr. Verse 37 indicates that this copper plate was not prepared at the time of the grant. Verses 3 to 5 hardly seem relevant to the grant.

south-west of the *agrahára* Biṭraguṇṭa, to the west of the town Chágavólu, to the north-west of the town Dámavaram, and to the north-east of the village Vítupóḍu.

Vs. 27 and 28. The owner of the village is next written. Súrabhaṭṭa of the Rébha Kásyapa *gôtra*, son of Ṣrí Rámabhaṭṭa, intelligent, follower of the Rig Véda, versed in the (science of), the movements of the stars, passed master in *yantras* (astronomical and other instruments), an astronomer versed in the science of Yámala [Rudrayámala a certain treatise on *mantra*] and of good character.

V. 29. The Mahárâya and Gangá Reḍḍi having given the village,—May Súrayárya, the owner of the village, prosperously flourish for a long time on earth.

V. 30. This is the edict of the heroic Krishṇaráya, who is a very tree of paradise to suppliants on earth, and whose hand resembles in (making) gifts the tree of Balasásana (Indra) (*i.e.*, the tree of paradise).

V. 31. By the order of Krishnadéva Maháráya, Sabhápati (the Court poet) composed this sweet composition of the copper-plate edict.

V. 32. Next are described in the provincial language (Telugu) the boundaries—the banks, trees and stone pillars of that village beginning from the east.

[Here comes a long list in Telugu of the boundary marks of the village which it is unnecessary to translate.]

Stanzas 20, 21 and 22 of Pólépalli grant.

V. 33. In the Ṣaka year, reckoned by the sages (7), the Rámas (3), and the worlds (14), in 1437 (in Telugu figures), in the holy Yuva year, in the auspicious month named Ṣrávana, on the full moon *tithi*, when the moon had gone into the mouth of Ráhu (*i.e.*, on the day of lunar eclipse), the victorious and glorious king Ṣrí

Krishnaráya gave the village Nágulavaram to the astronomer Súra.

Vs. 34 to 36. For the subsistence of that village Nágulavaram the king gave a field named Timmayapáḷem measured up to the margin of the tank, situated in wet fields, having water, rich in paddy, marked by a stone idol of the *múlasthána* Siva and measured with a pole of 32 feet in length. He granted 2,000 + $\frac{1}{4}$ (*i.e.*, of 2,000) or 2,500 *kunṭas*.

V. 36$\frac{1}{2}$. "Let the high-souled (Súraya) enjoy this (village) as long as the moon and stars endure."

V. 37. Having said this, the heroic Krishnaráya, king of kings, prosperously ruled the kingdom for a long time with fame, righteousness and valour.

Vs. 38 and 39 are two common imprecatory verses.

V. 40. They do not call poison, poison. The property of a Brahman is called poison. Poison kills one alone, but the property of a Brahman kills sons and grandsons.

Vs. 41 and 42 are two other common imprecatory verses.

Ṣrí Virúpáksha.

Second plate, second side.

The first forty-six lines are identical with the verses at the beginning of Pólépalli grant.

47. शाल्विाहनि [1] निर्णीते शकाब्दे सचतुः शतेः । सप्त त्रिंश-

48. त्समायुकैः संख्याते दशभिंः शतैः । [॥ 1] युवसंवत्सरे शुक्लपक्षे श्रा-

---

[1] Read शालिवाहननिर्णीत.

49. वणमासिच । पौर्णमास्यां पुण्यायां[1] राहुग्रस्तेनिशाकरे ॥ [2] श्री-

50. शैले भास्करक्षेत्रे मल्लिकार्जुनसंनिधौ । [2]वीरभद्रमहारायं तनयंरु-

51. द्रनृपतेः ॥ [3] जीवग्राहं गृहीत्वाजौ[3] कृत्वाकिंकरमा[5] त्मनः । कोंडवी-

52. डिपुरं[4] बाहा[5] बलेनतामवशं गते[6] ॥ [4] क्रिष्णदेवमहारयः[7] ख्यातः कर्णाट-

53. केश्वरः । क्रिष्णरायं महीपालमौलिलालितशासनं ॥ [5] तं दृष्वा नरना-

54. थः श्री[8] पंटवंशाब्धि-चंद्रमाः ।

55. वित्त[9] क्ष्मापसुतो गंगारेड्डिर्भूनाय- ।

56. कोत्तमः ॥ [6] नास्तीति शब्दमात्रं स्वप्नेपि च याचके-षुनोक्तो[10]यः । सोपि

57. धरण्यां संततकर्पूरवसंतराय बिरुदांकः ॥ [7] कंचार्कि-लाद्रि-

Third plate, first side.

58. रायचक(स)व[शंक]रांकितशासनः। घांटानाद[11] सुहमाद्रिदा

59. नवचिन्तामणि र्विभुः ॥ [8] रायवेश्याभुजंगादिबिरुदांकित-शोभनः च-

---

[1] Read सपुण्यायां on account of metre.

[2] There seems to be a break here.

[3] त्वाजा in the text.

[4] Read पुरे.

[5] बांहा in the text.

[6] गतः in the text.

[7] Is after श्री in text.

[8] Here क्रि is written for कृ in कृष्णराय throughout.

[9] The letters वित्त are not clear. The name may be chinia.

[10] Read नोचे.

[11] Read घंटानाद

60. चुमझ्चूरकारो रूपनारायणांकितः ॥ [9] जगन्नब्बरगं-
डांकबिरु-

61. देन विराजितः । गंगाधरोपि श्री क्रिष्णरायंकर्नाटकेश्वरं ॥
[10] सं-

62. तोषर्द्धि हतत्रासः[1] स्वभुजार्जितविक्रमैः । [10½] भूपा-
लमौलिमाणिक्य-

63. रंजितांघ्रिद्वयांबुज । मूरुरायर गंडांक क्रिष्णरायमहीपते ॥
[11] स्वामि-

64. न्नो बहवो दुर्गाः संभवंतीह वत्सरे । इत्युक्तोयंतु[2] दैवज्ञः
पूर्वस्मिन्

65. बहुधाप्रभो ॥ [12] स्वरज्ञः शकुनज्ञश्च दैवज्ञो मंत्रपारगः
वेदार्थ-

66. वित्सूरयार्यो रायजोस्य पितामहः ॥ [13] अस्य ग्रहगति-
ज्ञत्वं वक्ष्याहं

67. हर्षमानसः । दास्यामिनागुलवरग्राममस्मै द्विजायच ॥ [14]
भवत्की-

68. र्तिकरं ग्रामं तस्य श्रीताम्रशासनं । स्वामिनादिं(दी)यतां
देवसूरज्यौति-

69. षिकायच ॥ [15] । इति श्रुत्वा क्रिष्णरायो वस्त्राभरणसं-
चयं । दत्त्वासंतोष्य[3]

70. सूरयार्याय धीमते ॥ [16] त्वयोक्तंनागुलवरमस्मै दस्यामि
सहसामिस्वया-[4]

---

[1] The verses 4 to 10½ have no predicate.

[2] The lines in the text are not clear here. इत्युक्तोयंतु is perhaps a mistake for इत्युक्तवांस्तु.

[3] Three syllables are wanting here.

71. त् । सर्वमान्यं चतुःसीमासंयुतंचसमंततः ॥ [17] निधि निक्षेपपाषाण-

72. सिद्धसाध्यजलान्वितं । अक्षिण्यगामिसंयुक्तमेकभोग्यंसभू-रुहं ॥ [18]

73. वापीकूपतटाकैश्चकच्छेनापिसमन्वितं । पुत्रपौत्रादिभि र्भोग्यं-

74. क्रमादाचंद्रतारकं ॥ [19] परीतः प्रयतैः स्निग्धैः पुरोहित[1] पुरो-

75. गमैः । विविधै र्विबुधै र्धर्मपथिकैरधिकैर्गिरा ॥ [20]

76. ष्णदेवमहारायो माननीयो मनस्विनां । साहिरण्य-

77. पयोधारापूर्वकं दत्तवान्मुदा ॥ [21] ग्रामं दत्वा महारायोददौ-

78. तत्ताम्रशासनं ॥ [22] तन्नागुलवरग्रामलक्षणं वक्ष्यतेधुना । उदया-

Third plate, second side.

79. चलराज्यस्थं जलदंक्याख्यसीमानि ॥ [23] विख्यातंपांकनाडुंतर्भा-

80. वंचापिसमाश्रितं । जक्कपल्लिगुमुडूरुग्रामतः प्राग्दिशिस्थितं ॥ [24] चा-

81. मोदुलुताल्लूरु[नाम]पल्लीभ्यां दक्षिणे स्थि[त]तं । बिटगुंटाग्रहारस्य नैरृत्यां दि-

82. शि संस्थितं ॥ [25] चोगवालुपुरात्पश्चात् स्थितं दामवरात् पुरात् । वायव्यां-

83. दिशि वेतुपोडुग्रामस्ये शान्यतः स्थितं [॥ 26] लिख्यतेग्रामनाथस्तु वेदवेदां-

84. गपारगः । रेभकाश्यपगोत्रश्रीरामभट्टात्मजः सुधीः ॥ [27] बहु-

---

[1] पु is repeated in the text.

85. च: सूरभट्टार्यो ज्योतिषांगतिकोविदः । यंत्रज्ञो भूभगोलज्ञो[1]

86. यामलज्ञः सुशीलवान् ॥ [28] दत्वाग्रामं महारयो गंगारे-
ड्डिश्च भूतले ।

87. ग्रमाधिपः सूरयार्यो वर्त्तते सुचिरं श्रिया ॥ [29] तदिद-
[15]मवनीवनीपक-

88. चि विबुधरायस्य[2] क्रिष्णरायस्य । शासनमिति बल-

89. शासनतरुकरदा-

90. नस्यसापदानस्य [॥ 30] क्रिष्णदेवमहारायशासनेनसभा-
पतिः । अभार्णी- ।

91. तन्मृदुसंदर्भंतदिदं ताम्रशासनं ॥ [31] तस्य ग्रामस्य
सामान[3]

92. जलाशयमहातरून् । प्रागादितः शिलास्तंमान् लिख्यते
देशभाष-

93. या ॥ [32] ॥ वूरितूर्पुयाचेर्वुकट्ट[अ]आग्नेयं वूडिद-

94. पाडुपडमरपारिनर्चीकिरेनुऊकट्टवमीदि वेल्गचेट्टु । करकट्ट ।
तेरुपुडटिगडि उय्यालपछि-

95. यरेशानिकुंट । आपडमटिकरकट्टमीदि विदुलप-

96. डियकालुव धारमारचेट्टु । वागुदाटिवीकिरेनुल-

97. करकट्ट । आकरकट्टदक्षिणं नछगुछवा-

98. गु, नछगुंछवागु नैरुति पेदुद तिपूप ॥

---

[1] भूगोल and भगोल (astronomy).

[2] रायसो in text. The reading should be मवनीवनीपकविबुधधराजस्य.

[3] The construction of the sentence is wrong. It may be corrected to तस्य ग्रामस्य सामीनः जलाशयमहीरुहाः । प्रागादितः शिलास्तंभाः लिख्यन्ते देशभाषया ।

Fourth plate, first side.

99. आवलिवादरगट्ट । आवलिनछगुंलुउ-

100. न्न पेद्दनचेलुमल्कुंट । आ पडमर पेद्दु चवुळु ।

101. आ नैऋति औद्दलरेवटि दीक्षणं वेलंगलकुंउ । आप-

102. डमर वालुंगुलमुय्यचु निलुवुराचि । आउत्तरं मछ्पगुं-

103. टलोनि पानुरायि । आकुंटकुनूपुगा बारिन करकट्ट मद्दिसू

104. र्यचंद्रलुवोट्टिन पेद्दनछगुंडु । पलुगुराछकुट्ट

105. व आ उत्तरंगानु पारिन करकरकट्ट । जुव्वुल-

106. गुंटतोट्टुकालुवलकट्टमीदि निलुवुरायि । आजु-

107. व्वुल्वगुंटतूर्पु चेलिक्यलोनि जुव्विमानु । ऊरिकिवाय-

108. व्यं चितमानि उत्तरं मोरवंपु निलुवुरायि उत्तरं

109. चवलका तूर्पु मुंच्चुमर्रि । आ तूर्पु बट्टगुणा-

110. लगुंठ । अंटुकु ईशान्यभाननुरेंटगुटकु-

111. पच्चालदिन्न । व्रालुव्रासिन निलुवुरायि मछगुंट ।

112. आ तूर्पुमूट्यलगुंट अनो निलुवुरायि । आदाक्षि-

113. णं करवद्दि कलवलकुंटआग्नेयंकद्दु-

114. वदंड निलुवुरायि । यर्रचेरुवु दाक्षिणपु कों-

115. मु निलुवु रायि ॥ * *

Lines 115 to 119. Verse 20 in Pólépalli grant .

Fourth plate, second side.

Lines 119 to 123. Verse 21 in Pólépalli grant.

123. * * ॥ शाकाब्दे.

124 मुनिराममलोकसदृशे[1] । १४३७ शुद्धे । युवे वत्सरे मा-

125. सि श्रावणसंज्ञिते शुभतरे सत्पूर्णिमायां तिथौ ।

126. राहोराननगे विधौ सविजयश्री क्रिष्णरायो ददौ

---

[1] सदृशे is a mistake for सहिते.

127. सूरज्यौतिषिकायनागुलवरं ग्रामं महीवल्लभः ॥ [33]

128. तन्नागुलवरग्रामग्रासार्थं प्रददौ प्रभुः । नाम्ना

129. तम्मयपाल्यं च तटाकप्रांतसंमितं[1] ॥ [34] केदारसं-

130. स्थितं क्षेत्रं सजलं व्रीहिपूरितं । मूलसयन वहेसा-

131. शसाद्वाबिंध[2] शिलांकितं ॥ [35] द्वात्रिंश[3] त्पादमि-तिना

Fifth plate, first side.

132. शलोकेन विनिर्मितं । द्विसहस्रामितान् कुंटान् सपा-

133. दसहितान्[4] ददौ ॥ [36] आचंद्रतारकं चैतिअनुभ-विति (चानुभवत्विति) मही

134. पमि[ः । ॥36½] इत्युक्ता राजराजेंद्रः क्रिष्णरायः प्रता-प(व)ा-

135. न् । कीर्त्यी र्त्या[5] प्रतापेन राज्यं[6] चक्रे चिरं श्रिया ॥ [37][7] एकै-

136. व भगिनी लोके सर्वेषामेव भूभुजां । न भोग्यानकरग्राह्या विप्रदत्ता

137. वसुंधरा ॥ [38] स्वदत्ताद्द्विगुणं पुण्यं परदत्तानुपालनं । परदत्तापहारे-

138. ण स्वदत्तं निष्फलं भवेत् ॥ [39] न विषं विषमित्याहु ब्रह्मस्वं विष मुच्यते । वि--

139. षमेकाकिनं हन्ति ब्रह्मस्वं पुत्रपौत्रकं ॥ [40] स्वदत्तां परदत्तांवा यो हरे-

---

1 समिरं in text.

2 The reading may be मूलस्थानमहेशानविंब्रशिलिशिलाङ्कितं.

3 द्वत्रंश in text.

4 सपादुसाहितान् in text.

5 कीर्त्या नीत्या.

6 रा is written as ग ।

7 त stands for ए.

140. त दसुंधरां। षष्टिं वर्षसहस्राणि विष्ठायां जायते क्रमिः ॥ [41] ॥

141. सामान्योयं धर्मसेतु नृपाणां कालेकाले पालनीयो भवद्भिः।

142. सर्वानेतान् भाविनः पार्थिवेंद्रान् भूयो भूयो याचते रामचंद्रः ॥ [॥ 42] श्री विरूपाक्ष

Copper-plate No. 17. (A.D. 1254–55.)

[Śárngapuram grant of Sárngadhara.] (S.S. 1176.)

Note.

This grant is engraved on five copper-plates 10 inches × $5\frac{1}{4}$ inches connected by a ring whose exterior diameter is 4 inches. The ring bears a seal the figure on which is not clear owing to corrosion. The plates are all engraved on both sides and the edges have not been raised as in most grants. On the left of the first side of the first plate are figures of the *chakra*, *śanku*, and boar one below the other, and between the figure of the *śanku* and the boar is tne letter *Śrí* engraved in big type.

The character is Telugu and the language is Sanskrit verse with the exception of the part relating to the boundaries of the village which was granted. The writing is in a fair state of preservation. The letters on the first plate are small while those on the other plates are big. The writing is breadthwise. The first verse is an invocation to the Boar incarnation of Vishnu. Verse 2 says that there was a Kákati king by name Prólaya. Verses 3 to 7 relate to his grandson Gaṇapati. Verse 8 says that Gaṇapati's vassal was Mádhava, son of Sauri

Suvara. From verse 9 it appears that he was the ruler of Addanki in Ongole taluk, Nellore district. Verse 9 says that Mádhava's son was Ṣárngadhara, of the Sálankáyana *gótra.* He is the donor of this grant—he was also known as Chakra Náráyaṇa[1].

The inscription next says that for the merit of his master (Gaṇapati) Śárngadhara granted the village of Ṣárngpuram to Brahmans with a gift of cash after making due obeisance to them. The date of the grant was Monday, the 10th *tithi* of the bright fortnight of Phálguna of the year Ánanda, corresponding to S.S. 1176. The year is given both in Telugu figures and by the usual method of reckoning by names denoting digits.

Forty-seven shareholders are enumerated with their *gótra.* Of these the first forty-two have equal shares; the last three are said to be *nischala bhágínas* the meaning of which term is not clear; it probably means 'invariable shareholders' and the 43rd and 44th shareholders get 2 shares. Each share consists of one *góchharma.* Verse 28 says that 1 *góchharma* = 10 *nivartanas* and 1 *nivartana* = 30 rods (*daṇḍum*) measured with a rod of 10 cubits (*hasta*).

Next comes a description of the boundaries in Telugu.

Vs. 29 to 34 are 5 of the usual imprecatory verses.

At the end of line 87 is engraved the figure of a *chakra.*

The inscription then invokes the blessing of the Boar. At the beginning of line 88 is the figure of the boar.

The grant closes with a verse stating that king Ṣrí Chakra Náráyana (Ṣárngadhara) granted the village

---

[1] Chakra Náráyaṇa is simply a title of Ṣárngadhara.

Śárngapuram to learned Bráhmans. The plate was got from the *archaka* of the temple at Mannepalli of Darsi Division. We are told that a hamlet called Sárnapuram exists in the Ongole taluk.

TRANSLATION.

V. 1. Om! Hail. May the Boar, the glorious supporter of the earth (Vishnu), the beloved consort of his wife, viz., the earth, give (happiness) to all up to the mountain which encircles the earth who formerly, joyfully desiring to take her away (from the ocean), made his broad, delicate and white tusk which dispels misfortunes a present to her like a very beautiful kétaki flower.

V. 2. King Prólaya, who is the ornament of the glorious Kákati race, who is very renowned in the world, he alone is sung by poets as king Bali in (of) the Kali age.

V. 3. By the power of austerities performed (by him) formerly (*i.e.*, in previous births), and by the austerities of the whole world there was born to that king a son who was a ruler of the world as if Mahádéva (Siva) himself.

V. 4. This king was surely Mahádéva the lord of the Universe; if not, how indeed can Gaṇapatidéva himself have been his son?

V. 5. When king Gaṇapati, the store-house of knowledge and the embodiment of pleasure was born, the whole Universe opened (with joy) just as the lotus (opens) when the moon rises.

V. 6. His belly is not hanging (*i.e.*, large like that of Ganapati, Gaṇésa), nor was there association with the double-tongued (*i.e.*, snakes); nor is his face crooked. Oh wonder that he is called Ganapati by people!

V. 7. By fulfilling the desires of suppliants, by seizing the wealth of enemies and by protecting the host of kings he is surely Gaṇapati himself.

V. 8. There is a king Mádhava, who is a very bee delighting in the pollen which is the service of the lotuses which are his feet (of Ganapati), son of Sauri Suravara, brave by reason of being compassionate.

V. 9. There was born to the rulor of the city of Addanki a good son, a ruler of men, of the Ṣálankáyana *gótra*, destroyer of enemies, of excellent fame, named Śárngadhara (bearer of the discus).

V. 10. Honoured for his might resembling that of all the regents of the earth he always delighted all (his) subjects; he is praised as the moon by them.

V. 11. In Sáka whose year was Ánanda, reckoned by the tastes (6), the sages (7), the Ṣivas (11), in 1176 (in Telugu figures), on the 10th (*tithi*) of the bright fortnight of Tapasya (Phálguna), on Monday,

V. 12. Having respectfully summoned Brahmans who were thoroughly versed in the Vedas and vedangas, and who were endowed with virtues, and having honored (them) according to the prescribed rules,

V. 13. That king, having wished "May there be religious merit to my Lord," gave to them the village called Ṣárngapuram with a gift (of money).

V. 14. Having given the village up to the boundaries, along with the eight enjoyments, and with power and ownership, to these (Brahmans), he, possessed of modesty, said (as follows).

V. 15. "My folded hands are raised to the head (*i.e.*, I give salutation) to those (rulers) who protect my charity whether (those) rulers are of my lineage, or of the lineage of my enemies or others."

V. 16. The recipients there (of the charity) are—

	Names of Brahmans.	Name of Gótra.
1.	Srídhara	Śrívatsa.
2.	Koppana	
3.	Kosanéyárya	
4.	Muppana	Háriti.
5.	Kéśava	
6.	Ananta	
7.	Perumádi	
8	Komana	
9.	Vittala	
10.	Pekana	
11.	Ranganátha	
12.	Kéśava	
13.	Máraya	
14.	Prólidéva	
15.	Nágadéva	
16.	Márayárya	
17.	Ellayárya	Śáṇḍilya.
18.	Kommanárya	
19.	Muttanárya	
20.	Dévana	
21.	Áditya	Kauṇḍinya.
22.	Svámidéva	
23.	Kámana	
24	Máraya	
25.	Vennaya	
26.	Bólaya	
27.	Prólaya	Kauśika.
28.	Dévana	
29.	Prólidéva	
30.	Kéśava	
31.	Dónayárya	Bhárgava.
32.	Kommanárya	Kásyapa.
33.	Kéśavárya	
34.	Súranárya	

Names of Brahmans.	Name of Gótra.
35. Rebbana	Bháradvája.
36. Remana	
37. Nágadéva	
38. Kommanárya	Átréya.
39. Tammenárya	
40. Bolayárya	
41. Erram Potárya ...	
42. Vishnuvriddha ...	Gautama.
43. Kámadéva	Śáṇḍilya.
44. Oppanárya	
45. Márayárya	Háriti.
46. Nárayana	Kauṇḍinya.
47. Súrana	

V. 26. All the (first) forty-two recipients are equal sharers. But the last three are invariable sharers (?)

V. 27. The middle two, Oppana (and the other) have here $\frac{1}{4}$ of 8, *i.e.*, 2 shares (?)

For each of these a land measuring only one *gocharma* is apportioned.

V. 28. A *nivartana* consists of 30 rods measured with a rod of 10 cubits in length. Ten of those (*nivartanas*) is a *gocharma*. By gift of that (*i.e.*, a gócharma), imperishable bliss accrues.

Then the marks of the boundaries (are given) in the provincial language (Telugu).

(Here follows a long passage giving the boundaries which it is unnecessary to translate).

[Imprecatory verses.]

V. 29. The earth has been given by many kings commencing with Sagara. Of whomsoever the land is, of him is the merit.

V. 30. A charity made even by an enemy should be protected with care. An enemy indeed is an enemy. Charity may not be the enemy of any one.

V. 31. Of giving (oneself) and of maintaining (another's grant), the maintenance (of another's grant) is superior to giving (oneself). By giving (oneself) one obtains heaven; (but) by protecting (another's gift) one gets imperishable bliss.

V. 32. He who resumes land given by himself or by another is reborn a worm in ordure for 60,000 years.

V. 33. Whoever misappropriates one cow, or one gem, or one inch of land even, goes to hell up to the dissolution of the elements.

V. 34. This general bridge of morality of kings should be followed constantly by you. Thus Ráma-chandra entreats again and again all these future kings.

May the illustrious Boar protect!

May there be great prosperity!

[Here is a figure of a discus]—the discus ||

[Here is a figure of a boar]—the Boar ||

Ṣrí Ṣrí Ṣrí!

V. 35. The illustrious Chakra Náráyana, the accomplished, the ruler of earth, having worshipped Brahmans who were descended from a pure race, who were spotless, purified by good acts (Karma—sacrament or rite), devoted to study and teaching (of the vedas), perfect, devoted to dharma, proper, versed in Kalpa (rules of ritual), commentaries, logic and ethics, gave them (the village) Ṣárngapuram.

First plate, first side.

1 ओं। स्वस्ति श्री धरणी[1]वरो वितरतादाचक्रवाळं किरिर्वि-श्व स्मै

2. वसुधावधूप्रियवरः स स्तांजगांसुमुधा[2] ।. तस्यै स्वीय.

3. विशालकोमलासितां दंष्ट्रामरिष्टापहां कतक्याः कुसुमं

4. यथातिसुभगं कुर्वन् पुरोपायनम् (1) श्रीकाकतिकुलतिल-

5. कप्रोलयभूपोति विश्रतो लोके। कलिकाले बलिराज : केवल-

6. मेवैषगीयते कविभिः । (2) तस्यपुराकृततपसां प्रभावं-तः सवळो-

7. कतपसाच । समजायत भुवनपतिः स्वयमिव नृपतेः सुतो

8. महादेवः । (3) नूनं स्वयमेवासौ भुवनपति र्भूपातिर्महा-

9. देवः । नो चेद्गणपतिदेवः कथमिव तस्य स्वदंसुतो भूया-त् ॥ (4) उ-

10 दिते गणपति नृपतौ कळानिधावमृतमूर्तौ च । उदमील-दखिलभु-

11. वनं कैरव मिवकुमुदबांधवे भ्युदुते ॥ (5) नोलंबमानमुदरं

12. नैवास्य जनो[3] द्विजिह्वजनभावः । नचवक्रमस्य तुण्डं गण-पतिरि-

13. त्युच्यते जनैश्चित्रं । (6) अ र्थिजनार्थ विधानात्प्रत्य-र्थार्थापदायना(र्थिजन्मर्थहरण्पत)

First plate, second side.

14. श्चा(श्र)पि । नरपतिगणपालनतो नूनमसौ गणपतिः स्वयंदे-वः । (7) तच्चरणकम-

---

[1] Read धरणीधरो. [2] Read ,यस्तांजिहीर्षुर्मुदा । [3] Read नैवाप्यजनि.

15. ळतेवापरागपरितुष्टमानसभ्रमरः । शौरिसुवरवरतनुजः क-रुणा-

16. धीनो स्तिमाधवो नृपतिः ॥ (8) अद्दंकिपुरेशादतस्तनूजोजनि[1] प्रजे-

17. शानः। शालंगायनगोत्रश्शाङ्गंधरः शत्रुशासनः सुयशाः ॥ (9) अपिसर्व्वे-

18. लोकपालप्रभावसंभावितः प्रजाः सर्व्वाः । आनंदयन्ननस्तं द्विजराजः

19. कीर्त्यते सदा ताभिः ॥ (10) शाकेरसमुनींशान ११७६ गणितानंदवत्सरे(।) तप-

20. स्ये शुक्लपक्षत्य दशम्यां सोमवासरे । (11) अहूय ब्राह्म-णान्भक्त्या

21. वेदवेदाङ्गपारगान् । श्रुतशलि गुणोपेतान् संपूज्य च यथा-विधि । (12)

22. भूयात्स्वस्वामिने पुण्यमित्याशास्य स भूपतिः । तेभ्यः सद-क्षिणं ग्रा-

23. मं प्रादाच्छार्ङ्गपुराभिधं । (13) अष्टभागयुतं तेजःस्वा-म्दाम्यां चसमायु-

24. तं । आसीमा[2] ग्राममेतेभ्यो दत्वाह विनयान्वितः ॥ (14) स्ववंश्याः शत्रुः-

25. वंश्या वा परेवास्यु र्न्नराधिपाः । येपालयन्तिमेधर्मं तेभ्योमू-

Second plate, first side.

26. र्ध्नि कृतो ञ्जलिः । (15) तत्रप्रतिग्रहीतार आर्य्यौ श्रीध-रकोम्मनौ । कोसने-

---

[1] Read पुरेशात् सतन जाञ्जनि.

[2] Read आसमिग्राम.

27. यार्य इत्ये ते त्रय(:)श्रीवत्सगोत्रिणः । (16) मुप्पनः केशवोऽनंतः मेरुमा-

28. दिश्च कोमनः । विठ्ठलः पेकनोरंगनाथः केशवमारयौ ॥ (17) प्रोलिदे-

29. वो नागदेवो मारयार्य इतीरिताः । त्रयोदशद्विजवरा आ-

30. र्या हारीतगोत्रिणः ॥ (18) एह्वयार्यः कोम्मनार्यो मुत्तना-

31. र्यश्च देवनः । शाण्डिल्यगोत्रिणश्चैतेचत्वारो द्विजपुंग-

32. वाः । (19) आदित्यः स्वामिदेवश्च कामनो मारयस्तथा । वेन्न-

33. यो बोलयश्चेति कौंडिन्याः षड्वि[1]जोत्त माः (20) प्रोल-योदे-

34. वनः प्रोलिदेवः केशव इत्यमी । चत्वारः कौशिकाविप्रा-दोन-

35. यार्यश्च मार्गवः (॥ 21) कोम्मनार्य्यः केशवार्य्यः सू-

36. रनार्य्यश्च काश्यपाः । रेव्वनो रेम्नो नागदेवश्चेति द्वि-जो-

Second plate, second side.

37. त्तमाः । (22) भारद्वाजास्त्रयो प्येते आत्रेयः कोम्मना-

38. र्य्यकः । तम्मेनार्य्यो बोलयार्य एह्रुपोतार्य्य

39. इत्यमी । (23) गौतमो विष्णुवृद्धश्च कामदेवो द्विजो-त्तमः । शा-

40. ण्डिल्यगोत्रसंभूतो ओप्पनार्य्यो द्विजोत्तमः । (24) हरितान्व-

41. यसंभूतो मारयार्य्यो महाद्विजः । नाराय-

42. णः सूरनश्च द्वावार्य्यौ कुण्डिनान्वयौ ॥ (25) इति प्रति-

[1] Read षट् द्विजो.

43. ग्रहीतारः सर्वोपि समभागिनः । द्विचत्वारिंशदंत्यास्तु
44. त्रयो निश्चलभागिनः । (26) मध्यस्थो ओप्पनार्य्यस्तु द्वये
45. ष्टर्धार्धभागिह ॥ प्रत्येकमेषां गोचर्ममात्रं

Third plate, first side.

46. क्षेत्रं प्रकल्पितं ॥ (27) दशहस्तेन दण्डेन त्रिंशद्दण्डा निवर्त-
47. नं । तान्येव दश गोचर्म तद्दानाद च्युतंपदं ॥ (28) अ-
48. थ सीमालक्षणान्यंध्र[1] भाषया ॥ *Telugu.* तूर्पुनगुंड-
49. कंम । अनंतरमालंजपाटि दक्षिणान वांगु । अ-
50. टुवच्चि देवतगुंडि तूर्प्पुन ननुमनंगूरिडोंक उति-
51. पुद्द । अटुवच्चियसवलकुंट । अटुमडुपुगावच्चिनंन्नूरीशा-
52. न्यान कुशदर्भपडिय । अटुवच्चि नंनूरिवायव्यान नेल-
53. पडिय । अटुवच्चि(न)नूरिनैरृतिगड्डिकुंट । अटुवच्चि
54. नेत्रपाट । आग्नेयान पुद्द । अटुवच्चि चिलुकलोटितूर्पुन

Third plate, second side.

55. नेत्रकुंट । चिलुकलोटि पडमट नेरु वांगु कूटमि । अ-
56. टुवच्चि कलवुलकुंट । अटुवच्चिलोंतुवांगु येंटं
57. गलशिनकूटमि । अटुत्पटिदक्षिणान मडुपुगां दूर्पु
58. वच्चिंकोटिकालगट्ट पडुमटिप्रांतमु । अनंतरमा-
59. वोंमरमुगट्ट अटुमडुपुगांबीयि तू-
60. र्पुन वेमुलकालुव । अटुवच्चियाग्नेयमु-
61. मूल दूबलगुंट । अटुवच्चिमोगलिगुंडालपं-
62. चकुलगट्टु । अटुवच्चि नैरृतिमूलनेलगुंट । अ-
63. टुमडुपुगावाच्चि पडुमटिसीमलुनेलपड्ड

[1] Read न्यांध्र.

Fourth plate, first side.

64. मुतोडिदूब । पूटे दक्षिणानंबोदढिताडिदूब ।
65. पटियुत्तरानंबक्कलपोदरु । अटुवञ्चिव्रण्पिकुं-
66. ट । अटुमडुपुंगां दूर्पुवञ्चि गुट्टतोटिपुट्ट । अटु अटु-
67. अटुवञ्चिरेंटकुंटलु । अटुवञ्चिचिलुकलेटिदक्षिणा-
68. नं चट्टतोडिगुड्ड । एटियुत्तरानं बक्कलतोडि-
69. पुट्ट । अटुवाञ्चि वायव्यमुदिक्कुवांगु । अटुवाञ्चिमं-
70. ल्यनकुंट । अटुवञ्चि ईशान्यमुदिक्कुन मांड्रके-
71. इवरमु पडुयटगुंडकंम । दीनिकिस्थलमु लंजेपा
72. डुंनु पिनक्कुंकुपाडुन्नु क्षेत्रमुपाडुन्नु । चाला-

Fourth plate, second side.

73. निकोरेकु मगिलिगुंडालपालेमंडु पेट्टिनारु ।

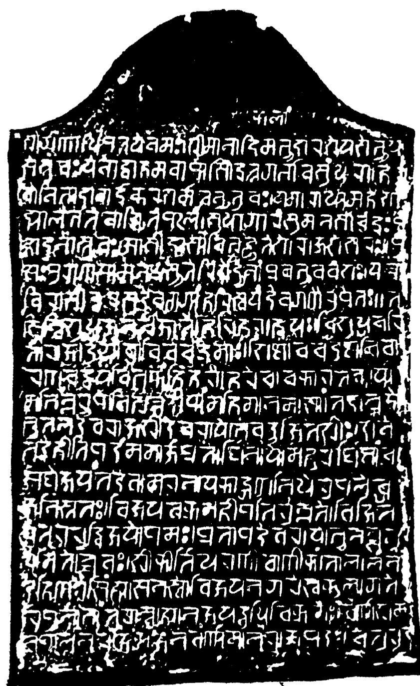
(*Sanskrit.*)

74. बहुभिर्वसुधादत्ता राजभिः सगरादिभिः ।
75. यस्ययस्ययथाभूमिस्तस्य तस्य तथाफ-
76. लं ॥ (29) शत्रुणापिकृतो धर्म्मो रक्षितव्यः प्रयत्न-
77. त शत्रु रेवाहिशत्रुः स्याद्धर्मः शत्रुर्नकस्याचित (30) ॥
78. दानपालनयोर्मध्ये दानाच्छ्रेयोऽनुपालनं । दानात्स्वर्ग-
79. मवाप्नोतिपालनादच्युतंपदं ॥ (31) स्वदत्तां परदत्तां
80. वायोहरेद्वि वसुंधराम । षाष्टिं वर्षसहस्राणि
81. विष्ठायां जायते कृमिः ॥ (32) गामेकां रक्तिका-

Fifth plate, first side.

82. मेकांभूमेरप्येकमङ्गलं । हरन्नरकमा- ।
83. प्नोति यावदाभूतसंप्लवं ॥ (33) सामान्योयं

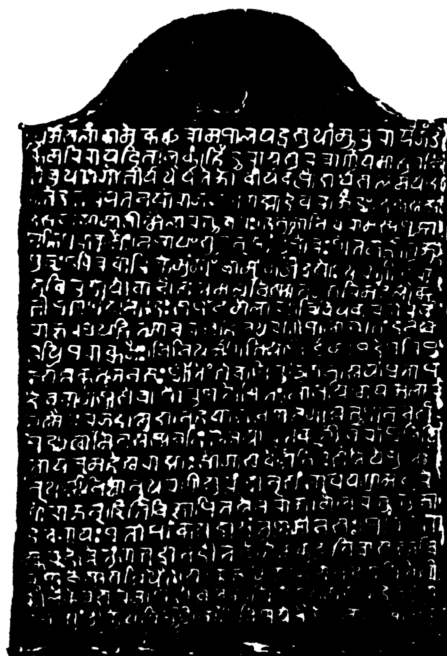
(To face page 149.)

COPPER-PLATE NO. 18

(1)

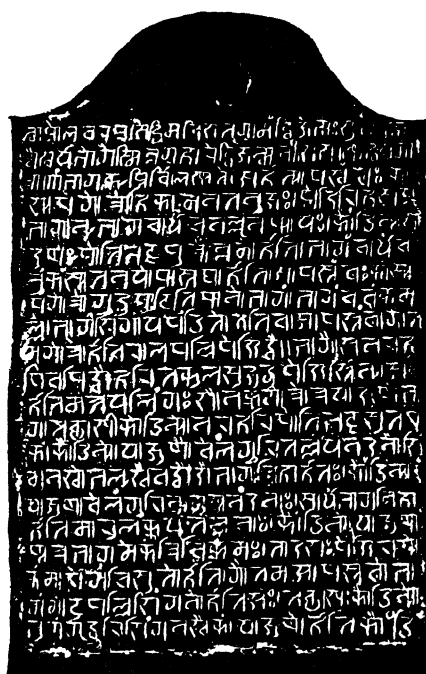
(To face page 140.)

COPPER-PLATE NO. 18.

(2)

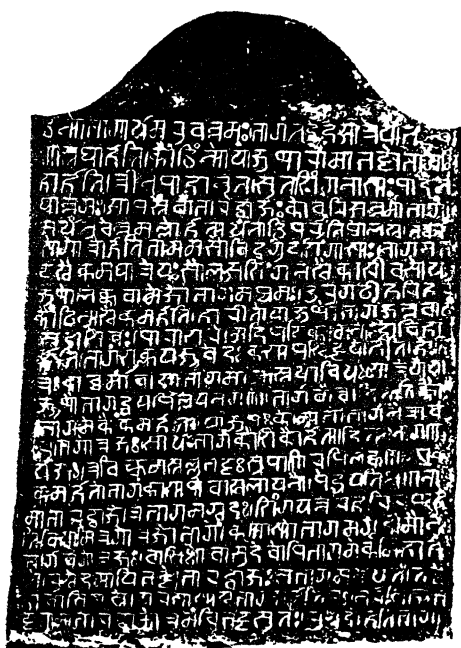
(To face page 140.)

COPPER-PLATE NO. 18.

(3)

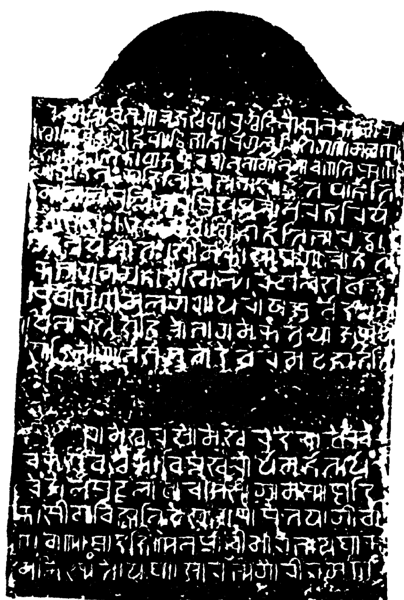
(To face page 149.)

COPPER-PLATE NO. 18.

(4)

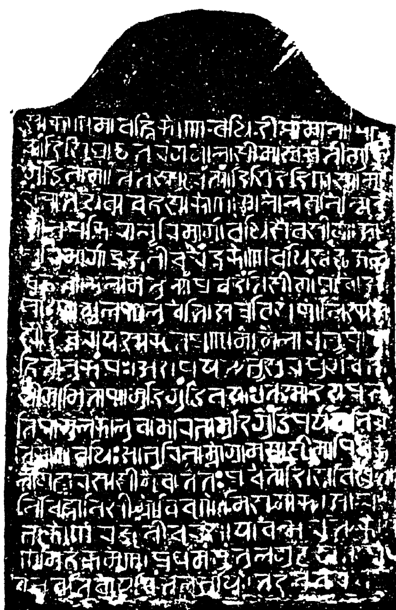
(To face page 143.)

COPPER-PLATE NO. 18.

(5)

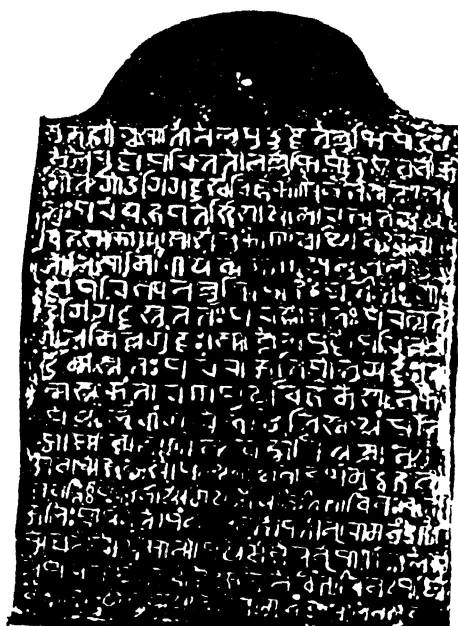
(To face page 149)

COPPER-PLATE NO. 18.

(6)

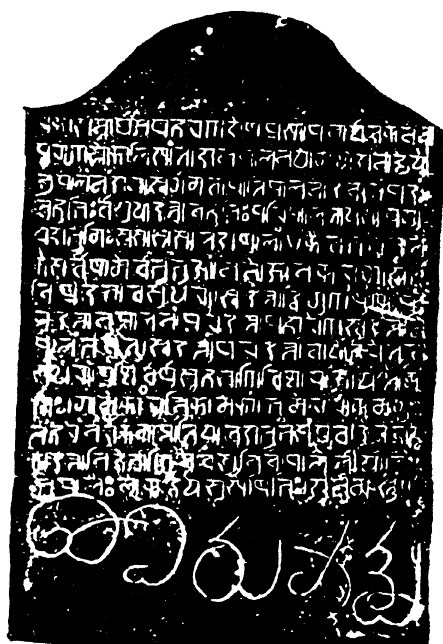
(To face page 110)

COPPER-PLATE NO. 18.

(7)

(To face page 143.)

COPPER-PLATE NO. 18.

(8)

84. धर्मसेतु नृपाणां कालेकाले पालनीयो
85. भवाद्भिः । सर्वानेतान् भाविनः पार्थिवें-
86. द्रान्भूयोभूयोयाचते रामचंद्रः ॥ (34) श्री-
87. धरणीधरोरक्षतु । मंगळमहाश्री चक्रं ॥
88. वराहः ॥ श्री श्री श्री ॥ विप्रांच्छुद्धाकु-
89. लोद्भवानविकलान्सत्कर्माभिः संस्कृतान् स्वाध्या-

Fifth plate, second side.

90. याध्येयने रतानविकृतान्धर्मैरतान्संग-
91. तान् । कल्पव्याकृतितर्कनीतिनिपुणानम्य-
92. चर्य तेश्यः कृती प्रादाच्छार्ङ्गपुरंधराप-
93. रिवृढः श्रीचक्रनारायणः ॥ 35 ॥

COPPER-PLATE No. 18.

[Chéjerla grant of Dévaráya II, S.S. 1351.]
(A.D. 1428-29.)

From the Collector's office, Nellore.

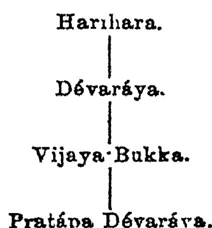
Note.

The grant is engraved on five copper-plates 7¾ inches × 5¾ inches with curved tops. The ring connecting them now is an ordinary one and is apparently not the original one as it bears no seal. The first and the last plates are engraved on one side only while the others are engraved on both sides. The plates are numbered at the top in Telugu figures and raised at the rims to preserve the writing.

The characters are Nandinágari and the language is Sanskrit verse except in the case of the portion giving

boundaries which is in Telugu. The whole writing is in an excellent state of preservation. On the second side of plate III two lines seem to have been engraved and then erased and there is consequently a blank space. There is a large number of mistakes in the text.

The grant is one of Pratápa Dévaráya (Dévaráya II) and after tracing the dynasty to the moon, who was the mind-born son of Vishnu, gives the following genealogy—

It was made at the request of Paṇṭa Mailára, who was the great grandson of Súra, the grandson of Póta, and the son of Mumbámbá and Mummaḍíndra. He was evidently a vassal chief of the Reḍḍi caste and the inscription says that he served Dévaráya in battle and gave him valuable presents. The king who was pleased with him offered him a boon, but the latter asked for the grant of a village to holy and learned Brahmans. Mailára had the *birudas* Dharaníваráha, Ghaṇṭánáda, and Chauhattamalla.

The date of the grant was the Śaivatami (Śivarátri) day of the month of Mágha in the year Kílaka in S.S. 1351. The grant was made in the temple of Virúpáksha, who resides in Hémakúta in Bháskarakshétra on the Tungabhadra.

The object of the grant was the village formerly named Pólavaram but designated Chéjerla at the time of the grant, and situated in Púnginádu on the banks of the Kunḍi (Gunḍlakamma). It is the village Chéjerla in

Ongole taluk. The Brahman sharers whose fathers, *gotras* and *sákhás* are given, were 54 and the shares were 80. Three shares were given to the deities, Rámésvara, Sómésvara, Késava, Vighnésvara and the goddess Puttalamma of Chéjerla.

The boundaries are given in Telugu and Sanskrit.

The grant concludes with some imprecatory verses and the colophon Srí Virúpáksha.

TRANSLATION.

Adoration to Ganádhipati (Ganésa.)

V. 1. May the illustrious primeval Boar, being carried upwards by whom (being married by whom) the earth became impregnated with gems, be auspicious to you!

V. 2. May the elephant (Ganésa), whose trunk is always moist with flowings from his temples, having worshipped whom Siva and others obtain the fruition desired (by them), bring you happiness!

NOTE.—These are puns on the words दान: and कर: *Nityadánárdra-karah* means also one whose hand is wet with constantly making gifts.

V. 3. May the moon, the store-house of ambrosia of the gods, wearing whose digit the lord of the Universe (Siva) became Rájasékhara (moon-crested), be a source of delight to you!

V. 4. From the moon who was born from the mind of the primeval man (Vishnu) arose the race of the Yadus in which, as the fruit of Vásudeva's merit, appeared Hari himself (in the form of Krishna) associated with the hosts of gods.

V. 5. In that pure race was born a king named *Harihara*, of pure character, just as the moon (was born) from the milk-ocean.

V. 6. The two (functions), the protection of the good and the punishment of the wicked, are indeed divided in (between) Hari (Vishnu) and Hara (Śiva); but the lord (Harihara) made these two functions one (*i.e.*, combined them in himself).

V. 7. His son was the glorious *Dévaráya*, of great fortune, who attained glory, who was a very king of the gods (Indra) on earth, and who by constantly (making) gifts expunged the word "give" in the case of enemies (when addressed to them) and suppliants (when addressed by them).

V. 8. From him who was the store-house of virtue was born, as Jayanta from Indra, king Vijaya Bukka, who was eminent, by whom enemies were vanquished, and who resembled Vijaya (Arjuna).

V. 9. His son was *Pratápa-Dévaráya*, of unlimited glory, (and) accomplished in courting beauties, viz., fortune, fame, earth and Sarasvatí.

V. 10. Being enthroned at Vijayanagar which had come to him by the succession of his family, he conquered (both) internal and external enemies by his intellect and valour (respectively).

V. 11. Being designated by the term Rája on account of his pleasing men because he protects the system of castes. He protected the earth which has the four oceans for its girdle under one rule (umbrella) (*i.e.*, as universal sovereign).

V. 12. Him the learned constantly call—*Múruráyaraganda*, (the champion or vanquisher of the three kings), *Ariráyavibhálak;a* (the destroyer of hostile kings), and *Hinduráya suratrána* (a Sultan among Hindu kings).

V. 13. Formerly Ráma, son of Daṣaratha, had (the attributes) magnanimity, fortitude, valour, courage,

mercy, liberality, truthfulness and reverence; (but) now it is king Dévaráya (who possesses these virtues).

V. 14. King Mailára was assiduous in serving his (Dévaráya's) feet, with (his) wisdom, devotion, and valour, just as Hanumán was in respect of those of Ráma.

V. 15. Who was the great grandson of king *Súra*, who was the grandson of king Póta, who was the son of Mumbámba and Mummaḍíndra, and was of pure conduct.

V. 16. Who had the *biruda Dharanívaráha*, (the boar on earth), and was famed as Chauhattamalla (a hero whose strength is that of four elephants, or a hero resembling the four-armed, *i.e.*, Vishnu). Panṭa Mailára caused fear to hostile provincial chiefs by the ringing of his bell.

V. 17. In this manner doing by various means what was pleasing and good to the king, destroying wicked kings by his wisdom and valour, always paying homage (to the king) with different kinds of gems and excellent articles, with his mind intent on (the king's) service, he caused delight to the mind (of the king).

V. 18. Then Pratápa Dévaráya, being pleased with his service and valour, and having honoured Mailára, joyfully granted him a boon.

V. 19. He, the victorious, asked a boon—not horses nor elephants, nor ornaments, nor wealth—but the good of his lord and of himself.

V. 20. "Oh king, honour with the grant of an excellent village those gods on earth (Brahmans), in whom Mahéṣvara and other gods reside, in whom the Védas with their Angas dwell, and who are devoted to religion."

V. 21. Then being thus requested by him king Mailára, king Dévaráya surnamed Pratápa, with a delighted mind.

V. 22. Being on the bank of the Tungabhadrá river in the holy shrine of Bháskara, in the presence of Virúpáksha who dwells on the Hémakúta,

V. 23. In the Śaka year, reckoned by the moon (1), the arrows (5), the fires (3), and the moon (1), (*i.e.*, 1351), in the (cyclic) year Śrí Kílaka, in (the month of) Mágha, on the holy occasion relating to Śiva, the glorious lord Dévaráya joyfully gave to Brahmans the auspicious village, well known as Pólavaram, (situated) on the bank of the Kundi river (Gundlakamma), in the *vishaya* of Púnginádu, having surnamed it Chéjerla.

V. 24. The apportionment of the shares of the Brahmans, with their *Śákhá*, (school of the Véda), name and *gótra*, in this *agrahára* whose eight kinds of ownership and enjoyment were given to them is (hereunder) written. (List omitted.)

The marks of the boundaries of this village in the eight directions, commencing from the east and proceeding to the right, are written, as stated, in Sanskrit interspersed with the provincial language (Telugu), thus—

V. 54. On the east the boundary is the river Mudigundi which has large waves, extending from the north-eastern corner up to the south-eastern limit.

V. 55. Then on the resplendent southern side of that, from the south-east corner up to the limit of the path to Alúr, the boundary is the same river Mudigundi which flows on bright with rows of fish springing in it.

V. 56. The ancients call the unequalled channel which carries pure water from the path to Alúr up to the south-western corner the Pámulakálva and fix it as the boundary.

V. 57. Having made obeisance to the glorious Dévaráya, king Mailára, whose mercy is great, caused the

district from here up to the river Mudigunḍi to be given to the best of Bráhmans.

Hence from to-day the boundary of Alúr village commencing from Pámulakálva up to the south-western corner as far as the (river) Mudigundi is also the boundary of the *agrahára* Chéjerla.

V. 58. I proceed next to describe in detail in order the well-known marks of the boundary in the western direction beginning from the south-western corner as far as the north-western corner.

V. 59. First there is the Bhútala gunṭa, then there is the limit of the Bóyachintala; and then there is the large well-known white "*uppi*" bush growing on a '*Nélaputṭa*,' (a low ant-hill).

V. 60. Then the black '*uppi*' bush growing on a *Nélaputṭa*. Next as you go on in the north-western corner is the mark Goḍungigaṭtu.

V. 61. I next write down the well-known marks of the boundary in the northern direction, beginning from the north-western up to the north-eastern corner.

V. 62. In the north-west there is indeed the famous bush of black '*uppi*' trees standing on a *Nélaputṭa*. Beyond that there is Godungigaṭṭu, next Golamillagunta.

V. 63. Then there is a black '*tumma*' tree on a *Nélaputṭa*; beyond that shines Pótugaṭṭu. Next in the north-east corner with that at its apex is the Peyyalavágu with the mark "Toranapuṭṭa" (?)

V. 64. Then king Panṭa Malla (*i.e.*, Mailára) having established the Bráhmans, who were the best of those that knew Brahma, having obtained the fruition of his birth, and being pleased with himself.

V. 65. With folded hands entreats future kings. "This charity of mine should be maintained by you."

It has thus been said by Rámachandra.

[First imprecatory verse.]

For the exaltation of the virtue of protection (of a grant) and for the condemnation of the sin of resumption a few old verses are here written :—

[Imprecatory verses.]

V. 72. He who seizes one cow, one ornament, or even one inch of land goes to hell (and stays there) until the final dissolution of the elements.

V. 73. Lands and wealth given to the gods and Brahmans should be protected by kings who desire happiness in both the worlds.

May there be prosperity !

Ṣrí Virúpáksha !

First plate, second side.

1. श्रीगणाधिपतयेनमः ॥ श्रीमानादिमभूदारः श्रेयसेभूय-
2. सेस्तुवः । येनोद्धाहमवाप्यासीद्रत्नगर्भा वसुंधरा ॥ (V. 1) हेरं-
3. बो नित्यदानार्द्रकरः शर्म तनोतु वः । यमाराध्य महेशा-
4. द्या लभते वांछितं फलं ॥ (V. 2) सुधागारं सुमनसां चंद्रः प्र-
5. ह्लादनोस्तुवः । आसीद्यस्य कलां[1] बिभ्रद् भूतेशो राजशे-खरः ॥ (V. 3) पुं-
6. सः पुराणस्य मनःप्रसूते रिंदोर्य्य[2] दूनां प्रबभूववंशः । यत्रा-
7. विरासीं द्वसुदेवभाग्यं हरिस्स्वयं देवगणै रुपेतः ॥ (V. 4) त-
8. स्मिन्विशुद्धजनने जातो हरिहराह्वयः । विशुद्धचरि-

---

[1] कलां is omitted in the line and inserted at the top of the plate.

[2] र्य्य is written at the top of the line.

9. तो राजा दुग्धाब्धाविव चंद्रमाः ॥ (V. 5) शिष्टावनं दुष्ट-निवा-
10. रणं च द्वयं विभक्तं हि हरौ हरेच । चकार तत्कार्य-
11. मभिन्नरूपं बिभ्र त्तदीयं[1] महिमानमा[2]ख्यां [॥] (V. 6) तदा-त्मजो
12. भूतलदेवराज[3] श्रीदेवरायोभवदूर्जितश्रीः । दाने-
13. नदेहीतिपदं ममार्ज प्रत्यर्थिनांयो मुहरर्थिनांच ॥ (V. 7)
14. अथ जयंत इवामरनायका द्गुणानिधे रुपलब्ध-
15. जनिस्ततः । विजयबुक्कमहीपतिरुन्नतो विजित-
16. शत्रुरभूर्द्धि[4]जयोपमः ॥ (V. 8) प्रतापदेवरायोभूत् तत्सूनु-
17. रमितोत्सवः । श्रीकीर्ति धरणी[5] वाणीकांतालालन-
18. दक्षिणः ॥ (V. 9) सिंहासनस्थो[6] विजयनगरे स्वकुलाग
19. रिपूनाभ्यंतरान्बाह्यान जयद्बुद्धि[7] विक्रमैः ॥ वर्णाश्रम-
20. नुपालनरंजितजनवर्ण्यमानराजपदः । चतुरुद्-

Second plate, first side.

21. धिमेखलांकामेकच्छत्रामपालयद्वसुधां ॥(V. 11)मूरुरायरगडां-
22. कमारिरायविभालकं । हिंदुरायसुरत्राणं यमाहुरनि-
23. शंबुधाः ॥ (V. 12) गांभीर्यधैर्यतेजोवीर्यकृपौदार्यसत्यमर्यादा
24. धत्ते दशरथतनयो रामः प्रागद्या[8] दवराजेंद्रः॥ (V. 13) दक्षस्तत्पा-
25. दसेवायामासीन्मैलारभूवरः । हनुमानिव रामस्य प्रज्ञा-

---

[1] Read विभुः तदीयं.

[2] Read महिमानमाप्यास्यां.

[3] Read राजः.

[4] रूद्धि in the text.

[5] य for ध in text.

[6] स्था for य in text.

[7] द्ध in text.

[8] Read प्रागयदे·

26. भक्तिपराक्रमैः ॥ (V. 14) नमायः सूरनपतेः पौत्रिः[1] पातेमही-
भुजः ।

27. पुत्रः पवित्रचारित्रो मुंमांबामुंमडीन्द्रयोः ॥ (V. 15) धरणीवरा-

28. हबिरुदोयो वाचौहत्तमल्लविख्यातः । अरिमण्डलीक-

29. भीषण घंटानादः[2] सपंटमैलारः ॥ (V. 16) विविधकर्गणैरेवं

30. राज्ञः प्रियं हितमाचरन्नहितधरणीपालान् भिंदन स्व

31. बुद्धि[3] पराक्रमैः । विविधमणिभि(:)श्लाघ्यै र्द्रव्यैः पदे परिपू-

32. जयन्नकृतमनसः प्रीतिं सेवानिरूढमना(:)स्वयं[4] (V. 17)
प्रताप-

33. देवरायोस्य सेवापौरुषतोषितः । मानयित्वाथमैलारं

34. तस्मै वरमदान्मुदा ॥(V. 18) नहयान्न चमातंगान्न भूषान[5] चसं-

35. पदः । स्वामिनः स्वस्य च हितमयाचत कृती वरं[6] प्र-
तीष्टि-

36. तायत्रमहेश्वराद्याः सांगाश्ववेदानिवसंति येषु । ता-

37. न् धर्मनिष्ठान् धरणीसुरेन्द्रान्(।)संभावयग्रामवरे-

38. ण राजन् ॥ (V. 20) इति विज्ञापितस्तेन राजा
मैलारभूभुजा ।

39. देवरायः प्रतापांकस्तदा[7] संतुष्टमानसः ॥ (V. 21) पवित्रेभा-

40. स्करक्षेत्रे तुंगभद्रानदीतटे । हेमकूटनिवासस्य वि-

41. रूपाक्षस्य सन्निधौ ॥ (V. 22) शाके भूमिशराग्निचंद्रगुणिते
श्री-

42. कीलके वत्सरे माघे शैवतमोविशेषसमये श्रीदेवराय-

43. प्रभुः । कुंडोरोधासि पूंगिनाटिविषये चेजेर्लनामांकितं क्र

---

[1] Read पौत्रः.

[2] There is an unnecessary stroke after घंटा in the text.

[3] In the text we have बुद्धि.

[4] स्वयां in text.

[5] In the text भूषान् च.

[6] वरां in the text.

[7] तहा in the text.

Second plate, second side.

44. त्वापोलवरभासीद्धिमादिशत् ग्रामंद्विजेभ्यः शुभ ॥ (V. 23) दत्ता-
45 छैश्वर्यभोगे स्सिन्नग्रहारे द्विजन्मनां । सशाखाह्वयगो-
46. त्राणां भागक्लृप्तिर्विलिख्यते ॥ (V. 24) अर्हत्यापस्तंबः का-
47. श्यपगोत्रो हि कामनतनूज । पेद्दिदारिह सप्त-
48. भागान् भागंचार्धं च नल्लनप्यायः (नार्योयः) ॥ (V. 25) कौण्डिन्याया-
49. जुषः पोतिभट्टपुत्रोन्नमो र्हति ॥ (V. 26) भागंचार्धंच
50. नूंकस्यस्तनयोप्पतथार्हति आपस्तंबः काश्य-
51. पगोत्रो गूड्डपाटितिप्पनो भागं । भागं च बकम-
52. ल्लोभागांस्त्रीन्[1] गायपंडितोर्हतिच ॥ (V. 27) आपस्तंबो गौत-
53. मगोत्रोर्हति रालपाल्लिपेर्द्दिद्वौ । भागौ[1] स नरह-
54. रिरपि[2] (चाप)द्वौ हरितकुलसुधी[3] स्तु पेद्दि स्त्रीन् ॥ (V. 28) अ-
55. र्हति मत्तयालिंगः शौनकगोत्रोत्र याजषो भा-
56. गं । तच्छाखीकौण्डिन्यो नरहरिरपि पोतिभट्टसुत ए-
57. कं ॥ (V. 29) कौण्डिन्यौ याजुषौ वेलंगूरितल्लयनंदनौ । शिं
58. मनश्चौभलश्चैव द्वौ द्वौ भागाविहार्हतः ॥ (V. 30) कौण्डि-न्यातु
59. याजुषा वेलंगूरिनागयनंदनाः । सार्धं भागमिहा-
60. र्हति मारुलक्कयतल्लनाः ॥ (V. 31) कौण्डिन्यो याजुषो
61. प्यत्र भागमेकं त्रिविक्रमः । तादृशः पेद्दिदरप्ये-
62. कमारेमांचिसुतोर्हति ॥ (V. 32) गौतम आपस्तंबो भा-
63. गं मोटुपाल्लिशिंगनोर्हति सः । तच्छाखः कौण्डिन्यो-
64. भागं गूढूरिशिंगनश्चैकं ॥ (V. 33) याजुषोर्हति कौण्डि-

---

[1] भागैस्त्रि in text. [2] पिचपिद्वो in text.

[3] कुलसुद्दपेद्दि in text.

Third plate, first side.

65. डि[1] न्यो भागार्धं मिरुवन्नमः । भागं तद्वेद आत्रेयो भट्टभा-

66. णस्तथार्हति ॥ (V. 34) कौण्डिन्योयाजुषो रामाभट्टो भागमि-

67. हार्हति । त्रीन् पादान् ततसुतः शिंगनाख्यः पादं त-

68. थान्नमः ॥ (V. 35) आपस्तंबो भारद्वाजः कोबूरि अन्नमो भागं ।

69. अर्धं तु चेन्नमछोर्हत्यर्धं ताडिपर्तिपोलश्च ॥ (V. 36) तच्छा-

70. खागोत्रोर्हति भागमसौ बिट्टगुंटशिंगाख्यः । नागमभ-

71. ट्टश्चैकमथात्रेयः सौध अ(?)शिंगनश्चैकं ॥ (V. 37) श्रीवत्सो या-

72. जुषो लक्कमात्मजो भागमय्यमः । ओरुगंटी हरिहरः

73. कौण्डिन्यश्चैकमर्हति॥(V. 38) हारीतो याजु षे भागं जन्नवाड-

74. सदाशिवः । पाराशरो मद्दिपाठिकामनो द्वाविहा-

75. र्हति ॥(V. 39) भागं शुक्लयजुर्वेदः काश्यपश्चिट्टयार्हति। दौहि।

76. त्रः अच्चमंबायाः भागमेकस्तथाविधः ॥ (V. 40) आत्रेयो या-

77. जुषो भागद्वयं पिछयनागणौ । भार्गवौ त्वादित्यतिक्कौ

78. भागमेकैकमर्हतः ॥ (V. 41) याजुषः कोम्मनो भागं मैत्राव-

79. रुणगोत्रजः । सार्धभागं कौशिकोर्हत्यादित्यो नागणा-

80. र्यजः ॥ (V. 42) त्रिविक्रमस्तछ भट्टः सुपाणिरापि लक्कणः एकै-

81. कमर्हतो भागं काश्यपा[2] आश्वलायनाः॥ (V. 43) पेद्दयतिप्प णना

82. मा भारद्वाजोत्र भागमृग्वेदः । शिंगयनरहरिरप्यर्ह-

83. ति विश्वामित्रगोत्रजो भागं ॥ (V. 44) कृष्णाख्यो भोगमृग्वेदी मौल-

---

[1] डि is repeated in text.

[2] वाश्व लायनौ in text.

84. भार्गवगोत्रजः । वासिष्ठो वासुदवोपि भागमेकमिहार्ह ॥

85. ति ॥ (V. 45) ऋग्वेदो माचिभट्टो भारद्वाज स्तु भागमर्धयुतं। तद्-

86. वेदोवासिष्ठ स्तोयरणाख्यश्च भागमर्हति यः ॥ (V. 46) नर-सिंहभ-

87. ट्टनामा भारद्वाजोत्र मंचिभट्टसुतः । ऋग्वेदोर्हति भागं

Third plate, second side.

88. चंनमल्लो वत्सगोत्रजश्चैकं॥(V. 47) ऋग्वेदिनौ कानकामौवि-

89. श्वामित्रकुलोद्भवौ [1]। द्वौ द्वौ भागौ पेंगुलूरिशिंगणो-मल्लण-

90. स्तथा ॥ (V. 48) कौशिकौ याजुषौ च त्रीन् भागान् माचण-तिप्पणौ

91. माध्यंदिनः काशिनाथो भागस्यार्द्ध तथार्हति ॥ (V. 49)

92. मामिल्लपल्लिमारप्रियपुत्रो नरहरिर्य-

93. जुश्शाखः । एकं भागमिहार्हति भारद्वा-

94. जान्वये जातः ॥ (V. 50) श्रीमत्काश्यपगोत्रोर्हत्ये-

95. कं भागमग्रहारेस्मिन् । रेंठालशबूद-

96. पूर्वो गणमुलगंगाधरो यजुर्वेदः ॥ (V. 51) ना-

97. यिनार्यस्य रेस्तु in text) दौहित्रो भागमेकंतु याजुषः ।

98. शाण्डिल्यगोत्रसंभूतो दे व राम (रंम in text) इहा-र्हति ॥ (V. 52)

Two lines seem to have been engraved and then erased. hence there is blank space here.

99. रामेश्वरसोमेश्वरदेवावेकं

100. च केशवश्चैकं । विघ्नेश्वरोर्धमर्हत्यर्ध

[1] कलौ इ ॥ द्विभाहै in text.

101. चेंजेर्लपुट्टलांबा च ॥ (V. 53) अस्य ग्रामस्याष्टादि-
102. क्सीमाचिह्नानि देशभाषोपेतया गीर्वा-
103. णवाण्या प्रादक्षिण्येन प्राचीमारभ्य यथाक्र
104. मं लिख्यंते । यथा ॥ आरभ्य गौरीरमण-

Fourth plate, first side.

105. स्य कोण मावह्निकोणावधि दीप्यमाना । प्रा-
106. च्यां दिशि प्रौढ तरंगमाला सीमा स्रवंती मुदि-
107. गुंडि नामा ॥ (V. 54) ततः स्फुरन्त्यां दिशि दक्षिणस्या मा
108. रभ्यतं हव्यवहस्यकोणं । आलोलमानोन्मद
109. मीनपंक्ति रालूरिमार्गवाधिसैव सीमा ॥ (V. 55) आर
110. लूरिमार्गाद्रजनीचरेन्द्रकोणावधि स्वच्छजलं
111. वहंतीं । कुल्यामतुल्यां प्रवदंतिसीमां प्राश्चो ज-
112. नाः पामुलकालुवेति ॥ (V. 56) अत्र विशेषो लिख्यते ।
113. श्रीदेवरायस्य कृतप्रणामो मैलारभूपो म-
114. हितानुकंपः । अदापयत् भूसुरपुंगवेभ्यः
115. सीमामितो प्या मुदिगुण्डिनद्याः ॥ (V. 57) तस्मादद्यप्रभृ-
116. ति पामुलकालुवामारभ्य मुदिगुंडिपर्यंता नि र्‌
117. ति कोणावधिः(।) आलूरिनाम्नो ग्रामस्य सीमापि चेंजे-
118. र्लाग्रहारस्य सीमैव ॥ ततः प्रचेतो दिशि विश्रुता-
119. निं चिह्नानि सीम्नो विवृणोमिसम्यक् । आर-
120. भ्य कोणं रजनीचरस्य यावन्मरुत्को-
121. णमिहक्रमेण ॥ (V. 58) प्रथमं भूतुल गुंटस्ततः प-
122. रं भवति बोयचिंतलावधिः । तदनंतरं च

Fourth plate, second side.

123. सु महान् विख्यातो नेळपुट्टनेल्लुप्पि पोदः ॥ (V. 59)
124. नेळपुट्टोपरि ततो नल्लुप्पिपोद एव च । क्र
125. मात् गोडुंगिगट्टश्च चिह्नं कोणे नभस्वतः ॥ (V. 60) त-
126. तः परं यक्षपते र्दिशायामारभ्य तद्वंध-
127. वहस्य कोणं । आशंभुकोणावधिविश्रुतानि (चिह्नानि)-
128. सीम्नःपरितो लिखामि ॥ (V. 61) वायव्यकोणे खलुनेलपु-
129. ट्टोपरिस्थ नल्लुप्पि पोदः प्रतीतः । गो-
130. डुंगिगट्टस्तु ततः परस्तात्ततः परस्तात्
131. गोलमिल्लगुंट्टः ॥ (V. 62) स्यान्नेलपुट्टोपरिनल्ल-
132. दुम्मस्ततः परं राजति पोतुगट्टः । त-
133. न्मस्तकं तोरणपुट्टचिह्न मैशानके
134. पेय्यलवागु रेव ॥ (V. 63) इतिस्वयं प्रति-
135. ष्ठाप्य ब्राह्मणान् ब्रह्मवित्तमान् ।
136. अवाप्यजन्मसाफल्यंमात्मना हर्षमुद्वहन् ॥ (V. 64)
137. भवद्भिः पालनीयो मे धर्मोयमिति भाविनः । कृतां-
138. जलिः पार्थयतेपंठ मल्ल(ो)महीपतीन् ॥ (V. 65) रामचन्द्रेणा-
139. प्येव मेवोक्तं ॥ सा(मा)न्योयं धर्मसेतुर्नृपाणां कालेका-
140. ले पाळमीयो भवद्भिः [।] सर्वानेतान्[1] भाविनः पार्थि
141. वेन्द्रान् भूयो भूयो याचते रामचन्द्रः ॥ (V. 66) पालनपुण्य-

Fifth plate, first side.

142. प्रशंशनार्थं अपहरण दोषप्रख्यापनार्थं च केचित्
143. पुराणश्लोका लिख्यन्ते ॥ दानपालनयोर्मध्ये दानाच्छ्रेयो
144. नुपालनं । दानात्स्वर्गमवाप्नोति पालनादच्युतं पदं ॥ (V. 67)

[1] सपानेर्नें.

145. बहुभिर्वसुधादत्ता बहुभिः परिपालिता । यस्य यस्य
146. यदाभूमि स्तस्य तस्य तदाफलं ॥ (V. 68) एकैव भगिनी लो-
147. के सर्वेषामेवभूभुजां । नभोज्या नकरग्राह्या
148. विप्रदत्तावसुंधरा ॥ (V. 69) स्वदत्ताद् द्विगुणं पुण्यं प-
149. रदत्तानुपालनं । परदत्तापहारेण स्वदत्तं नि-
150. ष्फलंभवेत् ॥ (V. 70) स्वदत्तां परदत्तांवा यो हरेतव-
151. सुंधरां । षष्टिवर्षसहास्राणि विष्टायां जायते कृ-
152. मिः ॥ (V. 71) गामेकांरत्निकामेकां भूमेरप्येकमंगु
153. लं । हरन् नरकमाप्नोति यावदाभूतसंप्लवं ॥ (V. 72) देवब्राह्म-
154. णदत्तानि क्षेत्राणि च वसूनिच । पालनीयानि
155. भूपालैः लोकद्वयसुखैषिभिः ॥ (V. 73) शुभमस्तु ॥

श्री विरूपाक्ष.

COPPER-PLATE No. 19.

[Malliyapúṇḍi grant of Amma Rája II, East Chálukyan king (about 867 Śaka—945–46 A.D.]

Note.

The original of the subjoined inscription was discovered by Mr. Venugopal Chetti in the Rámalingéşvara svámi temple of Madanúr, a village about 10 miles from Ongole, Nellore district. It records a grant of the village named Malliyapúṇḍi, over twenty miles off. As to when it came into the possession of the temple authorities, no information is available. Through the kindness of the Rája of Venkatagiri Mr. Venugopal Chetti was enabled to get a loan of the copper-plate and prepare the transcript and translation.

The document is engraved on five copper-plates with raised rims, each measuring 9 inches long. There is

(To face page 164.)

COPPER-PLATE NO. 19.

(I)

(To face page 164.)

COPPER-PLATE NO. 19.

(2)

(To face page 164.)

COPPER-PLATE NO. 19.

(3)

(To face page 164.)

COPPER-PLATE NO. 19.

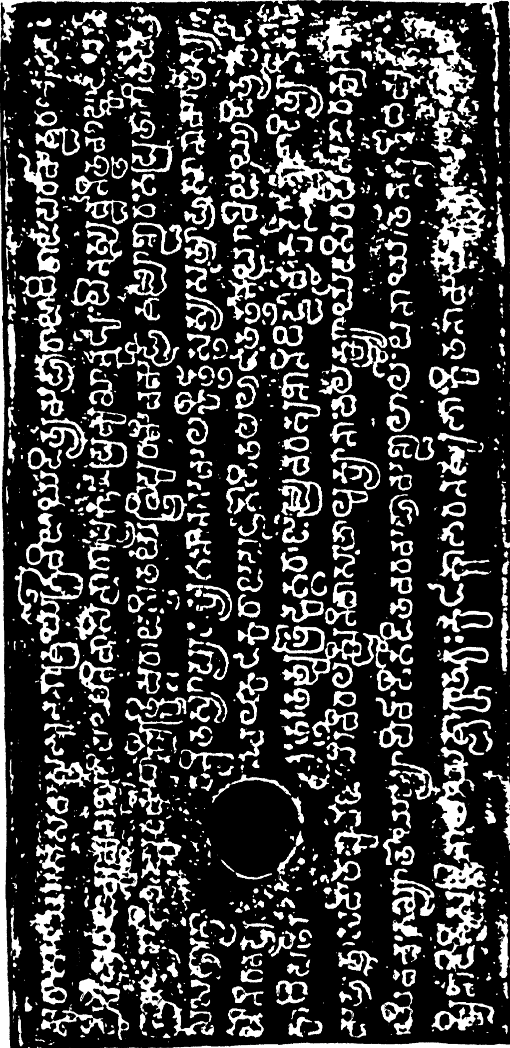
(4)

(To face page 164.)

COPPER-PLATE NO. 19.

(B)

(To face page 164.)

COPPER-PLATE NO. 19.

(6)

(To face page 164.)

COPPER-PLATE NO. 19.

(7)

writing only on the inner sides of the first and fifth plates while the other plates bear writing on both sides. The plates are joined by nearly a circular ring whose thickness is 2 inches and diameter 4½ inches. To the ring is attached a beautiful circular seal which measures 2½ inches in diameter and bears the usual Chálukyan symbols—a recumbent boar, the moon, and an elephant-goad; across the centre is written the legend "श्रीत्रिभुवनांकुश" (Ṣrí Tribhuvanánkuṣa) and at the bottom is represented a lotus flower. The seal stands on an expanded lotus flower.

The plates and the seal are on the whole in excellent preservation. The characters are neatly engraved and there are no peculiarities in the orthography which is of the east Chálukyan style. The errors found in the inscription are noted in the foot-notes to the translation. One however is worth mentioning here; in line 47; after काधिपतिः, वृंत्त (vrintta) is written by mistake for वृत्तं, (vrittam), the *anusvára* being placed before त instead of after it.

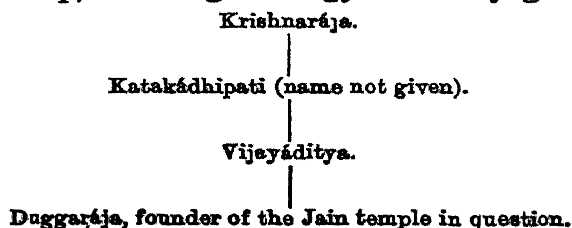
The inscription opens with an invocation to the Jain religion, because the gift therein made is to a Jain temple. The grant of Amma II published in Volume VII, E.I., page 185, was also to a Jain temple.

Then there is the usual genealogy beginning with Kubja Vishnuvardhana, but very little new information of historical value is supplied. In the foot-notes any special points are referred to. In line 14 Vijayáditya III is called Parachakraráma, a surname not to be found in other inscriptions. As in some other Chálukyan inscriptions, here also the reign of Yuddhamalla, the son of Tála, is not mentioned, possibly because, as

Dr. Hultzsch suggests, he was considered a usurper. His name is however mentioned amongst the rival claimants who fought for the Veṅgi kingdom after the death of Vikramáditya. The other claimants are given as Rája Mártáṇḍa and Kaṇṭhiká Vijayáditya—names not traceable in other inscriptions. The fortunes of these are given in detail—Rája Mártáṇḍa was slain, and the other two were banished by Chálukya Bhíma II. Regarding Chálukya Bhíma II our grant gives a poetical account of his valour and greatness.

The donor was Amma Rája II and the inscription states that he was crowned in his twelfth year, in the Śaka year 867, *i.e.*, 945–46 A.D. This date is given in another inscription of the same king, I.A., Volume VII, page 16. It is noteworthy that these two inscriptions contain a few almost identical sentences and verses.

The grant proper begins with the statement that Ammarája sends an order to the residents of the 'Vishaya' or district of *Kommanáṇḍu*. It then proceeds to mention the donee—a Jain temple called Kaṭakábharaṇa or ornament of Kaṭaka, constructed by Duggarája, to the south of the village of Dharmapuram which O. 39 and O. 40 seem to identify with Dharmavaram in Ongole taluk. Duggarája was Kaṭakarája (superintendent of the royal camp). His genealogy is briefly given as—

It is said that this temple was presided over by a Jain saint named Diradéva, disciple of Divákara, a

saint who was the first disciple of Jinanandi who was of the Śrí Yápuníya Sangha and of the Nandigachcha.

The grant consisted of the gift of Malliyapúndi village. Its western boundary is Kalvakúri, and its northern is Dharmapuram. So its exact situation is identifiable though there is now no village named Malliyapúndi.

The inscription states that the gift was made on the occasion of Uttaráyana or the winter solstice. Its date is not given, but it must be after 867 Śaka, the year of the grantor's coronation.

The purpose of the grant was for the repairs of the abovesaid Jain temple and for the performance of worship, etc., therein.

The 'vijñapti' or executor of the grant is mentioned as Katakarája, the superintendent of the royal camp or fort (probably Kocherlakóta, *vide* O. 46). That the term Kataka denotes a fixed local area seems clear from the fact that the temple is called "the ornament of the Kataka" and from O. 46 where a village is described as attached to Kocherlakóta Kataka. "Fort" seems to be a better rendering than "royal camp" which suggests a mere temporary encampment.

TRANSLATION.

Lines 1 to 3. May there be always prosperity to the religion of the illustrious lord Jinéndra, which has vigorously spread (in the world), which is praised in the three worlds and which is the support of the magnificent Dharma, by whose power vices caused by the wicked Kali age and those springing from delusion and evil propensities on earth do not spread and (by whose power) there is always peace of (in) the earth.

Lines 3 to 8. Hail! Kubja Vishnuvardhana, the brother of Satyásráya Vallabhéndra, who adorned the race of the illustrious Chálukyas, who are of the *gótra* of the Mánavyas, who are praised throughout the whole universe, who are the descendants of Háriti, who have obtained sovereignty by the excellent grace of Kauşiki,[1] who are protected by the assemblage of the divine mothers, who contemplate the feet of the lord Maháséna,[2] who have subjugated the territories of their enemies in an instant at the mere sight of the excellent sign of the Boar which they had acquired through the grace of the Lord Náráyana, (and) whose bodies have been purified by baths performed after celebrating horse sacrifices, reigned over the territory of Vengi for eighteen years.

Lines 8 and 9. His son Jayasimha (reigned) for thirty-three (years).

Line 9. Vishnuvardhana, the son of his younger brother Indrarája, (ruled) for nine (years).

Lines 9 and 10. His son Mangi Yuvarája (prince regent) (ruled) for twenty-five (years).

Line 10. His son Jayasimha (ruled) for thirteen (years). His younger brother Kokkili (ruled) for six months.

Lines 10 and 11. His elder brother Vishnuvardhana, having expelled him, (reigned) for thirty-seven years. His son Vijayáditya Bhaṭṭáraka (reigned) for eighteen (years).

Lines 11 and 12. His son Vishnuvardhana (ruled) for thirty-six (years).

Lines 12 and 13. (His son) the wise king Vijayáditya, who was as valiant as a lion and was surnamed Naréndra-

---

[1] Kauşikí—Párvatí, wife of Śiva. [2] Mahásénа—Skanda, son of Śiva.

mṛigarája (a lion among kings) reigned for forty-eight years.

Line 13. His son Káli Vishnuvardhana (ruled) for a year and half.

Lines 14 to 16. His son Vijayáditya, whose other name was Parachakrarárma,[1] having in a great battle heavily defeated Mangi, the king of the Nodamba[2] Ráshtra (kingdom) who had taken refuge in the hills of Gangakúta,[3] and having fought with Sankila,[4] the king of Saṭṭala,[4] who was joined by the fierce Vallabha,[5] protected the earth for forty-four years.

---

[1] Vijayáditya III according to other inscriptions was called Gunaga, Gunagánka or Gunakenalla. According to the present inscription his surname was Parachakra Ráma, i.e., one who was like Ráma (Parasuráma) to other kings, i.e., the terror of other kings.

[2] Nodamba or Nolamba. The Nolambavádi which included Bellary and part of Mysore was ruled at one time by a branch the Pallava dynasty.

[3] Gangakúṭa is perhaps the Chakrakúṭa of other inscriptions.

[4] Saṭṭalas—probably a mistake for *Raṭṭ-ála*, i e., the Ráshṭrakúṭas.

In the original we have योयायग्यित्वा which makes no sense. It may be a mistake for योधयित्वा = having fought.

In other inscriptions these deeds are referred to, *e.g.* —

Vol. VII, E I., p. 189, Gunaga (Vijayáditya III) is described as 'one to whose arms great honour was paid by the Vallabha king' (Vallabhanripa samabhyarchitabhujah).

Vol. IV, p. 239, we have "the great lord Gunaga Vijayáditya . . . the hero who played the game of ball on the battle field with the head of Mangiràja, who burnt Chakrakúṭa, who frightened Sankila, residing in Kíranapura (and) joined by Krishna, who restored his dignity to Vallabhéndra . . . ".

Ind. Antiquary XII, p. 221, Vijayáditya III "prompted by the lord of the Raṭṭas, having conquered the unequalled Gangas, cut off the head of Mangi in battle, and, having frightened Krishna and Sankila, he completely burnt their city."

In *South Ind. Ins.*, Vol. I, pp. 38, 39 and 42, Vijayáditya "was renowned through killing Mangi and burning Kíranapura"

Our inscription states that Mangi was a Nodamba king and that Sankila was a Raṭṭa king.

[5] The Vallabha here referred to must be the Krishna who is elsewhere said to have been in alliance with Sankila. It seems clear then that the identification of this Krishna with a Ráshtrakúṭa king is correct. But see E.I., Vol. IV, p. 227.

Lines 16 to 18. Then Chálukya Bhíma, the son of his younger brother Vikramáditya who was appointed Yuvarája,[1] (ruled) for thirty years. His elder brother (son) Vijayáditya [2] (ruled) for six months. His eldest son Ammarája (ruled) for seven years.

Lines 18 and 19. Then king Tála, the son of Yuddhamalla the paternal uncle of Chálukya Bhíma, having overcome his (Ammarája's) infant son [3] (ruled) for a month.

Lines 19 to 22. Then the illustrious Vikramáditya, the son of king Chálukya Bhíma, of very great prowess, having an army of fierce elephants, having slain in a fierce battle that king Tála along with the assemblage of the various feudatories who had large forces, wisely ruled the sea-girt earth for a year.

Lines 22 to 24. Then after the death of Vikramáditya, like Rákshasas (after the setting of the sun), the claimant princes, emulating one another, intent on harassing the subjects, desirous of getting sovereignty, Yuddhamalla, Rája Mártánda, Kanṭhiká Vijayáditya and others engaged in war.[4]

---

[1] Yuvarája = Heir apparent.

[2] Vijayáditya IV is here said to be the elder brother of Chálukya Bhíma. This is a mistake, as in other inscriptions, he is given as his son; even in this inscription in line 23 he is correctly given as his son.

[3] Bála or infant son—whose name was Vijayáditya. He is said to have reigned half a month.

[4] According to other inscriptions Bhíma, another son of Ammarája, succeeded Vikramáditya and ruled for eight months; he was succeeded by Yuddhamalla, son of Tála. As in some other inscriptions, the reign of Yuddhamalla is not noted in our inscription apparently because he was considered a usurper. His name is however given as one of the claimants who fought for the kingdom; the others being Rája Mártáṇḍa and Kanṭhiká Vijayáditya. The last named seems to be Kanṭhiká Béṭa, the youthful son of Amma I, who was dethroned by Tála and founded a fresh line, for which see p. 4 of the E.R. for 1893-94. Our inscription tells us that Rája Mártáṇḍa was slain, while the other two were banished from the country by Chálukya Bhíma II.

On page 46, *S.I. Inscriptions*, Vol. I, Dr. Hultzsch says in a note that Rája Mártáṇḍa was a surname of Chálukya Bhíma II. In the present inscription, Rája Mártáṇḍa was one of the rival *dáyádis* slain by Chálukya Bhíma II.

Lines 24 and 25. Thus five years passed in mere war. Then he succeeded,

Lines 25 and 26. Who slew Rája Mártánḍa amongst them in a battle ; and by whom Kanṭhiká Vijayáditya and Yuddhamalla were banished from the country.

Lines 26 to 28. By the edge of the scimitar wielded by his club-like arms, many other honourable kings also, who were spoiled by evil course of conduct, who were causes of trouble to the country, and who were famous, were brought to destruction.

Lines 28 and 29. The command of him who was waging fierce battle was worn on the head (honoured) like a garland by kings who were devoted to him.

Line 29. The fire of his anger does not turn back without having entirely consumed the assemblage of enemies.

Line 30. His pure fame does not keep quiet without pervading[1] the whole world.

Line 31. The store of his wealth which was like a heap of clouds verily rains on the good crop, viz.,[2] men who are being daily scorched by the excessive heat of poverty.

Line 32. He, Rájabhíma, the son of Vijayáditya, the grandson of Chálukya Bhíma, wisely ruled the earth for 12 years.

---

[1] नभ्रमत् means 'not wandering.' The idea is that his fame was always in motion over the earth, *i.e.*, ever increasing.

Both in this and in the following sentences न—न, two negatives are used to express an affirmative.

[2] जनससस्ये—makes no sense. It is probably a mistake for जनसत्सस्य. A poor man is compared to crops withered by heat and the king's wealth is compared to clouds which rain on them.

Lines 32 and 34. To him whose form was like that of Mahéṣvara, from Lókamahádévi whose beauty was like that of Umá, was born Ammarája who was like Kumára.

Lines 34 and 35. The soles of his feet were marked with the signs:—lotus flower, umbrella, chowri, the water-pot and the elephant-goad; he had shining arms as massive as bars of iron and hanging as far as the knee.

Lines 35 to 38. His shoulders were like the summits of the Himálayas; he was learned in the science of kings, and skilled in the use of various weapons. He vanquished the assemblage of his enemies. He was versed in the treatises on elephants and horses. He was a very bee at the lotus feet of Hara (Siva). He was illustrious, a very tree of paradise to poets and singers, a very cow of plenty to Bráhmans, hermits, the poor, the blind and relations, a very philosopher's stone to the assemblage of beggars, the gem of kings of the earth. He was like the sun by reason of his excessive brilliance.

Lines 38 to 41. In the Śaka year reckoned by the mountains (seven), the flavours (six) and the Vasus (eight), *i.e.*, (S.S. 867) in this month of Márgaṣírsha on the thirteenth day of the dark fortnight, on Friday, under the constellation Maitra, under the zodiacal sign of Dhanus (bow), when the sun was in 'ghaṭa' (water-jar), and in the 12th year of his age, he assumed the crown to the delight of the world, like the mountain of dawn bearing the sun.[1]

Lines 41 and 42. He, Ṣrí Vijayáditya Ammarája, the asylum of the whole universe, the great king, the supreme lord of kings, very righteous, thus commands all the

---

[1] In the inscription in S.A., Vol. VII, p. , Dr. Fleet reads रावारक = like the sun on the mountain of dawn, the simile is not quite intelligible there.

householders of the district of Kammanáṇḍu headed by the headmen.

Lines 43 and 44. Nobles [1] (Áryáh).

He, the hero of Páṇḍaranga, consumed Kíranapuram, the residence of Kṛishṇarája, as Śiva burned Tripuram; therefore the enumeration of the valiant exploits of him whose fame is pure, is impossible even to one with a thousand mouths.[2]

Line 45. His son had his forehead adorned with the pure and white insignia of royalty of Kaṭaka.

Lines 45 and 46. His son Vijayâditya was the ruler of Kaṭaka.[3]

Verses 46 to 48.[4] His son Duggarája was the receptacle of virtuous qualities, pious, truthful, charitable, enjoyer of luxuries, great-souled, conqueror in battles, the abode of the goddess of victory.

Even his sword was ever for the protection of the fortune of the Chálukyas; and his family [5] was famous for the support of the excellent and great kingdom of Vengi.

---

[1] The visarga is omitted after आर्या.

[2] The reading and translation of lines 43 and 44 are conjectural as the original here is apparently full of mistakes. कृष्णराजास्ततय: makes no sense. It is proposed to read कृष्णराजास्थितं य : he who burned Kíranapuram where Krishnarája dwelt, for Sankila dwelt at Kíranapuram and Krishna his ally may have dwelt there too. मुखसहस्र — the allusion is probably to Śésha who is fabled to have 1,000 mouths.

[3] Dr. Fleet in Vol. VII, E.I., pp. 183 to 185, discusses the meaning of the word Kaṭakarája and concludes that it denotes an official post, that of the Governor or superintendent of the royal camp (*Kaṭaka*).

[4] Ajñapti or Vijñapti = a command. In inscriptions it denotes the *dùtaka* or messenger whose duty it was to communicate the grant to the local authorities (Vol. VII, E.I., p. 183).

वृत्त in the original is evidently a mistake for वृत्तं = verse, the *anusvára* being placed before त्त by mistake instead of after it. It denotes that what follows is verse.

[5] वंश: = (1) a bamboo, (2) family. There is here a pun on the word and therefore अवलंबाय (= for support) is used, a bamboo being used for that purpose.

Lines 48 and 49. An excellent temple of Jina, which was very charming, was constructed by him, to the south of Dharmapuri, and there is a holy temple auspiciously named the "ornament of Kaṭaka." [1]

Lines 50 and 51. There was the lord of saints Jinanandi, who was the chief of the holy Kótimaduva *gana* of the Ṣrí Yápuniya Sangha, belonging to the holy and venerable Nandi *gachcha*, and who was equal to a Ganadhara[2].

Lines 51 and 52. His first disciple was Divákara, famous in the earth, the best of sages, who was the repository of supreme knowledge, great-souled, who was himself like the Jinas in the aggregate of virtues.

Lines 52 and 53. His disciple was the illustrious sage Díradéva, the store-house of austerities, wise, whom the world esteems as endowed with the greatness of power to command.[3]

Lines 53 to 56. The executant of this charity is Kaṭakarája. On the occasion of a winter solstice, after

---

[1] Kaṭakábharaṇa, "the ornament of Kaṭaka," is the name of the temple.

[2] The text of lines 51 and 52 is obscure and the reading is only provisional.

The *Yápaniya Sangha* was a sect of the Jains whose members "had the appearance of Digambaras, but the observances of Śvétambarás (Vol. IV, E.I., p. 339).

Nandigachcha' was one of the four *gachchas* or schools of Digambara Jain ascetics. The four *gachchas* were—

(1) Nandigachcha, (2) Sarasvati gachcha, (3) Bhárati gachcha and (4) Syéna gachcha; Jinanandi was of the Nandigachcha.

Sangha = Fraternity—the clergy of the Buddhists as well as of the Jains.

A *gana dhara* was the teacher of a *gaṇa* or sect.

[3] Pratihárya Śakti—probably a technical expression of Jainism. It is interpreted as Prabhu sakti—the power of lordship or power to rule men.

Lines 54 and 55. The portion of the inscription giving the purposes for which the gift was made is apparently wrongly engraved. Satra means 'charity'.

There is a village named Kalvakur even now in Addanki division of Ongole taluk.

Dharmapuram also is a village in the same neighbourhood.

making a libation of water, the hamlet named Malliyapúṇḍi is given exempt from all taxes to the temple of Jina named Kaṭakábharaṇa which is presided over by him, for the restoration of whatever may have been broken or torn, and for the performance of offering, worship and *satra* (giving food).

Lines 56 and 57. Its village boundaries are—

On the east—Manjunúru;
On the south—Yinimili;
On the west—Kalvakúru; and
On the north—Dharmapuram.

Lines 57 to 60. The field boundaries of this village are—

On the east—Gollavi gunṭa;
On the south-east—Ráviaperiacheruvu;
On the south—the demarcation stone;
On the south-west—the demarcation stone;
On the west—Malkapaṛrakorabóyutaṭáka;
On the north-west—the demarcation stone;
On the north—Dúva cheruvu;
On the north-east—the boundary is the same as the boundary of the field named Ervókachénu of Kalvakúru.

First plate, second side.

1. भद्रं स्यातात्रिजन्तुतायसततं श्रीमज्जिनेन्द्रप्रभो रुद्दमाततशा-
सना-

2. य विलसद्धर्म्मावलंबायच । सामर्थ्या त्त्वलु यस्य दुष्कालि-
कृता दोषाश्चमिथ्योद्भवा (:) दु

3. वृद्धत्तानि च भूतले न विनता शान्तिश्च नित्यांक्षिति (:)[1] ॥ स्वस्ति श्रीमतां सकलभुवनसं-

4. स्तूयमानमानव्यसगोत्राणां हारितिपुत्राणां कौशिकि(को)वरप्रसादलब्धरा

5. ज्यानाम्मातृग(ण)[2] परिपालितानां स्वामिमहासेनपादानुध्यायिनां भगव-

6. न्नारायणप्रसादसमासादितवरवराहलांच्छनेक्षणक्षणवशी कृताऽरातिमण्डला-

7. नामश्वमेधावभृथस्नानपवित्रीकृतवपुषां चालुक्यानांकुलमलंकरिष्णोस्सत्याश्र-

8. यवल्लभेन्द्रस्यभ्राता कुब्जविष्णुवर्द्धनोष्टादश वर्षाणिवेंगिमण्डलमपालयत् । तदात्म-

Second plate, first side.

9. जोजयसिंहस्त्रयस्त्रिंशतं । तदनुजेन्द्रराजनन्दनो विष्णुवर्द्धनोनव । तत्सूनुर्म्मङ्गियुवराज-

10. ष्पः पंचविंशतिस्तत्पुत्रो जयसिंहस्त्रयोदश । तदवरज(:)[3] कोक्किलिष्षण्मासान् । तस्य ज्येष्ठभ्राता

11. विष्णुवर्धनस्तमुच्चाट्य सप्तत्रिंशतानि(शंत) वर्षाणि । तत्पुत्रोविजयादित्यभट्टारकोष्टादश । तत्सुतो

12. विष्णुवर्द्धनष्षट्त्रिंशतं (तत्सुतो)[4] ॥ नरेन्द्रमृगराजाख्य(ो)-मृगराजपराक्रमः । विजयादित्य-

13. भूपालः चत्वारिंशत्समाष्टधीः [5] ॥ तत्पुत्रः कलिविष्णुवर्द्धनो ध्यर्द्धवर्षं । त-

---

[1] Read क्षिते: or the reading should be शान्ताश्च नित्यं नित्यं.

[2] ण after मातृग is omitted in the original.

[3] Visarga is omitted in the original.

[4] तत्सुतो omitted in the plate.

[5] ष्टधीः stands here for : सुधीः

14. त्पुत्रः परचक्ररामापरनामधेयः(॥) हत्वाभूरिनोदम्रा(म्ब)ष्ट्नृपार्ति मंगिम्महासंग-

15. रे गङ्गानाश्रित गङ्गकुठ [1]शिखराग्निर्जित्य(तं) सद्दल(।)धि(धीं) शं संकिलमुग्रवल्लभयुतं यो चा

16. यथित्वा [2] चतुश्चत्वारिंशतमब्दकांश्चविजयादित्योररक्षाक्षितिं ॥ तदनुजस्यलब्ध

Second side.

17. यौवराज्यस्य विक्रमादित्यस्य सुतंश्चालुक्यभीमस्त्रिशतं । तस्या-ग्रजो [3] विजयादित्यः

18. षण्मासान् । तदग्रसूनुरम्मराजस्सप्तवर्षाणि । तत्सूनुमाक्रम्य बालं चालुक्यभीमपि-

19. तृव्ययुद्धमल्लस्य नन्दनस्तालनृतो मासमेकं ॥ नानासामन्त-वर्ग्गैरधिकबलयुतैर्म्भ

20. त्तमातंग सेनो हत्वातं तालराजं विषमरणमुखे सा द्धमत्यु-ग्रते-

21. जाः । एकाब्दं सम्यगम्भोनिधि वलयवृतामन्वरक्षद्धरित्रा श्रीमान् चालुक्य-

22. भीमक्षितिपतितनयो विक्रमादित्यभूपः ॥ पश्चादहमहामिकयप विक्रमादित्यास्त-

23. मने राक्षसा इव प्रजाबाधनपरा दायादराजपुत्रा राज्या-भिलाषिणो युद्धमल्लरा-

---

[1] Ought to be गांगकूट गंगाकूट; if the latter is inserted the metre would be faulty.

[2] Read योधयित्वा.

[3] This is a mistake for अनुजो as will be seen from other inscriptions. Ought to be सुतः.

24. जमार्त्तण्ड [ल][1] कण्टिकाविजयादित्यप्रभृतयो विग्रहीभूत आसन्। विग्र-

Third plate, first side.

25. हेणैव पंचवर्षाणिगतानि (।) ततः (।) यो वधद्राजमार्त्तण्डा-न्तेषां येन रणे कृतो[2] क-

26. ण्टिकाविजयादित्ययुद्धमल्लो ?[3] विदेशगो[4] ॥ ? अन्येमान्य मही भृतोपिबहवो दु-

27. ष्टप्रवृत्ताद्धताः देशोपद्रवकारिणः प्रकटिताः कालालयप्रा-पिताः। दोर्द्दण्डेरि-

28. तमण्डलाग्रलतया युस्योग्रसंग्रामका वाज्ञा[5] तत्परभृ[6] नृ-पैश्च

29. शिरसा मालेव सन्धायिते ॥ नादग्धा? विनिवर्त्तते रिपु-कुलं कोपाग्निरामूल-

30. तः शुभ्रं यस्य यशो न लोकमाखिलं सन्तिष्टते न भ्रमत् [।] द्रव्यांभोधरराशि(जि)रप्यनुदिन-

31. मुं सन्तप्यमाने भृशं दारिद्र्योग्रतरातपेनजनसेससस्ये[7] न नो वर्षाति ॥ स चालुक्यभीमनप्ता ।वि-

32. जयादित्यनन्दन(:)। द्वादशाब्द्यात्समास्सम्यक राजभीमो धरा-तलं ॥ तस्य महेश्वरमू

Third plate, second side.

33. र्त्तें रुमासमानाकृतेः कुमाराभः। लोकमहादेव्याः खलुयस्त-[8]मांभवदम्मरा-

---

[1] ल seems to be superfluous.
[2] Read कृतौ.
[3] Read मल्लौ.
[4] Read गौ.
[5] Read संग्रामकस्याज्ञा.
[6] Read भून्नृ.
[7] Read जनसत्सस्ये.
[8] Read समभवत् for समाभवत.

34. जाख्यः ॥ अलजातपत्रचामर कलशांकुशलक्षणां क [र] चरणतलः । लसदाजा-

35. न्ववलंबितभुजयुगपरिघो गिरीन्द्रसान्वं [1] सः ॥ विदितधराधिप-विद्योविविधायु-

36. धकोविदो विलीनारिकुलः करितुरगागमकुशलो हरचरणा-म्भोजयुग-

37. लमधुप श्रीमान् ॥ कविगायककल्पतरु र्द्विजमुनिदीनान्ध-बन्धुजन-

38. सुरभि । याचकगणचिन्तामणि रवनीशमणिर्म्महोग्रमहसाद्यु-मणिः ॥ गिरिरसक्सु-

39. सख्याब्दे शकसमये मार्ग्गशीर्षिमासेस्मिन् । कृष्णत्रयोदशी-दिने भृगुवारे मैत्रनक्षत्रे ॥

40. धनुषिरवौ घटलग्ने द्वादशवर्षे तु जन्मनः पट्टं । यो धादु-दयगिरीन्द्रो [2] रविमिवलोका-

Fourth plate, first side.

41. नुरागाय ॥ स समस्तभुवनाश्रय श्रीविजयादित्य महाराजाधि-राजपरमेश्वरपरमधा

42. र्म्मिकोम्मराजः कम्मनाण्डुविषयनिवासिनो राष्ट्रकूटप्रमुखान् कुटुंबिनस्सर्वानित्त(त्थ)माज्ञापयति ।

43. आर्या(:)। किरणपुरमधार्क्षान्क्रि (त्क्र) ष्णराजस्तितय (तदीय or तृतीय ?) स्त्रिपुरमिव महेशःपाण्डरंग प्रतापी। तादि-हमु-

44. खसहश्रै (स्रै) रन्वितस्याप्यशक्य(म्) गणनम(।)मलकीर्त्ते-स्तस्य सत्साहसानाम् ॥ तस्यात्म-

---

[1] त्तु in the original. [2] रीन्द्रेरविरिव in Inscription Vol. VII. S.A.

45. जो निरवद्यधवलकटकराजपट्टशोभितललाटः तत्तनयो विज-यादित्य (:) कट-

46. काधिपति(:) । वृंत्त (वृत्तं) । तत्पुत्रो दुग्गराजःप्रवरगुण-निधि र्द्धार्मिकस्सत्यवादीत्यागी भोगी

47. महात्मा समितिषु विजयी वीरलक्ष्मीनिवासः । चालु क्यानचां लक्ष्म्या यदसिरपि सदा रक्षणाय

48. यि(इ)व [1] वंश (:) रूयातो यस्यापि वेंगि(वेंगी)गदितवरमहा-मण्ड लांलंवनाय। (॥) तेन कृतो धेम्मपुरी द-

49. क्षिणदिशि साज्जिनालयश्चारुतरः। कटकाभरणशुभांकितनाम च पुण्यालंयो वसति (।)

Fourth plate; second side.

50. श्रीयापुनीय शंह (संघ) प्रपुज्य (प्रपूज्य) कोठिमडुव गणेशमुरूयो यः। पुण्यारुह (हे) नन्दिगच्छो जिननान्दिमुनाश्वरो-थग-

51. णधरसद्दशः। तस्याग्रशिष्यः प्रथितो बा (ध) रायां दिव (वा) करारूयोमुनिपुगवो भूत। यम् (:) केवलज्ञाननिधि-

52. र्म्महात्मास्वयं जिनानां शद्रशो (सद्दशो) गुणैघे। श्रीमानिरदव (श्रीमान्दिरदेव) मुनिस्सुतपोनिधि रभवदस्य शिप्यः (।) धीमां(न्) य

53. म्प्रातिहार्य्यमहिमा [2] संप्पन्नमिवाभिमन्यते लोकः। तदधिष्ठित कटकाभरणजिनालया-

54. य कटकराजविज्ञप्ते (प्ति): खण्डस्फुटनवकृत्यैपिलि (बालि-प्रपूज(जा)दिसत्रसिद्धयर्थम्। यु (उ)

55. त्तरायननिमित्ते मल्लियपूण्डिनामग्राम(ा)टिका सर्व्वकरपरि-हारमुदक

---

[1] Read येव.

[2] महिम संपन्न is the proper form.

56. पूर्व्व(म्)कृत्वा दत्ता । अस्य ग्रामावधयः पूर्व्वतः मंजुनूरु दक्षिणतः यिनिमिलि । पश्चिम-

57. त कल्वकूरु ॥ यु(उ)त्तरतः धर्म्मपुरमु ॥ ये(ए)तद्ग्रामस्य क्षेत्रावधयः पूर्व्वतः गोल्लवि

58. गुण्ट । आग्नेयतः राविपपेरियचेरुवु । दक्षिणतः स्थापि त[illegible] । नैरित्यस्थ(स्था)पितशिलैव

Fifth plate, first side.

59. पाश्चिमतः मल्कप[illegible]को[illegible]बोयुतटाकश्च ॥ वायव्यतः स्य(स्थ-) पताशिलैव । उत्तरतः दुवचरुवु

60. ईशान्यां कल्वकरि एवोंकचेनि सीमैव सीमा ॥

Copper-plate No. 20.

[Biṭraguṇṭa grant of Sangama II (S.S. 1278). (A.D. 1356–57?).]

Abstract.

This grant has been already published in the 3rd volume of E.I., pp. 21 to 35.

The plates are five, measuring 10 inches × 5¼ inches. The ring connecting them is lost. The writing is in Telugu and the language is Sanskrit verse.

The inscription opens with an invocation to the Boar incarnation of Vishnu and then introduces the first Vijayanagar king Sangama. Verses 3 and 4 say that he had five sons—Harihara, Kampa, Bukka, Márapa and Muddapa. The first two ruled one after the other. The donor was Kampa's son Sangama II, whose name is not given in any other inscription.

The date of the grant was the new moon day of the third month of Durmukhi in S.S. 1278.

The object of the grant was the village of Biṭraguṇṭa. It was given to 28 Brahmans at the request of the king's preceptor Ṣríkanṭhanátha. The village was hence surnamed Ṣríkanṭhapuram. The occasion is said to be the anniversary of the king's father's death. From this it is to be gathered that Sangama II ascended the throne in S.S. 1277 (*see* E.I. III, p. 23).

The inscription also records the grant of another village Sunkésari.

It is recorded that the writer was Bhóganátha, the Court jester of Sangama II.

Copper-plate No. 21.

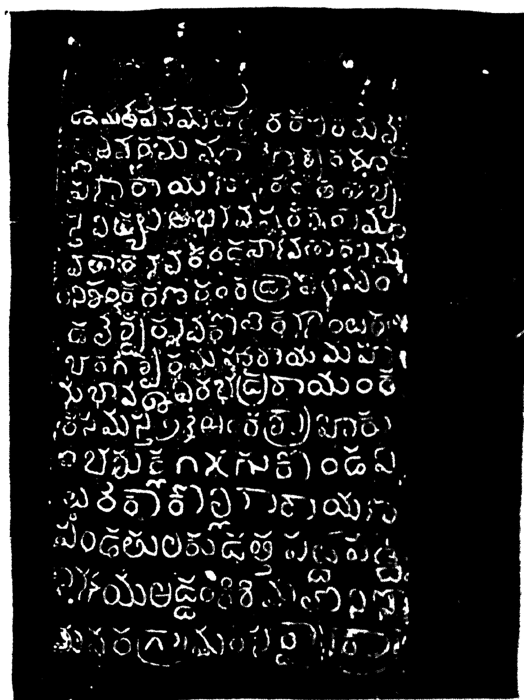
[Copper-plate grant of Sómavarapáḍu, Ongole taluk.]

Translation.

The following are the terms of the *paṭṭa* (deed of gift) granted to Kákolli Náráyaṇa Paṇdit of Konḍavíḍu on Thursday, the 15th of the bright fortnight of Kumbha in the 23rd year of the reign of Ṣrí Vírabhadraráya Maháráya who is Mahánubháva, Paramabhaṭṭáraka, a great devotee of Śiva and Vishnu, who resembles Náráyaṇa in beauty of form, who is well versed in all branches of knowledge, who is a new incarnation of the god of love, who is a great warrior, fearless in battle, the lord of the Dráviḷa manḍala (country), the lord of Kalubarga the capital of the Carnatic yielding a revenue of nine crores.

We have granted to you with libation of water the village of Sómavaram in the *ṣíma* of Addanki as an

(Between pages 182 and 183.)

PART OF COPPER-PLATE NO. 21.

(Between pages 182 and 183.)

TERMINATIONS OF COPPER-PLATES NOS. 21 & 22.

absolute gift and as a *sarvamánya*. You should enjoy it as long as the moon and sun endure.

[One imprecatory verse.]

Seal.

NOTE.—This is a single copper-plate engraved on both sides. At the end there are some peculiar symbols which seem to be the seal of the donor. We have not been able to identify the king, but from C.P. 22 it appears that he and Venkataráya Pratápa Rudradéva were Kàkatíyas.

First side.

1. శ్రీమత్ పరమభట్టారక పరమవై
2. ష్ణవ పరమమాహేశ్వర రూ
3. ప నారాయణ నిరంతరాభ్య
4. స్త విద్యా అభినవ పరశురామా
5. వతార నరకండవాణవతారసమ
6. ర నిశంకరణరంకద్రావిళమం
7. డలేశ్వర నవకోటిః నాణంటకలు
8. బరగేశ్వర మహారాయ మహా
9. సుభావశ్రీ వీరభద్రరాయం క
10. ర సమస్త ౨౩ అంకశ్రాహి కు
11. ంబ శుక్ల ౧౫ ను కొండపి
12. ట శేశాకొల్లినారాయణ
13. పండితులకు దత్తపట్టా పట్ట
14. నిర్ణయ అద్దంకి శీమలోని సో
15. మవర గ్రామం సర్వా గ్రా

Second side.

16. రతంగాను సర్వమాన్యంగా
17. నుధార ఓసియిస్తిమి ఆచం
18. ద్రాకణం అనుభవించిది। దానపా

19. లనయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను
20. పాలనం । దానాత్స్వర్గ మవా
21. ప్నోతి పాలనాదచ్యు
22. తం పదం ఖ.

COPPER-PLATE No. 22.

[Copper-plate grant of Vankayapáḍu and Gunḍimalla villages by Rudradéva Mahárája.]

TRANSLATION.

The charitable edict issued by Víra Ṣrí Gajapati Káketa Rudra Venkaṭaráya Ṣrí Pratápa Rudradéva Mahárájulungáru, lord of Gauḍa, ruler of Kalubarga, capital of the Carnáṭic yielding a revenue of nine-crores, on Monday, the 30th of the dark fortnight of Makara, in the 19th year of his victorious reign, on the holy occasion of Ardhódaya in the *Kaṭaka* of Velupu-konḍa to Kákolli Timma Pandit is as follows. After pouring water in the hand we have granted the two villages Vankáyapáḍu in the Danḍampáḍu (sub-division) of Addanki and Gunḍimalla in the Danḍampáḍu (sub-division) of Ammanabrólu, free of all taxes to you for your sole enjoyment. You, and your sons and grandsons in succession, should enjoy the produce of these two villages in perpetuity as long as the sun and moon exist.

[One imprecatory verse.]

Seal.

NOTE.—This is a single copper-plate. Both sides are engraved. The inscription closes with some letters which seem to form the seal. The plate was got from the karnam of Guḍimélapáḍu in Ongole taluk.

First side.

1. వీరశ్రీ గజపతి గౌడేశ్వర నవకోటికర్నా
2. ంట కలు బరిగేశ్వర కాకేత రుద్ర వెంకట్
3. ట రాయశ్రీ ప్రతాపరుద్రదేవుమహా
4. రాజాంకరు విజయరాజ్యే కాకొల్లి తిమ్మా
5. పండితులకు దిల్లాధర్మ్మాశాసన వ
6. ట్టి సమస్త ౧౯ సాంకట్ శ్రాహింమ:కరకృ
7. ష్ణ ౩౦ సోవేలుపు కొండకటకాయీని
8. అర్ధోదయ పుణ్యకాలాన శ్రీ వాస్త్రా
9. నను ధారాపూర్వకంగాను పాణిచ్చ
10. డాధిల్లా అద్దంకిట్ దండ్డపాటలోనివం
11. కాయపాడున్ను అమ్మనంబోలిదండ
12. పాటలోని గుండిమడాను యీగ్రా
13. మాలురెండున్ను మీరు యేకభోగంగాను
14. చత్రి ఆవేదనలున్ను మానియిస్తిమి అందు
15. లఫలం మీపుత్రపౌత్ర పారంపర్యం
16. గాను అచంద్రార్కస్థాయిగాను అనుభ
17. వించ్చి బ్రతికెడి ఏకైవ భగినీలోకే స

Second side:

18. ర్వేషామేవ భూబు(భు)జాం । నభోజ్యా(గ్యా) నశ
19. రగ్రాం(గా)హ్యా లి(వి)ప్రదత్తా వసుంధరా ।
20. ఖ . . . . . .
21. . . . .

COPPER-PLATE No. 23.

[Kuchipúḍi grant of Achyutadéva. Telugu (S.S. 1270). (A.D. 1347–48.)]

TRANSLATION.

Hail! On the 15th of the bright-half of Kártika of the year Sarvajit, corresponding to 1270 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, (Achyutadéva Mahárája), who belongs to a *ṣákhá*, a *sútra*, and a *gótra*, who is a swan taking refuge in the lotus feet of God himself, who is the grandson of Anantadéva Mahá-ráya, who is the son of Nrisimhadéva Maháráya, who has the *birudas*—Ṣrímad Rájádhirája, Rájaparaméṣvara, Múruráyaraganḍa, Ashtadigráyamanóbhayankara, Bhasadappuparaáyaraganḍa, Púrvapaśchimádéśa, Karnáta Lakshmí Manóhara—the sovereign who is enthroned at Vijayanagar (gave this edict)—"Ándrapaṭnam was established by Brahma, Parvatam by Vishnu, the *bilam* (cave) by Śiva, Ganga by Ánjanéya. There is no rebirth to one who has been to the temple of Rámalinga which was consecrated by Ráma."

These are the terms of the charitable edict relating to the gift of land executed and granted by Achyutadéva Maháráya, after making obeisance with prostrations to Ṣrí Ándra Rámalinga Svámi, who is the supreme lord of the whole world and who resides in Podili *ṣíma*. A field of 10 *kuchchalas* in the village named Kuchipúḍi, a wet field which can be sown with 10 *túms* (of seed) under the Marripúdi tank, half a *kuchchala* of land in every village situated in this *ṣíma*, *méras* of 2 measures on every *puṭṭi* of produce, and a fee of Rs. 2 on every Rs. 100 (of revenue). We have settled these terms and granted

the above to you on the holy occasion of Parva. Therefore the income derived from these should be utilized for offerings and worship with lights, for the great festivals during Navarátri, the month of Kártika, the month of Dhanus, and Ṣivarátri; for the worshippers and for the offering of 1,000 Bilva leaves on Mondays. On Sunday eight Brahman travellers going on the old road should be fed with food and water. In this manner may you be pleased to maintain the charity always and protect us. May Ándralingéṣvarasvámi deign to accept the eight species of ownership of this charity.

V. I bear on my head the two feet of Rudra which Hari in the form of a boar, having dug the earth, did not see (*i.e.*, though he dug as far as the nether regions he could not find Rudra's feet).

The signature of Achyutadéva Mahárája.

NOTE.—There are good reasons to doubt the genuineness of this grant which was obtained through M.R.Ry. C. Ráma Rao, Deputy Tahsildar of Podili division, from the Archaka of the Rámalingéśvara temple at Kúchipúdi. The writer was evidently ignorant of the *śákha*, *sútra* and *gótra* to which Achyutadéva belonged; his grandfather's name differs from that commonly accepted and the value of the grant is suspiciously large. The date is, of course, wrong and, as the Śaka and cycle years correspond, the error, which amounts to about 200 years, is not likely to be due to a mere slip.

First side.

శ్రీరామా

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక
2. వర్షంబ్బులు ౧౨౭౦ అగునేటి సర్వజిత్తునా
3. మ సంవ్వత్సర కార్తికశుద్ధ ౧౫ లు శాఖా
4. సూత్ర గోత్రాది సాక్షాద్భగవద్విగ్రహపాదా
5. రవింద్దాశ్రితహంసః అనంత్త దేవమహారాయు
6. లుగారి పౌత్రులుంన్ను నృశింహ్వా దేవమహారా

7. యయలుగారి పుత్రులుంన్ను శ్రీమద్రాజాధిరాజరాజ
8. పరమేశ్వర మూరురాయరగండ్డ అష్టధిగ్రామ (హె)
9. భయంకర్రభాస తప్పువరరాయరగండ్డ పూర్వ్వప
10. శ్చిమ దిశాకర్ణాటరాజ్యలక్ష్మీ మనోహారవిజ
11. యనగర శింహాసనాధీశ్వరులు, బ్రంహ్మనిర్మా
12. ణంద్రపట్నం విష్ణునిర్మాణ పర్వతం శంబొబిల
13. ంచ్చ రిర్మాణం సార్వకాలేషు శాశ్వితంగంగ్గాని
14. ర్మాణాంజ్ఞనేయం రామచంద్ర ప్రతిష్టితం రా
15. మలింగ్గాలయం దృష్ట్వా పునర్జన్మంనవిద్యతె ।
16. శ్రీమత్సమస్తలోకాధీశ్వరులవై పొదిల సీమ
17. లోవుంన్న అంద్రరామలింగస్వామివారిర్ సాష్టా
18. ంగ్గ దండ్డప్రణామంబ్బులుచేశి అచ్చుతదేవమహారాయ
19. లు వ్రాయించ్చియిచ్చిన భూధానధర్మశాసన క్రమ
20. ము యట్లన్నను, కొంచిపూడి అనెగ్రామములో
21. ౧౦ పదికుచ్చళ్ల పొలము మద్రిపూడి చెరువుకింద్ద
22. పంద్దుము విత్తులవరిమిడి, శిమామూలము గ్రా
23. మాదులకు వూరికి అరకుచ్చలపొలము, పండినఫ
24. లాదులుర్పుట్టికి ముంతెడుమేర యీశీమయొత్తి
25. న రూకలుర్ నూటికిమాడలెఖరుసుము, యీలా
26. గుననిర్ణయము చెశి యథావర్వ్య పుంణ్యకాలమ
27. ంద్దు సత్కర్మకుసమర్పింస్తిమిగనుర్ యింద్దులఫలం
28. నివెదన దిపారాధనలుర్ నవరాత్రిల్లు కార్తిక
29. మాసము ధనుమార్గసము శివరాత్రి మహోత్సు
30. త్సవాదులుర్ పరిచారకులుర్ యింద్దువాసర
31. మునసహస్ర బిల్వదళసమర్పణవెళను అది

Second side.

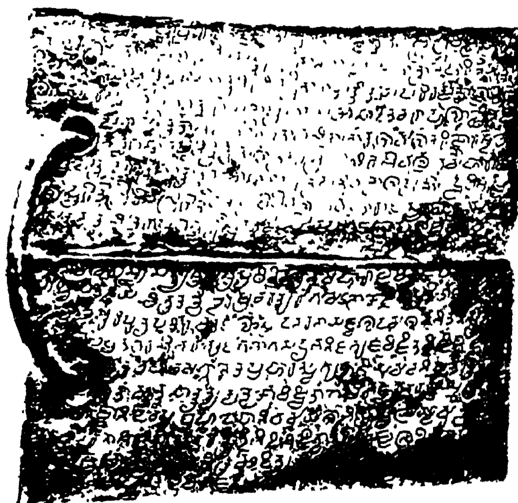
32. మార్గనడిచెవరదెశి బ్రాహ్మణులకుయెనిమి
33. దిమంద్దికి అంన్నోదకములు యిప్పించ్చి యీలా

(To face page 189.)

COPPER-PLATE NO. 24.

(2)

COPPER-PLATE NO. 24.

(1)

34. గున అనుగ్రహించ్చి సార్వకాలము మంమ్మున

35. రక్షించ్చువలెను యీధర్మము అష్టభోగస్వాధమ్యా

36. ము అంద్రరామలింగ్గస్వామి అవుధరించ్చుగా

37. క । [1]హారిఃవరాహరూపేణ । భిత్వాచలమస్తృ

38. ష్టభే । యోరుద్రపాదౌ తౌ భక్త్యా శిరసా ధారయామ్య

39. హం । అచ్యుత దేవమహారాయులు వ్రాలు

COPPER-PLATE No. 24. (A.D. 663-64?)

[Talamanchi grant of the Western Chálukyan king Vikramáditya I.]

Note.

These plates are three in number and were found by a resident of Tallamanchi and given to the Collector of Nellore. They measure $7\frac{1}{2}$ inches $\times$ $3\frac{1}{4}$ inches and are connected by a ring, the seal on which is much erased and bears the figure of a boar. The first and third plates are engraved only on one side. The grant was by the Western Chálukyan king Vikramáditya I. The characters are of the usual western Chálukyan style. The only noteworthy point is the use of the symbol ∝ for final *m*. Except in one portion the writing is well preserved. A photograph is annexed.

---

[1] The text is possibly as follows —

37. हारे: वाराहरूपेण । भित्तवा तलमद

38. ष्टवान् । यौ रुद्रपादौ(तौ) भक्तया । शिरसा धारयाम्य

39. हं ॥

Compare with this inscription those in Volume VI, *I. Antiquary*, p. 75; Volume VII, *I. Antiquary*, p. 219. The name of the dynasty Chálukya is given with the vowel of the first syllable short.

The object of the grant is the village of Edusāṇṭi situated to the north of Kororukoṇṭa. The donee is the king's spiritual preceptor Méghácharya of the Vasishṭa *gótra*. The date is the sixth year of the reign of the king. Dr. Fleet places Vikramáditya I about 580 S.S. (Vol. VII, I.A., 218.)

The inscription was engraved by Ṣrí Vajravarma of the Vaidya family. It closes with a benediction on Brahmans and cows.

Translation.

Verse. Victorious is the Boar form, which was manifested of Vishṇu, which made the ocean tempestuous (and) which had the earth resting on the tip of its lofty right tusk.

The great grandson of Śrí Pólikési (Pulikéṣi) Vallabha Mahárája, who adorned the race of the Chálukyas who are illustrious, who are of the lineage of Mánavya which is praised throughout the whole universe, who are the descendants of Háriti, who have been fostered by the seven mothers who are the seven mothers of the world, who have uninterruptedly obtained prosperity through the protection of Kártikèya, and who have subjugated all kings in an instant at the sight of the sign of the Boar which they had acquired through the grace of the Lord Náráyaṇa and whose body was purified by baths taken after performing horse-sacrifices,

The grandson of Ṣrí Kírtivarma Prithivi Vallabha Mahárája, whose pure fame was established in the territories of the hostile kings of Vanavási and other countries which had been invaded byhis valour;

the beloved son of Satyáśráya Śrí Prithiví Vallabha Mahárájádhirája Rájaparaméśvara, who acquired the title of Paraméṣvara (supreme lord) by defeating Śrí Harshavarddhana [1] the warlike supreme lord of the whole region of the north;

the unrepulsed Vikramáditya, Vikramáditya Satyáṣráya Śrí Prithivi Vallabha Mahárájádhirájaparaméśvara, whose enemies were vanquished by (the valour of) his own arm which resembles (in vastness) the body of the serpent by which the burden of the earth is borne (*i.e.*, Ádiṣésha), who has many wounds concealed by his armour, having regained the fortune of his father which was eclipsed by the triad of kings,[2] with the sole help of the excellent horse named Chitrakantha and of the pure, sharp and brilliant sword which exults in tasting the blood of hostile kings in many famous battles, bearing singly the burden of the whole kingdom which was firmly established, and having reinstated in that triad of kingdoms by word of mouth (verbal command) the property of gods and grants to Brahmans which had lapsed, for the increase of religious merit and fame, having vanquished in battle hostile kings in all quarters, and having obtained the fortune of his own family and (having attained) the status of Paraméśvara (supreme lordship), commands all.

"Be it known to you! In the 6th year of our prosperous and victorious reign, in the month of Śrávaṇa,

---

[1] King of Canouj. [2] The triad of kings, *viz.*, Pándya, Chóla and Chéra.

at solar eclipse, the village Edusanti, situated to the northern side of the village named Korurokonta, has been given by us with libation of water, free from all taxes, to our *guru* Srí Méghácbárya, who is learned in the Védas with their Angas and Upángas, who is of the *gótra* of Vasishṭa, for the acquisition of religious merit and fame by our parents and ourselves, to last as long as the sun, moon, earth and ocean exist. It should be protected by those who wish to acquire fame just like their own gift.

V. It is very easy to give one's own property; but the protection of the grant of another is difficult.

V. (If it is asked which is more meritorious) giving (oneself) or preserving (another's grant), preservation is better than giving.

And it has been said by the blessed Vyása, who compiled the Védas.

V. Land has been enjoyed by many kings beginning with Sagara ; he, who for the time being possesses land enjoys the benefit of it.

V. Whoever appropriates land given by himself or another is reborn a worm in ordure for 60,000 years.

This edict of the family of Ṣrí Méghácbrya has been written by Śrí Vajra Varma of the Vaidya family (caste).

May there be prosperity to cows and Brahmans!

Ṣrí!

NOTE.—This inscription was discovered about 12 years ago by a servant of Adapalli Venkaṭa Reddi of Párlapalli while ploughing some land known as Talamanchipádu in Talamanchi of Nellore taluk where a flourishing village is said to have once stood. The plates were got for us by the Deputy Tahsildar M.R.Ry. A. Ananta Náráyana Śástri and have been sent to the Madras Museum at the request of the owner.

First plate, second side.

1. जयत्याविष्कृतं विष्णोर्व्वाराहं क्षोभितार्ण्म(र्ण)वं। दक्षिणोन्नतदं-ष्ट्राग्रविश्रान्तभु-

2. वनंवपुः ॥ श्रीमतां सकलभुवनसंस्तूयमानमानव्यसगोत्राणां हा-रितिपुत्रा-

3. णां सप्तलोकमात्रु(तृ)भिस्सप्तमातृभि रभिवार्धितानां कार्तिकेयप-रिरक्षणप्राप्तक-

4. ल्याणपरंपराणां भगवन्नारायणप्रसादसमासादितवराहलान्छ-नेक्ष-

5. णक्षणवशीकृताशेषमहीभृतां चलिक्यानां कुलमलंकरिष्णो-रश्वमे-

6. धावभृथस्नानपावित्रीकृतगात्रास्य श्रीपालिकेशिवल्लभमहारा-ज-

7. स्य प्र पौत्रः पराक्रमाक्रान्तवनवास्यादिपरनृपतिमण्डलप्रणि-बद्धविशुद्ध-

8. [विशुद्ध] कीर्त्ति[1] [श्री कीर्त्ति] श्रीकीर्त्तिवर्म्मपृथिवीवल्ल-भमहाराजस्य पौत्रः समर-

9. संसक्त सकलोत्तरापथे श्वरश्रीहर्षवर्द्धनपराजयोपलब्धपर-मेश्वरा-

Second plate, first side.

10. परनामधेयस्य सत्याश्रय श्रीपृथिवीवल्लभमहाराजाधिराजप-रमेश्वर-

11. स्य प्रियतनयः चित्रकण्ठाख्य प्रव(र)तुरं गमेनैकेनैवप्रतीताने-कस-

---

[1] Read कीर्तेः.

12. मरमुखेषु रिपुनृपतिरुधिरजलास्वादनरणयज्वल [1] दमलनिशि-तनिर्स्त्रि श-

13. धारयाच धृतधरणीभर भुजंग भोगसद्दशनिजभुजाविजित-विजिर्ग(गी)षुः-

14. आत्मकवचावमग्रानेकप्रहारस्स्वगुरो(:)श्रियमवनिपतित्रितया-

15. न्तरितां(।) या(मा)त्म सात्कृत्यकृत्यै [2] काधिष्टिताशेषराज्य-भरस्तस्मिन्राज्य-

16. त्रयेच नष्टानि देवस्वब्रह्मदेयानि धर्मयशोभिवृद्धये स्वमुखे-नस्था-

17. पि त [3] च[4]रणाशिरासि रिपुनरेन्द्रान्दिशि दिशि जित्वा स्ववं शजां लक्ष्मीं प्राप्यच-

18. परमेश्वरतामनिवाधि(रि)ताविक्रमादित्यः विक्रमादित्यसत्याश्र-यश्रीपृ-

19. थिवीवल्लभमहाराजाधिराजपरमेश्वरस्सर्वानाज्ञापयाति विधि-त [5]-

Second plate, second side.

20. यस्तु भो स्माभिः प्रवर्द्धमानविजयराज्यषट्संवंत्सरतमे श्राव-

21. णमास(से)सूर्यग्रहणे उदक[ा]पूर्व्वं सांगोपाङ्गवेदविदुषेवासिष्ट-

22. सगोत्राय श्री मेघाचार्य्याय स्वकीयगुरवे कोळ्नृकोन्ठ ? ग्राम-

23. स्योत्तरपार्श्वे एदुसात्ति न्नाम ग्रामः माता पित्रो रात्मनः-

24. प्पु(पु) ण्ययशोवाप्तये सर्व बाधा [6] परिहारंदत्तं [7]। आच-न्द्रार्क-

---

[1] Read रणदुज्वल or र (स) नायमान.

[2] Read कृतेका.

[3] Read स्थापमित्वा.

[4] There is a dot after च

[5] Read विदित.

[6] वों in original.

[7] Read दत्तः.

25. धरात्मैवस्थिति(?)समकालं यश श्रिचीषुभि(:)स्वदात्ति [1] निर्विशेषंपरि-

26. पालनीयं॥ स्वन्दातुंसुम(ह)च्छक्यं दुःखमन्यस्य पालनं। दानं-

27. वा पालनं वेति दानाच्छ्रेयोनुपालनं ॥ वि

Third plate, first si le.

28. उक्तंच भगवतावेदव्यासेन व्यासे । वहुभिववसुधा[2]भुक्ति

29. राजभिस्सगरादिभिः । यस्ययस्य यदाभूमिस्तस्यतस्य

30. तथाफलं॥ स्वदत्तां दत्तां वा योहरेतवसुन्धरांषष्टिंव

31. र्षसहस्राणि विष्टायांजायते क्रिमिरिति । श्रीमेघाचा

32. र्यस्यान्वयस्यशासनं वैद्यान्वयं(य)श्रीवज्र वर्मना(ण)लिखितं ।

33. स्वस्त्यस्तु गोब्राह्मणेभ्यः ॥ श्री ॥

---

[1] Read स्वदत्त.

[2] Read वसुन्धरां.

STONE INSCRIPTIONS.

ATMAKUR (1). (A.D. 1616–17.)

[Amánicheruvella. Telugu. To north near tank bund.]

TRANSLATION.

May there be prosperity! Hail! On the 12th of the bright fortnight of Kártika of the year Nala, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka year 1538, Ṣrímad Rájádhirája Rájaparamésvara Ṣrí Víra Pratápa Ṣrí Víra Venkaṭapatiráyadéva Maháráyalayyavâru . . . . . to Kampi Náyaḍu. This charitable edict was granted by Mára Kampi Náyáningáru to Kandagaḍa Guruvayya. For worshipping Kóna Vallabharáya of the southern Ṣaravóḷu, situated in Udayagiri *Ṣíma* which was granted to us by the Rája, we have granted that village to you. Therefore, having come with your family to Udayagiri and taken up your residence there, worship Sarvésvara and, listening to my advice and that of my son Appánáyunḍu, enjoy that village, you, your sons and grandsons, in perpetuity as long as the sun and moon endure.

* * * *

1. శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ
2. జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబులు
3. ౧౫౩౮ అగునేటి నళసంవత్సర కార్తిక శు ౧౨ లు
4. శ్రీ మద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతా

5. వ శ్రీ వీర వేంకట పతిరాయదేవ మహారాయ
6. లయ్యవారు . . . . . కంపినాయనికి
7. మారకంపినాయనింగారు (కంద) కడ గురువయ్య
8. కు ఇచ్చిన ధర్మశాసనం మాకు రాయలువారు పా
9. లించిన ఉదయగిరిశీమలోను దక్షిణపు శరవాళు కొ
10. న వల్లభరాయని శేవసేసుకొని వుండేనిమిత్తం అగ్రామం
11. మీకు ఇస్తిమిగనుక బిటకుకుటుంబసమేతంగాను
12. వచ్చి వుదయగిరిలో కాపురాలువుండి సర్వేశ్వరు
13. ని సేవచేసుకొని మేముచెప్పిన బుద్ధిమంతులున్ను
14. మాకొమార అప్పానాయండుచెప్పిన బుద్ధి
15. మంతులును పుత్రపౌత్రపా
16. రంపర్యంతమున్ను అచంద్రార్కస్థాయిగా
17. ను అనుభవించి బ్రతుకువారు . . ఎను

NOTE.—This Mára Kampi Náyuḍu was perhaps a member of the family referred to in U. 23.

ATMAKUR (2).

[Amánicheruvella. Telugu. South of village.]

TRANSLATION.

Salutation be to the illustrious Rámánuja. May there be prosperity! . . . .

1. శ్రీమతే రామానుజాయ
2. నమః । శుభమస్తు
3. ణామై శ్రీ పంచకి
4. . తా . ధాతంభుతె
5. వన్యవ . తెలవు
6. . వ పరమతపణ
7. . వ వార్యమంత్యభు

8. . . . వ . గాను పమమి
9. గ్రపు . ణ దివ్యాప్రవీణ
10. సభలో . వడుపూర్వ్వ
11. వ . . దెనం . న పర్వ
12. . . . . ఢింగాను
13. . . . . త్రవిక్వత
14. . . చా . ఖండు శెసి
15. శావునాడు . రి ఇయ్య
16. . నం ఇసు . డు . చలక్రినా
17. చిన్నమయవాడు
18. . వనమమ . . . . .
19. . . రన . . . . ప్రతిహో
20. . . . . . .

ATMAKUR (3). (A.D. 1628–29.)

[Anantaságaram. Telugu and Sanskrit in Telugu character. On a stone near sluice of tank between Manchálapalli and Mustafapuram. The Sanskrit portion is a summary of the Telugu.]

TRANSLATION.

Hail! On Wednesday, the 3rd *tithi* of the bright fortnight of the month of Vaiṣákha, the day which is called Akshakaratritíya[1] and which is the birthday of Balabhadra of the year Vibhava, corresponding to the year 1550 of the illustrious and prosperous Ṣáliváhana era, while Ṣrímad Rájádhirája, Rájaparaméṣvara, Ṣrí Víra Pratápa, Ṣrí Víra Rámadéva Mahárája, seated on (his) diamond

---

[1] Akshayatritíya is the 3rd of the bright fortnight of Vaisákha.

throne, was ruling the kingdom of the earth, while Venkaṭapati Náyaningáru, who is the moon of the ocean of the race of Padmanáyaka, who is an Arjuna in war, who is the paramour of the prostitutes who are princes possessing all titles, who bears the *hiruda* Kánchikaváta-ṭachúrakárudu (?),[1] who is of the Récherla *gótra*, who is the son of Kumára Timmanáyaningáru and the grand-son of Veligóṭi Peda Tonḍamanáyaningáru, was ruling the *Símas* of Rápúru, Nellúru, Pórúru, Káḷahasti, Konḍamapáḍu, Venkaṭagiri, Korṭúru and other places which were granted as an *amaram* (to him) by Ráma-dévaráyaluváru, the channel of the Muddala tank of Anantaságaram *agrahára* having fallen into disrepair, Raghupati Ammagáru who is as holy as Ṣrí Mahá Lakshmi, Śarasvati and Párvati, who is the daughter of Muchintala Rangappa Náyaniváru, and the wedded wife of Veligóti Komára Timmanáyaningáru, and who is the mother-of-pearl of the pearl, to wit, Venkaṭapati Náyaka, caused to be erected in the village of Mustafa-puram 33 pillars on the weir (of the tank) with walls and steps on both sides in stone, and also caused the tank bund to be strengthened by earth-work so that it may last as long as the sun and moon endure, the former weir having . . . . . Ṣrí, Ṣrí.

Sanskrit portion.

King Venkatanáthachandra . . . . son . . . of the Ṣrí Récherla *gótra* of the Veligóṭi family

* * * *

Raghupatyambá, mother of . . . .

---

[1] The destroyer of the door of Kánchi (?)

* + * *

addicted to making gifts . . . . .
constructed the weir and bund of the tank of Anantaságaram.

Raghupatyambá, the wife of Kumára Timmapati the ornament of kings, the daughter of Srí Rangéṣvara.

Rácha Raghupatyambe . . . the frontal gem of Ṣrímat Veligóṭi Venkaṭapatinátha. This is the edict of the tank of Anantaságaram. The weir of Anantaságaram tank . . . . fixed with stone pillars. Ṣrí, Ṣrí

1. స్వస్తి
2. శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహ
3. న శకవరుషంబులు ౧౫౫౦ యగు
4. నేటి విభవసంవత్సర వైశాఖశుద్ధ ౩
5. బలభద్రజయంతి త్రికాద్యష్టకర
6. తృతీయప్రియుక్త బుధవారంనాడు
7. . . . . శ్రీమద్రాజాధిరాజ
8. రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ
9. వీర రామదేవ మహారాయలు వ
10. జ్రఖచిత భద్రశింహాసనారూఢుం
11. పృథివీ సాంమ్రాజ్యం చేయుచుండంగా
12. పద్మనాయక పాథోధి (?) చంద్రుండునుం సం
13. గ్రామ పార్థుండున్ను సర్వబిరుద కొమా
14. ర వేశ్యాభుజంగుండున్ను కాంచ్చికవా(త)
15. ట చూరకారుడున్ను రేచర్లగోత్ర
16. పవిత్రుండున్ను వెలిగోటి పెదకొం
17. డమ నాయనింగారి పౌత్రులున్ను
18. కొమార తిమ్మనాయనింగారి పుత్రు
19. లైన వెంకటపతినాయనింగారు తమ
20 కు రామదేవరాయలు అమరానకు

21. పాలించిన రాపూరు నెల్లూరు పోరూ
22 రు కాళహస్తి తొండమపాడు వెం
23. కటగిరి కొట్టూరు మొదలయిన శీమ
24. లు పాలింపుచుండంగాను ॥ శ్రీమహా
25. లక్ష్మీ సరస్వతి పార్వతీ సమాన పవిత్రచ
26. రిత్రురాలయిన ముచ్చింతల రంగప్ప నా
27. యనింవారికి బుత్రిఅయిన వెలిగోటి
28. కొమార తింమానాయనింగారికి ధ
29. ర్మ దేవి అయిన వెంకటపతి నాయక ము
30. త్తాఫల శు క్తియైన రఘుపతంమ్మగారు
31. అనంతసాగర మహాగ్రహార మండ్లలచె
32. రువు కాల్వ శిథిలమై వుండ్డగానునంన్నా
33. ముస్తా పురమునందున
34. మునుపు అలుగుపని . కుం . . . . .
35. ంచి చెరువుకట్ట మట్టిపని వేయించేటట్టు
36. గానున్నా అలుగుకు ముప్పదిమూండు శిలా
37. స్తంభాలు నిలిపి యిరుగడల సంతనిసారువ
38. లు సోపానాలు కలుగుకట్టుగాను ఆచంద్రా
39. కర్కస్థాయిగాను కట్టించెను శ్రీనిభా

Sanskrit.

40. లకు మాంబిక . . . .
41. శ్రుతః ॥ శ్రీరెచర్ల పౌత్ర పవిత్రవెలిగోటి
42. టి వంశమనోభి జా . భూమో
43. పుత్ర వేంకట నాథచంద్రేశ్వరం
44. అ . ధార . . యిగాభి మాతృరఘుపత్యంబ
45. సంకాశ . . ద్రద (. . శ్రీదేవిమానసరిభూ
46. బోలలిదశపారమా విలాసనల శ్రీ
47. . తృబలా రథదాసారతోక రుచి

48. . . పరివాహించ అను త్తసా
49. గర (కపుణం) తోటక సేతుంపరి వాహ
50. . . దోర్ధిదాతుజా రఘుపత్యంబ్బా
51. . రిమణి భూపో త్తంసకుమారతింమ్మ
52. పతిభార్యచ ముచ్చియ శ్రీరంగేశ్వరపు
53. త్రి రాచరఘు పత్యంబ జనను శ్రీమతు
54. వెలుగోటి వెంకటపతి నాంధ చింతామణిసే
55. య యాంత మనం త్తసాగర తటకస్స్య శ్రాస
56. నం) (శ్రీమల్లిలగినిగి) శ్రీభవ్యవిభవేచ శూద్దత్పృతి
57. య్యాయ సితిభానుజ పంచకయాపింశి
58. లా స్త్తంబా యువవాస్రాబవై శాఘ
59. వి వ్రాటంపువలం జాశాయలి . . నం .
60. రచాంచదనంత సాగరతుటకస్యపరివా
61. హం (గిద) శ్రీ శ్రీ.

Atmakur (4).

[Anantaságaram. Telugu. In tank bed to the north.]

Translation.

The boundary stone planted by Ráyasam Koṇḍa Maru-sayya.

1. రా యస
2. ము కొండ్డ
3. మరుసయ్యా
4. వారి సం
5. ధ్ధి రాయి

ATMAKUR (5). (A.D. 1520–21.)

[Anantaságaram. Telugu. In tank bed.]

TRANSLATION.

On Thursday, the 15th of the bright fortnight of Jyéshṭa of the year Vikrama, Ráyasam Koṇḍa Marusayya (planted) the boundary stone. Ṣrí, Ṣrí, Ṣrí!

1. విక్రమ' సంవత్స
2. ర జేష్ట శు ౧౫ గు
3. రాయసం కొం
4. డ మరుసయసం
5. ధ్వ రాయి శ్రీ శ్రీ
6. శ్రీ

ATMAKUR (6). (A.D. 1520–21.)

[Anantaságaram. Telugu. On tank bund above Gollabháma temple.]

TRANSLATION.

May there be prosperity! Hail!

On Thursday, the 15th day of the bright fortnight of Jyéshṭa of the year Vikrama, corresponding to the year 1444 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣaka era, while Ṣríman Mahárájádhirájá, Rájaparaméṣvara Ṣrí Víra Pratápa Ṣrí Víra Krishṇadéva Mahárája, seated on the diamond throne at Vijayanagar, was ruling the whole kingdom of the earth, Mahá Rája Ṣrí Ráyasam Koṇḍa Marusayyagáru the agent (Káryakarta) of the throne of the Ráya (king of Vijayanagar) caused to be constructed a tank at Anantaságaram for the religious

merit of his mother Sankáyamma and his father Timmarusayyagáru Ṣrí, Ṣrí, Ṣrí! In the name of Sankáyamma and Timmarusu he caused to be constructed a temple. . . . and (gave) *vrittis* (shares) to Brahmans. Those who obstruct (this) will incur the sin of killing near the Ganges. Having founded the endowment as charity (for the merit of) Timmaya and Ṣrí Krishnaráya . . . . (he) set up images of Ísvara Tripurántaka.

[One imprecatory verse.]

NOTE.—The cyclic year differs by one year from the S.S. year.

1. శుభం ము। తినా (?) ॥
2. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ
3. శాలివాహన శకవర్ష
4. ంబులు ౧౪౪౪ అగు
5. నేంటి విక్రమ సంవత్సర
6. జేష్ట శు ౧౫ గు। శ్రీమన్మ
7. హా రాజాధిరాజ రాజ
8. పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప
9. శ్రీ వీర క్రిష్ణదేవరాయ
10. మహారాయులు విజయ
11. నగరమందు వజ్రసింహా
12. సనారూఢులై సకలసా
13. ంబ్రాజ్యము చేయుచుండ్ల
14. ంగాను రాయసింహ్వా
15. సనానకు కార్యకర్తలై
16. నట్టి మహారాజ శ్రీ

Second side.

17. రాయసం
18. కొండమరు

19. సయ్యంగా
20. రు తమ తల్లి
21. సంకార్యమ్మ
22. ంగారికిన్ని
23. తమ తండ్రి
24. తిమ్మరుసయ్య
25. ంగారికిన్ని పు
26. ణ్యము గాను
27. అనంత సా
28. గరము చెరువ
29. కట్టించెను
30. శ్రీ శ్రీ శ్రీ
31. శ్రీ సంకుర్ యంమ
32. భైర తిమ్మరుసయ్యా
33. పేరను గుడికట్టించి
34. . . . కట్టించె
35. ను బ్రాంహాణ్రవి
36. త్తులు . . .
37. . . . యవ్వరైన
38. విఫలంచేసిన గంగ్గ క
39. తర్ం వధియించిన
40. పాపానం బోవువారు
41. ధర్మప్రీతి స్వాస్త్య
42. నుంచేసి తిమ్మయ
43. శ్రీ క్రిష్ణరాయలకు
44. . . . . .
45. . . చేసిరి . ఈ
46. శ్వరునికి త్రిపురాం
47. తకేశ్వరుని . .

48. . . . .

49. . . ప్రతిష్ట చేయిం

50. చె। స్వదత్తా ద్విగుణం పు

51. ణ్యం పరదత్తానుపాలనం

52. పరదత్తాపహారేణ

53. స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్

ATMAKUR (7). (A.D. 1246–47.)

[Annamasamudram. Telugu. From a stone in the tank bed. In one or two places the text is obscure.]

TRANSLATION.

Hail! On Friday, the 11th day of the bright fortnight of Bhádrapada of the year Parábhava, corresponding to the year 1168 of the illustrious Ṣaka era, Hail! Ṣríman Mahámaṇḍaléṣvara Allu Tirukálatidéva Mahárája, who is endowed with the honour consisting of all names and titles, while ruling at the city of Kánchi, holding pleasant communication (with his feudatories), consecrated Dánava Murári Perumándi Déva at Ṣrí Átukúru (Átmakur) for the religious merit of his father-in-law Tirukáḷadéva Mahárája and for the increase of his own life, health and wealth and caused to be built a temple and maṇḍapas to that deity. He made a gift for (providing) enjoyments in perpetuity to last as long as the sun and moon exist. May there be great prosperity!

He made a gift of (lease of) 4 *paṭṭus* of paddy field out of Prabhu mányam[1] (Government land) measured by

---

[1] This phrase perhaps means land granted by the State for the private use of a subordinate ruler.

the 20-span (pole) of this village; 20 *paṭṭus* of dry Government land measured by the (pole of) 26 of the same spans of this village . . . . (the rate is) a *máḍa* for 2 *paṭṭus* of kóru land; on dry land it is a *máḍa* per *paṭṭu*; a *máḍa* per 4 *pattus* in excess (?) of *kóru* dry land. This is the rate for *kóru* land for all expenses for them.

Rámireḍḍi should pay in the month of Vaiṣákha of every year 130 *máḍas* on the gross income towards all the expenses of the deity irrespective of the vicissitudes of the season, acts of the king, acts of God, excess of rain and drought. This lease should continue as long as the moon and the sun endure.

First side.

1. స్వస్తి శ్రీశక వరు
2. షంబులు ౧౧౬౮
3. అగు నేంటి
4. పరాభవ సంవ
5. త్సరమున భాద్రప
6. ద శుద్ధ ౧౧ శుక్రవార
7. మున స్వస్తి సమస్తంబు
8. నామాంక మాదికా ప్ర
9. శస్తి సహితం శ్రీమను
10. మహా మండలేశ్వర అ
11. ల్లు తిరుకాళతిదేవ
12. మహారాజు కాంచీ
13. పట్టణంబున సు
14. ఖ సంకథా వినోదంబు

15. ల రాజ్యంబు సేయుచుండి
16. తమ మామ తిరుకాళ
17. దేవ మహారాజునకు

Second side.

18. పుణ్యముగాను
19. తనకు ఆయు
20. రారోగ్యైశ్వరియా
21. భివ్రిద్యర్థము
22. గాను శ్రీ ఆతూర్
23. తిలోన దానవ
24. మురారి పెరుమా
25. ండిదేవర ప్రతిష్ట
26. సేసి ఆ దేవరకు
27. గుడి మండ్డపా
28. లు గట్టి స్తిమి మీరు
29. ఆచంద్రార్కస్థాయి
30. గాను రాగళోగ
31. ములకిచ్చె మ
32. హాళ మహా
33. శ్రీ శ్రీ శ్రీ

Third side.

34. ఇయూరని జేనను
35. ౨౦ జేనకొలను ప్ర

36. భు మాన్యము వరి
37. చేను నాలుగు పట్ల
38. ఇ జేనన ౩౬ జేన
39. ల కొలయ ప్రభు
40. మాన్యము వెలిసేను
41. ఇరువది పట్లు ఊ
42. రను వెలిచేను మడి
43. ము పాలి కోరు నేల రె
44. ం డి పట్టికి మాడవె
45. లి సేను పటిమాడా ? వె
46. లి కోరు నేలపఞ్ఞంటి
47. నాలుగు పట్లమాడా
48. ను ఇమేర కోరునకు
49. ఆరికి సెలవుగాను
50. సర్వాయమునకు
51. రామిరడి దేవరకు
52. వైశాఖ మాసమున

Fourth side.

53. ను పంటాను నూ
54. ట ముప్పది
55. మాడలు పెట్టి
56. ం గలవారు రా
57. జి కము దైవి

58. కము అతివృష్టి
59. అనావృష్టి అర
60. సి కొనువారు ఇ
61. గుత్త అచంద్రా
62. ర్కస్థాయికంము
63. చెల్లెడి । స్వదత్తం
64. పరదత్తం వా
65. యో హరేతి వసు
66. ంధరా షష్టిర్వర్ష
67. సహస్రాణి విష్ఠా
68. యాం జాయతే క్రి
69. మిః శ్రీ లక్ష్మీలు

ATMAKUR (8).

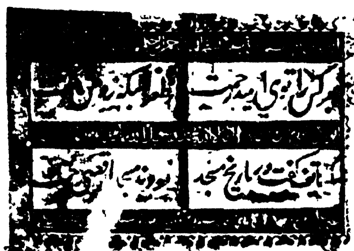
[Annamasamudrampéṭa. Persian. From the mosque.]

TRANSLATION.

This mosque is just like the famous mosque of the Prophet of Medina. May the praise of God be on him and on his descendants.

هذا المسجد سمي مسجد النبي المدني صلي الله عليه وآله وسلم •

(To face page 211.)

ATMAKUR NO. 9.

ATMAKUR (9). (A.D. 1762–63.)

[Annamasamudrampéta. Persian. From the mosque.]

TRANSLATION.

Muhammad	(c) In Thy honour is said "Thy hand is over the hand of all."	(b) I begin in the name of God who is the most compassionate and most merciful.	(a) Towards Thee all devout persons turn just as they do towards the kibla in prayers.	Alláh.
[Alluding to the meaning of Rahmat-ul-lah, i.e., the compassion of God.]	(e) (Since) Thy name bears the impress of the sentence "no one can despair of the mercy of God."	......	(d) Thou art the hope of compassion for every one.	
*' Umr.	(h) Just like Abraham, thou hast built the temple of God.	(g) There is no God but one God, and Muhammad is the Messenger of God.	(f) Thy grace sends forth blessings every moment just like the great pilgrimage at Mecca.	* Abu Bakr.
	(j) "*Rahmat-ul-lah built the temple at Jerusalem.*"	......	(i) The announcing angel (Hátif) said as to the date of the mosque.	
* Ali (for Haidar).	(m) Chancel and pulpit—	(l) Era of construction of mosque Hijra 1176. One thousand one hundred seventy-six Hijra.	(k) —Lamp and mosque.	* Usmán.

---

* These words refer to the names of the four Khálifs, Ali's name being represented as Haidar.

(j) When worked out gives the date of the Hijra 1176 or 1762–63 A.D.

*	*	*	*	*
$n = 50$	$m = 40$	$a = 1$	$r = 200$	$\bar{a} = 1$
$m = 40$	$s = 60$	$k = 100$	$h = 8$	$l = 30$
$u = 6$	$j = 3$	$s\,(s) = 90$	$m = 40$	$l = 30$
$d = 4$	$d = 4$	$y = 10$	$t = 400$	$h = 5$
$n = 50$				
$d = 4$				
154	107	201	648	66

* محمد	(c) بشانت فوق ایدهم یدالله*	(b) بسم‌الله الرحمن الرحیم	(a) توئی اهل چمن را عین قبلہ *	الله *
	(e) زطغراسکہ زد من رحمت‌الله *	......	(d) بہر کس را توئی امید رحمت *	
عمر*	(h) خلیل آسا نمودی کعبۃالله *	(g) لااله الاالله محمد رسول‌الله *	(f) بہر دم فیض تو چون حج اکبر*	وابوبکر*
	(j) نمودند مسجد اقصیٰ رحمت‌الله *	......	(i) کہ هاتف گفت در تاریخ مسجد *	
علی*	(m) محراب و منبر*	(l) تاریخ بنائی مسجد سنہ ۱۱۷۶ یکهزار و یکصد و هفتاد و شش هجری*	(k) چراغ و مسجد *	عثمان *

ATMAKUR (10). (A.D. 1781–82.)

[Annamasamudrampéṭa. Arabic. On a stone near the mosque.]

TRANSLATION.

(1) Continued severe illness which wears out a patient.

(2) Death as compared with such illness is contemptible.

(3) Indeed, O Ayesha,[1] such illness embitters life.

---

[1] Presumably the name of some lady of the family.

(4) Death is near to prove this fact (*i.e.*, whether death or such illness is easier to bear).

Hijra 1196.

(١) دنف يذوب بدا يه
(٢) والموت دون بلايه
(٣) ان عايشه عاش منغص
(٤) والموت دون بلايه

NOTE.—For the translation we are endebted to Ghulám Mahmúd Sáhib, Manager of the Surgeon-General's Office, Madras.

ATMAKUR (11). (A.D. 1279–80?)

[Átmakúr. Telugu. From Alaganáthasvámi temple.

TRANSLATION.

Hail! On Friday, the 13th of the dark fortnight of Kártika, corresponding to the illustrious and prosperous (Ṣaka) year 1201, Dhí Bahava (?) Mahárája and the Kápús and (Karnams) of Jilleri [constructed] a temple to Aḷaha-purapatidéva of Átukúr and gave with libation of water . . . . . gave to last (as long as the sun and moon endure).

1. స్వస్తి శ్రీ శుభజాతకవరుషంబు
2. లు ౧౨౦౧ వగు నేంటి కార్తిక బహు
3. శ ౧౩ శుక్రవారాన ధీ బహావ
4. మహారాజులుం జిల్లెటి కాంపు
5. [లు కరణాలు] ఆతుకూరి అళహాపురప
6. తి దేవరగుడి . . . . . పుల కానిదేవ

7. రకు ధారాపూ [ర్వకము సేసి] సమర్ప
8. ముసేసిరి [ఆచంద్రార్క ముం] . . . . గానిచ్చె

NOTE.—Átukúr is Atmakúr. The letters within brackets are uncertain. There is probably some mistake in the name of the rája who cannot be identified. A king Bhava appears in O. 13

ATMAKUR (12).

[Atmakúr. Telugu. From the same temple.]

TRANSLATION.

The Karnam of Átmakúr village, son of Tirumalayya, has made prostrations to Alaganátha Svámi on the 2nd day of the bright fortnight of Áshádha of the year Bhava, corresponding to . . . of the victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era. May it cause great prosperity.

1. స్వస్తి విజయాభ్యుదయ శాలివాహ
2. న శకవర్షంబులగు - బవ సంవత్సర ఆసా
3. ఢ శుద్ధ ౨ లు అలగనాధునికి ఆత్మకూ
4. రి గ్రామకరణం తిరుమలయ్య కు
5. మారుడు దండాలు సమర్పించి
6. నాడు శ్రీ శ్రీ శ్రీం జయన్య

ATMAKUR (13). (A.D. 1277–78.)

[Átmakúr. Telugu. From same temple.]

TRANSLATION.

Hari! Óm! Hail! On Sunday, the 13th day of the bright half of Phálguṇa of the year Ísvara, corresponding to the year 1199 of the victorious and prosperous

Ṣaka era, Átukúri Vámana Prichudévaḍu (gave) to Nambi Upureḍi Súraya, the temple servant of Átukúri Aḷahápatidéva, for the religious merit of his father . . . . dramuváru, and of Immaḍi Tiruvengaḍappadási to last as long as the moon and sun exist . . . .

1. హారి ఓం స్వస్తి శ్రీ శుభజాతక వ
2. రుషంబులు ౧౧౯౮ అగునే
3. ంట్టి ఈశ్వర సంవత్సర పాల్గుణ
4. శుద్ధ త్రయోదశీని ఆదివారము
5. నాండు ఆతుకూరి వామన ప్రి
6. చు దేవడు ఆతుకూరి అళహాపతి
7. దేవరవారికి స్థానపతినంబి ఉపురెడి సూరయ దమ తండ్రి
8. . . . ద్రమువారికిందని పుణ్యముంగా నిమ్మడివీర తిరువే
9. ంకడప్పదాస్సికిని ఆచంద్రార్కము వారికిని ధర్మముగాం బంపురితిని

ÁTMAKUR (14). (A.D. 1274–75 ?)

[Átmakúr. Tamil. Alaganáthaswámi temple.]

TRANSLATION.

Harih ! Hail ! Prosperity ! In the Śaka year one thousand one hundred and ninety-eight which corresponds to the cyclic year Bháva, Káraikiḻánbhaṭṭan gave free of tax as gift to the god Aḻagaperumáḷ of Áttakkúr

[1] ஹரி: ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ ஶகவருஷம் ௲ ஆ-
[2] யிரத்து ஒருநூற்றுத்தொ-
[3] ண்ணூற்றெட்டாவது
[4] ஹாவஸம்வத்ஸரத்து காரை-
[5] கிழான்பட்டன் தெவதா-

[6] ணங்கள் நாயநார்க்கு நில [மா]-
[7] க ஆத்தக்கூர் அழகப்பெரு-
[8] மாளுக்கு இருவிடையாட்ட-

NOTE.—The S.S. and cyclic years do not agree.

ATMAKUR (15).

[Atmakur. Telugu. From the tank bund.]

TRANSLATION.

Velidandda Konéru Timmarasu Mánapati (king), the worshipper of Ṣrí Venkaṭéṣvarasvámi's feet.

1. శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి పాద
2. సేవకుడు వెలిదండ్ల కోనేరు
3. తిమ్మరసు
4. మానవతి.

NOTE.—The word మానపతి stands detached.

ATMAKUR (16). (A.D. 1549–50 or 1556–57 ?)

[Atmakur. Telugu. From same place.]

TRANSLATION.

This tank (was) constructed by Kónéṭi Timma Rájayya on Thursday, the 13th day of the bright fortnight of Pushyam of the year Nala (?) corresponding to the year 1471 of the victorious and prosperous Ṣálivábana Ṣaka era. Ṣrí Rámáchandra's feet are (my) sole refuge. May it cause great prosperity. The charity should be continued.

1. విజయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరు
2 షంబ్బ్యాలు ౧౪౭౧ అగు నేటి నర[1] సంవ్వర[2] పుష్య
3. [3]ము ౧౩ గు నాండు కోనెటి తింమ్మరాజయ్య
4. గట్టించ్చిన చెరువు శ్రీరామచెంద్రా నీపాద
5. మెగతి శ్రీ శ్రీ శ్రీం జయునూ ధర్మ్మణం న

డపవలెనూ

NOTE.—The S.S. year 1471 does not correspond with the year Nala of the southern cycle.

ATMAKUR (17). (A.D. 1548–49.)

[Battepáḍu. Telugu. On a well to south of village.]

TRANSLATION.

Hail! On Wednesday, the 5th of the bright fortnight of Bhádrapada of the year Kílaka, corresponding to the year 1471 of the illustrious, victorious, and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era, while Ṣrímat Rájádhirája Rája-paramésvara Ṣrí Víra Pratápa Ṣrí Sadásivadévaráya, seated on the diamond throne at Vijayanagar, was ruling the whole earth, Ṣríman Mahámaṇḍaléṣvara Rámaráju Timmayadéva Mahárája under the orders of Sadáṣivaráya honoured Mangaḷa Konḍóji and issued a charitable edict on stone granting an *inám.* The barbers [4] of Baṭṭepádu a village in Udayagiri *rájya* have (represented matters) to the State. Therefore this is the charitable edict exempting them from the fines levied for breaking rules of caste (Kulasiddháyálu?), marriage fees, presents, and *vetti*

---

[1] నర for నళ [2] For సంవత్సర [3] For శు

[4] Mangalavándlu = barbers. Several other inscriptions to the same effect occur See KG. 20 where we have Timmóju Kondóju and P. 35 where we have Timmóju Konḍóju Bhadróju The dates do not support the view that the several inscriptions relate to father, son and grandson.

taxes as a *sarvamánya* as long as the sun and moon endure. Whoever fail to observe the conditions of this charitable edict will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges. Ṣrí.

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవరుషంబులు
3. ౧౪౭౧ అగునేంటి కీలక సంవత్సర
4. భాద్రపద శు ౫ బు శ్రీమద్రాజా
5. ధిరాజ రాజ పరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాప
6. ఋ శ్రీ సదాశివదేవ మహారాయలుంగారు విజ
7. యనగరమందు వజ్ర సింహాసనారూఢులై సకల సా
మ్రాజ్య
8. ముసు్న చేయుచుండ్డంగాను శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర
రామరాజు తిం
9. మ్మయ్య దేవ మహారాజులుంగారు సదాశివరాయలయ్య
వారి
10. ఆనతిని రామరాజుంగారు మంగళకొండ్డోజును మనిం
చ్చియి
11. చ్చిన రాతిమాన్యం ధంమశాసనము వుదయగిరిరాజ్యం
లోని బట్టె
12. పాటి మంగ్గళవాండ్లు నగరికిం బెట్టియిచ్చిరి కుళసిద్ధా
యాలు
13. గవ్యం కాని కేలుసః సవ్వమైన వెట్టివేములు మాన్యాలు
గాను సర్వమాన్యంగా
14. ను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను మాని యిచ్చిన ధర్మశాస
నము యీ
15. ధర్మశాసనం ప్రకారము యవ్వరు తప్పినాను గంగ్గక
త్తెను గోవు
16. బ్రాహ్మణను చంపినపాపాన పోవువారు శ్రీ.

Átmakur (18).

[Battepáḍu. Tamil. From four sides of a stone opposite the Śiva temple. Only a portion of one side can be deciphered.]

Translation.

Hail! Prosperity! In the thirty-fifth year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulôttungachôladéva, I, the glorious Madurântaka-pottapichôḻa *alias* Nallaśittiyaraiśan of Nellúr . . to the god the glorious Râmêśvara on behalf of king . . . gaparangêśvara Udayán of Melaivâśal (a village) of Nellûrnâdu (a sub-division) of Jayankoṇḍachôḻa mandalam. . . .

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ
[2] திரிபுவநசச-
[3] ககரவத்திகள
[4] [ஸ்ரீகு]லொத்துங்-
[5] கசொழதெவற-
[6] குயாண்டு முப்ப-
[7] த்தஞ்சாவது
[8] [நலலூா] ஸ்ரீம[illegible]-
[9] ரான்தகப்பொ-
[10] த்தப்பிச்சொ-
[11] ழநென் நல்-
[12] ல சித்தியரை-
[13] சநென ஜெய-
[14] ங்கொண்டசொ-
[15] சாழமண்டல-
[16] த்து நெல்லூர்-
[17] நாட்டு மெலை-
[18] வாசல் கொங-
[19] கபரங்கிசுர-

[20] முடையா-
[21] ன் பக்கல் ஸ்ரீ
[22] ராமெழுராமுடை-
[23] யா . . .

NOTE.—The Uḍaiyán referred to was apparently some petty chief.

ATMAKUR (19).

[Bhímavaram. Telugu. To the north.]

TRANSLATION.

Hail! On . . . year . . . Ṣrí Ṣaka year . . . Ṣrímat . . ṛája . . . granted this charitable edict . . . . father Gontappa Náyuḍu . . his mother Góva . . . . granted fields . . . . raised a temple to the deity.

1. స్వస్తిశ్రీ సకవరుషంబులు . . .
2. . . . .
3. . . . . సంవత్సర
4. . . . .
5. . . . శ్రీమతు . . .
6. . . రాజ . నాది . క . .
7. . . జు ఖడిక . . . . .
8. . రు ఊరాజు . . . . .
9. ః దమశాసనము . గంగా
10. మనముకుంముప . జా . .
11. న . వము . . . తల్లి
12. తండ్రి . గొండప్పనాయ . . . .
13. తమతల్లిగోవ . . .
14. . . గాను . . . .

15. హావన . . . తల్లి
16. కోజు నమతండి
17. రపవతాగ . . . పతి
18. ప్ప సెయించేనుదామవడిత
19. ప్రాసాదమెత్తించెదేవరకు

ATMAKUR (20).

[Bommavaram. Telugu. To west of village.]

TRANSLATION.

First side.

Hail! On . . . . Ṣrí Ṣaka year . . . .

Second side.

As the tank of Bommavaram, situated in Udayagiri *Síma* which was granted to us as an *amaram* by Ṣrí Ra [nga] rájayyaváru, is in ruins

* * * *

First side.

1. స్వస్తిశ్రీ శకవర్షం
2. బులు ౧ . . . అను
3. . . . . . .
4. . . . . . .
5. . . . . . .
6. . . . . . .
7. . . . . . .
8. . . . . . .
9. . . . . . .

10. . . . . . .
11. . . . . . .
12. . . . . . .
13. . . . . . .
14. . . . . . .
15. . . . . . .
16. . . . . . .
17. . . . . . .
18. . . . . . .
19. . . . . . .
20. . . . . . .
21. . . . . . .
22. . . . . . .
23. . . . . . .
24. . . . . . .
25. . . . . . .

Second side.

1. . . . .
2. శ్రీక . . రాజయ్యవా
3. రు మాకు అమరము
4. లకు పాలించినవుద
5. యగిరి శీమలోను
6. బొమ్మవరంగ్రామం చె
7. రువు తెగి ఖిలమై వుం
8. డంగాను మేము .
9. . . . . . రి
10. . . . లు . . . లు
11. . ము . లు గుజించి . .
12. . . . . . .

13. . . . . . .
14. . లాంర . మా . .
15. . . ంపఃడ . .
16. మామిడిమీ . లుపుట్టి
17. ౧ టం గుంచాలు వుద
18. యం గెలు . వ . . .
19. డి పాడిగు . . పా
20. దరమ . . . .
21. రిగు ౧౦ కి . . . .
22. యామంద . . .
23. . . . . . .
24. . . . . . .
25. . . ఇ . . .
26. . తి . . . .

ATMAKUR (21).

[Bommavaram. Telugu. On road to west of village. Three sides of a stone.]

TRANSLATION.

(Salutation be to) Ṣrí Ráma.

The village of Bommavaram in Udayagiri *Ṣíma* granted to us as an *amaram* by Ṣrí Rangarájulaváru. . . . . 3 *puṭṭis* . . . . . as charity . . . . . we have exempted . . .

* * * *

First side.

1. శ్రీరామ
2. శ్రీ రంగరాజులవా

3. రు మాంకు అమరమునకు
4. పాలింపుంచినట్టి వుడ
5. యగిరి సీమలోని:
6. బొమ్మవరంగ్రామం . .
7. రు మతికి ఖ 3 పుట్లు .
8. . ర్యంగాను ఖను . .
9. . . . . రంగ
10. రాజు గారి గరి . ము
11. . . . . . .
12. వరాఞమానితిమి
13. . గంగాండ . . .
14. మా . డిమా . పపు .
15. . . . గుంటలు పుబా
16. వురాలు . . . .
17. ది పాంకిగ . . . . రు .
18. డి . . . . నమడి .
19. . . ౧౦ కి . . . .
20. యీమర్యాదను . . .
21. . . . . . .
22. . . ంలోనిపి . . .
23. . . . .
24. . . . .
25. . . . .

Second side.

* * * *

Third side.

1. యీ చెరు

* * * *

14. . . చన
* * *

16. . . నజ
* * * .

19. . . అ
* * * *

20. . ఐ . బా
* * * *

NOTE —This Ṣrí Rangarázulavâru is perhaps the Ṣrí Rangarávulu Ayyaváru of U. 24.

ATMAKUR (22).

[Cheruvupalli. Telugu. On two stones opposite Rámalingam temple.]

TRANSLATION.

First portion.

. . . . Ṣrí. . . .

be granted . . in perpetuity as long as the sun and moon endure.

[Two imprecatory verses.]

Second portion.

. . . . Saka.

* * * *

They will incur the sin of killing their parents . .

* * * *

Third portion.

. . . . they . . . . . to last in perpetuity as long as the sun and moon endure . . .

[Three imprecatory verses.]

May it cause great prosperity!

First portion.

1. . . . .
2.
3.
4.
5.
6. . . పాపానం
7. . . . . .
8. . . . . .
9. . . . . .
10. . . . చెయ్యడము
11. . . చంద్రము .
12. . . పరచి . .
13. . . . ఆచంద్రార్కస్థా
14. ఇగా నిచ్చెను॥ స్వదత్తం
15. పరదత్తంవాయో
16. హారేతి వసుంధరా షష్టి
17. వర్షసహస్రాణి వి
18. ష్టాయాం జాయతేక్రిమి (1) బహు
19. భిర్వ సుధాదత్త బహుభిన్నానుపాలి
20. తా యస్య యస్యయదాభూమి
21. తస్య తస్య తదాఫలం (2)

Second portion.

1. . . శకవ
2. . . . . య
3. . . . . .
4. . . . . .
5. . . . సహా
6. . . . . ం గ
7. . . . . పం
8. . . . . మా
9 . . . . ణు
10. . . . . సేపి
11. ఆ . . . తల్లితం
12. దృల . . . పిని
13. . . మనంబో .
14. . . లోని మహా
15. . . . ల నాయ్య
16. . . . . .
17. . . . . .

Third portion.

1. వావిర సారింణ
2. లో దయరు ఆ
3. చంద్రార్క స్థాయి
4. గానుంన్ను . . .
5. . . వారు ప్రితి . .
6. చ్చి . . . . . .
7. స్వదత్తం పరదత్తంవా
8. యోహరేతి వసుం
9. ధరా షష్టిర్వర్ష

17. యేకైవ భగినీ లోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం
18. న భోగ్యా న కరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వ
19. సుంధరా (2) యీ దేవునికి స్తా న
20. వశి . . . ణమపెత్యోవింశశి
21. స్వామి చెన్నకేశవ

ATMAKUR (24). (A.D 1187–88?)

[Chiramana. · Sanskrit in Telugu character and Telugu. Near a well to north of village.]

TRANSLATION.

(Sanskrit verse.) The sun and moon, wind and fire, the sky, the earth, water, heart and Yama, day and night, the two twilights and dharma know the disposition of man. (Telugu.) In the Ṣaka year 1109 Dámanendu consecrated Kéṣavadéva of Chirumana and Doddaka Dámanáyaka, Baiyapa Náyaka, Dámi Náyaka and Nallamgáti Náyaka of Gollapúndi presented with libation of water a jonna field under the Mandu tank, and Maḍamareḍḍi's field for the religious merit of their parents. Whoever thinks of injuring this (charity) will be considered to have killed a tawny cow near the Ganges and to have drunk (its) blood from the skull of his parents. The *vritti* of the temple of Ṣrí Chirumana Kéṣavadéva should be cultivated with second crop also . . . ?

1. आदित्यचंद्रावनिलोन
2. लश्चद्यौर्भूमिरापोहृदयं
3. यमश्चवहश्चरात्रिश्च उभेच

---

[1] मनश्च—Manas (mind) is the more usual reading.

4. संध्येधर्मश्चजानातिनरस्यवृत्तं ॥
5. శకవరుషంబులు ౧౧౦౯ దామనెం
6. డు చిఱుమ్రన కేశవ దేవర ప్రతిష్ట సే
7. సి గొల్లపూండి దొడ్డ కదామనాయకు
8. ండును బైయపనాయకుండును దా
9. మినాయకుండును నల్లంగాటినాయ
10. కుండును తమ తల్లితండ్రులకు ధర్మ
11. వుగా ధారవోసినంద్ధు చెఱువు
12. ను జొన్నచేను మెడమరడ్డి కేంను
13. నిచ్చిరి దీనిం నెవ్వడేని చెఱుసదలంచి
14. నవాఁడు గంగ్గకుఱుత కవిలం వధించి రక్తం
15. తమ తల్లి తండ్రుల కపాలమున బె
16. ట్టి త్రావినవారు శ్రీ చిఱుమన కేశవ
17. దేవరగుడికి ప్రతిష్ఠకొంటితోప్పుండే
18. ది వీరప్రతిష్టకడి వాండు

ATMAKUR (25). (A.D. 1284–85 ?)

[Chiramana. Telugu. On west wall of Chandramaulésvara temple.]

TRANSLATION.

On Thursday, the 13th day of the bright fortnight of Bhádrapada, corresponding to the Ṣaka year 1207, in the kingdom of Hail! Ṣríman Mahámaṇḍalésvara Vijayagaṇḍa Gópāḷa Mahárája, who is possessed of divine glorious titles, who is of the race of Parna (read Parama ?), who is holy by reason of being of the *gótra* of Bháradvája, whose banner is a club, whose ensign

is the bull, who is the supreme lord of the city of Kánchi the best of cities, who possesses an excellent boon from the goddess Kámakótí and is Jagatgópála.[1] Hail! Ṣrí Káma Náyaka, and Devináyaka, the sons of Ṣrímat Golapúndi Késima Náyaka, who is possessed of divers glorious titles, who wears a bracelet and necklace adorned with the rays of excellent gems, who is the lord of Orriyúru, the best of cities, Gandaraganda,[2] Prajamecchuganḍa,[3] Panditapundaríkashandamártánda,[4] Burágandanitalagóluganḍa,[5] and Badhyamahárájasthápanácharya[6]—gave four *paṭṭus* of paddy field to dancing girls for performing dancing in the temple of Chirumana Mallikárjuna which is maintained on charity; also (the field called) kalavulachénu in rear of Kani cheruvu, high level fields in wet lands, 1,000 *kunṭas* in the block of land called Kanchenángá, and dry land consisting of four *paṭṭis* in the field called Penumani in Graddaguṇṭa Révaṭa measuring 4,000 *kuntas*; for dancing girls who perform worship a paddy field of 750 *kunṭas* in the field called Ánagiḍa chénu—for dancing girls who perform worship dry land of 4,000 *kuntas* in Graddakunṭa Révata. If the dancing girls themselves lease out the lands given to them the *kápus* who rule the village will treat them as "sarvamánya." For worshipping Ṣrí Balidéva should be spent . . . . . .

---

[1] Protector of the world.

[2] Ganḍaraganḍa = hero of heroes.

[3] Prajamecchuganda = a hero who is praised by the people.

[4] Panditapundaríkashanḍamártánda = a sun to the collections of lotuses which are learned men.

[5] Burágandanitalagóluganḍa = the hero who cut off the head of Burágaṇḍa.

[6] Badhyamáhárájasthápanácharya = one who reinstates kings who have been taken prisoners. Badhyamahárája is perhaps the same as Badhyamadrarája in Ins. No. 55

						Na (túm))
For the cows and oxen of the temple			...		...	$7\frac{1}{2}$
Fire-wood for cooking	..	...	...		...	$\frac{1}{2}$
Conch blower	...	...	...	...	...	$1\frac{1}{2}$
Gardener ...	...	...	...	...	...	1
Grass-cutter ...	...	...	...	...	...	$\frac{1}{2}$
Potter ...	...	...	...	...	...	$\frac{1}{2}$

Paddy field for the conch blower $\frac{3}{4}$ *kunṭa.*

The *Kápus* should cultivate the paddy fields given to the temple for its share, and give each year 155 *puṭṭis* of paddy, and a half share in the second-crop paddy, they should raise gingelly, flax, káru jonna, and green gram on dry lands, and pay at the rate of $\frac{3}{4}$ *máḍa* on female cloths. The *Kápus* should conduct the charity perpetually. They should not allow the lands of the deity to lie waste. They should not sell the calves of the deity. This is a *sarvamánya* for the worshippers. Those who obstruct this charity will incur the sin of killing a tawny cow near the Ganges and of drinking its blood.

[Two imprecatory verses.] Ṣrí! Ṣrí! Srí!

NOTE —This Gollapundi family is mentioned in A. 26 and A. 38 also. In the latter Gollapayindi Biyyappa Náyaka is called the Protector of the kingdom of Erra Siddha

1. శకవరుషంబులు
2. ౧౨౦౭ గు నేంటి భాద్రప
3. ద శుద్ధ త్రయోదశి గురువార
4. మునాండు స్వస్తి పర్ణవంశోద్భ
5. వ భారద్వాజగోత్ర పవిత్ర ఖట్వాంగధ్వ
6. జ త్రిపభలాంచన కాంచీపుర వరాధీశ్వ
7. ర కామకోట్యంబికా లబ్ధ వరప్రసాద జ
8. గదగోపాళ నామాది ప్రశస్తి సహితం
9. శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర ఏజయుగం

is the bull, who is the supreme lord of the city of Kánchi the best of cities, who possesses an excellent boon from the goddess Kámakóṭí and is Jagatgópála.[1] Hail! Ṣrí Káma Náyaka, and Devináyaka, the sons of Ṣrímat Golapúndi Késima Náyaka, who is possessed of divers glorious titles, who wears a bracelet and necklace adorned with the rays of excellent gems, who is the lord of Orriyúru, the best of cities, Gaṇḍaraganda,[2] Prajamecchugaṇda,[3] Panditapundaríkashandamártánda,[4] Burágaṇḍanitalagóluganḍa,[5] and Badhyamahárájasthápanácharya[6]—gave four *paṭṭus* of paddy field to dancing girls for performing dancing in the temple of Chirumana Mallikárjuna which is maintained on charity; also (the field called) kalavulachénu in rear of Kani cheruvu, high level fields in wet lands, 1,000 *kunṭas* in the block of land called Kanchenángá, and dry land consisting of four *paṭṭis* in the field called Penumani in Graddagunta Révata measuring 4,000 *kuntas*; for dancing girls who perform worship a paddy field of 750 *kuntas* in the field called Ánagiḍa chénu—for dancing girls who perform worship dry land of 4,000 *kuntas* in Graddakunṭa Révata. If the dancing girls themselves lease out the lands given to them the *kápus* who rule the village will treat them as "sarvamánya." For worshipping Ṣrí Balidéva should be spent . . . . . .

---

[1] Protector of the world.

[2] Gaṇḍaraganda = hero of heroes.

[3] Prajamecchuganda = a hero who is praised by the people.

[4] Panditapunḍaríkashanḍamártánda = a sun to the collections of lotuses which are learned men.

[5] Burágandanitalagóluganḍa = the hero who cut off the head of Burágaṇḍa.

[6] Badhyamahárájasthápanácharya = one who reinstates kings who have been taken prisoners. Badhyamahárája is perhaps the same as Badhyamadrarája in Ins. No. 55.

	Na (túm))
For the cows and oxen of the temple	$7\frac{1}{2}$
Fire-wood for cooking	$\frac{1}{2}$
Conch blower	$1\frac{1}{2}$
Gardener	1
Grass-cutter	$\frac{1}{2}$
Potter	$\frac{1}{2}$

Paddy field for the conch blower $\frac{3}{4}$ *kuṇṭa*.

The *Kápus* should cultivate the paddy fields given to the temple for its share, and give each year 155 *puṭṭis* of paddy, and a half share in the second-crop paddy, they should raise gingelly, flax, káru jonna, and green gram on dry lands, and pay at the rate of $\frac{3}{4}$ *máḍa* on female cloths. The *Kápus* should conduct the charity perpetually. They should not allow the lands of the deity to lie waste. They should not sell the calves of the deity. This is a *sarvamánya* for the worshippers. Those who obstruct this charity will incur the sin of killing a tawny cow near the Ganges and of drinking its blood.

[Two imprecatory verses.] Ṣrí! Ṣrí! Ṣrí!

NOTE.—This Gollapundi family is mentioned in A. 26 and A. 38 also. In the latter Gollapayindi Biyyappa Náyaka is called the Protector of the kingdom of Erra Siddha.

1. శకవరుషంబులు
2. ౧౨౦౭ గు నేంటి భాద్రప
3. ద శుద్ధ త్రయోదశి గురువార
4. మునాండు స్వస్తి పద్మవంశోద్భ
5. వ భారద్వాజగోత్ర పవిత్ర ఖట్వాంగధ్వ
6. జ వ్రిషభలాంచన కాంచీపుర వరాధీశ్వ
7. ర కామకోట్యంబికా లబ్ధ వరప్రసాద జ
8. గదగోపాళ నామాది ప్రశస్తి సహితం
9. శ్రీ మన్మహా మండలేశ్వర పిజయుగం

10. డ గోపాళమహారాజు రాజ్యమున స్వస్తి
11. గుణమణికిరణాలంక్రిత కేయూరహార ఒఱ్రి
12. యూరి పురవరాధీశ్వర గండరగండ ప్ర
13. జమెచ్చుగండ పండిత పుండరీకషం
14. డ మార్త్తాండ బురాగండనితల గోలుగం
15. డ బద్ధమహారాజ స్థాపనాచార్య్యనా
16. మాది ప్రశస్తి సహితం శ్రీమతు గోలపూ
17. ండి కేశిమనాయకుని కొడుకులు శ్రీ కామానా
18. యకుండును దేవినాయకుండును ధర్మ
19. ప్రిత్తియైన చిఱుమన మల్లికార్జున దే
20. వరగుడి రంగభోగార్త్థముగాను బో
21. గమువారికిచ్చిన వరిచేను పట్టునాల్గు
22. కనిచెఱువు వె
23. నకకలవులచే
24. ను మడిచేనమె
25. ట్టదొంపుటానున్న కం
26. చెనాంగా పట్టి నేలిగు
27. ౧౦౦౦ వెలిసేను గ్రద
28. గుంటరేవట పెనుమ్ర
29. నిచెలనాల్గు పట్లుగు
30. ౪౦౦౦ అచ్చ్యర్నభోగ
31. మువారికి అనగిడచే
32. న వరిచేను గు ౬౫౦ అ
33. చ్చ్యర్న భోగమువారికి
34. వెలిసేను గ్రద్దగుంటరే
35. వటగు ౪౦౦౦ భోగము
36. వారికిచ్చిన చేలువారే
37. డునం గోరికిచ్చిన ఉనతె
38. లికంగాంపులూ సర్వ

39. మాన్యముఁగం జెల్లింప
40. ంగలవారు మగుచు శ్రీ
41. బలిదేవర ఆరగింపు
42. నకూ మోచికూటకవల
43. సితెవకూం జెల్లంగలది
44. పడ్లు ఎడ్లు
45. దేవర ఆలము
46. వున ౨౪ వంటు చెఱు
47. కులకున ౪ సంకువాని
48. కిన ౧౪ తోంటవానికి
49. న ౧ కసవువానికిన ౪
50. గిడపవారికిన ౪ సంకు
51. వారికి వరిచేనుగు ౪
52. భోగము వరిచేలు
53. పాలికిదున్ని పంటాను
54. నూటపవదేనుపుట్లు
55. వడ్లు కారువరిసగం
56. బావికింని నువ్వు (గో
57. గుమ) కారుజొన్న పె
58. సరువెలిసేను. కోకనుం
59. కమ్మకోర అర్ధిపట్టి
60. ముకఠాలు మాడాన్ను
61. లెకఠాడుని కాంపులెల్ల కా
62. లము బెట్టంగలంవారు
63. దేవరచేలుటో వెట్టంగల
64. వారుగారు దేవుగోటియులు
65. అమ్మింగలివారుగారు పూ
66. జారులకు సర్వమాన్యము
67. ఇ దర్మువు ఎవ్వరు విఫల

68. ము చేసినా గంగ కత్తి కపిలం బోడిచి
69. నెత్తురు దాపిన పాపాన బోవువారు
70. సామాన్యోయంధర్మసేతుర్నృపాణాం
71. కాలే కాలే పాలనీయో భవద్భిః । సర్వా
72. నేతాన్భావినః పార్థివేంద్రా న్భూయో
73. భూయో యాచతే రామచంద్రః॥ స్వద
74. త్తం పరదత్తం వాయోహారేత వసుం
75. ధర షష్టివర్షసహస్రాణి వి
76. ష్ఠాయాంజాయతే క్రిమిః॥ శ్రీ శ్రీ
77. శ్రీ

ATMAKUR (26).

[Chiramana. Tamil. South wall of Chandramaulésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the eighteenth year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulôttuṅgachôladêva, Gollappûndi Nâyakkar left free of taxes, to last as long as the moon and sun endure, to Kêśavaperumâl of Seṛuḍinai (situated) in Angadipâttanâḍu (a sub-division) of Jayankoṇḍachôḻamaṇḍala, Erâḍi tank, the wet lands under it and temple lands, (after having) provided a supply channel (for the tank).

He who obstructs this (charity) will incur the sin of killing a tawny cow on the banks of the Ganges.

(This is the signature of) of the man who possesses rights in the temple, Koppaiyâḻvân the son of Aṟivariyapirân.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ திரிபு[வநசக்ரவத்திக]-
[2] ள் ஸ்ரீ குலொத்துங்கசொழதெவர்க்கு
[3] யாண்டு பதிநெட்டாவது ஜயங்-
[4] கொண்டசொழமண்டலத்து
[5] அங்கடிபாத்தநாட்டு செறுடிணையி-
[6] ல் கெசவப்பெருமாளுக்கு கொலவ-
[7] ப்பூண்டி நாயக்(கர)கொம் விட்டதி-
[8] ருவிடையாட்டம எராடியெரியும் இ-
[9] இங்கிழ் நிரநிலமும் கொயிலுநிலம்
[10] ஓடவெட்டியும் விட்டொம் சந்-
[11] த்ர ஆதித்தவரை செல்லக்கடவதாக இ-
[12] து விலககிறார் கெஙகையிடைக்கு-
[13] மரியிடைக்குராற்பசுக்கொ-
[14] ன்றான் பாவத்தைப்படுவா[ந்]
[15] இககொயில காணியுடையா-
[16] ன் அறிவரியபிராந் மகந் [கெ]-
[17] [கா]ப்பையாழவான ||

ATMAKUR (27).

[Jammavaram. Telugu. East of the tank.]

TRANSLATION.

On Sunday the 5th of the bright fortnight of Mágha of the year Viḷambi, Maparusayya, son of Srímat Sáluva Narusappayya, granted *méras* at 1 *kuncha* for the tanks constructed (by him) at the village of Jammalamaduvu. We have granted 100 *kuntas* of wet land in Jalatiramalatala as a *sarvamánya* for the religious merit of the illustrious (Rája).

1. విళంబిసంవత్సర మాఘ శు ౫ ఆ శ్రీమ
2. తుసాలువ నరుసప్పయ్యా కుమారుడు మపరుసయ్య

3. జంమలమడుపుగ్రామాన వేయించ్చినచెరువు
4. లఁర ఇచ్చిన చెరువుకుంచాలు తిప్ప శ్రీ శ్రీ
5. వారికి పుణ్యంగాను
6. జంతిరామలటలవరి
7. మడి గుంటలు ౧౦౦ సర్వమా
8. న్యంగాను ఇస్తిమి

Atmakur (28). (A.D. 1519–20.)

[Kaluváyi. Telugu. On bank of tank to west of village.]

Translation.

Hail ! On Thursday, the 15th day of the bright fortnight of Vaisákha of the year Pramádi, corresponding to the year 1441 of the illustrious and auspicious Ṣaka era, while Ṣríman Mahárájádhirája Rája Paramésvara Ṣrí Víra Pratápa Ṣrí Víra Krishṇadéva Maháráya was ruling the whole earth, Ráyasam Koṇḍamarusumgáru, for the religious merit of his father Timmarusumgáru and his mother Sankáyammagáru, caused to be constructed the Kaluváyi tank, got images of Malalamma and Bírapa Déva made, set them up, and caused to be built temples (for them). Ṣrí, Ṣrí.

1. స్వస్తి శ్రీ శుభశకవర్షంబులు
2. ౧౪౪౧ అగునేటి ప్రమాదిసం
3. వత్సర వైశాఖ శు ౧౫ గు శ్రీమ
4. న్మహా రాజాధిరాజ రాజపరమే
5. శ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీ వీరక్రిష్ణ
6. దేవమహారాయలు సకలసా
7. మ్రాజ్యము సేయుచుండ్డంగా

8. ను రాయసము కొండమ
9. రుసుంగారు తమ తల్లిసంకా
10. యమ్మంగారికిన్ని తమతండ్రి
11. తింమరుసుంగారికిన్ని పు
12. ణ్యముగాను కలువాయిచెరు
13. వుగట్టించ్చి మల లమ్మాను బీ
14. రపదేవరాను చేయించి
15. ప్రతిష్ట చేసిరి గుళ్లనుగట్టిం
16. చిరి శ్రీ శ్రీ

ATMAKUR (29). (A.D. 1275–76.)

[Kámireḍḍipáḍu. Telugu. Near Durgamma temple.]

TRANSLATION.

Hail! While Sríman Mahámaṇḍalésvara (Náne) déva Mahárája was ruling as universal sovereign at Nellore, holding with delight pleasant communication (with his feudatories), Hadapamunu Lunkkarája, the servant of the king, gave . . twenty . . for providing offerings to Durgáparaméṣvari on the festival day of Mahá Lakshmi on Sunday, the 10th day of the bright fortnight of Áṣvayuja of the year Yiva (Yuva), corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Ṣaka year 1197; for his own religious merit. Itama Reḍḍi and Maratóya, rulers of Anuyúru, gave this formerly to Durga with libation of water. They shall maintain this charity as long as the sun and moon exist. Those who think of obstructing this charity will incur the sin of killing a tawny cow near the Ganges.

1. స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర
2. (నానే) దేవమహారాజులు నెల్లూరను
3. సకలసాంమ్రాజ్యం జేస్తుండి సుఖసంకథా
4. వినోదంబుల రాజ్యంబు చేయుచుండంగాను
5. రాజానకు నిజభ్రిత్యుండైన హాదపము
6. నులుంకర్రాజా సుఖానుంను శ్రీ జ
7. యాభ్యుదయ శకవర్షంబులు
8. ౧౧౯౭ నేంటి యువ సంవత్సర
9. మున ఆశ్వయుజ శుద్ధ ౧౦ లు ఆ
10. దివారమున మహాలక్ష్మిదేవి
11. పండువనందనకుం పుణ్యముగా
12. దుర్గా పరమేశ్వరికి నవేద్యమునకు తం
13. . నికిరువది . . . . . .
14. . . . . తము
15. . . . . . . వాలు . . .
16. పూర్వకంమున స్వామికిం అను
17. యారిప్రభువులు దుర్గమంమ
18. దీనియితమ రెడిమారతోయ
19. ధారాపూర్వకము సేసిరి ఇ దర్మ
20. వు ఆచంద్రార్కస్థాయిగాం జెల్లి
21. ంచ్చువారు॥ యి ధర్మవ్రనకు ఎ
22. వ్వర విఘ్నము దలంచినాను గంగకటు
23. తం కవిల వధియించిన పాపానం బోవువారు

ATMAKUR (30).

[Kólagoṭla. Telugu. In a field west of village.]

TRANSLATION.

On . . . . of Kártika of the year Vikṛiti, Kámana, the son of . . . Basavarusayyapati, and Annam Gáru of the Kárumanchi family, issued this charitable edict for Basavayya déva of Kólagoṭla. To the north of the village well, he granted . . . . a field as a *mányam*. Therefore whoever fails (in preserving this) will incur the sin of killing a cow and a Brahman. If it is given to *jangams* they should enjoy it. May it cause prosperity !

1. వికృతిసంవత్సర కార్తిక
2. . . రలు బసవరసయ్యపతి కొడుకు
3. (కామన) కారు మంచ్చింగారల అ
4. న్నంగారు కోలగోట్ల బస్వయ్యదేవర
5. కు యిచ్చిన ధర్మశాసనంబమూ
6. రిబావివుత్తరం బాకని (న . గింతంట)
7. చేనుమాన్యం యిచ్చెను. గనుక యె
8. వ్వరు తప్పినాను గోవు బ్రాంహ్మణి
9. ం చంప్పినపాపాన
10. బోదురు జంగాలకి
11. చ్చిన శేశుకబ్రితు
12. కువారు శ్రీ శ్రీ శ్రీం జే
13. యును

ATMAKUR (31).

[Kólagoṭla. Telugu. From stone in front of Nága-varuppu temple.]

TRANSLATION.

On Monday, the 30th day of the dark fortnight of Nija Áshádha of the year Chitrabhánu, Vidayanchami Jangamayya, the *Mahápátra* (minister) of Ṣríman Mahá maṇḍaléṣvara Ṣrí Víra Pratápa Ṣrí Virúpáksha Ráya Mahúráya executed this charitable edict to certain persons :—(Here follows a list of them.)

He presented in charity the village Kámpu Kímasi to Jagadíṣa (lord of the world) of Sangam situated in Pákanáḍu *sthala* in Udayagiri *Rájya*. Jangamayyagáru performed this gift for the religious merit of Ṣríman Mahá Virúpákshadévaráya Maháráya . . . . Maintain that charity and acquire merit. They should enjoy this village as a *sarvamánya* in perpetuity as long as the sun and moon exist.

[One imprecatory verse.]

NOTE.—The date may be 1462–63 and the reference to Vírupáksha the son of Dévaráya II.

1. చిత్రభానుసంవత్సరనిజ ఆషా
2. ఢ బ ౩౦ సో । శ్రీమన్మహామండలే
3. శ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవిరూ
4. పాక్షరాయ మహారాయల వా
5. రికిం మహాపాత్రులు వార
6. ణాసి బసువయ్యంగారికిన్ని రా
7. జ రామదేవదాగసిద్దయ్యం
8. గారికిన్ని వేదాంతయ్యంగా
9. రికింన్ని సివరాత్రి బసవయ్యం

10. గారికిన్ని సూరయ నాగయ్య
11. గారికిన్ని వారణాశి లిం
12. గయ్యంగారికిన్ని కొండ
13. ని వీరయ్యంగారికిన్ని చిట్టి
14. య్యంగారికిన్ని టిళ దేవమ
15. ంగయ్యంగారికిన్ని అయ్య
16. యారయ్యంగారికిన్ని విడ
17. యంచమిస జంగమయ్య
18. ంగారులు దామిచ్చిన ధర్మ
19. శాసనాపత్రం వుదయ
20. గిరిరాజ్యానను
21. పాంకనాంటిస్థల
22. ములోను సంగా
23. ము శ్రీ జగధీసునకు
24. కాంపుకీమసిగ్రామము
25. జంగ్గమయ్యగారు శ్రీమన్మహా
26. విరూపాక్షదేవరాయమ
27. హారాయలకు పుణ్యం
28. గాను యీ దానంసేసి
29. నవారమున్ను అదిపాలిం
30. చి పుణ్యంలాననుసే
31. యండి . . . .
32. ఆ గ్రామము సర్వమాన్యముగా
33. ను ఆచంద్రార్క స్థాయిగాను
34. అనుభవించువారు । స్వ
35. దత్తాద్విగుణం పు ణ్యం పరదత్తాను
36. పాలనం పరదత్తాపహారేణ స్వ
37. దత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ?

Atmakur (32).

[Kólagoṭla. Telugu. In a field to the north of the village. Illegible.]

Atmakur (33).

[Kórimerla. Telugu. Opposite Nágavarappamma temple.]

Translation.

Hail ! . . . . Srí Ṣaka year . . . . . on the occasion of Makara Sankránti . . . deity . . . .

* * * *

whoever injures . . . . .

1. స్వస్తిశ్రీ శక
2. వర్షంబులు
3. లు . . .
4. మకర సంక్రాం
5. త్తిని . . .
6. . దేవర . .
7. . వ . . రక
8. . . డము . .
9. . రో . . .
10. ము . మ . రంక
11. లకం . వవెరు
12. . . . .
13. వడు . .
14. చెరిచినవాండు
15. ండు . . నుం . .

ATMAKUR (34).

[Kóṭítírtham. Telugu in old characters. From Koṭé-ṣvarasvámi temple. Incomplete.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity!

Niḍugaṇḍi (?) having abandoned enjoyment and desire, went in quest of Vidháta (Brahma).. Vidháṇḍu (Brahma) said "thou art not fit for this now; thou hadst better live in Nidukóndi Dévádi Kótíṣvaram which is to the south of the Peṇṇa and do penance (as) a deer (*i.e.*, live upon leaves, &c.)." He came and performed the penance and God revealed himself to him.

1. స్వస్తిశ్రీ నిడుగణ్డి . . . భోగకామా
2. తీకుణ్డై విధాత్రుం గానం బోయిన విధా
3. ణ్డు . నీవిప్రుడిన్దుల కోర్యుణ్డవు గావుం పెన్న
4. దక్షిణభాగంబున నిడుకోణ్డి దేవాదికోటీశ్వరం
5. బుననుండి హారిణిమృగంబ . య్తపంబు సేయుంబోమ
6. విన వచ్చి తపంబు సేసినం దేవరు ప్రత్యక్షుంబయు

NOTE.—Mr. V. Venkayya supplied the transliteration.

ATMAKUR (35). (A.D. 1612–13).

[Kullúru. Sanskrit in Telugu character and Telugu. Near Ṣiva temple.]

TRANSLATION.

(*Sanskrit verses.*)

On Monday, the auspicious *tithi*, the 12th of the dark fortnight of Kártika in Parídhávi, in the illustrious Ṣáliváhana Ṣaka year reckoned by the oceans (4), three,

the arrows (5), earth (1), *i.e.*, (1534), the weir of the tank bund built with stone pillars was constructed to-day by the lord Rudra, the moon of the illustrious (family of) Chintapaṭla, in the town of Kullúru. This verse is composed by Náganárya, the moon of the family of the illustrious Jallipalli to the perpetual delight of all learned men.

(*Telugu prose.*)

Prosperity! Hail! On Monday, the 12th of the dark fortnight of Kártíka of the year Paridhávi, corresponding to the year 1534 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era, while Ṣrímad Rájádhirája Rájaparaméṣvara Ṣrí Víra Pratápa Ṣrí Víra Venkaṭapatiráya was ruling the kingdom of the earth, Venkaṭapati Náyaningáru, who is the moon of the ocean of the race of Padmanáyaka, who is the conqueror of the territory called Panchapáṇḍya, who is an Arjuna in war, who is the paramour of the prostitutes who are the princes bearing all *birudas*, who is pure by reason of descent from the *gótra* of Récherla, who is the grandson of Velugóṭi Peda Konḍama Náyudu and who is the son of Komára Timmanáyuḍu, sent for Rudrappa, who is the ruler of the *ṣíma* of Kullúru, who is skilled in ruling that kingdom, who is holy by reason of his descent from the *gótra* of Paiṣála, and who is the grandson of Chintapaṭla Singama Náyuḍu and the son of Chenchama Náyuḍu, at Kullúr which was granted to him (Venkaṭapati Náyaningáru) for ruling as an *amaram* by Venkaṭapatiráya and addressed him thus "You have restored the sluice of Anantaṣágaram tank which was in disrepair; you have constructed the eastern weir of Kaluváyi tank and are keeping the tank in good order. Deeds of charity like

topes, topes in tanks, wells, etc., are meritorious services. So construct the eastern weir of Kullúr tank for the religious merit of my father Komára Timmanáyudu." Thus the assembly commanded him. Therefore Rudrappa Náyuḍu fixed 33 stone posts on the tank weir, built side walls on the two sides and constructed a flight of steps in stone so as to last in perpetuity as long as the sun and moon endure, Ṣrí!

(*Telugu verse.*)

Chenchaya Rudra Sauri, who is the resident of Chintapaṭla, who is the abode of Ṣrí, and who is delightful by reason of his charming qualities, planted 33 stone pillars on the weir of the Nallacheruvu of Kullúr, pillars which resemble the beautiful jewelled chariots of Indra who has come to bathe here, which are, as it were, high peaks to those who come with the desire of seeing the bund of the tank, which are, as it were, emblems of the good fame acquired by the lord of the earth, who is famous in polity—which, kissing the sky, resemble the pinnacles of Varuṇarája, and which are set with pearls.

NOTE.—From R. 60 we learn that Kanchamma was the mother of this ruler of Kullúru *síma* and that he built a sluice for Tegacherla tank.

1. वर्षे श्रीमति शालिवाहनशके वार्धित्रिबाणोर्वरासंख्याके परिधाविनींदुसहि

2. तोर्जद्वादशिसात्तिथौ कृष्णेकारि तटाकसेतुपरिवाहः कुल्लुरीपट्टणे शैलस्तंभधृढोद्य

3. रुद्रविभुना श्रीचिंतपट्लेंदुना (स)श्लोकोयं रचितः श्रीमज्जाङ्डिपङ्डि कुलेंदुना । ना

4. गनार्येन सर्वेषां विदुषां संमुदेन्वहन् ॥

5. శ్రీ స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవర్షంబు
లు ౧౫౩౮ అగు

6. నేంటి పరిధావి సంవత్సర కార్తీక బ ౧౨ సో। శ్రీమ
ద్రాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వ

7. ర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీ వీరవేంకటపతిరాయలు పృథివీ సాం
మ్రాజ్యం శేయుచు

8. వుండంగాను పద్మనాయక వంశాభోది చంద్రుండున్ను
పంచ పాండియ ధరావిభాళుండు

9. ను సంగ్రామ పార్థుండున్ను సర్వబిరుదకొమార వే
శ్యా భుజంగుండున్ను రేచెర్లగోత్రపవిత్ర

10. డున్ను వేలుగోటి పెదకొండమనాయని పౌత్రుండున్ను
కొమారతిమ్మానాయనిన

11. ందను అయిన వేంకటపతినాయనింగారు తమకు వెంకట
పతిరాయలు అమరానకు పాలిం

12. చుటకు యిచ్చిన కుల్లూరిని కుల్లూరి శీమప్రభులున్ను। త
ద్రాజ్యభారధురంధరుండు

13. ను పశాలగోత్రపవిత్రుండును చింతపట్ల శింగమనాయని
పౌత్రుండును చంచమనాయని

14. పుత్రుండున్నైన రుద్రప్పనురావించ్చి అనంతసాగరపు చె
రువు తూము ఖిలపడి వుండంగాను పునరు

15. ద్ధారికము చేసినావు కలువాయ చెరువు తూర్పుపలుగుక
ట్టించ్చి చెర్వు నీవుప్రతిముఖం చేయించిన తోంపులు చెర్వులతో

16. ంపులు బావులు మొదలయిన పుణ్యాలు వూర్జితమై
వుంన్న కార్యానంగనుక తమతండ్రికొమారతిమ్మానాయనికి పు

17. ణ్యంగాను కులూరిచెరువు తూర్పుపలుగుకట్టించుమని
సభవారునూనంనా ఆనతిచ్చెగనక చెరువుకు

18. అలుగుముప్పదిమూడు శిలాస్తంభాలు నిలిపి యిరుగడల
సంతని సారువులు సోపానాలు కలుగు

19. కట్టంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగా రుద్రప్పనాయిండు కట్టించినది శ్రీ

20. అవగాహనేహ సమాయాత విబుధరాట్కమనీయ్య మణి శతాంగములనంగ తాటాకసేతు

21. సందర్శనేచ్ఛాగతస్థిత సమున్నత మహాశిఖరులనగ। నీలినుజ్వలధరానేతృసంపాదితమూ

22. తీర్థసతీర్థమూర్తులనగ। ముక్తామణీయుక్తమోహనాంబరచుంబ్బివరుణరాజన్యగో

23. పురములనగ। నిలిపెంగులూరినలచెర్వ్వలుగునంద్దు। ముప్పదియు మూడురాకం

24. భములుం జెలంగ। చింతపట్ల పురస్థాయి శ్రీనిధాయి। రుచిరగుణహారిచెంచయ

25. రుద్రశౌరి॥

ATMAKUR (36).

[Kullúru. Telugu. From the Calingulah of the tank.]

TRANSLATION.

The weir work done by Marára Duggaraju Vírappa. Imminilu has written (this).

1. . . . . . .
2. . . . . . .
3. . శేశినం హాని
4. మరార దుగ్గ
5. రాజువీరప్ప
6. శేయించిన
7. అల్లుపని
8. యి మింని
9. లు వ్రాసినా
10. ండు

ATMAKUR (37).

[Mahimaluru. Telugu. On a fallen stone by a small tank to north of village.]

TRANSLATION.

On Thursday, the 15th of the bright fortnight of Márgaṣira of the illustrious year Vyaya, Madhura Perumáḷla Ráju, son of Kulaṣékhara Mandana Perumálla Ráju, the emperor of the three worlds, and Kálati Ráju, son of Kulasékhara Kávéri, issued this charitable edict as a gift to the gods Múlasthána Ísayadéva and Nágésvaradéva of Mahimalúru. We have given with libation of water on the holy occasion of a lunar eclipse on Thursday, the 15th of the bright fortnight of Márgaṣira of that year 100 *kuntas* of land under the Rámamadi Pina Cheruvu in Mahimalúru which is situated in Giribhávivelibóyaviḷa which is attached to our chiefdom. This should be utilized for offerings to the deities in perpetuity to last as long as the moon endure. Whoever cause obstruction to this charity will incur the sin of killing a tawny cow near the Ganges.

Hrim Ṣrí !

NOTE.—We have not been able to identify this emperor. The name and the reference to Madura suggest a Pándyan. Mr. Sewell on pages 70 and 72 of Vol. 2 of "Antiquities" mentions two inscriptions of Kulaṣékhara Perumál from Tinnevelly. They are of the 16th century and can hardly have any connection with the emperor of this inscription.

1. శ్రీ వ్యయసంవత్సర మార్గసిర సు ౧౫ గు త్రిభువనచ
2. క్రవర్తి కులశేఖరమండన పెరుమాళ్ళరాజు కుమా
3. రుండు మధురపెరుమాళ్ళురాజున్ను - కులశేఖరకా
4. వేరి కుమారుండు కాళతిరాజున్ను మహిమలూరి

5. మూలస్థాన యీశయదేవరకున్ను నాగేశ్వరదేవరకు
6. ంన్ను దేవదానముగాను యిచ్చిన ధంమ్మశాసనం
7. ము మానాయంకరానకుం జెల్లివుండే గిరిభావివెలి
8. భోయవిళలోని మహిమలూరను తత్సంవత్సర మా
9. ర్గశిర సు ౧౫ గు సోమగ్రహణ పుణ్యకాలానను ధార
10. పోసియిచ్చినవి రామంచుడిపిన చెరవుక్రిందను
11. నూరుగుంటలుంన్ను ఆచంద్రస్థాయిగాను దేవ
12. ళ్లకు నవద్యాలకు [1] చెల్లంగలది ఇ ధర్మానకు
13. యెవ్వరు విఘ్నమాచరించినా వా
14. రు గంగకతట కవిల చం
15. పిన పాపానం బోవువారు
16. శ్రీం శిరి.

ATMAKUR (38). (A.D. 1217–18?)

[Mahimalúru. Telugu. From the Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Wednesday the 8th of the bright fortnight of Jyéshta . . . . corresponding to the Sri Saka year 1139, Bamminâyakudu, younger brother of Gollapayindi Biyyapa Náyakudu, the protector (*pratipálaka*) of the kingdom of Hail! Erra Siddanadéva Chóda Mahárája, on whose (Erra Siddana's) lotus feet are set the eyes of Trilóchana[2] and all other kings, who (Erra Siddana) is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom (Karikála) the dam[3] of the Kávéri was built, who (Erra Siddana) is the elephant-goad to wicked princes,

---

[1] Read నైవేద్యాలకు. [2] The allusion is to the Pallava dynasty.

[3] See note on page 1250.

Ṣríman Mahámaṇḍalésvara, the supreme excellent lord of Orayúru, the best of cities, who is the vanquisher of rival chiefs, who is a glorious Náráyaṇa, Ayyana Singa,[1] who is eminent in valour, who has levied tribute from Kánchi, and who is Bhujabaḷa Víra (a strong-armed hero), who (Biyyapa Náyaka) wears on his arms an armlet adorned with the rays of numerous excellent gems, who has a broad chest marked by the embraces of the orbs of the bosom of Lakshmí, who is Ṣésha (the serpent bearing the earth) of Prattikoṇḍa[2] hill—the illustrious (?)—the ornament of the race of Manma, who is the hero of heroes, who is the hero praised by his subjects, who is the sun to the host of lotuses which are learned men, who has set up the kingdom of the Chóḍa Mahárája, who has acquired great wealth, Ṣríman *Mahápradháni* (prime minister), and who is the commander-in-chief of all the forces . . . . having propitiated Chenna Késavadéva of Mahimalúru which is the capital of Tónkakúḍúrunáḍu in Tiruvadi Kavalillu(?) in Pánkanádu, gave villages (names doubtful) . . . . having constructed . . . . for them every year a field . . . . for his parents . . . . Vávillapalli . . . founded this endowment. Whoever does not maintain the gift but obstructs it will incur the sin of killing 1,500 tawny cows on the Ganges.

[One imprecatory verse.]

Note.—This Bammi Náyaka may be the Bhíma Náyaka of R. 37. He may have succeeded his brother in the post of Commander-in-chief (Sáhiṇi).

---

[1] Ayyana Singa—the lion of his father. Regarding this title, see *Ind. Ant.*, Vol XV, p 276.

[2] We have not been able to discover any Prattikonda in Nellore district

1. స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౧౩౯
2. అగు నేంటి జేష్ట శుద్ధాష్టమియు
3. బుధవారమునాండు స్వస్తి
4. చరణ సరోరుహవిహితవిలో
5. చన త్రిలోచన ప్రముఖాఖిలప్రిథి
6. వీశ్వరకారిత కావేరితీరకరికా
7. లకులరత్న ప్రధీపాహితకుమా
8. రాంకుశశ్రీ మన్మహామణ్డలేశ్వ
9. రయొఱయూరిపుర వరాధీశ్వర
10. దాయాది మణ్డలీక దిశాపట్ట
11. * వైరి పురటికీర్తినారాయణ
12. ఆయ్యనసింగసాహసోత్తుం
13. గ కాంచింగప్పముతిన్న భుజ
14. బళవీర ఎఱ్ఱసిద్ధనదేవచోడ
15. మహారాజుల రాజ్యప్రతిపా
16. లకుండును స్వస్తిసమస్తగు
17. ణమణి కిరణాలంకృతకే
18. యూరహార దారణదో
19. ర్వజిత విస్తార లక్షణ ల
20. క్ష్మీ కుచకలశ . . . .
21. . లక్షిత విశాల వక్షస్థ
22. ల (ప్రత్తికొండరద్రిశేషము)
23. (ని మానమహాస్వవమన్మ)
24. కులతిలకగండరగండ జ
25. గమెచ్చు గండపండిత పు
26. ండరీకషండ మార్తాండ
27. చోడమహారాజరాజ్య
28. ప్రతిష్ఠత విభవానేకస
29. ంచ్చిన శ్రీ మన్మహాప్రధాని

30. సమస్తసేనాధి పతియు
31. నునైన గొల్లపఞ్ఞండిబియ్య
32. పనాయకుని తమ్ముండు
33. బమ్మినాయకుండు పాం
34. కనాంటి తిరుపడికపలి
35. ంటిలోని తోంక కూడూరునాంటి
36. కిరాజధానియైన మహి
37. మలూరజన్న కేశవదే
38. వరకుబ్రీతిగా సేసిమహి
39. మలూరిని రకిడిదామా
40. రమునం గరిడమూతం
41. బాదారము (వరముగల)
42. ఇచ్చి డీనికి . . . ల . . .
43. (యేకత కండమున ప)
44. (మమ్ముంగట్టి) . . . . . .
45. (యిచ్చిపీల్ణ కుపంటనుం)
46. (డిమ వేమవ . . . . .)
47. (గలచే నుకుం . . . తర)
48. (పలికకొమ . . . తట)
49. (ప్పణ విచిభైరవనేండుమర)
50. (గా పావనభట్లును . తమత)
51. (ండికిం తల్లికిం . . . పక)
52. (. కొమకు . . . . . మ)
53. (మందిద్రి . . . . . రు)
54. (నమెరగావావిలిపల్లి పలిక)
55. (ం . వీరు . వాండుమర)
56. (లితుం . . . . . ంలు .)
57. (. . . . . . .)
58. . . . . . . (మంది)

59. (తొడిదిం . మెం . నాను .)
60. (గట్టినవాండు . . . .)
61. పృథముబెట్టిదానమును సె
62. ళ్లించకను లేకవిపులముసే
63. సేవాండుగంగకర్తృవేయిం
64. నేనూరు కవిలలం బొడ్చి
65. నపాపానంబోయినవారు
66. స్వదత్తం పరదత్తంవాయో
67. హారేతి
68. వసుం
69. ధరాష
70. ష్టిర్వ
71. ర్షసహా
72. స్రాణి వి
73. ష్టాయాం
74. జాయ
75. తే క్రి
76. మి

Atmakur (39). (A.D. 1409–10.)

[Mangampalli (hamlet Guḍiguṇṭa). Telugu. South of Chennakésavasvámi temple.]

Translation.

Prosperity! Hail! On Thursday, the 10th of the bright fortnight of Ṣrávana of the year Viródhi, corresponding to the year 1331 of the prosperous Ṣaka era, while Ṣríman Mahá Rájádhi Rája Rájaparamésvara Ṣrí Víra Pratápa Dévaráya Oḍayalu, son of Srí Harihararáya, was ruling with pleasure the kingdom at Vijayanagar

as the lord of the four seas, Appalayya, of the Yajus Ṣákha, of the Bháradvája *gótra,* and son of Mádhava Jósyulu who is the son of Yéputtila Appaya Jósyulu, constructed this on an auspicious day which is regarded with esteem by the whole world and which is appropriate for making gifts, charity, &c., at Bahadurpuram, otherwise called Guḍakunṭṭu, situated to the west of Anantaságaram on the banks of the river Penna in the country (désa) of Bóyavihára, in the kingdom of Udayagiri, to Chennakéṣvaradéva and to Ṣrí Rangamanátha who is honoured as the consort of Ṣrí, to last as long as the sun and moon exist, for the religious merit of his parents Mádhavajósyulu and Jábálika. May his fame in the shape of that dancing-hall (Rangamandapam) last eternally as long as the moon and stars exist. May the grace of that Chennakésava be eternally propitious to Appalu, son of Mádhava Jósyulu, and grant him eternal prosperity. May that Appana Jósyulu live long! May there be great prosperity!

1. శ్రీ స్వస్తి శ్రీ శకవర్షం బుడయంబు
2. లు ౧౩౩౧ అగునేటి విరోధిసంవత్సర శ్రావణ
3. శు ౧౦ గురువారమందు శ్రీమన్మహారా
4. జాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవారివా
5. రరాయని కుమారుండు శ్రీవీరప్రతాపదేవ
6. రాయఒడయల్లు విజయనగరమందు సు
7. ఖానను చతుసముద్రాధీశ్వరుడై రాజ్యం
8. చేయుచుండంగాను యజుః శాఖా భార
9. ద్వాజగోత్రం యేపుట్టిల అప్పయజోస్యు
10. ల కొడుకు మాధవజోస్యులకొడుకు అప్పలయ్య
11. ఉదయగిరి రాజ్యమందుల బోయవిహార
12. దేశంలోపలను పెన్నకటకతీరమందున

13. అనంతసాగరానకు పడుమటను గుడకుంట్టు
14. లనేటి బహాదురిపురమందు సకలజగదారా
15. ధ్యమై సకల దానధర్మాది కెంతిలమనోరథ
16. మైన శుభదినమందు చెన్నకేశ్వర దేవరకు
17. నిలశ్రీశా మహోత్ములైన శ్రీరంగమనాథునకు
18. మును ఆచంద్రార్కముగా యిచ్చినట్టిగాను దీని
19. తల్లిదండ్రులు మాధవజోస్యులుకును జా
20. బాలికకును సుకృతంగాను కట్టించి యీ
21. న ఆ రంగమంటప కూపమైన కీర్తి ఆచంద్ర
22. క తారకము ఓనట్టుగాన స్థిరమై ఉండుంగా
23. క ఆ శ్రీ చెంనకేశ్వరకృప మాధపజోస్యుల కొ
24. డుకు అప్పలుకు నిత్యమై స్థిరలక్ష్మివోనట్టుగా
25. ను నిత్యసంపదలునూ ఇచ్చుగాక ఆ యప్పన
26. జోస్యు ు ఆయుష్మంతుడు అయుదుమ మంగ
27. ళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ATMAKUR (40). (A.D. 1610-11)

[Minagallu (hamlet Venkaṭreḍḍipalli). Telugu. Near Lingarázu Gunṭa]

TRANSLATION.

Hail! On the 30th of Márgasira of the year Sádhárana, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka year 1532, Veligóṭi Timmanáyaningáru issued this charitable edict to Lingaráju, karnam of Minnakallu . . . . . . We have given you 100 *kunṭas* of wet land within the four boundaries in Minakallu as a *sarvamánya*. Therefore you should enjoy it as long as the sun and moon endure . . . .

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యు
2. దయ శాలివాహ
3. న శకవరుషంబులు
4. ౧౫౩౨ అగు నేంటి సాధార
5. రణసంవత్సర మార్గశిర ౩౦ లు
6. వెలిగోటి తింమానాయనింగా
7. రు మిన్నకంట్టి కరణంలింగ్గ
8. రాజుకు ఇచ్చిన ధర్మశా
9. (సనం) మింనకంటను (వనుయల్లచణు
10. స్సీమాన) నూరుకుంటలమ
11. డికారుకాదాను సర్వమాన్యంగాని
12. స్తిమి గనక అచంద్రార్కంగాను అ
13. ను భవించివారు . . .
14. . . . .
15. . . . .

ATMAKUR (41).

[Minagallu (hamlet Lakkirázupalli). Telugu. In Muppu Seṭṭi's tope to the north.]

TRANSLATION.

On . . . . the 12th of the dark fortnight of Márgasira . . . . Náráyaṇa Ráju . . . .

1. లా . . . .
2. మార్గశిర బ ౧౨
3. . . వారంనం నారా
4. యణరాజుపాళై
5. ంబ . సేంటిసం

6. . . మేరలోకట
7. . ణం గా మేటు
8. . . . . .
9. మ . . నారు

Atmakur (42).

[Minagallu. Telugu. On the boundary of Nallarázupáḷem.]

Translation.

Ranganátharájungáru . . . . gave . . . Ranganátha of Mahimalúru which was granted as an *amaram* . . . .

1. . . . .
2. తిరుమలకువని .
3. . . సంభవల్ల . . .
4. కు అమరాలకుమ . .
5. పాలించిన మహిమలూరి
6. ని రంగనాంథుండు . రంగ
7. నాంథ రాజుంగారు . .
8. . లిచ్చినకా(ందలు) మేర
9. . క రాజుంగారి నీతరు
10. . . . . .

Atmakur (43).

[Návúru. Tamil. To east of Nágéṣvara temple.]

Translation.

Hail! Prosperity! In the thirty-ninth year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious

Kulôttungachôḻadêva, (in the temple) of Tirunâgíśvara who is the presiding deity (Múlasthána) at Nâvalûr.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ திரு
[2] ஸுபவநச்சக்ரவத்-
[3] திகள் ஸ்ரீகுலொத்-
[4] துங்க சொழதெவர்-
[5] ககு யாண்டு நட-
[6] கூ ஆவது நாலூரி-
[7] ல் மூலஸ்தாநமாந-
[8] திருநாகீஸ்வரமுடை-
[9] டயாரெகா

ATMAKUR (44).

[Návúru. Telugu. Defaced stone to south of Polé-ramma temple.]

TRANSLATION.

. . . . . Two *paṭṭus* of paddy field to him . . . Whoever obstruct this charity will be considered to have killed a tawny cow near the Ganges.

1. . . . . వ షం
2. . . . .
3. . . . లు .
4. . . నవ . .
5. . . నికిని వారి
6. కీవరిచెను పట్లు ౨ ఇది
7. ట్టి దర్మణకు యవ్వరు వి
8. ఘ్నము సేసిన గంగకఱత
9. కవిలం పొడిచినవారు

ATMAKUR (45).

[Návúru. Telugu. To the east of Panchaliṅgála temple.]

TRANSLATION.

Prosperity! Hail! Ṣríman Mahámaṇḍaléṣvara Rájádhirája Paramakusálava (?) Próshi Errasidi Rája, Hari Bairapa Náyaka, Ammanáyaka and Pabindináyaka, all of Gandavárаṇamupádu, having consecrated Siddhanáthadéva in the name of their fathers, gave *vrittis* as follows for enjoyments and decorations to that deity: a *paṭṭi* of *kóru* land, a dry field of one *paṭṭi* to the north, 100 *paṭṭis* of wet field in rear of Maṭṭivádicheruvu which is of medium soil among wet fields (?) May there be great prosperity! . . . .
. . . . It appears he has done that work.

NOTE.—This Errasiddhi may be Erra Siddhanadéva Choḍa.

1. శ్రీ స్వస్తి
2. శ్రీమన్మహా
3. మండలేశ్వర
4. రాజాధి
5. రాజ పర
6. మకుసాల
7. వప్రోషి
8. ఎఱసిది
9. రాజుగం
10. డ వారణ
11. ముపాటి
12. వాంబై
13. ప పనా

14. యకుండు
15. ంను అంమ
16. నాయకు
17. ండూన్న ప
18. హిండినా
19. యకుండు
20. న్న తమ త
21. ండ్రి పెరసి
22. ర్ధనాథదే
23. వరప్రతి
24. ష్ఠశేసి ఆ
25. దేవర అం
26. గభోగ
27. మునకూ
28. రంగభో
29. గమునకు
30. త్రిత్రికోరు
31. పట్టిచేలు
32. న్న నుత్త
33. రమున
34. నుండేటి
35. పొలము
36. వేలి చేని
37. ప ౧ ము
38. ట్టివాడిచె
39. ఱువువె
40. నకమాగలి
41. నడితర
42. ం వరిచే

43. ను పట్టి
44. ని నూాలు
45. మంగళ
46. మహా శ్రీ
47. తల ఆపని
48. కట్టినటు

ATMAKUR (46).

[Pedda Annalúru. Near tank sluice. Under water and so not taken.]

ATMAKUR (47). (A.D. 1486–87.)

[Pelléru. Telugu. Opposite Chennakéṣavasvámi temple. Partially defaced.]

TRANSLATION.

(Obeisance to) Ṣrí Ráma! Hail! On the 15th of the bright half of Vaiṣákha of the year Parábhava, corresponding to the year 1409 of the illustrious, victorious, and prosperous Ṣaliváhana Ṣaka era, Ṣrímat Ko . . . náyanimgáru . . . . having constructed at Prátapáḍu . . . .

1. శ్రీరామ స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుద
2. య శాలివాహన శకవరుషంబు
3. లు ౧౪౦౯ అగునేంటి పరాభవసంవ
4. ర వైశాఖ శుద్ధ ౧౫ లు శ్రీమతు కొ
5. (. . . .) నాయనింగారు చుంచు
6. . . . . ప్రాతపాట్న చి నచె

7. . . . . కంగానుకట్టించి
8. . . టన్న . . కుం
9. . . . తనిసలు
10. గనా భని .
11. ఇ

ATMAKUR (48). (A.D. 1621–22.)

[Pelléru. Telugu. In front of Síta temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Monday, the 15th day of the bright half of Srávana of the year Durmati, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous year 1544 of the Sáliváhana Saka era, in the kingdom granted by Srímat Rájádhirája Rája Paramésvara Srí Víra Pratápa Srí Víra Venkatapatidéva Maháráya, who, seated on the diamond throne, was ruling the kingdom of the earth, to Veligóti Komára Timmánáyaningáru, in Nellúru *síma*, Venkatapatináyaningáru gave the village Pellerlu as an *amaram* to Chintagumpalli Basappa Náyaningáru. Therefore the terms for providing channels for the people this year are: the produce raised on dry fields should be divided into four shares, of which three should go to the ryot and one to the estate every year. The grain raised under the tanks should be divided into three shares, of which two should go to the ryot and one to the estate every year. In this manner whoever is the ruler should cause to be done.

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవర్షంబు

3. లు ౧౫౪౪ అగునేటి దుర్మతిస
4. ంవత్సర శ్రావణ శు ౧౫ సో॥ శ్రీమద్రాజాధిరాజ
5. రాజపరమేశ్వర శ్రీవీరప్రతాప శ్రీవీరవేంకటపతి
6. దేవ మహారాయలయ్యవారు వజ్రసింహాసనారూ
7. ఢులై పృథివి సాంబ్రాజ్యం శేయుచుండ వెలిగోటి కొ
8. మాగ తింమ్మానాయనింగారికి యిచ్చిన రాజ్యం
9. లో నెల్లూరి శీమలోని పెల్లేర్లు అను గ్రామం వెంకట
10. పతినాయనింగారు చింతగుంపల్లి బసవ్వనా
11. యనింగారికి అమరానకు యిచ్చిరిగనక . . . .
12. . . . . . చెవుండనిమిత్తం యీసంవ్వత్సరా
13. న ప్రజలకు కాపులకు యిచ్చిన వివరం వెలిబోలాను పం
14. డినట్టి ధాన్యం గ్రాహి ౪ లెఖను కొంపుకు పాళ్లు ౩
15. మూడునగరికి పాలిలెఖను చెరువులకింద్ద పండినట్టి దా
16. న్యం గ్రాహి ౩ లెఖను కొంపుకు పాళ్లు ౨ ను నగరికి
17. పాలిలెఖను యీప్రకారంగాను యవ్వరు యేలినా జరు
పువారు.

ATMAKUR (49).

[Peramana. Telugu. Near Tummalamma temple.]

TRANSLATION.

The temple caused to be erected for (the goddess) Tummalamma by Báchámu Akkayya and Inagureḍḍi Krishnamma on the 2nd day of the bright fortnight of Mágha of the year named Ṣubhakṛit.

1. సుభకృతు
2. నామసంవత్సర
3. మాఖసుద్ధ

4. విదియలు బా
5. చాము అకర్ర
6. యయినగు
7. రెడ్డి క్రిష్ణమ్మ
8. కట్టించిన తుమ్మ
9. లంమ్మదేవాలయం॥

Atmakur (50). (A.D. 1771–72.)

[Peramana. Telugu. Near Tummalamma temple.]

Translation.

Hail! On the 30th day of the dark fortnight of Áṣvija of the year Khara, corresponding to the year 1693 of the illustrious Ṣáliváhana Ṣaka era, the Dommaras, viz., Kútumgópála, the daughter of Bussáreḍḍi the proprietor of the dramatic company, Changálu, the daughter of Mallárecḍḍi and others gave a charitable edict to the great sakti (goddess) Tummalamma of Permana who is otherwise called Mahákáḷi and Mahá-durgí. (Signatures of) the Dommaras who roam over the earth carrying a drum named *Gangaḍólu* (?)

1. స్వస్తి శ్రీశాలివాహన
2. శకవర్షంబులు
3. వె ౧౬౯౩ అగునేటి
4. ఖర సం॥ ఆశ్విజ బ
5. ౩౦ లు మహాకాళి మహా
6. దుర్గి అగునటి పెర్మనతుం
7. మ్మలంమ్మ మహాశక్తింకి కూ
8. తుంగోపాళ నాటకరాయ

9. బుస్సారెడ్డి కూతురు మల్లారెడ్డి
10. కూతురు చంగ్గలు వగ్గైరా దొమ్మలుఁ
11. శేషించ్చి ఇచ్చిన ధర్మశాసనం మీ
12. గంగడ దోలు
13. పట్టైభూమి
14. ని తొరగ దో
15. మ్మల్లుఁ ॥

ATMAKUR (51). (A.D. 1274–75?)

[Peramana. Telugu. Near Ánjanéya temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 5th day of the dark fortnight of Chaitra, corresponding to the year 1196 of the illustrious Ṣaka era, when the Mahárája was ruling, his (the Mahárája's) subordinate (కింకరుడు) Ḍámirapu Rámináyaḍu and Malli Náyadu presented as a gift the village of Yoḍalrupáḍu, to last as long as the sun and moon exist, for the religious merit of Nágadéva Mahárája. May it cause great prosperity! Whoever cause obstruction to this will incur the sin of killing a tawny cow on the banks of the Ganges and the sin of cooking and (eating) . . . . in the skulls of their parents.

1. స్వస్తి శ్రీ సకవరుషంబు
2. లు ౧౧౯౬ అగు నేంటి
3. చైత్ర బహుళ పంచమి గురు
4. వారమునాండు మహారా
5. జురాజ్యమున నాగదేవమ
6. హా రాజునకు ధర్మువు

7. గా నాతని శంకలుడామి
8. అప్పురామి నాయిండు
9. మల్లినాయిండును
10. మనదవదానముగా
11. యొాడ్లుపాటి
12. విడిచితిమి
13. ఆచంద్రాకర్కాము
14. గా మంగళమహా
15. మ॰ శ్రీ శ్రీ శ్రీ ఉ
16. పంద్ర సెసినవారు
17. గంగ కలుత గవి
18. లం బొాడిచినవారు వం
19. డికోని తమ తల్లిదం
20. డ్రుల కపాలములో
21. (కుడిచిన పాపాన పోదురు)

Atmakur (52).

[Pongúru. Telugu. On western boundary.]

Translation.

Hail! On the 15th of the bright fortnight of . . . . of the year . . . . . . corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka year . . . . . on the holy occasion of a lunar eclipse, while . . . . . Oḍayalu was ruling the earth, ... the son of Polináyaku, son of Malallimpáḍu . . . . . granted . . . . . with libation of water. Whoever obstructs the donee will be regarded as having

eaten from the skull of his eldest son and will incur the sin of killing a tawny cow on the Ganges.

[One imprecatory verse.]

1. (స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహనశకవర్షంబులు .
2. · · ·) అగునేంటి . త్ర . సంవత్సర · · · · శు
౧౫ సోమ
3. గ్రహాణపుణ్యకాలమందు · · · ·
4. ఒడయలు ప్రిదివిరాజ్యము చేయుచుండగాను
5. మల్లింవాడుకొ (డుకు) పొలినా(యకుని)కు
6. మారుండుతాను . దమ · · ·
7. ను తిరుమలయ్య · · · · · లవ
8. త · · · · · · · · ·
9. (· · · పుడండ . బను) ధారాపూర్వకముగాను
10. యిస్తిమి యాశ్రితులకు యవ్వరు విఫలము చేసినాను
11. తనపెద్దకొడుకు కపాళనకుడిచినారు గంగ్గకఅత
12. ను కపిలచంపిన పాపానంబోదురు స్వదత్తాద్విగు
13. ణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం పరదత్తా
14. పహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేతు.

ATMAKUR (53). (A.D. 1602–03.)

[Prabhagiripatṇam. Telugu. From stone in front of Perumáḷasvámi temple.]

TRANSLATION.

Hail ! On the 11th day of the bright fortnight of Kártika of the year Ṣubhakṛit, corresponding to the year (1524) of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era, while Ṣrímad Rájádhi Rája Rája Paramésvara Ṣrí Víra Pratápa Srí Venkataráya Mahá-ráyulu, seated on the diamond throne at Vijayanagar,

was ruling the kingdom of the earth, Ṣríman Mahámaṇḍaléṣvara Muddayadéva Mahárája, son of (Konda . . .) déva Mahárája issued this charitable edict to Ṣrí Chennakéṣavaráya of Paṭnam (Prabhákara Paṭnam). We have given on the holy occasion of the 11th day of the bright fortnight of Kártika the village Nandiráyuni, (Nandiráyi ?) situated in the *ṣíma* of Prabhákarapatnam attached to the kingdom of Udayagiri, which was bestowed on us for our chiefdom by Ṣríman Mahámaṇḍalésvara Satti Rája Ṣrí Muddayya Déva Mahárája, for providing incense, light, and offerings, and all enjoyments (to the deity). Therefore this is the charitable edict given to Ṣṛí Chenna Kéṣavadéva bestowing all the produce, &c., grain and income derived from that village.

[One imprecatory verse.]

Whoever injures this charity will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges.

1. స్వస్తి శ్రీజయాభ్యుదయ శాలివాహన శక వరుషంబులు (౧౪౨౮)

2. అగునేంటి శుభకృతు సంవత్సర కార్తిక శు ౧౧ శ్రీమ

3. ద్రాజాదిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీర ప్రతాప శ్రీవేంక టరాయమహా

4. రాయలు విజయనగరమందు వజ్ర సింహాసనారూఢులై పృథ్వి సాం

5. మ్రాజ్యం చేయుచుండ్డంగాను శ్రీమన్మహామండ్డలేశ్వర (కొండం . . . . మ)

6. . దేవమహా రాజులంగారి కొమారుండు ముదయ్యదేవ మహారాజుల

7. ంగారు పట్నం శ్రీచన్న కేశవరాయనికి యిచ్చిన ధర్మ శాశనపత్రము శ్రీమన్మ

8. హా మండలేశ్వర సత్తిరాజు శ్రీముద్దయ్య దేవమహారా జులంగారు మాకు

9. నాయంకరానకుం పాలించ్చనవధరించ్చె వుదయగిరి రా జ్యాన్ను చెల్లె ప్రభాకరపట్న

10. ం శీమలోని నందిరాయుని ధూప దీప నైవేద్యాలకున్ను అ

11. ంగ్గరంగ్గవైభవాలకున్ను (కార్తీకశు) యేకాదశి పుణ్య కాలమున నారవ (?) (ఇస్తి)

12. మిగనుర ఆగ్రామానంగలిగిన సకల ఫలాదులున్ను సక ల ధాన్య

13. దాయమున్ను ప్రకారం శ్రీచన్నకేశవ దేవునికి యిచ్చిన ధర్మశాసనము

14. స్వదత్తాద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం పర దత్తా పహారేణ

15. స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేతు యీపుణ్యం యెవ్వరు చెర్పి నా గంగకర్త గో

16. బ్రాహ్మల వధియించ్చిన పాపాన పోఇనవారు

ATMAKUR (54). (A.D. 1581–82.)

[Punugóḍu. Telugu. Near Nallúruvári well to west of village.]

TRANSLATION.

(Adoration be to) Ṣrí Nílakanṭhésvara! On Monday, the 30th day of the dark fortnight of the month of Vaiṣákha of the year Vishu, corresponding to the year 1503 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáli-váhana era, Chintanúri Késanáyuḍu, while ruling the village of Ponun̄góḍu, this day consecrated the image of Nílakanṭhésvara, and for providing incense, lamps, and

the 16 services (to the deity) founded an endowment in the village consisting of one *puṭṭi* . . . . of paddy fields in Vutla ana . . . . . dry field of 2 *gorrus* in Savulagaṭṭu. We have presented all this land as a *sarva-mányam*, with libation of water to Ṣrí Nílakanṭhésvára to last as long as the sun and moon exist. Therefore whoever fails in this charity will incur the sin of killing a cow and a Brahman near the Ganges.

[One imprecatory verse.] Ṣrí !

NOTE.—Chintanuri Késanáyuḍu is not mentioned elsewhere and was evidently a person of no importance; perhaps merely a village headman.

1. శ్రీ నీలకంఠేశ్వర శ్రీ జయా
2. భ్యుదయ శాలివాహనశక
3. వరుషంబులు ౧౫౦౩ అ
4. గునేటి విషు సం
5. వత్సర వైశాఖ (మాస)
6. వు బావుల 30 సో మార
7. లోన పానుంగోటి
8. గ్రామం చింత నూరి (కే)
9. శనాయండు యేలుచు
10. యీదివసమందు నీల
11. కంఠేశ్వరున్కిప్రథిష్టసే
12. యించ్చి ధూపదీప
13. షోడచోప
14. పచారాల
15. కున్ను గ్రా మా
16. నె సాగించ్చి
17. న స్వాద్యం
18. మేరనిఖ ౧

19. . . . . . న్నవు
20. . . . . . . వు
21. . . . . ద్ధు
22. . . . . . .
23. వరిమడిం పూట్ల అన .
24. ందుకటును వెలిచేను సా
25. పులగట్టి స్థలాన్ను రెండుగొర్లు
26. ను ఇంతవట్టున్ను నీలకంఠే
27. శ్వరునికి ధారవోసి సర్వ
28. మాన్యంగాను ఇచి ఆ
29. చంద్రార్క స్థాయిగాను ఇ
30. స్థిమి గనుక యీ పుణ్యా
31. నకు యవ్వరు తప్పి
32. నాను గంగ్గకర్త గో
33. బ్రాంహాన్ని వధించిన
34 పాపానం బోవా
34. రు। స్వదత్తాద్విగు
36. ణం పుణ్యం పరదత్తా
37. నుపాలనం పరదత్తాపహారేణ స్వ
38. దత్తం నిష్ఫలం భవేత్ శ్రీ

ATMAKUR (55). (A.D. 1290–91.)

[Rájavólu. Telugu. Near the calingulah of the tank.]

TRANSLATION.

Hail! On Monday the 10th of the bright fortnight of Áshádha of the year Vikṛiti, corresponding to the Ṣrí Saka year 1212, in the kingdom of Ṣríman Mandalésvara Malidéva Mahárája, son of (Hail) Sríman

Mahámaṇḍalésvara Vijayádityadévamahárája who is endowed with all the glory of titles. Hail! Pinnama Náyakuḍu, son of (Hail) Manḍi Súnki Náyakuni Késava-náyaka, who is *Bayya* (?), possessed of various other titles and who is the son of Hail! Badhyamadra Ráju, who wears an armlet adorned with the rays of numerous excellent gems, the supreme lord of Orayúru the best of cities, the hero of heroes, the hero praised by his subjects, a sun to the host of lotuses which are learned men, gave with libation of water (the village of) Bayinḍipáḍu as an *ékabhógam* (to be enjoyed as a single share) to the deity Anḍama of Koḍumana which belongs to him and is situated in Angaḍamantanáḍu, to last as long as the moon and the sun endure.

[Three imprecatory verses.]

NOTE.—The inscription gives us—

Badhya Madra Ráju
|
Mandi Súnki Náyakuni Késava Náyaka
|
Pinnama Náyaka.

and the first is said to have ruled at Orayúru. These chiefs do not appear to be mentioned elsewhere. In the note on p. 72 of Vol. III of E.I. Uraiyúr is identified with the suburb of Trichinopoly of that name and is described as being formerly a capital of the Choḷa kings.

First side.

1. స్వస్తిశ్రీశక
2. వరుషంబులు
3. ౧౨౧౨ వికృతి
4. సంవత్సర అ
5. షాఢశుద్ధద
6. శమిసోమవా
7. రానస్వస్తిసమ
8. స్తప్రశస్తిసహి

9. తంశ్రీమన్మహా
10. మండలేశ్వర
11. విజయాదిత్య
12. దేవమహారా
13. రాజులకొడుకుశ్రీ

Second side.

14. మనుమండలేశ్వర
15. మలిదేవమహారా
16. జులరాజ్యమున
17. స్వస్తియనేకగుణ
18. మణికిరణాలంక్రిత
19. ఒరయూరిపురవా
20. రాధీశ్వరగండ్డర
21. గండ్డవ్రజమెచు
22. గండ్డపండ్డితపు
23. ండ్డరీకపండ్డమా
24. ర్తాండఖద్యమ
25. ద్రరాజుకొడుకు
26. బయ్యనామాది
27. ప్రశస్తిసహిత

Third side.

28. శ్రీమతు
29. లు మండిను -
30. ంకి నాయకుని
31. కేశవనాయ
32. కుని కొడుకు పి
33. న్న మనాయకు

34. ంట్లు అంగ్గడ
35. మంతనాంట్టి
36. లోందమ్రిత్రి
37. నైనకోడు
38. మన అణ్డామ
39. ందేవరకు
40. బయిండిపా
41. డు యేకబో
42. గమా చంద్రార్క
43. ముగా ధారపోసి

Fourth side.

(Imprecatory verses.)

ATMAKUR (56).

[Ṣríkolanu. Sanskrit in Telugu characters and Telugu. Near a well to east of village.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! Adoration be to Mallikárjuna, the lord of Ṣrí Parvata.

May Mallinátha protect you, he, by whom the enemies of the gods have been vanquished, who alone is able to protect all, by whom the host of miseries has been destroyed, by whom the path to heaven is established, whose ornament is the moon, who in all ways pleases his devotees, and whose consort is the daughter of the mountain.

* * * *

Victorious is Srí Muppaḍéndra, who is adorned with the aggregate of all forms of wealth, on whom Kákati Rudra Déva having placed the burden of his kingdom . . . . .

NOTE.—Muppadi Náyadu was the Prime Minister of Pratápa Rudradéva (*vide* other inscriptions).

Telugu.

* * * *

On an auspicious occasion on Monday the 14th of the dark fortnight of Mághá of the year . . . . corresponding to Ṣaka year 12 . . .

* * * *

having set up the deity . . . . with gift of gold

* * * *

should continue . . .

* * * *

should belong to them

* * * *

will incur the sin of killing his mother . . . .

1. स्वस्तिश्रीश्रीपर्वत
2. याशमाल्लिवाजुर्न देवाय
3. नमः । जितविबुधावि
4. पक्षसर्वेयैवादक्ष
5. :क्षपितदुरितवर्गः
6. स्थंभितस्वर्गमार्गः
7. शिशिरकरविभूषस्तोवि
8. ताश्रेषतोषिगिरिदु
9. हितुस्सनाधपातुवोम
10. ल्लिनार्थः ॥ सातिरारि . .

34. ంణ్డు అంగ్గడ
35. మంతనాంట్టి
36. లాంందమ్రిత్తి
37. య్యైనకొాడు
38. మన అణ్డమ
39. ందేవరకు
40. బయిండిపా
41. డు యేకబో
42. గమా చంద్రార్క
43. ముగా ధారపోసి

Fourth side.

(Imprecatory verses.)

Atmakur (56).

[Ṣríkolanu. Sanskrit in Telugu characters and Telugu. Near a well to east of village.]

Translation.

Hail! Prosperity! Adoration be to Mallikárjuna, the lord of Ṣrí Parvata.

May Mallinátha protect you, he, by whom the enemies of the gods have been vanquished, who alone is able to protect all, by whom the host of miseries has been destroyed, by whom the path to heaven is established, whose ornament is the moon, who in all ways pleases his devotees, and whose consort is the daughter of the mountain.

* * * *

Victorious is Ṣrí Muppaḍéndra, who is adorned with the aggregate of all forms of wealth, on whom Kákati Rudra Déva having placed the burden of his kingdom . . . . .

NOTE.—Muppadi Náyadu was the Prime Minister of Pratápa Rudradéva (*vide* other inscriptions).

Telugu.

* * * *

On an auspicious occasion on Monday the 14th of the dark fortnight of Mághá of the year . . . . corresponding to Ṣaka year 12 . . .

* * * *

having set up the deity . . . . with gift of gold

* * * *

should continue . . .

* * * *

should belong to them

* * * *

will incur the sin of killing his mother . . . .

1. स्वस्तिश्रीश्रीपर्वत
2. याशमाल्लिकाजुर्न देवाय
3. नमः । जितविबुधावि
4. पक्षसर्वयैवादक्ष
5. :क्षपितदुरितवर्गः
6. स्थंभितस्वर्गमार्गः
7. शिशिरकरविभूषस्तोवि
8. ताश्रेषतोषिगिरिदु
9. हितुस्तनाथपातुवोम
10. छिनार्थः ॥ सातिरारि . .

11. स . . रमवरमेह
12. . तरा . कूलाशिशरवश
13. . . रमां . यमवे
14. . . . . कमा . कम
15. णाविंस . . . हमित
16. चुवालि जरकाकतीकु
17. लदावश्रीमद्रमा .
18. . शाज्ञितिपरिवृढमौढ
19. आहवह . . नवल
20. . नपशाडम जबला . न
21. . . त्रपालंत्रत्य . क
22. प्र . नृरि प्रगुणमाणि
23. . . प्रभावाप्रम
24. . ग . ं भोशुक्तिमु
25. क्ति . . रमरतरुस्व
26. रूपाणांनिजाप्तक्षोणि
27. श्रीमुप्पडेंद्रोजय
28. तिविभवसभारंमडी
29. कृतप्राम्नांत
30. निजराज्यभारंनिरंत्तरा
31. काकतिरुद्रदेवः (व)
32. . ౭ . వెంమర
33. . గణాంను . నాంమ
34. . థ కాంయు . .

Second side.

1. ధిర . . . .
2. గగనం . . . .
3. గ నంతం . . . .
4. . బ . మా . . . బ
5. . . . లిసెవా . .
6. . . వాస్త్రిల్ . . బ్వ
7. . . ద్వసకుతి . . .
8. . పంజం . . .
9. . తిమిదిరేఫజ నబి
10. . . . సర పరుష
11. & 12. ంబులు ౧౨ . . అను నే
13. ంటి . . . శ సంవత్స
14. ర మాఘ బ ౧౪ లుసోవారా
15. న పుణ్యకాలమున . . స్వ
16. . . న శ్రీవర్యు
17. . . వు . . చ . . శ్రీ
18. మ . . . దివ్య . . .
19. . న శ్రీ . . . . .
20. . . రు . డు . . నుం
21. . . ధవ . . . ప
22. . . త . . వారులగను త్రు
23. . . రు . . . . . యి
24. రాం . . . . పాంకనా
25. ంటిలోన . . .
26. . . . . .
27. అయిపెరి . . . . తముదేవర
28. ప్రతిష్టచేసి . . . సహిర
29. . వ . . . .

30. ద . . రవలుబ్బ్రమును
31. . వధు . . .
32. . ములుసర్గ . .
33. నుతాచెల్లంగెలది . .
34. . . యమి . వము . .
35. వలోర్న
36. . . మయము
37. . . పుత్రిక . .
38. విరికి చెల్లగలదియన్న
39. గలవారిబెకిహాకడాక
40. యీాన మిల్లలకు యల్లలవా
41. . . . మల్పి కాండవ
42. . . కలమ లంకవిసంతా
43. . . తమతల్లిని వధించ్చిపా
44. పానంబోర్యినవారు.

ATMAKUR (57). (A.D. 1286–87.)

[Vasili. Telugu. From outside of Varadarájasvámi temple.]

TRANSLATION.

May there be prosperity. Dharma! Hail! On the day of Makara Sankránti, Wednesday, the 10th of the bright fortnight of Pushya of the year Vyaya, corresponding to the year 1208 of the illustrious Ṣaka era, Hail! [Ṣríman Mahámaṇdaléṣvara ma . . . . . Déva Mahárája gave for the religious merit of his father and his mother . .

1. శుభమస్తు ధర్మ్మం
2. స్వస్తి శ్రీశకవర్షంబులు ౧౨౦౮

3. అగునేంటి వయ సంవత్సర పౌష్య శుద్ధ దశమి బు
4. ధవారము మకర సంక్రాంతినాండు
5. స్వస్తి శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర మ
6. . . . దేవమహారాజు
7. లు తమ తండ్రికిన్ని తమ తల్లికిన్ని
8. ధర్ముఁవుగాను ఇచ్చిన . .

ATMAKUR (58).

[Vasili. Telugu. From inside Varadarájásvámi temple.]

TRANSLATION.

We the Dommaras who play on drums and perform on poles have presented this to the deity for the religious merit of (. . . .) in perpetuity to last as long as the sun and moon exist. If any one obstructs this charity he will incur the sin of killing cows at Benares. In these terms this charitable edict has been executed with the consent of all our caste people.

(The) signature of China Viréṣam with the consent of all these people. Srí! Ṣrí! Ṣrí!

ఠిఠ ధర్మ్యంగాను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను
స్వామి వారికి సమప్పిఁంచినాము డోలుగ
డవేసి ఆడె దొమ్మలుఁ యింద్దుకు యవ
రు యీా ధర్మానకు అడ్డి చెసినవారికి కాశిలో గో
హత్య చేసిన పాపాన పోదురు యిటని మాకులం వా
రి అంద్దరి సమ్మతిని వ్రాయించ్చి యిచ్చిన ధర్మసా
సనపు పత్రిక వీరందరి సమ్మతిని చినవిరే
శం వ్రాలు శ్రీ శ్రీ శ్రీ

Darsi (1). (A.D. 1272–73.)

[Aluvalapáḍu. Telugu. North of Ánjanéya temple.]

Translation.

Hail! Ṣríman Mahámanḍaléṣvara Tripurári Déva Mahárája, who is the director of 72 offices, who is the worshipper of the lotus feet of Rudradéva Mahárája the ornament of the Kákatiya family, who (Rudradéva) is the ruler of many countries, who is the supporter of the four castes, who is the disperser of the army of the western king Dámódara, who is the only hero, who is the incarnation of valour, who is a perfect Révanta amongst those who are mounted on very unruly horses, who is Náráyaṇa and who is the beloved consort of the goddess of victory, who is terrible in battle, before whom the courage of all kings is paralyzed, with the collection of whose fame the foreheads of the maidens of the cardinal points are marked, who surpasses in liberality Káma Dhénu (cow of plenty) and Kalpa Druma (tree of plenty), the collection of rays from the nails of whose feet is kissed by the edges of the jewelled crowns of all kings who bowed to him, who (Tripurári) has acquired the lordship of the whole kingdom, who is of great prowess, who has the titles Chalamattugaṇḍa, Múruráya-jagadala, Maṇḍalíka Bramha Rákshasa, Gaṇḍa Penḍáru, Hail! on the holy occasion of a lunar eclipse, on Wednesday, the 15th of the bright fortnight of Śrávaṇa of the year Ángirasa, corresponding to the year 1194 of the Ṣrí Śaka era, he gave for providing enjoyments to Srí Tripurántakadéva, the village of Aluvalapáḍu in Póliganda *Sthala* with its four boundaries and with its income, after pouring water into the hand of Ṣrímat Triyambaka Śivácharya, the

worshipper of the illustrious lotus feet of Ṣrí Tripurántaka Déva, for the increase of his life, health and wealth, in perpetuity to last as long as the sun and moon endure.

[Three imprecatory verses.]

Whoever thinks otherwise of this charity will incur the sin of killing ten thousand black cows on the banks of the Ganges.

(May it cause) great prosperity!

NOTE.—

Révanta—son of the sun.

Disápatta—Canarese = scatterer to all the points of the compass. Dámódara was apparently a Kadamba king, *vide* p. 93, Vol. XXI, I A.

"Chalamattiganḍa" or Chalamartiganḍa was a biruda of the Kákatiyas.

Mururáya Jagadala, probably means the conqueror of the three kings.

Manḍalika Brahma Rákshasa a very Brahma Rákshasa to provincial chiefs.

Ganḍa Penḍáru—Canarese; the meaning is not clear.

1. స్వస్తిశ్రీ మన్మ హామండ
2. లేశ్వర బాహాత్తరనియో
3. గాధిపతి అనేక దేశాధి
4. పతి చాతుర్వర్ణసము
5. ద్ధరణ పశ్చిమరా య
6. దామోదర సైన్యదిశా
7. పట్ట ఏకాంగవీర వీ
8. రావతార అతివిషమ
9. హయారూఢ ప్రౌవు
10. ఢ రేఖా రేవంత విజయ
11. లక్ష్మీకాంతనాయకనా
12. రాయణ కదనప్రచ

13. ండ స్తంభ స్తంభిత స
14. కలక్షితిపాలశౌర్యా
15. యశస్తోమతిలకిత
16. ది గంగనాముఖ వి
17. తరణగుణవినిర్జితకా
18. మధేను కల్పద్రుమ
19. ప్రణత సకలనరప
20. తి మణిమకుట కోటి
21. మకరికా చుంబ్యమా
22. న చరణ నఖకిరణ
23. కందళ కాకతికుల
24. తిలక రుద్రదేవ
25. మహారాజచరణ
26. నళిన యుగళ సమా
27. రాధన సమధిగత
28. సకల రాజ్యాధిపత్య
29. మహా విభవ చలు
30. మత్తుగండ మూ
31. రురాయ జగదళ
32. మండలీక బ్రంహ
33. రాక్షస గండ పెండా
34. రు త్రిపురారిదేవ
35. మహారాజులు త

Second side.

36. మకు ఆయు
37. రారోగ్యైశ్వర్యా
38. భి వృద్ధిగాను స్వ
39. స్తిశ్రీ శకవరు

40. షంబులు ౧౧౯౪
41. అగునేంటి ఆం
42. గిర సంవత్సర
43. శ్రావణ శు ౧౫ బు
44. నాండు సోమ
45. గ్రహాణ పుణ్య
46. కాలమందు
47. శ్రీ త్రిపురాం
48. త్తక దేవర అం
49. గరంగభోగా
50. లకు శ్రీత్రిపు
51. రాంతక దేవ
52. రు దివ్యశ్రీపా
53. దపద్మారాధ
54. కులైన శ్రీను
55. తు త్రియంబ
56. క శివాచా
57. ర్యుల హస్త
58. మందు పోలి
59. గండ స్థాలము
60. లోని ఆలువు
61. ళపాడు అనెం
62. డి యూరు చ
63. తుస్సీమంబూ
64. ను సకలాయ
65. సహితమూ
66. గాను ధారా
67. పూర్వకము
68. సేసి ఆచంద్రా

69. ర్క స్థాయిగా
70. నిచ్చిరి .
71. స్వదత్తాం పరదత్త

Third side.

72. ం వాయోహరేత
73. వసుంధరాం। ష
74. ష్టివర్ష సహస్రా
75. ణి విష్టాయాంజా
76. యతే క్రిమిః॥ స్వద
77. త్తా ద్విగుణంపుణ్య
78. ం పరదత్తానుపా
79. లనం పరదత్తాప
80. హారేణ స్వదత్తం ని
81. ష్ఫలంభవేత్॥ సా
82. మాన్యోయంధర్మ
83. సేతుంనృపాణాం కా
84. లే కాలే పాలనీయో
85. భవద్భిః। సర్వానేతా
86. న్భావినః పార్థివే
87. ంద్రాన్ భూయో భూయో యా
88. చతేరామచంద్రా॥
89. ఈ ధర్మ పునకు
90. ఎవ్వరైన అన్యథా త
91. లంచిన వారు గంగా
92. తీరమందలి పదివే
93. లు కపిలగోవుల వ
94. ధియించిన పాపా
95. నం బోవువారు। మ
96. ంగళ మహా శ్రీ శ్రీ.

Darsi (2).

[Annavaram Agraháram. Telugu in Chálukyan character at the 26th mile on the road.]

Translation.

In the kingdom of (Hail!) . . . Ṣrí Vikramáditya Mahárája, descendant of the Ṣrí Chálukya dynasty. . . . one . . . as an ancient *vritti* . . . . (rest unintelligible).

1. స్వస్తిశ్రీ చాళుక్య వంశోద్భవ శ్రీ విక్రమాదిత్యమహా
2. రాజుల రాజ్యమ్మునన్దున పూర్వ్వవృత్తికి వకఋవెజ్జ్వన
3. కొడువట్టి దత్తియాంచ . . . వలుజేసి నిల్పె విద్ధవుమవి
4. ప్రకచఃభూన్న

Darsi (3). (A.D. 1709–10 or 1726–27.)

[Baḍuguléru. Telugu. Stone near a well. The two lines printed last may form part of another inscription. They appear in a corner of the stone.]

Translation.

Obeisance to Ṣrí Ráma! Hail! On the 10th of the bright fortnight of Áṣvija of the year Viródhi, corresponding to the year 1649 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, Máchavarapu Múrti Ráju, the karnạm of the village of Baduguléru, Ganṭa Yarrá Reḍḍi, descendant of the Kúnapaiḍipáḷla *gótra*, ditto Timmá Reḍḍi, Mullangi . . . gáru of the

Innúḷḷa *gótra*, — Mullangi (Gaṭṭá) Ṙeḍḍi, Pálu Erra Reḍḍi, Vinnapála Timmá Reḍḍi, Nádipálu Vagapálu

. . .

NOTE.—The cyclic and S.S. years do not correspond.

1. శ్రీరామాస్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యు
2. దయ శాలివాహన శకవర్షంబ్బు
3. లు ౧౬౪౯ అగునేంటి విరోధినా
4. మ సంవత్సర ఆశ్వీజ శు ౧౦ లు
5. బద్ధులెటిలో గ్రామకరణం
6. మాచవరపు మూతిరాజు, కూన
7. పైడిపాళ్ల గోత్రోద్భవులయిన గం
8. ట్టాయర్రా రెడ్డి అతింమ్మా రెడ్డి యిం
9. న్నూళ్ల గోత్రులయ్యి ముల్లంగి . . .
10. యగారు వనిల . . .

(1) మాదముల్లంగి గట్టా రెడ్డి విన్ని పాలు యఱ్ఱ
(2) ర్రా రెడ్డి విన్నిపాల తిమ్మా రెడ్డి నా
ది పాలువగపాలు

DARSÌ (4).

[Bhaṭlapalli. Telugu. In a field to the north.]

TRANSLATION.

Bhíma Mallaparáju, son of Nandipáṭi Akkiráju.

1. నంద్దిపాటి
2. అక్కిరా
3. జు కొ
4. మారుండు
5. భీమ మల్లి
6. ప రాజు

Darsi (5).

[Bhaṭlapalli. Telugu. In a garden to west.]

Translation.

Adoration to Ṣrí Ráma, Bhavání, Ṣankara, and Bhramarámba Amba.

On the 5th of the bright fortnight of Mágha of the year Vikriti, this well is the charity of Karan Ráju Bhatu Rámaráju, resident of Bhaṭlapalle *agrahára*. I have caused to be constructed a temple of Śiva to Mallésvara for dedication to Sámbaṣivá.

1. శ్రీరామ భవానీశం
2. కరా భ్రమరాంబ అంబ
3. వికృతినామ సంవత్స
4. ర మాఘశుద్ధ ౫ లు భట్ల ప
5. ల్లె అగ్రహారికుడు కరంరాజు
6. భటురామరాజు భావి అయ
7. నధర్మం సాం. శివా పుణ్యం
8. గ్గాను మల్లేశ్వరునికి శివాల
9. యంకట్టిస్తిని.

Darsi (6). (A.D. 1291–92 ?)

[Bhímavaram. Telugu. Opposite Bhíméṣvara temple.]

Translation.

Hail! On . . . . . day, the 5th of the bright fortnight of Márgaṣira of the year Khara, corresponding to the year 1212 of the illustrious and prosperous Ṣaka era, ... Chóḍamalidéva Mahárája consecrated the image of Gópálanátha in Bhímavaram and presented to the deity a field where 4 *puṭṭis* and 10 *túms* can be

sown for providing *Amritapadi* (food for the God) worship, &c., . . . and a wet field for maintaining a light for the religious merit of Pratápa Rudradéva Mahárája.

Second side.

As a *mányam* free from taxes . . . . Ridhadha Balirâju presented . . . . . . rája presented for the religious merit of Mópu Venkamgáru. The agent for this is Késava Peddingáru, son of Valaráṇakanambigáru, who should maintain this in perpetuity as long as the sun and moon endure.

Whoever thinks of causing trouble to this *vritti* will go to hell.

NOTE.—The cyclic and S.S. years do not correspond. Khara is S.S. 1214 current.

1. స్వస్తిశ్రీ శుభశకవర్షంబులు
2. ౧౨౧౨ అగు నేంటి ఖరసం
3. వత్సర మార్గశిర శు ౫ . . వారంమున
4. . రా . చోడమలిదేవ మహారాజులంగా
5. రు భీమావరంలో గోపాలనాధనిం ప్ర
6. తిష్టసేసి ప్రతాపరుద్రదేవ మహారా
7. జునకుం బుణ్యముగాను దేవ
8. రకును అమృతపడి అర్చ్చ
9. నాదులకుంబెట్టిన క్షేత్రం
10. ఖ ర న ౧౦ నీరునేలదిపాదిక .
11. . . నుగూను ఇంత్తకు .
12. . . . . . .

Second side.

13. . ం బంగ మాన్యముగా . .
14. . . . రిధధ బలిరాజు పెట్టిం.

(To face page 291.)

DARSI NO. 7.

15. . రాజు మోపు వెంకంగారికిం బు
16. ణ్యముగాను వెటించె॥ ఇంతవ
17. ట్టుకు అదిష్టా॥ వలరాణకనంబి
18. . . గారి కొడుకు కేశవపెద్దింగారు
19. ఆచంద్రార్క స్థాయిగాం॥ ఇప్రవిత్తి
20. కి ఉపద్రం ఎవ్వండే ఘటించినా నినాయి
21. . కనగ్రకానంబడుదురు.

Darsi (7).

[Bódanampáḍu. Telugu. On tank bund north of village. This is on two sides of a stone. A photograph of one side is annexed. The character is Chálukyan, but we have not been able to make out the sense. The transcription seems to be as under.]

1. వాకా
2. . . కి
3. ని రూపతి
4. సి వ్రెచ్చి .
5. . . . . .
6. . వ్యసమ
7. తిరా . క్షి
8. తినరి . .

Second side.

(9) . సాతి .
(10) కు . ల .
(11) . జ వాన
(12) ద్దు రానిమ

(13) . బ్యా ఆడ
(14) రేపవు వ
(15) కి దత్తినార
(16) స్వస్తి శ్రీసతి

DARSI (8).

[Boddikúrapádu. Telugu. Opposite Vishnu temple.]

TRANSLATION.

Hail ! May there be prosperity ! . . . . gáru karnam . . . . should maintain the charity.

1. స్వస్తి శుభమస్తు
2. . . . సు
3. రపనికి . న . . . య
4. . . నిలాశుకవ . .
5. . . . . నవా . .
6. . ఇ . చిన . . .
7. నికిపు . . . నచి .
8. . . . .
9. . . . . కిచెప . వ . .
10. గారు కర్ణంమ . . .
11. ధర్మాని జేయంగలవారు.
12. . . మాతలాండ . .
13. . . . . శన్యలాబి . . ధ
14. . . దావ . . . . .
15. రపసు . వదను . ద్రుకా
16. . . డితువిరమ . . .
17. తాని . మత్తానని . కాతు.

18. . . . భగావరశ్ .
19. . . . . . .
20. (మదాల నమకరమా)

DARSI (9). (A.D. 1494–95.)

[Chandalúru. Telugu. On a stone in the bed of the tank.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 15th of the bright fortnight of Kártika of the year Ânanda, corresponding to the year 1416 of the illustrious Śaka era, Kasvánénigáru, son of Bállimalli Abbanéni, caused to be dug two channels, one at the southern end of the tank bund and the other at the northern end of the tank bund and strengthened the tank for the religious merit of his son Dhadhipati Ráo who was ruling Chandalúru. May it cause great prosperity!

NOTE.—Dhadhipati Ráo was apparently an official or petty chief. His name does not occur elsewhere in this collection.

1. స్వస్తి శ్రీ శకవరుషంబులు ౧౪౧౬ అగునేంటి ఆనంద సంవత్సరనం
2. కార్తిక శు ౧౫ గు బాల్లిమల్లి అబ్బానేని కుమారుడు కస్వా
3. నేనిగారు చందలూరు యేలుచును తమకొమారు
4. డు ధధిపతిరావుకుం పుణ్యంగాను చెర్వుదక్షిణ
5. పు కొంమ్మకాలువాను చెర్వువు ఉత్తరపుకొంమ్మకా
6. లువాను యీ రెండు కాల్వలు తవ్వి చెర్వుపూజీ
7. తమ తాన చేయించెను మంగళమహా
8. శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

DARSI (10). (A.D. ?)

[Darsi. Telugu. On stone in front of Śiva temple.]

TRANSLATION.

Hail! While Ṣríman Mahámaṇḍalésvara Kákatiya Pratápa Rudradéva Mahárája was ruling the earth, holding pleasant converse (with his feudatories), on the holy occasion of Vishu Sankránti, in the year Rudhiródgári, Tattinúri Nándévarájulu gave for providing enjoyment to Svayambhudéva of Darisi — a field of 5 *puṭṭis* at Pondukamúr, 2 *puṭṭis* in the north of Sámantapúḍi, 3 at Chaṭralakunṭa, *i.e.*, 10 *puṭṭis* in all, as a *sarvamánya* for the religious merit of the Mahárája and of his own father Jayadévaningáru.

NOTE.—The cyclic and S.S. years do not correspond. Is this Jagadeva the general of Ganapati?

1. స్వస్తి శ్రీమన్మహా
2. మండలేశ్వర కాకతి
3. య్య ప్రతాపరుద్ర
4. దేవమహారాజు
5. లు సుఖసంకథావినో
6. దమ్మునం బ్రిథివిరాజ్యం
7. బు చేయుచుండఁగం తాము
8. రుధిరోద్గారి సంవత్సర
9. విషుసంక్రాంతి పుణ్య
10. కాలమున్ను తత్తినూరి
11. నాందేవరాజులుమ
12. హారాజులకును తమ
13. తండ్రి జయదేవనిం
14. గారికిని పుణ్యము

15. గాను దరిసి స్వయంభు
16. దేవరకు బోగవ్రిత్తి పాం
17. దుకమూరి చేలు ఖ ౫
18. సామంతపూండిని ఉత్తర
19. ఖ ౨ చట్రలకుంట
20. కడ ఖ ౩ వెర
21. సి ఖ ౧౦ ను స
22. ర్వమాన్యము
23. గా నిస్తిమి.

DARSI (11).

[Darsi. Telugu. From Śiva temple.]

TRANSLATION.

On the 5th of the dark fortnight of Mágha of the year Srímukha, Chennam Seṭṭi of the *Kummara* (potter) caste caused to be built a temple to Chenamalaya (Śiva) at Pólavaram for the religious merit of his mother Dáḍema and his father Gópi Ṣeṭṭi.

1. శ్రీ ముఖసంవత్సర మా ఖ బ ౫ లు
2. కుమ్మఱ చన్నం సెట్టి తమ తల్లి దాడెమ
3. కున్ను తమతండ్రి గోపి శెట్టికిన్ని పుణ్యం
4. గాను పోలవరపు చెనమలయగుడికట్టి
5. ంచెను.

DARSI (12). (A.D. 1313–14.)

[Darsi. Telugu. In front of stone bearing a Hanuman.]

TRANSLATION.

Hail! On the 15th day of the bright fortnight of Kártika in the year Pramádícha, corresponding to the illustrious Ṣaka year 1235, under the orders of Pótaya Sáhiṇamgáru the servant of Ṣríman Manḍaléṣvara Kákatiya Pratápa Rudradéva Maháraja, Mallinandévanamgáru planted a garden for Ṣríman Tripurántaka Mahádéva in Tripurántaka (village) to secure long life, health, and increase of wealth for his liege lord Pratápa Rudradéva Mahárája and gave for the site of that garden land of 3 *puṭṭis* and 16 *túms* in the fields of Darisi to the south of the village and land of one *puṭṭi* and 4 *túms* in Podukamúru to the north of the street—in all 5 *puṭṭis*. He granted (this land) as a *vritti* to last as long as the sun and moon last. It is a *sarvamánya*, free from all taxes.

(Verse.) The protection of land given by another is twice as meritorious as giving (land) one self. By resuming what has been given by another one's own gift becomes inefficacious.

1. స్వస్తి శ్రీశకవరుషంబులు ౧౨౩౫ అగు నేంటి
2. ప్రమాదీచ సంవత్సర కార్తిక శు ౧౫ స్వస్తి శ్రీమన్మ
3. ండలేశ్వర కాకతియ్య ప్రతాపరుద్ర దేవమహారాజుల
భృత్యుడు
4. పోతయ సాహిణాంగారి ఆనతిని మల్లిణందేవణంగారు
5. తన్నేలినస్వామి ప్రతాపరుద్రదేవమహారాజులకాయురా
6. రోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధిగాను త్రిపురాంతకములోను
7. త్రిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవరకుం బువ్వుందో
8. ట పెట్టించ్చి ఆ తోటపట్టునకై దరిసిపొలాలనను ఊ
9. రిదక్షిణానను మోట్టితెగటను ఖ 3 న ౧౬ పొదుకమూరి

10. తెరువు ఉత్తరానను ఖ ౧ నర అటువెరశి ఖ ౫ ఇ
11. చ్చైను ప్రివృత్తిగాను ఆచంద్రార్కస్థా ఇగాను ఇచ్చి
12. రి వంగ్గ ము లేదు సర్వమాన్యము ॥
13. స్వదత్తాద్విగుణం పుణ్యాం పరదత్తాను పాలనం
14. పరదత్తాపహారేణస్వదత్తం నిష్ఫలంభవేతు.

DARSI (13). (A.D. 1384–85 ?)

[Darsi. Telugu. On a stone near the Achanna-cheruvu.]

TRANSLATION.

Prosperity ! Hail ! On Thursday the 15th of the bright fortnight of Mágha of the year Rákshasa, corresponding to the illustrious Śaka year 1317, Śríman Maṇḍalésvara Ásnadéva Mahárája, while ruling the kingdom of the earth and holding pleasant converse (with his feudatories), caused to be constructed a tank to last as long as the sun and moon endure in the name of his mother Áryamadévi.

Hail ! Gonkaráju was the lord of the earth, surrounded by enemies having many hosts of elephants ; he had a high and broad chest which was embraced by the goddess Lakshmí, his consort was Sandhyádéví ; he was the emperor of the kingdom of Káma ; he was a graceful king in the world ; he was the beloved of the world, he was the supreme lord of great kings ; *Parama Bhaṭṭáraka* ;[1] he was the hero of many battles ; the goddess of victory was pleased to look at him with a thousand rays (flames) ; he was the descendant of the race of Panéndra

---

[1] Parama Bhaṭṭáraka = very religious

(lord of snakes); his emblems are the elephant, crocodile, serpent and boar; he wears the discus like Narasimha and Ráma; his territory is girt by the girdle of the four oceans, his throne is invulnerable, he wears a jewelled diadem and a *lalátapatta* (ornament for the forehead), his excellent body has been rendered holy by bathing in the Ganges which is 1,000 *yójanas* away; he is a born *Karna* (*i.e.*, liberal); he has a triad of umbrellas with white handles; his emblem is the moon adorned with the serpent, he is of the Vishnu family, he is the ornament of the lunar race, he is of the Hárita *gótra*, he is the protector of unborn children; he is a tree of paradise to dependants, a protector of refugees; he has planted pillars of victory in the mountains to the east and west of the Mahánadi river; he is the ornament of the Vishnu family; the lord of the three worlds, he is Góvinda, he is a moon, he is the punisher of his enemies, he is a Bhíma who punishes the elephants who are his enemies, he is the hero among the men of the three worlds . . . ? he is the spoiler of the kingdoms of his foes . . ? he is *Óm Náráyana*; he is a descendant of the race of *Nága* (serpent); he is the vanquisher of the three crowns (kings), he is *Britti Manivvara Ganda*,[1] he is the ocean of truth, an Arjuna in war, he is an emperor. . . . ? Gonkaráju had all these titles. His son was Manabali Dévaráju, his son was Nágaráju, his son was Pótaráju, his son was Vémula Mali Dévaráju, his son was Núnkaráju, his son was Ásna Dévaráju, his son was Núnkaráju, his son was Óbalayya. The *agraháras* granted by Ásna Dévaráju of Darasi for the religious merit of the aforesaid :—We have granted Pina Pántada

[1] Britti Manivvara Ganda—Canarese = Yama.

to Gurudévara. We have granted Peda Pántada to the *mahájanas* (elders) in the presence of Cherumanagonda Payyaráju, Náraparáju and Mantriráju, for the merit of our grandfather. We have granted an *agrahára* to the *mahájanas* in the presence of Siddhavarupu Kalapa Maláya Singaráju and Jakkapeddi Gangu Mantriráju, at the junction of Darsi and Chandalúru for the religious merit of our excellent son Núnkaráju and in his name we have built in the *régada* (black cotton soil) fields of Darsi the tank called Pápirávigunṭa and have granted 100 *kunṭus* as *agrahára* to Guru Dévara for his religious merit. We have granted to the *mahájanas* of Chirumana Gonḍa, a fertile field yielding *sáma* crop at the junction of Tangéḍa Vancha and Chirumanagonḍa for the maintenance of the village. We have given Pandaráju *agrahára* and a dry field in Edara village between Edara and Púrimiṭṭa in the name of Maluḍu Vémula Mali Dévaráju, grandson of Manva Malidévaráju; also Gorantla field which is 4 *gorrus* in extent under the Edara tank at the junction with Púrimiṭṭa.

Third side.

Having sold the land which is our *vritti*, we have given the front portion of the garden to Chilukúri Anamaráju Mantaráju and Dáyá Vírayya.

We have given an *agrahára* to Beli Núntu Alikharáju, and Mantriráju at the junction of Darsi and Dévarapu, in the name of Ásnadévaráju for our own religious merit.

We have caused to be constructed a temple to Pratápa Gópinátha of Darsi for the religious merit of our parents; we have caused to be constructed a tank in the name of our mother Lakshyama Dévi and have

caused to be erected a pillar. We have given 20 *puttis* of land in Úrachénu to the north of Darsi to Bójuri Váju, the Vójulu (artizan) who constructed this temple.

[One imprecatory verse.]

Those who injure this charity will incur the sin of committing the five cardinal sins.

Those who maintain the charity according to the orders of Pratápa Gópinátha will acquire great merit (?).

NOTE.—This inscription is difficult to decipher and render. The translation is conjectural in parts. The S.S. and cyclic years differ widely. The mother of Ásnadéva is given in one place as Aryamadévi and in another as Lakshyamadévi; one or other is doubtless a mistake in transcription.

1. శ్రీ స్వస్తి శకవరుషంబులు ౧౩౧౭ యెగునేంటి
2. రాక్షస సంవత్సర మాఘ శు ౧౫ గు । నాండు
3. స్వస్తి శ్రీమన్మ మండలేస్వర అస్నదేవమహా
4. రాజులు శుఖసంఖతా వినోదంబునం బ్రి
5. దివిరాజ్యంబు సేయుచుండి తమతల్లి ఆర్య
6. మ దేవులపేరను ఆచంద్రార్కముగాను చె
7. ఱువు గట్టించ్చి । స్వస్తి అనేక కరి మకర నికరప
8. రిబంతపరిత భూతలాధిప లక్ష్మీసమాలి
9. ంగితోత్తుంగ విశాలవక్షస్థల సంధ్యాదేవిల
10. సాధన కామసామ్రాజ్య భూరి భారజగతి లలి
11. త భూధర భార జగతివల్లభ మహానృపతివు పరమస్వర
12. పరమ భట్టారక అనేకసమర సంఖట్టన వీరవిజయల
13. క్ష్మీ లక్షిత సహస్రకిరణనికర పణేంద్రకులస
14. ంభవ కరిమగహోరగవరాహలాంచెన నారసింహ్మరా
15. మ చక్రాయుధ చతురుదధి వేలావలయవలయిత
16. అయోధ్య సింహాసన మణిమగుట లలాట ప
17. ట్టవర్ణన, ంగ్గిం శతశతయోజన గంగాసలిలాత్యా
18. స విశదపవిత్రి కృతమణిఘాత్రక జాతక

19. ర్ణ దండ ధవళఛ్ఛత్ర త్రయ యురగపూషణ
20. యుత చంద్రలాంఛన విష్ణు వంశోద్భవనుంగా
21. చెంద్రాన్వయకులతిలక హారితగోత్ర అజాతగ
22. ర్భ రక్షణం ఆశ్రితజన కల్పవృక్ష శరణా
23. గత రక్షక మహానది తటనిష్ఠూర్ణత పూ
24. ర్వ పశ్చిమశైలాతల స్తంభన విష్ణుకు

Second side.

1. ఽమండన త్రిభువన కర్తాతురాయ పిధుగోవింద శిత
2. కర దండితారికగభీమ బోగావతివిలంబాన్వగర్ణ మత్స్య
3. డ్భుతాంత త్రిబువనకులధీర (బాతర్లంబులాకు ఆతా
4. గకీర మండలికాం చోంబులార) బరమంశల మూఅకా
5. ర వృభయదళపూజ లింగనం ఓంనారాయణ నాగవంశో
6. ద్భవ మూన్మశలగండ భృత్తిమునివ్వరగండ సత్యరత్నా
రక ఆహ
7. వార్జన చెక్రపతిర (ఆహోదతిసహస్రనోదశ కీలద్యోం
తుర్ల లా
8. జినాం) అనంతము పాదశంఖాతం యత్నతెమాధమయా
9. య్యాన సంతానం గోంకరాజు, అతనికొడుర్ల మనబలిదేవ
రాజుఆ
10. తనికొడుర్ల నాగరాజు అతనికొడుర్ల పోతరాజు అతనికొ
డుకు
11. వెములమలి దేవరాజు ఆయనకొడుర్ల నూంకరాజు ఆ
12. యనకొడుర్ల అన్నదేవరాజు ఆయనకొడుకునూంకరాజు
ఆత
13. నికొడుకు ఓబళయ్య విరిర్లపుణ్యంగాను దరశి అన్నదేవ
రాజు
14. యిచ్చిన అగ్రహారాలు పినపాంతడగురు దేవరకు

15. యిస్తిమి పెదపాంతడ తమతాతలకు పుణ్యముగాను బి
ఱుమ

16. నంగొండ బయ్యారాజు నారపరాజు । మంత్రిరాజు పీరు
17. సహితమందున మహాజనాలకుని స్తిమి । దరశిచెంద
18. లూరి సందుకట్టున తనకొడుకు నూంకరాజు వీరనుతి
19. యనకు పుణ్యముగాను శిద్ధవరపు కలపమలాయశి
20. ంగ రాజు జకన్నెద్దిగంగు మంత్రిరాజు పీరుసహిత

మున

21. మహాజనులకు అగ్రహారము యిస్తిమి । రాకట దరిశి
22. పొలములోను కొంతచెను వాపిరావికుంట చెఱు ఊ
23. కట్టించ్చి నూరుకుంటలు వారికి పుణ్యముగాను గురుదేవ
24. రకు అగ్రహారము యిస్తిమి । తంగెడవంచ చిఱుమన
25. ంగొండ సందుకడుసామున్నైఱు ఉ ఉలి పొలము గ్రా
26. మగాసము చిఱుమనగొండ మహాజనాలకు ని
27. స్తిమి పూరి మిట్టయిదర సందుకట్టున యిడఱపా
28. లము గొంతమెట్ట మన్వమలిదేవరాజు మన్మండు
29. మలడు వేముల మలిదేవరాజు పేరనుపంద
30. రాజు అగ్రహారము యిస్తిమి, యీవర చెరువుక్రింద
31. గొరంటలచెను పూరిమిట సందుకటున నాల్గుగొఱులు

Third side.

1. తనభూమి యిచ్చి
2. నప్రవిత్తిచెను యిపుడు
3. స్థలము అమ్మి
4. ముందటి తోట
5. మఱాలు చిలుకూరి అ
6. నమరాజు మంత తా
7. జునుం దాయా వీర
8. యకును యిస్తిమి

9. డరసి దేవరవు స
10. ందు కట్టిన అస్న దేవ
11. రాజుల పెరను తనకు
12. ం బుణ్యంబు గాను
13. జెలిమూంతు అలిఖ
14. రాజు, మంత్రిరాజు
15. అగ్రహారము యిస్తి
16 మి తమమాతాపితా
17. లకుం బుణ్యంబుగాను
18. దరశి ప్రతాపగోపినా
19. తనిగుడిగట్టించి తమత
20. ల్లి లక్ష్మమదేవుల పేర
21. ను చెరువు గట్టించి స్త
22. ంభము వేయిస్తిమి, యీ
23. గుడిగట్టిన వోజులబో
24. జురి వాజుకుంబెట్టిన
25. ట్టిది దరసి ఉత్తగానను
26. ఖ ౨ం రు ఉరచేను యిస్తిమి
27. స్వదత్తా ద్విగుణ
28. ం పుణ్యాం పరదత్తాను
29. పాలనం పరదత్తాప
30. హారేణ స్వదత్తం నిష్ఫల
31. ం భవేత్ ॥ యిదత్తడి
32. బాపినవారు వ
33. ంచ మహాపాతకం
34. ప్రతాప గోపినాతని ఆ
35. జ్ఞవర వరధరుమువు నాఖ ౧
36. ఆశ్రితులు.

DARSI (14).

[Dékanakonda. Telugu. To the west. On a stone standing on a rock.]

TRANSLATION.

Sidhiráju Timmaráju who caused to be constructed a *bóghma andapa* (pleasure hall) to Srí Chennaráya caused this pillar to be erected.

1. శ్రీ చెన్నరాయలకు
2. బోగ మండపం గట్టిం
3. చిన సిధిరాజు తింమ
4. రాజు వ్రాడిగంవెట్టి యె
5. త్తించిన కంబము.

DARSI (15). (A.D. 1541–42.)

[Dévavaram. Telugu. Near the well. On four sides of a stone]

TRANSLATION.

(Adoration be to) Śrí Ráma ! Prosperity !

Hail ! On Thursday the 1st of the dark fortnight of Jyéshtha of the year Plava, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka year 1464, Venkatapati, of the Parakútla *gótra*, grandson of Ṣésam Rangappagáru, and son of Chennappagáru, performed an act of charity in constructing this well. The act of charity was performed for the religious merit of Gádi Lakshmínarasimha.

[One imprecatory verse].

(Adoration be to) Śrí Ráma ! Sésam Venkatapati constructed a well in the village of Divvaram (Déva-

varam) which belongs to Râja Śrí Gummaḍappa Rághavappa Náyaningáru and (thus) performed an act of charity. Therefore the details of the gifts made by the *kápus* are :— . .

we have granted garden land containing 2 *gorrus* at a rent of 6 (?)

Signature of Venkaṭádri Náyaningáru.

Signature of Gópála Venkaṭanarasu the karnam of the village.

Signatures of Chippiri Venkaṭapati and Ambatti Buchi Reḍḍi, the Peddakápu.

NOTE.—Gummadappa Rághavappa Náyaningáru does not appear elsewhere in this collection. He was probably an ordinary land owner.

1. శ్రీరామ శ్రీ
2. స్వస్తి శ్రీ విజ
3. యాభ్యుద
4. య శాలివాహ
5. న శకవరుషం
6. బ్బులు ౧౭౬౭
7. అగునేటి ప్లవ
8. నామ సంవ్వ
9. త్సర జ్యేష్ట బ
10. పాడ్యమి గు
11. రువారం వః
12. కూట్ల గోత్రో
13. ద్భవులైన శేస
14. ం రంగప్పగారి
15. పౌత్రులుంన్ను
16. చంన్నప్పగారి
17. పుత్రుడుంన్ను

Second side.

18. అయినా వెం
19. కటపతి
20. తద్వ్యంబి
21. న ఖావి ధ
22. ర్మ్యా గాది ల
23. క్ష్మీ నరస్ప
24. ష్మ పు
25. ణ్యంగా చే
26. శిన ధర్మం
27. దానపాల
28. నయోర్మ
29. ధ్యే దానా శ్రే
30. యోనపా
31. లనం దానా
32. స్వర్గ మవా
33. ప్నోతి పాల
34. నాదచ్యుత
35. తంపదం.

Third side.

36. శ్రీరామా
37. రాజ శీ
38. ఘుంమడ
39. ప్ప రాఘు
40. వప్ప నాయు
41. నింగారికి
42. మిశానా
43. కునడిచె

44. మాంజేవి
45. వ్వరంలో
46. శిసం వెం
47. కటపతి
48. భావి తవి
49. ంచి ధర్మణం
50. చేసే గనుక
51. కాపులు యి
52. చ్చిన వివర
53. ం తోటగొ ఎ
54. క్షి సర్వం మా
55. క్తాగ ట ఆరు

Fourth side.

56. యిచ్చినా
57. ము వెంకటా
58. ద్రినాయ
59. నింగారి వ్రా
60. లు గ్రామకరు
61. ణం గోపాలు
62. ని వెంకటను
63. రుసువ్రాలు
64. పెద్దకాపులు
65. చిప్పిరి వెం
66. కటపతి ఆ
67. ంబత్తి బు
68. చ్చిరెడ్డి వ్రా
69. లు

Darsi (16).

[Donakoṇḍa. Telugu. In the temple of Gangamma.]

స్వస్తి శ్రీ . . సంవత్సరా

. . . . ది నన్ని

. . ప్రతిష్ఠశిదినె

. . ముది చరిపనిసీ

. . . . చి యుడీ

. . రెక పురి . .

. . . .

Darsi (17).

[Donakoṇḍa. Telugu. On a stone in the temple of Madiyaladévata.]

Translation.

On the 15th of the bright half of Nija Ásvija of the year Nala, the perpetual devotion of Pótaya Jayaliḍu, son of Vengaḷa, the *pújári* (priest) of Ṣrí Donakoṇḍa Gangádévi.

1. నలసంవత్సర
2. నిజ ఆశ్వీజశు
3. ౧౫ లు శ్రీ దొన
4. కొండ గంగాదె
5. వరి పూజరి
6. వెంగళ కోమా
7. రుండు పోత
8. య జయలిడు
9. సదాసెవ శ్రీ.

Darsi (18).

[Donakoṇḍa. Telugu. Stone in Gangamma temple.]

Translation.

In the Śaka year . . . . when Víra Pratápa Ṣrí Kṛi(shna)ráya was ruling at Vidyánagar . . . . presented to Gangá Paraméśvarí of Donakoṇḍa . . . to last as long as the moon . . . .

[One imprecatory verse.]

1. ం శకవరు . . . . . రుష
2. య . . .
3. ఆ . . .
4. . . . . .
5. ష్ట పూర్వ్వకమాద . ద . .
6. దాలిప్పా . . .
7. య్యానిదివ్య . . .
8. వీరప్రతాపంకు . .
9. రాయలు విద్యానగరమందు.

Second side.

10. . . దినిత్తే .
11. . యని వకంగా లజ్య అన్య
12. . . . . ం మిరం నింసవ
13. ని దొనకొండ గంగాపరశ్వమేరికి ఆచం
14. . . . . తస్వదత్తం .
15. . . . .
16. . . . .
17. . కు . సా. . . .
18. కిమి . స్వద . . .

Darsi (19). (A.D. 1406-07).

[Donakonḍa. Telugu. On a stone in the temple of Gangamma.]

Translation.

Hail! On the 5th day of the dark fortnight of Kártika of the year Vyaya, corresponding to the year 1328 of the illustrious Śaka era, while the 56 countries were prosperous with good crops, while the village of Donakonḍa was flourishing, while the son of Dévaráya Maháráyulu was ruling the kingdom, while Kapratidéva *alias* Cháma Voḍayalu was ruling the village, for the religious merit of Doṇakonḍa Tirumandulapu Tinuṭijika's sons and for himself, he constructed *manḍapas*, constructed a stone temple to Mánkalamma (goddess), constructed a temple to the *virlu* (heroes) and caused to be raised a fortified enclosure. He did this to last as long as the sun and moon exist.

May it cause great prosperity!

Note.—The allusion is, no doubt, to Rámachandra son of Dévaráya I and governor of Udayagiri. His rule extended over Addanki Ráshtra (see C.P. 1) and Donakonḍa probably fell within the boundaries of that *ráshtra*.

The other persons named in this inscription are not referred to elsewhere in this collection and were doubtless of no importance.

First side.

1. స్వస్తి శ్రీశ
2. కవరుషంబులు
3. ౧౩౨౮ అగునేం
4. టివ్యయసంవ
5. త్సరకార్తిక బ ౫

6. ఆమై యారు
7. దే శాఖ నువ్వీర
8. లు సుభిక్షముగా
9. నున్న దోనకొండ
10. గ్రామము వ్రా
11. జీతముగానున్న
12. దెవరాయ మ
13. హారాయలు
14. కొమారుం

Second side.

15. డు ర్రా
16. జ్యమెలు
17. చుం
18. డగాను
19. కప్రతిదే
20. వయుని
21. చామ
22. వోడ
23. యలు
24. గ్రామ
25. మేలు
26. చుం
27. డంగాను

Third side.

28. దోణకొండలి
29. రు మంద్దులపు
30. తినుటిజికకొ
31. మాళ్లకు పుణ్యాం

32. ముగాను త
33. . . . .
34. న కుంగల పున్న్యము
35. గా మంటపాలు
36. వెట్టించి మూం
37. కలన్మాకు కల్లు గు
38. డి గట్టించి వీరలు
39. కుడి గట్టించి ప్రాకా
40. రము కోటవెట్టిం
41. చెను. ఆచంద్రార్కస్థా
42. ఇగాను చెసెను మ
43. ంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

DARSI (20). (A.D. 1432–33.)

[Donakonḍa. Telugu. On a stone in the temple of Gangamma.]

TRANSLATION.

May there be prosperity . . . .
(Mám ?) Kalá Paramésvari
Venkaṭápúri Rámayyagáru at Donakonda, the following inscription was inscribed on stone by Pinnamma Naiḍu, the younger brother of Vemá Náyanimgáru.

Hail! On the 11th of the bright fortnight of Kártika of the year Paridhávi, corresponding to the year 1354 of the illustrious Śaka era, for the religious merit of Ṣríman Mahárájádhirája, Rájaparaméṣvara, Ṣrí Víra Pratápa Dévaráya Maháráyulu . . . . Dévamahá-ráju, son of Gummaḍúri Konḍuráju Chinni Ráju gave

this charitable edict to Gangá Paramésvarí, goddess of all the sciences. We have presented to the *dévata* (goddess), being in the presence of Virúpáksha (who resides) on the banks of the Tungabhadra, the village . . . . which is attached to our chiefdom with libation of water and gift of gold for the performance of *jâtara* (festival) and for providing all enjoyments to the Ammangáru (Gangamma), to last as long as the sun and moon exist.

[Imprecatory verse.]

NOTE.—The Gummadúri family is alluded to as chiefs of an area which included Donakonda village in D 23 under date 1427-28. The Kámayadéva of KV. 40 is probably different from the Kámayadéva of D 23 and no other references to these chiefs seem to have been found.

1. శుభమస్తు . . .
2. మాం కలా పరమేశ్వరి । వెంకటా
3. పూరి రామయ్యగారు దొన
4. కొండని ప్రమాణానం ప్రవివా
5. క్రి వేమానాఇనింగారి తమ్మ ం
6. డు పింన మ్మనా ఇండు శిలాలిఖిం
7. తము శె ఇంచిన వివరము
8. స్వస్తి శ్రీ శకవర్షంబులు ౧౩౪౮
9. నగునేంటి పరిధావి సంవత్సర కా
10. ర్తిక శు ౧౨ శు శ్రీ మన్మహారాజా
11. ధి రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ
12. వీరప్రతాప దేవరాయ మహా
13. రాయులకు పుణ్యముగా
14. ను గంగాపరమేశ్వర మ్మ
15. కు . . . గుమ్మ డూరి కొ
16. ండంరాజు చిన్నిరాజుల కుమా
17. రుం . . . దేవమహారాజు
18. సకలకలా పరమేశ్వరికి ఇచ్చిన

19. దమ౯ శాసనం మాకునాయం
20. కరాన కు నడచివచ్చినయి అంవలో
21. . . . యేటి తెరువు
22. . . . ను మలవుపు
23. . . ఫలము దినాలపుటిన
24. * * * *

Second side.

25. ఖడిన్ని జాతర
26. రలు దీనపుట్లు
27. పడిన జాతర
28. గాను అంక్ష్యం
29. గారికి అంగరం
30. గ బోగాల కుం
31. ను తుంగ భ
32. ద్రా తీరమం
33. దు విరూ పాక్ష
34. దె వర సంనిధి
35. ని స హిరణ్యో
36. దక దారా ద
37. త్తము సేసి దేక
38. తకు ఆచంద్రార్క
39. స్తా ఇగాను ఇ
40. స్తిమి ॥ స్వదత్తా ద్వి
41. గుణం పుణ్యం
42. పరదత్తాను పాల
43. నం పరదత్తా ప
41. హారేణ స్వదత్తం
45. నిష్ఫలం భవేత్తు.

Darsi (21).

[Donakonḍa. Telugu. On stone in front of Gangamma temple.]

Translation.

. . . . In the month of Vaiṣákha of the year Nala . . . .

నల సంవత్సర వైశాఖమాస . . . .
. సగ డొన కొండ నంక . . .
. డు యి చా . . .
. పెరా . . .

Darsi (22). (A.D. 1525-26.)

[Donakonḍa. Telugu. In front of Gangamma temple. The inscription is difficult and the translation conjectural in parts.]

Translation.

May there be prosperity ! Hail !

On Monday, the 15th of the bright fortnight of Pushya of the year Párthiva, corresponding to the year 1447 of the illustrious, victorious and prosperous Śálivábana Śaka era, on the holy occasion of a lunar eclipse after worshipping the very glorious Virúpáksha and Vithalésvara (we gave to) Ṣri Gangá Paramésvari Parabrahma of Donakonḍa . . . . While Ṣríman Mahárájádhirája, Rájaparamésvara, Múrurâyaragaṇḍa, Ariráyavibhála,

---

Múruráyaraganda = the vanquisher of the three kings (Chéra, Chóla and Pándya). Ariráya vibhála = the destroyer of hostile kings Púrva dakshina paschima samudrádhísvara the lord of the eastern, southern and western seas. Yavanarájyasthápanácharya, establisher of the kingdom of the Yavanas (Muhammadans). Ashtadigrájamanóbhayankara, the terror of the minds of kings of the eight cardinal points. Básaduppuvarájaraganḍa, he who punishes kings who break their word.

Ashtadigráyamanóbhayankara, Básadappuvaráyaraganda, Púrva dakshina paschima samudrádhísvara, Yavanarájya-sthápanáchárya, the conqueror of Asvapati and Gajapati, Srí Vírapratápa Srí Krishnaráya Maháráyulu, seated on the diamond throne at Vidyánagar, was ruling the earth.

Yeddu Mummayya Bagádingáru having seen (addressed?) the following leaders of the cowherd (Gópa) caste, chiefs of the Yedu (Yadu) caste and lions among Gollas which castes (?) are the door-keepers to Srí Krishnaráya Déva Maháráya, to wit:—Timapanáyundu, Ádipanáyundu, Nasapanáyundu, Bhandármu Peddapanáyundu, Bórisú Bairinendu, ditto Nágatáta, Avasaram Basivinendu, Kírtilayyangáru, and people of various *gótras* in the royal abodes of the above and others, (thereupon) the people of the Yádava *gôtra* rejoicingly besought Krishnaráya Maháráya to bestow upon Gangá Paramésvari the village of Dévara Donakonda which is the principal seat of the Nandagópa caste and the Badugula caste (?). (Accordingly) he caused a charitable edict to be issued granting the village of Donakonda in perpetuity as long as the sun and moon endure, with its four boundaries, together with ponds, wells, tanks, hidden treasures, deposits, etc., ... for providing means of enjoyment and sacred food to Gangá Paramésvari.

[V. 1. An ordinary inprecatory verse]

V. 2. Even a charity founded by an enemy should be assiduously protected; the enemy indeed is an enemy, but (the) charity (performed by him) is not anyone's enemy.

* * * *

May it cause great prosperity to Yeddu Mummayya Bagádingáru!

NOTE.—We find the Baḍugula people mentioned again in K.R. 26 where it is said under their chief Kátam Rázu they were defeated by Nallasiddhi of Nellore. The date of that battle is given as A.D. 863 which is no doubt, erroneous; probably it occurred in the 13th century. The family apparently rose to a position of some power in the northern part of Nellore district. They do not seem to be mentioned in any of the heretofore-published inscriptions. See note under K.R. 26.

Yeddu Mummaya Bagádingáru is not mentioned elsewhere.

1. శుభమస్తు
2. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన
3. శక వర్షంబులు ౧౪౪౭ అగునేంటి పా
4. ర్థివ సంవత్సర పుష్య శు ౧౫ సో। సోమగ్రహణ
5. పుణ్యకాలమందు అతిమహింపు విరూపా
6. క్ష విరలేశ్వర దేవర్లకు అర్పించి శ్రీదోనకొం
7. డ గంగాపరమేశ్వరి పరిగ్రహము। శ్రీమ
8. న్మహారాజాధి రాజ రాజపరమేశ్వరమూ
9. రురాయరగండ అరిరాయవిభాళ అష్టది
10. గ్రాయమనోభయంకర బాస దప్పు వరా
11. యర గండ పూర్వ దక్షిణ పశ్చిమ సముద్రా
12. ధీశ్వర యవనరాజ్య స్థాపనాచార్య అశ్వ
13. పతి గజపతి విభాళ శ్రీ వీరప్రతాపశ్రీ క్రి
14. ష్ణరాయ మహారాయలు విద్యానగరమందు
15. వజ్ర సింహాసనంబున పృథ్వీరాజ్యం సేం
16. యుచుండంగాను శ్రీకృష్ణరాయ దేవమహా
17. రాయులద్వార పాలకులైన గోపకుల వర్ధను
18. లున్ను వెుదుకుల ప్రోష్టలున్ను యలగోల
19. సింహ్వాలున్నైన తిమ్మపనాయుండు తి
20. రుపనాయుండు నరసప నాయుండు భండార

21. ము పెద్దపనాయుండు బోరి సూబైరినెండ్డు అ
22. నాగశాత అవసరం జసివినెండు కీర్తిలయ్యం
23. గారు పిల్లమొదలైన రాయసింహ్వాసనందు ని
24. ంగలగోత్రవారిని యెద్దుమున్మ యు
25. బగా దింగారు పాదగనినంద గోపాలక ప్రజంస్వ
26. బ్రిశైవింబ్రుడుగుల వారికి మూలస్థానమైన దే
27. వర దోనకొండ గంగా పరమేశ్వరిగానీ మింప
23. యాదవగోత్రంవారు సంతోషించ్చి క్రిష్ణరాయమ
29. హారాయులకు విన్నపముసేసి గంగాపర
30. మేశ్వరి అంగరంగవై భవాల
31. కున్ను అమ్రుత పంల్లకున్ను చెల్లి
32. ంచె టట్టుగాను దోనకొండగ్రా
33. మము వాపికూప తటాక నిధి
34. నిక్షేపాది సహగాను చెతు
35. శ్రీ మాను ఆచం ద్రార్కస్థా ఇగా
36. స మర్పించిన దర్మ శాసనము.
37. स्वदत्तां परदत्तां वायोहरे
38. ति वसुंधरां षष्टिर्वर्षसह
39. स्त्राणि विष्टायां जायतेक्रमिः (॥ 1)
40. शत्रुणापिक्रतोधर्मः पालनी
41. यः प्रयत्नतः । शत्रुरेवहि
42 तशत्रुः स्याद्धर्मःशत्रुर्नकस्याचेत । (॥ 2)
43. —చప్పన్న దేశాల కొలంగోమ
44. రికోసుకుం పాటి శావదెండు
45. యెద్దుముం వయ బగాది-గా
46. రు మంగళ వహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ
47. ంజేయును.

DARSI (23). (A D. 1427–28.)

[Donakonḍa. Telugu. From Gangamma temple.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! Hail !

On Thursday, the 15th of the bright fortnight of Mágha of the year Plavanga, corresponding to the year 1349 of the illustrious Saka era, this charitable edict was granted by Rámayadéva Mahárája, son of Ṣríman Mahámaṇḍalésvara Aṇṭyambaragaṇḍa[1] Gummuḍúri Kámayadéva Mahárája to Kalá Paramésvari (goddess) of Donakonḍa which is attached his chiefdom and is situated in Pinayerruvu for the religious merit of Ṣríman Mahámaṇḍaléṣvara Rájádhirája, Rájaparaméṣvara, Ṣrí Víra Pratapa Dévaráya Mahéráya. Five *túms* per *puṭṭi* according to the lease of the tank were formerly given to the rulers from the income of the goddess (?) . . . . This is to be relinquished by the rulers commencing from the 1st of the bright half of Kártika of the year Plavanga.

* * * *

This is the charitable edict issued to Gangáparaméṣvari of Donakonḍa as an act of charity to last as long as sun and moon exist.

[Two imprecatory verses.]

Will incur the sin of . . . .

Will incur the sin of . . . .

NOTE.—See note under D. 20.

1. శ్రీ శుభమస్తు ॥ స్వస్తిశ్రీ
2. శకవర్షం బులు ౧౩౪౯
3. అగునెంటి ప్లవంగ సంవత్స

---

[1] Antyambaragaṇḍa = the vanquisher of chiefs whose titles are proclaimed.

4. ర మాఘ శు ౧౫ గు శ్రీమం
5. న్మహా మండలేశ్వర రాజాధి
6. రాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీవీర
7. ప్రతాప దేవరాయ మహారాయల
8. కుం పుణ్యముగాను శ్రీ మన్మహామ
9. ండలేశ్వర అంత్యంబరగండ గం
10. ముడూరి కామయదేవ మహారా
11. జుల కుమారుండు రామయ దేవ
12. మహారాజులు పినయెఱువలో
13. ను తమనాయంకరానకుం జెల్లె దో
14. నకొండనుంకలాపరమేశ్వరికి ఇ
15. చ్చినక్షేంమ్ర శాసనం పూర్వాన అంమ్మ
16. ంగారి నియపురాజ్యంవారికి యెందుం
17. ౧ కిం చెర్వు గుత్తట . . . ప్లవంగ సంవత
18. ర కార్తిక శుద్ధ ౧ ఆరభ్యంగాను వుండెటికిన్ని
19. గుత్త ధాన్యము రాజ్యమువారుమాని పూ
20. . . .
21. . . . వం
22. డిన ధాన్యము వీరికి . . .
23. . రకం
24. ఆట్టుగా . . . . .
25. య్యం గాను తమ తల్లితం
26. డ్రుల ధర్మము గాను . . . ఆచం
27. ద్రార్కస్థాయిగాను దొనకొండగంగా
28. పరమేశ్వరికియిచ్చి వ్రాయిం
29. చిన ధర్మము శాసనము స్వదత్తం
30. పరదత్తం వాయో హరేతి
31. వసుంధరా షష్టివర్ష సహ
32. స్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమి॥

33. స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తా
34. ను పాలనం పరదత్తాప హారేణ స్వ
35. దత్తం నిష్ఫలం భవేత్ ॥ ఎ . . . త
. . . ఇంము . . . . కా అంబ
. . . . దోషా
పాపంబుసం బోవు వారు.

DARSI (24). (A.D. 1267–68.)
[Edururállapáḍu. Telugu.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 15th of the bright fortnight of Kártika of the year Prabhava, corresponding to the year 1189 of the illustrious Śaka era—Hail! As charity on behalf of Ṣríman Mahámanḍaléṣvara Singayadéva Gaḍidéva, who is the sovereign of the earth, on whose lotus feet the eyes of Trilóchana (Pallava) and all other kings are set, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam[1] of the Kávéri was built, of unlimited valour, who is a constant worshipper of the consort of Lakshmi, the brave, the lord of Orriyúr the best of cities, the Tripura Trinétra (Śiva the destroyer of three cities) of Kánchipura, who is of the Káśyapa *gótra*, who is possessed of all praiseworthy attributes consisting of these and other titles, and for the religious merit of Rudramahárája the ruler of Konḍavíḍu in the kingdom, and for the religious merit of his parents and of himself, Ṣrímat Komminâyunḍu, the governor (Rakshádhíṣvara) of Táḍlúru, gave the following charity

[1] Alluding, probably, to the Grand Anikat of the Káveri, *see* page 1250.

as dharma to his lord Mallináthadéva of Pratishṭapura for providing worship and all enjoyments. I have given Koddipáṭı Eṟṟanṭi cheruvu (tank) to the south of Eduru-ráḷlapáḍu in Peddakolam Khandrika (sub-division of a village) and a mango tope in rear of it to Nágéṣvaradéva. The temple servant Prólamaráju should maintain this and enjoy happiness.

[Two imprecatory verses.]

Those, who deny the existence of this (charity), will incur the sin of killing cows near the Ganges and will be considered to have eaten food from the skull of their eldest son.

1. స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబు ౧౧౮౯ అగు
2. నేంటి ప్రభవ సంవత్సర కార్తిక శుద్ధ ౧౫ గు
3. స్వస్తి చరణాంభోరొరుహాలిహిత విలోచన
4. త్రిలోచన ప్రముఖాఖిల ప్రిథివీశ్వరకారి
5. త కావేరితీగ కరికాలకులరత్న ప్రదిప అపరి
6. మిత ప్రతాప సతతహిత దివ్యార్చిత లక్ష్మీశ్వర ఒఱ
7. యూరి పురవరాధీశ్వర కాంచిపుర త్రిపుర త్రి క్షేత్ర
8. కాస్యవగోత్ర నామాది సమస్త ప్రశస్తి సహితం
9. శ్రీ మన్మహామండలేశ్వర శింగయదేవగడిదేవఱ
10. దమర్ంగారాజ్యంబున కొన్డపీటి నేలిన రుద్ర మ
11. హారాజులకును బుణ్యముగాను శ్రీమతు
12. తాళ్లారి పురిరత్నాదీశ్వరుండైన కొమ్మినాయుండుత
13. న్ను నేలినప్రతిష్టపుర మహాదేవమల్లి నాధదేవరకు ద

ర్మంగా

14. పూజలకును అంగ్గరంగ్గ భోగానంకూను తమతల్లి
15. తండ్రులకు పుణ్యముగాను తనుకుం బుణ్యముగాను
16. ఇచ్చిన ధర్మము యదురాళ్లను ఊరిదక్షిణానను పె
17. ద్దకొలను ఖంద్రికనూను నాగేశ్వర దేవరకు కొడ్డిపా

18. టి ఎత్తింటిచెఱ్వును ఆచెర్వు వెనకమాఖిడి
19. తోంటనూ ఇస్తానవఠి ప్రోలుమరాజు దీనినడపి
20. సుఖం బనుభవించెడివారు । స్వదత్తా ద్విగుణం
21. పుణ్యా పరదత్తాను పాలనం పరదత్తా పహారేణ స్వద
22. త్తం నిష్పలం భవేత్ ॥ స్వదత్తం పరదత్తం వాయోహ
23. రేతివ సుంధరా షష్టివర్ష సహస్త్రాణి విష్టాయా
24. ంజాయతేక్రిమి । దీన్ని లేదన్నవారు గంగకఱుతక
25. రికపిలింబోడిచిన పాపానంబో ఇ పెద్దకొడుకును
26. కపాళానం గుడించినవారు.

DARSI (25). (A.D. 1254–55.)

[Gangavaram. Telugu. In tank bed.]

TRANSLATION.

Hail ! He who is intent on worshipping the lotus feet of Gaṇapatidéva Mahárája who (Ganapati) is Ṣríman Mahámanḍaléṣvara, who is the director of 72 offices, who is the ruler of many countries, who is the supporter of the four castes, who is the scatterer to all points of the compass of the army of the western king Damodara, who is the one and only hero, who is the incarnation of valour, who is a perfect Révánta (son of the sun) amongst those who are mounted on most unruly horses, who is a Náráyaṇa, the beloved of the goddess of victory, who is terrible in battle, before whose columnar arms the courage of every king is paralysed, who with his wide-spread fame marks the foreheads of the maidens of the cardinal points, who is a Karna in liberality, who excels (in liberality) Kámadhénu (cow of plenty) and Kalpadruma (tree of plenty), the collection of the rays from the nails of whose feet

kissed by the row of the edges of the jewelled crowns of prostrate rulers, who is the ornament of the Kákati race, who (the donor) is a very Bramha Rákshasa Gaṇḍa to provincial chiefs, who is Penḍáru Ganḍa, who is Bráhmana Véda,[1] (Hail !) gave on Thursday the 13th of the bright fortnight of Mághá of the year Ánanda, corresponding to the year 1176 of the era of Ṣáliváhana, with libation of water, to Ṣrímat Śánta Śivaguru déva, who is the worshipper of the divine and illustrious lotus feet of Tripurántakadévara, and whose head is adorned with the excellent lotus feet of Śrímat Rájá Gurudéva, the village named Chalamati Gandapuram, situated in the *Kampana* of Amavakalamári with its four boundaries to last as long as the sun and moon endure, for setting up (the image of) Ṣrí Rangéṣvara in the holy place of Tṛipurántaka.

Note.—The donor of this grant was apparently the same as that of No. 28. For Ṣrímat Rája Gurudéva we should perhaps read Srímat Ṣiva Gurudéva as in No. 28. He was perhaps the religious instructor of the donee. *See* also No. 74.

1. శ్రీ స్వస్తిశ్రీ మన్మహామండలేశ్వర బాహ
2. త్తర నియోగాధిపతి అనేక దేశాధిపతి
3. చాతుర్వర్ణ్ణ సముద్ధరణ పశ్చిమరాయ
4. దామోదరా సైన్యదిశాపట్ట ఏకాంగవీర వీ
5. రావతార అతివిషమ హయారూఢ
6. ప్రౌఢ రేఖా రేవంత విజయలక్ష్మీకాం
7. త నాయక నారాయణ కదనప్రచండ
8. దోస్తంభ గుంభిత సకలక్షితి పాలశౌర్య్య

[1] Bráhmana Véda probably means one who is a Védántist.

9. యశస్తో మతిలకిత దిగంగనాముఖ విత
10. రణకర్ణా వినిర్జిత కామదేను కల్ప
11. ద్రుమ ప్రణతసకల నరపతిమణి
12. మకుటకోటి మకరికా చుంబ్యమాన
13. చరణ నఖకిరణ కందళి కాకతికులతి
14. లక గణపతి దేవమహారాజు చరణనళి
15. నయుగళ సమారాధన తత్పర మండ
16. లీక బ్రంహారాక్షస గండ పెండారుగండ
17. రూా బ్రాంహ్మణవేద స్వస్తిశ్రీ శుభశకవర్షం
18. బులు ౧౧౭౬ గు నేంటి ఆనంద సంవ
19. త్సర మాఖ శుద్ధ ౧౩ గురువారము నా
20. ండు స్వస్తిశ్రీమతు రాజగురు దేవరు
21. ల వరపాద సరోజ భూషితమస్తకులు
22. శ్రీ త్రిపురాంతకదేవర దివ్యశ్రీ పాద
23. పద్మారాధకులైన శ్రీమతు శాంతశివ
24. గురు దేవరులకు ఆమవకల మారిక
25. ంపనములోన వలికించిన చలమతి
26. గండాపురము[1] అనెడి యూరు చతుస్సీమ
27. మూను శ్రీత్రిపురాంతక తీర్థము శ్రీ
28. రంగేశ్వరదేవర ప్రతిష్టచాయను దక్షిణ
29. గాను ధారాపూర్వకముచేసి ఆచంద్రార్క స్తాయి
30. గానిచ్చిరి.

NOTE.—*Nishka* is a coin of variable value.

[1] Gangavaram was apparently formerly called Chalamati Gaṇḍapuram, the town of Chalamatti Gaṇḍa (a biruda of the Kákati kings).

DARSI (26).

[Gangavaram. Telugu. Ánjanéya temple.]

TRANSLATION.

While Pratápa Rudradéva Mahárája was ruling the earth, Hail! Ṣrímat Dévádaṭi Vuddangáru . . . .

1. ప్రతాప రుద్రదేవమ
2. హా రాజులు ప్రిథ విరా
3. జ్యము చేయుచుండ
4. గానుస్వస్తి శ్రీమతుదే
5. వాదటి వుద్దంగా(రు)

* * * *

DARSI (27).

[Gangavaram. Telugu. From tank bed.]

TRANSLATION.

Hail! Ṣríman Mahámaṇḍaléṣvara Kákatiya Ganapatidéva Mahárája presented Chalamatti Gaṇḍápuram with all its income to Ṣrí Tipurántaká Mahádévéṣvara and other gods for . . . . festivals . . .

1. స్వస్తిశ్రీ మన్మహామ
2. ండలేశ్వర కాకతియ గ
3. ణపతిదేవమహారాజులు
4. శ్రీ తిపురాంతక మహా దే
5. వేశ్వరులు మొదలయిన దేవళ్లకు
6. . . . . రాది దేవరా
7. అని నిచ్ఛలమత్తి గండా
8. పురము సకలాయస
9. హితంబుగా నిచ్చిరి.

DARSI (28). (A.D. 1254–55.)

[Gangavaram. Telugu. In tank bed.]

TRANSLATION.

On Thursday the 13th of the bright fortnight of Mágha of the year Ánanda, corresponding to 1176 of the Ṣrí Śaka era,

Prosperity ! Hail ! Ṣríman Mahámaṇḍalésvara Haridéva Chóḍa Mahárájulu, on whose lotus feet the eyes of Trilóchana and all other kings of the earth are set, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam of the Kávéri was built, who is the elephant-goad of wicked princes, gave with libation of water the village named Chalamati Gandapuram, situated in the *Kampana* of Amavakala Méri, with its four boundaries, for setting up the image of Ṣrí Paru (Parama ?) Mahéṣvaradéva at the holy place of Ṣrí Tṛipurántaka to last as long as the sun and moon endure to Ṣrímat Śánta Śiva Gurudéva, who is the worshipper of the divine and illustrious lotus feet of Ṣrí Tṛipurántakadéva and whose head is adorned with the lotus which is the foot of (Hail) Ṣrímat Śivagurudéva.

[One imprecatory verse.]

1. శ్రీ స్వస్తి చరణసరోరుహ. [వి]
2. విహితవిలోచన త్రిలోచనప్ర
3. ముఖాఖిల ప్రిథ్వీశ్వర కారి
4. త కావేరితీర కరికాలకుల ర
5. త్నప్రదీపాహిత కుమారాంకుశ శ్రీమ
6. న్మహా మండలేశ్వర హరిదేవచోడ
7. మహారాజులు శ్రీశకవరుషంబు
8. లు ౧౧౭౬ అగునె టి ఆనందసం

9. వ్వత్సర మాఘశుద్ధ ౧౩ గురువా
10. రమునాండు స్వస్తిశ్రీ మ
11. తు శివగురు దేవరుల చరణ
12. సరసీరుహాభూషిత మస్తకుండు
13. శ్రీత్రిపురాంతక దేవరు దివ్యశ్రీ
14. పాదపద్మారాధకులైన శ్రీమతు శాం
15. త శివగురు దేవరులకు ఆమ
16. వంకలమారీ కంపనములోన ప
17. రికించిన చలమతి గండాపురము
18. ంమ నెడి యూరు చతుస్సీమము
19. ను శ్రీత్రిపురాంతక తీర్థవని శ్రీ
20. పరుమహేశ్వర దేవర ప్రతిష్టచా
21. యుటకుగాను ధారాపూర్వ
22. కము శేశి ఆచంద్రార్కముగాను
23. ఇచ్చిరి॥ స్వదత్తాం పరదత్తాం వాయో హ
24. రేతివసుంధరాం షష్టివర్షసహ
25. స్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమి॥

Darsi (29).

[Guḍipáḍu. Telugu. Opposite Vénugópálasvámi temple.]

Translation.

This is the Brindávanam (basil garden) planted by . . . . Kumára Mallana for the religious merit of . . . .

1. . . . కు పుణ్యంగా
2. . . . కుమారమల్లన వెట్టించిన బృందావనం
3. . . . తోంట

DARSI (31). (A.D. 1672–73.)

[Kallúru. Telugu and Sanskrit in Telugu character. On tank bund near Gangádhara temple.]

TRANSLATION.

May there be prosperity! Hail! On the 1st of the bright half of Bhádrapada of the year Paridhávi, corresponding to the year 1594 of the illustrious, victorious and prosperous Sáliváhana Saka era, this is the Pedda Samudram tank caused to be constructed by Médarametla Peddammangáru of the *gótra* of Tammanúru, the great granddaughter of Ráyavináyani Gópála Náyaniváru of the *gótra* of Mádáli, the granddaughter of Rangappa Náyaniváru, and the daughter of Veṅkatádri Náyaniváru.

I bear on (my) head the sandals of those kings, either descendants of my line or descendants of other royal lines, who, always resplendent with charitable thoughts, protect my charity.

1. శుభమస్తు
2. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహ
3. నశకవర్షంబ్బులు ౧౫౯౪ అగునేంటి పరిధా
4. వి సంవత్సర భాద్రపద శు ౧ లు మాదాలగోత్రోద్భవులై
5. న రాయవినాయని గోపాళనాయనివారి ప్రపవు
6. త్రినుంన్ను రంగప్పనాయనివారి పౌత్రికానుంన్నువెం
7. కటాద్రినాయనివారి పుత్రికాను అయినట్టువం
8. ట్టి తంమనూరిగోత్ర్యులైన మేదరమెట్ల పెద్దమ్మ
9. ంగారుగట్టించిన పెద్దసముద్రం చెర్వు
10. मद्वंशजाः परमहीपतिवंशजा वा ये भूमि

11. पारसतत मुज्वलधर्मचित्ताः । मद्धर्ममेव सततं प
12. रिपालयंतु[1] तत्पादुका द्वयमहं
13. शिरसा वहामि ॥

DARSI (32). (A.D. 1370–71 ?.)

[Kallúru. Telugu. On tank bund near Gangádhara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the 1st of the dark half of Pushya of the year Sádhárana, corresponding to 1 (2) 92 of the Srí Saka era, we gave the wet field formerly belonging to Gangésvaradéva, $\frac{1}{4}$ of the field in front of the western sluice and also a dry field $\frac{3}{4}$ *putti* in extent and named Nángatichálu Répáda, by the street of Sómepalli. These three fields were given so that they might be enjoyed as before. Those who cause obstruction . . . . (Those who protect it) . . will acquire merit,

1. స్వస్తి శ్రీ శక
2. వర్షంబులు ౧ (౨)
3. ౯౨ అగు నేంటి
4. సాధారణ సం
5. వత్సర పుష్య బ ౧
6. గంగేశ్వర దేవునికిపూ

Second side.

7. ర్వమునందు చెల్లెనీరునేల
8. పడమటి తూము మొగద

---

[1] Read ति.

9. లన పాంతిక చేనున్న సోమె పళ్లి తెరు
10. వునవాంగటిచాలు తెపాంపను వెఖ ౻

Third side.

11. చేనుమూండుమ పూర్వక్రమాన
12. (చెన్లేట్లుగా) ను ఇచ్చితి ఏఘ్న
13. . . . . ద్వ . . . .
14. . . . . ం
15. . . . . లం
16. పుణ్యాం నం బోదురు.

DARSI (33). (A.D. 1370–71.)

[Kallúru. Telugu. From four pieces of a stone on tank bund near Gangádhara temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Saturday, the 10th of the dark fortnight of Pushya of the year Sádhárana, corresponding to 1292 of the illustrious Ṣaka era, Anapóti Náyundu presented an oil mill to Gangésvaradéva for providing an oil bath (for the god) for the religious merit of his uncle Bári Náyudu, and his aunt Núnkasáni.

Whoever causes obstruction by not maintaining this oil mill will incur the sin of killing children near the great Ganges. Those who protect (it) will acquire merit.

1. స్వస్తిశ్రీ శకవషంబు
2. లు ౧౨౯౨ అగునేం
3. టి సాధారణసంవత్స
4. ర పుష్యబ ౧౦ వ[1] । గంగేశ్వ

---

[1] (వ stands for వడివారము = Saturday.)

5. రదేవఃకి డివ్యధార
6. కు ౧ గానుగు అనపో
7. తినా ఇండు తమ
8. పెదతండ్రి బారినా

Second side.

9. ఇనిక్ని తమ పెదతల్లి
10. నూంకసానికిన్ని పుణ్యా
11. ముగాను ఇచ్చెను

Third side.

12. ఇగానుగు చెల్లనీకవి
13. ఘ్నముచేశినవారు పె
14. దగంగ కఅతశిశు వ
15. ధ చెశినవారువో
16. ఇనందోషాన బోవువారు
17. పాలించిన పుణ్యాన
18. ంబోఇనవారు.

Darsi (34). (A.D. 1612–13.)

[Kambhampádu. Telugu. To south of Ánjanéya temple]

Translation.

Hail! On Wednesday, the 5th of the bright fortnight of Śrávana of the year Parídhávi, corresponding to the year 1534 of the illustrious, victorious and prosperous Śáli-váhana Śaka era, this temple was caused to be erected for dedication to the god by Bháva Siripurapu Yatni Maṇi-ráju to Śrí Sóméṣvara for the religious merit of his

guru Srí Parvatárádhya, his grandfather Víramaráju, his grandmother Vírama, his father Lakna, his mother Vírama and his elder brother Jaggaráju (?). The signature of Kunchanapalligiri Bhaktu.

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహాన శఖ వరుషంబ్బులు ౧౨౩౮ అగునేటి

2. పరీధావిసంవత్సర శ్రావణశు ౨ బు శ్రీసోమేశ్వరునికి తమ గుర్వశివుడు శ్రీపర్వతా

3. రాధ్యులున్ను తమ తాతవీరమరాజు ముత్వవీరమ తండ్రి లక్న తల్లివీరమలం (న జ)గరా

4. జుకున్ను సుక్రుతంగా భావశిరిపురపు యత్నిమణిరాజు (గట్టించ్చి దేవస్థా)నం సివా

5. ష్పణాం । కుంచనపల్లిగిరి భక్తుని వ్రాలు॥

DARSI (35). (A.D. 1310–11.)

[Kocherlakóṭa. Sanskrit in Telugu character and Telugu. Near Vírannabávi.]

TRANSLATION.

V. 1. May the staff-like tusk of Hari, the sportive Boar, protect you—resting on which (the tusk), the earth with mount Méru as its apex appeared like an umbrella.

May well-being be conferred on you by the heap of wet rice placed by Brahma on the head of Śambhu (Siva) at the time of (his) marriage with Gaurí (Párvatí) which grain, resembling a collection of pearls issuing from a pearl oyster, seems as though it had developed into the Moon and his wives.

Hail! On Monday, the 10th of the bright fortnight of Jyéshṭha of the year Sádháraṇa, corresponding to the Ṣrí

Śaka year 1232, while (Hail !) Pratápa Rudradéva Mahárája, who is the ornament of the Kákati race which is renowned in the whole world, was ruling the earth, Ṣrímat Dévari Náyaningáru whose columnar arms are of peerless might, who is *Chalamarti gaṇḍa*, who has caused to fade the plantain flower which is the fame of hostile kings with the heat of his excessive valour, who is a master of polity, the hero of the world, who has cut down hostile kings with his sharp sword in the fury of the battle field, who is eulogized as Trinétra, who is honoured by intelligent men, who is the ocean of gems, to wit, noble qualities, who is the Vírabhadra of the Kaliyuga, who is a host of suns to the darkness of hostile armies, who is the champion over treacherous people (Dróhara gaṇda ?) by whom the consort of Párvatí (*i.e.* Śiva) is constantly worshipped, who is the excellent son of Ṣríman Máchaya Náyaka and who is a sun to the lotuses which are poets, set up (the images of) Gauríṣvara, Sóméṣvara and Mahádéva in the shape of three peaks (by constructing temples with three pinnacles) at Kottacheṛla and Máchеṛla.

Having appointed Dálamu Varadanna and Tammaḷḷa Peddiṇi as priests, he granted the following *vritti* fields with libation of water as *sarvamányas* free from all burdens and taxes for (providing) decorations to the deities (here follows a list of the *vrittis*),

also a *pullari mányam* (a grant of pasture land free of tax ?) for the cattle belonging to the deity, the *sunkam* as a *sarvamánya* (evidently a grant of the proceeds of some tax) the tax raised from Kómiṭis (Bachchulu) on shops daily at dra (?) $\frac{1}{4}$ of $\frac{3}{4}$ or $\frac{3}{16}$ as a *sarvamánya.* The rulers have given all these. *Méras* should be collected from every village in the country at 1 *túm* on every heap of grain, and in towns, such as

Krottacherla, &c., where taxes are levied on merchandize at nu (?) $\frac{1}{4}$ + 1 on every headload of all kinds of grain. They should on the whole (average) be collected at 1 ta (?), and at du (?) $\frac{1}{4}$ + 1. One ka (?) of land is given under the tank (?); grain at 1 *putti* should be collected at Rájépalli for the religious merit of Dévaṛi Náyuningáru. All this should be maintained as long as the sun and moon endure.

May there be prosperity!

[Three imprecatory verses.]

Adoration be to the Lord of Ṣrísaila!

Adoration be to Tripurántaka Déva!

At Aḍaviguḍipáḍu .. ... 1 Ré (?) of wet land,

At Chandalúru ... ... $\frac{1}{2}$ Ré (?) of wet land

are given by Dévaráyudu, Rámayya and Ti . . . . for (providing) sacred food to the deity.

Those who violate this will be considered to have killed a Brahman.

NOTE.—The latter portion is obscure.

Krottachera or Krottacherla is Kocherlakóta.

NOTE.—There is a rather interesting *Sthalapuráṇa* in the temple at Kocherlakóta which name, it appears, is a contraction for Kottacheruvulakóṭa. It begins with the remark that Mallikharjuna Gaṇapati ruled over the *síma* of Singarikonḍa (Singaráyakonḍa?) with Manginapúḍi (Mangyanapúḍi?) as his capital. He was succeeded by his son Gajapati, who, in the year Manmatha, corresponding to the Ṣaka year 918, built the fort Kottacheruvulakóṭa, laying it out so as to correspond with the area over which his dogs had been chased by a hare. He then amalgamated the *símas* of Dévarakonḍa and Santa Singarikonḍa which formed (part of?) the country known as Yeruvanáḍu and styled the new territory Kochcherlakóṭa *Ṣíma*. He dwelt in his new fort for a short while and then went to Telingána. Gajapati's son was Mukkanṭi who ruled over Kaḷinga and appointed Mallaparáju, the karnam of Kochcherlakóṭa, to be his representative

there, with Pólireddi as commandant of the fort. Sometime afterwards Pratápa Rudra invaded Kochcherlakóta *Síma* with nine lakhs of archers and besieged the fort for thirteen years. In the course of the siege the gallant karnam, the commandant, and one Bhattu sallied out and in a severe battle killed eleven chiefs but were themselves slain. Then follows a song sung by the body-guard (భటులు) in honour of the karnam.

The story goes on that Pratápa Rudra then obtained possession of Kochcherlakóta and granted the position of *Sthala Karnam* of the *síma* to Káḷamráju, son in-law of Pavani Yugandharudu who was minister to Pratápa Rudra's son. Afterwards one Turumella Abburáju was associated with Káḷamráju by an edict issued by Pratápa Rudra on Sunday the 15th of the bright fortnight of Márgasira of the year Vikriti, corresponding with the Saka year 1033. Pratápa is here described as the son of Kákatarudra and grandson of Siva Dévaka Oḍayalu and as ruling at Orugallu. It appears that he presented on this occasion to the joint *sthala karnams* a town which he had founded under the name of Pratáparudrasamudram and Manginapúdi "which has existed from ancient days." He also gave them the four villages of Gajjalakonda, Kámepalli, Dévarakonḍa and Peddavaram subject to payment of 300 *máḍas* (a year ?).

Pratápa Rudra is said to have reigned for 24 years and to have been succeeded by his son Haripálaka who reigned for 8 years.

Subsequently "in the year Dundubhi, corresponding to 1065 of the Saliváhana Saka era, the Gajapati family again wanted to rule over these lands" and in the year Raktákshi, corresponding to the Saka year 1067, their minister, Góparáju Rámanna, made certain grants and confirmed Rudra's edict in favour of the two *sthala karnams*. He is said to have "reigned" for 38 years and it would follow that the descendants of Pratápa Rudra must have been ousted in Ṣaka 1065 from this territory by the descendants of the old rulers.

The *puráṇa* goes on that in Vikári or 1102 Ṣaka, Polaya Vémareḍḍi of the Góna family, came to the throne and that he built the temples in Srísaila and reigned for 12 years. He was followed by his son Anapóta Bhúpatireddi who reigned for 30 years and by his grandson Ana Vémareḍḍi who reigned for 15 years. The last-named's son Komára Vémareddi followed with a reign of 25 years and *his* son Korivémareḍḍi with a reign of 4 years. The last-named was followed by his son Komaragirireḍḍi who reigned 14 years. "These Reḍḍis

ruled for a period of 100 years" and, all this time, the sthala karnamship was being held by generation after generation of the Kálamráju and Turimalla families. We now come to Pramádi, corresponding to the Ṣaka year 1222, when the "Ráyulaváru" are said to have been reigning. Achyutadévaráyulu is said to have reigned "for sometime" as did his son Pravududévaráyulu and his grandson Narasimhadévaráyulu. The last-named's son Achchitadévaráyulu, "setting Krishnadévaráyulu in front," [1] conquered extensively and ruled for some years. While he was on his way to Vijayanagaram with some idols, he chanced to visit Kochcherlakóṭa and was so pleased with it and the ancient temple built by Gajapatiráju that he also built a temple there and set up an image therein. He then went on to Vijayanagaram.

The *puráṇa* proceeds that Achyutadévaráyulu came to the throne at the end of the reign of Nṛisimhadévaráyulu and he sent for the edicts of Pratápa Rudra, had copper-plate grants issued in confirmation thereof, set up some stone edicts and confirmed certain gifts made by Poladu [2] "who once carried the State umbrella."

Afterwards one Singaráju filed a suit for the office of karnam against the Kálamráju and Turimalla families and the case was settled at Vijayanagaram before the "Ráyulu" in favour of the old families.

"Later on" Rámappayya, son-in-law of (Achyuta) Ráyulu, came to the throne and he reigned "for some time" and it is stated that the Ráyulu family ruled for 200 years.

We now come to Alamgir Pádisháh who came to the throne in Vikári, corresponding to the Ṣaka year 1402, and it seems that that monarch appointed one Ravilla Timma Náyuḍu to rule over this part of the country. The latter established his capital at Panchagullapáḍu in Kóṭa *Ṣíma*, ruled there and was succeeded by his son Venkatáḍri Náyuḍu who granted Kochcherlakóṭa as a jághir to six of his

[1] The Telugu is పురస్కరించుకుని. It apparently means "assisted by." Several Telugu Brahmans have stated that this is the meaning of the passage but possibly it merely means that Krishnaráya preceded him on the throne.

[2] This Póladu is said by tradition to have been granted for a time by a member of the Kákatiya family the right to use the royal seal and make grants. Probably he was the Polaya Vémareḍḍi who became independent of the Kákatiya dynasty in A.D. 1328 and founded the Reddi dynasty (*see* p. 22, E. R. for 1899–1900).

relatives whose acts in founding suburbs, temples, etc., in and about Kochcherlakóṭa are described and the "Náyapanéni" family is said to have held sway there for many years, that family being apparently the family composed of the six related jághírdars.

The *puráṇa* then reverts to Venkaṭádri Náyuḍu who was succeeded by his son Malla Náyuḍu and his grandson Uddanda Malla Náyuḍu and at this time litigation for the sthala karnamship was renewed, this time by a faithless proxy, one Konḍappa, who had "stolen the *danda kavila*" (family chronicle), but the traitor was routed during the rule of Vengamanáyanivárn and the vigorous old families retained their cherished office.

"Then," goes on the *puráṇa*, "the Sarkar granted Arikaṭla *Síma* for the maintenance of the Ráviḷḷa family and annexed and kept the remainder of the kingdom" (whatever that may mean).

We now come to Vikriti corresponding to S.S. 1513 when "Sherlashá Dágir Kodávaddi (Khuda-u-din) Sultán Khájalálukhál," Jaghirdar of Murtijánagar (?) and Cuddapah, acquired, (on behalf of "Kadakusháh" of Golkonḍa), Vinukonḍa, Bellamkonḍa, and Murtijánagar from "Kodávaddi" and also the 18 Parganas of Khamman Sarkar of Cuddapah Subha, viz., Khamman (Kambham), Dupáḍu, Yeruva, Márella, Pálnáḍu, Kárempúḍi, Tumurugóḍu, Tangéḍu Mácherla, Gurzala, Panchamahal, Podili, Kóṭa, Darsi, Peḷḷuru, Chímakurti, Addanki, Ammanabrólu and Kandukúru. These were divided among various great Kháns who failed to pay the vanji (tribute ?) and rebelled, but were suppressed by an army from Golkonḍa and "Málisham Muhammad Shásu" was placed in control of the country. He was afterwards removed in favour of "Singini Nilandánu," appointed on behalf of Muhammad Darkhini (Dakhani) Pádisháh. He was followed by Shaikh Muhammad Khán who demolished the temples in Podili. Then came Makkili, then Abhiryárámarázu, then Muhammad Khásim Khán Góri, then Miṭṭakonḍaráju, then Sambaráyunivárn, then Chinna Kopparáju, then Mangaráju, then Purushottamaráju, then Sámbaráju then Rámaráju, then Velagaráyanivárn. This brings us to Durmukhi or S.S. 1604 when, during the reign of Tánesha, Akkanna, Mádanna and Suryaprakáṣa Rao, one Jillaḷḷa Mangaparáju held the local governorship (?). He was followed by Barige Undanda Ráo and he by Pidila Lingappa Pantulu and he by Kónéṭi Ráo. During all this time the two families of Káḷamrázu and Turimaḷḷa held the sthala karnamship. The next governor was

Chalichelamala Jayaváru Reḍḍi who built a fort in Kochcherlakóṭa and refused to pay tribute and was consequently turned out in favour of Damera Biṭṭha Náyuḍu and Vengama Náyuḍu and was beheaded by the Sarkar in Krodhana corresponding to the S S. year 1608.

Here the *puráṇa* ends after professing to trace the local history for nearly 700 years. It will be observed that, according to the *puráṇa*, for nearly 600 years the office of sthala karnam never passed out of the hands of the two families on whom it was originally bestowed.

See note in App. I about this *purána*.

1. स्विस्ति ॥ हरेर्लीलावराहस्य दंष्ट्रादंडः स पातु वः । हमाद्र-
2. कलशा यत्र धात्रीच्छत्राश्रियं दैधा ॥ (v. 1) गौरीपाणिग्र-
3. हणसमये मूर्ध्नि शंभोर्विधात्रा विन्यस्त-
4. स्ते दिशतु कुशलं राशिरार्द्राक्षतानां ।
5. मुक्तास्फोटप्रसृमरमणिस्तोमसा-
6. न्द्येन येन प्रालेयांशुः परिणत इव
7. प्रेयसीभिर्विभाति ॥ (v. 2) స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు

౧౨౩౭

8. అగునేంటి సాధారణ సంవత్సర జేష్ట శు ౧౦ సో స్వ
9. స్తి సమస్త భువన ప్రశస్త కాకతి కులతిలక ప్రతాపరుద్రదే
10. వ మహారాజు పృథివి రాజ్యము సేయుచుండంగా
11. ను అతులబలబాహుదండ చలమర్తిగండ ప్రబల
12. ప్రతా పోష్మ గ్లాపిత ప్రతి నృపతి యశః కందళక నయనా
13. యక జగద్ధళ సమర సీమసరభససముత్థాత ఖడ్గధా
14. రావిదారిత విషతక్షత్రజ వర్ణితత్రినేత్ర మనీషిజన
15. మాననియ్య మహాగుణరత్నసముద్ర కలియుగవీర
16. భద్ర ప్రతి బల తిమిరమార్తాండస్థోమ ద్రోహరగండ స
17. ంత్తత సమారాధ్యమాన పార్వతీ నాయక, శ్రీమన్నాచ
18. యనాయకు సుపుత్రుండ్డనుం గవికమల మిత్రుండు
19. నైన శ్రీమద్దేవరి నాయనింగారు క్రొత్త చెల్లిను మాచెల్లిను

20. గౌరీశ్వర సోమేశ్వర మహాదేవరలను౦ త్రికూట ప్రతి ష్టజే

21. సిటి దాలము వరదన్న తంమళ్ల పెద్దిని పూజాన్వయుక్తి నింగా

22. నియమించ్చిరి దేవరల అంగ్గ బోగాలకు వంగ్గ తప్పం సేసిప

23. న్న సర్వ మాన్యముగా ధారాపూర్వకము సేసియి చ్చిన ప్రత్తి

24. క్షేత్రాలు క్రొత్త చెఱ్ఱను ఖ ౧ నిర్నేలరే ౧ కరాల చెఱువ

25. ను తోంటలు ౨ మాన్యపు గానుగలు ౨ మారక

26. ్రాన నిర్నేలరే ౩ తనుణంపాట ఖ ౧ బొడిచెఱ్ఱ ఖ ౧ వెలికాలచె

27. ఱ్ఱ నిర్నేలరే ౨ వెలిసేను ఖ౧లోకాౕకఱ్ఱ ఖ ౧ తువటి మింనిని

28. ర్నేలరే౨ గొబ్బూర వెలిసెను ఖ ౧ దోరణాల విలిసె నుఖ ౧

29. నిర్నేలరే ౨ అయనముకుర్తల వెలిసెను (ఖ) ౧ కర్లోణ్ణ ఖ ౧

30. నాయుని వల్లిని ఖ ౧ వెరసివెలి సేనులు ఖ ౧౦ నిర్నే లరే ౧౦.

31. తోంటలు ౨ దేవర పసులకు పుల్లరి మాన్యమున్న ను

32. ంకం సర్వమాన్య౧గానున్న అంగటిముద్ర సుంకం వ ల్ల నిత్యద్రమ్మన్న

33. ఋచ్చులు దీయం సర్వ మాన్యంగానుంన్న

Second side.

34. (యి) వ భూమి ప్రభువులానిట్టున్నిచ్చెను మేరలు దేశా

35. నందు ఊరూరను రాని తూముల్నున్న క్రొ

36. చ్ఛల్లి పేంటె మెడ్నైన సుంకె పేంటల తలపాంకలంచు
37. నను ।౧ పోంకలుండి బయలుంగన్న నానాధాన్యా
38. లూను ।౧ ను ఉభయము వ ౧ న్ను చేమూట పెర। ౧ ధు
39. నున్నలాకుం చుఱ్వ క ౧ న్న దేవరినాయునింగా

౮౬౦ బు

40. ణ్యముగాను పచ్చిమిగ్యం రాజేపల్లి ఖ ౧ న్న ఇంత్త వ
41. ట్లుఆచెంద్రస్థాఇగాం చెల్లంగలది మంగళమహా
42. శ్రీ శ్రీ శ్రీ సామాన్యోయం ధర్మసేతున్నృ
43. పాణాం కాలేకాలేపాల నియోభవద్భిః। సర్వా౯నే
44. తాన్భావినః బార్థివేంద్రా న్భూయో భూయో యాచ
45. తే రామచెంద్రః॥ స్వదత్తాద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తా
46. నుపాలనం। పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భ
47. వెత్॥ స్వదత్తాం పరదత్తాంవ్వాయో హరేతవసుంధ
48. రా షష్టివర్షసహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే
49. క్రిమిః॥ శ్రీశైలనాధాయనమః। శ్రీతిపురా
50. ంతక దేవాయనమః॥ అడవిగుడిపాటను నీరునేల రే

౧ వ

51. (.) చెందలూర నీరు నేలరె॥ దేవరాయడు రామయ తి
52. (. ౦) గొన్నారు (తలముడిపుంటె) అమృతవల్ల యిచ్చెను
53. యిందుకు తప్పినవారు గోబ్రాహ్మణ్ని వధించినవారు

Darsi (36).

[Kócharlakóta. Telugu. At gate of temple of Srí Varadarája Svámi. Unintelligible.]

1. లువెట
2. ఉన్న చెలు
3. మృఉలిఉ
4. అంకిచ

DARSI (37). (A.D. 1533–34.)

[Kocherlakóṭa. Telugu. On a stone in the temple of Varadarájasvámi.]

TRANSLATION.

May there be prosperity! Hail! On the 11th of the bright fortnight of Márgaśira of the year Vijaya, correpronding to the year 1455 of the illustrious, victorious and prousperous Śáliváhana Śaka era, Chintaguṇṭa Chennamarájn, having constructed a temple to Janárdanadéva of Kocherlakóṭa for the religious merit of Mannárappa Náyanimgáru, set up the image of Janárdanadéva and gave a paddy field in rear of the Nágulacheruvu and two dry fields in Muddapáḍu village for the performance of the marriage festival and for providing food (*amṛitapadi*) for the deity to last as long as the sun and moon exist.

We have given with libation of water . . . dry field, a (half?) paddy field under the tank of (Netya . . . . nunala?); one-half of a *maḍi* (wet field) under the tank Asna Gangala, in all 2 wet *maḍis*.

May the deity enjoy these fields for his *amṛitapaḍi* (food) as long as the sun and moon exist, with the eight powers and enjoyments, to wit, treasures, hidden deposits, trees, minerals, *akshini* and *ágámi*, actuals and outstandings.

Whoever be the ruler of Kocherlakóṭa, if he does not maintain *amritapaḍi* for the deity, he will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges.

1. శుభమస్తు ॥ స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యు
2. దయ శాలివాహన శకవర్ష
3. ంబులు ౧౪౫౫ అగునేంటి విజ

4. యసంవత్సర మార్గశిర శు ౧౧
5. మన్నారప్పినాయింగారికిం బు
6. ణ్యముగాను చింతకుంట్ల చెన్నమ
7. రాజు కొచ్చెర్ల కోటజనార్దన దే
8. వ్వరుర్కు నగరు గట్టించి జనార్దనుడి
9. ని ప్రతిష్ఠచేసి చంద్రార్కం గా
10. ను వివాహం సాగంగాను దేవుని
11. అమృతపళ్లకు నాగుల చెరువువెన
12. క ఒకవరి మడిన్ని ముద్దపాటి
13. పొలానను వెలిపొలం రెండున్ను
14. వెలిచేనున్ను
15. పుట్టి నేర్య
16. ప్మాల చెరువులు
17. వరిమడి అ
18. న్న గంగల చెరువు
19. క్రింద అద్దమడిన్ని
20. వుభయం వరిమడు
21. లుగ దారపోస్తి
22. మిగాన అపొలా
23. న నిధినిక్షేపతరు
24. పాషాణ అక్షిణ్యా
25. ఆగామి సిద్ధి సాధ్య
26. ంబులని యెనిమిది
27. భోగ తేజస్వామ్యా
28. లున్ను యిందాను ఆచ
29. ంద్రార్కముగా
30. స్వామి అమృత పడు
31. లకు అనుభవిం
32. చురవధరించెడి

33. కొంచర్ల కోటనయెవ్వ
34. డుయెలినాను వాం
35. డు దేవర అమృతప
36. డ్లకు సాగించక త
37. ప్పితిరా గంగకతీ
38. ను గోబ్రాహ్మల వధి
39. ంచిన పాపానం బోవువారు

DARSI (38). (A.D. 1167-68 ?)

[Kocherlakóta. Telugu. In the temple of Varadarájasvámi.]

TRANSLATION.

Hail! On Sunday, the 1st of the dark fortnight of Mágha, corresponding to the year 1089 of the illustrious Śaka era, Malli Peddidévulu gave a *paṭṭu* of land in perpetuity as long as the sun and moon exist for providing worship and daily offering to Ṣrí Varadarájasvámi for the religious merit of Ṣríman Mahámaṇḍaléṣvara Panṭ-ṭadéva Chóla Mahárájulu. Hail!

1. స్వస్తి శ్రీ శకవర్షంబులు
2. ౧౦౮౯ గు నేంటి మాఘ బ
3. హుళ ౧ నాదివారమున శ్రీమ
4. న్మహా మండలేశ్వర పంట్టదేవ
5. చోళమహారాజులకు బుణ్యం
6. బుగ మల్లి పెద్దిదేవులు శ్రీమ
7. న్మహా శ్రీ వరదరాజస్వామిపూ
8. జకు నివేద్యమునకు . . .
9. . . . పట్టు పొలము
10. . . నాం చంద్రార్కము . .

DARSI (39). (A.D. 1141–42 ?)

[Kocherlakóṭa. Telugu. From Varadarájasvámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Wednesday, the 14th of the dark fortnight of (not legible) of Durmukhi (Durmati ?), corresponding to the year 1064 of the illustrious Ṣaka era, 15 *túms* of wet land in rear of Jamasamudram of Krottacheruvu was . . . . to Ṣrí Mallaṇadéva . . . . as long as the sky exists (?)

Those who fail to keep it up are murderers of pious Bráhmans.

1. స్వస్తి శ్రీమతు శకవర్షము
2. లు ౧౦౬౪ అగు దుర్ముఖి
3. సంవత్సర బహుల ౧౪ యు బుధ
4. వారమునం క్రొత్త చెఱువున జమ
5. సముద్రం వెనుకన ౧౫ నీటి
6. నెలన్ని శ్రీమల్లణ దేవరకు [నాకమా
7. లంచి ది(వ)ం కలయంతకు] నిచ్చిరి
8. . . . ఇది నడపనివారు చే
9. వబ్రాంహాల జంపినవారు

DARSI (40). (A.D. 1144–45 ?)

[Kocherlakóṭa. Telugu. From Varadarájasvámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 11th of the dark fortnight of Vaiṣákha, corresponding to the year 1066 of the illustrious Śaka era, they gave 1 *puṭṭi* and 10 *túms* of wet land

under *Vémácheruvu* of Krottacheruvu[1] to Srídéva, and 1 *putti* and 10 *túms* to Késava for providing daily offerings and food. Those who fail to keep it up are murderers of Déva (pious) Brahmans.

1. స్వస్తి శ్రీమతు శకవష౯ంబు
2. ములు ౧౦౬౬ అగునేటి వైశా
3. ఖ బ ౧౧ గురువారమును క్రొత్త
4. చెఱువుల వెమా చెఱ్వువెనక పరి
5. పొలము శ్రీ దేవరకు ఖ ౧ న ౧౦
6. కేశవరకు ఖ ౧ న ౧౦ దండూయము
7. తో తనుస్నానిత్యలుకు అమృతపడ్ల
8. కు నిచ్చిరి ఈ ధమా౯న్ని నడప
9. నివారు దేవబ్రాహ్మలు జం
10. పినవారు.

DARSI (41). (A.D. 1134-35.)

[Kocherlakóṭa. Telugu. On a pillar in the temple of Varadarájasvámi.]

TRANSLATION.

Hail ! On Monday, the 15th of the dark fortnight of Márgasira of the year Ánanda, corresponding to the year 1057 of the illustrious, victorious and prosperous Śáli-váhana Śaka era, Tullilla Pemmaráju caused to be constructed a mukhamandapa (entrance-porch) in the temple of Srí Varadarájasvámi. The Mirásidar of this is Kócherladésa Pándyagiri. He has half a share here, he has half a share in Bandiveligandla (?) His sons Kabunáthulu, Tarchalappa Mádirájavarudu (?)

---

[1] Krottacheruvu or Krottacheruvulakóṭa is the old name of Kocherlakóṭa.

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవర్షం
3. బులు ౧౧౪ అగు ఆన
4. ంద సంవత్సర మార్గశిర బ ౧౪
5. యిందువారం శ్రీ వరదరాజ
6. స్వామివారి సన్నిధానమందు
7. తుళ్లిళ్ల పెంమ్మరాజు కట్టించిన
8. ముఖమంట్టపము యీయన
9. కు మిరాశి కోచర్ల దేశపాం
10. డ్యాగిరి సఖమునున్న బంఢి
11. వెలిగండ్లలో [సఖం విర్ల]
12. పుత్రులు [కఘునాధు
13. లు తగ్గులప్ప మాదిరా
14. జవరుడు.]

DARSI (42).

[Korlamaḍugu. Telugu. In a street. Illegible.]

1. . . . పుకీశ
2. . . . వచ్చు
3. . . . .

DARSI (43). (A.D. 1150-51 ?)

[Kottapalli. Telugu. Stone in front of Sómésvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! In the year Pramódúta corresponding to 1079 of the Śaka era.

Śríman Mahámanḍaléṣvara Vijayádityadéva Mahá-rája, who is descended from the family of Mukkanṭi Kádu-veṭṭu, gave to Ṣrí Sóméṣvaradéva of Kó[illegible]aḍlamaḍugu

a field of ten *túms* of paddy on the northern side of the village and to the east of Irumáṭi. This *vritti* is given with libation of water to Muppana Pandita. He should enjoy this happily as long as the sun, moon and stars exist.

[One imprecatory verse.]

(He who obstructs the charity) will be considered to have killed 1,000 tawny cows near the Ganges and to have taken food from the skull of his eldest son. This is a charity given to a deity.

NOTE —We should perhaps read S.S. 1073 which corresponds with Pramoda.

స్వస్తి సకవర్షంబులు ౧౦౭౯ నెంటి ప్రమోదోత సంవత్సరమున

1. శ్రీ ముక్కంటి కాడు వెట్టి వంశావతారులై
2. న శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర విజయా
3. దిత్య దేవ మహారాజులు కోటడ్ల మస్తు
4. ను శ్రీ సోమేశ్వర దేవరకు యిచ్చిన
5. చెనుయూరి యుత్తరభాగమున ఇరుమాటి తూ
6. పున [సంబంధుము పువర్యముప్నజారి]
7. అయ్యమ్ముప్పన పండితులుకు ధారాపూర్వకం
8. చేసిన వ్రిత్తి ఇది యాచంద్రార్కతారకా శుఖన్న
9. యన్భవింపగలవారు ॥ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా
10. యోహరేతి వసుంధరాం షష్టివర్షసహస్రాణి వి
11. ష్ఠాయాం జాయతే క్రిమీ ॥ గంగకత్తను వేయి కపిలలును
12. వధ సేసినవారు పెద్దకొడుకు కపాలానమూ
13. డు వట్టినవారు ఇ దేవదత్తివి

NOTE.—The following old forms of letters appear :—

ఱ

య్య

మ్మ

DARSI (44).

[Kurichédu. Telugu. In the temple.]

TRANSLATION.

Ṣrí Srí Ṣrí! Tammaḷa Vírajiyyalu and his wife Dáda Sáni daily make one thousand salutations together to Ṣrí Káḷahasti Ísvara of Kurichéḍu.

1. శ్రీ కురిచేటి కాళ స్తి యీశ్వరు
2. ని శ్రీ శ్రి శ్రి తంమ్మళ వీరజియ్యాలు ఆ
3. యిన పెంన్డ్లము దాదసానిన్ని
4. దేవుఁని నిత్యసహాస్త్రదండాలు.

DARSI (45). (A.D. 1170–71 ?)

[Kurichédu. Telugu. From Śiva temple.]

TRANSLATION.

(Adoration be to) Ṣrí Ráma! Hail! On Monday, the 11th of the dark fortnight of Śrávana, corresponding to 1092 of the Ṣrí Śaka era, Palukúri . . . . . gave a pattu of wet field as a charity for providing a perpetual lamp to Divyakírti Vara Mahádéva of Kurichéḍu . . . for the religious merit of Ṣrímat Kulóttunga Rájéndra Chóḍa Mahárája. He presented this charity to last as long as the sun, moon and stars endure.

* * * *

1. శ్రి రామ
2. స్వస్తి శ్రీ శకవ
3. రుషంబులు ౧౦౯౨ అగునే
4. టి శ్రావణ బహుళ యేకాదశి సో

5. మవారము నాండు కురుచేటి
6. దివ్యకీర్తి వరమహాదేవునకు
7. పలుకూరి . . . కో
8. . . . . ఆ శ్రీమతు
9. కులోత్తుంగ రాజేంద్ర చోడ
10. మహారాజులకు పుణ్యంగా హరి
11. . సాక్షి ధర్మ్మము అఖండదీపముకు వరి
12. పొలము పట్టు . . . కిచ్చినట్టి
13. యీ ధర్మం ఆచంద్ర తారార్కము
14. గ సర్రాజు సమర్పించిరి . . .
15. నుంగ . య . కయీ . లువతి .

Darsi (46). (A.D. 1415–16.)

[Mangyanapúdi. Telugu. Near a well.]

Translation.

Hail ! On Thursday, the 5th of the bright half of Vaisákha of the year Manmatha, corresponding to 1337 of the Śrí Ṣaka era, while Devaráya Mahaŕáyulu was ruling the earth, at that time, Jannappa Muráriněni Chennammanéndu, son of Jédóvaráṇa Jannapanéni Bamminấyuḍu, gave this endowment . . . . He gave fields of 4 *puṭṭis* in all to Vallaki Peddi Avubaḷa Reḍḍi, Vendiganja Reḍḍi, Vinapeddi Avubaḷa Reḍḍi, and Piná Siganti Reḍḍi, to the north of the village (he constructed) Kanyacheruvu . . . and gave this charter . . . . .

They should maintain this charity . . . .

* * * *

we shall . . . . we shall utilize these for the deity.

* * * *

NOTE.—We find the donor and his father mentioned again in KG 34; big landholders no doubt.

1. స్వస్తి శ్రీ శకవర్షంబులు ౧౩౩౭ అగు
2. సేంటి మంన్మథసంవత్సర వైశాఖ శు ౫ గు। దేవ
3. రాయ మహారాయలు వృథివిరాజ్య
4. ం శేయంగాను ఆ కాలమందును జే దేవరా
5. ఁజంనపనేని బంమినాయని కొడు
6. కు జంనప్పాను మురారినేని చెంననునే
7. ండును యిచ్చిన మరియ్యాదెమంగేన
8. పూండ్డివల్లకి పెద్ది అహబళిరెడ్డి వెండిగం
9. జరెడ్డి వినపెద్ది అవుబళరెడ్డి పినాసి
10. ంగంతి ప్పిరెడ్డికిన్ని వెర్సిఖ౪సే
11. లను ఇచ్చిన చెఱ్వుగట్టి పవసాపి
12. శాసనం వూరివుత్తరవు కాలు
13. వ కంన్యచెర్వు (డ) గిడి సంమందానకు
14. సవంఢ్డముప కురె
15. . సమతుతుర కా
16. ఇ పున్యం చెలించియేని బడివారు
17. ను కోరుగొనువారము . . . . మ
18. . . . దేవరవాడికి చెల్లించ్చినవారము
19. మెవ్వగ అనుమోదము
20. . . . .ండు వహ . ం చ్చివాండు.

DARSI (47). (A.D. 1429–30.)

[Mangyanapúḍi. Telugu. On tank bund to the east.]

TRANSLATION.

May there be prosperity ! Hail !

On Wednesday, the 5th of bright half of Ṣrávana of the Saumya year, corresponding to the illustrious, auspicious and prosperous Ṣaka year 1351, while Dévaráya Mahárayuḷu, the son of Ṣríman Mahámandalésvara Ṣrí Pratápa Vijaya Bukkaráya Maháráyulu, was ruling the kingdom of earth, Manginapúnḍi which was attached to Pratáparáyulu's dominion was made over (at the request of) Chilalasalu Vissanu Oḍayamgáru . . . . to be ruled by Káḍiruchiráju Lingaráju. A charitable edict was issued by Manchirájungáru, Dáché Singamalireddi, Ádipareddi, Vallabhareḍḍi, Nárapareḍḍi, Bámpireḍḍi, Ménkala Náinḍu, Venkareddi, Busireḍḍi, Kommireḍḍi, and Malareḍḍi, to Víreḍḍi for the tank. In the days of Ratnáyammagáru, as the tank in front of the village of Manginapúnḍi was in ruins, it was ordered to be maintained at the instance of the local officer (adigáru) Bommaraju Singaráju out of 10 *marutu* of land given for the tank by Nágaráju the chief officer of your village, two *marutu* of land as *mányam* . . . . and one *puṭṭi* of dry land were given for the maintenance of the tank.

This should be taken by . . . . for the religious merit of . . . . We have given fields in the same manner as before. They should keep the fields in proper order and enjoy them by cultivating them. These *mányams* should be shared as before. One share should go to Malireḍḍi, one share to Tippareḍḍi, one share to Nárapareḍḍi, one share to Bámpireḍḍi and one share to

Ménkala Náyundu, etc. If any one speak ill of . . . . (they will incur the sin . . . . .) on the bank of the Ganges.

* * * *

1. శుభమస్తు స్వస్తిశ్రీ శుభజాత కాభ్యుదయ
2. శకవరుషంబులు ౧౩౪౧ అగునేంటి సౌమ్య సంవత్స
3. ర శ్రావణ శు ౫ బు శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర శ్రీ
4. ప్రతాప విజయ బుక్కరాయ మహారాయల కు
5. మారుండు దేవరాయ మహారాయలు పృథివీ
6. రాజ్యం చెయంగాను మంగినపూండి ప్రతాపరా
7. యల ఒళబండారానకుం చిలలసలు విస్సను ఒ
8. డయంగారి . రంకనువిం . . కాది రు
9. చి రాజులింగ రాజుంగారి దులవు కావచేసెను
10. మంచిరాజుంగారు దాచె సింగమలి రెడ్డి ఆదివ రె
11. డ్డి వల్లభ రెడ్డి నారప రెడ్డి బాంపి రెడ్డి మేంకల
12. నాయండు వెంకా రెడ్డి బుసి రెడ్డి కొంమి రెడ్డి మల రె
13. డ్డి దరమాంమగాను వి రెడ్డింగారికి యిచ్చిన చెరు
14. వు ధర్మశాసనము మంగినపూండి వూరిముంగ
15. టి చెరువు ఖిలమై ఉండంగాను రత్నాయమ్మంగా
16. రి కాలమందు మీరు ఆ చెరువుకు గావ .
17. . . . . . మనివారి అధికారి బొమ్మరాజు శింగ్గరా
18. జుంగారి పంపున మీవూరి అధికారం చేసి నాగరాజుం.
19. . . రాజుంగారి చేత మీరు యిప్పించుకుని . .
20. . . రంగ్గ చెరుమీదను అచ్చుకట్టుగట్టను
21. యిచ్చిన పదిమరుతులలోన రెండుమరుతులు
22. . చెరువునకు మాన్యముగాను వెలిచేను
23. . . . . . దెనిమణుంగు పుట్టెండు చేనును నిచ్చిరి
24. .. . . లపాలి పుణ్యంబుగాను కొనేవారు అంక
25. రానను చెరువు . . . . నుకన తిరిగానన

26. మున్ను **మాకు** వారిచ్చిన క్రమానన చెలి స్తిమి
27. గాన అచ్చుకట్టిగట్టి వ్యవసాయంచేసి సుఖంగాను
28. బాలుఅనుభవించ్చిది స్తానమా న్యాలుపూ
29. వఁమయ్యాఁవమలి రెడ్డివోక బాలుతిప్పారెడ్డి
30. **వో**కబాలునారపరెడ్డి **వో**కబాలు బాంపిరెడ్డి
31. **వో**కపాలు మెంకలనాయుండు మోదలైనవా
32. రును వోకపాలున్ను చేరునువాడు యె . . .
33. . . యవ్వరు అడినాను గంగకత్తఁ
34. . . . రహితం రాలర

Darsi (48). (A.D. 1145–46.)

[Mannepalli. Sanskrit in Telugu character and Telugu. From two fragments of a stone opposite Chennakéșava temple.]

Translation.

(Sanskrit verse.) The son of the illustrious Pottapi Nanni Chóḍa was the illustrious king Venka. His (Venka's) son was king Káma who is a thunderbolt in destroying the mountains which are the abode of his enemies. (His) son was the illustrious king Balli, who is the moon to the ocean which is the solar race, who has acquired merit by the worship of the lotus feet of Gaurínátha (Śiva) and who is the ocean of kindness.

(Telugu.) Hail! Śríman Mahámaṇḍaléśvara Ballichóḍa Mahárája on whose lotus feet the eyes of all kings Trilóchana and others are set, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam[1] of the Kávérí was built, and who is an elephant-goad to wicked

---

[1] See note on p. 1250.

princes, on the occasion of Uttaráyana Sankránti, corresponding to 1067 of the Ṣrí Śaka era, gave in perpetuity, to last as long as the sun, moon and stars endure, Dévarampalli in the wet fields south of Manyapalli in Gunḍikarrti to Ṣrímat Mallésvara Mahádévaru of Manyapalli which is part of our property for sacrifices, worship, offerings, lighting and decoration to his person (the priest of the temple should take possession of it) he, his sons, and his grandsons should enjoy it and maintain the charity. On these conditions we have granted. Those who cause obstruction to this charity will be regarded as having killed a tawny cow on the banks of the Ganges and as having committed murder at Benares.

[One imprecatory verse.]

1. श्रीमत्पोत्तपिनन्निचोडतन-
2. यः श्रीवेकभूपालकः तत्पु-
3. त्रोरिपदाचलापहपविः कामाक्षि[1]-
4. नायकः सूनुः सूर्यकुलान्वयाम्बुधिशशी-
5. श्रीबाङ्किभूपालकः गौरीनाथपदाब्ज-
6. वन्दितगुणः सौजन्यरत्नाकरः ॥ స్వ-

The metre is 'Ṣárdúlavikríditam.'

7. స్తి చరణసరోరుహ విహిత విలోచ
8. న త్రిలోచన ప్రముఖాఖిల క్షితీశ్వ
9. ర కారిత కావేరితీర కరికాలకులర
10. త్న ప్రదీపాహిత కుమారాంకుశ శ్రీమ
11. న్మహా మండలేశ్వర బల్లిచోడ మహారా
12. జులు శ్రీసకవర్షంబులు ౧౦౬౭ ను

---

[1] (क्षिति) *kshiti* is the correct form but the metre requires (क्षिती) *kshití.*

13. నేంట్టి ఉత్తరాయణ సంక్రాంత్తిని
14. మిత్తమున మాజీవితవర్గ్గమైన
15. గుండ్డికత్తిలోని మన్యపల్లి శ్రీ శ్రీ
16. మద్ మల్లీశ్వర మహాదేవ
17. రకు బల్యర్చ్చన నివేద్య దీపాంగ్గ భోగరా
18. గం బులకు మన్యపల్లి దక్షిణము
19. బల్లములోని దేవరము పల్లియా
20. చంద్రార్కతారకముగాని గుటి స్వా
21. . నాది . . . . . లుగను
22. . . . . . .
23. పుత్రాను పౌత్రికము సేకొని నడపం
24. గ్గలవాండుగా నిచ్చితిమి యి ధర్మ్మము
25. నకు విఘ్నము సేసినవారు గంగ్గక
26. త్తం గవిలలంబొడ్చినవారు వారణా
27. సి వ్రచ్చినవారు ॥ స్వదత్తం పరదత్తం వా
28. యో హరేతి వసుంధరా షష్టివర్షస
29. హస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

Darsi (49). (A.D. 1166–67.)

[Mannepalli. Sanskrit in Telugu character and Telugu. On road to Viṭhalapuram.]

Translation.

(Sanskrit verse.) The son of the illustrious Pottapi Nanni Chóḍa was the illustrious king Venka. His son was king Káma who is a thunderbolt in destroying the mountains which are the abode of his enemies. His son was the illustrious king Balli, who is the moon to the ocean which is the solar race, who has acquired merit

by the worship of the lotus feet of Gaurínátha (Śiva) and who is the ocean of kindness.

(Telugu.) On the occasion of Uttaráyaṇa Sankránti, corresponding to the year 1088 (S.S.), Śríman Mahámaṇḍaléśvara Balli Chóda Mahárájulu on whose lotus feet the eyes of all kings, Trilóchana and others, are set, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam of the Kávérí was built, and who is the elephant-goad to wicked princes.[1] . . . . granted 3 *puṭtis* for providing oblation, sacrifice, food and daily offering to Ṣrí Chóḍeśvara Mahádévaru of [2] Manyapalli in [3] Guṇḍakaḍu which is our property, *viz.*, 2 *puṭtis* to the *pújári* (priest) of this temple, Báma Jíyya, and 1 *puṭti* for (keeping up) the perpetual lamp. Báma Jíyya should receive these, and he, his sons and grandsons enjoy happiness. This was given so that it may be maintained on these terms.

Note.—The donor in this inscription is the same as that in Darsi (48), and the first portions in both are identical.

1. श्रीमत्पोत्तपिनान्नि
2. चोडतनयः
3. श्रीवेंकभूपा
4. लकः तत्पुत्रोारे
5. पदाचलापह
6 पावः कामाक्षितीना
7. यकः सूनुस्सूर्य
8. कुलान्वयांबु
9 धिशशी श्रीबल्लिभूपालकः गौरीना

---

[1] This verse is the same as in Darsi (48). [2] Manyapalli in Darsi. [3] Gundikarru in Darsi.

10. थपदाब्जवीदं

11. तगुणस्सौजन्यरत्नाक

12. रः ॥ స్వస్తి చరణ సరో

13. రుహ విహితవిలో

14. చన త్రిలోచన ప్ర

15. ముఖాఖిల పృథివీ

Second side.

16. శ్వర కారిత కా

17. వేరితీర కరికా

18. ల కులరత్న ప్ర

19. దీపాహిత కు

20. మారాంకుశ శ్రీ

21. మన్మహా మ

22. ండ్డ లేశ్వర, బల్లి

23. చోడ మహారా

24. జులు గంగా గు

25. నట్టి యుత్తరా

26. యణ సంక్రాంతి

27. నిమిత్తమున మా

28. జీవితవర్తమైన గుం

29. ణ్డ కడీలోని మస్వ

30. వల్లి శ్రీచోడేశ్వ

31. ర మహా దేవర

32 కు హావిబలి

Third side.

33. నమో పడిపని

34. వేద్యంబులకు

35. ం బెట్టిన ఖ 3 ఐగు

36. డిబోజారి బా-
37. మజీ య్యకు ఖ ౨
38. దేకర అఖం
39. ఢ్ల దీపమున
40. కుగా'న ఖ ౧ దీ
41. ౯ం జేకొని బా-
42. మజీయ్వపు
43. త్రాను పౌత్రికము
44. సుఖమనుభవించ
45. ౧ గలవాండు జల్లై
46. టి . . . .
47. చ్చినదా . . .

Darsi (50). (A.D. 1537–38.)

[Márella. Telugu. Opposite Vénugópálasvámi temple.]

Translation.

Prosperity ! Hail ! On Saturday the 7th of the bright fortnight of Śrávaṇa of the year Hévilambi, corresponding to the year 1459 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, Koṇḍamaráju of the Kaṇva *Śákhá*, of the Bháradvája *gótra*, grandson of Márėḷḷa Nágaráju and son of Abbalaráju, caused to be constructed a temple and caused to be set up the image of Madanagópinátha.

Ṣrí Hari !

1. శ్రీ స్వస్తి శ్రీజయాభ్యు
2. దయ శాలివాహన శకవర్ష

3. ంబులు ౧౪౫౯ అగు నేటి హేవి
4. ళంబి సంవ్వత్సర శ్రావణ శుద్ధ
5. ౭ వ । కౌండిన్య శాఖాన్వయుడై
6. న భారద్వాజ గోత్రుండైన మా
7. రేళ్ల నాగరాజు పౌత్రుండైన అబ్బిలి
8. రాజు పుత్రుడైన కొండమ రా
9. జు దేవస్థానంగట్టించ్చి మదనగోపీ
10. నాథని ప్రతిష్ట సేయించ్చెను॥
11. శ్రీ హరి।

Darsi (51).

[Mullamúru. Telugu. On Ánjanéya stone near Vénugópálasvámi temple.]

Translation.

(Adoration be to) Ṣrí Ráma.

On the 10th day of the bright fortnight of Mágha of the year Ánanda, Rampa Anantabhaṭlu caused this edict to be inscribed.

The *méras* to Ṣrí Hanumán (are) at 2 a[1] (*aḍḍa* ?) for every *puṭṭi*.

1. శ్రీరామం
2. ఆనంద సం
3. వత్సర మాఘ
4. శు ౧౦ లు
5. రంపఅన
6. ంతభట్లు శాసనం

---

[1] May stand for aḍḍa = 2 mánikas.

7. వే ఇంచెను
8. శ్రీ హాను
9. మంతుడు
10. మేర ఖ ౧ క
11. అ ౨ లెఖ.

Darsi (52). (A.D. 1586–87 ?)

[Náyuḍupáḷem. Telugu. On Bollikonda in front of Temple.]

Translation.

(Adoration be to) Ṣrí Ráma! Hail! On Thursday the 10th of the bright fortnight of Kártika of the year Vyaya, corresponding to 1519 of the Ṣrí Śáliváhana Śaka era, Singaráju, karnam of Machchapuram, Gangaráju's son Koṇḍamaráju, Vengaráju son of Koṇḍamaráju, and Vóbuluráju son of Venggaráju, who caused to be set up the image of Anumanta (Hunumán) Perumáḷ of Machchapuram Bollikonda after making ceaseless prostrations, presented for *amritapaḍi* (sacred food) to Hanumanta $\frac{1}{16}$ field to the east of the Banri sluice for the religious merit of their ancestors. We have also presented at ($\frac{1}{8}$) *túm* on every *puṭṭi* (measured) at the threshing floor of all kinds of grain raised in our karnam *mányam* land.

[One imprecatory verse.]

Note.—The cyclic and S.S. years do not correspond.

1. శ్రీరామా స్వస్తిశ్రీ శాలి
2. వాహాన శకవరుషంబ్బులు ౧౫౧౯
3. అగునేటి వ్యయసంవత్సర కార్తిక

4. శు ౧౦ గు। మచ్చపురం బొల్లికొండ్ల
5. అనుమంత్త పెరుమాళ్ల ప్రతిష్ట
6. శేయించ్చిన మచ్చపురపు కరణం
7. శింగ్గరాజు గంగరాజు కొమారుండు
8. కొండ్డమరాజు కొండ్మరాజు కొమారు
9. డు వెంగ్గరాజు వెంగరాజు కొమారు
10. డు వోబుళ్రాజు తమ పెద్దలకు పు
11. ణ్యంగాను అనంతములైన శేవ . .
12. హనుమంతుని అమృతపల్లకు గా
13. బంటితూము తూఱ్పున పరకచేనున్న స
14. మఱ్పింస్తిమి మాకరిశేకపుమాన్యం
15. లోను పండిన నానాధాన్యాలు పాలిన
16. పుట్ల కల్లాను ఖ ౧ కి = [1]ఖై సాగింస్తి
17. మి॥ స్వదత్తా ద్విగుణంపుణ్యం
18. పర దత్తాను పాలనం పరదత్తాప
19. హారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవే
20. త్॥

DARSI (53). (A.D. 1529–30.)

[Pólavaram. Telugu. In the garden of K. Kóṭi Reddi.]

TRANSLATION.

Hail! On the holy occasion of Krishnáshtami (birth of Kṛishna) the eighth of the dark fortnight of Śrávana of the year Viródhi, corresponding to the year 1451 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana era, Ráyasam Ayyappa, with mind solely intent on making

---

[1] = this symbol stands for ⅛ túm.

gifts, after making many prostrations to the lotus feet of Ṣrí Tiruvenkaṭádri, the lord of the four worlds, and after pouring water, issued a charitable edict of gift of land the particulars of which are . . . .

Second side.

While Ṣrímad Rájádhirája, Rájaparamésvara, Ashṭadigrájamanóbhayankara,[1] Ṣrí Víra Pratápa Ṣrí Kṛishṇadéva Maháráyalu was ruling the earth . . . . . .

Ayyaparusayya, ... the son of Vémarusayya and the subordinate of Ráyasam Timmarusayya, who is of the Áṣvaláyana *sútra*, of the Bháradvája *gótra*, and student of the Rik *Śákhá*, has reverently given with libation of water, with all rights to land and water, (?) for providing *amṛitapaḍi* (sacred food) to Ṣrí Tiruvenkatádri Nátha the lord of the four worlds, the village of Pólavaram situated in Addanki *síma* in Konḍavíḍu *rájya* which (*síma* ?) he has been pleased to give us for our chiefdom.

Third side.

We have given this for the religious merit of Kṛishṇadéva Mahárája. The progeny of those who fail to uphold this charity will go to hell. Whosoever transfers (to ?) Kondamayya, (or ?) the sons of his family . . . . shall be liable to . . . .

[One imprecatory verse.]

1. స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యు
2. దయ శాలివాహాన శక
3. వర్షంబులు ౧౪౩౧ అ
4. గునేంటి విరోధి సంవత్స

[1] He who causes terror to the minds of kings of the eight quarters.

5. ర శ్రావణ బ కృష్ణాష్టమీ
6. పుణ్యకాలాన శ్రీచతుర్భుజ
7. వనా ధీశులైన శ్రీ తిరువెం
8. కటాద్రినాధని శ్రీపాదపద్మ
9. ంబులకు రాయసం అయ్యప
10. దానేకాగ్ర సాష్టాంగ్గ ద
11. ండప్రణామంబులు సమర్పిం
12. చ్చి ధారబోశిన భూదా
13. న ధర్మ శాసన క్రమమెట్లన్నను
14. . . . . .
15. . . . . .

Second side

16. శ్రీమద్రాజాధి రాజరాజపర
17. మేశ్వర అష్టదిగ్రాజరాజమనోభ
18. యంకర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీకృ
19. ష్ణ దేవమహారాయలు
20. పృథ్వీసామ్రాజ్యాన . . .
21. మిమానా అంకరానకుంబా
22. లించంగా వధరించిన
23. కొండవీటిరాజ్య అద్దంకిశీమ
24. లోని పోలవరగ్రామము శ్రీ
25. చతుర్భుజవనాధీశ్వరులైన
26. శ్రీ తిరువెంకటాద్రి నాధుని
27. కి అశ్వలాయన సూత్రులు భా
28. రద్వాజసగోత్రులు రుక్శాఖా
29. ధ్యాయులైన రాయసం తిమ్మర్సయ్యఖి
30. త్యులు వేమరుసయ్యవారి
31. పుత్రులయిన అభిమానంబుగ
32. భూ వాగి పూర్ణసుధారగాను

33. అయ్యప్పరుసయ్య శ్రీ తిరు
34. వెంకటాద్రినాధని అమ్మ
35. తపఙ్లకు ధారబోశిఇస్తిమి

Third side

36. కృష్ణదేవ మహారా
37. యలకుంబున్య
38. ముగాను ఇస్తిమి
39. ఇద్దముఃనకు ఎవ్వరు
40. తప్పినాను. వారకులకో
41. న్ను నరకానపోదురు ఎవ
42. రైనుకొండమయ్యచెల్లించి
43. నాను వారికులకొమరు
44. లును . కు . . . గల్గునిచ్చి
45. డివారుగా జనపదస్తు ప
46. డుకురు॥స్వదత్రా ద్విగుణ
47. ం పుణ్యం పరదత్తానుపాల
48. నం పరదత్త'పహారేణ స్వ
49. దత్తం నిష్ఫలం భవేతు॥

Darsi (54).

[Pólavaram. Telugu. From Siva temple.]

Translation.

On Sunday the 5th of dark half of Mágha of the year Ṣrímukha, Kummaṛa Channam Ṣeṭṭi caused to be constructed a temple to Channamalaya of Pôlavaram for the religious merit of his mother Dádema and his father Gópi Setti.

1. శ్రీముఖ సంవత్సర మాఘ ౚ ౧ ఆ
2. కుమ్మఱి చన్నంశెట్టి తమతల్లిదాదెమ
3. కున్ను తమతండ్రి గోపిశెట్టికిన్ని పుణ్యం
4. గాను పోలవరపు చన్నమలయా గుడిగట్టి
5. ంచ్చెను॥

Darsi (55).

[Potakamúru. Telugu. Below Dhvajasthambam of Vénugópálasvámi temple. Unintelligible.]

1. కాగోస . ప . స విభుండు
2. వుదకంబుగోనఁ ఖధా
3. .త్రిం గులవ్రతమని శిలా
4. ఈ రంబులోనం ఇతి
5. టి . . . దేవిమి
6. తా ఆ . . సాక్షిగా
7. . . . . .

Darsi (56). (A.D. 1448–49.)

[Pótavaram. Telugu. To west of Rámalingasvámi temple.]

Translation.

May there be prosperity! Hail! On Monday the 12th of the bright fortnight of Vaiśákha of the year Vibhava, corresponding to the illustrious Ṣaka year 1370, Panṭa Burrela Chinama Reḍḍingáru set up the images of Achchaḍa Pótavara, Ráma Déva, and Ṣrí Kéśava Perumáḷ and founded an endowment with libation of water for

providing daily offerings to those deities consisting of 10 *túms* of dry land in Reḍḍipáḍu and a wet field of 10 *kunṭas* in Reḍḍipáḍu.

1. శుభమస్తు - స్వస్తిశ్రీశక
2. వరుషంబు ౧౩౭౦ అ
3. గునెంటి విభవ సంవత్సర వై
4. శాఖ శు ౧౨ సో । వంట్టుబుతెల
5. చినమరెడ్డింగారు అచ్చ్యుడపోతవగా
6. నను రామాదేవరాను శ్రీకేశవపెరుమా
7. ళ్లాను ప్రవిష్టసేసి ఆదేవుళ్లకు
8. నివేద్యాలకు దార
9. వోశి పెట్ని మీదేవరకు వెలి
10. చెను రెడ్డిపాటివి వందు
11. మున్ను వంగమడిరె
12. డిపాటిని పదికుం (టలు)

Darsi (57). (A.D. 1219–20?)

[Potlapáḍu. Telugu. Opposite the Vírabhadra temple.]

Translation.

Hail! Tripurántaka Mahárája, who is the servant of the feet of Rudradéva Mahárája, who (Rudradéva) is Ṣríman Mahámandaléśvara, who is the lord of many countries, who is the supporter of the four castes, who is the destroyer of the army of the western king Dámódara, who is the incarnation of fame, who is a perfect Révanta amongst those who are mounted on very unruly horses, who is the beloved consort of the goddess of victory, who is a Náráyaṇa, who is fierce in war, by whose columnar

arms is made motionless the valour of all kings, with the might of whose fame the faces of the women of the cardinal points are marked, who is a Karna in making gifts, who has eclipsed Kámadhénu and Kalpadruma (in liberality), the collection of the rays of the nails of whose feet is kissed by the array of the edges of the jewelled diadems of all kings whose praises are sung, who is the ornament of the illustrious Kákati dynasty, who (Tripurántaka) is brave, who has acquired the lordship of the whole kingdom, whose power is equal to that of a god, who is *Chalamattiganḍa*, who is the vanquisher of the three kings, who is a Brahmarákshasa to provincial chiefs, who is Gaṇḍa Penḍáru.

Hail! On Thursday, the 15th of the bright fortnight of Ásvíja of the year Pramádi, corresponding to the auspicious Śaka year 1151, on the holy occasion of a lunar eclipse made this gift for providing decorations, daily worship, sandal, musk, camphor, saffron, milk, &c., to Ṣrí Tripurántaka Ṣríman Mahádéva . . . . and to the dancing girls of the temple . . . . . to last in perpetuity as long as the sun and (moon) endure, to secure increase of life, health, wealth and success . . . .

Tripurántakadéva . . . former *vritti* . . . . Tripurántaka.

[One imprecatory verse.]

whoever causes obstacles to this charity, will incur the sin of killing a tawny cow on the banks of the Ganges, and will be regarded as having eaten from skull of his eldest son.

May it cause great prosperity!

NOTE.—The cyclic and S.S. years do not agree. The Ṣaka date is almost certainly wrong.

1. స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వ
2. ర అనేక దేశాధిపతి చాతుప
3. ర్ణ సముద్ధరణ పశ్చిమరాయ దా
4. మోదర సైన్యదిశాపట్ట లలాట
5. కీర్తిఅవతార అతివిషమహా
6. యారూఢప్రౌఢరేఖా రేవంత
7. విజయలక్ష్మీకాంతనాయ
8. క నారాయణ కథనప్రచండ
9. దో స్తంభ స్తంభిత సకలక్షితిపా
10. లశౌర్య్య యశస్తోమతిలకిత
11. దిగంగనాముఖ వితరణక
12. ర్ణావినిర్జిత కామధేనుకల్పద్రు
13. మా వర్ణిత సకలనరపతిమ
14. ణిమకుటకోటీర మకరికా
15. చుంబ్యమానచరణ నఖకిరణ కంద్ద
16. ళ శ్రీకాకతికులతిలక రు ద దేవ
17. మహారాజచరణ విదేయ
18. . . . . ధీరసమధి
19. గతసకలరాజ్యాధిపతి
20. (దైవత) విభవ చలమర్తిగ
21. ండ్డ మూరురాయ జగద
22. మండలీక బ్రహ్మరాక్షస
23. గండపెండారు త్రిపురాంతక
24. మహారాజులు తమకు ఆ

Second side.

25. యురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధిగ
26. విజయార్థముగాను స్వస్తి
27. శుభ శకవరుషంబులు ౧౧౫౧

28. అగునేంటి ప్రమాదిసంవత్సర ఆ
29. శ్వీజ శు । ౧౫ మ నాంటి సోమగ్రహ
30. ణపుణ్య సమయమందు శ్రీ
31. త్రిపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవ
32. రకు శ్రీఅంగభోగము నిత్యా
33. చణ్దన గంధకస్తూరి కర్పూర కుంకు
34. మ తీర . విలజ . లకు గుడినాను
35. లకూను . . తస . . . . . .
36. ద్యకము . . . .
37. క్ర . . . . .
38. ల . . . . .
39. . .
40. . నుస
41. . . .
42. స్థా . . .
43. . . . .
44. . . . .
45. . . . .
46. . . . .
47. . . . .
48. . . . . . .
49. . . . .
50. . . త్రిపురాంత
51. కదేవ . . . పూర్వత్రవి త్తి
52. . . త్రిపురాంతక . . శాకతలం
53. . . . . కృతిమత .
54. . . కజు
55. . యమ . వ . హాయకు . దయ
56. . చిత . . . నివితేయతి . తీణర

57\. . . . సముల . . . . . .
58\. . . . . . . నాయంత

Third side.

గాంమేక
రత్తికామేకా భూమే
రప్యేక మంగుళం
యావన్నరకమాప్నోతి
తావదాభూత సం
ప్లవం । ఇధర్మణాము
కు యవ్వరైన విలంఘు
ము తలంచినవా
రు గంగాతీరమందు క
పిలగోవును వధించ్చి
వారు పెద్దకొడుకు
కపాలమునం కూడు
కుడిచినవారు
. . . .
. . . .
. . . . కా .
. . . . . మా
గళమహా శ్రీ శ్రీ

DARSI (58).

[Potlapáḍu. Sanskrit in Telugu character and Telugu. In front of Vírabhadrasvámi temple.]

TRANSLATION.

(End of one imprecatory verse.) Whoever seizes even one cow, or one jewel, or one inch of land obtains (remains in) hell until the final destruction of the elements.

2. Whoever among the maintainers of this charity thinks of causing obstacles to this charity will incur the sin of killing a black cow on the banks of the Ganges, and (eating) from the skull of his eldest son.

* * * *

May it cause great prosperity !

1. वेत् ॥ गामेकां
2. रत्निकामेकां भूमे-
3. रप्येकमङ्गुलं । ह
4. रन्नरकमाप्नोति
5. यावदाभूतसं-
6. प्लवं ॥ ఈధర్మపాం
7. లకులెవ్వరైన విలంఘ్య
8. ము తలంచినవారు
9. గంగాతీరమున గ
10. పిల గోవు వధించి
11. దమ పెద్దకొడుకు
12. కపాంలమునందు
13. . . . హాముచితా

14. . . . . ం చి

15. జగం . . డల

16. . . . . ం మో.

17. . . . . మం

18. గళ్ళ మహా శ్రీ శ్రీ

19. శ్రీంజేయును.

Darsi (59).

[Potlapáḍu. Telugu. In front of Vírabhadrasvámi temple.]

Translation.

Hail! Ṣrí Tripuráridéva Mahárája, who is the worshipper of the lotus feet of Rudradéva Mahárája, Ṣríman Mahámanḍaléśvara, who (Rudradéva) is the ruler of many countries, who is the supporter of the four castes, who is the destroyer of the army of the western king Dámódara, who is the one and only hero, who is the incarnation of valour, who is a perfect Révanta (son of the sun) amongst those who are mounted on very unruly horses, who is a Náráyaṇa, the beloved of the goddess of victory, who is terrible in battle, before whose columnar arms the courage of all kings is paralyzed, who with the might of his fame marks the foreheads of the maidens of the cardinal points, who is a Karṇa in liberality, who is a Káma to beautiful women, who is a Kalpadruma (tree of plenty) to relatives, the collection of the rays from the nails of whose feet are kissed by the array of the edges of the jewelled crowns

of prostrate rulers, who is the ornament of the Kákati family, who (Tripuráridéva) has acquired the lordship of the whole kingdom, whose majesty is great, Chalamartiganḍa,[1] Múruráya Jagada[2] Manḍalíka Bramharákshasas,[3] Ganḍa Penḍáru,[4] (gives) for his

* * * *

1. స్వస్తిశ్రీ మన్మహా మండలేశ్వ
2. ర అనేక దేశాధిపతి చాతువణ్ణ
3. సముద్ధరణ పశ్చిమరాయదా
4. మోదరా సైన్యదిశాపట్ట పకాంగవీ
5. ర వీరావతార అతివిషమహా
6. యారూఢ పౌఢరేఖారేవంత
7. విజయలక్ష్మీకాంత నాయ
8. క నారాయణ కదనప్రచండ,
9. దోస్తంభగుంభిత సకలక్షితిపా
10. ల శౌర్య యశస్తోమతిలకిత
11. దిగంగనాముఖ వితరణకాంౘ్రా
12. కామిని జనకామ బంధుకల్పద
13. మ ప్రణతసకలనరపతి మ
14. ణి మకుట కోటి మకరికాచుం
15. బ్యమాన చరణ నఖకిరణకంద
16. ళ కాకతికుల తిలక రుద్రదేవ
17. మహారాజచరణ నళిన యు
18. గళ సమారాధక సమధి

---

[1] Chalamartiganḍa is a variant of Chalamattiganḍa.

[2] Múruráya Jagada is the same as Múruráya Jagadala, the vanquisher of the three kings, Chéra, Chóḷa and Pánḍya.

[3] Manḍalíka Brahmarákshasa = who was a very fierce demon to provincial chiefs.

[4] Ganḍa Penḍáru = a Canarese title, the meaning of which is not known to us.

19. గత సకల రాజ్యాధి
20. భవధర్మవిభుధ చలమర్త్తిగ
21. ండమూరురాయజగద
22. మండలీక బ్రంహ్మారాక్షస గ
23. ండ పెండారు త్రిపురారిదేవ
24. మహారాజులు సేమకుల

DARSI (60). (A.D. 1219–20?)

[Potlapáḍu. Telugu. Opposite Vírabhadrasvámi temple.]

TRANSLATION.

For the benefit of the temple of Umésvarasvámi of the village.

*   *   *   *

Hail! On Tuesday, the 15th of the bright half of Áṣvija of the year Pramádi, corresponding to 1157 of the illustrious and auspicious Śaka era, on the holy occasion of a lunar eclipse . . . . to Ṣríman Mahádéva of Ṣrí Tripurántaka for providing decorations for the person, daily decorations, musk . . . .(of the rest only a few words legible here and there).

NOTE.—The cyclic and S.S. years do not correspond.

*   *   *   *

1. యూరి యుమేశ్వర స్వామివారి
2. అల్లయానర్త్తముగాను స్వస్తి
3. శ్రీ శుభ శకవరుషంబులు ౧౧౫౭
4. అగునేటి ప్రమాది సంవత్సర ఆ
5. శ్వీజ శుద్ధ ౧౫ మునాంటి సోమగ్రహ

6. ణ పుణ్యసమయమందు శ్రీ
7. రపురాంతక శ్రీమన్మహాదేవ
8. త్రికు శ్రీ అంగభోగార్థ ము నిత్య
9. శ్రీరంగకస్తూరికయ పూలకుం
10. . నలాని . జన
11. . ము . . వస . . .
12. ద్రా . ముసెవ
13. . గా
14. .
15. .
16. .
17. .
18. .
19. * * * * *
20. చిత త్రిపురా . . . . శానతలవి
21. . . కృతిమెత
22. . . . . ణపంటము
23. . యమునిషి . రతీయక
24. . వక్ష్యంభవంతు . . వతేనిఁయని తేకుశ్వేర్వ
25. . వీదా . నా . . త . దె
26. చగు

DARSI (61). (A.D. 1718–19 ?)

[Rájampalli. Telugu. In front of Gópálasvámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the 11th of the bright half of Kártika of the year Vilambi, corresponding to 1651 of the illustrious, victorious, and prosperous Śáliváhana Śaka era, Gópanan-

gáru, descendant of the Damarti *gótra*, grandson of Dhú-ḷipáḷḷa Akkanangáru and son of Gurvanangáru, had the consecration of the temple performed in the temple of Gópálasvámi of Rájyampalli. Kárumanchi Mallavaráju is the worshipper of Gópálasvámi. To the three artizans who carved this temple, Kákumáni Vírayya, Nalla Sítarayya and Varadáyuḍu of Ammanabrólu, Gópanna granted a charity. He gave a field named maṭa (?) and the field named (pallimuntham ?) in Rájámpalli village.

* * * *

Note.—The S.S. and cyclic years do not correspond. Probably the S.S. date should be 1641.

1. స్వస్తి శ్రీ విజయా
2. భ్యుదయశాలివా
3. హనశకవరుషంబ్బు
4. లు ౧౬౫౧ అగు నెట్టి విళంబినా
5. మ సంవత్సర కార్తిక శు ౧౧ లు రాజ్యం
6. పల్లి గోపాలస్వామి దేవాలయం
7. లో దమర్తి గోత్రోద్భవులైన ధూళిపాళ్ల
8. అక్కనంగారి పౌత్రులున్ను గుర్వనంగారిపుత్రు
9. లైనగోపనంగారు చేసిన దేవాలయ
10. ప్రతిష్ఠ। గోపాలస్వామికి కారుమంచ్చి
11. మల్లవరాజు శేవకుండు। యీ దేవాలం చెక్కినదిబ
12. త్తులు అమ్మం బ్రోలయన్నయ కాకుమాని వీరయనల్లసీత

రయ

13. వరదాయుడు మున్గ్గిరికిన్ని గోపన్న యిచ్చిన దర్మంరాజంపల్లి
14. గ్రామమందున మటను చేలను ఇచ్చెను పల్లెముంతుమం చెను

* * * *

Darsi (62). (A.D. 1675–76.)

[Rájampalli. Telugu. Opposite Janárdanasvami temple.]

Translation.

Hail! On the 10th of Ṣravaṇa of the year Rákshasa corresponding to 1597 of the illustrious, victorious and prosperous Śáliváhana Śaka era, the fields presented to Gópála of Rájampalli for food (*amritapaḍi*); fields at Kesimpáḍu . . . .
These fields were presented to Gópála of Rájampalli. If any one fails, he will displease Hari (?)

Those who obstruct this charity will incur the sin of killing cows and Bráhmans near the Ganges. Śri! Śri!

1. స్వస్తి శ్రీజయాభ్యుదయశాలి
2. వాహనశకవరుషంబులు
3. ౧౫౯౭ అగునేంటి రాక్షసనం
4. వత్సరశ్రావణ శుద్ధ ౧౦ లు రాజంపల్లి
5. గోపాలానికి అమ్రుతపళ్లకును
6. ఇచ్చినక్షేత్రాలు . . కెసింపాటి
7. . . . క్షేత్రము (వియలక్షేత్రవుం.
8. వారును విధమటి ౭ క్షేత్రాలు) ఇ . రాజం).
9. పల్లినిం గోపాలునికి సమప్పిణం
10. చిన యీక్షేత్రము దప్పిన హరిపాదా
11. లు యీధర్మవునందును యెవ్వరు
12. తప్పినాను గంగకటుతగోవు బ్రాహ్మ నివధిం
13. చిన పాపానం బోవుట శ్రీ శ్రీ

DARSI (63). (A.D. 1402-0.)

[Rájampalli. Telugu. Opposite Janárdanasvámi temple.]

TRANSLATION.

(a)

Hail! On Thursday, the 10th of the bright fortnight of Kártika of the year Chitrabhánu, corresponding to 1324 of the illustrious Ṣaka era, Tátireḍḍi and Sándrámalapalli Singama Ṣeṭṭi caused to be consecrated Ṣrí Gópináthadéva of Rájyapalli.

At the time of consecration Rájannamgáru dedicated fields in Rájyampalli to Perumáḷ namely, dry fields 2½ *puṭṭis* wet field 2½ *marutus.*

Hamahvári Vallabharáyuḍu presented 10 *túms* in Paiṭipáḍu. Dharu Mantri Ráju 5 *túms.* Irugaráju gave 6 *puttis* . . . ayilundu gave 10 *puṭṭis* . . . . Ṣrí Dadhiráju 10 *túms.*

(b)

On the 10th of the bright fortnight of Ṣrávaṇa of the year Sádháraṇa, Dinaka Reḍḍi presented in Pámúr 1 *puṭṭi*, Rupinakari Dompi Sénu Saṇapa (?) presented to the deity 2 (?) *túms* (?) of land in front of Ayyarájukuṇṭa in Dhúlipáḷḷa.

* * * *

Bochchula Bhíminéṇḍu presented inKrottapalli 10*na.* The field given by Bannamanéṇḍu at Annavaram is 10*na.*

(c)

On the 9th of the dark fortnight of Pushya of the year Viródhikṛit Kancherla Koṇḍama Náyuṇḍu presented to the aforesaid Gópinátha of Rájampalli a field of 2 *kuṇṭas*

in Rájampalli to the south of the village near the Kóti-vulungu and a wet field to the west of Gópinátha (temple)–0–1½.

Therefore whoever obstructs this charity will incur the sin of killing cows and Bráhmans near the Ganges.

May it cause prosperity.

NOTE.—These inscriptions are on two sides of one stone. The date of the first only is ascertainable.

1. స్వస్తి శ్రీ శఖవ్వరుషం
2. బులు ౧౩౨౪ అగునే
3. టి చిత్రభానుసంవ్వత్సర
4. కార్తిక సు ౧౦ గు రా
5. జ్యంపల్లిశ్రీ గోపీనాతన
6. దేవరను తాతిరెడ్డినింగా (రు)
7. సాంద్రాంమల పల్లిసింగ
8. మ సెట్టింన్నిప్రదిష్టసేశి
9. ంచ్చిరి ప్రదిష్టకాలమం
10. దు రాగన్నంగారు పెరుమా
11. ళ్లకు రాజ్యంపల్లినిసమ
12. ం ర్పించిన క్షేత్రము ఖ ౨ ॥
13. నీరునేలమర్తులు ౨ ॥
14. పైటిపాటను హామహ్వా
15. రి వల్లభరాయండు స
16. మర్పించిన క్షేత్రంన ౧౦
17. ధరంమంత్రిరాజుగారు
18. ంను సమర్పించ్చి క్షేత్రంన ౫
19. ఇరుగరాజు ఇచ్చిన క్షే
20. త్రము ఖ ౬. . . .
21. అఇలుండఖం ౧౦ శ్రీ
22. దధిరాజు ఇచ్చినచేనున ౧౦

Second side.

23. దినకతెడ్డింగారు
24. పాముూరంబెట్టి
25. న క్షేత్రం ఖ ౧
26. సాధారణసంవత్సర శ్రావణ
27. శు ౧౦ధూళిపాళ్లనురుపిన
28. కరిదాంపి సేనుసోనవ యిచ్చిన
29. క్షేత్రం అయ్యరాజు కుంట ము
30. ౦దిరను ౦౨[1] క్షేత్రం
31. స్వామికి సమర్పించ్చె
32. ను శ్రీ
33. క్రొత్తపల్లిబొచ్చు
34. ల బిమినేండు వెట్టిన
35. క్షేత్రంన ౧౦
36. అంనవరానబం
37. నమనెండు వెట్టినక్షే
38. త్రం న ౧౦
39. విరోధకృత్ సవ్వత్సర
40. వృష్యబ ఆరాజంప్పు
41. ల్లి గోపినాధనికి కంచ్చె
42. ర్లం కొం_డ్కనాయుండు
43. రాజంపల్లిని ఇచ్చినక్షే
44. త్రం వూరికిదక్షిణా
45. న కోటవెలుంగు వ
46. ద్దిచేను కు ౨ న్ను గో
47. పి నాధనివసము
48. టి వరిమడి ౯౧ ॥ ను
49. ఇస్తిమి ఇంకకు యు

---

[1] The symbols used are ρ 9.

50. వ్యరుదప్పినాను గంగక
51. త్తీర గోవుబ్రాంహ్మని చ
52. ంప్పి పాపానంబోదురు
53. శ్రీ శ్రీ శ్రీం జేయును

DARSI (64).

[Rudrasamudram. Telugu. On tank bund.]

TRANSLATION.

The *mányam* granted to the Upparas (diggers) on the 15th of Nija Bhádrapada of the year Virődhi for their having constructed the tank is . . . . *puṭṭi* and one *kuncham*. For this, one *puṭṭi* of Vávillapalli paddy as measured at Vávillapalli lying near Yerracheruvu is granted as Tank *méra* (?). They have founded this for the religious merit of their parents. Whosoever obstruct this will incur the sin of killing cows and Brahmans on the banks of the Ganges. They will incur the sin of killing their parents at Benares.

1. విరోధిసంవత్సర ని జ భాద్రపద శు ౧౫ లు
2. చెరువు కట్టించినందుకు వేసిన నిమిత్తపుప్ప
4. రవారికి ఇచ్చిన మాన్యం . . . ఖ ౧
3. కుంచాలు ఇందుకుగా చేరు ఉమేర (య
5. ర చె అగుట్టునవున్న వావిళ్లిపల్లి గ్రామమే
6. ర ఖ ౧ కు పునవావిళ్లపల్లిదాన్యానకు
7. (. . . . .) తమత
8. ల్లితండ్రాదులకు ధర్మవుగాను
9. ప్రతిష్టించిరి ఎవరుతప్పినాను గంగ

10. కతఁగోవు బ్రాంహ్మనిచంప్పించినపా

11. పానఁబోవువారు తమతల్లితండ్రుల

12. వారణాసిలోవఠి ఇంచ్చినపాపానంబోవు

13. వారు ॥

DARSI (65). (A.D. 1538–39.)

[Sámantapúḍi. Telugu. On wall of Ánjanéya temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Sunday, the 15th of the bright fortnight of Jyéshṭha of the year Viḷambi, corresponding to the year 1460 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Śaka era, Bháskarayyangáru, who is of the Arṭári *gótra,* who is the grandson of Sáminéni and son of Mummaṇi caused to be constructed a temple in the village of Sámantapúnḍi and set up the image of Ṣrí Hanumanta for the religious merit of his son Yellaya and of his daughter-in-law Yellama. Ṣrí, Ṣrí, Ṣrí, Srí, Srí!

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయశాలివాహన శకవరుషంబులు

2. ౧౪౬౦ **అగు** నేటి విళంబి సంవత్సరా జేష్ట శు ౧౫ ఆ.
అటాఁరి

3. గోత్రులైనశామినేని పౌత్రులైనముమ్మణిని పుత్రుండైన

4. భాస్కరయ్యంగారు తమకొమారుండు యల్లయకును తన

5. కోడలుయల్లమకును పుణ్యముగాను సామంతపూండిగ్రా

6. మానను దేవస్తానంగట్టించె శ్రీహనుమంతుని ప్రదిష్ట శ్రీశ్రీశ్రీ
శ్రీశ్రీ।

Darsi (66). (A.D. 1535–36.)

[Sámantapúḍi. Telugu. Opposite Chennakéśava temple.]

Translation.

Hail! On Thursday, the 15th of the bright fortnight of Chaitra of the year Manmatha, corresponding to the year 1458 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era, for the religious merit of Appalayya, who is the son of Pallela Basuvánáyaningáru and who is of the illustrious *gótra* of Verutla, his mother Mádammangáru caused to be made a temple, a tope and a tank to Késavanátha of Sámantapúndi. Ṣrí, Ṣrí, Ṣrí, Ṣrí, Srí!

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుద
2. య శాలివాహన శక
3. వరుషంబులు ౧౪౫౮
4. అగునేంటి మన్మథసంవత్స
5. ర చైత్ర శు ౧౫ గు శ్రీమతు
6. వెరుట్ల గోత్రులైన పల్లెలబ
7. సువానాయునింవారి కొమా
8. రుండు అప్పలయ్యకుం బుణ్యా
9. ముగాను వారి తల్లిమాదంమ్మం
10. గారు సామంతపూండి కేశవనా
11. ధని గుడిని వనము చెరువు
12. శేయించెను శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

DARSI (67). (A.D. 1328–29 ?)

[Ṣivarámpuram. Telugu. To the west in a tamarind tope.]

TRANSLATION.

Hail! On Friday, the 5th of the bright fortnight of Kártika of the year Jayavibha (Vibhava ?) corresponding to 1250 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣaka era, we have presented a wet field of 4 *kunṭas* under the tank of Pollaboyaniyúru to Agastalinga for the religious merit of Bayyaparáju and Márasániamma.

Whoever obstructs (this) will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges.

1. స్వస్తిశ్రీ జయా అభ్యు
2. దయ సక వరుషంబు
3. లు ౧౨౫౦ అగునేంటి జ
4. య విభ సంవ్వచ్ఛర కా
5. ర్తిక శు ౫ శు బ య్యప
6. రాజునికిన్ని మారసా
7. ని అమ్మకును పుణ్య
8. ముగాను పొల్లబో
9. యుని యూరు యీ
10. చెర్వు క్రిందను అగ
11. స్త లింగ్గానకు పరిచే
12. ను నాల్గు గుంటలు
13. యిస్తిమి ఎవ్వరాణ
14. విఘాతము చేసిన
15. గంగ కత్తెర బ్రాంహ్మడి

Second side.

16. ను గోవుం జం
17. పిన దోషాన బా
18. వువారు

DARSI (68). (A.D. 1147–48 ?)

[Ṣivarámpuram. Telugu. To north of Agasthéṣvara temple.]

TRANSLATION.

First side.

Hail! Sríman Mahámaṇdaléṣvara Balayachóḍadéva Mahárája on whose lotus feet the eyes of Trilóchana and all other kings of the earth are set, who is the jewelled lamp of the race of Karikála by whom the dam[1] of the Kávéri was built, who is the goad of wicked princes,

Second side.

in the year Prabhava, corresponding to 1 (069) of the Ṣaka era, gave a *paṭṭi* field under Díchinachúḍni tank to the deity Agastir a of Sthánamápálitidána (?) for a perpetual lamp.

* * * *

Third side.

(Those who obstruct this charity) will be regarded as having killed cows near the Ganges and as having eaten from the skull of their eldest son.

* * * *

---

[1] See foot-note on p. 1250.

Fourth side.

Whoever does not maintain . . . . Five *puṭṭis* of land were given to the *pújári* (priest) and a *puṭṭi* of land to Sasaradaku Báyaku at Brammapuram (?)

NOTE.—The figures showing the S.S. year are not quite clear.

First side.

1. స్వస్తి చరణ సర
2. సిరుహ విహితవిలో
3. చన త్రిలోచన ప్ర
4. ముఖాఖిల పిథివీ
5. శ్వర కారిత కావేరితీర
6. కరికాలకుల రత్నప్ర
7. దీపాహిత కుమారాం
8. కుశ శ్రీ మన్మహా మం
9. డలేశ్వర బలయచో
10. డదేవ మహారాజులు

Second side.

11. సక వరుషం
12. బులు ౧(౦౬౯)
13. అగు ప్రభావా
14. య సంవత్స
15. ర స్తానమాపాలి
16. టి డాన అగస్తి
17. ర దేవరకు దీ
18. చిన మూడ్ని
19. చెఱువ క్రింద
20. పట్టినెల యివి
21. అఖణ్డ వత్తి కి

22. ముందుగంస
23. . . . రివి ప

Third side.

21. ల . వ పగంగకతణామొ
25. దవుల పాడిచినవారు
26. తన పెద్దకొడుకు కపాలా
27. నీ కుడిచినట్టు మ
23. ల్ల న్యాపస . . కొమ్మ
29. న కలుపాయ గత్తివిన
30. . . . వణ్య

Fourth side.

31. నడపకా
32. ఎవరు పూజారి
33. కినేల ఎనుపు
34. ట్లును ససరదకు
35. బాయకు పుట్టి
36. ని బ్రమ్మపురం
37. పని . డనం .

DARSI (69). (A.D. 1218–19 ?)

[Sómavárapádu. Telugu. On a big rock near Gangamma temple.]

TRANSLATION.

Hail! Ṣríman Mahámanḍalésvara Paramésvara Abhidéva Malidéva Mahárája, who is a descendant of an excellent race, who is the ornament of the Pallava dynasty, who is of the Bháradvája *gótra*, who holds as ensign (?)

the lovely half moon, whose flag bears the emblem of a club (weapon of Ṣiva), who is Révanta in riding troublesome horses, who is the lord of Kánchi the best of cities, who is the (abode of) the grace of Kámakótyámbiká and Varadarája, whose crest is the bull, who is . . . Venkaṭanátha, who is an Arjuna in valour, who honours his servants, who delights his relations, who is the protector of the world, who is a Bhairava marked by firmness of character, who is a Náráyaṇa on earth, who is a young Káma, whose lotus-like feet are chafed by the jewelled diadems of many hostile kings, who is the upholder of the duties relating to the four castes, who has granted seven cows and an *agrahára* in the eastern quarter of Ṣrí Parvata (Ṣríṣaila), who sports with the axe in water (?), who is the ocean of perpetual gifts, who is descended from the race of Mukkanṭi Káḍveṭṭu, on the occasion of Vishu Sankránti corresponding to (the Śaka year) 1140, set up the image of Mallikhárjunadéva in (Viddárakántarapuram ?) and caused a temple to be built (for it).

* * * *

[Unintelligible; relating to lands constituting the gift.]

1. స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వర
2. పరమేశ్వర పరమవంశోద్భవ పల్లవ
3. కులతిలక భారద్వాజగోత్ర లలితార్ధచంద్ర
4. ధర ఖట్వాంగధ్వజ కడుహాయారూఢ రేఖా
5. రేవంత కాంచీపురవరాధీశ్వర కామకోట్యంబి
6. కావరదరాజప్రసాద వ్రిషభలాంచన వెంగడనాథనో
7. దువడి సాహసార్జున నిజసేవకాభావ బంధుజనానంద్ద జ
8. గడగోపాల జలదంకిర్భైరవ భువనినారాయణ కుమార

కంద

9. పఱ అనేకరిపుంన్రిపతిమణిమకుటఘటితచరణారవింద

10. చాతుర్వ్వర్ణ్ణధర్మ్మధర్మ్మప్రతిపాలిత శ్రీపర్వ్వతపూ
ర్వదిగుభా

11. గాంగోసప్తసతాగ్రహార ప్రతిష్ఠిత గదాజలక్రీడ నిత్యదాన

12. సహముద్ర ముకరంటి కాద్వెట్టివంశావతారుండైన అభిదేవ
మలిదేవమ

13. మహారాజులు ౧౧౮౦ నేటివిషుమసంక్రాంతినిమిత్తమున
(విద్దారకాంతరపరమున)

[The following lines have an arched form]

1. మల్లికార్జున దేవరలను
ప్రతిష్ఠించి గుడిగట్టిరి (దాలు) గ్రామం . . .

2. దీనికిం లాంమేరగు . . డనూతు పెట్టిన మేరయును
ముద్ద
గంగకరత . . . .

3. . . . . నాలువ . . . .
నమెట్టమాస పూర్వానుండి నడుపుకొండున్న
రక . . . పెలికొలము మంది
మడి . . . . . . వముత్తరానమను
త్తిమ

(1) యె
(2) కిలనుతయడ
(3) సిభరిగి వెనమగుంట
(4) కండుగుడింతాడ్డూడిమహిమనపరమాగలిగుండు . .
మ . .
(5) . . తభఅతవినింమపుట్లుర్ తాడ్లూరి పొలమున
(6) . . . పలమురంపానిలవరు . . తాతమున్నారు . . .
(7) . వేహారాలుంకగరతు . . . . అడ్డికిపి

Darsi (70). (A.D. 1305–06.)

[Táḷḷúru. Telugu. Near Vénugópálasvámi temple.]

Translation.

Hail! On Monday, the 2nd of the bright fortnight of Vaiṣákha of the year Viśvávasu, corresponding to the year 1227 of the illustrious and auspicious Śaka era, when Chennakéśava Perumáḷ of Tállúru was consecrated, Kondapi Váyapóti Náyuḍu caused to be constructed the temple and *manḍapa*, bought and gave 10 (*túms*) of paddy field in Chintaguṇṭa swamp as a *mányam* for the religious merit of his parents. In the same locality Mummaḍi, the son of Pádumákshuḍu and Ṣríranganáthuḍu, son of Kanchikuḍu, bought and gave *mányam* of land for the religious merit of their parents and this field is ten *túms*. . . . . .? Hail! For the religious merit of Ṣríman Mahámanḍaléśvara Pratápa Rudradéva Mahárája beside what Dóchayadéva gave himself . . .

1. స్వస్తిశ్రీ శుభ శక వరుషంబులు
2. ౧౨౨౭ అగునేంటి విశ్వావసు సంవత్సర వై
3. శాఖ శుద్ధ ౨ సో । తాల్లూరి చన్నకేశవ పెరు
4. మాళ్లు ప్రతిష్టకాలమైనప్పుడు కొండపివా
5. యపోతి నాయుడు తమతల్లి దండ్రు
6. లకుఁ బుణ్యముగాను గుడి మంటపం
7. కట్టించియిచ్చిరి మూల్యమిచ్చికొంన్న
8. ది యిచ్చింది చింతగుంటవజ్జనుబందుం
9. వరిచేను న ౧౦ బాదుమాక్షుడి కొడుకు ము
10. మడి తమతల్లిదండ్రులకు బుణ్యము
11. గాను కంచికుడికొడుకు శ్రింరగనాథు

12. డు కొంతమ్మూల్యమిచ్చికొని యిచ్చింది

13. యీంపొలానను ఖండుముచేనున ౧౦ (రు

14. పివయు నానాదేసి నిచింది చండు

15. ండేసిరి వీసాములు)॥ స్వస్తి శ్రీ

16. మన్మహా మండలేశ్వర ప్రతాప రుద్రదేవ

17. మహారాజులకు (బుణ్యముగాను)

18. దోచయందేవ స్వయ

19. ముగా నిచ్చిందిగాన

* * * *

Darsi (71).

[Tállúru. Telugu. Near Ánjanéya's temple.]

Translation.

. . . You, your sons and grandsons should enjoy in comfort, as long as the sun and moon last, this charity which has been granted to you after making libation of water and gift of gold with the sun and moon as witnesses. In these terms the edict has been caused to be engraved on stone for (the deity) Gópinátha. Those who fail to keep up this charity will be regarded as having incurred the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges. Those who violate this charity will be considered to have taken their birth in the womb of a donkey and will go to hell in the next world. Whoever maintains this charity, I shall bear his feet on my head.

[Note.—The first two lines are illegible.]

1. . . .
2. . . (మందమారితి కనక)
3. సూర్యచంద్రులు సాక్షిగాను, సహిరం
4. ణ్యక దాన దారా దారా పూర్వకముగాను ధారవో
5. సి యిచ్చిన ధర్మమును మీపుత్రపౌత్ర పారంప
6. ర్యంతము ఆచంద్రార్కముగాను అనుభవించ్చి
7. బ్రతుకువారు యీ ప్రకారం గోపినాధుని
8. కిగాను శిలాశాసనముగాను వ్రాయించెను
9. యీ పుణ్యమునకు యెవ్వరు దప్పినాను గంగకర్తలను
10. గోవు బ్రాహ్మల జంపించిన పాపానబోయి
11. నట్టివారు యీ పుణ్యంయెవ్వరు దాటి నడచినా
12. గాడిదె కడుపునందు బుట్టినట్టివారు పరచుంచు
13. నరకం అనుభవించెవారు యీ దర్మ్మ సెళించిన
14. దర్మము ఎవ్వరు జరపినాను వారిపాదాలు
15. శిరస్సున ధరించు వాండు ॥

DARSI (72). (A.D. 1272–73.)

[Tammalúru. Telugu. West of village.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday, the 5th of the bright fortnight of Phálguṇa of the year Angírasa, corresponding to 1194 of the illustrious and auspicious Śaka era, while, Hail! Kákatíya Rudráyyadéva Mahárája, ruler of the three worlds, was ruling the earth. Mallanadévilammangáru, daughter of Ṣrí Gópáḷadéva who is the paternal uncle of

Hail! Ṣríman Mahámaṇḍalésvara Chakra Náráyana Ṣrí Mádhavadévarája (?) the governor of Addenki *sthala*, had the image of Gópísvaradéva set up in the name of her father at Tammalúr, caused the pinnacles of the temple to be erected and gave a dry field, a *paṭṭi* field (?) two paddy fields and in Mattulúṟ a flower garden--all to last as long as the sun, moon and stars exist to the deity for providing daily worship and all enjoyments, and to the dancing girls of the temple.

[Imprecatory verses.]

(1) స్వస్తి శ్రీశుభశకవరు
(2) షంబులు ౧౧౯౪ అగు
(3) నేంటి అంగీరస సంవత్సర
(4) పాల్గుణశుద్ధ పంచమియు
(5) గురువారము నాండు స్వ
(6) స్తి త్రిభువనాధిపతి కా
(7) కతీరుద్రాయ్యదేవ మహా
(8) రాజులు ప్రిధివిరాజ్య
(9) ము సేయంగాను అద్దె
(10) ంకి స్థలసాధ్యకుండు
(11) ను స్వస్తి శ్రీమన్మహా
(12) మండలేశ్వర చక్రనా
(13) రాయణ శ్రీమాధ
(14) వ దేవరాజుల
(15) పిన్న తండ్రి శ్రీ గో
(16) పాళదేవని కూంతు
(17) ఉ మల్లణ దేవిఅమ్మ
(18) ంగారు తంమలూరన
(19) తమతండ్రి పేరింట్టి గో
(20) పీశ్వరదేవర ప్రతిష్ఠ

(21) సేసి గుడి గలాశింపం
(22) గట్టించి దేవరకు నిత్య
(23) నివేద్య అంగరంగభో
(24) గానకును గు
(25) డి ప్రానివారికి
(26) నివెలి పొలమూ
(27) ను పట్టి సేనున్క వ
(23) రిపొలము రె
(29) ండు మత్తూలూ
(30) రుఁపువ్వుందోఁట
(31) ను అంతవట్టును
(32) ఆచంద్రార్కతార
(33) కముగా చెల్లని
(34) స్తిమి । స్వదత్తం
(35) పరదత్తంవా యోహ
(36) రేతివసుంధరా షష్టి
(37) వర్ష సహాస్రాణి వి
(38) ష్టాయాం జాయతె క్రిమి.

DARSI (73). (A.D.

[Tsalivendra. Telugu. Below hill near figure of Gangamma.]

TRANSLATION.

Hail! On the 15th of the bright fortnight of Pushya of the year Vyaya, corresponding to 1509 of the illustrious Ṣaka era, Timmánáyaningáru, of the gótra of Inigela, son of Dámera Kéṣamanáyaḍu of the lineage of

Padmanáyaka, caused Tellamgaḍḍa tank to be built, caused (an image of) Gangádévi to be made, caused it to be set up, and issued a charitable deed with libation of water giving a *kuchchala*[1] field to the east to that deity. If any persons obstruct this charity by levying a grazing fee on this field or a tax for the use of the tank water they will incur the sin of killing cows and Brahmans near the Ganges.

1. స్వస్తి శ్రీ శకవర్షం
2. బులు ౧౫౦౯ అగు
3. నేంటివ్యయ సంవత్సరపు
4. ష్య శు ౧౫ లు పద్మనాయక వంశస్థు
5. లున్నూ ఇనిగెల గోత్రులున్నూ
6. అఇన దామెర కేసమనా ఇనిం
7. కుమారుండు తింమ్మానాఇనిం
8. గారు తెల్లంగడ్డ చెరువు గట్టిం
9. చ్చి గంగ్గాదేవిని శేఇంచ్చి ప్రతి
10. ష్ట శేఇంచి ఆదేవరకు తూ
11. ర్పుతట్టున కుచ్చలచేనుధారవోశి ఇచ్చినధర్మశాసనం యీచేనికి
12. గాని చెరువుకు నీళ్ల పుల్లరిగొనికాని యెవ్వరు ధర్మంద ప్పినాను
13. గంగ్గకరుత గోబ్రాంహ్మణవధ శేసిన పాపానంబోవువారు.

[1] This means a field measuring 8 gorrus or about 25 acres.

Darsi (74).

[Tummerlapádu. Telugu.]

Translation.

Hail ! Along with a house which was built for Srímat Ṣánta Ṣivagurudévaru, who is the worshipper of the divine and illustrious lotus feet of Ṣrí Tripurántakadéva and whose head is adorned with the unequalled lotus feet of Ṣrímat . . . (for Ṣivaguru *vide* Gangavaram inscriptions (Nos. 25 and 28)).

The village named Pótalapáḍu with its four boundaries was presented with gift of gold to Ṣrí Gangéśvaradévaru of the holy place of Ṣrí Tripurántaka for providing the eight enjoyments (for the deity) to last as long as the moon and stars endure. . . . .

1. స్వస్తి శ్రీమతుం . . .
2. నతుల చరణ సరసీరుహా
3. పూజితమస్తకులు శ్రీత్రిపు
4. రాంతక దేవర దివ్యశ్రీపాద
5. పద్మారాధకులైన శ్రీమతుశాంత
6. శివగురు దేవరులకు చెఱువ క
7. ట్టించిన కట్టడమ్ముతోన పోత
8. ల పాడు అనెడు గ్రామము చతు
9. స్సీమమూను శ్రీ త్రిపురాంత్త
10. క తీర్థమ్ము శ్రీ గంగేశ్వర దేవర
11. కు అష్టభోగంస దక్షిణారతి
12. . . . . ఆచంద్ర
13. (తారకముగాను) దేవరకు

14. . . . . (నడు) పింప

15. . . . .

16. . . . .

17. . . . .

DARSI (75).

[Vémparála. Telugu. On road to Kambhampáḍu.]

TRANSLATION.

I intended to divide

* * * *

The yard of a donkey will be put into the mouth of any one who says that this is not the boundary (?)

1. కడపోప
2. విడిబం
3. పింపతలచితి
4. మెరకాదన్నవారి
5. నోరిని గాడద
6. మొడ్డ

---

[1] Gudur (1).

[Akkampeṭa. Telugu. On the Nandi miṭta.]

TRANSLATION.

Hail! On the occasion of Vishama Sankránti, corresponding to the illustrious and auspicious Ṣaka year 1505, for the religious merit of Ṣríman Mahá manḍa . . . . Bhujabala . . . . Nalla Siddana Déva Chóda Mahárájulu, the receiver of tribute from . . . . for performing daily offerings to Ṣrí Yajnéṣvara of Khádipúnḍi . . . . granted . . . . field . . . . charity . . . . of killing a tawny cow.

---

[1] NOTE.—The Manager of the Kalahasti Estate has sent us a translation of an inscription of Srí Ranga Rája dated in the 'Thathu' year (?) corresponding to S.S. 1489. (Probably the year Dhátá and S.S. 1499 should be read.) Ranga Rája was then reigning at Chandragiri and the boundaries of his kingdom are described as follows:— "The village Padunathi and remarkable dry rivers on the east; the village Pillusrí with its sacred fig tree and the other important village Audalimala with the river Lavana kuri close by on the north; on the south-west the river Chekkangaguni and the western sea and Durgaráyapatnam with its 'caldera' (sc ew pine?) grove and also the village Nithimakulu; and on the north-eastern and western sides of this Samasthánam there are, on the west, a small tank and the village Tirumúr near the village of Samativatari and, on the north-east, the villages of Mamuluki and Vengalapuram." So the translation given us runs but the cardinal points are evidently wrongly rendered; *for* east we should apparently *read* west, *for* north, south and so on. Durgaráyapatnam is plainly Duggarázupaṭnam, a village on the coast in Gudur taluk and Vengalapuram and Tirumúr are in the Tiruvallúr taluk of Chingleput. The other boundaries of the kingdom we do not trace.

1. స్వస్తి శ్రీ శుభ శకవర్షంబులు
2. ౧ . ౦౨ ౫ నేంటి విషుమసంక్రాంతి
3. నిమిత్యమున శ్రీ మన్మహామండ
4. . . . ం భం గప్పముకొన్న భుజబల . .
5. . గల్ల సిద్ధనదేవచోడ మహారాజులకు దర్మా
6. వుగాను . . . ఖాడిపూండి శ్రీ యజ్ఞేశ్వరుని
7. కి నిత్యనివేద్యమునకుం భాస్వతీలా . .
8. దేవరులు దుక్కిండి . . డి పొలము . . . .
9. దేవరల య . తము . . . . . .
10. . . . . . . నిచ్చిరి ధర్మా
11. . . . . . కీడించిన గవిలలంబొడిచినవారు
12. . . . . . న . . . .

Gudur (2).

[Akkampéṭa. Telugu. In Paddapáṭi field.]

Translation.

The inscription planted by Rámachendra Súrapa on Monday the 30th of the dark fortnight of Chaitra in the year Raudri. Whoever covets the *méra* grain of the tank and does not give it will be considered to have been born to a donkey.

1. రౌద్రి సంవ్వత్సర
2. చైత్ర బ ౩౦ సో రామ
3. చెంద్ర సూరపవే
4. ఇంచిన శాసనం
5. చెరువు మేరధా
6. న్యం ఇయ్యాక ఎ

7. వ్వరు ఆసించిన
8. గాండిదకు పుష్టి
9. నవాండు . . . .

GUDUR (3).

[Brahmadévam. Telugu. In a street to the south.]

A fragment relating to work done to a tank and a tope.

GUDUR (4).

[Chennúru. Tamil. From wall of Chennakéṣvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 13th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Víraréjéndrachóḻadéva, in the month of Ani, we three—Médabhaṭṭan, Śámibhaṭṭan and Śankarabhaṭṭan, (having assembled) at the temple of Nílakaṇtha at Cheṛuvanúr sold our shares at Kumbakkappúṇḍi to Puḍólabhaṭṭa, the son of Anniṭta (Agnishṭa), so that he may enjoy the share just as we enjoyed (*i.e.* with all our rights) it before, in order to marry Perumáḷ, the son of Méḍabhaṭṭan.

This is the signature of these including Tiruvégambamuḍaiyár. This is the signature of Perumáḷ (the son of) Méḍabhaṭṭa. This is the signature of these including Sámibhaṭṭan. This is the signature of Sámibhaṭṭan. This is the signature of Perumáḷ (the son of) Sámibhaṭṭan.

We, Tiruppaṇi Vayirágiyáṇḍár, Vási Reḍḍi, Jelatangi-pudi Reḍḍi, Tikkama Reḍḍi (and) Padukama Reḍḍi—the sons of Chakkami Reḍḍi, bear witness to this.

[1] திரிபுவனச்சக்கரவத்திகள் ஸ்ரீ விரராஜெந்த்ரசொழ-
தெவர்க்கு யாண்டு ௰௩ ஆவது ஆனி [ம]ாஸத்தில செறுவ
ணாரில்

[2] மெ[ட]பட்டனும் சாமிபட்டனும் சஙகாபட்டனும் இ
ம்மூவொம் நிலகண்டதெவர்கொயில் இம்மூவ[ரு]-ங்கூழ-

[3] ம்பக்கப்பூண்டியில் மூவர்பங்கும் நாஙகள் மூனனுள்
அனுபவித்த[ப]டியெ அன்னிட்டமகன் புடொல ப-ட்டனுக-

[4] கு [இக்கா]ணிவிற்று மெடபட்டன் மகன பெருமா-
ளுக்கு விவ[ா*]கம் பண்ணுகைக்கு புடொலபட்ட - னுக்கு
விலையற விற்று-

[5] ப்பெ [ரிய]றைகொண்டொம் இவை திருவெகம்ப-
முடையார் உள்ளிட்டார் எழுத்து இவைமெடபட்-டன் பெரு
மான் எழுத்து

[6] இவை சாமிபட்டன உள்ளிட்டார் எழுத்து இவை
சொமபட்டன் எழுத்து இவை சாமிபட்டன் பெரு-[மா*]ன்
எழுத்து இப்படி அறி-

[7] வொம் திருப்பணி வயிராகியாண்டாரொன் சக்கமிரட்
டி கு[ம]ாரரொன் வாசிரொட்டியென செலதங்கிபு-டொட்டி
யென் திக்கமாட்டியென்

[8] [படு]கமரட்டியென்.

Gudur (5 to 8).

Chennúru.

The Chennakéṣava temple at Chennúru supplies the following Tamil inscriptions which are not worth printing *in extenso* :—

(5) 18th of Rájarájadéva, gift of a lamp by Námaṣivayya.

(6) 19th Rájarájadeva (?) gift of a lamp by Námaṣivayya.

(7) A list of persons who presented a lamp.

(8) S.S. 11‹4 (A.D. 1242–43?) being the 27th of Rájarájadéva. Gift of a lamp by Pimináyakkan.

GUDUR (9 TO 18).

Chennúru.

The Somesvara temple at Chennuru supplies the following Tamil inscriptions which are not worth printing:—

(9) S.S. 1191 (A.D. 1209–70?). Records apparently the gift of a pillar.

(10) 30th of Rájarájadéva gift of 1½ *mádai* for a lamp by Eraman.

(11) S.S. 1190 (A.D 1268–69?). Gift of a pillar and a drum (?)

(12) 28th of Rájarájadéva. Gift of 1½ *máḍai* for a lamp by Isan Kosan.

(13) 26th of Rájarájadéva. Gift of 1½ *máḍai* for a lamp by Bhayiri Chetti.

(14) 15th of Rájarájadéva. Gift of 1 *madai* for a lamp.

(15) Gift of a lamp in the reign of Kulóttungachóḷa.

(16) An unintelligble fragment.

(17) S.S. 1171 (A.D 1249–50 ?. Records the names of a number of people who presented lamps.

(18) Records the names of persons who have given lamps.

GUDUR (19). (A.D. 1698–99 ?.)

[Chitédu. Sanskrit in Telugu character and Telugu. East of village.]

TRANSLATION.

The lunar year should be adopted for transacting secular business in this country. On the 2nd of the dark fortnight of Nija Jyéshṭha of the year Bahudhánya, corresponding to the year 1619 of the Śaliváhana Śaka era, Lakshamma Gáru, the elder sister of Krishnappa Gáru, the son of Chiṭṭeṭi Janganna Gáru, built a temple, tank, and *maṇḍapa*, and granted this charitable edict as charity to last as long as the sun and moon endure. All kinds of good will accrue to those who protect my charity and great sin will accrue to those who neglect it.

1. अस्मिन् देशे लोकव्यवहारा-
2. र्थं चांद्रमानाब्दो ग्रा
3. ह्यः। శాలివాహన శకవరుష
4. ములు ౧౬౧౯ యగు బహు
5. ధాన్య సంవత్సర నిజజేష్ట బ
6. ౨లు చిట్టేటి జంగ్గనగారి కొ
7. మారుడు క్రిష్ణప్పగారి జేష్ట
8. భాతృలక్ష్మమ్మగారు ఆలు
9. కము కోనేరు మంటపము
10. కట్టించి ఆచంద్రార్కముగా
11. ధర్మస్తితి చేశిన ధర్మశా
12. సనముం నాధర్మము
13. సంరక్షణ చేశినవారికి స
14. కలశ్రేయములు కలు

15. గును అశ్రధఁచేసి
16. సంగారు బహుదోష
17. ము సంభవించు
18. ను

GUDUR (20 TO 33).

Gúdúru.

The Alaganátha temple at Gúdúr supplies the following Tamil inscriptions which are not worth printing *in extenso.* The place is described as Kumulúr in Mélaipaṭṭayanáḍu, a sub-division of Jayankoṇḍachóḻamaṇḍalam :—

(20) 29th of . . . . Chóḻadéva. Gift of a *máḍai* for lamp by Áchchamallináyakkan.

(21) A fragment relating to a lamp.

(22) 25th of Rájarájadéva. Records a gift by Tiru . nár Kániyáḷan *alias* Vikramachóḻa Múvéndai.

(23) Records a gift by Jakkama Reḍḍi, son of Káviri Muppi Reddi of Vilakkaṇḍai.

(24) 25th of Rájarájadéva. Records the gift of a lamp by Káppén.

(25) 26th of Rájarájadéva. Gift of 1¼ *máḍai* for a lamp by Chóḍi Saṭṭi.

(26) 36th of Rájarájadéva. Gift of 1½ *máḍai* for a lamp by Nágen.

(27) S.S. 1169 (A.D. 1247–48 ?). Gift of 1½ *máḍai* for a lamp by Mádanimári Seṭṭi.

(28) 18th of Rájarájadéva. Gift of 1¼ *máḍai* by Kámayan.

(29) S.S. 1[1]98 (A.D. 1276–77?). Gift of 1½ *mádai* for a lamp by Irásáni, wife of Pálama Reddi.

(30) 25th of Rájarájadéva. Gift of 51 *mádai* for a lamp by Káppen *alias* Lakshmaṇadásan.

(31) 19th of Rájarájadéva. Gift of 1¼ *máḍai* for a lamp by Erama Reḍḍi.

(32) Gift of 2 *máḍai* for a lamp by Páchchaperumáḷ Cheṭṭi.

(33) 35th of Kulóttungachóḷa. Gift of lands.

GUDUR (34).

[Gunupáḍu. Tamil. From pillar of maṇḍapa of Puttanáthasvámi temple.]

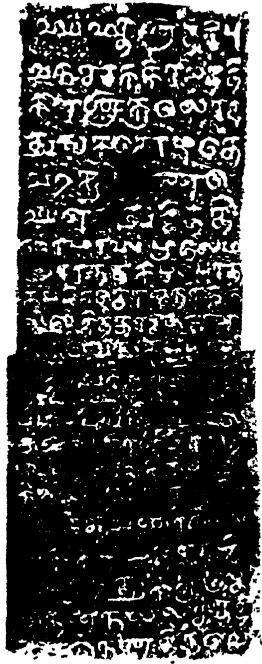
TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 27th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulóttuṅgachóḷadéva, I Madurántakapottapichóḷa *alias* Nallasidharaṣa gave with libation of water to the God at Tiruvengaḍam free of tax from the month of Chitra (of this year) the village of Vélúr in Melaippaṭṭayanáḍu including all kinds of taxes small and big (*chilvari* and *peruvari*) to last as long as the moon and sun.

I, Nallasiddaraṣa, (gave) to the god at Tiruvengaḍam. He who causes injury to this (charity) will incur the sin of killing a tawny cow and a Brahman on the banks of the Ganges.

[1] ஸ்வஸ்திஸ்ரீ திரிபு-
[2] வநச்சக்கிரவத்தி-
[3] கள் ஸ்ரீகுலொத்-
[4] துங்க சொழதெ-

(To face page 406.)

PART OF GUDUR NO. 34.

[5] வற்கு யாண்டு
[6] உயள வது சித்தி-
[7] ளைமாஸமுதல் ம-
[8] துராந்தகப்பொத்-
[9] தப்பிசசொழநாக ந-
[10] ல்லசித்தரசநென
[11] திருவெங்கடமுடை-
[12] டயாருக்குதிருவிடை-
[13] யாட்டமாக மெலை-
[14] ப்பட்டயநாட்டில்
[15] வெலூர் எப்பெற்-
[16] பட்ட சில்வரி பெருவ-
[17] ரி உட்படச்சந்திர-
[18] ாதித்தவரை செல்-
[19] லக்கடவதாக நீ-
[20] ர வாற்துக்குடுத்-
[21] தென் நல்லசித்த-
[22] ரசநென் திருவெ-
[23] ங்கடமுடை-
[24] யாருக்கு இது-
[25] க்கு அழிவுசெய்த-
[26] ார் கெங்கைக்-
[27] கரையிற்குராற்ப-
[28] சுவும் பிராமண-
[29] ணையும் கொந்-
[30] றான் பாபங்கொ-
[31] ள்வான்.

GUDUR (35).

[Gunupáḍu. Sanskrit in Grantha character. From ceiling of Puttanáthasvámi temple.]

TRANSLATION.

This states that one Bhímarája constructed a palace as pleasing as the Kailása to Mahádéva. The first few words evidently refer to some date.

[1] ഷൃാഗ്ലിചറ്റൈ-
[2] ഹവത്സ്രാം ശ്രീ
[3] ഭീമരാജനൃ-
[4] ദ്ധ്രാ ശൈകൃാല-
[5] ശൈലൃശിവ-
[6] ാമൈനാഹാ-
[7] ദ്ദേഹാമൈദേവ-
[8] പ്രാസാദ്രി-
[9] മമകൈരാക
[10] മംവ

GUDUR (36).

[Ípúru. Tamil. From north gate of Chenna-késava temple.]

TRANSLATION.

In the year Śobhakrit, Uśaka Muhamad, the son of Á. Silaimán erected (this) tomb and paḻḻi (mosque).

[1] சொ[ப]க[ிரு]த்திவருஷம் ஆ-
[2] சிலேமான மக-
[3] ன் உசகமுகமட்
[4] கல்லறையும் (ப்)-
[5] பள்ளியையும் வைத்தான்.

Gudur (37).

[Ípúru. Tamil. On lintel of south gate of Chenna-késava temple.]

This records that two rooms were built in the mosque and that wages were given by one Mulla Mohidin Shah and it refers to some land as belonging to the mosque. It ends with saying that he who obstructs this charity will not prosper for seven births.

[1] பள்ளிக்கு இரண்டு அறை கல்லாலெ ச-
[2] மைத்தோம் இது கூலிக்குடுத்து மொல்-
[3] லா மொகதினசா . . ஏரவருமு . தா தவிவ-
[4] . . த ஒண்ணு பள்ளி நிலம் யாதொருத்த-
[5] ன அகிதம் பண்ணின் எழுசன்ம நாசம் அகுவன.

Gudur (38).

[Jatlakondúru (hamlet Bandepalli). Telugu. In field No. 138.]

Translation.

On the 13th of the dark fortnight of Kártika of the year Viródhi, corresponding to the Sáliváhana Saka year . . . . Rájasrí . . . . Ayyaváru granted this *mányam* to Hussain Muhammad. Those who protect it . . . . whoever obstructs and covets that *mányam* will go to perdition. In these terms is this edict issued.

Srí Ráma.

1. శాలివాహన శక
2. వరుషంబులు అగు నేటి

3. విరోధినామ సంవ్వత్సర (కా
4. ర్తి)క బహుల ౧౩ రాజశ్రీ . . .
5. య్యవారు హుసేనుమహాను . .
6. త్రై ఇచ్చినమాన్యం ఇదిపాలించెడువారు . . .
7. చెందనక ఆమాన్యంయువరు ఆ . . .
8. చ్చినాను అధోగతి బడువాండు ఇ-
9. ట్లనిబద్ధ । శ్రీరామ. ॥

Gudur (39). (A.D. 1256–57.)

[Kistnapatam. Tamil. North wall of Siddhéṣvara-swámi temple.]

Translation.

Hail! Prosperity! In the expired Śaka year 1178 corresponding to the 13th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Víraràjéndra-chóḻadéva, on the date corresponding to Saturday with the *nakshatra* Róhini, the thirteenth day of the bright half of the month of Mahara, all the men of the town of Kollatturai *alias* Gaṇḍagópálapaṭṭana and the foreigners of the eighteen countries, having assembled together at the sacred flower garden of Désnáyakan attached to the temple of Chandirattiraipiḻḻaiyár, gave to the god Manu-masiddhéśvara of this town money (amount not clear owing to the portion being mutilated) (to be spent as follows):— . . . .

¼ *chinnam* for upper and lower female cloths.

1 *máḍai* for a *vessel*.

1 *mádai* for *sacred ashes.*
¼ *mádai* for cloth.
¼ *máḍai* for *vidava*(not understood).
½ *máḍai* for *kalava* (not understood).
⅛ *chinnam* for *kámarasavalli* (not understood).

We all—the townsmen (of Kollatturai) and the foreigners of the eighteen countries, gave the above, agreeing to continue (them) as long as the moon and sun last.

This (charity) is (placed under) the protection of all the Máhésvaras.

In the thirteenth year (of the reign of the above mentioned king), Urúḍaiyán Maḍapaḷisvámi gave for sacred food to Tirupaḷḷiraináchchiyár, (the goddess of the sacred bed-room), 300 *kuḷis* of arable land free of tax, to last as long as the moon, at Iruvuḷaváṅigi in Munaiyúr, (after) demarcating (the same) with stones.

In the 15th year (of the reign of the above mentioned king) under the order (according to the letter) of Manumasiddharasar, Âṇḍa . . . kiḷán (*alias*) Tiruvarangamuḍaiyár gave, free of tax, to the above mentioned goddess . . . of arable land.

In the 16th year (of the reign of the above mentioned king) Danmapálan gave to the above mentioned goddess . . *kuḷis* of arable land to be spent on the great night (Ṣivarátri).

NOTE.—The regnal year was first read as the 21st, but on check *in situ* seems to be the 13th. But the S.S. year also is not very clear.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ சகரையாண்டு [தாளயிச] செல்லாநின்ற தி-ரிபுவனச்சக்கரவத்திகள் ஸ்ரீ வீராராஜேந்த்ர-

[2] சொழதெவ[ற்கு யாண்டு உய]க வது மகரநாயற்று-வடயில்வெகுத்து த்ரயொதஸியும் சனி[க்கிழமை]மயும்

[3] பெற்ற ரோஹணி நாள் கொல்லத்துறையான கண்ட கொபால பட்டினத்து ஊ[ர் வரும்] பதினெண்ஷ—ற-

[4] தி ஸமூஹ [வா] தெவமிகளும இவ்வனைவொம் சநதாத்திரைப்பின்ளையார் கொயிலில் தெவமிநாயகன திரு-நந்[தா]-

[5] வனத்து நிறைந்து இரு[ந்து] இவ்வூரில உடையார் மனுமஸித்திஷ்ரமுடையநாயனார்க்கு திருப்படி-

[6] [க்கு] . . . வை[த்து]க்குடுத்து [இவ] வூர் தெவற்கு மலைமண்டலத்தாண . . . இவ்வெரிக்கிழ் துரையனா-

[7] . . . . . . த்து [மாடை] ஒனறுக்[கு] கொள்ளுமவன ஒருகாசுமவற்கு[ம] வன ஒருகாசும் செ . . . . க்காசு [ச]ம

[8] . . ற்கும் வ . . . க் கொன்றுககுக்காசு சாசம கொளளுமவன் கால்சின்னமும புடவைக்கும் கிழாடைக்கு-

[9] [மாகதந்த] கால்சின்னமுமாக கலம் ஒன்றுக்கு மாடை ஒன்றும தொனூ[ருக்கு] மாடை ஒனறும் வெட்டிக்கு

[10] மாடை கால் [விட]வுக்கு மாடை கால கலவத்துக்கு மாடை அரை காமரசவல்லிக்கு சின்னம் அரை தூ-

[11] [ளி]க்கு சின்னம் அரை ஆக இப்படி வைத்துக்குடுத்தபிது மஹராதித்தவரை செல்லக்கடவதாக சம்மதி-

[12] த்தொம ஊர்வரும் ஸமூஹபரதெவமிகளும இவ்வனைவொம இது ஸ்ரீரொஹஷமராதெக்ஷ

[13] மஉவது . திருபபள்ளியறைநாச்சியாருககு அமுதுபடிககு ஊருடையான் மடபளிசுவாமிகள் முனையூரில் இருவுள-

[14] வாஙகியில் கல்லடிதது மஹராதித்தவரை ஸஷ—மானியமாகயிடுவித்த [துர்] ஒன்றிறல் விளைநிலங்குழிமுன்னூறு.

[15] மஙு-வது . மெற்படி[யாற்]கு நாயினார் மனுமசித்தரைசர் திருமுகப்படி ஸஷ—மானியமாக ஆண்ட . . க்கிழான் திருவா[ஙகமு]டையார்-

[16] [வை]த்த விளை நிலஙகுழி . . . . . மேரா-வது மெற் படிய[ாற்கு] மஹாராராவுக்கு நன்ருக தன்மபால[நிடு] வித்த வி [ளை நிலங]குழி . . . . .

GUDUR (40).

[Kistnapatam. Telugu and Tamil. From a stone in a street bearing also a Tamil inscription.]

This is a grant given by certain *kápus* but the inscription is fragmentary and unintelligible.

వెలుసపా
திர ?
టిలురాయ విణభు
వేడిశను కాంపులు
నజ్యచేను పెరికిం
పవత్త్చెరులకుంన్న
తానాపంత్తులవారి
చెత్కి ఇచ్చిన శాసనం
యీా పడిన ఆచం
కణస్తాయిగా
ను శాశనంము
ం మివచ్చు ఇష్టవ
త్తణనము నిండాను
కారిపు ఎక్కిడినది
శ్రీ విరూపా
క్ష దేవరాను
మంగళముహా
శ్రీ శ్రీ శ్రీ

Gudur (41).

[Kistnapatam. Tamil. To the east in the dhoby's inam. Illegible.]

Gudur (42). (A.D. 1408–09.)

[Kistnapatam. Tamil. In a house in Ayyavárappa Khandriga.]

Translation.

Hail! Prosperity! [1] In the expired Śaka year 1330 corresponding to the cyclic year Sarvadhári, during the reign of the glorious provincial chief (Mahámaṇḍaléśvara), Ráyavibhāḻa, the chastiser of three kings (Múváráyaragaṇḍa), Víradévaráya, the son of Harihara-ráya, on Monday bearing the (nakshatra) *punarpúśa* the tenth day of the bright half of the month of Paṅguni, one . . . . the charity of Manusiddharaśa in Ponmanáśariyar street at Rájavibhāṭapaṭṭinam in Nellúr-náḍu.

[1] ஸ்வஸ்திஶ்ரீஜக மஹாமண்டலெஸ்வரரு ராய விஹாடஉ-ஞ[வ] ராய

[2] ரமணு[ர்] அரிஅரராயன் குமாரன் ஸ்ரீவிரதெவராய-னுக்கு

[3] யாண்டு சகையாண்டு ௲௩௱௩௰ யிதன் மெல் செல்-

[4] லாநின்ற சவ்வதாரி வருஷம் பங்குனிமாதத்து பூ-[ர்]வபக்ஷத்து தசமியும்-

[5] புனர்பூசமும் திங்கள்கிழமையும் பெ[ப*]ற்ற நாள் [நெலூ]ர நாட்டில் இராயவிபாட-

[6] ன்பட்டினத்தில் பொன்மனாசரியர் தெருவில் மனும-சித்தரயர் தன்ம ஒரு

[7] . . . .

---

[1] These two words are in Telugu charactor.

GUDUR (43).

[Kistnapatam. Tamil. From a stone bearing also a Telugu inscription. It consists of two fragments which are unintelligible.]

[1] செலுத்-
[2] த கடவெ-
[3] ன் இந்தப்ப-
[4] . . க்குத்த-
[5] ங்ககட்டு.
[6] ணல்லாதவ-
[7] வபா .
[8] நராணெ
[1] ரதன் காளுசெ-
[2] ப்பாதெ . க ள-
[3] ற்றும் . லெ
[4] நாற்பால் எல்லை-
[5] யில் இதற்கு கு-
[6] டிகளும் . லு .
[7] மெல் வடக்கெ-
[8] லும் குடிகளுக்கு-
[9] ம் குடுத்து சிலை
[10] சாதனம் இப்பட்-
[11] டணைத்துக் குச்-
[12] சந்தானம் இல்-
[13] லாதவொருவு-

GUDUR (44).

[Kistnapatam. Tamil. From steps of shrine of Siddhésvara temple.]

Abstract.

This inscription which is dated in the 26th year of the reign of some king (name not clear) records the erection of a *gópuram* and a *maṇḍapam* for some Vaishnava god (*perumál*), and the gift of 300 *pon* the sale-proceeds of certain lands for oblations of rice and a lamp to the same god.

[1] . . . . . . யாண்டு ௨௰௬ ஆவது ரக்க- . . . . [illegible]-

[2] மாக . . . . . . ள . . . னத்தில் மலைமண்-டலத்து . லகூத்தா-

[3] டை . . . . . . ப பெருமாள் சந்திராத்திரை-மண்டபத்திறகும

[4] லை . . . . கொபுரமு மண்டபமும் கட்டுவித்து

[5] . . . டகித்த . . குடி வெரி . . . . கூவிக்கும் இடையாநா . . . வித்து-

[6] [கொயில் பிரா]மணர் வசம் அமுதுக்கு ௨௱ . . . நெய . . .

[7] . . . . ய திருவிளக்குக்கு ௨௱ இருநா . . . . . . அமுதுக்கு நில-

[8] . . . . . . செயளந்து விற்று வருஷ ஒன்றுக்கு அமுதுக்கு மு-

[9] ந்நூறு பணம் பிராமணர் கையில் குடுத்து நின்றது திரு . . .

[10] . . . . . . த்துவராகவும் இந்த தன்மத்துக்கு நன்மை செய்தவன் தலை

[11] . . . . . ப் பிள்ளையாரும் இளைய நயனை

GUDUR (45). (A.D. 1279–80.)

[Kistnapatam. Tamil. From south wall of Siddhé-ṣvara temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the expired Śaka year 1201 which corresponded to the 2nd year of the reign of the emperors of the three worlds, the glorious Irumaḍi Tiruk-káḷattidéva, the merchants of the *náḍus*, towns, hills and the five *manḍalams* and all the five hundred foreigners (coming from) the other illustrious eighteen countries (residing in) Kóḷḷitturai *alias* Gaṇdagópálapaṭṭanam assembled at Tirukkávaṇam on the date (corresponding to) Saturday, the 10th day of the bright half of the month of Mína which bore the *nakshatra* Róhini. (According to their proposals) we gave for expenses connected with building, sacred food and ornaments for the god Manu-masiddhíṣvara of this village, one-fourth per cent. on the appraised cost of all the bags exported and imported at this port.

We, all the merchants from the *náḍus*, towns, hills and five *manḍalams* and all the foreigners from all the eighteen countries, gave this one-fourth per cent. to be paid to this deity as long as the moon and sun last.

This (charity) is (placed under) the protection of all the *Máhéṣvaras*.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ சகரையாண்டு ௲உ௱க செல்லாநின்ற திரி-புவனச்சக்க-

[2] ரவத்திகள் ஸ்ரீ இருமடி திருக்காளத்திதேவர்க்கு யாண்-டு உ-வது டெ-

[3] கால்வித்துறையான கண்டகொபாலபட்டினத்து நாடு-நக-

[4] ரமலைமண்டலம் ஐஞ்சு உள்ளுவணி கம்பிபதினெண்-
பூமி ஸமஸ்தபரதே-

[5] சிகளும் இவ்வனைவொம் ஐந்நூற்றுவன் திருக்காவண-
த்து நிறைந்து

[6] இருந்து செயதபடி மினஞாயற்று அபரபக்ஷத்து-
உஹஸ்ரியும் ச[னி]க்-

[7] கிழமையுமான ரொஹணி நா[ள்*] இவ்வூரில் உடை-
யார் மனுமலீஸி-

[8] ஸ்ர உடைய நாயனார்க்கு திருப்பணி அமுதுபடி சாத்-
துப்-

[9] படி உள்ளிட்டனவைய்யிற்றுக்கு உடலாக வைத்துக்-
கொடுத்த இவ்-

[10] ஊர்த்துறையில ஏறு சாக்கு இறங்கு சாக்குகள் மதிக்கு
மிடத்து

[11] நூற்றுக்குக்கால் வைத்துக்குடுத்தொம் இந்நூற்றுக்-
குக்கா-

[12] ஆம் இந்நாயனார்க்கு சந்திராதித்தவரை செல்லக்கடவ
தாக

[13] வைத்துக்குடுத்தொம் நாடு நகரம் மலைமண்டலம்

[14] ஐஞ்சு வண்ணவணி குரம்பி நாநாதேசிய பதினெண்-
ஸமயத்திலு-

[15] ம் ஸ்வதேசிகள் இவ்வனைவொம் இது ஸ்ரீ மாஹே-

[16] ஸ்வர ரக்ஷை

GUDUR (46). (A.D. 1548–49.)

[Kistnapatam. Telugu. To south near Salt Cottars.]

TRANSLATION.

May it be well! On Wednesday the 4th of the bright fortnight of Bhádrapada of the year Kílaka, corresponding to the year 1470 of the illustrious, victorious and prosperous Şáliváhana Şaka era, Venkana, son of

Achchinéni Rámanáyaḍu, the agent of Ṣríman Mahámaṇḍalésvararámarája Timmayadéva Mahárajulu Gáru issued this charitable edict . . . . the charitable edict granting as a *sarvamánya* . . . . Ṣrí Ráma . . . .

1. శుభమస్తు
2. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యు
3. దయ శాలివాహ
4. న శకవర్షంబులు
5. ౧౪౭౦ అగునే
6. ంటి కీలక సంవ
7. త్సర భాద్రపద శు ౪
8. లు । శ్రీ మన్మహామ
9. ండలేశ్వర రామరా
10. జు తింమయదేవ
11. మహారాజులుం
12. గారి కార్యకర్త
13. లైన అచ్చినేని రా
14. మినాయని కొడుకు
15. వెంకన చేయించ్ని ధర్మ

Second side.

1. . . . . . .
2. . . . . . .
3. . . . . .
4. . . . . .
5. . . . . . చేయంగ
6. . . . . . . చ్చిన
7. నామము . . ను.

8. . న . . . . .
9. సర్వ మాన్యంగా
10. ను ఇచ్చినధర్మశాసనం.
11. . వ్వ . భః రు .
12. శికె . . ణ్యం
13. . . . . .

Third side.

1. . . . .
2. ం తినువాడు.
3. శ్రీరామ
4. . . .
5. . . .
6. మొకంబు .
7. యు త . .
8. . . . .
9. . . . .
10. . . . .

GUDUR (47).

[Kiṣtnapatam. Telugu. In field to west. Mostly illegible.]

GUDUR (48).

[Kóṭa. Telugu. Opposite Sóméṣvara temple.]

TRANSLATION.

On the second of the bright fortnight of Mágha of the year Kálayukti, Ṣríman Mahámaṇḍaléṣvara Aliya

(Rávulaya) Dévamahárájulum Gáru, the agent (káryakartá) of Srímad Rájádhi Rája, Rája Paramésvara, Srí Sadásiva Déva Mahárájulayyavaru, issued this charitable edict . . . to barber Kondóji . . . as a *sarvamánya* . . . to last as long as the sun and moon exist. Those who cause obstacles to it will incur the sin of killing a cow and a Brahman.

NOTE —This Kondoji receives a grant in P. 35 and K.G. 20 also. *For* Rávulaya *read* Rámaya?

1. కాళయుక్తి సంవ
2. చ్సరమా ఖ శు ౧ లు
3. శ్రీ మద్రాజాధిరా
4. జరాజ పరమేశ్వర
5. శ్రీ సదాశివ దేవమ
6. హారాజు లయ్య
7. వారి కార్యకర్తలైన
8. శ్రీమత్ మహామహా
9. మండలేశ్వర అలి
10. య (రావులయ) దే
11. వ మహారాజుల
12. ం గారు మంగళ
13. కొండోజికి

Second side.

14. . మంగ . .
15. . మాకు చ .
16. . . చలద్వాల
17. . . రిజిబివారి
18. . . . . . .
19. . . . . .

20. . . . . . .స్వం
21. చెయించిన ధర్మశాసనం
22. ముల . .
23. . . . .
24. . వినహాగాను సర్వ్వమా
25. గాను . . . సూర్య చంద్రు
26. లుగలంతకాలము . .
27. . . విఘలించు చే
28. సిన గో బ్రాంహ్మలం
29. వధించిన పాపానం
30. బోయిన వారు.

GUDUR (49).

[Kurucherlapáḍu. Telugu. East of village on tank bund.]

TRANSLATION.

The edict issued by Surabhiváru on . . . . of the bright fortnight of Áshádha of the year Raudri for the religious merit of Venkaṭapati Ráyuḍu. Whoever appropriates the *méra* grain of the tank and does not give it will be regarded as having been born to a donkey.

On one *puṭṭi* 1 kuncham and 2 measures.

1. రౌద్రి సంవత్స
2. ర ఆషాఢ శుద్ధ . . .
3. వెంకటపతిరా

యంగా

౨ వే

సనం

7. చెర్వు మేరధాన్య
8. ం ఇయ్యక పవ
9. రు పుచ్చుకుం
10. న్నా గాడిదెకు
11. పుట్టిన వాడు
12. ఖ ౧ కి ౦౦ ।౨

GUDUR (50). (A.D. 1192–93 or 1193–94.)

[Kurucherlapáḍu. Tamil. To west of village in a yard.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the expired Ṣaka year 1114 corresponding to the cyclic year Pramádi, which was the 16th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulóttuṅgachóladéva, on Saturday, with the (*Nakshatra*) Anusha of the bright half of the month of Makara, Madurántakapóttapichóḻan (*alias*) Rájagaṇḍa-gópálan *alias* the glorious Ranganáthan (gave) to (the god) Gópálaperumáḷ at Nellúr *alias* Vikramasingapuram (situated) in Paḍainádu in Chedikulamánikkavalanáḍu (a sub-division) of Jayankoṇḍachóḻamandalam land in Nellúr tank in Siṅgapaiṇáḍu as exclusive property as a *sarvamánya* free of tax to last as long as the sun and moon endure.

NOTE.—The cyclic and S.S. years differ by a year. *For* Singapai we should probably *read* Singaṭṭai. The Ṣaka date was first transcribed as 1131 but on check *in situ* appears as 1114.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ சகரையாண்டு
[2] ஆ[ா]கூடிக செல்லா நி[ன்]-
[3] ற [ப்ரமாதி] ஸம்வத்ஸ-

[4] ரத்து திரிபுவனச்சக்க-
[5] ரவத்திகள் [ஸ்ரீ குலொத்து]-
[6] [ஙக சொழதெவர]க்கு யா-
[7] ண்டு ய[கூ] ஆவது மகரநாய-
[8] ற்று [சுக்லபக்ஷ]த்து [சனிக்கிழ]-
[9] மையில் அனுழமும் பெற்றநாள்
[10] ஜயங்கொண்டசொழமண்-
[11] டலத்துச் செதிக்குலமாணிக்-
[12] கவளநாடடுப்படைநாட்-
[13] டு நெல்லூரான விககிரமசிங்-
[14] கபுரத்து
[15] கொபாலபெருமாளு-
[16] க்கு மதுராந்தகப்பொத்-
[17] தப்பிச்சொழன இராஜ-
[18] கண்டகொபாலன் ஆன
[19] ஸ்ரீரஙகநாதன் சிங்க-
[20] பைநாட்டு [நல்]லூர் செ-
[21] றுவிலவர் திருவிடை-
[22] யாட்டமாகச் சந்திரா
[23] தித்தவரை ஸர்வமானியம-
[24] ாக செல்வதாக வித்து

. . . .

Gudur (51).

[Madamannúru. Tamil. From tank bed. Incomplete.]

Translation.

Hail! Prosperity! In the thirty-second year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Tribhuvanavíradéva, Iráyán Kolaraivachchiyán Akkan

of Murinóttamaṅgalam (situated) in Vaḷḷuvanádu (a sub-division) of Malaimandalam dug a tank in (the village of) Maḍuvanúr (situated) in Singaṭṭainádu (a sub-division) of Jayankondachóḷamanḍalam. For the protection of this tank and this village he gave at the place where the ceremonies for the protection of the village were performed two *paṭṭitarai* (paṭṭis of land?) one *paṭṭitarai* to Śríkári Máśidáśar for a sacred flower garden and one *paṭṭitarai* to Tirumanojñadáśardásar for the sacred kitchen, for the god at Tiruvéngaḍam.

. . . .

NOTE.—Tribhuvana Víradéva is a name of Kulottunga III. *See* p. 220, Vol. IV, p. 199, Vol. V, and pp. 135 and 136 of Vol. VII, E I.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ த்ரிபுவநச்சக்ரவத்திகள் ஸ்ரீ த்ரி-
[2] புவனவீரதெவர்க்கு யாண்டு மூப்பத்திர-
[3] ண்டாவது ஜயங்கொண்டசொழமண்டல-
[4] த்துச்சிங்கட்டைநாட்டு மடுவனூரில் மலை-
[5] மண்டலத்து வளளுவநாட்டு முரிஞொத்தமங்-
[6] கலத்து இராயான் கொளணைவச்சியான் அக்-
[7] கன் எரி கல்லி இவ்வூர்க்கு ரக்ஷை பண்ணி-
[8] ன இடத்து இவ்வெரிக்கும் ஊர்க்கும் ரக்ஷை-
[9] யாகத்திருவெங்கடஉடையானுக்குத்திரு-
[10] நந்துவனத்துக்கு ஸ்ரீகாரி மாசிதாஸர் வசம் ஒ-
[11] ருப்பட்டிதறையுமடப்புறத்துக்கு திருமநொ-
[12] [ஜ்ஞ]தாஸர் தாஸர் வசம் ஒரு பட்டிதறையுமின்னல் இ-
[13] ரண்டு பட்டிதறையும் படிக்கு கிழக்குப்பொக ——

* * *

GUDUR (52). (A.D. 1712–13.)

[Madamannúru. Telugu. In a street.]

TRANSLATION.

Hail! On the 10th of the bright fortnight of tika of the year Nandana, corresponding to the illustr victorious and prosperous Sálivábana Saka year 1 Gurappallita Bhásandáru, the secretary (mudrak of Rávéla Muddukrishnappa Náyani Váru issued charitable edict for the tanks of Madamanúru. should give 1 túm in each *putti* of all grain and pro raised in this village. Whoever, not maintaining covets or causes obstacles will incur the sin of killi cow and a Brahman on the Ganges, and will be rega as having been born in the womb of a donkey. If one injures this his wife will be ravished by a Mádig

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవర్షంబులు ౧
3. ౬౩౪ అగునేటి నందన సంవత్సర
4. కార్తిక శు ౧౦ లు రావేలముద్దుక్రి
5. ష్ణప్పనాయనివారి ముద్రకర్త గురప్ప
6. ల్లి (త) భాసంగారు మడమ నూరుచెరు
7. వులకు వేయించిన ధర్మశాసనం
8. యీగ్రామాన పండ్డిన నానాధాన్యము
9. సకలాయఖ ౧కి ౦౧ యివ్వగలవారు
10. యవ్వరునడిపించకున్న యవ్వరు అపేక్షి
11. ంచ్చినా యవ్వరు విఘాతం చేశినా వా
12. ండు గంగకర్త గోబ్రాంణం జంపినవాండు
13. ను వారు గాడిదకడుపునబుట్టును
14. యిందుకు యెవరు తప్పేట్టు

15. చెశినా వా డాలిని మాదిగవాం
16. డు దెంగ్గేది

Gudur (53).

[Mallam. Tamil. East wall of Subrahmanyéṣvara temple]

Translation.

Hail ! Prosperity ! In the 26th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Kulottuṅga Choḻadéva, who was pleased to take Madurai and the crowned head of the Páṇḍyan, I, Peddaraśar the son of Rájarájapaṭṭaivattiyarasar, the lord of the best of cities Ahischatra, the lord of the Phaṇámaṇḍala, Ṣivapádasékhara, who belonged to the pure Atríya gótra, gave to the god Subrahmanyapiḻḻaiyar at Tiruvánbúr (situated) in Kíḻa paṭṭaiyanáḍu in Paiyúrilangóṭṭam (a sub-division) of Jayankoṇḍachóḻamanḍalam, as temple lands, in the lands belonging to (the village of) Iṇaiyúr.

This land is bounded on the west by the big road of Rájarájan, on the north by the tank bund, on the east by the boundary of Árúr and on the south by the boundary of Kongil. I, Peddarasan, the son of Rájarájapaṭṭavattiyarasar gave all the lands enclosed within the abovementioned four boundaries, wherever the monitor lizard runs and the tortoise creeps, demarcated with stones as temple land, with all the taxes taken off, to last as long as the moon and the sun, the same being engraved in stone.

Those who cause hindrance to this charity shall incur the sin of killing a tawny cow on the banks of the Ganges.

The feet of those who protect this charity are on my head.

This (charity is placed under) the protection of all the Máhéśvaras.

NOTE.—Among the mean and miserable religious edifices of Nellore, the Subramanya temple at Mallam or, rather, the Maṇḍapam thereof may pass as ornate. The Telugu people seem never to have possessed the architectural skill of the Tamils. The original type of temple in Nellore seems to be a plain oblong building with a roof slightly barrelled externally and containing a cell faced by a few squat pillars. Sometimes the outer wall is broken up into pillars; oftener the wall is solid. We take the opportunity to suggest that the well-known *Amalaka* ornamentation which is common here as elsewhere is a representation of the common pumpkin known here as gummaḍi káya (*Cucurbita maxima*).

[1] ஸ்வஸ்திஸ்ரீ த்ரிபுவனசக்ரவத்திகள மதுரையும் பாண்டி-யன் முடித்த-

[2] லையுங்கொண்டருளிய ஸ்ரீ குலோத்துங்கசோழதெவற்-கு யாண்டு

[3] ௨௰௬வது ஜெயங்கொண்டசோழமண்டலத்துப்பை-யூரிளங்கொட்டத்து-

[4] க்கிழைப்பட்டையகாட்டுத் திருவான்மூர் ஸ்வயம் -புநாயபிள்ளையாற்கு ச–

[5] ஹிருதயவராயீஸ்வர ஊஜியதெவராயிவெதி [வெ] ணா-ஊண்டு-

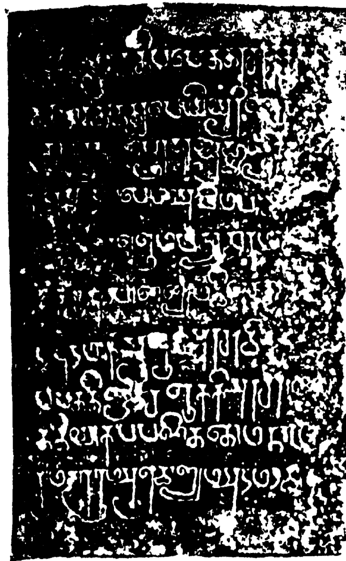
[6] ராயிஸர ஸிவபாதசேகர ஸுதேவமொதவெதிதர இராஜ-

[7] [ர]ாஜப்பட்[டைவ]த்தியரசர் மகன பெத்தரசனென் இன்றையநாற்[கு]

[8] தெவதானமாக இவ்வூர் நிலத்தில் இராரான் [1] பெரு-வ[ழி]க்கு மேற–

[1] Read இராஜராஜன்.

(To face page 420.)

GUDUR NO. 54.

[9] கும் ஒட்டை ஏரிக்கரைக்கு வடக்கும் ஆறூர் எல்லைக்கு கிழக்கு-

[10] ம் கொஙகில் எல்லைக்குத் தெற்கும இன்றூன்கு எல்லை-க்கு

[11] உட்பட்ட நிலம் உடும்பொடி ஆமை நடந்த நிலம் எ-

[12] ல்லாம் எப்பெற்பட்ட இறைகளுந்தவிர்த்து இறையிலி-

[13] தெவதானமாக சந்ராதித்தவரை செல்வதாக நாற்பால் எல்லையுங்-

[14] கல்லு நட்டு ஶிலாலெகை பண்ணிக்குடுத்தென இரா-ஜராஜ-

[15] பட்டை[வ]த்திஆரசர் மகன் பெத்தரசனென் இத் தன்மத்துக்கு

[16] இலங்களம் பண்ணுவார கங்கைக்கரையிற்குரால பசு--

[17] க் கொன்றூன் பாபத்தைப்படுவான் ஐஶ்வர்யத்தை ரக்ஷி-ப்-

[18] பான் பாதங்கள் என்தலை மெலெ இது வைஜொஹெ-

[19] ஸ்ரீ ரரெக்ஷ

Gudur (54).

[Mallam. Tamil in character of the Pallava type. From the floor of the Subrahmanyéśvara temple.]

Translation.

Hail! Prosperity! In the 15th year of the reign of Nandipóttaraśar, we, the men of the district (nádu), the villagers and the heads of assemblies, gave at the order of Chaḷukkiaraśar on the petition of Áluvaarasar to (the god) Subrahmanya at Tiruvánbúr (situated) in Paiyyúriḷangóṭṭam, 35 kaḷañji of gold given in that year and also the kaḷañju of gold given by Maduvár for (maintaining) lamps (?)

May this charity be not interfered with.

[1.] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ நந்திப்பொத்தரசர்க்கு[ப்ப]-
[2] தினைந்தாவது பெய்யூரின[ங்கொ]-
[3] ட்ட[த்*]து திருவானபூர் ஸபையோமணை[ந் அ]-
[4] [வ்]வா[ற்]றைப்பொந் அபிம்[பத்தைங்க]-
[5] ழஞ்சி [கொ]ள்ளும மதுவாராட்டு[வித்த]
[6] கழஞ்சு பொன்னும விளக்க . . .
[7] [ப்] புறமாக ஆ[ளுவ]அரசர் வி[ண்ண]-
[8] ப்பத்தினுஞ் சளுக்கிஅரசராணை-
[9] த்தியாக ப்பணித்தோம் நாட்டா-
[10] ரும் ஊராரும ஆளவாளும் அரமறவற்க

Gudur (55 to 80).

Mallam.

The Subramanya temple at Mallam is covered with Tamil inscriptions, all of which have been translated. Some have been given above. The rest relate merely to grants of land, money, lamps and so on and it would be a waste of labour to print them *in extenso*. A summary is given below. The village is described as Tiruvánbúr, situated in Okkáttunádu in Kílaippattaiyanádu in Paiyúrilangottam, a sub-division of Jayankondachola-mandalam.

(55) 26th of Kulóttunga Chóla. Donor Udaiyappa-náyakkan.

(56) 27th of Rájarájadéva. Donor Chémiyándán son of Sámi Ruttan *alias* Nánádési Malaimandala Nádálván.

(57) 24th of Vijayagandagópáladéva. Donor Sataya Valittunai Apparaśa.

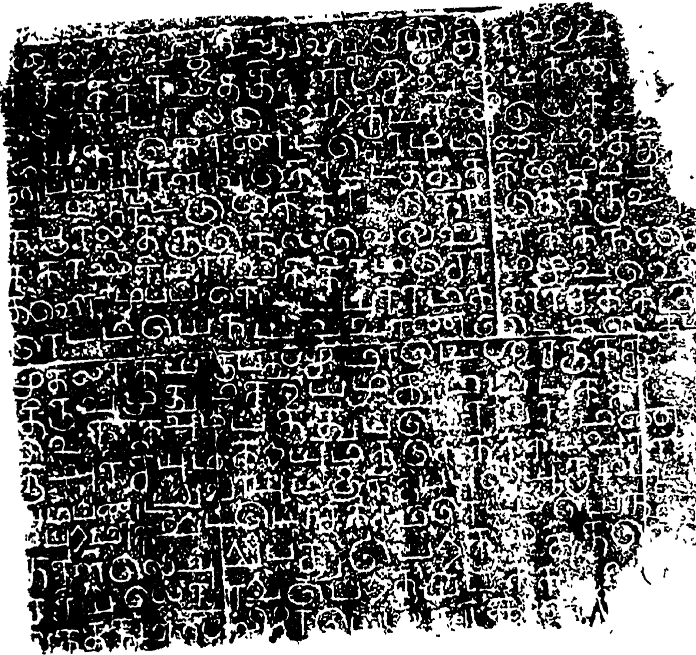
(58) 11th of Rájarájadéva. Donor Siddaraśa, brother-in-law of Madurántaka Pottapi Chóla *alias* Erasiddaraśa.

(To face page 430.)

GUDUR NO. 66.

(To face page 430.)

GUDUR NO. 75.

(59) 19th of Rájarájadéva. Donor Maduràntaka Pottapichóla *alias* Erasiddaraśa.

(60) 13th of Rájarájadéva. Donor Maduràntaka Pottapichóla *alias* Tirukkálattidéva *alias* Gaṇḍagópála.

(61) 9th of Rájarájadéva. Donor Aṭṭamasiddi Bhuvané Kaní Kadhéran *alias* Pándya Gaja Késari *alias* Rája Brahma Chóḷa Vaitumbana *alias* Vanan Mahárájan *alias* Madanudévan *alias* Dasaiyaraśan.

(62) 4th of Rájarájadéva. Donor Chíramándai.

(63) 20th of Vikrama Varmadéva.

(64) A.D. 1314–15.

(65) 5th of Rájarájadéva. Donor Vikramachóḷa Múvendavéḷán *alias* Eriyamireḍḍi Muppi Reddi.

(66) A.D 1289–90 Donors Sámináyakkar, Sandamanáyakkar and another.

(67) 9th of Víragaṇḍa Gópáladéva. Donor Tyágasamudrapattai Mallidévaraśan.

(68) Donor Návan Póyándán.

(69) 21st of Vijayagaṇḍa Gópáladéva. Donors the Cheṭtis of Vikramasingapuram *alias* Nellúr.

(70) 36th of Kulóttungachóḷa.

(71) 12th of Rájarájadéva. Donor Chenavaṇi *alias* Iḍaikkamináṭṭuvéḷán *alias* Pichchan *alias* Tiruvékambamuḍaiyán *alias* Rájánáráyanavéḷán.

(72) 17th of Kulóttungachóḷa. Donor Sivapútan *alias* Vánavanáyakan *alias* Baladévan.

(73) 22nd of Rájárájadéva. Donor Maruduḷán, the commander-in-chief (senápati) of Ulagáḷuḍaiyan (the ruler of the world).

(74) 21st of Vijayagaṇdagópáladéva. Donors Álikkonraikiḷán *alias* Irájamallan *alias* Karumbáṇḍai and his brother Peṟṟu Piḷḷai.

(75) 11th of Vijayagaṇda Gópáladéva. Donor Chakkama Reḍḍi, son of Viḷakkandai Káviriyár *alias* Vikramachóḷa Múvveḷár *alias* Muppi Reddiyár.

(76) 27th of Kulóttungachóḷa. Donor Mayilamadévi Pattaraśa, son of Madurántaka Pottapichóḷa *alias* Nallasiddaraśa.

(77) 3rd of Alluntirukkálattidéva *alias* Gaṇdagópála Mahárája. Donor Tiruchchiṟṟambalamuḍaiyán *alias* Váḷavanḍán.

(78) 18th of Rájárájadéva (who took Madura and the crowned head of the Páṇḍyan). Donor Śiddaraśa, son of Kulóttungachóla paṭṭai Śékharadéva, the lord of the best of towns Ahischatrapura, the lord of the middle country, the lord of the Paṇamaṇḍala, having the *biruda* Śivapádaśékhara and belonging to the Âtriya *gótra*.

(79) 21st of Rájarájadéva. Donor Tirukkáḷattivélán, son of Vilakkandai Káviri *alias* Vikramachóḷa Múvéndavéḷán *alias* Muppi Reḍḍi.

(80) 27th of Vijayagaṇḍagópáladéva. Donor Déśavélán *alias* Tennaviḷupparaiyan *alias* Varantarumperumál.

GUDUR (81).

[Muttumbáka. Tamil. To the west in No. 136. Illegible.]

GUDUR (82). (A.D. 1533–34.)

[Muttukúr. Telugu. South of village.]

TRANSLATION.

Prosperity ! May it be well ! On the 30th of the dark fortnight of Vaisákha of the year Vijaya, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Sáliváhana

Saka year 1456, Timmanáyanıngáru, the agent of the affairs (káryakartá) of Ṣríman Mahámandalésvara Salaká (Ráju ?) Tirumala Déva Maháráyalu, after making obeisance, issued this charitable edict to Nágésvara Déva of Muttukúru. The village of Muttukúru in Sarıyapalli *Síma* is granted with gift of gold and libation of water to you . . . . for providing worship with incense and lamps, daily offerings, and all enjoyments and marriage festivities for the religious merit of Tirumalaráya . . . . after making salutations . . . . therefore this charitable edict has been issued so that the deity may enjoy the charity as long as the sun and moon endure

[One imprecatory verse]
Charitable edict on stone.
[Another imprecatory verse]
May it cause great prosperity !
Whoever injures this edict . . . .

First side.

1. శ్రీ శుభమస్తు
2. స్వస్తి శ్రీవిజ
3. యాభ్యుద
4. యశాలివా
5. హనశకవ
6. రుషంబులు
7. ౧౪౫౬ అగు
8. విజయ సంవ
9. త్సరము
10. శాఖబ ౩౦
11. ముత్తుకూరి

12. నాగేశ్వరదేవు
13. నికి శ్రీమన్మ
15. హామండలేశ్వర
16. సలకా . . .
17. తిరుమలదే
18. వ మహారాయుల
19. వారి కార్యకర్త
20. లయినట్టి తిం
21. మ్మనాయనింగా
22. రు దండముసమపి
23. ంచ్చియిచ్చిన ధర్మ
24. శాసనం. సరియపల్లి
25. శీమలోను ముత్తుకూ
26. రిగ్రామం మీ (.)

Second side.

27. . . . .
28. ధూపదీప నైవేద్యా
29. లకు అంగ్గరంగ్గవైభ
30. భవాలకు తిరుమ
31. ల రాయవారికి పు
32. ణ్యంగాను సహిర
33. ణ్యోదక దానధారా
34. పూర్వకముగాను దే
35. వునికి కల్యాణం అ
36. వధరించడముకు .
37. . . దండము.
38. సమపించ్చి సర్వ.
39. . . . . గనుక

40. ఇ అ . . .
41. ఆచంద్రార్కము
42. గాను అవధరి
43. ంపునని దండం
44. సమర్పించియిచ్చి
45. నధర్మశాసనము । స్వద
46. త్తాంద్విగుణంపుణ్యాం
47. పరదత్తానుపాలనం ప
48. రదత్తాపహారేణ స్వ
49. దత్తం నిష్ఫలం భవేత్
50. శిలాధర్మశాసనము.

Third side.

51. దానపాల
52. నయోర్మధ్యే
53. దానాచ్ఛ్రే
54. యోనుపాల
55. నం దానా
56. స్వర్గమవా
57. ప్నోతి పాలన
58. త అచ్చుదం।
59. పదం ॥
60. శ్రీ శ్రీ శ్రీ
61. ం జేయును
62. యీధర్మశాస
63. నం చెర్పిన
64. అహారిం
65. చిన వీర
66. (చారుండు)

67. . . .

68. . . .

69. . . .

70. . . .

71 . . .

GUDUR (83). (Subsequent to A.D. 1791–92.)

[Mutyálapáḍu (hamlet Writersaṭram). Telugu. Near the Chattiram.]

TRANSLATION.

Hail ! Prosperity ! On the 15th of the bright fortnight of Jyéshtha of the year Viródhikrit in the Sáliváhana year 1713, Kaligiri Venkaṭáchalam Gáru caused a reservoir to be dug in the fields of Mutyálpáḍu on the road leading to Kási and Rámésvaram, constructed a rest house in the village and continued the charity. Afterwards his second brother, Kaligiri Rámayya Gáru continued the charity in the same manner. Then his third brother Kaligiri Ṣéshayya continued the charity in his days and after him the above said Venkaṭáchalayya Gáru's grandson, Kaligiri Sundarayya maintained the charity for a few days and on the 5th of the bright fortnight of Mágha of the year Durmukhi constructed a charitable rest house and a tiled house and entered the house on Thursday, the 2nd of the dark fortnight of Áshádha of the year Ṣárvari (?)

1. స్వస్తి శ్రీ । శా । వా । ౧౭౧౩ । విరోధికృతునామ సంవ్స

2. త్సర జేష్టశుద్ధ ౧౫ లు కలిగిరివెంకటాచలంగారు ము

3. త్యాలపాటి పొలంలో కాశీరామేశ్వరపు ఘాటలో
4. కోనేరు తొవ్వించ్చి వూరితో సత్రంకట్టించి ధర్మం
5. నడిపిస్తువచ్చినారు తదనంతరం వారి రెండో స
6. హోదరుడయిన కలిగిరి రామయ్యగారు అ
7. దేప్రకారం ధర్మంజరిగిస్తువచ్చిన తర్వాత మూడో స
8. హోదరుడడయ్ను కలిగిరి శేషయ్యగారున్ను ఆ ధ
9. ర్మంపరిపాలనచేస్తూవచ్చి ఆయనదినములలోను
10. న్ను వారికి పింమ్మటనున్ను సదరహి వెంకటాచలయ్యగా
11. రి మనమ్ముడైన కలిగిరి సుందరయ్య కొన్నిదినములు సదరు
12. ప్రకారం ధర్మమునడిపిస్తువచ్చి దుర్ముఖి సంవత్సర మాఖస్థు
౫ లు
13. ధర్మసత్రం పెంకుటిఇల్లు కటించి శార్వరిసం॥ ఆషా
14. డ బ ౨ గురువారం॥ శ్రీం॥ మం॥ గృహప్రవేశం అయ్ను
॥ ది ॥

Gudur (84). (A.D. 1688–89.)

[Nárikéḷḷapalli. Telugu. In a street.]

Translation.

Hail! On . . . . . of the bright fortnight of Pushya of the year Vibhava, corresponding to the year 1610 of the illustrious Ṣáliváhana Ṣaka era, under the orders of Rávela Muddu Krishnappa Náyaniváru, Yiravarapu Timmanna Gáru granted this charitable edict . . . . it is ordered that *kunchaṃs* should be collected for the tank in the village of Nárikéḷḷapuri which was granted to us as an *amaram* in Sariyapalli *síma* . . . . they should do work to the tank with the grain. The méradar or amaradar or the sandháta, whoever rules the village, should do work to the tank and not covet the

tank *méras*. Whoever covets the tank *kunchams* will incur the sin of killing a cow and a Brahman on the Ganges. The wife of the man who covets that grain will be given to the Vetti. In these terms has the charitable edict been issued.

Ṣrí Ráma.

Srí.

1. (స్వస్తి శ్రీ శాలివా)హన శ
2. క వర్షంబులు (౧౬.౧౦) అగు
3. విభ సంవత్సర పుష్యశు
4. . లు రా వేలముద్దు క్రి
5. ష్టప నాయనివారి ఆన
6. మిలిని యిరవగపు తి
7. ంమ్మనంగారు వేయి
8. ంచ్చిన ధర్మశాసనం స
9. రియపల్లి శీమలోను
10. మాకు అమరాంకుపా
11. లించిన నారికేళ్లపు
12. రిగ్రామాన చెరువు
13. . . . . . చ్చాలు
14. . చుం . . . ధాన్య
15. ము చెరువుపనిముఖం

Second side.

16. శేయించగలవారు
17. మేర అమరం . .
18. సంధాతన . .
19. ం థోరయవరు యేలి
20. నాను చెరువుమేరధా
21. న్యాం ఆశించక చెర్వు

22. పనిముఖం చెయిం
23. చం గలవారు చెర్వ్యకు
24. ంచాలధాన్యం యువ్వ
25. రు ఆశించినాను గ
26. ంగ్గక త్త్రీ గో బ్రాంహ్మ
27. ణ వధించ్చిన పాపాన
28. ం బోదురు ఆధాన్యం
29. ఆశించినవాని ఆలిని
30. వెష్టివానికి యిచ్చేది.
31. యిట్లని వేయించిన
32. ధర్మశాసనం శ్రీరా
33. మా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

Gudur (85). (A.D. 1263–64.)

[Punjulúrupádu. Tamil. To north of village. Illegible in the middle.]

Translation.

Hail! Prosperity! In the expired Śaka year 1185 corresponding to the 20th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Víra Rájéndrachóḷadéva, on Friday which bore the *nakshatra* Magha and which corresponded to the 11th day of the bright fortnight of the month of Tulá (the grant appears to be of some land, but the portion dealing with this is not decipherable) . . . . . to the lord Sántíśvara at Vikramaśingapuram *alias* Nellúr (a town) in Midai (Padai?) nádu (situated) in Chédikulamánikkavaḷanáḍu (a sub-division) of Jayankondachólamandalam . . . . .

I, Perumál Chetṭi, gave this, as temple land (dévadánam) to this god with libation of water to last as long as the moon and sun endure.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ ஸகல-
[2] ருஷம் தூாஅய [ரு]
[3] [செனற] திரலோவந-
[4] சக்கிரவத்திக-
[5] ள் ஸ்ரீ [வீரராஜெ]-
[6] [ந்ர]சொழ[த]வற்கு
[7] யாணடு உம ஆவது
[8] துலாநாயறறு வடு-
[9] பூர்வபக்ஷத்து எகா-
[10] [த]சியும மகமும ெ-
[11] பறற வெளளிக்கி[ழ]-
[12] மை நாள ஜயங்ெ-
[13] காண்டசொழம-
[14] ண்டலத்துச்செகி-
[15] குலமாணிக்கவள-
[16] நாட்டில் மிடை[நா]-
[17] ட்டு விக்கிரமசிங்க-
[18] புரமான நெல்லூ[ரி]-
[19] ல உடையார் ஸா[க்ஷி]-
[20] ஸ்வரமுடையநாய-
[21] . . . கு வி . . .
[22] . . . . . .
[23] . . . ளிகு . . .
[24] . டி . மா . . .
[25] செல்லக்கட[வதா]-
[26] க இவலூர் . . .
[27] கெல்லை பொற்பொ-
[28] . . . . . .
[29] ளக . . . ண்ட-

[30] டிலெ . . டை-
[31] . உடபொக . . .
[32] உள . . த . மு-
[33] . . . . .
[34] வதாகவும . . .
[35] . யாட்ட . . . .
[36] . . ருகுதி தி . . .
[37] . ந பாமாத்தப்ப .
[38] . . . . ளம
[39] . . . . . . ஹெ-
[40] . . . . . விளைகுத்து
[41] [இ]ன்றுயன்றுக்கு தெ-
[42] வதானமாக தாரா-
[43] பூஜூம் பணணிவித்-
[44] து சங்கிராகித்தவ-
[45] ன்ர செல்லக்கடவ-
[46] தாகக்குடுத்தென்
[47] பெருமாளசெட்டி

GUDUR (86).

[Reḍḍipâḷem (hamlet Panṭrangam). Tamil. From Pandaranga temple.]

TRANSLATION.

Hail! Prosperity! In the 36th year of the reign of the emperor of the three worlds, Tribhuvanavíradéva, I, Sittaraśan, the son of the provincial chief of the middle country (mattimadésam) Rájarájapattaipettaraśan, presented one sacred lamp in the temple of the lord Paṇḍaraṅga (situated in) Pérúrnáḍu in Pavvattirikóṭṭam (a sub-division) of Rájéndrachóḷamaṇḍalam, as charity on

behalf of my elder sister Páchchaldéví the consort of Madurántakappottapichóḻa (*alias*) Manumasittarasan.

* * * *

(For this lamp) I, Rájarájapaṭṭaisittarasa, gave the tax on vémugar (?) the tax on house front (doors), the tax on looms, the tax on goldsmiths, and the temple dues on the garden lands.

We three, the Śiva *Brahmans* of the temple, Paṇḍaraṇgabhaṭṭa, Náṟpatteṇṇáyirabhaṭṭa and Paṇmáhéśvarabhaṭṭa, having bound ourselves to pay the interest on this gold and maintain a sacred perpetual lamp as long as the moon and sun last, have received (the money).

Those who obstruct this charity will incur the sin of stabbing a tawny cow on the banks of the Ganges.

(This charity is placed under) the protection of all the Máhéśvaras.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ *திரிபுவநச்சக்கரவத்திகள் திரிபுவநவிர-தெவற்கு யாண்டு ௩௰௫ வது இராஜெந்திர சொழமண்டலத்-து பவ்வத்திரிக்கொட்டத்துப் பெறூர்நாட்டில் உடையார்-பண்ட-*

[2] *ரங்கமுடைய நாயனூற்கு மத்திமதெசத்தில் மகாமண்-டிலிகந் இராஜராஜப்பட்டைபெத்தரைசர் மகந் சித்தரை-சநென் எங்கள் தமக்கையார் மதுராந்தகப் பொத்தப்-*

[3] *பிச்சொழமநுமசித்தரைசர் தெவியார் பாச்சல்தெ-வியாற்குத்தந்மமாக நாந் வை(ய்)த்த திருநந்தாவிளக்கு ஒந்-றுக்கு வெ[முகற்] காணிககையும வாசற் சிந்நமும் தறி இறை-தட்-*

[4] *டாரப்பாட்டமும் தொட்டக்காட்டில் தெவதானத்திற்-காணிக்கையும் விட்டென் இராஜராஜ ப்பட்டைசித்தரைசநெந் இப்பொந் [பொலி][யூ*]ட்டுக்கொயிற் சிவபிராமமணந் பண்-டாரங்கபட்டநு-*

[5] ம் நாற்பத்தெண்ணாயிரபட்டநும பந்மாஹேஶ்வரப-ட்டநும் திருநுந்தாவிளக்கு சந்திராதித்தவரை செலுத்தக்கட-வொமாக கை(ய்)க்கொண்டொம இம்மூவொமும இத்தந்ம-

[6] மிரக்குவார் கெங்கைக்கரையில் குராற்பசுக்குத்திநார் பாபத்தெ படுவார் பந்மாஹேஶ்வர ரக்ஷை.

Gudur (87).

[Reḍḍipáḷem (hamlet Pantrangam). Tamil. From Panḍaranga temple.]

Translation.

In the 32nd year of the reign of Kulóttuṅgachóḻa-déva who abolished tolls we gave for as long as the moon and sun last to the gods Pavanavináyakadéva and Panḍa-raṅgéśvara who were pleased to reside at the great city of Kákandi in Kaḍalkoṇḍa Pavvaṭṭirikóṭṭam (a sub-division of) Rájendrachóḻamaṇḍalam (called after) the emperor of the three worlds, the unequalled among kings, as tax-free temple lands . . . . *kudir* (?) including the *Neḍuṅgudir* (?) situated in Kaṇḍári Kaḍakambákkam in Kíḻaipaṭṭaiyanáḍu.

The boundaries of the land on the four sides are on the west the backwaters of Paṇditturai and Pammal, on the north . . . . on the east the backwaters of Táḻaiyappáḍu and the south by the drainage channel of the boundary.

We gave to these gods the forests, fields, wells sunk in the land and trees growing upon the land included within these four boundaries, the income from the internal revenue, the income in gold, and the miscella-neous dues as tax-free *dévadánam*. Whoever obstructs

this (charity) will incur the sin of killing a tawny cow on the banks of the Ganges.

This (charity is placed under) the protection of all the Máhésvaras.

[1] திரிபுவந சக்கரவத்தி கோநேரிமேன்கொண்டா-
[ெ*]ஜ[ந்*]திர சோழமண்டலத்துக்கடல்கொண்டபவ்வத்திரி-
கோட்டத்தில் காகந்திமாநகரில் பூசைகொண்டருளும் பவ-
ணவிநாயகதே-

[2] வரும் பண்டாரங்கிசுரமுடையநாயனாற்(க்)கு சுங்கந்தவி-
ரத்த குலொத்துங்கசொழ தெவற்(க்)கு யாண்டு ௩௰௨ ஆவ-
து நாளில் உந்த நாயநாற்(க)குக்கிழைப்பட்டைய நாட்டில்-
கண்டாரி கட-

[3] கம்பாக்கம நிர்ப்பம நெடுங்குதிர் உட்பட்டகுதிற்களு-
ம் இந்நாயநாற(க்)கு இறையிலிதெவதாநமாக நாறபாலெல்லை-
க்கு மெல்பாற்கெல்லை பண்டித்துறைகழிக்கும் பம்மல்கழி-
க்கு . . . . . . த்தெற்கும் கிழ்பாக்கெல்லை தாழை-
யபாட்டிற்கழிக்கு மெற்(க்)கும் தெனபாற்(க்)கெல்லை எல்லைக்-
கால்கழிக்கு[வ]டக்கும் இந்நாற்(ப்)பாக்கு நடு உட்பட்ட காடு-
ங்கழநியும கிழநொககிந கிணறும மெல்நொக்-

[4] கிந மரமும் இந்நாயநாற்(க்)கு சந்திராதித்தவரை ஆய
மந்தராயப்பாட்டம பொந்நாயம் சில்லறைகளகப்பட் இறை-
யிலிதெவதாநமாக விட்டொம் இதுக்கு இலங்கனம் பண்ணி-
நாந் கெஙகைக்கரையிற்குராற் பசுகொந்ந பிரமமகத்தியில படு-
வாந் இது [பன்மா]கெஸ்வரா ரக்ஷெ.

---

* Abbreviation.

GUDUR (88 TO 105).

Reddipálem.

Besides the inscriptions printed above, the Paṇḍaranga temple at Panṭrangam, hamlet of Reḍḍipáḷem, contains the following Tamil inscriptions which it is not thought worth while to print. The locality is described as Pandarangam in Péṛúrnáḍu in Pavaṭṭirikóṭṭam, a sub-division of Jayankoṇḍachóḻamaṇḍalam or Rájéndrachóḻamaṇḍalam. The village is also apparently sometimes described as "the great city of Kákandi in Kaḍalkoṇḍa Pavattırıkóṭṭam":—

(88) 8th of Rájarájadéva, gift of a lamp by Mummudivaitumba Mahárájan *alias* Vishnudévan, *alias* Durai Araśan.

(89) 29th of Kolóttungachóḻa. Gift of 13 *máḍai* for a lamp by Táttán Tanapalapanmamuḍaiyan a merchant of Conjeevaram.

(90) S.S. 1185 (expired) (A.D. 1263–64) and 20th of Víraréjéndrachóḻadéva. Gift of 1 *máḍai* for a lamp by Tikkánai Áṇḍán.

(91) 7th of Vijayagaṇḍagópála. Gift of an image of the goddess of Tirukkámakóṭṭam.

(92) 36th of Tribhuvana Víradéva. Gift of 98 "full grown, undying and unaging" sheep for a lamp by Irumaḍiśṛiyáḍéví, wife of Rájarájapaṭṭai Siddaraśa and daughter of Uraiyúr Chóḻan *alias* Śúraḷvár Kaṭṭidévar.

(93) 3rd of Rájarájadéva. Gift of 5 lamps by Váṇiyan Nalluḻán *alias* Chéramán Toḷan *alias* Páváṇḍán.

(94) 8th of Vikramachóḻadéva. Gift of land in several villages.

(95) Two fragments.

(96) 6th of Kulóttuṅgachóḷa *alias* Chokkanáyanár. Records a grant of land.

(97) Fragment relating to a grant of land.

(98) 5th of Vijayadéva. Grant of a lamp.

(99) 14th of Rájarájadévá. Grant of a lamp.

(100) Records a grant of land.

(101) 32nd of Kulóttuṅgachóḷa. Grant of cattle for the maintenance of a lamp

(102) Illegible inscription.

(103) Ditto.

(104) Ditto.

(105) Ditto.

Gudur (106).

[Raṭṭamala. Tamil. To east of Prasanna Kálahasti Íṣvara.]

Translation.

Hail! Prosperity! On the 14th of the month of Tai in the year . . . I, Pottappichembar, gave with libation of water to Ádirájáttidéva Tribhuvananáyaka, all my rights in the lands, tank, backwater and wells after having caused this (temple) to be built.

He who obstructs this charity will incur the sin of giving pain to tawny cows, divine Brahmans and *Ṛishis*. Salutation to Buddha.

Note.—Note the reference to Buddha. The last four lines are part of a separate inscription.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீமது . . . . .
[2] 8 தை மீ யசஉ ஆதிரா[சாத்தி]தெ-
[3] வர் திரபுவநநாயகற்கு பொத்தப்பிசெம்பர எ-
[4] ந் காணி எ[றி]க்கழித்துரவு-

(To face page 446.)

GUDUR NO. 106.

[5] முதலுண்டாக சுவந்திரமெல்-
[6] லாம விட்டுயிதை கட்டிவித்து
[7] தாரை வாத்து குடுத்தெந் யி-
[8] நத் தநமத்துக்கு அகிதம் பண்-
[9] ணிநபெர் கெங்கைக்-
[10] ரையில் கரா[ப்]-
[10] பசுவை-
[11] யும் தெவப்பிரா-
[12] மணரையும
[13] யிருசிகளையும
[14] [யி]ஙசைட்பண்ணி
[15] ந தொசதிலெ
[16] பொகக்கட
[17] வர்
[18] நஜொ
[19] வெ~ஊ-
[20] ஸ்ஸ
[1] நாநா
[2] தெச இ
[3] ருமக-
[4] ள் கி

GUDUR (107).

[Sarvepalli. Telugu. On gate of Śiva temple. Illegible.]

GUDUR (108). (A.D. 1530–31.)

[Vákáḍu. Telugu. In enclosure of Vishnu temple.]

TRANSLATION.

May it be auspicious! Hail! On Thursday the 10th of the bright fortnight of Pushya of the year Vikriti,

corresponding to the year 1452 of the illustrious, victorious, and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era, while Sríman Mahárájádhirája Rájáparamésvara, Ṣri Víra Pratápa Achyutaráya Maháráyulu was ruling the earth, Ṣrímán Mahámaṇḍalésvara Basava Ṣankara Onḍánemandalíkaragaṇda,[1] Guttihannibbaragaṇda,[2] Salaka Ráju Tirumalayya Déva Mahárájulu granted a charitable edict as follows: Being on the banks of the Svarnamukhi on the holy occasion of Makara Sankramaṇa we have given, with gift of gold and libation of water, Nélatúru, otherwise known as Achyutaráyapuram and Chirumanambúndi in Eastern Paḍanáḍu *síma* in the *Rájya* of Chandragiri, which (*síma*) is attached to our chiefdom for performing the 16 ceremonies to Onkáda Aḷaganátha Déva for the religious merit of Achyutaráyulu.

1. శుభమస్తు స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యు
2. దయ శాలివాహన శకవర్షంబులు ఐన
3. ౧౪౫౨ అగునేంటి వికృతిసంవత్సర
4. పుష్య శు ౧౦ గురువారాన శ్రీమ
5. న్మహారాజాధిరాజరాజపరమేశ్వర
6. శ్రీ వీరప్రతాప అచ్యుతరాయ మహా
7. రాయలు పృథ్వీరాజ్యం సేయుచు
8. ం డంగాను శ్రీమన్మహామండలేశ్వ
9. ర బసవశంకర ఒండానెమండలీ
10. కర గండగుత్తిహన్నిబ్బరగండసల
11. కరాజు చిన తిరుమలయ్యదేవమ

[1] The vanquisher of feudatories possessing titles?

[2] The Gutti conqueror of twelve men?

12. హోరాజులు సమర్పించ్చిన ధర్మశాస
13. న క్రమమెట్లన్నను చంద్రగిరిరాజ్యము
14. లోనుమాకునాయంకరానకుం
15. జెల్లెతూప్పర్పడనాండి సీమలోని
16. అచ్యుతరాయపురప్రతినామమై
17. న నేల్లటూరును చిరుమనంబూ
18. ండినిబింకాడ అళగనాథదేవుని
19. కి షోడశోపచారాలున్ను నడిచి
20. యట్టుగాను మకరసంక్రమణ
21. పుణ్యకాలమందు సువర్ణముఖీ
22. తీరమందు అచ్యుతరాయుల
23. కు పుణ్యముగాను సహిరణ్యోద
24. క దానధారా పూర్వకముగాను స
25. మర్పించ్చితిమి|

GUDUR (109). (A.D. 1579–80.)

[Valluru. Telugu. In street to the west.]

TRANSLATION.

Hail! On the 1st of the dark fortnight of Kártika of the year Pramádi, corresponding to the illustrious victorious and prosperous Ṣálivâhana Ṣaka year 1503, Ṣrímat . . . Venkaṭádri . . . issued this charitable edict for the *kunchams* for the tank . . . in the village of Vallúru. They must pay as before *méras* at 1 *kuncha* per *puṭṭi* on all kinds of grain raised in the dry fields within the four boundaries of the village of Valluru,

situated in Sarepalli *Síma*, which was granted to him as an *amaram*. Whoever, not maintaining the tank always, misappropriates that grain will incur the sin of killing a cow and a Brahman on the Ganges. He will be considered to have given his (wife's) honour to the *Veṭṭis*, *Málas*, and *Mádigas* of Vaḷḷúr, and his wife will be regarded as having been given . . .

1. స్వస్తి శ్రీ విజయాభ్యు
2. దయ శాలివాహన
3. శకవర్షంబులు ౧౫౦౭
4. అగునేంటి ప్రమాది సం
5. వత్సర కార్త్తిక బ ౧ లు శ్రీమ
6. తు . . వెంకటాద్రి . . . .
7. అ . , ... వల్లూరు గ్రామ
8. త్ర . . . నిగారు చెరువుకుంచా
9. లకు వెళ్ళించిన ధర్మశాస
10. నము తమకు అమరంకు
11. పాలించిన సరె పల్లిశీమాలో
12. వల్లూరిగ్రామంచెకు శీమాముదెవి
13. తరిలోనుగాబండిన నానాధా
14. న్యంమేరకుంన్ను పూర్వంనడుస్తావుం
15. డే మర్యాదపుట్టి కుంచాలు
16. యిచ్చి చెర్వ వేళించ్చంగలవారు
17. ఇందుకు యల్లప్పటికి అచ్చెరువు యవ్వరు వే
18. యక ఆధాన్య పుచ్చుకున్నాను వారు
19. గంగకత్తరం గోబ్రాంహ్మనింజంపిన పా

20. పోనం బోవును వానిమానం వల్లూరి
21. వెట్టి మాలమాదిగెవాండ్లకు ఇ
22. చ్చినవాండె అట్టమీంది ఆలిని
23. యి . . . చినవానికి ఇచ్చినవాండు.

GUDUR (110). (A.D. 1614–15?)

[Vanjaváka. Telugu. In enclosure of Chennakésava temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the 10th of the bright fortnight of Pushya of the year Kródhi, corresponding to the year 1536 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era, Venkaṭapati Rájum Gáru, Son of Ṣrí Veligóti Rájayyapátúru, issued this charitable edict to the dancers, drummers, pipers and dancing girls after worshipping Chanráya of Vanjivánka. We have given 60 *kunṭas* in Vendavánka and 20 *kunṭas* under the Sarmágunṭa, total 80 *kunṭas*, as a *sarvamánya*. Besides this we have given the lease fees and the pound fees in the town for providing worship with lamps to the deity. Therefore it should be maintained as long as the sun and moon exist.

Whoever fails to continue it will incur the sin of killing a cow near the Ganges . . .

Third side.

The charitable edict granted . . . it should be maintained as long as the sun and moon endure. . .

NOTE.—The S.S. and cyclic year do not agree.

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవర్షంబు
3. లు ౧౫౩౬ అగు నేంటి క్రోధి
4. సంవత్సర పుష్య శుద్ధ ౧౦ లు
5. శ్రీ (వెలి) గోడిరాజయ్యా పాతూరి
6. (కు)మారుండు వెంకటపతిరా
7. జుంగారు వంజివాంక చ
8. న్నాయనికి శావసేసినప్పిర
9. ంచి నట్టు వాండ్లు డొంబ్లునా
10. గసరపువారికిన్ని బోగము
11. వారికిన్ని యెవరరచిన ధర్మ
12. శాసనక్రమము వందవాం
13. కలోనుగు ౬౦ ను సమార
14. గుంటక్రిందుగు ౨౦ న్నుకూ
15. డాగు ౮౦ చేనున్న సర్వమా
16. న్యముగాను యిస్తిమి యి
17. దిగాక వూళ్లోను కవుల్లా
18. యెమున్న ఖండెల్న దేవు
19. నికి దీపారాధనకు యిస్తిమి.
20. గనక ఆచంద్రార్కర్ణము
21. నడపంగలవారుయి
22. ది యవ్వరు నడపకున్నాను
23. గంగకత్తెర గోవులజంప్పిన
24. పాపానంబోదురు

Second side.

1. కొరిలింగజాల
2. . . . . హరి

Third side.

1. డ్చిర . . . . వనము
చ్చినయిధర్మశాసనం బచ్చులీకూర
2. . . . .
ఆచంద్రార్కము నడపంగలవారు
3. . . . .
. . . . . .

Gudur (111). (A.D. 1534–35.)

[Vindúru. Telugu. In a field.]

Translation.

Adoration be to Piḍúri Nílakanṭhéṣvára. Lingáku-
mára (?) . . .

While Ṣrí Rájádhirája Rájaparamésvara Ṣrí Achyuta-
ráya Maháráyalu was ruling the kingdom, on the 3rd of the bright fortnight of Vaiśákha of the year Jaya, corresponding to the Śaka year 1456, on the holy occasion of Akshatadiya,[1] this inscribed eulogy of Vindúru was put up.

Bóḍi Reḍḍi, son of Dinadévi Reḍḍi planted a tope and presented lands for the religious merit of Achyutaráya, and of his own parents . . .

1. పిడూరినీల
2. ఠేశ్వర
3. గాకుమార

---

[1] Akshayatadiya or Akshayatritíya is the 3rd of the bright fortnight of Vaiṣákha—so called because it is supposed to secure permanency to actions performed on that day.

4. మిదె ౧
5. శ్రీ రాజాధిరాజరాజ ప
6. రమేశ్వర శ్రీ అచ్యుతరాయ
7. మహారాయలు రాజ్యపరి
8. పాలనం సెయుచున్నప్పటి
9. శకవర్షంములు ౧౪౫౬ చ
10. నునప్పటి జయసంవత్సర వై
11. శాఖశు ౩ బలరామరమను లెశి
12. అక్షతదియ మన్వాదిపుణ్యకా
13. లమందును విందూరి శాసనస్తు
14. తిపిన దేవిరెడ్డింగారి కుమారుండు
15. బోడిరెడ్డింగారు వనంవెట్టి అచ్యుతరా
16. యలకు పుణ్యంగానున్న తమతల్లి
17. తండ్రింగారికి పుణ్యంగానున్న
18. (మధ్యతనూశివారావోజలుపటి ౧)

GUDUR (112). A.D. (1617-18 ?)

[Víranna Kanupur. Telugu. Near Śiva temple.]

TRANSLATION.

Hail! On the 30th of the dark fortnight of Ṣrávaṇa of the year Pingaḷa, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Ṣálivahana Ṣaka year 1538, while Ṣrímad Rájádhi Rája, Rájaparamésvara, Ṣrí Víra Pratápa, Ṣrí Víra Venkatapatiráyaluváru, seated on the diamond throne, was ruling the earth, Rávula Vengaḷappa descendant of the *Gótra* of Lókapála, grandson of Ṣrí Vengáḷappa, and son of Rávula Venkaṭappa, issued this charitable edict to Viṣvéṣvarasvámi of Víraunakanupur.

Rávula Venkaṭapati Náyaningáru presented the tax raised in the village of Víranna Kanupur which was granted to him as an *amaram* by Venkaṭapatiráyaluváru as a *sarvamánya* for the religious merit of Venkatappa Náyaningáru. This should be maintained as long as the sun and moon endure.

Whoever misappropriates the tax or objects to it will be regarded as having given his (wife's) honour to a gulápuváḍu.[1] Thus has the charitable edict been issued.

NOTE.—Assuming Pingala to be the correct year, it represents the expired S S. year 1539 and the year 1617–18 of our calendar.

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యు
2. దయ శాలివాహన
3. శకవరుషంబులు ౧౫౩౯
4. అగునేటి పింగళ సంవత్సర
5. శ్రావణ బ ౩౦లు శ్రీమద్రా
6. జాధిరాజరాజపరమే
7. శ్వర శ్రీ వీరప్రతాప శ్రీవీర వేంకట-
8. టపతి రాయలవారు ప్రజశింహా
9. సన్నాసీనుండై పృధ్వీసాంబ్రాంజ్యాం
10. చేస్తుంనుండగాను లోకపాల
11. గోత్రోద్భవులున్న శ్రీవెంగళప్పం
12. పౌత్రులైన రావుల వెంకటప్ప (పుత్ర
13. లు రావులు వెంగళప్ప) వీరన్నకను
14. పూతి విశ్వేశ్వర స్వామికిన్ని యిచ్చిన ధ
15. ర్మ శాసనం॥ రావెల వెంకటపతినా

[1] Probably means 'a slave,' from Hind. *ghulám*.

16. ఇనింగారు తనకు వెంకటపతిరాయులువారు
17. అమరానకు పాలించ్చిన విరన్నకనుపూ
18. రిగ్రామానం జెల్లిన సుంఖమ
19. సర్వమాన్యముగాను రావుల వెంక
20. ఢప్పనాఇనింగారికి బుణ్యంగాను
21. ఇప్పించ్చినం సమ ఆచంద్రార్కం
22. గాను నడపం గలది సుంకము
23. . య . యెవ్వరుదాంచి ఆక్షేపిం
24. చినాను యీగ్రామం యేలేవారు ఆక్షే
25. పించ్చినాను గులాపువారిఫ మా
26. నం ఇచ్చినవాండె ఇష్టని
27. ఇచ్చిన ధర్మశాసనం.

GUDUR (113). (A.D. 1559–60?)

[Víranna Kanupur. Telugu. Near Vírabhadra temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Wednesday, the 14th of the dark fortnight of Mágha of the year Siddháddri, corresponding to the illustrious, victorious and prosperous Ṣálivahana Ṣaka year 1475 (?), Allúri Anná Reḍḍi, the agent for the affairs (Káryakartá) of Ṣríman Mahámanḍalóṣvara Ráma Ráju Tirumalarájayyaváru issued this charitable edict for the *mukhamanḍapa* of the deity of the hamlet of Kanupur.

We have presented . . . Porávaran . . . for securing prosperity (portions unintelligible) for the

religious merit of Tirumala Rájayyaváru. Whoever violates this will incur the sin of killing a cow and a Brahman near the Ganges.

Śrí

NOTE —The date should apparently be S.S. 1481.

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుద
2. య శాలివాహాన శక
3. వరుషంబ్బులు ౧౪౭౫ అ
4. గు నేంటి సిద్ధాద్రి సంవ్వత్సర
5. మాఘ బ ౧౪ బు । శ్రీమన్మ
6. హామండలేశ్వర రా
7. మరాజు తిరుమల
8. రాజయ్యవారి కా
9. ర్య కర్త్తలైన అల్లూ
10. రి అన్నారెడ్డింగారు
11. కనుపూరి పల్లెకు దేవు
12. ముఖ మండపాన
13. కు రెడియిచ్చిన ధర్మ
14. శాసనము. మా
15. న్యంబెడికె యకం
16. దిరుమల రాజయ్య
17. వారికి పుణ్యంగాను
18. భద్రకరమ్మక పారా
19. వసం యిస్తిమి. యందు
20. కు యవ్వరు తప్పినాను
21. గంగకర్త్తగో బ్రాహ్మ

22. ని వధించిన పాపానం

23. బోవువారు శ్రీ

GUDUR (114). (A.D. 1555–56.)

[Víranna Kanupur. Telugu. Near Vírabhadra temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Monday, the 3rd (or 7th) of the dark fortnight of Mágha of the year Rákshasa corresponding to the illustrious, victorious, and prosperous Sáliváhana Ṣaka year 1476, Kondapalli Yallaparáju, the agent for the affairs (Káryakarta) of Ṣríman Mahámandalésvara Ráma Ráju Tirumala Rájayyaváru issued this charitable edict to Íṣvara. He presented . . . in the village of Yaḍimalu in the *síma* of Saryápalli with its four boundaries with libation of water for the religious merit of Tirumala Rájayya . . . . edict . . . will incur the sin of killing a cow and a Brahman on the Ganges.

Ṣrí.

NOTE.—The cyclic and S.S. dates differ by one year.

1. స్వస్తి శ్రీ జయాభ్యుద

2. య శాలివాహన శకవ

3. రుషంబులు ౧౪౭౬

4. అగునేటి రాక్షస స

5. ంవత్సర మాఘబ 3

6. సో॥ శ్రీమన్మహా మండ

7. లేశ్వర రామరాజు తి

8. రుమల రాజయ్యావారి
9. కార్యకర్తలైన కొండపల్లి
10. యల్లప్పరాజు ఇశ్వరునికి
11. ం వేయించిన ధర్మ
12. శాసనం సగ్యాపల్లి శీమ
13. లోనియ డిమలు గ్రా
14. మం లో రామలింగ
15. పా . . . యును చెతుశీ
16. మా ను (ధానాధారాపూ)
17. (వర్ణకం) . . . . .
18. కు తిరుమలరాజు
19. య్యకు పుణ్యముగాను
20. . . . . శాసనం
21. . . . .
22. . . . . . (నూ
24. . .
25. . .
26. . .
27. . .
28. . . తన . .
29. ం కో
30. చమతలిత
31. శు . రు కో . .
32. గంగకరుత గోబ్రాంహ్మ

33. ని చంపించ్చిన పాంపాం

34. నం బోదురు.

Gudur (115). (A.D. 1299–1300.)

[Víranna Kanupur. Tamil. From a stone removed from above the gate of the Vírabhadra temple]

Translation.

Hail! Prosperity! In the Śaka year 1222 corresponding to) the cyclic year Vikári, which was the 9th year of the reign of the emperor of the three worlds, the glorious Rájagaṇḍagopáladéva, on the third day of the bright half of the month of Tai which bore the *nakshatra* Avitta, I, Maduràntakapottapichóḷan (*alias*) Rájagaṇḍagópáladévan gave, with libation of water, to last as long as the moon and sun to the god Piḷḷaiyudaiya Náráyaṇaperumál for worship on behalf of Tirukkachchanambi residing in the merchant street at Nellúr *alias* Vikramasingapura in Madai (Paḍai?) náḍu in Jayakulamánikkavaḷanádu (a sub-division) of Jayangoṇḍachóḷamandalam.

If there is any body who obstructs this charity, he will be regarded as having committed the sin of killing cows and Brahmans on the banks of the Ganges.

[1] ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீ ஸகவரு-

[2] ஷம் ௲உ௱உ௰உ வது

[3] விகாரிஸம்வத்ஸரத்-

[4] து திருபுவனச்சக-

[5] ரவத்திகள் ஸ்ரீ இ-

[6] [ர]ாச கண்டகோ-

[7] பாலதெவற்கு யா-
[8] ண்டு ௯ ஆவது தை-
[9] ய் மாஸத்து பூர்வ்வப-
[10] க்ஷத்து அவுட்டநக்ஷ-
[11] த்திரமும் திரிதிபை-
[12] யும் பெற்ற நாள செ-
[13] யங்கொண்டசொ-
[14] ழமண்டலத்தில் செ-
[15] யக்குலமாணிக்க-
[16] வளநாட்டு மடைந-
[17] ாட்டில் நெல்லூரா-
[18] ன விக்ரம சிங்கபுரத்தி-
[19] ல் வாணிகத்தெருவி-
[20] ல் திருக்கசசநம்பி திரு-
[21] வாராதநமான பிள்ளை-
[22] யுடைய நாராயணப்-
[23] பெருமாளுக்கு சந்த்ரா-
[24] (ா)தித்தவரை
[25] செல்வதாக
[26] தாரபூர்வ்வ-
[27] ம பண்ணிக்-
[28] குடுத்தெ-
[29] ன் மதுராந்-
[30] தகப்பொ-
[31] த்தப்பிச்ெ-
[32] சாழன் இராசக-
[33] ண்டகொ-
[34] பாலதெ-
[35] வனென் இக்-

[36] ந்த தர்மத்-
[37] தை வில-
[38] க்கிஞருண-
[39] டாநால் ெ-
[40] மஙகை-
[41] க்கறையில
[42] மாவராஹூ-
[43] ணவதை
[44] பணணிஞன்

GUDUR (116).

[Yérigatipalli. Tamil. In a street to the east.]

TRANSLATION.

This inscription is mutilated at the end so that the object of the grant is not ascertainable. It begins with a short Sanskrit introduction which says that it is the grant of Chitraméḷa (perhaps a surname of Ṣrí Vijaya-gaṇḍágópáladéva) for the good of all the world. The inscription is dated in the 19th year of the reign of the king Vijayagaṇḍagópáladéva and the date is the 13th day of the bright half of the month of Kaṭaka *nakshatra* Púśa.

[1] ஸ்ரீ . . . [illegible] . [illegible]
[2] [illegible]
[3] [illegible]
[4] [illegible] || [illegible]
[5] ருவாய்க்கெழ்விமு[ந] [illegible] டைத்தா[ய்]
[6] திரிபுவனசக்ரவத்திகள்

[7] ஸ்ரீ விஜயகண்டகோபா-

[8] லதேவற்கு யாண்டு ம[சு] ஆ-

[9] வது க்கடக நாயற்று வ-ி[லு]-

[10] வசூத்து தரயொதஉமி லெப-

[11] ற்ற வ-ு[பாசூதரத்து] நாள் ஜப-

[12] [ந]கொ[ணடசொ]மு[ம]ண[ட]-

[13] [வ]த்து . . . .

[14] . டத்து . . டைய பட்-

[15] டயநாட்டு கெகா[ட்டு]-

[16] நாட்டொதன் காட்டன்பட்டு

. . . . . .

Gudur (117).

[Yérúru. Telugu. Near ruined Vírabhadra temple.]

Translation.

. . . . We have ordered that the grain should be utilized on doing work to the tank. Therefore, if the ruler of the village or the agent or any one else take that property or do not repair the bund, he will incur the sin of killing a cow and a Brahman at Benares.

Venkaṭapatiráya.

1. . . . . .

2. . . . . . క బ్రాడప.

3. . . . . . డ్డ వనాయడు

4. . . . . . రుక్క వే

5. . . . . ప్రా

6. . . . . నానా

7. . . . .

Second side.

8. ధాన్యాదులు చెరువు వేయించ్చ

9. క కట్టడ శేసినారముగనక ఆ సొమ్ము

10. గ్రామం యేలిదోరగాని కాయ్యఁకత్తఁలు

11. గాని యవ్వరుగనక పట్టినాంగాని కట్టువేయిం

12. చ్చక యవ్వరు యియ్యకపోయినా (కాశిలో)

13. హత్య గోవుబ్రాహ్మణిని వధిఇంచ్చినవాఁడు

14. వేంకటపతిరాయులు.

GUDUR (118).

[Yérúru. Tamil. Over door of Channakésava temple.]

TRANSLATION.

This is the *palli* (mosque?) founded by Málikáduru (Málik Kádr), the son of Silaiyamánár (Sulaimán?) on the first of Ávaṇi of the year Hévilambi.

[1] எவிளம்பிவருஷ௳ ஆவணி

[2] [க]தி . சிலையமானாமகன மாலி-

[3] கதாருவையத்த பள்ளி

KANDUKUR (1). (A.D. 1315–16.)

[Bhímavaram. Telugu. On a stone at the gate of the temple of Chennakéṣava.]

TRANSLATION.

Hail! On the holy occasion of Makara Sankránti of the year Rákshasa, corresponding to the year 1237 of the Ṣaka era—hail! Ṣríman Muppaḍi Náyanka Puraharu, the prime minister (Mahápradháni), who is the servant of Ṣríman Mahámanḍaléṣvara Kákatíya Pratápa Rudra Déva Mahárája, who is possessed of all praise-worthy attributes, and who is the worshipper of the divine lotus feet of Ṣrí Sómanátha Déva, after pouring water in the hand of Boḷḷeḍla Próli Seṭṭi, caused to be given the field (?) named Nagamandaḍi Prolebóyinini Kuḍiningali (?) as a *sarvamánya* (free grant) to the deity Prasanna Chenna-késavadéva of Bhímavaram *agrahára*, which is situated in Púnginádu, for the religious merit of his master (Pratápa Rudradéva) and of himself. This charity should be kept up as long as the sun and moon endure.

[Imprecatory verse.]

1. స్వస్తి సమస్త ప్రశస్తిసహిత
2. శ్రీమన్మహా మండలేశ్వర కాక
3. తియ్యప్రతాప రుద్రదేవ మహా
4. రాజులకు నిజభృత్యులును
5. శ్రీసోమనాథదేవ దివ్య
6. శ్రీపాధపద్మా రాధకులూ
7. నైనస్వస్తి శ్రీమన్మహాప్రధా
8. ని ముప్పడినాయంకపుర
9. హారు దమకుం బుణ్యముగా

10. ను శకవరుషములు ౧౨౩౭
11. అగు రాక్షస సంవత్సర మ
12. కర సంక్రాంతిపుణ్య కా
13. లమునప్పుడు పూంగి
14. నాంటిలోని అగ్రహారం
15. భీమావరము ప్రసన్న
16. చెన్నకేశవదేవర దీపాంకు
17. నాగమండడి ప్రాలేబోయి
18. నిని కుడివింగలి సర్వమాన్య
19. ముగాను బొల్లిశెట్టిప్రోలిసెట్టి
20. చేతను ధారవోసి ఇప్పించ్చిరి
21. ఈ ధర్మము ఆచంద్రార్కము
22. గాంచెల్లంగలది । సామాన్యోయ
23. ం ధర్మసేతు నృపాణాం కాలే
24. కాలే పాలనియ్యో భవద్భిః
25. సర్వానేతాన్ భావినః పార్థి
26. వేంద్రాన్భూయో భూయో
27. యాచతే రామచంద్రః ।

KANDUKUR (2).

[Bhímavaram. Telugu. On a small stone in front of the temple of Ráma.]

TRANSLATION.

The village of Bhímavaram has been bestowed by Ayyapparusayya on Parṇaṣáľa Narasimha (Narasimha of Singaráyakoṇḍa).

1. పర్ణశాలనరశింహానికి అ
2. య్యప్పరుసయ్య సమర్పించి
3. న గ్రామం భీమవరం

KANDUKUR (3). (A.D. 1551–52 ?)

[Bhímavaram. Telugu. Opposite the Rāmasvámi temple.]

TRANSLATION.

Hail! On Thursday the 7th of the dark fortnight of Vaisákha of the year Viródhikṛit, corresponding to the year 1475 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era, Ṣríman Mahámandalésvara . . . a stone pillar. Bhímavarapu . . . we have given a wet field of . . *gorlu* . . . . dry field . . . . ¼ *puṭṭi* Iruvapalli. We have given with libation of water a field of . . *gorlu* and fifty *kunṭas* of paddy field, to conduct . . . . to . . gáru . in the street of Irépalli. We have given wet field . . . and dry field. Therefore we have given . . . . to Vánduya and 1,000 *kunṭas* of dry land as a sarvamánya to Jámu Gáru. All the crops raised in the village . . . . under the tank . . . continue the choultry shall acquire in perpetuity as long as the moon and sun endure all blessings. Ṣrí, Ṣrí, Ṣrí (One imprecatory verse).

For this he will enjoy all blessings; but whoever violates the charity shall fall into eternal perdition to all generations.

May it cause great prosperity!

NOTE.—The cyclic and Ṣaka years do not quite correspond.

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన
2. శకవర్షంబులు ౧౪౭౫ అగునేంటి విరో
3. ధికృతు సంవత్సర వైశాఖ బ ౭ గురువారమున శ్రీ
4. మన్మహా మండలేశ్వర అప్రితిక . . . . చెరు . వి
. .
5. . . . రెడు యిడెమాడ . . . లు . వడు ఇయ్య

6. . . సన శిలాస్తంభం । భీమవరపు . . . . . . ము . . .

7. . ౭ . వ . పూర్వాలి . . . డా . . . . . . తిర .

8. . . . . చెందుగొలుగా . . పాలానం వెలి . .

9. . . . . గుడులును . . . . లతో

10. గంపలో ఇరువల్లి . . . లుపునఖ । చేని స్తిమి

11. . . ౯ . కాత . . . .

12. గారికి వుదకంపోశిచ్చిరి దత్తి చెల్లింప .

13. గొల్లుచేనున్ను వరిమడి యాబై గుంటలున్ను

14. నడుపం ఇస్తిమి ఇరెవల్లి తెరువునం బెట్టినది

15. మం ఖరపండు . . . . కి . . .

16. . . వరిమడి . . . . . . చెలున్ను . . .

17. . . ఇస్తిమిగనక . . . . . . తాంము . . . వాండు యు

18. కున్ను చలివెందలి . . గంగనున్ను . . . చ . . ండివా

19. సరికిన్ని కూడాసు జాముగారికిన్ని వెలిపోలము

20. ౘ ౧౦౦౦ లున్ను సర్వమాన్యంగానున్ను ఇస్తిమి గ్రామాన పండిన

21. నానాధాన్యాలున్ను . . నసా . . . చెర్వుక్రింద . .

22. . . లారు యీా . అసాగించెవారు ప్రత్రమ

23. . . . . సాగించేది వారుసత్రము . . నడపంగల

24. వారున్ను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను పొందుతారు శ్రీ శ్రీ శ్రీ

25. స్వదత్తాద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాలనం పరదత్తాపహా

26. రేణ స్వదత్తంనిష్ఫలంభవేతు ఇందుకు-సకలఫలము లనుభవించు

27. వాండు దప్పినవాండు పుత్రులు పౌత్రులు నరకమున బ

29. వారు శ్రీ శ్రీ శ్రీ జేయును

KANDUKUR (4). (A.D. 1644–45.)

[Boganampáḍu. Telugu. On tank bund.]

TRANSLATION.

Hail! On the 15th of Ṣrávaṇa of the year Táraṇa, corresponding to the year 1566 of the illustrious, victorious and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era, Parachúru Yangana Gáru, the grandson of Timmana Gáru and the son of Vóbhanésuḍu . . Gáru and descendant of the Chivikápakala *Gótra* gave the villages . . . to . . who is of the fourth caste, the son of Guravayya and the grandson of Ayyappa. In these villages . . . . set up the deities.

1. స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ
2. శాలివాహన శకవర్షంబు
3. లు ౧౫౬౬ అగు నేటితా
4. రణ సంవత్సర శ్రావణ
5. శు ౧౫ లు చివికాపక
6. ల గోత్రోద్భవులున్ను
7. తిమ్మనగారి పౌత్రు
8. లున్ను వోభనేశుండ
9. . గారిపుత్రులున్ను అ
10. ఇనపరచూరియంగన
11. ంగారు చతుర్థవంశోద్భ
12. వులున్ను అయ్యపపౌత్రులు
13. లున్ను గురువయ్యంగా
14. రి పుత్రులు అయిన చె . .
15. ఉ . . తి . గో. . . .
16. తనికో . నేనివ . . . అ .
17. సీమలున్ను . జారి

18. అని యిచ్చినాంగాన
19. ఈ గ్రామమూమున . . .
20. . . . అడిగి ప్రతీష్టించెను .
21. . . మి . . .

Second side.

1. . . . రింత
2. . . తుమ . జం .
3. జాల . . ० జం . .
4. దనహా . . . దిముగతి
5. . . . .
6. . . . .
7. . . . .
8. . . . .
9. . . . .
10. . జెల్లించ . . .
11. క . . ము . . .
12. వుంగామ . . . వి . .
13. . . . .
14. . . . చ్చ . . కుం .
15. . క . . . టి . . కు .
16. . . . మి . . . .
17. . . . .
18. . . . .
19. . . . .
20. . . . . . .
21. ధరా . . . . .
22. కిదిని . . . .
23. . . . . .
24. . . . . .

KANDUKUR (5).

[Chalamachala. Telugu. In a street.]

TRANSLATION.

Adoration be to Ṣrí Rámá, may it be auspicious! Hail! On the 10th . . . . of the year Viródhi, corresponding to the year . . . . of the illustrious, victorious, and prosperous Ṣáliváhana Ṣaka era . . . descendant of the *gótra* of Ganga, grandson of . . . . . son of Balabhadrayya endowed a *mányam* for *méras* to the tank in the village of Chalamachala in Kandukur *síma* which is in his enjoyment and gave a wet field under the tank . . . . 2½ *túms* (?) of wet and dry land under the . . . . To the *Upparas* (diggers) he gave a *mányam* free of tax at one-fourth of a *túm* per *puṭṭi* on all kinds of grain raised on wet and dry lands. Therefore the rulers, whoever take the lease of it, should maintain it in perpetuity as long as the sun and moon endure. Whosoever appropriates it without continuing the charity will incur the sin of killing a cow and a Brahman on the bank of the Ganges and of disobeying his spiritual preceptor. Those who continue this will get all kinds of prosperity, will have increase of progeny and will live happily. May it cause great prosperity!

(Signature.) DÁDANA.

1. శ్రీరామా॥ శుభమస్తు । స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుద
2. య శాలివాహన శకవర్షంబులు . . .
3. అగు నేటి విరోధినామసంవత్సర . . .
4. ౧౦ లు (వలిజరాతి) . . . . .
5. మధుగం గోత్రోద్భవులయిన డు . . .

6. ంగనంగారి పవుత్రులు బలభద్రయ్యపుత్రులు
7. (ఈధుడని) కందుకూరి శీమలో మాకుం చెల్లె చల
8. మచాల గ్రామాన్ను చెరువుమెరలు మాన్యం భేసి
9. (డు వరిక్రమా॰) చెర్వుకింద వరిమడిగాజులు
10. (లి . . . . స్తగి) వారిచెలోఁనువరిమడివెలిం ౨॥
11. వుప్పరవారికి మాన్యము వరిమడివెలి పాలానపం
12. డినానాదాన్యాన్ను వండ్డదింప్పలేక ఖం ౦। క్షైవె
13. ట్టి యిస్తిమిగనక యిందు అమరము కుక్తచేసిన
14. దొరగలు అచంద్రాకర్ణ స్తాయిగా నడుపించగలవా
15. రు యవరు అశించ్చి నహపకున్నాను గంగలో గో
16. బ్రాంహ్మలవధించిన పాపానంబోదురు తమ కు
17. రువుల దప్పినట్టె యీధర్మము నడిపించేవారికి సక
18. ల శ్రేయస్సులుంగలిగి పుత్రపౌత్ర వ్రిద్ధిగా బ్రతుకు
19. దురు శ్రీ శ్రీ శ్రీం జెయునూ ॥ దాదన్రవాలు

KANDUKUR (6).

[Chémeḍadapádu. Telugu. On image to south.]

TRANSLATION.

Hail! On Tuesday, the auspicious day, the 13th of the bright fortnight of Mágha of the year Khara, Mallu Bhíma Tammi, son of Dammi púvula Singaya . . . . for his father . . . . for his mother . . . .

1. ఖరసంవత్సర
2. మాఘ శు ౧3 మ
3. ం దవారు పుణ్యదినసమయం
4. దమ్మిపూవుల సింగయకొమారు
5. డు మల్లు భీమతమ్మి తండ్రి (అ)
6. పనదానపెద్ది . . .
7. తల్లి . . . .

KANDUKUR (7).

[Chémeḍadapáḍu. Telugu. On two sides of a stone to the east.]

TRANSLATION.

Hail! On . . . . Ṣríman Mahámanḍaléṣvara Gópála Mahá Rájulu who is endowed with all eulogistic titles, who is the vanquisher of the three kings . . . for his mother and his gods . (founded this charity).

. . .

NOTE.—Possibly this is Gōpála the son of Ranga V.

1. స్వస్తిశ్రీ . . . . .
2. సంవత్సర . . . . .
3. . త్యంబున . త్ర . . .
4. . త్రపు . . . పనాధని . కట్టి
5. (కా . కి . . . . .)

Second side.

1. యుదనువమువారినా . .
2. సమస్తప్రశస్తి సహితం శ్రీమ
3. న్మహామండలేశ్వర మూరురాయరుగం
4 డ గోపాలరమహారాజులు తమ
5. తల్లిధమ్మదేవులకున్నా . . . ముగా
6. . కి . . . .
7. . . . .
8. . . . .

KANDUKUR (S). (A.D. 1387–88.)

[Chennipáḍu. Sanskrit in Telugu character and Telugu. On a stone standing in temple of Sangamésvara.]

TRANSLATION.

Sanskrit.

In the Ṣrí Ṣaka year reckoned by the moon (1), Rámas (3), sky (0), and nine (*i.e.*, 1309) in the year Prabhava, on the *tithi* of Dharma (11th) of the bright fortnight of Ásvayuja, he constructed a temple of Siva.

2. He repaired the ruined temple of Sangaméṣvara-déva up to the dome, which is situated on the holy bank of the junction of the rivers Kshíra (Páléru) and Mákéru, and which is at a place about 15 *yójanas*[1] to the north-east of the peak of Ṣrísaila.

Telugu.

The regents of the cardinal points Indra, &c., the nine planets, the sun, &c., earth, water, fire, air and ether; day and night, the years, months and seasons, the spirits, the elephants of the eight points of the horizon, ... the animal and vegetable worlds . . . .

NOTE.—The first ten lines are in Sanskrit. The form *kuryát* (may do) is used for *akarót* (did). The inscription is not complete. The Saka year is denoted as usual by words—but they represent digits from left to right which is not usual

1. श्रीशकवर्षे शशिरामगगन नव
2. संख्यप्रभवाब्दे । आश्वयुज शु
3. क्लपक्षधर्मतिथौ शिवालयं

[1] Yójana = 4 kros or probably about 8 miles.

4. कुर्यात । श्रीशैलशिखर आग्ने
5. यभागे पंचाद्दशयो
6. जनविस्तारायामभू
7. मिसमीपक्षीरवाहिनी
8. माकेटिसंगमपुण्यतीर
9. संगमेश्वरदेवखिलमंदिरं
10. शिखरपर्यन्तं कुर्यात । దేవేం
11. ప్రచండమోదమైన దిక్పాలు
12. లున్ను ఆదిత్యాదినవగ్ర
13. హాలున్ను పృథివ్యప్తే
14. జవాయురాకాశములు
15. న్ను అహోరాత్రములున్ను
16. సంవత్సరమాసరుతు
17. వులున్ను అశ్విరులు .
18. అష్టదిగ్గజాలు .
19. కుతటప తంబులున్ను
20. స్థావరలజంగమంబులున్ను
21. యెఱిం

KANDUKUR (9).

[Chennipádu. Telugu. On a stone in the temple of Sangaméṣvara. The stone is broken right through on the left side. The inscription as it stands is unintelligible.]

1. . రజో .
2. . మహామం .
3. . కర్ణాంటకదువేం .
4. . ల సత్రహార ప్ర

5. . దిగ్విజయాంచ్ఛిర్త గంక
6. . లోక చచువ్వర్న్న శ్రేవ
7. . . సురమకుట ఘటిచరణ
8. . . నారాయణ కుమార కందర్పస్వ
9. . . చండ్డ జలదంకర్ర బుర వభు
10. . . ణా బంధు జనాశ్రయప్రసన్న ప్ర
11. . . డి సర్వప్రాజ్ఞనిజసేవక భర
12. . . బిడలక్ష్మి, వరప్రసాదకోడువ
13. . . పురవరదీశ్వర కామకోటూం
14. . . లాంచ్ఛన వెంగళ నాధకంచ్చి
15. . . వాము పజ ఘోషణ వృపజ
16. . . ంద్రక్షర ఖట్టాంగ్ద్వజకడు
17. . . బారద్వాజగోత్ర లలితాదాచవే
18. . . మపల్లవకులతిలక
19. . . రమేశ్వర పరమవంశిద్ధ
20. . . లరాజధిరాజ రాజప
21. . . స్వస్తి అనేకమటిమడ

KANDUKUR (10).

[Chennipádu. Telugu. On a stone in the temple of Saṅgamésvara.]

TRANSLATION.

We have granted the two villages Oḍḍumganṭṭu and Chennunipáḍu, with a libation of water, situated at the sacred confluence of the *Kshíra Nadi* (Páléru) and the Mákéru for (providing) *amritapaḍi* (sacred food), all enjoyments and the sixteen kinds of service to Ṣrí Kúdali [1] Sangamésvara, who resides at the confluence of the two

[1] Kúdali = confluence of two rivers.

rivers, as a gift in perpetuity to last as long as the sun and moon exist. We have made the gift with the righteous rulers of the eight worlds (points of the horizon) as witnesses. We shall bear on our head the lotus feet of those righteous persons who know this and, not scorning it, protect the charity.

[One imprecatory verse.]

May it cause great prosperity!

1. శ్రీ కూడలిసంగమే
2. శ్వర మహాదేవుని అమృ
3. తపడ్లకును అంగరంగవై
4. భవభోగరాగ పోతంబోప
5. చారాలకున్ను బొడ్డుంగంట్లు
6. చెన్నునిపాడ గ్రామద్వయం
7. ఆ చంద్రార్కస్థాయిగాను క్షీ
8. రనదిమూకేటి కూడలి
9. పుణ్య సంగమంలోను
10. ధారాదత్తంసేశి సమర్పిం
11. ంస్తిమి అష్టలోకధర్మ
12. పాలకులుసాక్షిగాను ఇస్తి
13. మి యీధర్మము ఎరింగి
14. న్ని తిరస్కరించక పాలిం
15. చ్చిన పుణ్యులపాదపద్మ
16. ములు తమశిరసున ను
17. ందును । స్వదత్తాద్విగుణ
18. ంపుణ్యం । పరదత్తాను
19. పాలనం । పరదత్తాపహా రే
20. ణ స్వదత్తం నిష్ఫలం భ
21. వేత్ ॥ మంగళమహా
22. శ్రీ శ్రీం జేయును.

KANDUKUR (11).

[Chennipádu. Telugu. On a stone by the field of Managaváru to the north of the pond of Bade Sahib.]

TRANSLATION.

The charitable edict granted by Jóvipallikha Narasingamanáyaningáru to Jangam Pápaya, the priest of Sangaméşvara, on Thursday, the 11th of the bright fortnight of Chaitra of the year Vyaya. We have given land—1,000 *kunțus* of dry waste land, as measured with a pole three feet in length, in the field named Puliváguchépu chénu in the southern fields of Chenupalli in Chundi *Şíma* which Kondamarusayya was pleased to grant to us as an *amaram*, with libation of water, for providing *amritapadi* (sacred food) to Sangaméşvara (whose temple is) on the sacred river at the confluence of the rivers Kshíra (Páléru) and Mákéru.

They (the donees) should utilize the eight species of enjoyment and ownership with respect to this land for the deity three times a day and enjoy them as long as the sun and moon last. Those who fail to keep up this charity will be regarded as having broken their word (?) and trangressed the regulations of their caste and (the precepts of) their spiritual preceptors; they will incur the guilt of committing sins such as cow-slaughter and Brahmanicide on the banks of the Ganges. The righteous people who protect this charity will have increase of life, health, wealth and progeny, and live for many Brahmakalpas (cycles of Brahma).

[Two of the usual imprecatory verses.]

May it cause great prosperity!

NOTE.—Chenupalli is doubtless the earlier name of Chenupádu. Kondamarusayya is Ráyasam K. the governor of Udayagiri. The

grant of Chundi *Sīma* to a stranger indicates the complete suppression of the Reddi line which ruled at Chundi.

1. వ్యయసంవత్సర చైత్ర శు ౧౧ గు । జోవిపల్లి ఖ

2. ఈగశింగమనాయనింగారు సంగమేశ్వరుని సమారాధ

3. నకుడు జంగం పాపయకు ఇచ్చిన ధర్మశాసనం । కొండ
మురుస

4. య్యవారు మాకు అమరానకు పాలించ నవధరించిన
చుండిశీమ

5. లోని చెంనుపల్లె దక్షిణపు పొలంలోను పులివాంగుచేప్ర
చేనుబీ

6. డు వెలిచెను త్రిపాదపడగులగడను ౧౦౦౦ గుంటల క్షే
త్రం క్షీర

7. నది మాకేటికూడలి పుణ్యనదిలోను సంగమేశ్వరుని అ
మృతపల్లకు

8. ధారాపూర్వకంగాను సమర్పించితిమి ఇ క్షేత్రంవల్లం
గల అష్ట

9. భోగ తేజస్స్వామ్యములు దేవునికి త్రికాలవేళాను అవధ
రింపం జే

10. శి అచంద్రార్కం అనుభవించి బ్రతికిడి ॥ ఇ పుణ్యానకు
తప్పిన

11. వారువాచార కులాచారలకు వెలి తమగురువులకుతప్పిన
వారు గంగకరు

12. తగోహత్య బ్రంహ్మత్యాది పాతకాలుచేసిన దోషానంబో
వువారు ఇ పుణ్యం పాలి

13. ంచిన పుణ్యులు ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యములు పుత్రపౌ
త్రాభివ్రిద్ధిం గలిగి అ

14. నేక బ్రంహ్మకల్పాలు బ్రతుకుదురు । స్వదత్తా ద్విగుణం
పుణ్యం పరదత్తా

15. ను పాలనం । పరదత్తాపహారేణ । స్వదత్తం నిష్ఫలం
భవేత్ ॥

16. స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యో హరేతి వసుంధరః । షష్టి
వర్ష

17. సహస్రాణి విష్టాయాంజాయతే క్రిమి ॥ మంగమహా శ్రీ
శ్రీ జేయూ౬

KANDUKUR (12). (A.D. 1643-44.)

[Chévúru. Telugu. To east of village in field No. 230-A; from four sides of a stone.]

TRANSLATION.

First and second sides.

Srí Ráma! Hail! On Sunday the 15th of the bright fortnight of Mágha of the year Svabhánu, corresponding to 1566 of the illustrious, victorious, and prosperous Sáliváhana Saka era . . . . descendant of the Srívatsa *gótra*, follower of the Ápastamba *Sútra* and master of the Yajussákha, grandson of [Káṭa]mráju, son of Ayyaparáju . . . . Venkaṭa Peda . . . . ráju . . . . Srí Véma . . . . son of . . . . na ráchiráju . . . . land . . . .

Third side.

To continue the *méras* in the village of Chévúr which has been in the enjoyment of Srí Chennakéṣava, (they) granted grain on a field of 10 *puṭṭis*. At that rate the illustrious Reḍḍis . . . . a field in the south-east corner of that village to the Uppara . . . . to last as long as . . . . sun endure as a (sarva)mánya. Kápu Damma Péranṭálu . . . .

Fourth side.

Unintelligible.

NOTE.—This inscription was deciphered by Mr. V. Venkayya. Perhaps for Kátamrázu we should read Kasuvarázu and compare K R 80 and K. V. 1.

First side.

1. శ్రీరామా
2. స్వస్తి శ్రీజ-
3. యాంబ్యుద-
4. య శాలివా-
5. హనశకవరుషం
6. బులు ౧౫౬ [౬] అ-
7. గు నేంటి స్వభాను
8. నామసంవత్స-
9. ర మాఘశుద్ధ
10. ౧౫ అ ౧ శ్రీవ-
11. త్స గోత్రోద్భవులు-
12. ౦ను ఆప స్తంబ-
13. సూత్రులుంను
14. యజుశ్శాఖాధి-
15. నాయకు లుం
16. ను [కాట] మ రా-
17. జుగారి పౌ-
18. త్రులుంను
19. అయ్యపరాజు

Second side.

20. గారి పు-
21. త్రులుం
22. . . .
23. . . .
24. వెంకట
25. పెద . .
26. . రాజు

27. . . నరా
23. చిరాజు
29. కౌమార
30. శ్రీవేమ
31. . . .
32. . . .
33. . . .
34. . . .
35. క్షేత్రము
36. . . .
37. కంమకు
38. . . .
39. . నారు

Third side.

40. శ్రీ చెన్నకేశవా
41. . . . న చె[ల్లి]-
42. వచ్చె చేవ్రూరు
43. గ్రామాన పేరుంన
44. మేర నడపింప
45. ఖ ౧౦ సేనను ధా-
46. న్యాన పె[ట్టి]రి
47. ఆ లెఖన ప్రీతి
48. శ్రీ రెడ్లుగన ఆ
49. వూర . . చేను
50. ఆగ్నేయ మూలవు
51. వరవాని . .
52. వలిమటకెలు .
53. . . దిత్తకాల
54. . . మాన్యం

55. . కౌవు దంష్ట్ర

56. పేరంటాలు

57. . లూన . . .

Eight more damaged lines.

Fourth side.

1. దీనికి అ
2. హితళ్చి [పి]
3. ళ్చిన వాణ్డు
4. భారణాసి (ఐ)
5. వెయు గుళ్ళవు
6. వెయు చెఱువు
7. భు వెయు గవి
8. లాంభు వేవురు
9. పాఱను వేవు
10. కన్యశమము
11. టిచ్చిన (వి)
12. (వ్వ) అయ్యొ (దు) (॥*)

KANDUKUR (13).

[Chouṭapāḷem. Telugu. Opposite Gōgulamma temple.]

TRANSLATION.

On the 12th day of the dark fortnight of Ashāḍha of the year Īśvara . . Chavuṭāripālem . . . .

1. యీశ్వర సం
2. వత్సర ఆషా
3. డబహుళ ౧౨ చవు
4. టారిపాల్యెం

* * * *

KANDUKUR (14). (A.D. 1613–14.)

[Chundi (hamlet Linganapáḷem). Telugu. To the west. On four sides of a stone.]

TRANSLATION.

Hail! On Sunday the 10th day of the dark fortnight of Chaitra of the year Pramádicha, corresponding to the year 1535 of the illustrious, victorious and prosperous era of Ṣáliváhana Ṣaka, the acts of piety performed by Ayyapiyanḍu Bálinenḍu Virappangári Rapamádharunḍu . . . . . Náyaningáru grandsons of Káminéni Dádi Nāyaningáru, and sons of Vīrararághava Nayaningáru and Kondamámba, while he was ruling the town of Chunḍi granted to him as an *amaram* by Mahimandu Khulikuḍupullamgáru are as follows . . He gave *méras* and *mányams* in the villages under his jurisdiction to Brahmaréṣvara of Árumúru for daily offerings and worship with a lamp . . (unintelligible).

Second side.

. . . in the villages named . . he founded a village and caused a tank to be constructed in the name of his father Vīralaya. In the name of his mother Kondamma he founded the village named Konḍa Samudram and gave it as an *Agrahára* to Bodénapalli Gópináthayya's son (Ṣrí Chippalaka Tiruháram) (?) He caused a well to be sunk in her name in the Nallam Reḍḍi . . . . varu's yard. To the north of Chunḍi he got a tank constructed in the name of his brother Ayyana and gave *mányams* under it to deities and Brahmans. He got a tank constructed in the name of his younger brother Venkaṭappa to the south of Chunḍi.

He got a tank constructed in the name of his sister Kirtivandé (vi ?) Tirumalamma. He had a tope planted in the name of Dáduva. (?) He dedicated the tanks and villages to those persons in whose name they were respectively constructed.

Third side.

Whoever fail to continue these charities as long as the sun and moon remain will be born in the womb of a donkey. He caused a . . . . constructed for his younger brother Polinéni Khinuláma ? Those that continue this in this manner . . . will incur the sin of . . .

Fourth side.

He provided for daily offerings and worship with a lamp and arranged the performance of annual festivals. (The temple of) Chuṇḍi Janárdana Svámi being in ruins since the days of the Reḍḍis (Reḍḍi dynasty) he had the temple plastered with chunam set up the deity in the temple and founded an endowment for daily offering and worship with lamps. He founded festivals.

NOTE.—In K.R. 20 we have Kámminéni Muttarázu who was apparently the son of the Polinéni mentioned here. The granter of the amaram must be Muhammad Kuli Kutb Sháh of Golkonda. The inscription shows that by the beginning of the 17th century the Mussalmans had obtained the sovereignty over the northern part of the district. The use of the name Kámminéni seems to show connection with the family of the present Zamíndárs of Chuṇḍi. That estate dates its existence as a jághír or amaram from 1487 (*vide* p. 724 of the District Manual). It may perhaps be regarded as the last surviving fragment in Nellore district of the old Reḍḍi kingdom.

1. స్వస్తి శ్రీజయాభ్యుదయ
2. శాలివాహాన శకవరుషం

3. బుఌ ౧౫౩౫ అగునేటి ప్రమా
4. దీచసంవత్సర చెయత్ర బ
5. ౧౦ ఆశ్రీమన్మహా నాయ
6. కాభార్పిలైన ఇనుమపానిధి
7. అభవులైయున కామినేనిదా
8. దినాయనింగారి వవుత్రులు
9. ంన్ను వీరరాఘవనాయి
10. నింగారికిన్ని కొండమాంబకు
11. ంన్నుపుత్రులయిన అయ్యాపి
12. యండు బాలినెండు వీర
13. ప్పంగారి రవమాధరుండు
14. . . . నాయనింగారు
15. మహిమండు ఖులికుడు ఫుల్లం
16. గారు అమరంపాలించ్చని ఫు
17. . . చుండ్లి పట్టణమేలు
18. చుంన్నండాజేసిన పుణ్యాలు । అరు
19. మూరి . . భ్రమరేశ్వరునికి వ .
20. (రమ్మురా . యం . . తనతో)
21. లు చెడిగ్రామాలను మే
22. రమాన్యాలు సాగించ్చి
23. నిచ్చి నయివేద్య దిపా
24. రాధనలుకు నిచ్చిరి
25. (ను ను) ల గోవులబ్రాంహా)
26. (దివలంసుం నంగియియి)

Second side.

1. అనే గ్రామం యిచ్చిను
2. తమతండ్రి వీరలయ
3. వూరిపేర గ్రామం గట్టిం

4. చ్చి చెరువు గట్టించెను
5. తమతల్లి కొండంగా
6. రిపేర కొండసముద్రము
7. అనేగ్రామము గట్టించి బోదెనప
8. ల్లి గోపినాథయ్యవారి కొమా
9. ళ్లు (శ్రీచిన్నలకు తిరువేంగల)
10. (చేశెను నల్లందక్షి వారి పే)
11. దను ఆమెపేరనే భావి గట్టి
12. ంచెను చుండికి పుత్త్రాన్నను
13. తమ అన్న అయ్యనపేరను
14. చెరువు గట్టించి ఆ చెరు
15. వు కిందను దేవబ్రియాల
16. కు మాన్యాలు యిచ్చిరిచుండి ట
17. కుణాశంతన తంముండు వె
18. ంకటప్ప పేరను చెరువు గట్టి
19. ంచెను కీర్తివంతె దమ చెల్లె
20. లు తిర్మలంమ పేరను చె
21. రువు గట్టించెను దాదువు
22. పేరను (తొంపు) వేయించెను
23. గ్రామాలు చెరువులు యెవ్వ
24. రెవ్వరి పేరను గట్టించెనారు
25. వారి వారికి పేరను అచిం
26. చిరి.

Third side.

1. . అచం
2. ద్రాకణంగా
3. ను నడిపిం
4. చ్చునివారు
5. గాడిద క

6. డుపున బు
7. ట్టిదురు
8. తన తంమ్ము
9. ండు పాలినే
10. ని ఖినులాము
11. ంగటించిరి
12. యీా ప్రకారం
13. గాను యవరు న
14. డపిఇంచినేని
15. వారు . . . .
16. . . . . ప్ర
17. చ్చువారు . . .
18. నశించిన
19. పాపాన
20. ం బోదు
21. రు.

Fourth side.

1. నిత్య నైవేద్య
2. దిపారాధ
3. నలు కటడ
4. చేసి యాం
5. టను తీర్థ
6. ం సాగించె
7. ను చుండి
8. జనార్థన
9. దేవుండు రె
10. క్ష వారి నా
11. టి నుండిం

12. _స్మి ఖిలపడి
13. పుండ్డం
11. గాను దేవ
15. శ౧ సుంన్న
16. ం శేఋంచి
17. .దేవుని ప్ర
18. తిష్టచేశి ని
19. త్య నైవేద్య
20. దిపారా
21. ధనలు క
22. ట్టడి చేశిరి
23. మ హూూత్స
21. వానుచిన
25. మెరవాడు

KANDUKUR (15).

[Old Chundi. Sanskrit in Telugu character. From a stone outside Rámalingasvámi temple.]

TRANSLATION.

1. May the Boar protect the earth—the god, the lord who sportively supported the earth with his tusk . [1]

2. (Some letters are illegible and the meaning is not clear; the words seem to be an invocation to Śiva who has the moon on his crest.) [2]

3. Just as the Brahmans, Kshatriyas and others were born from the body—the mouth, arms, thigh and feet—of Vishnu, the Paṇṭa race arose from his foot.

---

[1] Portion of this verse is illegible.

[2] Only a few words are legible.

4. From the milky ocean of the Panṭa race arose Alla (*read* Anna?) Bhúpati, whose enemies were crushed by his columnar arms and who honours his kindred.

5. By his son Véma, excellent king, victorious, the vanquisher of foes, who ruled the earth, Kali (Yuga) was made Kritayuga (the first or golden age),

6. Who was Jayanta (son of Indra) by his beauty, Vasanta (spring) in causing delight to men, Yama in battle, Révanta (son of the sun) in horsemanship.

7. The sky seemed as if it were adorned with the rays of the autumnal moon which was his fame; he gave beauty to the moon which has a spot on it (?) [1]

8. He had eleven sons, very intelligent, best of men, resembling Rudra in valour, accomplished in (making) gifts; the most excellent in all qualities. Amongst them one was known as Malla Bhúpa who resembled Káma in beauty, and who was firm in truth; who was like the lord of the rivers (ocean) in depth (magnanimity), and the earth in patience; always devoted to the worship of Śiva, who was as it were another Vishnu in valour.

9. The treasurer and servant of that king was Ṣrí Kóna Singaya Ṣréshti (Kómati), the best of merchants, always devoted to the worship of Śiva,

10. Devoted to the worship of Hara (Śiva), fond of stories of Sadásiva (or, always fond of stories of Śiva), truthful in speech, upright in character, renowned for having founded a settlement of his castemen (in that locality),

11. By him this two-roomed mansion of Uméṣvara (?) was caused to be constructed by the residents of the

---

[1] This verse is rather obscure, the reading is uncertain.

town of Chundi for the delight (merit) of his father who was in heaven.[1]

12. In the year Raktákshi, in the month of Chaitra, on the great *tithi*, viz., the 2nd, (he) gave for securing enjoyment (in heaven), renunciation, &c., to last as long as the sun and moon endure.

13. This village has been given to Bhímésalinga to last as long as the earth consisting of seven continents lasts, and as long as the seven mountains endure.

The protection of this charity should be maintained by all kings; this charity must be protected by those like you.

14, 15, 16. [Imprecatory verses.]

17. Next the description of the fields (granted) is written in the Telugu language.[2]

Sri! Sri!

NOTE.—The inscription is in Sanskrit verses. The writing is not legible in some places.

1. विश्वंभरां व
2. राहोव्याह्रत्ते
3. यो दंष्ट्रया
4. महीम् । . . . . .
5. लीला . . . .
6. संयोग
7. वताद्देवोयं क्री
8. डया विभुः ।(1) तुंडा
9. सप्तर्षित्वामुं . . . .
10. । चंद्रमास्सोऽवता . .

[1] Some of the letters of this verse are illegible.

[2] The portion giving the boundaries is missing.

11. जटाजूटकृतास्थितिः । नैपथ्य
12. रतस्य मणि द . . . .
13. तः ।(2) मुखबाहूरुपादाच्च
14. ब्राह्मणक्षात्रियादयः ।
15. विष्णोजार्ता यतस्तन्वोः पादात
16. पटान्वयाभवत् । (3) पंटान्वय
17. क्षीरनिधावुदभूदछभू
18. पतिः । दोर्दंडखंडितारा
19. तिः स्वजनप्रतिपूजकः ॥ (4) तस्य
20. पुत्रेण जयिना वेमभूपव
21. रेण गाम् । प्रशासतामित्रजि
22. ता कलिः कृतयुगीकृतः ॥ (5) जरं
23. तो निजरूपेण वसंतो ज
24. नरंजने । कृतांतो योभ
25. वद्युद्धे रेवंतोश्वाधिरोह
26. णे ॥ (6) यस्य कीर्तिशरच्चंद्रचं
27. द्रिकाभूषितं नभः । अं
28. तर्गतकलंकस्य विद्या धत्ते [1]
29. सु [2] रूपतां ॥ (7) तस्य पुत्रा म
30. हाप्राज्ञा एकादश नरोत्तमा
31. : । तेजसा रुद्रसदृशा अभ
32. वन् दानशौंडिनः । तेषु स
33. र्वगुणश्रेष्ठो मल्लभूप
34. इति श्रुतः । रूपेण मन्म
35. थाकारस्सत्ये च परिनिष्ठितः ।
36. गांभीर्ये सिं

---

[1] Read धत्त्य.   [2] Read स.

37. धुराजेन
38. क्षांत्या विश्वं
39. भरासम : ।शि
40. वपूजारतो नि
41. त्यं शौर्ये विष्णु
42. रिवापरः ॥ (8) तस्य
43. राज्ञो धनाध्यक्षः
44. सेवको वणिजां व
45. रः । श्रोकोनशिंग
46. यश्रेष्ठी शिवपूजा
47. रतोन्वहम् ॥ (9) ह
48. रस्य पूजानिरत
49. स्सदा शिवकथाप्रि
50. यः । सत्यवाग्धर्म
51. शीलश्च कुलस्थापन
52. विश्रुतः ॥ (10) तेन द्विभ
53. वनं सौधं चुं
54. डीनगरवासिभि
55. : । उमेश्वर
56. स्वर्गस्थस्य
57. पितुर्मुदे ॥ (11) रं
58. काक्षिवत्सरे
59. चैत्रे द्वितीया
60. यां महाति
61. थौ । आचंद्र
62. तारकं प्रा
63. दाद्रोगत्या

64. गादिसिद्धये ॥ (12)
65. सप्तद्वीपा धरा
66. यावद्यावत्स
67. प्त धराधराः
68. तावद्भी(वे)मेशलिंगाय ग्रामोऽं
69. प्रतिपादितः । धर्मानुवर्त्त
70. नं कार्यं सर्वैर्म्मनुजवल्लभहिः[1]
71. सोयं धर्म्मः प्रय
72. त्नेन पालनीयो भव
73. द्भिर्यैः ॥ (13) सामान्योऽं
74. धर्म्मसेतुर्नृपाणां
75. कालेकाले पालनीय्यो
76. भवाद्भिः । सर्वानेतान्भा
77. विनः पार्थिवेंद्रान्भू
78. योभूयो याचते
79. रामचंद्रः ॥ (14) स्वदत्तां
80 परदत्तां वा यो
81. हरेति वसुंधरां
82. षष्टिर्वर्षसहस्राणि
83. विष्टायां जायते क्रिमिः ॥ (15)
84. स्वदत्ताद्द्विगुणं पुण्यं
85. परदत्तानुपालनं
86. परदत्तापहारेण स्वद
87. त्तंमपि निष्फलं भवेत् ॥ (16) ततःपरः
88. आंध्रभाषया क्षेत्रानि
89. र्णयो लिख्यते ॥(17) श्री श्री

---

1 Read वल्लभैः.

KANDUKUR (16). (A.D. 1430–31.)

[Old Chuṇḍi. Telugu. From three sides of a stone in front of Kámákshamma temple.]

TRANSLATION.

First side.

Hail! On Thursday, the 11th of the bright fortnight of Phálguna of the year Sádháraṇa, under the Vrishabha (Ṛishabha) *lagna*, corresponding to the illustrious Ṣaka year 1352, Kommana Sómayájulu, who is the prime minister (Pradháni) of Kómaṭi Reḍḍi, the son of Ṣrígiri Reḍḍi; who (*Kommana*) is of the Maitrávaruṇa *Gótra*, and of the Ápastambha *Sútra*, who is the grandson of Dúbaguṇṭa Máramarájụ, who is the son of Rámarájụ and Brammasáni, and the younger brother of Bairavanna, Mádhavanna, Déchana, and Narahari, and who is the disciple of Amala Bhárata, with the help of his sons Rámachandra and Náráyaṇadévara, who were born to him of his wedded wife Lakkamámba, brought a *Svayambhu Linga* (a natural *linga*) from the Pátálaganga at Ṣríṣaila to the sacred place where he had performed the two sacrifices "Agnishṭoma" and "Atirátri," between the Tumiléru and the Tompéru (two streams) in the town of Chuṇḍi, to the north of Chuṇḍi fort, and set it up as Yajnéṣvaradéva. This Kommana Sómayájulu caused to be built a stone temple and a *manḍapa* for this deity. He set up all around this deity (images of) Vighnéṣvara, Durgá, Gópáladéva and Bhairavadéva, and caused to be erected stone temples for these deities. He planted in that place (two) sacrificial stone pillars for marking the two sacrifices performed by him. He planted a grove all round the *prákára* of that deity (Yajnéṣvara), caused to be built a sacrificial fire-place on the north-west of it,

and founded an endowment for providing all enjoyments to that deity.

The sons of the aforesaid Kómaṭi Reḍḍi, viz., Tippaya Reḍdi, ditto (*i.e.*, Tippaya) Ṣrígiranna, Rámayya, Dévaráyunḍu, Náráyanadévara—granted the following lands, with libation of water, in the presence of Virúpákshadéva, who is on the banks of the Tungabhadra: 3 *puṭṭis* of dry land in Chunḍi; 30 *túms* of dry land in Lingamgunta; 2 *marutus* of wet land in Chunḍi in rear of the Prólasamudram tank; and 1 *túm* on every harvested heap of all kinds of grain in Chunḍi and its hamlets, in Lingamgunṭa and in Mompáḍu;

to the aforesaid Gópáladéva: a dry field of 30 *túms* and a *marutu* of wet field in Chunḍi;

to the aforesaid Vighnésvara, Durgá, and Bhairava—3 *puṭṭis* of dry land in Chundi at 1 *puṭṭi* each; so that the deities may enjoy the eight powers of ownership in them as long as the sun and moon exist.

Second side.

Therefore may every one maintain this charity and not let it go to ruin. Those who obstruct this charity will incur the sin of killing excellent cows and Brahmans on the Ganges.

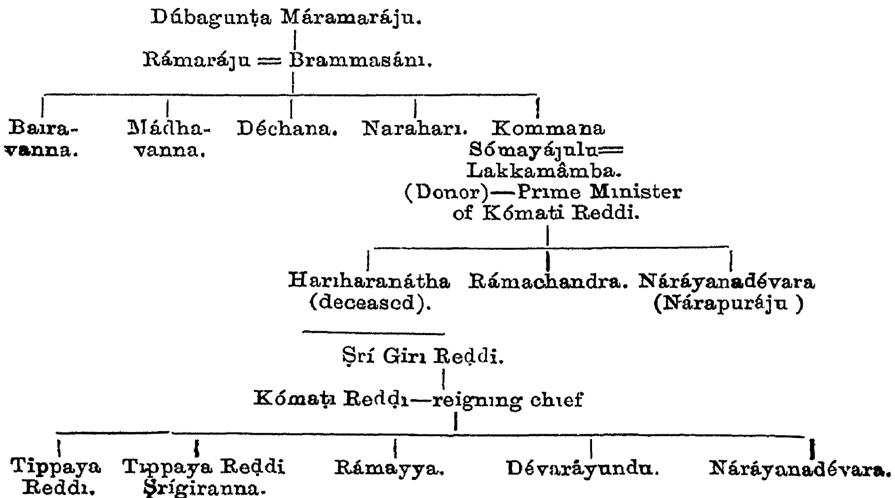
[One imprecatory verse.]

The good services rendered by Kommana Sómayájulu are: a fresh water well with stone revetment in Kandukúr to the north behind the tank; the tank constructed between Kandukúr and Kóvúr, a well with stone revetment and a grove; a reservoir constructed at the northern end of the bund; a tank constructed to the east of Chundi; a well and fig trees planted there; the setting up of Viṣvéṣvaralinga and his temple at the northern end of Chundi Prólasamudram tank bund,

Third side.

the fresh water well sunk by Kommana Sómayájulu in the path to the north of Chundı fort for the religious merit of his son Hariharanátha (probably deceased). The works caused to be done by Rámachandra, son of the aforesaid Sómayájulu are: the dome of the temple of Núkanamma of Chundi; the tank constructed in that village to the north of the hill, and the fig trees planted there. The works caused to be done by his (Rámachandra's) younger brother Nárapurájn are: the Chundi fort; a tank constructed to the west of the fort connecting Pálanaravakonḍa and Manyamkonḍa (two hills near Chunḍı) a well and a grove there.

NOTE —The genealogies are as follows —

First side.

1. స్వస్తి శ్రీ శకవర్షంబులు ౧౩౫౭ అగునేంటి సాధా
2. ర సంవత్సర ఫాల్గునశుద్ధ ౧౧ గు నాండు వృషభల
3. లగ్నమునను । చుండి పట్నమందును । శ్రీగిరిరెడ్డింగా
4. రి కుమారుండు కోమట్రెడ్డింగారి ప్రధాని మైత్రా

5. వగుణగోత్రులు । ఆపస్తంబసూత్రులు దూబగు
6. ంట మారమరాజుంగారి మనుమలు రామరా
7. జుంగారికిన్ని బ్రహ్మసానింగారికిన్ని పుత్రులు బైర
8. వన్న । మాధవన్న । దేచన। నరహరింగారి తమ్ములు అమ
9. లబారతుల శిష్యులు కొమ్మన సోమయాజులు త
10. మ ధర్మపత్ని లక్ష్మాంబయందుం బడసిన పుత్రులు
11. రామచంద్రుడుండున్ను । నారాయణదేవరాను చేఇం
12. పంగానుచుండికోట ఉత్తరానను తూములేటితొం
13. పేటి మధ్యమందును । అగ్నిష్టోమ । అతిరాత్రియజ్ఞాలు
14. రెండున్ను చేసిన పుణ్యస్థలమందును శ్రీశైలానను పాతాళ
15. గంగలోని స్వయంభులింగముం దెచ్చి ప్రతిష్ట సేఇంచి
16. న యజ్ఞేశ్వరదేవుండు । యీదేవునికిని ఆ కొమ్మన సోమ
17. యాజులు కలుగుడిన్ని మండపమున్ను కట్టించి అ దే
18. వునిం దిరిగి రాను విఘ్నేశ్వరునిన్ని । దుగిణి । గోపాళ
19. దేవునిన్ని । బైరవదేవునిన్ని । ప్రతిష్టల్లు సేఇంచి ఆ దేవళ్ల
20. కును కలుగుళ్లు గట్టించి ఆ ప్రదేశానను తారుచేసిన
21. రెండు క్రతువులకున్ను సిలా యూపస్తంబాలు నిలి
22. పి ఆ దేవుని ప్రాకారము తిరిగిరాను వనముపెట్టి
23. ంచ్చి ఆవాయవ్య భాగమందును గుండాము
24. గట్టించె । ఆ దేవుని అంగరంగ భోగాలకును చేసి
25. న నివాణహము । ఆ కోమట్రెడ్డింగారి కుమాళ్లు । తి
26. ప్పాయరెడ్డింగారు । ఆశ్రిగిరన్న । రామయ్య । దేవ
27. రాయుండు । నారాయణదేవరంగారు తు
28. ంగభద్రలోను విరూపాక్షదేవుని సన్నిధిని దారవో
29. సి పెట్టినవిచుండిని వెలిసేను మూండు పుట్లున్ను । లి
30. ంగముగుంటను ముప్పందుమున్ను చుండిం
31. ప్రోలసముద్రము చెఱువు వెనకను వరిచేను రె
32. ండు మఱుతులున్ను చుండిన్ని । చుండిలోని
33. పాలేలాను లింగఘుగుంటను । ప్రోంపాటను
34. నానాధాన్యాలందున్ను తలరాశితూములున్ను

35. ఆ గోపాలదేవునికి చుండినివెలిసేను ముప్పందు
36. మున్ను వరిమఱుతువకటిన్ని, ఆ విఘ్నేశ్వరునికిన్ని ।
37. దుర్గకిన్ని । బైరదేవునికిన్ని । పేరనుపుట్టెంటి లెఖను
38. చుండినివెలిశేను మూండుపుట్లున్ను ఇంతవట్టు
39. అష్టబోగ స్వామ్యముగాను ఆచంద్రార్క స్థా
40. ఇగాను ఇచ్చిరిగాన యీ ధర్మము చెడకు

Second side.

41. ండాను పాలిం
42. చువారు ఇందు
43. కును యవ్వరు త
44. ప్పినాను గంగకఱత
45. ను గంగిగావున్ను
46. బ్రాహ్మనిన్ని చంప్పి
47. న పాపానం బో
48. వువారు॥ స్వదత్తా
49. ం పరదత్తాం వా
50. యో హారేతు వ
51. సుంధరాం ష
52. ష్టివర్షసహస్రాణి
53. విష్టాయాం జా
54. యతే క్రిమిః॥
55. కొంమన సోమ
56. యాజులు చే
57. సిన దర్మాలు క
58. ందుకూరను ఉ
59. త్తరానను చెఱువు
60. వెనకను జాకట్నము
61. మంచినీళ్ల నుయ్యి
62. ఆ కందుకూరి కో
63. వూరి నడుమును

64. కట్టించిన చెఱు
65. వున్ను ఞాకట్నము
66. ను ఇన్ని వనమున్ను
67. ఆ ఉత్తరపుంగో
68. మ్మునం గట్టించిన
69. కొలను । చుండి
70. తూర్పునను కట్టించి
71. న చెఱువున్నును
72. ఇన్ని అకరాడంబెట్టి
73. న అశ్వత్థాలున్ను
74. చుండి ప్రోలన
75. ముద్రము చె

Third side.

76. ఱువు ఉత్తరపుంగోమ్మునను విశ్వేశ్వర లింగప్రతి
77. ష్టాను ఆ గుడిన్ని । కొమ్మన సోమయాజులు తమ
78. పుత్రుండు హరిహరనాధనికిం బుణ్యముగాను
79. చుండికోట ఉత్తరపువంక దారలోను త్రవ్వించి
80. న మంచినీళ్లబావి । ఆ సోమయాజుల పుత్రు
81. ండు రామచంద్రుండు చేఇంచినవి చుండినినూ
82. కనమ్మ గుడిశిఖరము । ఆఊరంగొండ ఉతరా
83. నను కట్టించిన చెఱువున్ను ఆ అశ్వతాలున్ను । ఆ
84. యన తమ్ముండు నారపరాజుంగారు వెట్టించి
85. న (వి) చుండికోట । ఆ కోటపడుమటను పాలనఱవ
86. కొండాను మన్యముకొండాను కట్టించిన చె
87. ఱువున్ను ఆనుఇన్ని ఆవనమున్ను॥

NOTE.—నూఇ or నూయి. See lines 61, 66, 72, and 87.